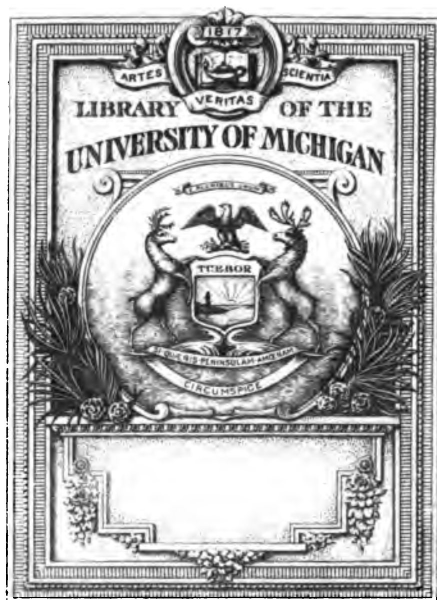

1817
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

Lyriske Digte,

Hasselnødder og Breve.

Henrik Wergelands

Skrifter i Udvalg.

Lyriske Digte, Hasselnødder og Breve.

Med Indledninger

af

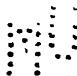
Carl Nærup.

Kristiania.

Forlagt af H. C. Lund.

1898.

Nærværende Udgave af Henrik Wergelands Skrifter i Udvalg udgives efter Overenskomst med Olaf Husebys Forlag.

Olaf Husebys Bogtrykkeri, Kristiania.

Wergelands lyriske Digte.

Gud er Sjæl, Sjæl du og jeg, —
kun Sjæle møder vi paa Livets Vei.
Efter *Robert Browning.*

Kaotisk, vild, forvirret og formløs, — et hæsblæsende Jag af usammenhængende Forestillinger, en brølende Malstrøm af hinanden opslugende Billeder, hentet fra alle Tider og Steder, et buldrende Virvar af Ord, hult klingende som ringlende Bjelder og tomme som Daarers Tale, — saaledes omtrent lyder den vanlige Karakteristik af Wergelands Ungdomsdigtning. Og Dommen er sand nok — saa langt den rækker. Thi saa uklart og ufærdigt har vel neppe nogen stor Digter begyndt som Henrik Wergeland. Hans første Digte, det er Geniets Fødselsveer, den unge Naturkrafts ustyrligt fremvældende Følelse, hans uartikulerede Fryd og Sorg og Længsel ved at skue Livets uendelige Storhed og Rigdom. I ét henrykt Blik favner han Alnaturens brusende Mangfoldighed. I ét Spring tilbagelægger han Veien fra Himmel til Jord. Det høieste og det laveste, det herligste og det ringeste, det sjeldneste og det almindeligste — alt skulde med, skulde speiles i hans uendeligheds-tørstende Tanke og varmes ved Ilden i hans brændende Hjerte. „Glem ikke Stjernerne! Glem ikke Blomsten! Glem ikke Ormen i Støvet!“ — Intet Under, at den tyveaarige Digter forvirredes og bedøvedes, at han følte sig som den druknende Skibbrudne, hvem Bølgerne slaar over, og Dybet suger til sig . . .

Angst! o Angst! jeg overvældes
af himmelske Syner og Verdens Storhed,
af Livets brogede Hvirvel.
Altet med talløse Toner ombruser mig,
forvirrer med Synernes Mængde,
saa jeg, der skulde midt i dets Zenith
sidde lig ensomt urørlige Øie,
henhvirvles selv som et Fnug mellem Fnug . .

Det er denne Følelse, denne Stemning, der atter og atter varieres i hans lidenskabelig vilde og dunkle Ungdomslyrik.

Derimod vilde man feile storlig, om man tilskrev den aabenbare Forvirring og tilsyneladende Formløshed en manglende Evne til at præge det poetiske Indtryk og udhamre det i lødige Rytmer og Rim.

Man læse blot gjennem det Udvalg af hans første Digte, som er optaget i nærværende Bind, og man vil vel indrømme, at slige Vers skrives ikke af en stakkels Fusker, der stræver i sit Ansigts Sved med at rime Smerte paa Hjerte. Selv i hans vanvittigst-begeistrede Dityramber findes Glimt af en sublim og straalende Fantasi, — og de er alle stemplede med den stolte Selvfølelse og guddommelige Naivetet, som er Geniets Naadegave. Et Arbeide som Farcen *Irreparabile tempus* turde vel ogsaa være temmelig sjeldent i en Tyveaarigs Produktion. Men vil man forstaa, hvor høit Wergeland naaede i Retning af ædel, klar Form saavel som i dyb Tanke og inderlig Følelse, skal man læse de tre Digte, som er taget fra „En sangfuld Sommermorgen paa Skreya“, men hvoraf de to her har faaet sine oprindelige Titler „Drømmen“ og „Farvel til Stella“, — de skriver sig forøvrigt fra Digterens 19de Aar. Disse skjønne Fantasier kunde blot tænkes af én Digter i Verden — og de aabenbarer ham som den fuldt udviklede, overlegne Behersker af Ord og Rytme.

Nei, Wergelands kaotiske Formløshed var ikke Fuskerens Famlen og Vanmagt. Rigtigere dømmer hans Fader herom, naar han i sit dygtige, kritiske Forsvarsskrift siger, at „en hidsig Musa overalt paaskynder hans Flugt, og at en Tilstrømmen af Tanker og Billeder ikke tilsteder ham at anvende den Flid paa Formen, som andre, hvem Musen giver mindre at bestille, kunne gjøre . .“ (Retfærdig Bedømmelse af H. W.s Poesi og Karakter“, 28). Og hvor naturlig og nødvendig Wergelands barokke Form eller Formløshed var som Udtryk for hans vaagnende Digterindividualitets vildsomme Syner og Tanker beviser samme kyndige Kritiker ganske godt ved sin Sammenstilling af Digtet „Under en Birk“ i dets første Form og en senere Omarbeidelse. Ved Ændringen er det blevet et meget korrekt og pynteligt Digt, som ingen smagfuld Dommer vil kunne finde Feil ved, — men det har rigtignok mistet sin oprindelige Kraft og Sandhed og Liv. H. Lassen har derfor ogsaa optrykt Digtet i dets tidligste Form i sin Udgave af de samlede Skrifter.

At den atten—tyveaarige Henrik Wergeland som alle unge Digtere havde sine Forbilleder eller rettere sine store beundrede Mestre hører til de selvfølgelige Sandheder, som ikke behøver at udtales. H. Lassen har eftervist — og Henrik Jæger har forfleret Eksemplerne — en meget fremtrædende Paavirkning fra den elegante latinske Poet

Horats. Men dermed er ogsaa det Problem udtømmende behandlet. Jeg har i en anden Indledning nævnt, at Shakespeare var den Digter, han beundrede høiest af alle; og gjennemsøger man hans tidligste Digte, Farcer og Dramaer med denne Viden som veiledende Traad, vil man nok kunne paavise Spor af den store Renaissance-Mesters overlæssede Billedsprog. Men noget Udbytte i Retning af rigere Forstaaelse af Wergeland vil et sligt Arbeide ikke give. Ingen Eiendommelighed i hans poetiske Stil er straks fra første Stund mere fremtrædende end hans overdaadig ødsle og dristige metaforiske Udtryksmaade.

Allerede i Wergelands første Digt, Oden til Norges Frihed, anslaaes Grundtonen i hans Lyrik. Jeg mener det begeistrede Udbrud, den høitstemte Anraabelse, den strømmende, billed-brogede Tiltale. Han er Retor og Dityrambiker. Henrykt og glødende i Aanden skuer han ud over Landet:

Ei om de Nordblus, der flette om Polens
Oldingeisse Ildkrans, men Dybet, der
straaler af Perler, Araberen synger, og
Maharas Guldstøv.

Skjalden, hvis Harpe paa Herthadals Bøge
Alherren hang, han synge om Kronen, hvis
Gjenskin i Fortiden luede svagt fra
Norriges Fjelde.

. . . .

Nordmandens Blik er et Frihedens Sværd, og
Hjertet dens Skjold: den granvoksne Nordmand er
Frihedens Støtte, men Norriges Ungmø er
Frihedens Billed'.

Eller han ser ud over den Verden, hans Genius har aabnet Portene til. For ham er det Kvinde-Idealet, den mystisk-blaa Himmelblomst *Stella*, der fører gjennem Verdenslivets Labyrint. Og han opløfter sin Røst og breder Armene ud i jublende Ekstase for at favne Uendeligheden, — besynge det kjærlighedsfødte Universum:

Ha, hvor spænder sig min Sjæl
op til Himmel, ned til Hel,
over Sol og over Sky
til Messias, første Klang
i den høie Aandesang,
som ved Blivet
toned ud i Livet,
der i Blod og Kjød og Jord
Farve fandt og Udtryksord! . .

Det er altid de samme store Følelser, som fylder ham, — de altomspændende, kosmiske Følelser. *Han* er Verden. I ham foregaar

Skabelsesunderet. Det, der svulmer i hans Bryst og træder ud i Virkeligheden som anelsesfulde Billeder i Ord og Rytmer, det er det

Stød, som bragte
Verdnerne i Sving, som lod
Sole gløde, Bølger svulme
af Prometheus's Ild, som ulme
maa i Plantens blege Blod . . .

Derfor blev ogsaa hans Hovedverk, *Mennesket*, Digtet om Himmel og Jord og Sjælenes Væsen, en Kjærlighedshistorie.

Som en af Syner og Følelser berust Sværmer og Grubler staar Wergeland for os i sin Ungdomspoesi. Med en glødende, selvfortærende Patos besynger han Venner og Venskab, Samtidens store verdenshistoriske Personligheder saavel som Fædrelandets fremragende Mænd — de virkelig betydelige og de flygtige, kortlevende Døgnstørrelser i ligelig Blanding. Men mest tumler han med sine Livs- og Evighedsproblemer. Alle hans gaadefulde Digte til Stella i „Første Ring“ er fulde af filosofiske Betragtninger og Syner. I et vildt Billedmylder stormer Tankerne om Verdens Tilblivelse og Tingenes Væsen ind paa ham. Hans Kjærlighedsevne havde skjænket ham denne Samfølelse med Alskabningen, gjort ham til Hjerternes Hjerte, — der bringer ham til overalt at se Livet spire og grønnes.

Se til Jorden: Druer varme
hænge om dens aabne Barme:
Havet er et Moderskjød,
mindste Kvist en Arm saa blød,
fuld af Sang og Blik og Børn
fra lille Irisk til voksne Ørn!
Livsens Aander, hulde Stjerne,
ville alle — o saa gjerne
synge Bryllupssalmen: „Bliv!“

. . . . Overalt i Wergelands Ungdomsdigtning findes Billeder i denne yppigt sanselige Smag. Man har i den senere Tids Literatur havt det svært travlt med at se Aabenbarelser af et mystisk Væsen, kaldet Jordaanden. Men de Vidnesbyrd, der er fremkommet som Resultat af disse Syner, har altid syntes mig temmelig kolde og matte. Jeg har havt en meget tydelig Følelse af, at det hele var en ny Frase. Men læser jeg Wergelands Digte til Stella og endel andre af den samme mystisk-verdensomfattende Art i „Første Ring“, da faar jeg en meget overbevisende Forestilling om, hvordan det er at være fyldt af Jordaandens Inspirationer. For ham er Jorden det rige Moderskjød, hvoraf Livets Vrimmel stiger op i stadig nye og skjønne Former. Og rigere end Livet er Døden. Den eier useede, af Verdens Børn

uanede Herligheder og Glæder. I et Digt fra Wergelands 19de Aar, skrevet til Mindet om hans Ven Peter Krefting, heder det herom:

Nu kan du læse Verdnernes Digt:
Nu, som en Sommerfugl, ved
Himmelens Roser,
Stjernerne, hænge
. . . .
Ven! kun en Fødsel var dig din Død:
Barnet ei Moderens Ve
føler: — ak Livet
det var din Moder . . .

I den indledende Karakteristik til første Bind har jeg nævnt, at Wergeland som aandelig Personlighed i mange Henseender ligner en anden stor moderne Idealist, Filosofen Johan Gottlieb Fichte. De har begge to forenet en glødende Patriotisme med en sværmerisk Kjærlighed til al Menneskets Slægt, „som lever med os paa en Dag.“ *Mennesket* er for dem det store Ord, der rummer alt, — Naturens Maal og Fuldendelse, den evige Aands herlige Bolig. At disse to troende Entusiaster mødes i den samme triumferende Udødeligheds-Vished, er da naturligt nok. Grundlaget for al Idealisme er Læren om Menneskets Evighed. Men interessant er det at se. hvorledes den tyske Tænker udvikler den Ide paa Prosa, som Wergeland synger om i dunkle Vers. I sin berømte Athandling „Menneskets Bestemmelse“ siger Fichte: „Al Død i Naturen er en Fødsel; netop i Dødsøieblikket viser sig en Forhøielse af Livskraften. Der gives intet dødbringende Princip i Naturen, thi den er heltigjennem Liv. Det er ikke Døden, som dræber, men det høiere, mere levende Liv, der blot laa skjult bag det gamle og nu begynder at folde sig ud. Død og Fødsel er blot Livets Kamp med sig selv — for at kunne fremtræde i altid nøiere og mere med Guds Væsen overensstemmende Former.“

Det er som talt ud af den Digters Hjerte, der glædede sig til efter Døden at jage opad „Tordenens Bjerge og over Lynildens Strømme.“

Wergeland har i et Brev til den danske Kritiker P. L. Møller angivet Aaret 1834 som det afgjørende i hans digteriske Udvikling. Det, han havde skrevet før den Tid, vilde han nødig kjendes ved, — thi først nu „begyndte han at skjelne mellem Godt og Ondt.“ I det store og hele er det rigtigt nok. En klar, sikker Form bliver Regelen i de Digte, som følger efter *Det gamle og nye Norge*. Tidligere har den været Undtagelsen. En skjønsom og retfærdig Læser vil vistnok gjerne indrømme, at der findes velklingende, ja endog ypperligt formede Poesier i hans to første Samlinger. Men de bliver dog Undtagelser blandt Mængden. *Rari nantes in gurgite vasto*, som han

med sifulinsk Skøieragtighed bemærkede til de to svenske Magistre paa Universitetsbiblioteket (se Hasselnødder Nr. 43).

. . . Hans Ungdoms Storm- og Trængselstid var nu nogenlunde over, — og han kunde se friere og roligere paa Naturen og Menneskene. Hans lyriske Digtning udfolder sig fra nu af i stadig rigere Fylde og Pragt. Det er et vidt Felt, han omspænder . . . fra troværdig belærende og naive Folkeviser som „Lad-Hans“ og enkelte af Barnesangene til den stolte Ørneflugt i Kantaten „Vord Lys“, for ikke at nævne større Afstande, — men Tonen er overalt den samme. I hans Poesi klinger altid de dybe Hjertestrenge, — og Melodierne er ogsaa de samme: Tilbedelsens og Lovprisningens fulde Brysttoner; Jubel- og Takkekvadets strømmende Akkorder . . . og saa disse Henrykkelsens og Inderlighedens nøgne Sange, der er bare skjælvende Sjæl og brændende Følelse. Og Tanke-Indholdet veksler heller ikke i Henrik Wergelands Digtning. Det er de store, enkle Grundspørgsmaal, som beskjæftiger ham, fra han skrev sine famlende, gaadefulde Stella-Digte, til han paa Dødsleiet omarbeidede sit Menneskehedens Epos.

I „Første Ring“ indtager en Række vildt begeistrede Digte til Venners og Venskabs Pris Hovedpladsen ved Siden af de før omtalte verdens-omspændende filosofiske Poemer. I „Anden Ring“ forvandler hans filosofiske Grublen sig til politisk Sværmeri og Had til Tyrannerne. Men at den 23-aarige Digter ogsaa under Frihedsrusen fornam de Love, som styrer Aandens Flugt, det lærer vi af Slutnings-Hymnen til „Cæsaris“, hvis stolte Rytmer forherliger Retfærdighedens skjæbnesikre, uafvendelige Gang over Jorden. Ellers finder vi blandt Digtene i anden Samling og dem, der bærer samme Aarstal, nogle af hans skjønneste og eiendommeligste Poesier som „Eivindvik“, „Ved en til sin Odel hjemvendende Sjøguts Konfirmation“, „Til en Slavedømt“, og „Til en Gran“. I disse Sange aander Wergelands Menneske- og Naturkjærlighed os frit og freidigt imøde. Han har alt nu lært at søge Visdom hos Græssets Blomster og tyde den Lære, som vor Moder Jorden forkynder med alt Levendes Tunger:

Sjæleild mod Elementer!
Ædle Promethider, henter
    ifra eder selv den Kraft,
som befaler Hav at logre,
tømmer Tordenskyens Koggre,
    kløver Fjeldene som Taft.

Men som Naturen kan betvinges af Menneskets stærke Haand, saaledes maa ogsaa Mennesket bøie sig for den hellige Magt, der bor i dets Indre — det Guld, som straaler klarere end Spiret i Kongens Hænder og lyser sikrere Vei end Stjernen paa Nattehimlen:

Hvast som staalet Plog dit Øie
skjære maa den Hjertemuld,
til derfremaf mod det Høie
Blommen gror, hvis Pragt maa bøie
Stjernens, Spirs og Aksets Guld.

I „Den graa Kappe“ møder vi den samme Tanke, at det store helst bor bag et ringe og uanseligt Ydre, i de smaa, overseede og foragtede Ting:

Lad Sjælen møde Sjæl! Maaske
blir Pyramiden lav . . .
. . . .
En Daad er stor, om den ei vandt,
naar Aand kun i dens Indre brandt,
der værdig var til Seir.

Der findes mange slige *Læredigte* i Wergelands rige lyriske Produktion. Enklest og naivest fremtræder hans pædagogiske Inspiration i *Børnesangene* og etpar *Folkeviser*. De staar i allernøieste Sammenhæng med Artiklerne i Bladet „For Arbeidsklassen“. Ogsaa de tre *Salmer* er gode Eksempler paa denne Digtart. En from og ydmyg Livsvisdom er deres Indhold.

*

At karakterisere en Lyriker er en vanskelig Ting. Og endnu vanskeligere bliver det, naar Opgaven som i denne Indledning er at gjennemgaa det vilkaarlig afgrænsede Udvalg af Wergelands Lyrik, som indeholder hans mindre Digte. Jeg faar derfor indskrænke mig til at fremhæve de mest iøinefaldende Træk i hans bevægelige Digterfysionomi.

Som et nødvendigt Udslag af Wergelands herskende Evne til at se alt som levende og besjælet maa vi anse hans allestedsnærværende Tilbøielighed for den direkte personificerende, dramatiske Form, der hvor de fleste Lyrikere nøier sig med en mer eller mindre følt Beskrivelse. Denne Eiendommelighed hænger inderst inde sammen med hans virkelystne, aktivt angribende Natur. Han er Handlingens Mand ogsaa ved Skrivebordet, — og hans Fantasi vinder her nyt stort Land for Virkelighedens Verden, en vid Kampplads, hvor Livets Kræfter kan øves og øges.

Alt, som kommer under hans Haand, maa leve med hans Menneskefølelse. I sin Ungdomsdigtning drev han næsten altid denne Personifikations-Trang ud i Karikaturen. Han kunde skildre Daggryet med disse parodiske Metaforer:

Stjernen viser sin blege Haan imod Dagen,
der springer fra Østen med blinkende Guldhjelm —

— for ikke at nævne de absolut ubegribelige Sammenligninger, som det vrimler af i hans første Digte. Siden lærte han at beherske sin Billedflugt. Men sin Retning beholdt den. H. Lassen har i sit interessante lille Skrift om Wergeland fra 1896 samlet en Række karakteristiske Eksempler paa slige dristige, dramatiske Personifikationer. Det mest karakteristiske er taget fra Digtet om Sognefjorden, hvor denne skildres som en

. . . Havets Søn
af sin Fader dybt i Landet
bortforvist, som Kain forbandet,
i sit Mulm med Fjeldets blandet,
selv den kjender ingen Bøn.

. . . .

Uden Rast og uden Rist
vil den atter til sin Fader,
til det store Hav, som hader
Sønnen med de vilde Lader,
og har derfor ham forvist.

Saa, til evig Fart fordømt,
Fjorden fremad og tilbage
mellem Hav og Bund maa jage,
indtil alle sine Dage
Tidens dybe Horn har tømt.

I denne hans enestaaende Evne til at personificere og individualisere ligger ogsaa Udspringet til hans eiendommelige *serafiske* og sjælelige Billedsprog. At se Tingenes Sjæl, det er jo Digterens Naadegave. Men Wergeland besad som Lyriker en forunderlig Evne til at forvandle alt til Sjæl. Professor Skavlan har da ogsaa sammenlignet ham med Englands serafiske Lyriker, Shelley. Det synes mig dog en lidet træffende Parallel. Thi Wergeland har intet af den passivt lidende, vegetative Hensynken ved Naturens Barm, der er Shelleys inderste Karaktermærke. Af Plantens Væsen eiede Wergeland Følsomheden, Farveglæden, Længselen mod Solens Lys og Varme. Han saa en bunden Sjæl bag Blomstens straalende jordiske Hylster, — og alt hos den var ham en Forjettelse om Evigheden. Hans Fryd over dens Skjønhed og Pragt var Barnets uskyldige, usanselige Solskinsglæde. Han kunde udtrykke sin Henrykkelse over Livets og Dagens Herlighed saa henrivende inderligt og saa ligefremt naturligt som i disse Linjer:

Jeg i slet Lune, Morgenblad. *Jeg*, som kun behøver et Glimt af Solen
for at briste i høi Latter af en Glæde, jeg ikke kan forklare mig?

*

Naar jeg lugter til et grønt Blad, glemmer jeg bedøvet
Fattigdom, Rigdom, Fiender og Venner.

*

Min Kats Strygen mod min Kind udglatter alle Hjertesaar.
I min Hunds Øie sænker jeg mine Sorger som i en dyb Brønd.

*

Min Vedbend er vokset. Didudaf mit Vindu har den baaret paa sine brede Blade alle de Erindringer, jeg ikke bryder mig om at gjemme.

Saa straalende glade og friske Ord har Shelley aldrig skrevet. Hans Naturglæde er ligesaa sansebunden og sanseberust, som Wergelands er sjælfuld og aandig — altid paa Flugt mod Evigheden. Dog, de to store Idealister mødtes i en Følelse: den glødende Frihedstrang og en grænseløs Medlidenhed med alle de forfulgte og ulykkelige, som er hjemløse i vor kolde Verden.

Naturen var for Wergeland baade den lokkende Elskerinde og den hulde, gode Moder, — men aldrig som for Shelley den skjønne, haarde, grusomme Sfinks, hvis eneste Lykkegave er Død eller dybe Drømme. Wergeland kjendte aldrig det ensomme eller syge Sinds Træthed eller Lede ved Livet. Hos ham var Sorg og Harme endnu frugtbarere paa Daad end Lykke og Medgang. Intet Under, at han saa Mennesket som Skabningens Midtpunkt og Aanden, der virker og leder, som altings Herre. Derfor bliver da ogsaa *Sjæl* det store Ord i hans Digtning: en uforgjængelig ophøiet, evig sikker Værdimaaler og et altid klart Billede.

Studerer man nøiere den eiendommelige Sjæle-Symbolik hos Wergeland, vil man snart opdage, at den har en væsentlig *etisk,* ofte temmelig abstrakt Karakter. Vor Digter har sjelden Øie for Tingens rent maleriske Skjønhed. Han ser altid gjennem det ydre Dække til den indre Kjerne, det, der rummer Tingens Mening og Maal, kort sagt: Sjælen. Men dette Ord har ikke hos Wergeland den vanlige intellektuelle Betydning. Det udtrykker væsentlig det samme som *Hjertet.* Og Hjertets Kultur, det moralske Livs Skjønhed . . . er Wergelands store Idealer. For at opbygge og befæste dem skrev han sit Verdensdigt, og Kristendommen var for ham Fuldkommenhedens Religion, netop fordi den er Hjertets Religion. Denne Tankegang viser, at han var sit Aarhundredes Barn, men det tør nok nu siges, at dette Standpunkt bliver Hovedhjørnestenen for Fremtidens Kirke, den, som skal samle al Menneskens Slægt til Gudsdyrkelse i Aand og Sandhed.

En lang Række wergelandske Digte skildrer os i Billeder og Fantasier denne hans eiendommelige Opfatning af Sjælen som Livets Rod og Kjerne. I disse Poesier kan man, for at bruge hans eget malende Udtryk sige, at han „klatrer til Himlen paa en flagrende Spindeltraad.“ Eller man kan vende Billedet om: han svinger sig fra Drømmens Himmel ned til den tunge Jord, hver Gang hans Sjæl modtager et Indtryk. Det er Aand, som sænker sig over os fra „Lysets Bjerge,

hvor Engle bo!" og for dens forklarede Blik forvandles alt. Verden bliver et Aandesyn, der skildres som et fjernt. fantastisk Syden:

Det er en Dag som under Jorden,
som Sommernætterne i Norden.
O hvor fantastiskt Lys! Hvormeget
det ligner dog mit Indres eget!

Solløse Dag, purpurne Taage,
du lyse Nat, hvor Blomster vaage!
Frydløse Vemod! vaagne Slummer!
Tungsindighed foruden Kummer!

Hvor lyst et Mulm! hvor dunkel Dagen!
som Glans af floromslørt Skarlagen,
som Stenens, der i Mulden tindrer,
som Blindes Blik, der Syn erindrer.

Disse Vers findes i det skjønne Digt „Den norske Udvandrede Brasilien" — som karakteristisk nok er en Omarbeidelse af Williams Sang i „Campbellerne": „For pragtfuld er mig *Indiens* Sommer." Jeg kunde citere flere af beslegtet Aand fra mangfoldige mindre Poemer, men kraftigst og klarest fremtræder hans Lære om Himmel og Jord i Menneskehjertet i de 14 „Poesier" fra 1838, hvori han feirer sin triumferende Kjærlighedslykke og giver os sin skjæreste, dybeste og inderligste erotiske Lyrik.

Alt er her Sjæl, serafisk Aand. De ømme Tankers Flugt fra Øie til Øie ligner sværmende Engle. Et herligt, fredlyst Arkadien er Digterens Hjemland. Der gror

Den høie Gjetrams med glødende Kind
og nikkende Hoved
af Straaleregnen beruset
. . . .
Men pragtfuld, dæmonbevinget Fantasm
var Granen, som ofte
blev slynget bort af de Strømme,
som bruste gjennem mit Hjerte.
Og stolten Tanke paa Stengel af Lys,
og Drømmen, saa smuk som
forelsket Fees Fantasi,
de Blomster var, som bortførtes . . .

Afstanden mellem den fuldkommen skjønne, krystalklare Form i disse Kjærlighedssange og Stelladigtenes vilde Uklarhed og Forvirring er uendelig — men ogsaa her møder vi Digterens altfavnende Følelse, hans evighedslængtende Tanke, grublende over Livets Gaader og Hemmeligheder. Her er Elskoven ligesaa usanselig og aandelet, som den hist var voldsom, brændende, altbegjærende. Det er „sansløse

drømmende Kys," som volder søde Fantasier og ømme, milde Stemninger. Og den fører Digteren ind i hin hellige Verden, der ogsaa er Religionens Tempel:

Du har forsont, uskyldige Brud,
Sjælen med Verden, Blodet med Gud:
dengang din hellige Pande du sænkte,
straalren som Naadens skinnende Lin,
    over mit Bryst,
borttog du Synden, den taarebestænkte.
    Nu er mit Sind
rent som et Tempel og lyst.

*

Aar 1840 synes at betegne et Vendepunkt i Wergelands digteriske Udvikling. I dette og de følgende Aar skrev han den Række Mesterværker, der vilde nævnes sammen med Aarhundredets ypperste lyriske Frembringelser i den europæiske Literatur, om han ikke til Skade for sin Ære og Berømmelse var . . .

hen i Verdens Hjørne stødt,
    med et Sprog,
som ei rækker fra sin Krog
længer end dets Læbers Aande.

Det var nemlig i denne Tid, han skrev Jan van Huysum, Svalen, Jøden, Jødinden, Lodsen, det omarbeidede og fornyede Verdensdigt — — og en Vrimmel mindre Poesier, blandt hvilke findes uforgjængelige Ædelstene som „Sydsøseileren", „Mig selv", „George Fr. v. Krogh", „Fordums Venner," Kantaten „Vord Lys", „Til Foraaret", „Min Gyldenlak" og „Den smukke Familie". Han var sluppet ud af Partipolitikens Trædemølle. Karl Johans Tilsagn om en fast aarlig Understøttelse og derefter Udnævnelsen af Digteren til Rigsarkivar havde gjort ham til en ensom Mand, men saa havde han til Gjengjæld faaet sit eget gode Hjem, der gav lunt Ly for alle Angreb. Og i sig har han et endnu bedre Værge —

Det er et Hjerte med et Slag,
    jevnt som mit Stueuhr.
    I al min Nød
    en Ven saa sød
    jeg har dog i dets dunkle Skjød.
Begeistret er deraf hver Dag
min freidige Natur.

Han har i Digtet „Mig selv" givet den bedste Forklaring af sit Væsen som Digter og Menneske, og Meïr Goldschmidt har fundet det levende bedste og klareste Billede for hans Væsens Egenart, naar han

kalder ham „en nordisk Granitklippe, hvoraf udspringer Sydens Palmer og gyldne Oranger."

Hjerternes Hjerte . . . det Navn kunde Henrik Wergeland bære med større Ret end Shelley. I hans Hjerte brændte Kjærlighedens Flamme stadig lysere og stadig varmere . . . helt ind i Dødskuldens evige Nat. Ingen jordisk, ingen himmelsk Magt kunde slukke denne Livsvilje, der var sterkere end Døden. Derfor kunde han synge sig ind i Livets sidste Stund:

Nu gaar jeg til Stjernehaven.
Der falder Dug saa sval.
— — — — — — —
Nu gaar jeg til fjerne Høie,
hvor Evighedsblomster gro.
Fyldt er med Livsenshonning
Nektariets Gyldensko.

Carl Nærup.

Ode til Norges Frihed.

Ei om de Nordblus, der flette om Polens
Oldingeisse Ildkrans, men Dybet, der
straaler af Perler, Araberen synger og
Maharas Guldstøv.

Skjalden, hvis Harpe paa Herthadals Bøge
Alherren hang, han synge om Kronen, hvis
Gjenskin i Fortiden luede svagt fra
Norriges Fjelde.

Hver vil sin Stolthed indklæde i Dragten,
vævet af Toner —: Jeg vil og nævne mit
Norriges Stolthed, ja Guldet, der rinder i
Nordmandens Aarer:

Perlen, der gjemmes i Nordmandens Barm, som
straaler i Øiet: Tindingen mørk af den
Krone, der gjorde Publiçola hædret — ja,
den vil jeg synge!

Svag er min Plecter at svinges for *Frihed*,
Frihed, der fældte Taarer de sidste og
stjaalne, da først jeg mit Bryst imod Norriges
Skyborge hæved'.

Hen mod de Fjelde, der dækked' i Sekler
Normannakjæmpens Søvn, saa Gudinden — da
græd du, men Taarerne fulde paa Nordmandens
sovende Hjerte.

Modergraad falder for sønlige Hjerte
hed — og det slog, men tungt fløi Vampyren, der
suged' dets Blod, bort, bort, for den døende
Dana at tære.

Ei var det Samson i Dalilas Skjød; thi
Sværdet, hvor Død og Frihed paa Eggen høit
hviner, det værdigen Norge og Frihed sang
hellige Hymner.

Snart skal ei længer den gamle Eurotas's
Sølverskjæg dryppe af Blod, men sin Vove skal
lig Susquehannah, i Frihedens Enge den
roligen vælte.

Lig Kerubim skal om Frihedens Tempel
Storthinget evig værge — lig Norriges
Ørne med vidtslagne Vinger det dække vort
Norriges Frihed.

Nordmandens Blik er et Frihedens Sværd, og
Hjertet dens Skjold: den granvoksne Nordmand er
Frihedens Støtte, men Norriges Ungmø er
Frihedens Billed'.

Skjøn er Valkyrien: Øiet Athenes,
Læberne Yduns Æbler, og Panden er
Friggas, og skjønt klæder Egeløvkransen de
flagrende Lokker.

— Nu staar du stolt her med Niobes Smil og
hænger paa Nordmandens fattige Dørstolper
Egeløvkransen, og vinker til Arnen din
odlede Afkom.

Kantate,

afsungen ved en musikalsk Aftenunderholdning i det norske Studentersamfund.

Lunden er mørk — Tungsindighed bygger
helst under Træernes mørke Skygger,
naar Nattens Søn med det dunkle Øie
— Morgentaagen — i Træers høie
luftige Kroner sin Vinge slaar,
og Graad i Violens Øie staar.

Kor:

Vi sade saa under Lundens Grene
— kold var ei Taagen: om Venskabsflammen
vi stode tilsammen;
men Venskab i Træernes Skygge stod ene.

Venskab er skjønt, som himmelblaa Vande,
hvori, lig rødmende Mø paa Strande,
sig Hjertet speiler; men mørkt de rinde,
naar ikke Solen fra Østens Tinde
glider, som Freya paa Vandets Speil,
i Rosenkalksnekke, Purpurseil.

Kor:

Nævn Straalen, der flyver høit henover
Venskabets Bølger: paa Rosenvinger
sig rødmende svinger
med Skinfakses Flugt over Venskabets Vover!

Lunden er mørk — thi Kronerne kneise,
lig naar de Hære i Mulmet reise
de sorte Bann're; men — funkler Solen:
flygter Taagen og blid Violen
ler; mens de Fugle i Hallen grøn
i Sangen mon hilse Straalen skjøn.

Kor:

Nævn Straalen, der flyver høit henover
Lundens Kroner: paa Rosenvinger
sig rødmende svinger
mod Lunden, hvor Fuglesang Solstraalen lover!

Straalen, i Lundens Hjelmbuske flammer,
spreder sin Glans blandt de dunkle Stammer,
hvor Venskab taust — ak! stod under Grene
— blandt de mange det fandt sig ene,
indtil i Skoven lød Fuglesang —
er Lyraens Datter, *Harpeklang!*

Kor:

Hun Hjerter med Rosenlænker binder:
Venskabet taust er ei mer; thi sprunge
fra Lyraens Tunge
ei Brødrenes Glæder og Fortids Minder?

Lette de Toner flagre i Hallen!
snart som en Skygge, der steg fra Valen,
og glæder Ungdommens Mod! de danse
lig en Zefyr paa Engens Kranse!
Efeuen lig, der om Ranken gror,
de sno sig om os ved Vennebord!

Kor:

Ei Elskoven glemme Lyrens Tone!
mindes den Tid, da vor Ungdom gløder
lig Birken, naar røde
de Morgenstraaler høit flamme i Krone!

Skjønt er det Baand, som Tonerne binde:
Hjertet de aabne, som Foraarsvinde
den lukte Blomst. Som en elsket Pige
Musen være! din Pris skal stige
frydfuld paa Tonernes Vingeslag,
lig Duen mod Himlens hvalte Tag!

Kor:

Og: Held dig, du Kunstens Ven! som fører
ind i vor Hal — lig en Brudgom sin Kvinde —
de Toner, som rinde
— lig Kilden blandt Blomster — fra Harpen, du rører!

Til den døde Peter Krefting, min Ven.

Stjernerne blinke: det er min Vens
Aand, som nu drager forbi,
hen for at give
Aandmassen Tilvækst.

Se, den forbi en Stjerne nu drog,
lig ifra Altret den blaa
Vellugt forbi de
hellige Fakler..

— Helsleiet — ha! var Alteret og
Phtisis Prestinden, hvis Kniv
stedse er sløv, men
sikker og tørstig.

Ha, jeg vil spotte Skjebnen, som nu
intet vil finde hos mig
værdigt at spidse
Fingeren efter!

Daaren forbander Skjebnen, men jeg
kalder den feig; thi den flyr,
naar bag det lyriske
Efeu jeg rasler.

Det vil med krumme Finger den knapt
række, thi det er min Sjæls
Klædebon: det og
døde! Dit Minde.

Modige Blik mod Fremtiden vendt,
det er din glimrende Stav,
den som beskriver
Skjebnen dens Fodtrin.

— Ryg ikke Taage dunkel fra Streng!
Heller en Straale jeg bag
Aanden vil sende:
— heller en Straale!

Nu kan du læse Verdnernes Digt:
nu, som én Sommerfugl, ved
Himmelens Roser,
Stjernerne, hænge:

Suge den Honning, Mennesket kun
blandet faar drikke af hint
Horn med de sorte
Hieroglyfer.

Ser du din Ven? med Haand under Kind,
ikke sørgmodig, ei glad,
lytter han til en
Æolusharpe.

Var det din Aand, som svømmede paa
Strengenes Bølger af Guld?
Eller en Vind, som
kyssed min Pande?

Sfærerne er din Harpe: dens Sølv-
strenge, i Himmelens blaa
Skjoldrande spændte,
nu kan du høre!

Just da din Død jeg hørte, der faldt
Stjerneskud: Stjernerne løb
frem for den nylig-
komne at hilse,

lig, naar fra Sø en hvidbarmet Flok
Svaner mod Foraarets Pust
svæver med Skrig og
vidtspredte Vinger.

Venus en Straale sendte — en sød
hvidsløret Stella, — som dig
hen til de godes
Stjerne skal hente.

Mars skjød en Straale — en guld-
hjelmet Herold: „at din Aand
høit paa hans Karm, blandt
Kjække vil dvæle.“

Karlsvognen — lig et dansende Kor
af Vestalinder, med hin
frugtbare Rhea
Sylvia i Spidsen —

vælge du heller! se imod Nord
ruller om Midnat dens Hjul,
peger med Lilje-
finger Prestinden!

Dvæl til jeg, lig et flagrende Slør
eller lig blegrøde Sky,
drivende over
Fjeldene kommer!

Se, vi vil smelte sammen til en
Intelligents, som i et
guldvinget Nordlys
Straalerne tvende!

Høihjertet var du, fri var din Sjæl:
hvidtandet Bølge den skjød
mod Despotismens
hulede Klippe.

Varm for dit Land og Menneskers Ret,
haded' Despoten du, om
denne et Scepter
bar eller Pennen.

Ven! kun en Fødsel var dig din Død:
Barnet ei Moderens Ve
føler: — ak Livet
det var din Moder.

Ryg ikke Taage dunkel fra Streng!
Heller en Straale jeg bag
Aanden vil sende:
Graad er min Straale.

Sang er dens Vinge: ikke den vil
drukne i Skyerne dybt,
uden at naa din
ilsomme Skygge!

Af en sangfuld Sommermorgen paa Skreya.

I.

Drømmen.

Digteren.

Stella! Dagen kan du byde
sort at flyde
om min Sjæl, ha, Sløret lig,
som om Enkens unge Kinder
– Roseneng blandt Marmorminder –
som en Taage bølger sig.

Stella (afsides).

Tidt den hvide Herskers Barm var Sorgs Cisterne.

Digteren:

Tys, Ekko?

Natten kan du ei befale
Sorg at male:
Natten sort har Læben rød,
som den hult til Hovedgjærde
bøier — o, en taus Gebærde
ofte er en Tale sød!

Stella (afsides).

Hør, fra sorte Negers Hjerte Latter sprudler!

Digteren:

Tys, Ekko? Ekko?

Natviolens Aande svæver
om dens Læber:
I dens Mørke Drømme staa,
lig bag Fanen norske Drenge,
ranke som en Ask i Enge,
gylden Hjelm og Skjolde blaa.

Stella (afsides).

Spydes Skin om Natten tyder Morgenseier. Ha, ha!

Digteren:

Tys søde Ekko! Ekko!

Med en bøiet Valmustengel
Nattens Engel
rørte ved min Sjæl: o Mø!
Fagre Stella, fluks dit Billed
i de Drømmes Skjolde spilled'
— Purpursky i blanke Sø.

Stella (afsides).

Blanke Runer rundtom Nattens Skjoldrund blinke.

Digteren:

Tys, Ekko?

Stellas Barm sprang hvid fra Belte
paa de Helte:

blot til Steller formed' sig
drømte Rader, som jeg skimted',
Møens Navn i Bann'ret glimted',
glimred' Oriflammen lig. —

Stella (afsides).

Se i slebne Demant tusind Sole spille!

Digteren:

Tys, Ekko? Ekko?

Hjelmen er en hulet Stjerne:
o, hvor gjerne
jeg for slige Lanser dør,
som de vakre Drømme bære:
Stellas Blik de Lanser ere,
Skjoldet er et lysblaat Slør.

Stella (afsides).

Ah, du ser i Feen Morgans vendte Speile.

Digteren:

Tys, søde Ekko! Ekko!

Lig en Rosenkrans sig strækker
drømte Rækker,
hvor hvert Led er Stella; men
snart de blive mindre, mindre,
snart som Stjerner smaa de tindre
langt i Fjernet — grib nu en!

Stella (afsides).

Barn til Bjerget, for at fange Stjerner, springer.

Digteren:

Tys, Ekko?

„Grib nu en! thi hine fagre
„Skygger flagre
„bort som Blad af Rosen rød:
„let jeg vil, blandt disse mange,
„ved et Spring, en Stella fange,
„eller finde her min Død!“

Stella (afsides).

Fædredalen synes fly for Sønnens Ilskridt.

Digteren:

Tys, Ekko? Ekko?

Da jeg, trods de blanke Vaaben,
sprang i Hoben;
men den lange Række flød
hen i tomme Skyer, som glide
gyldne bort, som de, der ride
rundtom Østerhimlen rød.

Stella (afsides).

Kvinden elsker Glavinds Glans, men hader Odden.

Digteren:

Tys, søde Ekko! Ekko!

Med en Æolsharpes bløde
Klang, de røde
Skyer om mig suse: lig
Bølger svulme de, og Stellas
Skikkelse, som hist af Hellas
Hav en Venus — hæver sig.

Stella (afsides).

Gid hans vindøiede Fantasi jeg kunde blinde.

Digteren:

Tys, Ekko?

Hendes Blik Demanter vare,
eller klare
Stjerneskud, som faldt fra Sky.
— Ha min Sjæl dem tørstig fanger:
Drikke ikke Bølgeslanger
Solens Glans, naar den vil fly?

Stella (afsides).

Engles Vanvids Tanker falde ned som Drømme

Digteren:
Tys, Ekko? Ekko?

Stella vinker: — ei en Bølge
Sol kan følge;
men den bruser — ha forladt!
— Se, da gjennem Luften flagre
ned fra Stella tvende fagre
Lokker — hver en dunkel Nat!

Stella (afsides).
Sorg kan føde Smil, lig skumle Sky en Stjerne.

Digteren:
Tys, søde Ekko! Ekko!

Fluks jeg greb dem: se, de sprede
sig til brede,
brune Ørnevinger ud:
ubevidst jeg stiger: Skyer
mellem mig og Stella flyer,
Stella favner jeg — o Gud!

Stella (afsides).
Haabet hæver Sisyfus's Sten og Skjæbnen.

Digteren:
Tys, Ekko?

Følelse — o lig det sagte
Stød som bragte
Verdnerne i Sving, som lod
Sole gløde, Bølger svulme
af Prometheus's Ild, som ulme
maa i Plantens blege Blod!

Stella (afsides).
Søde Drøm, for smuk for Sandheds plumpe Finger!

Ah, det rører sig under mit Hjerte.

Digteren:

Tys, Ekko? Ekko?

Lig vestalske Kvinder, hvide
Stjerner glide
os forbi: ei Sfærers Sang
vækker os: ei vore Sjæle
vare længer tvende Dele,
men en enkelt Harpeklang.

Stella (afsides).

Drømme skjænke os et ilsomt Blik bag Himlen.

Ah mine Aarer smelte sammen!

Digteren:

Tys, søde Ekko! Ekko!

Vore Legemer, lig Flammen,
smelted' sammen:
Er det Stellas varme Blod,
som saa mildt i Aaren flyder,
lig en Foraarsvind, som gyder
Blomsterflor om Klippens Fod?

Stella (afsides).

Bruser, Skjald, dit mørke Blod i Stellas Hjerte?

Ak mit Hjerte er som fordunklet af Vellugt.
Min Barm som en Sal med nedrullede Gardiner.

Digteren:

Tys, Ekko? Ekko?

Lig i Tempelet, hvor tvende
Luer brænde,
under samme Barm der slaa
vore Hjerter, Bølger lige,
som ensformigt stedse stige
høit mod Strand bag Skjolde blaa.

Stella (afsides).

Hist vil tvende Sjæle, lig en Ring, forenes.

Var jeg din eneste? O væk! væk!

Digteren:

Tys, Ekko! Er det Ekko?

Stella! nu jeg Morg'nen hader:
— se den blader
af mit Lykketræ, som tør,
kun bag Nattens sorte Volde,
Frugten ud af Guldblad folde
— Rosenkind bag Nonneslør.

Stella (afsides).

Elskerinden kalder Guldhjelm Gravens Hvælving.

Digteren:

Tys, Ekko? er det Ekko? Ha jeg hørte . . .

Ha, jeg hader nu en Morgen
rød; thi Sorgen
vifter, lig en Ravnefjer,
fra dens Hjelm. I Nattens dunkle
Slør Hieroglyfer funkle,
som en Guddom væved' der.

Stella.

Sorg er ofte Ravnefjer paa Kongekrone.

II.

Farvel til Stella.

Ha, mit Liv var Vintersolen
under Polen:
Morg'nens gyldne, Aft'nens røde
Straaler blidt hinanden møde
med et Kys: den hele Dag
var et gyldent Vingeslag.

Ak jeg vilde dog saa gjerne,
at en Stjerne,
Hæders Stjerne, skulde glimre
i min Nat, og Mindet skimre
lig et Nordlys, paa den Grav,
Skjæbnen mig saa tidlig gav.

Mer end Stjernens Glans paa Baare
  var en Taare:
— Ak du ved vel, hvis jeg kræver
naar sig Gravens Mos-Barm hæver:
i min Nat den vil til mig
glimre, Dioskuren lig.

Se det mørkblaa Sværd, jeg bølger!
  Stjernen følger
med dets Hvinen (lig det hvide
Skum om Snekkens hvasse Side).
Friheds Evangelium
tolker Sværdets Tunge stum.

Hellas kalder: Se en Kelte
  vil blandt Helte
søge sig en blodig Palme!
(Vist, hvor Hjertets Roser falme
og hvor Livets Purpur veg,
spirer en Cypresse bleg).

Naar jeg *der* de sjunkne Buer
  sorgfuld skuer:
Oldtids marmorklædte Tanker,
knuste under Efeuranker,
vil jeg sige: saa jeg er!
Templet knust jo Barmen bær.

Var min Barm ei Tempes skjønne
  Enge grønne,
hvor vort Blik blandt Roser røde
barnlig-skjønne Guder møde?
Hjertet var et Tempel fast?
— Underligt, saa snart det brast.

Lig Eurotas Blodet strømmed,
  da jeg drømmed.
— Nu den Tid er borte længe,
da der svam spartanske Drenge:
Tiden da, i smilrød Ham,
gylden Drøm i Aaren svam.

Vel Hellener undres ville
    ved den stille
Yngling: han, hvis Klinge peger
stedse did, hvor Døden leger,
glad, hvor Eumeniden gaar,
bøier taareblommet Vaar.

„Vist han — en Hellener spørger —
    svarlig sørger:
over Panden Kummers Skyer,
lig Pelidens Hjelmbusk, flyr?
Han skal være høit fra Nord,
hvor de gamle Goter bor?"

„Se, der staar han i Geledet!
    Herren ved det,
hvorfor han med Barmen aaben,
uden Hjelm, de hvasse Vaaben
søger: ere røde Saar
Roser i en Nordmands Vaar?"

En af Dødens viede Skare
    da vil svare:
„Jeg med Ynglingen i Telte
bor, men heller Sværd fra Belte
sprang, og tolked selv sin Harm,
end han aabnede sin Barm."

„Spørg, i Pylus, Nestors Minde!
    Ingensinde
vil det svare, men paa hvide
Marmorkind vil Taaren glide,
naar du spørger om Messen's
Skjæbne og Aristomen's."

„Chierdruens Guld-Smaragder
    han ei agter:
Ham ei alle Hellas' Kvinder
kun et halvfødt Smil afvinder.
Ha, han er da lidet værd
andet end et sultent Sværd!"

„Aldrig saa jeg ham at smile,
sjeldent hvile
sødt i Søvnen, men paa Kinden
sad en Taare, halvt af Vinden
tørret: se, den lignede
paa sin Stol Persefone."

„Ei jeg ved, hvad Sorg ham tynger.
Naar han synger
(som han sagte undertiden
gjør, naar til sin Sorg fra Striden
han gjenvender, rød af Saar):
jeg hans Tunge ei forstaar."

„Vaagen, og, naar alt mon svømme
om i Drømme,
tidt et Navn, som fremmed lyder,
frem paa stille Taarer flyder.
— Ha, hvis jeg erindrer ret:
Stella, Stella lyder det."

„Dybt det Ord fra Hjertet springer,
thi det klinger
klagende, som naar Alrunen
rives voldsomt op af Grunden,
underligt som Lyrens Klang,
idetsamme Strengen sprang."

„Vist ved „Stella" han vil minde
sig en Kvinde?
Ham en mørk Erindring tynger,
Havets Slange lig, som slynger
svulmende et dobbelt Baand
om vort Olds Laokon."

— Lad dem tale! snart de ville
rede stille
op den dødes Hovedgjærde:
lænede til sine Sværde,
vil de bede Gud om Fred
for den Yngling, de grov ned.

Om min Gravhøis tause Side
vil sit hvide
Blomstslør Hylden venligt folde,
lig den grædende og kolde
Niobe, hvis Marmor sig
bøier over Ættens Lig.

Dal, som Lyn paa Tordenvinge,
Moslems Klinge
i mit Bryst! Ha, fagre Sommer,
flammerøde Samum kommer,
drikker Rosens Purpurstrøm!
— Død og Liv er blot en Drøm! —

III.

Sang til Stella.

Snart vil min Sjæl, lig en graahvid
Taage, svømme i Luften,
Stella! Stella!

Ligne ei Himmelens Regnskyer
Kor af Aander, som græde?
Stella! Stella!

Føler du engang en enlig
Draabe, den er min Taare,
Stella! Stella!

Aftør den ei! lad den dø paa
Barmens glinsende Lokker,
Stella! Stella!

Engang, bag rullende Aar, din
Sjæl jeg ventende møder,
Stella! Stella!

Den vil jeg kjende blandt tusind,
tusind blegnede Aander,
Stella! Stella!

Se, lig et flagrende, blegrødt
Slør, den kommer i Luften,
Stella! Stella!

Den vil, som Skyen af Rosers
Aande, svømme i Æthren,
Stella! Stella!

Ha, jeg vil glemme de Aar, som
svandt i Graad, naar jeg ser den,
Stella! Stella!

Eia, min Sjæl i sin Regnbu-
kappe ryster af Fryd da,
Stella! Stella!

Da vore Sjæle, og da vor
Skjønhed smelter tilsammen,
Stella! Stella!

Se, i en eneste, tvende
Skyer opløses ofte,
Stella! Stella!

Ha, skal vi krydse hinanden
lige fiendtlige Planer?
Stella! Stella!

Vi gjennem Æth'ren vil glide,
som en tvehalset Svane,
Stella! Stella!

Solen du, førend den første
Elskov, drukner i Bølgen,
Stella! Stella!

Den du ei drukner i Aar, i
Graad, i Sang eller Vinen,
Stella! Stella!

Ha, du min elskede Sky, vi
vil stige til Herren,
Stella! Stella!

Aander om Guddommen svæve,
lig en Korsang om Læben,
Stella! Stella!

Gud vil vor Sky til et ædelt
Ætherlegeme danne,
Stella! Stella!

Legemets Høire tilhører
mig, men din er dets Venstre,
Stella! Stella!

Gud os et Scepter af Stjerners
Straaler lægger i Haanden,
Stella! Stella!

Gud os befaler at vogte
Jordens elskende Hjerter,
Stella! Stella!

Os han Ohebiel kalder
(Ædel Kjærligheds Engel)
Stella! Stella!

Natten skal tjene os, lig en
stum, men skarphørig Morjan,
Stella! Stella!

Se, den vil bringe os Sukket,
Møens Barm den betroed',
Stella! Stella!

Morgenens Purpursky er vor
drømmebringende Herold,
Stella! Stella!

I Stormen.

Fløien hviner: Lyraen klinger, skjønt
skjult ved mit Hjerte . . O ti!
ti, mens vi henover Skaraen løber til
mosdække Ly.

Stormen fører ikke din Klang til de
skjælvende Stjerner: den dør
uhørt blandt Ener og hvinende Lyng, som den
vildsomme Fugl.

Rimen hvirvler gjennem de bugnende
Strenge, og vælter en Kvist
henover Marken, og danser til Fyrrenes
Sukklang i Ring.

Fly, min Lyra, Stormenes Favnetag!
Stormen vil haane din Streng,
brusten i sitrende Vellyst, og Solen vil
finde sig taus.

— Saa en Elsker sørger, naar Møen, som
svor ham sin Tro, i en Vals
glad ser Forførerens Muskler, og bøier sin
Kind mod hans Bryst.

Her ved Grottens vaiende Gran du, som
sang, hvergang Timen sig sneg
frem med et Kjærlighedsblus under Kappen, nu
Stormen forfølg!

Nordlys ride Vinterens fnysende
Skimmel. — O rolig den nys
stod under Aftenens Purpur og
rysted sin Man.

Blege stige Nordlys paa Aftenens
Skyer? se hver var en Karm,
Freia selv værd! Saa for Harme maa flygte vor
Kjærligheds Drøm,
og Ungdoms Morgenskjær ifra Panden
svinde, naar Manddommens Dag
vælter Ærgjerrigheds Sky frem og Hadet i
Rynkerne skjult.

Glad jeg ser paa Stormenes Seir over
Granernes Kroner . . Ha, saa
Folkene plyndrer Despoternes Tindingers
blodige Guld!

— Birk, forgjæves lader du Graalokken
flagre, og praler med Aar!
Ha, se Kong Lear paa Heden; se Stormen jo
haaner hans Haar!

Stormen hvirvler Mosen af Armodens
Hytte, mens, rolig i Barm,
Husfader favner, ved udslukket Arne, sin
slumrende Viv.

Stormen hvirvler Marmor af Mammonens
Kuppel; paa guldvirket Seng
vælter sig Herren i Taarer og Sved, og han
favnes af Angst,
mens fra Dynen springer Samvittighed,
hugger sin Tand i hans Bryst,
som naar et lynbørstet Vildsvin sig reiser ved
Vandrerens Fod.

Vild Najaden kysser han: vred hun da
furer sit Aasyn; men maa
atter og atter dog taale hans Favntag med
bølgende Barm.

— Stormen vokser, Snebræen lig . . nu den
ligner en rasende Ulv:
saaret i Foden, den kradser i Sneen, og
reiser sit Ragg.

Stormen over Dal, over Fjeldene
flyver med Fnystren — ha, lig
tusinde Trønd're, der trækker de tunge og
tordnende Sværd.

Til Erling.

Sydvind blæs: din milde Befaling
kalder det Græs frem, hvor Erling og jeg ville
glade et Vinbæger tømme.

Venskab liker Vinen, som Palmen
Sollys: jeg gjemmer en Flaske, og Træet er
kaaret, hvorunder vi sidder.

Kom at se, om Blomsten, for dig jeg
gjemmer i Hjertet, er vokset, om Bladet er
grønt til en kommende Alder!

— Hvis en skummel Skjæbne (ak Tanke
skrækaom som Samumens Ildpust!) fra Grunden den
sled, lig Alrunen den jamred'.

Naar jeg ser dig fjerntfra, med Skrig jeg
møder dig, lig naar en Svane om Vaaren for
førstegang hilser sin Bølge.

Kom! vi skulle muntre bevandre
Dalene, muntre som Valdhornets Toner, der
løber igjennem en Skovhal.

Ved Mjøsen.

Mørk er min Sjæl, som Mjøsen, naar aarle
sortlokket Bølge, træt udaf Nattens
Kamp, under Skreyas Taageskjold bugner, og
Lommene hyle:

stundom sig Skummet hæver, lig hvide
Fjeder om staalblaa Hjelm, naar i Stridens
Bølgen en Ganger steiler og hæver, før
Faldet, sin Rytter:

her vifter Stormens Dødsbanner nye
Bølger i Kampen: Nøkkerne vise
fraadfulde Tænder, og sagte sig sniger en
Baad langsmed Stranden.

Eller som Skreyas Tinde, hvor Granen
svulmer: naar Skyer ruller om Ørnens
Rede: — en skummel Stjerne, der græder paa
Toppen alene.

— Mørk er du Skreya, mørk som din grumme
Navne, da Eyvind segned for Kongen:
— Maatte jeg engang blotte for Karl min
blodige Bringe!

Mørk er min Sjæl, lig Fyrren, der vifter
ensom i Stormen: Ravnen i Toppen
skjælver: lig Graad paa Enkeslør, siler fra
Grenene Regnen.

Sortfjedret Kummer kradser i Hjertet,
rider det, lig en Loss, der fra Træet
springer paa Renen, fraadser i Nakkens de
blodige Nerver.

Hæv dig, min Sjæl, til Tinden, hvor nylig
Verden du saa, at bølge forbi, lig
Ørnen paa Fjeldet, der undres ved Morgenens
glimrende Skyer!

Eller som Drengen sorgløs, der kaster
Stene i Bækken, mørkner Najadens
Pande: han ved, at den kommende Vove vil
Rynkerne glatte.

Napoleon.

Høiaander Svanerne ere i Melkveien,
Himmelens Nil, hvor de blanke
Stjerner er Draaber, og Sole
Perler paa Bunden,
Stjerneskud Skummet, som springer
op, naar Aandernes Vinge
Bølgen slaar.

Vi ere Andeæg, lagte i Dyndet; men
Sjælen sig vikler, som Sommer-
fuglen, af Svøbet, og Aande-
kraften forøger:
Høiere, gjennem Spiraler,
stige Aandernes Skarer
op mod Gud.

Aanderne glædes ved Tilveksten, hvergang de
skue den dydige, store
Sjæl sig af Støvhammen vikle:

da vil, som Ørnen,
rystende Rim af sin Ham, den
Synden kaste, og tyde
Verdens Digt.

Aanden (lig Straalen, som skyder sig ned i det
fugtige Muld, og som stiger
op, som en glinsende, gulgrøn
Palme) i Drengens
Legeme daler, og skyder
op i Daad, som er Sjælens
Blomst og Frugt.

Kvinden, som føder ved døsige Lampeskin,
hører med skjælvende Fryd et
Skrig fra sin nyfødte: neppe
aner hun Aanden,
dalet i Fosterets Jordsjæl,
lig i Danaes Skjød den
gyldne Regn.

Ofte en Aand i forskjellige Hjerter sig
neddykker: undrende ser sig
Jorden paaengang med Laurer
skjult, mens Oliven
blomstrer i Engenes Skygge,
blandt det lyriske Efeus
lysegrønt.

(Hør Albuquerques's Klinge! hvor Inderne
flygter, som Skyer for krumme
Maane! Se Henrik hin Seiler
tankefuld Streger
Omrids af Lande i gambisk
Sand! Hør Camoens's sorte
Harpes Storm!)

Taagede Sekler forgaa, før en Genius
neddaler hel i en Sjæl: da
Folkene ryste ved Guds det
synlige Greb i
Verden; Gemytterne bølge,
som, naar Nordvinden kommer,
krumme Aks.

Saadan en Aand skjød sig frem af den romerske
Julii Sjæl i Bedrifter,
som ifra Libanons fede
Dale, i Cedre,
lig Obelisker, den varme
Straale: Verden i Cæsars
Skygge stod.

Bretland af Himlen en Genius sendtes i
Shakespeare. Sig Fortiden speiled'
klart i hans Sjæl, som i Kilden
mosgamle Ege.
Kongernes Planer i Skjaldens
Fata-Morgana Jorden
saa med Skræk.

Oldtidens Guder var Aander, som Guddommen
sendte til Jorden, i Jordens
Dragt, for at træde de første
Spor for Fornuften.
Maatte de førstfødte ikke
undres, svimle, som vaagne
af en Drøm?

Oldtiden hviler — et Havstille: Minderne
se vi som Seil eller Stjerner
i Horizonten; og Middel-
alderen slaar de
døsige Dønninger, hult den
sukker under de røde,
revne Seil.

Nutiden koger, som Havet om Stromboli:
svedig maa Bølgen fra frugtløst
Arbeide gaa: fra at kvæle
Ilden paa Bunden:
Flammerne puste: dens tunge
Aande ser du paa Bølgens
Ryg som Ragg.

— Frem sig af Tiden Napoleon skjød, som af
Havet et palmedækt Delos.
Friheden var den Latona,

som bag hans Seires
Palmer ham Hæder, lig Phoebus,
lig Diana, ham Lykke
fødte glad.

Hil dig, o Genius, løsladt, Europas den
krængende Snekke at styre!
Folkene lyttede, lige
Børn til Orkanen,
naar den med Fyrrenes Kroner
leger, træder i Støvet
Kupp'lens Spir.

Kongerne sade paa Thronerne, Glenterne
lige i Redet, med Hammen
børstet af Angst, med et stivnet
Blik, og med Nebbet
aabent, naar Guldørnens Vinger
fjernt de hørte at slaa den
svulne Sky.

Bleg Saracenen ei saa Pyramiderne,
kjendte ei mere sit Løb i
Ørknen, da Mærket var tabt; thi
hins Hekatombers
blegrøde Bloddamp dem dækked';
Ganges hedere sprang fra
Himalah.

Nelson, som Fabelens Fafner paa Guldet, med
rullende Øine paa Østens
svulmende Purpurhav laa, som
Negren, der tæmmer
Lansen, til Løven fra Palme-
lunden, ilende over
Sletten, gaar.

Snarer' end Pilfjedren, krumrygget springer den
tvert over Sletten, og Brølet
ruller fra Fjeldet om Jæg'rens
Øre: saa slog alt
Seirenes Ekko fra Alpen
fast mod Bretternes vrede-
fyldte Seil.

Ha, hvor Tarkvinerne skjalv for den vaagnende
Brutus! hvor skjalv de, bag tusind'
Gjærder af Trælle, for ham, hvis
Hær var en Flok af
syngende Venner, som spændte
Gjærdet ned, hvis en Laure
glinsed bag!

Se, han Gemytternes Stormvind beherskede!
se, hvor den Donauen sortner!
Kongerne holder paa Kronen:
Folkene le, og
venter med Længsel, at se den
komme drivende, lig en
Sæbebobl.

Større end Vestens Timoleon-Bolivar
formed' hans Thyrsus en Verdens
Frihedsideer, der hang, som
knitrende Nordlys,
(skjønne som Hellas's Skygger)
over Kongernes blege
Isse høit.

Disse de blodige Drømme om Folkenes
Hevn saa da, virkelig-blevne
storme mod Thronen, og gribe
Kroner som Druer.
Kronen var Lynildens Leder,
og Napoleons Sværdglimt
Lynet selv,

hyllet i Skyer af Jubel og Folkenes
Ønsker: Napoleons Klinges
Hvin var Ideernes Bliv! hans
Sværd Republiker
formed, som Thorvaldsens Meisel
Hektors Marmor, Prometheus's
djærve Træk.

(Var ei den parthenopæiske Stat som en
Helenas bølgende Former?
Romernes Frivælde Paris
Hermafroditen?

Hektors de svulmende, hvide
Muskler jo cisalpinske
Fristat bar?)

Ildlokker lig bag Kometen, en Helteflok
bølged' i Konsulens Fodtrin:
Ney en Sertorius, Scipio
var jo Eugen, og
fløi Pontecorvos's Sværdglimt
over Tyskland, som Heklas
Gnister, ei?

Svar mig, du Cato-Carnot, om ham Galliens
Kjærlighed Palliet ofred!
Tog hans Ærgjerrighed? Hæder
var jo hans blanke
Pallium? — Ak du paa Cæsars
og Antonii Skygger
peger bleg.

Spaniens Krampetræk ei Imperatoren
stansed', skjønt hevnglad det hang, som
Krebsen ved Herkules' Hæl, da
hin med de fremad-
funklende Øine, Uhyret
slog, som fraadsed' i Blod bag
Donaus Siv.

Preussen blev Ynglingen lig, der paa Flugten sin
Lanse har kastet, og lader
Skjoldet i Stikken for Livet;
blegnæset kiger
han i sin skjældende Moders
Stue, kaster bag Ryggen
vildsomt Blik.

Jorden med Rædsel ser Pitts og Brittaniens
Planer lig blodige Skygger
svæve i Taagen, som Frankrigs
Ørnvinge kløver:
Folkene stivne, som Børn, der
ser en Slangeflok bag et
gyldent Net.

Kongerne samler sig trindt ham, som Kloder om
Solen: Han byder: det frie
Hav vil ei bære det tunge
brittiske Flag, af
Blodlever stivnet. Han byder:
Polens Suk blev til Spyd i
Ruslands Barm.

Planer, som Solstraaler, udskjød hans Sjæl, og de
dybt i Sibiriens Taage
druknede: Eia, hver Tanke
staalnebbet flyver,
dengang han mod Despotiets
Timurbegs-Pyramide
Stormen bød.

Han var Europas's Sjæl, og Nationerne
syntes hans Muskler, da, Simson
lig under Afgudens Tempel,
han Pyramiden,
opreist paa slaviske Nakker,
fæl som Fjeldet bag Taagen,
briste bød.

Han, at Europa den skyggede, saa: og, at
Grundfladen voksede: Under
Stenene stønnede Polen.
Folkene saa han
trænges mod Havet: han bød, og
Heltes staalblanke Bølger
rulled' frem.

Han sad som Stormen paa Bølgerne, dengang de
fraaddækte sprang over Friedlands
Brænding, da Smolensk, den første
Hjørnesten, brast, da
Mosaisks Blod-mosaik i
Revnen viste dem Moskvas
Marmorblok.

Var det en Skjæbne, som under det styrtende
Moskva, lig Kjæmpen i Dagons
Tempel, Napoleon knuste?

Hersked' et *fatum*
over hans vældige Aand, og
ham, lig Phaeton, ned fra
Himlen drog?

— O hvor forfæng'ligt at lytte til Sfærernes
stjernede Harpe med kilden
Skræk: at vi tro os til Himlens
Stjernehjul bundne,
lig til en stolt Triumfators
Akse, tro os med Stjernen
hvirvles bort!

Mennesket skaber sin Skjæbne! det modige
Blik imod Fremtiden er den
glimrende Stav, som beskriver
Skjæbnen dens Trin: En
Stormvind, som fødes, naar stærke
Planer krydser hinanden,
Skjæbnen er.

Cascas's Dolk var den Parcernes Finger mod
Julius? Ha, den er blodig
Søn var af Cassii Lyst til
Frihed og Cæsars
Lyst til at kyse med Sceptret
Parthens Panther og Romas
sultne Ulv.

Cassii Fædrelandskjærlighed krydsede
Cæsars Ærgjerrighed, lige
blaasorte Tordenskyer: var det
Skjæbne, om Cassi'
Svovelsky slynged' et Lyn? om
Bruti Planer bevinged'
Cascas's Haand? —

Kun Elementerne mægted' Napoleons
Jettekrop tvinge: ei mægter
Stormen de stivnede Bølger
mere at tumle.
— Vidste han ei, at de gamle
Bjarmer stride med Skyens
hvile Pil?

Vennerne flygte, og blotte hans Storhed, som
Skoven, Orkanen har viftet
bort fra Fjeldet, lig Kappen
bort fra Herakles's
snoede Nakke: et graadigt
Hav af Sværd i hans Fodtrin
fraader frem.

Atter de skjælve som Sivet ved Elben; og
dengang han, stormhyllet i sin
Storhed, tilbage til Seinen
rulled' som Tordnen;
selv over Belle-Alliances
røde Enge hans Seires
Ekko klang.

Se da han tren, som en Dæmon fra Graven, fra
Elba, og rysted' Europa!
Se, da han trængtes imellem
Havenes sorte
Skjolde og Jorderigs Kroner:
maaled Drotternes Angst hans
Storhed kun.

Folkene, da de begrov ham levende
(Riger for ham var en Grav) da
sang de: „vi ofre for Frihed!"
— Var han da bleven
Jordens Diktator? — Med Bruti
vendte Aasyn jeg raaber:
„dø! han dør!"

Ha! Han er død! Se i Mindernes Tempel
staar Mausoléet: et Tempel
inden i Templet! — De høie
skjoldtække Piller
er Memoirer, og Saga
hugger Basreliefs paa
Buens Hvælv.

Hine spirale Kolonner med Løvværk har
Jordklodens Skjalde ham sat! o
stort er hans Tempel; thi Sandhed

fødes paa Graven:
over den bygger den Mindet,
skjønt, som Hjertet, der brast, som
Aanden, stort!

Slutnings-Hymne af „Cæsaris“.*)

Retfærdige Kredsløb, du er Guds styrende Haand.
Din Torden, vor Fader, er kun din formummede Aand.
De røghyll'de Flammer er Visdommens Smil bag sit Slør.
De Baalenes Gnister er Øine, som flyver mod Skyen, og se,
at lysere Tider og skjønnere Riger og Byer, end før
bag Asken og Røgdyngen le.
I døende Brødre: Halelujah! mens vi dør!

Retfærdige Kredsløb, du er Guds styrende Haand.
Du plantede Livet i Dybet: du kviste din Vaand!
Paanyt skal den grønnes, og skyde livglødende Blom.
Den rugende Pest er en Engel, som samler for Himlenes Hær.
Den Storm, der bortførte vor Arne som Støvskyen, skal udrulle om
vort Hjerte serafiske Fjær.
I døende Brødre: Halelujah! mens vi dør!

Guds Haand — ha skulde ei du bevæge dig fri,
men Ormene stræbe at binde dig, medens du i
din Himmel omdreier de krængende Verdeners Ror?
og Mennesketaarerne gjør din Lynstraale uvis og myg?
Af Suk skulde stanses den Alviljestorm, hvormed Jorden henfor,
som Løven af surrende Flyg?
I døende Brødre: Halelujah! mens vi dør!

Nedknæl, gjenlevende Æt! og Haanden tilbed,
som slynger i Lynet en Livsrosen-ympe herned!
Vi Haanden ei, da den Velsignelser nedregned, saa;
men kun da den svang Ødelæggelsens Hammer, og løfted sit Lod,
og fyldtes med Tordner, og over forbryderske Stoltnakke laa
— o ve! lig en brændende Skodd.
I døende Brødre: Halelujah! mens vi dør!

*) „Cæsaris“ er digtet i 1831 i Anledning af den polske Opstands Undertrykkelse. (Udg.)

Sang for Briggen Clara Maria.

Mel.: Trofasthed.

Svøm, du Svan,
saa fort du vil paa vilden Bølge!
ei du kan
vor staute *Clara* følge.
Styrer os
ei Lykken selv fra Speilet?
Aldrig feiled
Vind i Seilet
og en Kjølvandsfoss.

Ørn i Sky'n,
forgjæves hviner du med Vingen:
Himlens Lyn
os følger; ellers ingen.
Britten maa
(skjønt da han knapt vil leve)
Fokken reve,
hvor vi hæve
Bovenbram i Raa.

Storm paa Sjø
med Jubel river hen vor Seiler,
som en Mø
i Dansen af sin Beiler.
Se, hvor tæt
Han *Claras* Seilbarm kryster!
did hun lyster
(Bretlands Kyster)
bærer Bruden let!

Krans dig med
din Brudekrans: Stolt-Norges Banner!
Dans afsted
imod den Fryd, du aner,
Clara, naar
din Beilerstorm skal svinde
hen i linde
Vestenvinde
under Englands Vaar!

(Paa Doggeren, 28de Juni 1831).

Syttende-Mai-Sang.

Ræk mig din Haand, min Fiende!
  ræk mig din Haand idag,
at vi i Fred kan minde
  vort fælleds Norges Sag!
Lad dagligdagse Rynke,
  den Hverdagspandes Sky,
i Jubelbægret synke!
  — ak, kun et Jevndøgn fly!

Mon Seier hjem vi bare,
  hvis ei i vort Geled
vi mægted at bevare
  i Frihedskampen Fred?
Og nu *idag* mon Glæden
  ei Folket mønstre skal,
at sorgfuld Frihed Kjæden
  kan finde stærk paa Val?

Baron, hvis Klinge boner
  saamangen Borger-Ryg,
mon dine Eskadroner
  (de Maiens lede Myg)
slig Pragtrevy udvifte,
  som disse Rækker, der,
naar Frihed byder, skifte
  Mai-Bægeret med Spær?

Idag Norbanners Flige
  indstængte hele Nor,
to Rosenkranse lige,
  en Gud om Folket snor.
Du arme, hør, den rige
  idag er nævnt din Bror.
Fra Hatten Kranse sige,
  hvor ellers Fjeren gror.

Kun du, hvis Hænder skinner
  af arme Bønders Sved,
du, i hvis Rynker rinder
  Arm-Enkers Taarer ned,
gak bort til Syndepulten,

og sørg i tause Krog!
Idag er den ei sulten,
hvis sidste Leiv du tog.

Og du, hvis Sværd vil skræmme
den jublende Nation,
hold dig idag kun hjemme,
du blodige Baron!
Din Hjerne ikke fatter
(forrykket af Chako'n)
den Frihed, som med Latter
kun ser en Eskadron.

Den sorte Borgerhatten,
som skygger lyse Blik,
der, Stjerner lig i Natten,
beser den Skat, vi fik,
Baron, dig let kan gjøre,
som forhen, mørkerød,
saa vi en Daad faa høre,
som Morgenen rødmer ved.

Fra Festen bort, I Træle!
Pak jer i eders Vraa!
Vi vare lige sæle,
om I bag Mosen laa.
Et Spottensbæger svælge
den jublende Nation!
Thi I, thi I kan sælge
jert Land for en Galon.

Spænd Norges Banner over!
Det er et Folketelt.
Se, bag dets røde Vover
der lyner Kniv i Belt!
— Ha, kast den! Hvo kan hade
ved Maiens Himmelbryst?
i Million af Glade,
af Himlens Frihed kyss't?

Ved Generalmajor Auberts Hedenfart.

Gjæve Frænde, Englen har
holdt dig hvad han loved:
Han, der sad saa hvid og klar
paa dit gamle Hoved.

Did, hvor ei hver ærlig Mand
slynges om af Krybet,
som, da Helved kom ibrand,
krøb herop fra Dybet —

Did, hvor dale død til Jord
frelste Promethider,
ser den Stolthedens Kondor,
som i Hjertet slider —

Did, hvor Byrons Manfredgeist
glatter Tvivl af Pande,
finder ingen Jungfrau reist
i de glade Lande —

Did, hvor Byronsenglen faar
atter Lysets Farve,
hvor der gror en Aandevaar
af en vissen Larve —

Did, hvor Engleskare huld
blomstrer af de Taarer,
som paa Jorden faldt: den Muld
udaf raadne Baarer.

Did, min Frænde, i det blaa!
dig den Fredsaand hæved:
den hvis Hvidving længe laa
paa din Skolt og bæved.

Didhen gjennem Sky du skar
Veien til det høie
med det Æressværd, du bar
i dit kjække Øie.

Did dit bedste Æresskjold
  bar i Ædelhjerte
du, som i en Himmels Sold
  Jordens Veldaad lærte.

Did at gaa en Paaskekveld
  ifra Storm og Kampe,
klare, phocionske Sjæl
  sprænge vil sin Lampe.

Som et løsnet Lyn du vil
  gaa Cherubens Veie,
følge med din Frelser mild
  i hans Paaskeseier.

Gamle Lampe brast isund;
  med et Lyn den føder,
mens paa „Theodorens“ Mund*)
  Seiershymne gløder.

Seiershymne over Grav!
  Himle uden Ende!
Kan du, lynende Seraf,
  være end min Frænde?

Ved Konrektor Auberts Grav.

Din Tid, o Støv, af lette Stunder
  isammensmeltede bestaar,
og kun af flyvende Sekunder
  sig kjæde disse Rækker Aar.
Hvi vil du elske denne Tid,
som fører dig saa troløs hid?

Et Aandpalads du tror din Hytte,
  o Mand, fordi du triner tungt.
Ak, det kan ikke dig beskytte,
  du Hjerte, at du er saa ungt!
Hvi elske Tiden, stolte Fnug,
— den Flugt af Smil, som dør i Suk?

*) „Theodorens Mund“ — Hentydning til et Digt af Kaptein Theodor Broch.
H. Lassen.

Du Aand i Hytte, har du Vinger,
til Flugt du dem beredte læg,
thi med hver Timeklang der springer
en Nagle i din tynde Væg.
Her for en flygtig Times Haand,
her faldt et Manddoms Pantheon.

— Et Evighedens Suk er Tiden,
for Engelen, der kjæmped ud,
hvem Jorden blev for mørk og liden,
at drage gjennem sig til Gud.
Et Længselssuk du, Himmel, drog.
Tilbage det en Engel tog.

Forkynder, Høiserafers Strenge,
hvad Navn ham hist imødeklang!
Thi Jorden manglede alt længe
for al hans Dyd et Navn og Rang.
Johan Aubert er Navnet paa
den Dyd et Menneske kan naa.

Du, Herre, som din Død løslader,
at han forkynde skal din Magt,
for dig nedknæler, se vor Fader,
din faldne Jord i Taarepragt.
Sin Glædes bedste Smykker gav
den jo, som nu, ak! til en Grav.

Men over Graven — o hvad skinner?
— Han sænker sig paa Straaleving,
at kysse Taaren bort, som rinder,
du elskte, paa din Brudering.
Han, Moder, hviske vil til dig:
„o græd ei førstegang for mig!“

Du ædle, vi gjense hverandre!
— ha, flyr I rappe Stunder da! —
Lad Dødens Time som de andre
da høre vort Halleluja!
Dog over mange, hist som her,
du straale skal, *Johan Aubert!*

Avindsmændene.

Digt af Siful Sifadda, tilegnet Sorenskriver M. og Kaptein W.

(En Fjord, rullende i Uveir. To Avindsmænd paa hver sin Side).

Første Avindsmand:

„Fjorden gaar saa strid herunder.
Dybet aabner sig — o Under,
ingen Djævle stige frem!
Kun af Blækhorns-Oceaner,
o, jeg aner,
at man maner
nu i vore Dage dem.

Havet, lig en dalet Torden,
dundrer ind igjennem Fjorden.
Dog jeg Avindsmandens Blod
fra den anden Fjordens Fjære
hører gjære,
slaa i svære
Dønninger, ha, mig imod.

Døden griner kalt i Byger.
Rædde Seil indunder stryger,
lig et Dødsens-Smil paa Hav.
Mere fæle Smil dog rande
hist en Pande:
den, som bande
tør en Gubbe paa hans Grav.

Hvis du vilde mig hans Klinge,
knust i tusind Splinter, bringe,
Ægir, se, jeg dyrked dig!
Hvis hans Skolt med Høvdingfjære
du vil bære
knust paa Skjære,
— vilde Sjø, knus atpaa mig!“

Anden Avindsmand:

„Hvad der staar i Romsdal, Resten
tager vist den Storm af Vesten,
som fra Shetland bryder Vei.

Mange Graner ville falde;
mangen Skalle
(næsten alle)
kun paa Grund af Lethed, ei.

Mellem begge vore Huse
mørke Romsdalsstorme bruse.
Dog igjennem Ilingsskyen
øiner jeg, hvor hist paa Stranden
Avindsmanden
under Panden
ruller mod mig vrede Lyn.

Var der end ei Fjord at fare,
disse Stormens Strimer skare
som en Elv igjennem Dal.
Hei, lad Dommerkaaben flyve!
Graahaar gyve!
De, som lyve
Visdom om hans Pandeskal!"

*

Under slige Tanker svinder
Stormen over begge Fiender;
men ei *den* i deres Bryst.
— Aandestorm har Panden bøiet,
mørk den pløiet,
medens Øiet
skinner, ak, saa taarelyst.

Lad kun Mandeharmen bruse!
rappe Ørefigner suse!
Kald en Slyngel Slyngel; men
lær ei lange Aar at hevne!
Satan levne
du den Evne!
Han vil neppe tage den.

Ser, hvor mildt imellem eder
Vestenvinden Bølgen leder
under Kyst til Aftenro!

To forsonte Aander glide
henad blide
Bolsøside.
Her de haded som I to.

Bryst mod Bryst, med Fraad paa Tunge
de fra Romsdalshornet sprunge
i det store Svalekar.
— Kun et Hav kan rumme Vreden;
kun et Eden
Kjærligheden
— ha, hvad Storhed Adam har!

Ser I, paa den blanke Flade
Bolsø-Maanens Kolonnade
bygger jer et Fredskapel?
Slutter, I paa Vredestinden,
Fred forinden
atter Vinden
rører Fjord og mørkner Sjæl!

Folkeviser.

I.

Nils Justesen. *)

Paa Hetland sprang Engellands Enhornshest,
da Nordløven sov som bedst,
og Skotlands Tistil trives
paa Ørkenøens Klint dernæst.
Bort svømmede *Man*,
den gyldne And:
og Suderø dukkede ned.
At Tidernes Hav
er Storhedens Grav
det plyndrede Norge ved.

---

*) Om *Nils Justesen*, se Mallings store og gode Handlinger. — ***En Enhornshest*** er i det engelske Vaaben, en *Tistil* i det skotske. — ***Hetland*** eller ***Shetland***, ***Ørkenø***, ***Man*** og alle her nævnte Lande har været seiertvungne Skatlande under Norge. — Kong Olaf Trygvessøn bar en Tid Kongekrone i Dublin i Irland. (W.)

Til Færø, hvem ikkun det Snedrev slaar,
som fyger af hvide Faar,
til Grønland og kjære Island
vildfremmede Bølge gaar.
Slig Slagfjederpragt
var engang lagt
af Norge, den Ørn, over Sjø.
Nu plukket den er.
De deilige Fjer
omdrive nu under Ø.

Nu vasker ei Norge i Gøtaflod
og Venern sin høire Fod,
og hviler ei Venstren utmed
den Herjedals Fururod.
Der vaier en Fahn
fra Jæmtlands Gran
som aldrig var kjendt hertillands.
Ei Vælde, men List
har skaaret forvist
af Løven den vakre Svans.

Nils Justesen var vel en Bonde grov.
Hans Adelssværd var hans Plov.
Men dermed han ved at vinde
tilbage de fule Rov.
Han ene forstod,
foruden Blod
at sætte paa Ørnen de Fjer,
at sætte til Svans
af Kornaks en Krans,
der bedre end Ragget er.

En Myr til et Hetland han gjør med Sved.
Han vælter en Klippe ned;
saa triller han Muld derover,
saa stod der et *Man* af Sæd.
Et visnende Krat
han meier plat.
Det Jæmtland skal bli til Høst.
— Den Slagfjeder gror
vel fastere, Nor?
De forrige sad saa løst.

Et Island og Færø fra Hav han skar.
Et Bohus fra Fjeld han ta'r.
Sligt Guld, som hans Hustru spinder,
knapt Olaf i Dublin bar.
Han maaler med Stør
og Trillebør
Provinser til Salt og til Malt.
Han slaas med en Ur,
med stærken Natur;
men blir ei som Jakob halt.

I Svartmyr erobres den gamle Glans,
paa Heden en Landekrans.
Og Norriges Skattelande,
de ligger herindenlands.
Ja Kornakset er
de deilige Fjer,
som løfte dig atter, du Ørn!
Da blikker du ned
paa Frihed og Fred,
paa glade og mætte Børn.

II.

Oberst Kruse.

Høland er en farlig Skov:
ei for Bondeharv og Plov;
men for den Harv, som vil skjære Fred
med Tandgeled,
er Høland ret en farlig Skov.
For Harv, som harve vil Riger ned,
for Kongeplov,
som gaar paa Rov,
er Høland ret en farlig Skov.

Oberst Kruse stod paa Sti,
vogted Karl, som vil forbi.
„Holdt, Gøtalejon! der er en Saks!

Den bider straks . .
en Angl med hundrede Tænder i,
som skjærer Labber saa let som Aks!“
Men Tusindben
la'r gjerne en.
Paa Resten kryber han lel forbi.

Kruse gjennem Skoven saa
tusind gule, tusind blaa.
Og Karl, den Krigens Brand,
ja fremst kom han.
„Stop, Konge, her du tolde maa!
Her toldes Blod, før du gaar iland!“
Bag Grænsesten
mod ti staar en.
Kun udenfor gjælder det Mand mod Mand.

Kruse saa den Granskov kry;
saa dog ei mod Mark hell' Sky,
og ikke bagud, thi der er Skam,
men ligefram,
thi der er Pligten og Heltery.
Det Fienden maatte selv give ham,
som en mod ti
forsvarte Sti,
til Armen huggedes stør og lam.

Først da han den sju'nde vog,
syntes han det vark i Knog.
Dog atpaa gav han den Prins af Hess
et høirødt Bless.
Da sank hans Sværd. — Sligt Grænseaag
skal lade smyge hver den i Græs,
som gaar paa Lur
til Jomfrubur,
at voldta' Nora, den Møprinsess.

III.

Minneslaget. *)

Før risled Minnestrømmen
saa stilt paa hviden Sand,
og Hestehov og Rødkoll
gik ned til Strømmens Rand
Saa mildt som trende Striber
i frie Folkes Flag
sig fletted Strøm og Eng og Sand
altfør det Minne-Slag.

Nu skummer Minne-Sundet
og maler Flintesten.
I sorte Kulper hvirvler
det mangen Fiskers Ben.
Og Hestehoven klavrer
saa høit den kan paa Hei.
Og Rødekollen har forlængst
undveget Stormens Vei.

Thi Minnestrøm har seet
saa fæl en Borgerkrig.
Da maatte vel Naturen
i alt oprøre sig.
Rødkollen der er traakket
af haarden Bjerkeben.
Den bløde Sand i Baglerblod
hopsmeltet er til Sten.

Om Magnus Kong end havde
sin Øiesten beholdt,
det klare Dagslys vilde
ham Blindhed dog forvoldt,
da *Sigurd Slemmedegnen*
ham drog af Klostergrop,

---

*) Det er den samme *Kong Inge* den 1ste Haraldsøn, der seirede ved *Hvalom*, som 3—4 Aar gammel var med i den skarpe Træfning ved *Minne* eller *Mjøsmundingen* 1134. *Hestehov*planten beskriver Omegnen som bestaaende for en Del af Lerfald. — *Thjostolf Aalesøn* var Kong Inges Formynder og første Mand i Troskab, Bedrift og Rang. — Nogle antager, at Kongebarnet blev vanklemt i Stimlen under Hovedbanneret, eller at Tjostolf tabte ham i Slaget. — Sagen er dog kun den, at Inge fik sit Bræk under Slagets Tummel, uvist dog hvorledes. Forfatteren har da valgt en Fremstilling, som vel ikke forekommer ham som den sandeste, men som den skjønneste. — Sangen er sat efter en skotsk Ballademelodi. (W.)

og førte ham paa Norges Skolt,
  den hvide Dovretop.

Men nu to røde Skiver
  fælt gloede under Bryn.
Da Minnesunds Blaaøie-
  vardt mørkt ved sligt et Syn.
Rødkollen maatte blegne:
  den mærked, at den var
med samme Udaadsfarve malt,
  som Magnes Øine bar.

Men Norges rette Konge
  var neppe fire Aar.
Kun Uskyldskronen bar han:
  det gule Barnehaar.
Han var en Gut saa fager:
  men i hans Øine blaa
et Blink af *gilske* Falken alt
  de Bjerkebeiner saa.

Og vesle *Inge* Konge
  han laa i Kjæmpehaand.
Den stærke Vugge laante
  ham gjæve *Aaleson.*
Han vikled Barnet varsomt
  ind i sit Kiltingskjød;
thi han var Inge Ven og Far
  fra Vuggen til hans Død.

Hvad skal da Vuggebarnet
  i Kampens vilde Baal?
Saa smedes Norges Klinge,
  saa hærdes Kongestaal.
Men hvor den Kongeliden
  som knækket Blomster sank,
der kneise ingen Blomme tør
  paa Stengel strunk og strank.

Saa bares vesle *Inge*
  af *Tjostolf Aalesøn,*
der holdt ham under Venstren
  i Kappens Fold iløn,

mens Høiren Sværdet førte
  for Barnets Eiendom;
den Norges skjønne Kronekrans,
  som *her* blev kjæmpet om.

Men alt som Buldren stiger,
  ung Inge lytter til.
Det tykkes ham saa ilde
  for Drot at ligge stil
hvor gjæve Hirdmænd kjæmpe. . .
  Han klyver fra sin Fold
til *Tjostolfs* Skulder, sad saa der
  som gylden Knap paa Skjold.

Saa sad den vesle Konge
  paa *Tjostolf Aaleson*,
ad Vaabenbraget klapped
  saa fro med Barnehaand.
En trofast Nordmands Hærde —
  den var hans Kongestol.
Det var en Klippetrone for
  den Drot i Barnekjol.

Han lo ad gamle *Magnus*,
  der gik iblinde fram;
men tænkte mindst, at denne
  just søgte hen til ham.
Hvor Barnerøsten hørtes,
  did Blindemandens Haand
just kasted Spydet, Hødur lig
  mod Baldur Mistelvaand.

Han legede med Bannret,
  der kyssede hans Haar.
Som efter Fivrilvinge,
  den Flagreblom i Vaar,
han efter Baglerpile
  i Luften greb med Lyst,
ei vidende, at hveren var
  kun sigtet mod hans Bryst.

Da hører Magnus atter
  den liden Konge le;

thi Hanesvans til Hjelmbusk
fik Barnet just at se.
Da slynger han sit Glavind —
det Straalebue skrev,
og *Inge* griber, vakler
og i Slaget borte blev.

Da hører gjæve Tjostolf
det klynke ved sin Fod.
— Ak! det er vesle Inge,
som vælter sig i Blod.
Da maatte Helten græde;
thi se den *Haralds*kvist,
som skulde vaie over Nor,
har faaet Bræk og Brist.

Krokrygget siden længe
paa Norges Stol han sad.
Dog fulgte ham i Kampen
saa rank en Kjæmperad.
Han brak ei Aandens Vinge
i skarpe Minneslag,
og Norges Krone bar han vel
saamangen Æresdag.

Den polske Nationalsang.

End er Polen ei i Graven:
Vi jo Aande drage.
Herrevoldets Rov fra Slaven
tager Sværd tilbage.
Thi Skryznezki vore Sværdes
Seierbane bryder.
Bort med Blodet Polens Hærdes
sidste Lænke flyder.

Zarens Blodsværd skinner over
Ostrolenkas Bakker.
Men til Seir paa Kampens Vover
gaar vort Mod, Polakker.
Thi Skryznezki o. s. v.

Hvor er Horderne, som fyldte
op med Angst Europa?
— Hede polske Blod dem skylte
ned i Pultusk-gropa.
Thi Skryznezki o. s. v.

Hvidørn, svæv, du dyrekaarne,
Ærens høie Veie!
Da skal Polen seierbaarne
Friheds Arne eie.
Thi Skryznezki os Polakker
frem til Seier fører.
Sidste Aag fra polske Nakker
Blodets Strøm bortfører.

Reiseskizzer.

I.

Framnæs—Balestrand. *)

Stærke Skud af Framnæs-Ege,
I, der saa ung Frithjof lege!
Tordenbrag af Kvinne-Foss!
Gny af Sognefjordens Trods!

*) Man skal paa Fritjofssagaens Scene ikke have saa ganske let for at gjenkjende sig, om man kun medbringer det Begreb derom, Digtet meddeler. De to yndige smale Kyster, Vangsnæs og Balestrand, skulde vel ikke forekomme os fremmede, men desmere den vældige Natur, hvori hine synke tilbage. I Digtet finder man kun lidet Spor til Alpnaturen, fremtrædende med en høirøstet Herold i Kvinnefossen, og ganske nær den mørke Sognefjord glimrende i Tjugums Snebræer. Disse Eiendommeligheder, som man bør ønske den store Skjald havde set for at have kunnet laant dem en sanddruere Pensel, stemme fortræffelig med den historiske Frithjof *hin Frække*, men de stemme ikke med den romantiske hos Tegnér. I Sognenaturen og Frithjof, som han var, ligger noget mere titanisk, end Tegnérs yndige Romance har kunnet give dem. Sværmere for Frithjofs Saga ville, om de — som stundom er Tilfælde — begive sig en 30 Mile tilkrogs til Stedet, finde sit Sværmeri nedstemt for Digtet, men et nyt fremfødt for Naturen der, en ny Frithjof, Frithjof, som han vil forme sig i deres Indbildningskraft. Frithjof hin Frække og Naturen om hans Odel er Opgaver for en byronisk, ikke for nogen southeysk Genius. Man er paa intet Sted mere tilbøielig til at give den kjøbenhavnske „fine Kunstverdens“ Kunstdommer Ret i den Paastand blandt hans mange Angreb paa Frithjofssagaen, at „intet Tidsrum egner sig mindre til en alene romantisk-sentimental-moderne Behandling end netop Frithjofs.“ Dog bliver det kun en Digtet lidet forkleinende og maaske kun i det subjektive grundet Sandhed, at man med større Behag læser Frithjof i sin Sofa end paa dets Scene, med den atheistiske, voldsomme og dog ædelsindede Heros i Tankerne, gynget midtimellem Framnæs og Balestrand paa den Frithjofs Harme lignende Fjord — der hvor ovensatte Linjer fødtes, bort-hvirvledes af et Stormkast fra Tjugumsbræen, bortskylledes af en rullende hvid-takket Sjøalpes Skumlavin, men indprægedes netop derved til at gjenerindres under Balestrands Roser og hvide Moreltelte. (W.)

Tjugums hvide Alpkoloss!
I ei kjendes ved den veke
Sang om jer, som Tidens blege
Sønner klimpre vil blandt os!

Kun hvor Frithjofs Odelsdale
kjøle Sæd i Rosers Svale;
smyge under blanke Fond;
bølge, lig et lysgrønt Baand,
søndret af en voldsom Haand,
mod sin anden Del: mod *Bale*, —
fatte vi din Guitartale,
hulde Romantikens Aand.

Denne Høi, hvor Frithjof hviler
under Sten paa haarde Biler,
denne Sagnets mørke Seng
gynger ei i lydisk Streng
som en Blom paa *Bale*-eng.
Ikke en Romances Triller,
men kun Drapets stærke Piller
løfter op dens Mosehæng.

Men om Ingeborg den vene
slumrende bag Hyldegrene
paa den fagre Balestrand,
klage ømt Romancen kan.
— Frithjofs Sorg: i Sorg en Mand,
prenter Penselen alene,
Aandemeisl i Marmelstene,
Eposstorm og Odebrand.

II.

Eivindvik. *)

Ned med Seilet! ind fra Havet!
Ind hvor, under Sæd begravet,
drømmer stille Eivindvik!

---

*) Denne lille Krans er flettet den værdige Folkelærer og Folkerepræsentant Provst Dahl, som har omsnoet Eivindsvikens Klipper med en uforvisnelig Velsignelses- og Æreskrans i alle de Agre og Enge, han der har fremtryllet fra Eid til Sognefest, sit Sogns Grænsepunkter. Og dog er disse kun Billeder af de Sjæleagre, han rastløs fremdyrker i sin Menighed, der, med Hensyn til den ubetingede Ærbødighed, denne yder ham, næsten lader sig ligne ved et lidet Paraguay (W.

Ind at se, om Rug og Havre
tør paa Fjeldets Branter klavre,
  uden at forkjøle sig!

Der bag Roser Maagen bygger.
Rugen i Morellens Skygger
  triner kjækt og kront paa Myr.
Som et Solskin Bygget blinker,
men derover Heien synker
  lummer Vellugtnat fra Fyr.

Gaar den Husbond graa i Døden,
bag ham Kløver-morgenrøden,
  som han skabte, skinner klar.
Gaar din Sjæl til sidste Stjernen,
Sommervinden i Lucernen,
  Dahl, skal synge hvad du var.

Skjule maatte sig jo Stranden,
blank og bar som Munkepanden,
  for den stærke Jesuprest.
Gyldne Haver ham af Haanden,
Lysets Straaler ham af Aanden
  gaar fra Eid til Sognefest.

For at øve Mandestyrke,
lære Adamsbarn at dyrke
  Eden frem af kolde Jord,
Herren Eivindviken skabte
til et Skjær, hvor Bølgen skrabte
  af hvert dristigt Foraars Spor.

Sjæleild mod Elementer!
Ædle Promethider, henter
  ifra eder selv den Kraft,
som befaler Hav at logre,
tømmer Tordenskyens Koggre,
  kløver Fjeldene som Taft.

Byd, du Sjæl! — Naturen taber.
Eivindvikens anden Skaber
  triner under sin Tropæ:
Abildgaardens hvide Fane,
mens i Plovens Seiersbane
  Akser bøier tusind Knæ.

Medens svarte Myr forgyldes,
Templet — hør! — af Toner fyldes.
Det er Englevingers Klang,
dem ham ud af Kofter spiler:
Brød af Sten og Aand af Striler
Dahl i Eivindviken tvang.

Erins Klageharpe. *)

Jeg kjender, Erin, paa Storhavet hist din svømmende Slette.
Sjømanden braser forbi, aner, men øiner dog ei
den Dal i Havet bag takkede hvide Bjerge af Bølger.
Ørnen og Fitzgeralds Aand hel den fra Himlen kun ser,
et mørkgrønt svømmende Lotosblad lig, der vugger sin hvide
Svanblom: O'Connells Borg, skinnende fjernt over Hav.

Men Gud og Aanderne ser, at Europas Dæmon har sat sig,
hellige Lotos, paa dig — Stormen, der meier som Aks
de fromme Landsbyers Taarne, dog blæser ham ei i Havet.
Hvi da ei løsnes din Stilk? drive du skulde da til
den nye Verdens lyksalige Strand, hvis frelsende Guddom,
jagende Dæmonen bort, skulde sig sætte paa dig.

Ak, under Havet, til Dybet og Albion Erin er lænket!
Ilende, skummel og høi, drivende Skypumpe lig,
omsust af fremmede Falke, hensvæver Dæmonen over
Erins sædglinsende Hav i Havet, den Havets Oas.

Dog høine Aander sig over det lave Erin, og medens
Shannon stønner, da hør! hør hvor det toner i Sky!
Der svæver, baaren af frelste, som levde og døde for Erin,
over den Høi, hvor de se end sine blegede Ben,
en himmelsk Harpe, og hine Aander, lig springende Bølger,
hæver sig kappende op, op for at gribe i den.
Da toner Erin vemodig sin Sorg — da kryber Dæmonen
sammen, og Falkene ty da til dens Skuldre med Skrig.
Thi Erins Klagesang ryster Aljorden, og Menneskeheden
raaber: „til Hjælp! Hvad forgaar hist i det fraadende Hav?"

*) Dedikationsdigt foran første Udgave af „Spaniolen".

Norges Frihedsdag.

Velsignte blandt Dage, paa blomstrende Sky'r
til Norge tilbage fra Himlen du flyr.
Der stille du svævte blandt Engle i Løn,
til Skyerne bævte, og brast af vor Bøn.

I Høiden saa rolig, velsignte, du laa.
Serafernes Bolig var Domen din blaa,
til did ifra Jorden et Længselsraab gjaldt;
da nedover Norden du straalende faldt.

— Før Dagene dale til Jorden, om Gud
de spænde sig alle som Himmelhvælv ud:
som Englenes Telte: en Saliges Leir,
hvor frigjorte Helte sig hvile paa Seir.

Dog blege og lave de daglige staa,
og Sorgens lig Grave, de synkende, graa.
Men Stordaadens Dage, hver over sit Hjem,
de straalende rage i Himmelen frem.

Som Himle i Himlen se trefarv'de Tre!
De steg over Vrimlen om Louvres Palæ.
Af Mulm bygt, sig reiser en høi Sarkofag.
Den, blodige Keiser, er Warzovas Dag.

Se, over Bastillens Ruiner en Dag
sig hvælver i Himlen — et Telt af Skarlag.
Naar fuldt af Serafer det Midsommergry
sig sænker, da raver Bastiller paany.

Ved Siden der blaaner akaciesvalt
blandt hine Pauluner et Lufttempel hvalt.
Der Washington hviler: men aarlig han paa
Amerika han spiler det Julihvælv blaa.

Men mellem de tvende, o Norge, din Dag
du øiner sig spænde trefarv't som dit Flag,
til did ifra Jorden dit Længselsraab gjaldt:
da nedover Norden den viftende faldt.

Da maatte vel springe de Straaler tilsidst,
som Aaret rundt tvinge blandt Stjerner den hist,
imedens til Jorden dens Længsel dog staar:
til Folket i Norden, til Birkernes Vaar.

Sig Himlene dunkle af Jorderigs Ve.
Keruberne funkle, naar Taarer de se,
vor Længsel de hørte: det straalende Hvælv,
de bo i, da førte de ned til os selv.

Paa Dagtinden luer Maisolen som Flag.
Som Taget af Duer, bedækkes du, Dag,
af Engle, som dale for aarlig engang
din Høihed at male for Norge i Sang.

— Velsignte blandt Dage, du selv er en Geist,
som kommer tilbage hvor Mindet er reist
om at du har levet i herlig Bedrift,
i Norrige skrevet udødelig Skrift.

Du blaaner deroppe, som Skyggen du var
af Jøklernes Toppe, af Sjøen saa klar.
du blaanende svæver, som var du forvist
Gespenster, der lever af Norrige hist.

Blaaøiet fra Høiden deroppe hos Gud,
du blikker til Bygden saa ømt som en Brud.
Men engang om Aaret med rødmende Sky
det Folk, du har kaaret, du kysser paany.

Du svinder; men kommer saa sikkert igjen
som Blomsten i Sommer, der visnede hen.
Som Ørnen fra Østen til Redet i Vest,
du kommer, naar Røsten dig kalder hernæst.

Du kommer at lære, som Ørnen sin Æt,
os Aandernes Fjere at løfte saa let,
at Norriges Sjæle, de henfarne lig,
al Aaret kan dvæle i Himlen hos dig.

Sange ved Krohgstøttens Afsløring
den 17de Mai 1833.

Før Afsløringen.

Vær stolt, o Nor, ved Kjæmpens Grav!
Den Søn, dig Himlen skabte,
du som en *Christian Krohg* gjengav;
den vandt, da ham du tabte.
Giv, Himmel, da til Vederlag
Nor Mænd, der vove Aandeslag,
som han, for Jords og Himmels Sag:
for Frihed, Ret og Sandhed!

Hans Visdom tage evig ind
sin Plads i Storthingssalen!
Hans Frisind lig en Nordenvind
igjennemstorme Dalen!
Dit Skarpsind, Krohg! — det Aandelyn -
i hver en Nordmands Øienbryn!
da, Frihed, tryg som over Sky'n
hos Nor du bor og bygger!

Da, Krohgs Aand, fra dit blaa Paulun,
fra Frihedsdagens Himmel
du daler mellem Brødre kun,
og fries glade Vrimmel.
Da uden Sky sig høi og lav
frydsamler om din Æresgrav,
der — som om Fredens Gud den gav —
blev et *Forsoningsalter*.

Efter Afsløringen.

Vor Krohg! den Krans, du blegned med,
er lagt paa Støttens Tinde;
bedugget af vor Kjærlighed
hver Morgen frisk den finde!
Normannaløven har paa Vagt
med Bilen sig ved Foden lagt;
den skal — det Lyn af Folkets Magt —
omblinke, Krohg, dit Minde.

Vi se dit Kjærnavn, Christian Krohg,
i Sagas Malm at tindre.
End skjønnere -- et gyldent Sprog —
det glimrer i vort Indre.
En høiere end den Kolonn'
er reist dig i vor Borgeraand.
Her reiste vi med taksom Haand
dens Billed kun: den mindre.

Ved en til sin Odel hjemvendende Sjøguts Konfirmation.

Det er Skjønbedrift at pløie
Bølgen blaa og svarten Muld,
vælte op til Bunden nøie
Jordens Dyb og Havets Høie:
i dem begge ligge Guld.

I din Barm dog gaar i Dunder
end et mere mørkladt Hav.
Fagre Havfru lig, derunder
paa Klenodiedynger blunder
end din fangne Skytsseraf.
Og en Muld i Barm jeg kjender,
hvori Himmelblom er sat.
Bedre Guld derunder brænder
end det Spir i Kongens Hænder,
ja end Stjernen i sin Nat.

Barmens Bølge, om den sveller,
kløves rakt til Bunden maa!
Hjertemulden pløi du heller
— den som bærer Immorteller —
end den Muld du træder paa.

Hjertevoven kløvhvas Tanke
pløie maa sin Fure i,
til, for Stjerner dig at sanke,
frem deraf de Vinger blanke
fangne Skytsaand spiler fri.

Hvast som staalet Plog dit Øie
skjære maa den Hjertemuld,
til derfremaf mod det høie
Blommen gror, hvis Pragt maa bøie
Stjerners, Spirs og Aksets Guld.

Til en ung Digter.

Skjald, ei se du tilbage,
ei mod den runede Sten!
ei imod Høien, der gjemmer barbariske Dage!
Lad ligge de Skjolde! Lad smuldre de Ben!

Der paa Høien lad krybe Oldgranskermyrer omkring.
Dem lidt Støv skal, som Snusen en Kjerring, begeistre
— ja til at fortælle utrolige Ting.

Større Helt end de Helte under din Muld jeg dig ter:
Under Hælen en Drage, en Lindorm til Belte,
og huggende Ørne paa Hjelmen til Fjer.

Edret Drage han levner under sin Saale en Grav.
Heltens Hjerte sig løfter — da Lindormen revner,
som bølged derom lig et rullende Hav.

Æther-Blaadybets Maager, Ørnene, ryster han af,
lig en svaiende Mast; da som Smalserhorns Taager
fra Panden de dødsmatte synke i Hav.

Thi han stevner i Striden over et Storocean,
fjernt som Stjerner omsvæver ham Snekkeseil hvide:
Der kjæmpe med Drager vel Helte som han.

Fremad Stavnen maa glide over et dæmrende Blaa.
Anklen blodig; men Panden, den skinnende hvide,
ei Høge, men Høiaander hvile sig paa.

Glad skal Helten sig sætte under en Høi i sin Stavn.
Dog han lever derunder, ja under dens lette
Violtag, og Aanderne synge hans Navn.

— Skjald, *den* Høi skal du prise! Ser du den ikke, den blaa?
Ser du ikke det straalende Skjold paa dens Spidse?
de vaiende Liljer, som skinne derpaa?

Ser du ikke den trætte Helt under Himmelens Hvælv?
ei de kronede Ørne, som frække sig sætte
hvor Aanderne valgte en Thron for sig selv?

Reiste ei sig af Støvet ormlænket *Menneskehed?*
rysted Slangerne af sig som Aasptræet Løvet?
En Krone, som faldt, var hvert klaprende Led.

Røst.

Ak, end hænger jo sorte Orm ved dens Fod som en Bolt?
Se, den gaber jo i *Vatikanernes* Porte!
Se Kuplen paa *Templet* dens kneisende Skolt!

Ak! og *Gribbecæsarer* sidde paa Panden jo end?
Gjennem Øiet de hugge til Hjernen, og Taarer
i Øinenes Huler kun glimre igjen.

Ve! og lange *Geleder* slynge, som Lindorme blaa,
end om Menneskeheden jo staalede Kjeder,
og knuge hvert Hjerte, som vover at slaa?

Første Røst.

Skjald! i Himle, hvor Tiden ei aabenbarte sig end,
bor Seerens Geist jo med Seiren *før* Striden,
og svæver med Haabet jo *foranfor* den.

Glimter ei foran Jorden, *foranfor* Tiden hans Syn?
Bagom Jordkloden drøner Historiens Tordén.
Men Seerens Sang er et *foranskudt* Lyn.

Du paa uaabnet Himmels Tinde sætte dig skal.
Snart den bliver (som denne med Stjernernes Vrimmel)
beduggede Høi paa et Sekulums Val.

Det befriede Europa.

— — Fra Kaukasus? blinker min Sjæl fra Kaukasus?
Kold, rolig, funklende som Ararats
øverste Isklump, beskinnet af Midnattens Sol,
den ser over Jord, mens mit Hjerte staar stille.

Hvad Lynglimt dernede? Mon skyder Bakus
Dyb Naftasøiler mod Nathimlen?
— Heijah! de Lyn ere Sværdhug og Frihedens Ild,
som frembryder af Millionernes Hjerter.

Du haanlo, Sjæl, dengang Mennesk'heden i
Ring af Helgalliancen blev
ført, lig en udsviret Julbuk, der suller i Ørsk
med Helligtrekongerslys i valne Hænder.

Men sammen, ja til et Rimfnug, gyste du,
da (frisk dog, se nøiere efter!) du
saa, at den Nar var et Spøgels, at Mennesk'heden stod
som dødfrossen Skildvagt paa Napoleons Gravhøi.

Ja, tusindhornede, tusindtandede,
tusindbesvansede Adamsæt,
ham du bekjæmped; men tung var din Seir, saa du blev
paa Vagt paa hans Gravhøi gjensiddende stendød.

Men Vaaren kom, og belivnet mindtes du
(lig haltende Jakob) at dristig du
stred med en Aand, og du tøed i Graad hen, og sprang
som glødende Rosenbusk ud paa hans Gravhøi.

Forsoning dufted du, fagre Gravblomme:
hver Knop var et Hoved med Frihedshat:
bankende Hjerter din Bladrasl: hver Torn var en Arm.
. . Hvo skjærer dig, Hydra, i Former som Taksus?

Jo reiste ikke sig grumme Gartnere?
Hver da med Sakse (saa lange og
blanke som Hære) beklipte, i Form af en Træl
der knæler, den Busk med de levende Blommer.

Da Sceptre gnistred fremover Folkene,
lig hundred Blodspruter springende
opudaf Men'skehedens Saar, da den aareladt var
af Drotbajonetter og kopsat med Kroner. —

Da, Sjæl, du, lig i Charpitot, hylte dig
ind i en Drøm, og (som svømmende
under Kanalhvælv) du Verden forlod da, og drev
saa tvertigjennem Gravene indtil Aratus'!

Washingtons og Kocziuskos Grave først du forbifor.
Tvertsfor hinanden de kneiste som Herkles' Støtter de graa.
Begge, min Sjæl, med et Suk til Seil du dem suste imellem,
svømmende saa ind i Oldtidens Hav med de laurgrønne Kyster.

Der Cincinnatus' Grav som Italien saa du tilvenstre.
Hannibals Gravhøi tilhøire som mørke Afrika laa.
Midti som høie Sicilien stod Timoleons Minde.
Inderst som lave Euboea din sjunkne Høi, Aristides,
laa, og Aratus som hvælvede grønne Attika jevntmed.

Ja der, min Sjæl, med dit spæde Straaledun
plasked du glad i den hellige
Aske, imedens mit Legem vandrer igjen,
som Søvngjænger bleg, under Norriges Maane.

Der laa du, indtil det drøned over dig.
Da Drømmens Uldtot du kasted, men
nøgen og skinnende svam du til Dagen idag
tilbage, fløi oppaa dens Skulder og blikked.

Ejah! hvad ser jeg?

Der laa du, til Havet derudenfor Washingtons
og Kocziuskos Minder — det
Hav med en blaanende Bølge for Dagen idag,
da det som igjennem de Sekulumsstøtter
skal flyde sammen med Oldets laurkranste —
jer laa du min Sjæl som en efterglemt
Svane i Sundet ved Salamis, indtil det Hav
deruden, som eier dig, opsteg med Bulder.

Da fløi du skrigende op; thi over de
Herkulesstøtter paa Toppen af
Havet, der reiste sig, saa du en skinnende Svan
— ha, gamle Fayette dit Hoved, det hvide.

Da fløi du skrigende op . . .
Ejah, hvad ser jeg?
Farvel Aratus' Urne! Mig lokker skjønnere Klang.
Fayette, Amerikas Friheds Søn og Frankrigs Friheds Far,
tiltaler Paris — det lytter med sænket Bannerstang
(den samme, som det af Louvres Gitter i Julidagene skar).
Visn, Rose, som i Aristides' Aske vover at varme din Rod!
Mig dufter sødere Minas Sværd, besprængt med Karlisters Blod.
Ei mer for at kysse Hannibals Skolt, til Ponti Strande jeg gaar.
Mig kneiser Hooghvorsts Isse mer stolt med flere Laurbær end Haar.
Ei mer vil jeg rode paa fremmed Kyst efter Timoleons Lig;
ei lytte i Salamis Bølgesus efter et persisk Skrig.
Mit Øre sidder paa Dublins Taarn og hører O'Connells Røst.
Og, Washingtons og Kocziuskos Aander, end dvælende Jorden nær,
og ei, som hines, til fjerne Himle førte fra sjunkne Grav,
jeg drømmer ei længer paa eders Grave, dyrker ei Guddommen der;
thi sandelig I ere fløine ud, og flagre som Ørnvingepar
om gamle Klopickis Pande, den Polens Dagstjerne klar.

Som gjennem Herkles' Støtter Stormfuglen
ud svinger over Atlanterhav,
fløi fra sit Drømmeskjul hist mellem Grave min Sjæl;
thi did Millionernes Frihedsraab trængte.

Ejah! hvad ser jeg?
Hver Nat en rødere Morgen føder, hver
Kveld ser med blodige Øine mod
Morgenen, der, Boblen lig over det putrende Dyb,
slaar høiere Hvælv over oprørte Folkeslag.

Hver Time banker som Tidens Feberpuls.
— Ak, stanser fredsomme Stueuhr!
Thronernes Bragen fortæller os Timernes Gang.
Kun Stormklokker hænge, at ringe til Arbeid.

Hvad Dagværk har Herren bestemt for Folkene?
Mon gamle Tiders Begravningsfest
feires? mon Nytiders Daabfest? Thi Stormklokker gaa.
Hør Englenes Vingeklang! Havgang i Luften!

De Taarnsangre høre fra Brest til Casan med
nyt Skrald hverandre. O Latter! en
Metternichs klaprende Skilt mod en slig Telegraf?
Se Slotsbrandes Røgdriver Folkenes Ilbud!

Tvertsover Europa sig Baal opløfte, og
se over Fjeld til hverandre. Ak,
rødnes de Øine i Skyen af Graad eller Hevn?
— De tændes, at Himlen sin Seier skal skue.

Se Flammerne, Folkenes klagehvinende
Bud, løbe tvertover Jordkloden,
mens en Kureer med sit Messingskilt raaber sig hæs
ved Floden: „sæt over i Keiserens Navn da!“

Sig Hærskrækken sniger bag Flammestrømmene,
flyr under Stormklokkers Rungen
tversgjennem Gelederne, ser sig tilbage, og ser
med blegnende Blik, at de dat overende.

En nedfældet Trælledrot siger, seende
Baal over Issen at korse sig:
„Dybenes Magter sig løfte at skue sin Daad.“
Nei, Skyen maa kløves, at Fred kan neddale.

Din Jammer, Despot, som i Støvet vælter dig,
slaar Borgens Gnister ei høiere.
— Englene skue ei Sorg: thi kun Seirsglans de se
hvor Mennesket stirrer i blodskyllet Ørken.

De le ad Synderens Hylen, række ham
ei Haanden: selv skal han reise sig.
Ikke de ynkes, naar Flammen, den Lynildens Søn,
fortærer den Borg, der var Lasternes Boelsted.

Du gyser, nerv'svage Stymper, gyser, naar,
se, Jordens Stæders blaaskinnende
Domer i Flammerne drukne, og Klokken paa Eng
sit lyseblaa Hoved i Blodstrømme dukker.

Mon hang disse Kupler som hvalte, ludende
Fredsliljer nedover Stæderne?
Ejah! hvad Sorg da? De voksed og dø som det bør.
Jeg ler; thi jeg kalder dem Mørkrets Hjelmhvælv.

Hvi Graad da! Lysstøtter skulle reise sig,
hvor forhen Domerne stode som
hovedløse Skuldre. Blaaklokkerne farve sig blot
til Roser, at kranse de Frihedens Helte.

De Gnister, som fly med dit Suk afsted, vel i
Skyens Net som Aske opsamles: men
nedsendes atter som Druer, der klatre igjen
fra salige Smaahytters Vægge mod Himlen.

Den Ild blot tærer Tyranners dyngede
Rov, tærer ældede Laster blot.
Brudsmil er Blodstrømmen, Flammerne bølgende Slør
om Jorden, formælet med himmelske Frihed.

Som brustne Brudbælte Schelden nedruller.
Nei! harm, lig svovelblaa Lavastrøm
gjennem en splittet Vulkan, den kneisende gaar
indunder Tvesplitten af Belgiens Banner.

Men, didhenrullende hvor Oranien
staar, rundt hans Fødder den kaster en
Stump af sin Lænke . . . Den livner til staalgraa Snog,
som stikker ham, hvisler i Dybet til Djævlen.

Oranje, reis dig! se Schelden kommer jo!
Ve, Skyen over dit Hoved er
drivende Bloddamp fra Java, og Strømmen, som naar
din Navle, er Borgerblod, ve! fra Antwerpen.

Kryb op paa Bolværket! Hør den lystige
Flods Fløitehvisl i sin Sivpibe:
„Støv, som ei mægter at tæmme din Lidenskabs Bæk,
du tæmme de Floder, Alskaberen løste!“

Hvad dundrer? — Flygtende Kongers Vognfølge.
Slaa Kvinder Vindverne i, for ei
Manden at se, som beskatted det Dagslys, han flyr,
forærte Maitresserne Bønder som Okser?

Hvad brager? — Himmelens Tordner nedbrast paa
ham, ham, som mellem menederske
Fingre holdt Æblet, bedækte sin Throne med Skam,
men Galgen med Ære, med Heltenes Kroppe.

Hvad ıasler? — Tusinde frie Presser (de
sorte Lysets Porte) opløfte sig.
Jerndøren i *ham* bag Forræderne knaged ilaas?
Nei, Staalklang det var — Nationalgarder væbnes.

Ha, staalbeneglte Despoter, prøver at
Tag faa i Frankrigs om seirvundne
Frihed fasthvælvede Styrke! — O prøver dog før
at udrive Ilden af Jordkuglens Hjerte!

Er dette, dette det Frankrig, Ludvigers
Hærrækker pukked til Kulstøv, som
Arvingen endda (ja øsende over det ud
sin gloende Brunst) vilde udsmelte Guld af?

. . . . Kun Taarer fik du, men bort du slængte dem.
(Hvo bad om kogende Bly vel?) Men
Frankrig din Nedarvings Graahaar har tregange slængt,
som useligt Kraaksølv — vip! langt over Grænsen.

Er dette det Frankrig, som Sværme af Fremmede
— hui! vilde lodne Centaurer —
persed mod Hove, berust af din Vin og sin Hevn,
saa (kliskklask!) dets Blod som dets Druers udsprøited?

Et Lyshav bølger imellem Havet og
Rhin: gamle Frankrig er Bunden kun.
Marlys Parke er Tangen, Versailles en Musling deri.
Paa Bølgen staar hvide Fayette som Neptun.

Europa drukner — ha! over Hovderne
høit gaa de skinnende Lysvover.
Er det Champagner? mon Æther? O, hvad det end er:
dog sødt er at drukne og omtumles deri.

Det svæller skinnende opmod Alperne
— ha! bryder mod Pyrenæerne.
Preussen det splitter i tusinde Øer og Skjær.
Dets funklende Dønninger rulle mod Afrika.

En Sol har dalende mellem Havet og
Rhin bredt sig: Frihedsidéerne,
skinnende jevnt gjennem Frankernes Hjerner, er lig
den Ætherilds fjernere Dunstkreds om Solen.

Se, Solen nærmere Straaler udflyde!
Seir! Seir! det er Nationalgardens
væbnede, funklende Hænder i tredobbelt Rad.
Hin Julidags Blodflek er Bunden i Solen.

O Sol, hvo nærmer sig dig, og brænder ei?
Selv gjennem tunge Metalkroner
borer dit Solstik sig. Derfor de rase; thi se,
dit Gjenskin jo opgløder selv deres Pantsre.

Tror ei de Knegte, fordi I maalte dem
ens, trak dem under og efter en
Snor, thi en Vinge er under den snevre Mondur,
bag Bartskyen en Funke, som sprænger Geleder!

Karthag mod Rom er en Knegt mod Borgeren.
Tungt falder Borgerens Slag; thi der
hænger et Barn paa hver af hans Arme, og dybt,
som hug i hvert Bryst han en Voldgrav om Hjemmet.

Mens under de reiste Millioner, Frankrig, din
Grund ryster, synger Delavigne, lig
Lærken, der ænser ei Jordskjelv: paa Lithauens Val
da drømmer du dig under Marsmarkens Linde.

Ha, den, som røve vil Polens Frihed, maa
først rive Klopickis Graahaar af.
Se, som det flagrer der, er det dens Hængelaas af Sølv!
Kun Røverhaand tager hvad Tyvhaand tog forhen.

Paa Heden ved Raklawicz kjæmp Skrynecki! Der
slaar Madalinskys Benrad vel
tusinde . . . Se, hvor den rasende klynger sig fast
til Bannerne, bøier dem alle i Støvet!

Paa Heden ved Raklawicz kjæmp Dwernicki! Der
— hør! hør! Dombrovskys Hylen skal
sprænge hver fiendtlig Kanon; og de Skygger af Børn
fra Praga skal flyve som Støv dem i Øiet.

Der aabner sig Skyerne . . se Kocziuskos
Aand styrter ned paa et Lyn! Han er
Himmelens Kjæmper; thi Frihed er Himmelens Sag.
Vàr Englen ei fri, da i Himmelen Opstand!

Et Menneske, mægtende ei at styre sin
Barms lille Hjerte, vil styre jo
fler Millioner jo heller? Den Fod, som ei kan
en Tue bedække, vil dække Aljorden.

Og reiser sig op saa et Folk, og siger: „vi
et Sprog jo tale? Det være vor
Grænse, ei Milpæle! — Heijah! da „Oprører dø!“
det heder, mens Gud selv en Synder tilgiver.

— Fra Kaukasus? blinker min Sjæl fra Kaukasus? . .

Fra Skreyaha? blinker min Sjæl fra Skreyaha?
Kold, rolig, funklende som Skreykampens
øverste Isklump, beskinnet af Midnattens Sòl,
den ser over Jord, mens mit Hjerte staar stille.

Hvad Lynglimt dernede? Mon skyder Bakus
Dyb Nafta-Søiler mod Nathimlen?

Hvad Glimten dernede? Mon tændes rundtom
Lys alt i Hjemdalens Smaahytter?
Huijah! de Glimt er Sværdhugs og Frihedens Ild,
frembrydende af Millionernes Hjerter.

*

Hvad er da stort vel imod
de Lande af Lys og de Have af Blod?
    — det Syn ved min Fod!
Til Hindostan ser du fra Dhavalagiri,
fra Skreykampen ser du til blaanende Biri.
En Kikkert fra Kaukasus Lande nok ser
og Have og Skyer, men heller ei mer.
— Prosaiske Øie, som kiger fra Ruden,
er stolt af at tælle hver Pore paa Huden,
hvad nytter dig Synet, den Lygtemands-ild,
som hopper paa Tingenes Former deruden?
Kryb ikke paa Kaukasus eller paa Skrei!
Hvis stort du vil se, det hjælper dig ei.
Sid heller i Natten, luk Øinene til,
da maaske — ja, hvis din Genius vil —
du mer faar at se, end blot Kappen af Guden,
som gaar gjennem Verden og Tiden

og Menneskefærden sin evige Vei.
. . Da gyser du ei, om et Land end forgaar,
om midt i et Storhav af Taarer du staar;
thi Seierens Vaar du ser kun i Striden,
et Sædkorn til Himle i Taaren, som gled.
. . I Hæren, der buldrende ruller sig ned
i blinkende Striber fra Høiden paa Valen,
du Seierens Vaarflommer ser kun i Dalen
at rydde den tidlig et Midsommersted.
I flammende Flag over blegnet Armé
du Seierens Vaarblomster skuer i Sne
med Himlen i Øie skjønt Døden om Foden.
. . Da speider du Kaukasus gjennem til Roden,
og Skreya det mørke maa revne ihast;
thi Lynet er ei som det Aandeblik hvast.
Naturens Dybder det anatomerer.
En kløvnet Indvold det Afgrunden er.
Selv Himmelens Raad er det intet Myster.
Og Jordklodens Hjerte isønder det skjærer,
og speider som lysende Demant deri.
Nationernes Sjæle da flyde forbi
dit Aandeblik lig gjennemsigtige Vande.
Du hører, at Dommens Basuner forbande
i sagteste Trællesuk: „kom og befri!"
. . Da hører du grant i Befriernes Klinger
at Aanderne løfte de mægtige Vinger.
. . Da ser du i Sværdenes blinkende Fart
Guds Aasyn i straalende Lyn aabenbart.

— Hvi Skreya da, Aand? Du er høiere sat.
Hvi Skreya og Kaukasus' Taagehat!
Kun skjul dig i Dalen saa lavt som du vil!
Dog løfter en Aand dig til Himmelens Skulder
Luk Læben og Øret og Øinene til!
Dog faar du til Mund en himmelsk Basun,
en Himmel til Øre vidaaben og hul,
der hører fra Jorden som Tordenens Bulder
hver Menneskeklage, som sukker iskjul . .
. . Dog faar du igjen til Øie en Stjerne.
Ha, hvor er da nære, og hvor er da fjerne?
Da ser du, velsignte, lig Solen, ifra
Blaahimmelens Skulder Aljorden — Eijah! —

en Kampring, hvor Gudepris hænger for Dverge,
ja Jorden med Blodstrømme, slagne til Bjerge,
og Jubel du hører deroven endda;
ja over dens Bulder et Hallelujah!

*

Hvor sank du Alpe! . . fra Himlen ser jeg; thi
se — lavtnedenunder mig flyver min
Sorg som en Sky, og jeg hører jo Englenes Jubl:
„Lyksalige Jord, thi du Frihed har vundet!“

Fra Himlen ser jeg: thi rundtom ser jeg en
bleg Kreds af Tempel- og Thronherskere,
jublende: „Straffen er endt; thi vort Syndfølge dør.
Nu klager ei Jorden; thi Frihed den seirvandt.“

Farvel til Alfred.

Farvel min Hjertensven, Farvel!
Snart har jeg ei tilbage fler.
Kun en beholder jeg: mig selv.
Ak, han min Uven er!

Farvel min Hjertensven, Farvel!
Farvel! — det er et herligt Ord.
Det toner hjemligt fra min Sjæl
om alt hvad skjønt paa Jord.

Det er det Navn, jeg gav min Brud,
den Trylleblomst paa Skillevei.
Og mangen Serafs Navn hos Gud
har slig Betydning ei.

Den fagreste det Navn jeg gav,
i blanke Sjæleperler svøbt,
til hun af Engle i sin Grav
„Velkommen“ bliver døbt.

Det er det Navn, jeg gav min Vaar,
den Seilersky saa lys og let.
Og Lykken intet andet faar
for sine gyldne Net.

Min Taare fik det og mit Smil.
Da svandt det Tvillingpar fra Bryn.
Men Smilet levnede en Pil,
og Taaren tørre Lyn.

Som Efeu paa Ruinen sort
sig klynger Haab til Sorg og Savn.
Dog jog jeg Haabet fra min Port,
og gav det samme Navn.

Ruinen ramler — Savn og Haab
som Blomst og Sten i Støv forgaar.
Men hør i Braget, hør mit Raab:
„Farvel“ til Sky dem slaar.

Min Glæde — ak, du har mig kyst
for et Farvel at hviske mig.
Da tonte fra mit stolte Bryst
igjen Farvel til dig.

Jordkueren, min Fole, kun,
min Kjøl, det Sværd i Havets Barm,
min Genius i Skypaulun
paa Ørnevingekarm . .

Kun dem jeg giver andet Navn:
ja „tro„ og „fast“ de første to.
Den tredie døbt i Himlens Favn
er „Frihed, Høihed, Ro.“

Men aabner Jorden en Vulkan:
saa bredt et Dyb af Ild som Hel,
da sporer jeg min Vingeman
med jublende Farvel.

Og reiser Havet sig med Gru,
at spidde Kjølen paa et Fjeld,
da skjærper jeg mit Seil endnu
med jublende Farvel.

Ja stormer Himmel, Hav og Jord,
da toner Aanden i min Sjæl,
der har de høie Navneord,
et jublende Farvel.

Men kjæmper mod mig Himmelen
en Hevnensseir, da, som til Hel,
min Genius har og til den
et haanende Farvel.

Da gaar jeg til en ensom Sky
imellem Himmel, Jord og Hel.
I Rummet rundtom ruller Gny
af sidste Haansfarvel.

Af en Kondor, som flyr forbi,
jeg river Vingen til et Tag.
Og vil den bo med mig deri —
da, Kongegrib, Goddag!

Dog Harpens fulde Strengerad
jeg under Taget reiser — Ha,
der kneiser gylden Kolonnad!
Jeg fik Palads endda.

Og her min Genius sænker sig.
— Hvad vil du Engel i mit Bo?
O Himlen kommer jo med dig:
med Frihed, Høihed, Ro?

*

Min Hund med ømme Øie — ak,
du spørger, slikkende min Haand,
om Straalen ei mit Hjerte stak,
der glimred fra min Aand.

Min Irisk — ak, du mærker, at
en Taare tyngede din Ving.
Du toer i den dig skjær og glat,
og stryger saa min Kind.

Fortrolig sætter du dig paa
min Pen, den rosenløse Tjørn,
ha fly det hvide Lyn, du smaa!
der sidder jo en Ørn.

. . Du stirrer i mit Øie saa:
ja, Irisk, lige i min Sjæl?

Du spørger: turde Hjertet slaa,
mens Aanden tog Farvel?

Du flyr saa vidt som Vaaren er,
og bringer mig et Blad derfra.
Ja find mit Saar, og læg det der;
maaske det heles da.

Dog mindes altid jeg en Eg,
der, alt bedækt med syv Aars Mos,
imellem tvende Hjerter steg —
ja, *Alfred*, mellem os.

Men liden Ormetunge skar.
Og Hjerte-egen, malmet som
en Evigheds Pillar den var,
i Raate kanted om.

Jeg sidder paa den brustne Bull
og ler og ser hvor Stjernen flyr,
hvor Bølgen ruller Rul i Rul,
og paa de lette Sky'r.

Du tror, at os fra denne Stund
adskille Dyb til Evigtid?
Tro, det en Slangebrod er kun,
en Isthmus for en Mid.

Til du gaar over den — Farvel!
Farvel! — det er et herligt Ord.
Det toner hjemligt fra min Sjæl
om alt hvad skjønt paa Jord.

„Farvel", det Navn har jeg forært
min Lykke, Brud og fagre Aar.
Men er det Navn paa alt hvad kjært,
da, *Alfred*, du det faar.

Til en slavedømt.

Mand! en mork Dag kommer,
da Himlens Retfærd sin blinde Datter af samme Navn
nedsender at kaste sin Skjændsel over din Skulder.
Sorg, stem min Harpe! Vemod, spil!
Men, hulde Haab, syng til!

Mand! i *den* Stund Jordens
Retfærdighed skumler din Skulder, Himmelens planter fast
i Vunden, den skar i din Sjæl, en Fakkel for Freden.

Mand! naar Jordens Retfærd
(den Sorgmø) sit Lænkehaar luder over din Nakkes Hvælv,
sit straalende Himmelens løfter over dit Hjerte.

Mand! naar Jordens Retfærd
med døde og kunstige Slanger spænder din Ankel om,
de levende Himmelens haler ud af dit Hjerte.

Mand! en svar Flok Dage
gjennem dit Liv skulle gaa som Dommeres sorte Tog;
men derefter Dage — en Række sonende Prester.

Mand! hver Straffens Time
skal op til din Himmel en Stjerne vifte med Sukket — Vil
du indvandre der, før den lig en Festhal er oplyst?

Mand! hver Times Suk skal,
som var det en Engleving, blæse Skyer af din Himmel — Vil
du trænge dig ind, mens den damper end i et Kaos?

Mand! din Kvindes Ømhed
skal binde om Lænkerne Bomuld . . Mand! og dit fromme Barn
skal være en duftende Rosenkvist i dit Gitter.

Mand! din gamle Ven ei
vil skjule sin Isse for dig, det skinnende Fredspaulun,
og over dig bruser som Æresfane den Harpe,
som Sorgen stemmer til Vemods Spil,
men evige Haab synger til.

Til Norges trefarvede Flag.

Du engang var en Flammesky,
af Lyn en Kampdags Morgengry,
du Norges røde Flag.
Med dig Kong Barfods Snekke fløi
paa Drageving til Orkeney.
Da Solen blegned, blank og høi,
du sad paa Olafs Dag.

Af Kongepurpur vævt du er,
og vokset paa et Heltespær,
du Seierrose huld!
Af Blod du, Banner, har din Let.
Til Høitelt for sin Majestæt
i Skyen Folket spændte det
fra Seiervalens Muld.

Du svævte over Jord engang,
du Blodsky fyldt med Seiersang,
somom i Heklas Brand
de Svovelrødder sprunge, og
den Himlens Baun løsreven drog
om Verden i et Flammetog,
anført af en Orkan.

I Stavnen da fra Sigurds Spyd
du brændte mer end Sol i Syd.
Og Vestens Ocean
blev bag dig klart som Himlen, hvor
Kometens Straalehale for;
af dine Gnisters Rosenflor
bedæktes Engelland.

Som midtpaa Jæmtlands vilde Kjøl
Gellina saa fra mørken Støl,
i Sorg skjønt i Skarlag,
mod Dal i Vest mod Dal i Øst,
om Kongen ikke kom den Høst,
og lytted om ei Fjeldets Røst
tilsang ham Rytterslag: —

Saa hang du Flag i Kristiansborg,
skarlagensmykt dog flort i Sorg;
men ofte fløi du op,
og saa mod Vest og saa mod Øst,
om ei det Lyn endnu var løst,
som bragte til din Hjemve Trøst
og dig til Dovres Top.

Det kom det Lyn, og fletted sig
som hviden Gloriekors i dig
— en Ild mer himmelsk ren
end den, som flammer fra din Glød,
der farved Danebroge rød,
da i Vulkanpragt du frembrød
paa høien Fredriksstein.

Men midti Lynildkorset laa
paakryds to Tordenkiler blaa.
Den Gud indsmeded dem,
som naadig bød, at Norges Flag
opstod forherliget en Dag,
lig Støvet, der som Engel bag
sin Gravhøi straaler frem.

Til en Gran.

Bekranste, høie Ætling af
den Gran, som først de Goter gav
den djærve Kunstmodel
til Kathedral paa Kathedral,
til Notredamens Høiportal,
til Münstren, til Vestminsterhal,
til Pisas Taarn paaheld! —

Her i den skumle Dal forglemt
du sørgende i Skyen gjemt
din stolte Isse har.
Du speider mørkt derovenhen
mod graneformte Taarn af Sten,
og kjender sukkende igjen
et Billed af din Far.

Dig venter feige Øks ved Rod.
Som Herkules i Drageblod
du dør i seige Ild.
Dog dø du stolt, min Gran! thi vid:
Europas Kraft ei række did
at forme sligen Pyramid,
som være kan dit Bild.

Klag ei; thi mangtet Hjerte, der
Model for Himeldomer er,
ukjendt i Pjalter slaar.
Tungsindig sidder paa sit Fjeld
en ledig Helt, en ubrugt *Tell;*
en *Byron* tidt, en *Platos* Sjæl
i Folkets Sværm forgaar.

Den *Tell*, i Brist af en Tyran,
kun Spurv og Krage skyder han.
Og han, hvis Hjerne Slør
for cherubinske Genius var,
mens en Trompeter Kransen bar,
en Siljukvist til Pibe skar
for gode Folkes Dør.

— Min Gran! du ødsler hen lig dem
din Høihed i dit skjulte Hjem,
i ussel Veddekamp
med lave Kirkespir i Dal.
— Det Himlens Skur! Du heller skal
forgaa, Naturens Kathedral,
i herostratisk Damp.

Mer herligt Tempel staar du der.
Blyhvide Dome Skyen er.
I Pavens Lateran
ei straaler Kjerterad saa ren
og fuld som din bedugg'de Gren.
Hvor lød en Messe from som den
en Fugl sang i min Gran?

Hvo mon i Tempelhvælvet fandt
Tropæer, Seierherre vandt

i mere ærlig Strid,
end disse Fenniker forvist
der perleglimre paa din Kvist,
dem Kinglen i langvarig Tvist
tilkjæmped sig af Flid?

En vellugtopfyldt Dunkelhed,
et Kor du har, et helligt Sted;
men intet Billed der.
Uskyldige Natur, som har
dig reist, til Gud umiddelbar
tør tale, mens et Sonaltar
den faldnes Midler er.

Af Stormen gjennemorgles du
med et Tedeums søde Gru —
Tedeum!? — Ak min Sjæl,
syng Salmen med, som synges der:
„Naturens Tempel Himlens er:
selv vesle Moseblomme skjær
et Himmelens Kapel.“

Det gamle og nye Norge.

(Sange ved en Borgerfest i Eidsvold, „Til Fædrenes Minde“).

(Mel.: For Norge, Kjæmpers Fødeland).

I.

Opstanden er den gamle Nor,
den stærke Frihedskjæmpe.
Ei Tid og Grav, hvor Mindet bor,
hans Ild har mægtet dæmpe.
Den gnistrede i Ættens Blod;
men ud i fulde Flammer slog,
da paa Heidsivia opstod
med Hast den gamle Kjæmpe.

Som en Vulkan af Mulden han
i Ætten er opstanden;
Haarfagers Krones gyldne Rand

omstraaler Panden;
›rleifs Lag i Mannaring
dder paa sit gamle Thing;
afs Øks, den Seirens Ving,
e langt fra Handen.

rfods røde Vaabenkjol
yldenløven mødte
straks: Haakoners Stol
elagen glødte;
Maal i Dalen klang;
gamle Klipper endnu hang;
re Alen end var Manden lang,
af gotisk Let den fødte.

Han kjendte sig saa grant igjen.
End stod den gamle Hytte.
Ham tyktes i hver Ungersvend
se Einar Tambarskytte.
Saa langt som før i Havet svam
Ledandisnæs og Statland fram.
Kun undred det med Sorrig ham,
hvi Island vilde flytte.

Stir ei udover Havet saa!
Paa Skum du Hu ei fæste!
Did af din Stormhat, mens den laa
paa Høi, dens Fjedre blæste.
Sku hvide Opland, høie Thrand,
det seilomperlte Rogaland!
Og døv med Rydningsøksens Klang
hvad Ondt de Vaager hvæste!

Herhjemme er jo alt som før
du gik indunder Høien:
dit Haab staar fremst i Tidens Dør;
den gamle Sorg er fløien.
I Fædrekraft det Fædrenord
opstod som Guld uskadt af Jord:
og paa dets Frisinds første Ord
dets Frihed sprang af Bøien.

Normanna-Aand, hil i dit Hjem!
  Tag ind de gamle Sæder!
Gaa atter paa dit Althing frem,
  og i Kong Karls Geleder!
I Østens Skodd end Jetter bo.
  Da værne Goten vak sin Ro!
  Nordmænd, den Asator mod dem
  er Fædres Kraft i eder!

II.

Normanna-Aanden ei opstod,
  igjen at gaa tilhvile.
End syder vilde Jotuns Blod,
  og Bjarmen hvæsser Pile.
Da tør han ikke sidde kvar;
  og anden Ro ei Aanden har,
  end seilende Ørns, som Skyen skar
  paa spændte Vingers Hvile.

Svæv stil saa over Kongens Børn!
  Bedæk det dyre Rede!
I Skyen mød den kløvte Ørn,
  og Jotunbjørn paa Hede!
Da regner Blod af Luften ned,
  da rødmer Sne, Is damper hed;
  thi det var Nordens Kraft, som stred,
  for Drot og Land at frede.

Men selv mens Bannret hænger paa
  sit Spyd, som Blomst der slumrer,
mens endnu ei i Torneå,
  den Skjæbnebrønd, det skumrer —
endnu, ja før Carlidens Sværd
  fremst flyger i den Seiersfærd
  som Blivets Lyn foran vor Verd
  igjennem Taager lumre —

mens Fredens Manna sidder paa
  Karls Spir, og Oskars Klinge
end hænger stille som den blaa
  forelskte Dues Vinge —

Normanna-Aand, endnu til Strid
  mod Jotunsind og Jotunid!
  End Jetter tør fra gammel Tid
  herhjemme Hus sig tvinge.

Af Jotunmulm Uvidenhed
  er født — ei blot paa Fjeldet,
men midt paa Vangen lys og bred
  den Jette djerv har tjeldet.
Det træge Sind er Jetteblod,
  der gaar som Dynd fra Hjerterod.
  Det bruser Goternes imod
  saa raskt som Fossevældet.

Til Dødsenskamp, skjønt uden Blod
  Normanna-Aand mod Jette!
Da du forsvandt, den fule Rod
  sig videnom udbredte.
En Jette gram er Borgertvist.
  Tør hænde findes her og hist
  jotunske Trælsind — ha, forvist
  mod dig de Vaaben smedte.

Med Østens Jotunæt i Pagt
  som gamle Frænder gangne,
midt paa hin Kampens Dag med Magt
  de bryde ud som fangne.
Derfor, Normanna-Aand, du før
  Forræderne tilintetgjør!
  Med hine østenfor din Dør
  i Pagt de ere gangne.

Den norske Marseillaner.

Syttende Mai-Sang.

Op I brave Sønner af Norge!
    Det er Frihedens hellige Dag.
Lader vaie fra Fjeldenes Borge
    det trefarvede Norriges Flag!

Lad Forrædere under det andet
 skjule sig, straalende Høifest, for dig;
 og der henblegnende som Lig
høre Folket at juble kring Landet!
 Hurra! for Norges Flag,
 det Tegn for Himlens Sag!
Hil dig, vort Flag! for *syttende Mai*
 høit over Folket vai!

Frihed Seier i Kampen forjetter,
 Fryd og Velstand de fredsæle Aar.
Hil dig, Frihed, som Arbeidet letter,
 og som gjør, at vi tungere slaar!
Selv sin Frihed nu feirer Naturen:
 Vintrens Islænker bragende sank;
 og se som Frihedsbanner blank
vaier rødmende Fjeldbjerk i Uren!
 Høit synger Fossens Dur
 befriede Natur.
Lyd høit, vort Kor, som rungende Fos!
 Det er og Vaar for os.

Skal det døde da Aanderne lære,
 at de juble sin Frihed imod?
i de buldrende Vande da være
 mere Geist end i Menneskeblod?
Støvet jubler i Solen, og kvæder
 Fuglen ei paa sin svævende Gren?
 Og Manden paa sin Arnes Sten
skal ei hilse sin Frihed, sin Hæder?
 Hans høie Frihedshil
 skal Jorden lytte til.
Og hver dens Træl skal aande sin Harm
 som Røg og Ild af Barm.

Men vi mindes, at Norriges Frihed
 ogsaa opsteg af blodige Bad.
Være taksomme Bæger da viet
 Liers segnende Seirherrerad!
Bretlands Tordner om Norrige braged;
 Hungersdøden det viedes ind,
 og fremmede Forrædersind
lurte sammen i Raadet og Slaget.

Europa Trældom svor;
men „Frihed“ Gud med Nor.
Og Karl, han svor og lagde sit Sværd,
og blev da Spiret værd.

Og med Harme, Brødre, vi mindes:
end er Friheden hyllet i Slør.
Skal dens Søster, Ligheden, findes
kun som fremmed ved Nordmandens Dør?
Staten Skat af Oplysningen tage?
Friheden være kun et Glimmerskin,
som mægter ei at trænge ind
i det Lovmulm fra Trældommens Dage?
Nei, Frihed, aabenbar
den Almagt, som du har!
Din Hær af Mænd er villig og stærk.
Fuldend dit Frelserværk!

Alt forlængst har sig Maidagen sænket
som et gavefyldt Himmelens Hvælv.
Deri er os Forjættelsen skjænket:
Gud den hjælper, som hjælper sig selv.
Deri lyksalige Aarrækker dvæle
som i Jomfruskjød herlige Æt.
Og lig et Rigdomshorn dens Sol
himmelsk Lys saar i fribaarnes Sjæle.
Spænd ud dit Himmeltag,
du Frelsens Fødselsdag:
Derfra den steg paa Norriges Raab,
og der, der bor vort Haab.

Nordmænd, fremad! fremad! Os føre
syttende Maiens Forjættelser an.
End tør trælsindte Love jo gjøre
til umyndig den fribaarne Mand?
Gaar et Folk ikke fremad, tilbage
da som Tidens Opevju det gaar.
Og Friheden maa hvert et Aar
faa en Seier og miste en Klage.
Fremad mod alle Baand,
som kvæle Aand og Haand!
Fremad til alt, som sandt er og frit!
Det Raab, o Dag, er dit.

Fremad mod Trældoms Rest!
Saa byder Maiens Fest.
„Fremad! Fremad!“ Befriede *Nor*,
saa er dens Løsenord!

Ved de landflygtige Polakkers,
Oberst Dumarskys og Løitnant Jankowskys Afreise
fra Norge til Spanien.

Hvi at klage?
at I hen i Døden drage,
I, hvis Fædreland forgik.
Jublende I did bør jage.
Graven I til Hjemstavn fik.

Skiftet er det:
Retløs Seir til Cæsarsværdet;
Polens Helte fremmed Grav.
Rethevn dog, i Dybet hærdet,
gror, men Seiren blomstrer af.

Har paa Havet
du de Heltes Visdom stavet?
tusind Mil fra hver en Strand
reiser Bølgen sig — hvor mange
maa igjen ei Dybet fange?
kløver Hai og sluger Hval? —
Skumkront, som et Berg med hvide
Templer paa, skal en dog skride
som et opreist Ocean,
dø i Seirspragt mod sit Land.

Spredte over
Havets Ørk og Ørknens Vover
reise polske Isser sig.
Tusind atter ned maa dukke,
kan kun sende Polen Sukke,
give Verden ikkun Lig.

Men en Kocziuskos Isse
engang drønner frem tilvisse,
ruller, som mod Berg hin Flod,
over høien Kreml i Blod.

Lig vor Klode,
da den Vandene forlode,
ungt, med bedre Græs bedækt,
ruller bag ham Polen atter
ud sin Slette fra Karpater,
i dens fulde Storhed strækt.
Unge *Madalinsker* tøie
Sletten ud til Wolgas Høie.
Ned fra Himlen hvide Ørn
bærer hjem de Pragas Børn.

Brudes Latter,
Dødssuk ikke, Vinden atter
fører over *Wolas* Muld.
Ah! det lufter alt af Vaaren!
Milde Vift bortførte Taaren.
Ud! — Som Seil er Barmen spændt.
Som en Ørn, der letter Vingen,
klapper Hjertet . . Ud med Klingen!
Ah! hvor blank i Solen den
gløder som til Kamp igjen!
Hvi at klage?
Hjem Polakkerne jo drage;
Veien did gaar rundtom Jord.
Haabet jog de dog tilbage;
det har sveget, hvad det svor.

Den graa Kappe.*)

Spørg ei om Alenmaal ved hvad
der er isandhed godt.

*) Ved en kgl. Resolution af 30. Oktbr. 1830 blev Brugen af blaa (svenskfarvede) Kapper foreskreven for den norske Landetat istedetfor de før brugelige og senere igjen optagne graa. Løitnant *J. U. Weltzin* fremmødte imidlertid ved en Parade iført den afskaffede Uniform. Da han i denne Anledning blev reprimanderet af en overordnet, udspandt der sig en offentlig Skriftveksel, og Enden paa Sagen blev, at Weltzin blev ilagt Arrest. *H. Lassen.*

Det er en Skik ifra den Stad
  hvor *Tommeltot* er Drot.

Maal Storhed ud med Bjerg paa Bjerg
  du *Langbein* Rise svær!
Maal den med Flueben, du Dverg!
  I komme lige nær.

Beundr ei Tempeldomen, hvis
  du Soppen gaar forbi!
Et Glas gjør den til Münsterspids
  med kjække Søiler i.

Træd Øieblikket ikke med
  Methusalems Foragt!
Det Æg har dig en Evighed
  i Muldens Varme lagt.

Som Baand kan maales op et Kvad:
  to Alen eller ti;
men være i en enkelt Rad
  umaalbart mer Geni.

Et Smil — hvor flyver let den Sky
  henover Kindens Gry . . .
Et Træk — og Verden fluks forstod,
  Napoleon deri var.
Men *Nikolai* i Pomp og Blod
  er kun en — ja — en Czar.

Hin var mer stor, (thi mere fri)
  i Lænker paa sit Skjær,
end denne, naar han flyver i
  sin Ørken med sin Hær.

Knapt stort som Frivils Vingepar
  din Elsklings Øie er.
Dog ser du der en Himmel klar,
  og Engle svømme der.

Hvad er da smaat, og hvad er stort?
  Se, *Roma* stirred vel
paa *Scipionens* Æreport,
  men *Cato* paa hans Sjæl!

Træng ind! tag fat Bedriften! split
 dens Straaler, at du ser
med Aand om noget aandigt midt
 i den dens Hjerte er!

Lad Sjælen møde Sjæl! Maaske
 blir Pyramiden lav,
imens du Straaletind faar se
af en af Engle hvalt Tropæ
 paa skjult og trampet Grav.

Et Ord er stort, naar det er sandt,
 om kvalt og slængt i Veir.
En Daad er stor, om den ei vandt,
naar Aand kun i dens Indre brandt,
 der værdig var til Seir.

Et Smil kan te Keruben: Som
 som en gyldenlænket Ørn,
den høie svæver deri om
 imellem Jordens Børn.

Et Ord — og Manden staar der hel.
 En pragtløs Handling — og
maaske en staalomkranset Sjæl
 opdages i en Krog.

*

— *Weltzin*, din Vaabenkappe graa
 mig rinder brat ihu.
Et usselt Plag? Velan! vei saa!
Men fremfor Himlens eget Blaa
og Skarlatin med Stjerner paa
 — saa adlet det har du.

Med Fjeldets Let, med Matrands Røg
 din Kappe farget var.
Før ligeglad den Let du strøg,
 du Lænker for den bar.

Et frit og ærligt Ord den graa
 med Straaler overgjød.
Weltzin, som Kappen du har paa,

saa simpel var din Daad; dog saa
en Storhed jeg, som faa forstaa,
en *Aand*, som der frembrød.

Et ærligt Ord? Og det var alt?
Nu vel, ja det var alt!
Gjør du det efter, som forstaar
at skifte Sind som Farve, naar
det bare bli'r befalt!

De Maalere, som krybe paa
det stores Ydre om,
langbente Kingler lige, som
en Verdensreise gjøre om
den høie Tempeldom —
de Maalere, som dømme alt
kun efter Glans og Klang,
de fatte ikke, at din Pjalt
fik ved de Ord, som du har talt,
med Norges Banner Rang.

Det flammer rødt. Den Kappe graa
er Røgen derudaf.
I den skal Norges Kriger gaa,
i den, som Lyn fra Skyen, slaa,
og den til Æresdække faa
omsider i sin Grav.

Carl Munch.

Imellem Herrens Engleskare
— de stjernehvide med de Pander klare —
fremtrænger sig en paa blodrøde Vinger,
med Panden i Svoveldamp skjult.

To Lynglimt til et Hjerte bundne,
— det slog — og i et Klagehvin forsvundne!
Forfærdede fly, som kløvede Vande,
tilside Serafernes Hær.

Var han en Synder ifra Jorden,
som styrred Himles Fred og Engles Orden?
Hvad Rædsler vil Gud forkynde den djærve,
som trænger i Himlen sig frem?

Men han, han gjennemhviner Rækken,
som om hans Kraft den kløved, og ei Skrækken,
som var hans Skarlagen Blod ei, men Rødmen
af Herrens Barmhjertigheds Smil.

Som Barn i Jammer ænser ingen,
før til sin Far det kommer, skar han Ringen
af salige Aander, ilende opad,
kun fremad som klagende Barn.

Hallelujaherne forstumme;
Kerubsværd, stormbøid Flamme lig, sig krumme;
de stjernhvide Vinger gulne: det gule
snart vokser til rødgule Lyn.

„Mon storme Himlen de forlorne?
Var djærvest Dæmon han blandt sammensvorne?
Dog lig os: Vi saa jo gjennem hans Bryst, og
hans Hjerte som Duggdryp i Blomst?“

„Mon myrder *han*, den blodberuste,
igjen et Folk? thi da han Polen knuste,
kom slig en Seraf paa blodrøde Vinger,
med Panden i Svoveldamp skjult.“

„Som denne skar han vore Rader,
han for — som Barn i Jammer til sin Fader —
de blaanende Rum igjennem, kun opad,
kun fremad som klagende Barn.“

„Til Himlen Polens Suk han bragte,
da Jorden hørte ei, hvor dybt det klagte.
Mit Fædreland dør — o Retfærd! han raabte.
Dets sidstfaldne Offer er jeg!“

„Bar han, der kom, paany slig Jammer?“
— Da sammenknitred Vingerne i Flammer.
En Cirkel af Lyn, en kjerneløs Sol lig,
i Zenith Serafraden slog.

Til Jord de saa. I Maaneskimret
den stille laa. Kun Graad og Sceptre glimred.
Lig Stjerner i omvendt Himmelhvælv, hvidned
taustvridende Hænder i Muld.

Dog i en Vraa de taust ei vredes:
der hvor en Grav ved Nattetider redes.
(De Gravere se den flammende Cirkel,
men tænkte kun Nordlys det er).

En Yngling sænkes ned i Graven.
— Hvor ligner han den blege der Serafen,
som trængte sig frem paa blodrøde Vinger,
med Panden i Svoveldamp skjult!

„Men han, han selv deroven kommer
med Rædsler ubetynget fra sin Dommer!
O Under! hans Vinger hvidne som vore;
hans Pande som vores er klar."

„Til Naadens Tinder var jeg stegen.
I deres Lys den Glans af Blod er vegen,
og Dampen fra Panden —" saa dalende sang han.
Men Aanderne kjendte min Carl.

Helgø.

(Reiseskisse).

Se som to elskende Thotn- og Stange-Stranden
i Mjøsens Speil beskuende hinanden!
Men sig mig upartisk, hvo vandt,
hvo venest er, hvo fagrest smiler?
— — —
Umuligt; thi Skjøn-Helgø hviler
imellem begge som et Elskovspant.

Norsk Kjærlighedssang.

(Efter det Engelske).

Ved Sjøen, den mørke, bekranset af Tallen,
du møde mig, fagreste Gjente i Dalen!

Naar Stjernerne vaage, naar Skogene drømme,
naar Oteren lister sig ud for at svømme . .

Naar alting, undtagen dit Øie, som funkler
saa nødbrunt og venligt, mod Kvelden sig dunkler . .

Da Gjentami', mød mig ved furukranst' Vove,
naar Stjernerne vaage og Skogene sove!

— Ved Sjøen den mørke — da skal i dit Øre
jeg hviske, hvad forhen du neppe fik høre.

Den døende Dag og dit Haandtryk, det sagte,
gjengi'r mig mit Mod, det af Lyset forjagte.

Du Snekaaben ser, hvor den skinnende ruller
fra Arildstid nedover Jøkelens Skulder.

Ei Dagen vil komme, som ser den forsvinde.
Saa evig du ogsaa min Elskov vil finde.

Saa kom, Allerkjæresten min! Ser du ei, Dagen
er alt til de Fjelde i Blaafjernet dragen?

Før Uglen begynder sit Ul efter Bytte,
jeg efter dit svævende Fodtrin vil lytte.

Norsk Krigssang.

(Efter det Engelske).

I Sønner fra Fjeldet, af Sjøen den blaa,
    I Sønner af Skogen den dunkle!
O kjære mit Norge, du Kjæmpe skjønt graa!
    vaagn op, og lad Økserne funkle!

Vaagn op! thi de komme, de komme fra Øst,
Titusinde vel eller flere.
Men bag dem er Sjøer med bævrende Kyst,
og Nordmænd her foran dem ere.

Skal Norge ophøre at være det fri?
Hvert Blik mod en Fiende brænde!
Hver Ryg mod et Træ! Var der Tusinde ti,
deres Dødsstøn skal Aasen gjensende.

Os Fædrene mætted i Ansigtets Sved,
og alle vi died en Kvinde:
kring hende, kring Gubben paa otti da Fred!
og fjernt fra hans Stue hver Fiende!

Fra Fjeldene ned! op fra Sjøen den blaa!
og ud ifra Skogen den dunkle!
O kjære mit Norge, du Kjæmpe skjønt graa!
vaagn op og lad Økserne funkle!

Opvaagner, I Nordmænd! Som Stormen fra Fjeld,
nedstyrter paa tætte Geleder,
med Hjerter for Norriges Hæder og Held,
og Død i hvert Slag ifra eder!

Medicinernes Kjæreste.

(Sang ved et Lag i det medicinske Øvelsesselskab).

Til Bengalen stod min Ungdoms Hu.
Paradisets Sommer
jo i fulde Blommer
staar om Ganges prangende endnu.

Havet ruller over Perler der.
Luften Vellugt vifter.
Efter gamle Skrifter
straaler Landet af Demanters Skjær.

Paa en engelsk Indiefa'r didhen!
Gjerne sled jeg ilde,
blot Kapteinen vilde
af mig sætte paa Kap Komorin.

Som med Stjerners Lys paa fremmed Hav,
til Golconda styrer
muntre Eventyrer
ved Demanters Skin sin Vandringsstav.

Der som hjemme straks jeg være vil:
fylde mine Lommer
med Aladdins Blommer,
og mit Øre med Sylfiders Spil. —

— Saa jeg tænkte i et fattigt Land;
saa i mørken Bølge,
vilde Vinden følge:
den som blæste henmod Hindostan.

Men den samme Vind, som Sukket bar,
ogsaa uden dette
lader Seilet lette
fra Brittanien paa min Indiefa'r. —

Saa paa Stranden var min Tanke lig
Piletræ, der over
Dammens dovne Vover
maa forgjæves evigt strække sig.

— Da en Kvinde viste sig — hvor smuk!
Om hun kom fra Vandet,
Luften eller Landet,
ved jeg ikke; — kanske fra mit Suk?

„Staar din Tanke“ — sang hun — „unge Mand!
ud i vide Verden:
vid, din Kraft da er den
Indiefarer, som dig føre kan!“

„Frihed er dit Seil, du Ungersvend!
Naar du det kan heise,
da lyksalig Reise
til Bengalen og Brasilien!“

„Men du, Yngling, selv det vinde maa;
ja du selv maa spinde
hver en Traad og Tvinde
til det Bramseil i din stolte Raa.“

„Jeg vil lære dig den Kunst, min Ven,
som dig aabner Verden;
Kunsten — nu! det er den:
Gjør dig nyttig for enhver og den.

„Men Bengalen har nu sin Fakir,
og Brasilien flere
Munke ei kan bære;
derfor er det bedst, du Doktor bli'r."

„Verden bugner af unyttigt Gods:
slemme Advokater,
voldsomme Soldater
alle Steder findes som hos os."

„Men en Doktors frie Kunst ham gjør
overalt velkommen;
midti Hedendommen
sit Paulun han frit udspile tør." —

— Da jeg skulde nu se Pigen an,
som saa nemt mig lærte
faa, hvad jeg begjærte,
ja den nemme Vei til Hindostan:

— Ak! da var det jo min egen Brud.
Da jeg hende favned',
Indien ei jeg savned',
Al dets Rigdom straalte hun jo ud.

Ei har Indien sligt Demantklenod
som min elsktes Øie.
Persiens Rosenhøie
ligne ikke hendes Kinders Blod.

Ei den Ynde have Indiens Feer,
som de søde Drømme,
der i Øiet svømme,
naar henover Havets Speil hun ser.

Indiens Perler ere graa imod
hendes Stjernepande,
hvor i Bad sig blande
Engles Tanker med en Evas Blod.

Hun skal være da mit Hindostan.
Did min frie Viden
bringer mig med Tiden.
— Skaal for Kunsten, som saa meget kan!

Godmorgen.

(Til en botanisk Ven).

Ven, sover du? Blomsten alt har
aabnet sit Øie,
seet mod det høie,
og hilset sin Far.

Alt jager som Morgenens Post
henover Vangen
viftbaaren mangen
befjedret „Agrost.“

Alt „Kjærulden“ i sin Paryk,
pudret og strunken,
nyder en lunken
Zefyr til sin Drik.

Alt Kingelens duggede Slør
„Hybnen“ har rystet
vaagen fra Brystet —
og slumre du tør?

Skal jomfrulige Blommer idag
blegne for geile
Sol, mens de beile
kun til dit Behag?

Ven! af dig sin Udødelighed
kræve de skulle.
Giv da de hulde
Herbariets Fred!

Der dø de! Men Geisten fra hver
Blomst til dit Hjerte
flyr da, og nyder
sin Salighed der.

Ven, sover du? Morgenens Vift
klinger alt længe
gjennem de Strenge,
som du har belivt.

Til Sylvan.

(En Botaniker).

Paa Grænsen mellem Liv og Død
vi mødtes første Gang:
paa sidste Stribe Sne, der flød,
en Blegnen lig, paa Vang:
paa sidste Blink af Is, det blaa:
paa første Smil af grønt, hvorpaa
en Lærke gjød sin Sang.

— Paa Grænsen mellem Liv og Død?
Ei Vaar, ei Vinter da.
En Jevndøgnsdag vi mødtes — ja!
og under første Haandtryk brød
en Funke frem af Jordens Glød
i første „Farfara.“

Og lig det Smil, der bævred om
Pygmalions Staty
(Det Drømmesmil før Livet kom),
fremsitred paa den blege Vang
(der hvor vi mødtes førstegang)
en „Anemone“ bly.

Det var i Martsviolens Skjød
det lille Himmelhvælv —
at vore Sjæle sammenflød,
at vi med Vellyst sammengjød,
Sylvan! Sylvan! vort selv.

Det var en skjøn Sekund, min Ven!
vi mødtes førstegang,
som ei tilhørte Tiden, men
os selv alene; og af den
en Evighed fremsprang.

— Det vaarer paa. Det somrer til.
Fra Jordens mørke Skjød
udgnistrer alt dens indre Ild
i „Løvetand“ og „Tormentil“
og i „Ranunklens“ Glød.

Men kan din kolde Barm, o Jord,
fremskabe saadan Pragt,
— *Sylvan*, forvist mer fager Flor
fremtrylle vi for os af vor,
ved Aandens Skabermagt.

*

En dunkelblaa „Hepatica“
her af min Sjæl udsprang.
Thi der, *Sylvan*, blev Foraar, da
vi mødtes førstegang.

Den fortvivlende Yngling.

(En Yngling ved en aaben Grav. En Gubbe nærmer sig).

Ynglingen:

Hvad vil du, gustne Gubbe, som
dig nærmer til min Grav?
Fra en fortvivlet Yngling kom
du Skalk, hans sidste Eiendom
at røve med din Stav?

Tolv Alen dyb, tre Alen lang
— haha! du liker den?
Dens Dybde ikkun høit sig svang
det Suk, du falskt har troet klang
igjennem Himmelen.

Først nu du ved da, vise Mand,
at Sukket gaar i Luft.
Tolv Alen under Jordens Rand
du derfor sukke vil,
at Sukket idetmindste kan
hendø i Blomsters Duft.

De Dommere de nikke dog,
om ei de høre stort.
To sammenbøide Veibredaks,
to ømme Primler danne straks
Bønhørelsernes Port.

Men kan du sværge, at du fik
fra hist saameget Svar,
som disse Blommers døde Nik
— velan! jeg gaar de Trin, du gik;
og du mit Gravsted har.

Blot for din Stav jeg sælger dig
min Grav da, gamle Mand.
Jeg elsker den: af alt, hvad jeg
har bygget, lyktes den kun mig:
det Tempeldyb i Sand.

Jeg byggede paa Manddoms Ed
— en Borg paa Hængedynd —
paa Kvindetroskabs Evighed;
for Dyd min Andagt knælte ned,
og fandt kun sminket Synd.

Jeg saa engang en Frihed — ha!
hvor skjøn før den nedsank!
Som Stjernen herlig langtifra:
men dalende til Jorden, da
kun brast et usselt Luftsyn, ja
en Blære fyldt med Stank.

Jeg byggede af Prestens Ord
et Tempel i min Barm;
men dets Pillarer smelted for
Fornuftens Blik, som Kinglens Snor
fra Græs til Græs paa høstlig Jord
for Morgenstraalen varm.

Den Himmel, jeg da raabte til,
var snevre Hjernehvælv.
Min Sol var denne graa Pupil;
men Taarer var dens Straaleild;
den Gud, som skulde hjælpe til,
mit hjælpeløse Selv.

Mit sidste Luftkastels Ruin,
en omvendt Luftkolonn,
til Ære for det hele Skin
udhult i Muld, er Graven min:
en Afgrunds sorte Blik, hvorfra,
en Taare lig, mod Himmelen
opfunkle skal min Aand.

Gubben:
Min Søn! min Søn!

Ynglingen:
O ve! min Fa'r!
Velan, saa tag min Grav!
En dybere, end den jeg skar
i denne Grønsvær, Livet var,
du ødslende mig gav.

Jeg atter sænker mig i den,
som Skibet knuste Bryst
i Bølgers Skumdyb, for igjen,
ti Gange løftet op af en,
at splittes ad tilsidst.

Et gammelnorsk Herresæde.

I Hordaland, i en snever Dal,
monne, lig Bersærk, trængt af Skjolde,
engang i Old en Furuhal
sin skumle Længde udfolde.

Mod Kvelden vilde et fremmed Blik
tro at skimte Klipper sorte.
Hallen var lav, ei Guldspir fik
de mørke, tjærede Porte.

Ei staalblaa Svendeflok udenfor
vogter der en søvnig Herre.
Klippen, som steil ved Stranden staar,
maa skjolddækt Nattevagt være.

Men Arnerøgen, som Aand af Grav,
stiger sort fra Hallens Tinde.
Være den Vandrerens Ledestav,
for skjulte Sti at finde!

Naar Døren aabnes, en Hundeflok
bister frem fra Gruen springer.
Kommer der Fiender, ved den nok
at finde Mændenes Bringer.

I Krogen graaner et fugtigt Seil.
Biler Tand i Bjelken holde.
Ilden sig ofte ser i Speil
i Loftets bugede Skjolde.

Og Buer brede fra høien Knag
ud de snoede staalblaa Arme.
Bundter af Pile hænge bag,
og Bjørnesener og Tarme.

Frem tvende Guder bag Egebord,
hvergang Ilden blusser, træde:
Odin det er og Asator,
som staar ved Husbonds Høisæde.

Fra Odins Hoved en gylden Knap
— Solens Billed — Mørket bryder.
Asators Hjelm med staalblank Tap
af Mulmet neppe sig skyder.

De Stjerner blikke, som i en Brønd,
ned i Hallen gjennem Ljaaren.
Fjeldtinden hilser med Birken grøn
der nedigjennem om Vaaren.

Paa Bordet ligger et Horn af Guld.
Sød paa Randen perler Mjøden.
Natten forgjæves ud sin Muld
har rystet over dets Gløden.

Lig blanke Stjerner om Kveldsky rød,
mange dyre Stene ringe
sig om det Guldhorns hule Skjød,
hvor sære Runeord klinge.

I Krogen slumrer paa Bjørneskind
gamle Husbond. Haaret svømmer
graat, lig en Fos, paa furet Kind,
og nedad Bringen det strømmer.

Den vakre Gubbe forvist i Kveld
kyssed Hornets fagre Kinder.
Mjøden isøvne til hans Sjæl
nu klæber Ungdommens Minder.

Mon hjalp han Harald i Hafursfjord
tretti Kroner raskt med Sværdet
hamre til gylden Ring om Nord,
i Kongers Blodflammer hærdet?

Mon negted han, som saa mangen Helt,
arvet Guld til Ringen lade?
valgte det flyvende Seil til Telt,
og Bølgen til Odelsstade?

*

Ingen ved det; thi Slemmedegn
brændte Hallen og Ættens sidste.
Bauten paa Høien har intet Tegn,
og Saga har glemt, hvad hun vidste.

Salmer.

I.

En Engel mellem Mennesker
Sabbaten mellem Dage er.
I deres sorte Flok sin Vinge
den løfter op saa ren og klar.
Om andre Dage Tænder skar,
Sabbatens søde Harper klinge.

Hvi plette da, du Adams Barn
Sabbatens Engleving med Skarn?
Hvi vil du onde Aander byde
ind i dit Hus paa saadan Fest,
da du er kaldet som en Gjest
for med din Frelser dig at fryde?

Der lærer han de gamle graa
at være fromme som de smaa.
Der lærer han igjen de unge
at se med Ærefrygt til dem,
der sidde som i Himmelhjem
med Æreskrone, Lovsangstunge.

Du ser jo Spiret i det Blaa,
og tør til de Kapeller gaa,
hvor frække Synder Offer tage?
Ak, se dog paa Sabbatens Gry
hen til det Bygdens Spir i Sky!
Der bor den Engel mellem Dage.

II.

Synder slaar dit Hjerte haardt,
o, da maa du lytte.
Det en Engel er, som saart
banker paa din Hytte.
Aabn! Han engang Himlens Port
aabner dig i Bytte.

Græd! Din Taare er en Skat,
som Guds Engle sanke.
Lad i sorgfuldt Øies Nat
vaage Angers Tanke!
Kjæmp! Der kommer en Sabbat,
ja med Kranse blanke.

Sorgens Fure, *blot du vil,*
Glædessæd kan give!
Som en Engleving dit Smil
kan mod Himlen flyve,
og et evangelisk Hil
om din Læbe skrive.

Blik, som natlig Fakkel var,
Himles Glimt er vorden.
Tænderne, som Eder skar,
Sølverstrenges Orden!
Mund, som huset Satan har,
Tempelbo for Jorden.

Vil du, fra dit Hjertes Bund
kan du Engle mane,
og fra Herrens blaa Paulun
ti med Seiersfane.
Adamsvilje — tro det kun —
bryder Himmelbane.

III.

Kun dagligdags er al din Dont.
Det gjør en stolt og nærsynt ondt,
som eget Liv ei fatter.
Hvor mærkeløst dets Dage dø!
Som Jordan mod den stille Sjø
de henmod Graven rinde
foruden Daad og Minde.

Men kom til Jordans tause Bred
ei Verdens store Frelser ned?
Sligt Nil og Frat ei hændte.
Velan! lad Jesus komme selv
til dine Dages stille Elv!
Hvor godt, om tyst de trilled,
naar de kun bar hans Billed!

Hver Morgen kald ham! Uden Glans
den rinder ei i Navn som hans.
I det begynd din Gjerning!
Da har, om uden Bram den er,
den Storhed nok for ham, der ser
paa Tingens Aand og Indre,
ei paa hvor den kan tindre.

Barnets Aasyn.

(Med en Maanedsrose til sin Moder).

Hvor ynderigt, hvor mildt og blødt sig runder
det Barneaasyn, som i Uskyld blunder!
som aandede med Liv i Morgenvind
det fine Rødt paa Maanedsrosens Kind.

Hvad Honningdug dog disse Øine regne!
Hvor sødt et Digt i Smil de Engle tegne,
udslettet fluks med Skyggen af en Drøm,
der traurig er, fordi den er saa øm!

Det Tungsind, disse Øienbryn frembringer,
er Mulmet under Sommerfuglens Vinger,
Tusmørket af et Blad, som dæmrer ind
i Dybet af en skinnende Jasmin.

Hvor stærk en Sol, hvis Glans paa Barnepanden
gjør Kvinden skamfuld og forvirrer Manden!
Dog er saa fine Træk dens Straalers Leg:
hvad Blegnens Rødmen! en Karmin hvor bleg!

Saa fagert Aasyn har vi alle baaret.
Saa fint et Rødt paa alles Kind har vaaret,
som aandede en Maanedsroses Kind,
og Blodet steg i klare Balsamin.

Engang saa huldt vort Billed, mens vi drømmed
paa Moders Skjød, i hendes Øie svømmed.
Saa kjært deri og skjønt det blommet har,
som Maanedsros i fattig Kones Glar.

Under et Billede,

forestillende en gammel Hottentot.

Vek, melankolsk og rolig,
bevogtende en Fremmeds Faar,
paa egen Odelsmark han staar,
hvor hvide Mand har sat sin Bolig,
hvorfra hans strenge Bud udgaar.
Hvor kunde før hans Sortblik brænde!
Nu har det intet Lyn at sende.

Han lænet har sin dovne Haand
paa Hyrdestav; en Landeplager
sin Frihed gav han og sin Ager,
og mere ei til Skud han drager
libyisk Bues stramme Baand.

Har han ei Mod? Engang i Tiden
han eied det. Men Trældom arg
har suget ham til Ben og Marg.
Er da hans Idrætsaand saa liden?
Ak, Ild og Sværd den Vælde var,
som knuget ham til intet har.
Ja selve Haabet er forsvunden.
„Ei værd sin Føde er den Hunden“ —
saa siger Herren jo — „han ved
engang ei af Taknemlighed.“

En af Byrons hebræiske Sange.

Jeg saa dig græde; de Taarer klare
fra Øinenes Blaa frembrød.
Jeg saa det, tænkte de Øine vare
Violer besprængte med Duggen sød.
Jeg saa dig smile. Glimre
aflod Safiren brat.
Hvor dog dens Straaler skimre
imod dit Øies mat!

Hvor Solens Herlighed skinner mildnet
igjennem Aftenens Slør.
Sig Natten nærmer; dog purpurildnet
er Horizonten endnu som før.
Dit Smil saaledes giver
tungsindigste Sjæl sin Fryd,
og af dets Solskin bliver
i Hjertet igjen en Glød.

Forstædernes Klagesang over Kristiania.

Mel.: Jeg tjente paa Kjølstad ifjor.

At være et Stedbarn kan
faa Stene til at græde.
Men Stedbarn er *Vaterland*
og *Fjerdingens* arme Stræde.

I *Kristiania* dog
  ei græde de Stene derved.
De reise sig op i Paladser, og
  kun knuge os dybere ned.

Kristiania, det Lykkensbarn,
  vil bo i Høienloftsale.
Men trælle i Armodens Skarn
  maa hendes Smaasøskende alle.
Hun Brødet dem knapt har maalt,
  som Gud dem ligelig gav.
Men Elven, som Vinterens Is har taalt,
  til Vaaren vil sprænge den af.

Hun holder i Næringstvang
  Forstæderne, de arme.
Sig Brødet lavt hun hang;
  men vil sig ei forbarme.
Vi klage til Himlen da,
  vi synge for Bølge og Sky,
Den er ei saa døv, den som ruller herfra,
  som hin selvkjærlige By.

Ak, slynger ei samme Elv
  om dem en søsterlig Kjæde?
Saa vil nok Naturen selv,
  men Byen ei tilstede.
Mon samme Moders Bryst
  ei diet dem alle har?
Selvsamme Sjø jo sang ved den Kyst,
  som Vugge tilfælles dem var?

Som Tanker, der komme og fly,
  som uforstaaede Drømme,
igjennem den daarlige By
  de Bølger unyttede svømme.
Vor Elv, du er altfor god
  til kun at tjene til Pynt!
Du Livsensaare! dødt er dit Blod,
  dit Liv end ikke begyndt.

Men giv os dens Bredder fri:
  vi fatte dem ind i Kvader:

da Skibe skal seile forbi
  langt ind i vore Gader.
Ja ret som Perler paa Snor,
  saa glide de ad vor Flod.
Magaziner og Huse opvokse hvor
  den synkende Hytteby stod.

Sligt aander Friheden ud
  saa let som Vaaren blommer.
Det trænger ei Tvang eller Bud
  — nei, af sig selv det kommer.
Men kuende Privileg?
  — hvad Magt og Liv deraf?
— Et Tæringsblus paa en Kind saa bleg,
  og Kalk paa en fulnende Grav!

Kristiania, du Ungermø
  blandt Jordens Hovedstæder,
skal dine Smaasøskende dø,
  fordi paa Brødet du træder?
ja spilder det Vand, hvormed
  de skulde læske sin Tørst,
og lænker i Armod og Nød den Bred
  som Rigdom kan bringe dig først?

Saalidet Lys i det Blik,
  dine Spir skyde over Havet?
Saa liden Klogskab du fik,
  som tro dig saa vel begavet?
At bygge dit Herredom
  paa Aag, og din Magt paa Tvang!
Den Tanke kom fra en Kjøbmandsvom;
  den ud af et Hoved ei sprang.

Hvi bære, du Jomfru stolt,
  i Barm saa ung og fager
et Hjerte saa haardt og koldt?
  Hvi fryde dit Sind med Klager?
Hvi pynte din Kronekrans
  med Fattigdommens Graad?
Men stakket sprunget er Hovmodens Dans,
  og skjørt Egenkjærligheds Raad.

Hersk heller ved Kjærlighed!
  Hvor stort er ei dens Rige!
Det kjender ei Grænsested,
  og stedse dets Throner stige.
Du skjænke den Ret, du har,
  Forstædernes arme Børn,
Forstæderne blive dig da hvad var
  de frigjorte Vinger en Ørn.

Da først du hæve dig kan,
  da først skal opfyldt blive,
at i dig Norriges Land
  skal Norden en Dronning give.
Dertil du baaren er:
  men nu en Trælkvinde kun,
du Lænkerne under dit Flitter bær'
  og staar paa en ravende Grund.

Epigrammer.

I.

(I Anledning af „Torveslaget", 17de Mai 1829).

Kentaurer have vi ei hele mere,
men delte kan de endnu slemme være.

II.

(Efter en tabt Proces, mod militære Autoriteter).

Sandheden er nøgen og tør ei la' sig se;
Løgn er fuldt udrustet, og gaar med Portepé.

III.

Til en slet Maler og Digter.

Du staar som Rhodos' Kobbermand
paa to Parnassets Tinder:
Et Ben paa hver, men Ho'det man
paa ingen af dem finder.

IV.

Paa en Vindspillers Halse.

(Under Feiden med „Den Konstitutionelle“ — i Folkemunde kaldet „Nella“).

Naar jeg er ærlig og honnet,
mit rette Navn er Bella;
— men hvis jeg lumpen er og slet,
saa vil jeg hedde Nella.

De norske Musketerer.

Fremad, norske Musketerer! Mod Fienden! Hurra!
Derude hver bedst værner den Dal han kom ifra.
Fremad under Norges Løve!
Den har hvasse Kløer strakt
ud i vore Bajonetter.
Norge Mænd nu kan behøve,
Mænd med lynende Musketter,
Mænd som os paa Grænsevagt.
Kor: Vi norske Musketerer,
vi Ærespladsen har;
de første til at møde
i aaben Mark, og bløde
for Norriges Forsvar.
Hurra! Hurra, for vore Officerer!
Fremad! Fremad! er deres raske Svar.

Kjære Norge, dine Sønner betale vil sit Brød.
Og vore Mødres Fred er vel værd selv vor Død!
Kjære Gubber graa derhjemme,
tænder Baunen ei endnu!
Fred i Norge er saalænge
vi kan holde os herfremme.
Og de flygte ei de Drenge,
som har arvet eders Hu.
Kor: Vi norske Musketerer etc.

Hjemme kan de stelle roligt. Der intet er paafærd.
Lad Plog og Rok og Kjerne kun gaa, saa det har Gjerd!

Ude er jo Musketeren?
Se det funklende Geled!
Det er Norges Friheds Gjærde.
Det er Kjernen jo af Hæren,
høie Folk med breden Hærde,
Hjertet paa det rette Sted.
Kor: Vi norske Musketerer etc.

Bratte Fjelde vogte Dalen, og modige Mænd
gjør Fjeldets Pande kløgtig. Da truer Død fra den.
Langs med Li i Skogens Bryne
Jægerkjeden snor sig tyst;
fra en Høide langsad Broen
sikkert kan Kanonen lyne.
Musketererne paa Moen
rydde op og gjør det lyst.
Kor: Vi norske Musketerer etc.

Lyngen blommer over Trangen. Saa rød er ingen Ros.
Af Blod den Lyng skal rødme, som skal bedække os.
Hænde kan saamangelunde;
ogsaa at jeg kommer hjem.
Da en Lyngkvist ifra Moen,
hvor vi Norske Seier vunde,
vil jeg bringe paa Chakoen
hjem til Allerkjæresten min.
Kor: Vi norske Musketerer etc.

Hurra, Brødre, for vort Banner, hvor Løven staar i Brand!
Saa flammer Mod og Ømhed for frie Fædreland.
Hurra for vort gamle Norge!
Hurra for dets Heltedrot!
Hurra for Kapteinen! Alle
holde vi, hvad ham vi borge:
aldrig vige, heller falde!
lade fort og sigte godt!
Kor: Vi norske Musketerer,
vi Ærespladsen har:
de første til at møde
i aaben Mark og bløde
for Norriges Forsvar.
Hurra! Hurra, for vore Officerer!
Fremad! Fremad! er deres raske Svar!

Den fangne Bonde paa Akershus.

I. Akershus.

Paa Akershus, den Fæstning hvor
i Spindelvæv ridderlig Hæder bor —

Paa Akershus, hvis Taarn af Bly
lig døende Stjerne staar over By —

Paa Akershus, hvis Borgmur hvid
er blegnet Skygge af gammel Tid, —

Der vil i Fuglesangtaarnets Ly
min syngende Sorg sig finde en ny.

Se Borgen, den Ridder af Graasten hist!
Kristiania hans stjernede Kaabe forvist.

Han sidder stoltelig der tilhest
paa spettet Klippe, mod Sjø og Blæst.

Han er vel gammel, alligevel
en glansfuld Historie er hans Sjæl.

Og staar hans Spir ei lig Aksen, som
— o Norrig! din Lykkestid dreier sig om?

Kvor fyrig er han! Om Kveld du kan
i Slottets Vinduer se Oslos Brand.

Og ned paa Dagenes Færd og Skik
fra Fløien ser Saga med funklende Blik.

Paa Muren graaner Norriges Old,
og Nu'et blommer paa grønne Vold.

Lad Krøniken aande om Taarnets Tind!
Historien sig riste i Klippen ind!

I lave Græs jeg finder mig en,
blandt Nesler, der klatre ad Taarnets Sten: —

En simpel Historie, snart fortalt:
en Taares Historie — det er alt.

*

II. Hybenbusken.

Paa Akershus, paa høiest Sted,
hvor flagrer et Banner saa fremmed,
en vaiende Hybenbusk blusser derved,
somom den vor Skjændsel fornemmed.

Tungsindig den luder udover Sjø;
dens Dugtaarer utalte fløde.
Men kommer et Stormkast fra Hovedø,
den vaier som Flaget hint røde.

Ak, Norge, eier du paa dit Slot
til Flag kun Roser vilde?
til Spyd og til Skjold om det Torne blot
og Blade, som Vindene spilde?

Dog banker under det fremmede Flag
saa tungt ei noget Hjerte,
som det, der under hin Hybens Tag
udaandede engang sin Smerte.

Der sad en Fange fra Morgenens Gry
til Aftenrødens Blegnen.
Hans Længselssuk forfulgte den Sky,
som fløi mod Vestenegnen.

Mod Vest han stirred, mod Vest mod Vest.
Bag blaanende Aaser atten
der laa en Dal, han elskte mest;
thi der var hans Viv, den forladte.

Mod Vest, mod Vest! Han rødmed med,
naar Daggry paa Vestfjelde spilled.
Saa tæt som de Stjerner, der over dem gled,
hans Taarer paa Hybenen trilled.

Mod Vest han stirred, mod Vest et Aar.
Den Hyben blommed og blegned.
Men hvide Roser den Gren udslaar,
hvorover hans Taarer regned.

Da Trangen raaded i Bondens Dal,
i Byen Mænd saa onde,
forlokket i oplandske Oprørs Tal
han blev, den enfoldige Bonde.

Nu Penge ikke, eiheller Korn,
  sin Hytte kun han savned.
Han trykked den blommende Rosentorn
  for den, han hjemme favned.

Mod Vest han stirred, til Øiet brast;
  men altsom han blegned i Døden,
den Gren, som skygged ham stedse, med Hast
  skjød hvid imellem de røde.

Mod Vest han stirred, mod Vesten, til
  hans Sjæl paa et Suk hensvæved.
Men Grenen fik Hvidrosens Dødningsmil,
  den Gren, der for Sukket bæved.

Mod Vesten først, til Himlen saa
  et Suk hans Sjæl henvifted.
Men mon af Sorg over ene at staa
  de Roser Farve skifted?

Saa staar saa meget skjønt paa Jord
  for sig alene og Himlen.
Men størst er den Høihed, som ene bor,
  og Hovmodet mindst mellem Vrimlen.

Den Hvidnen samme Forbandelse var,
  som sortnende for over Fjorden,
det Ve, som hvinende Luften skar
  over Bøndernes fule Forfører.

Fra da alt sytten Aar forsvandt.
  Paa Bondens Grav saa længe
den Frister sig Liv og Rigdom vandt.
  Jeg vil ei den Terning slænge.

Fra da alt sytten Aar er gaaet
  henover de adskiltes Grave.
En Ring af Ister for hvert er slaaet
  om den Forræders Mave.

Men Sorg har førend de sytten Aar
  den Bondes Viv fortæret.
En Skorsten igjen af hans Hytte staar;
  thi der har Retten været.

Som Skiltvagt tidt hans Søn ved Busken gaar;
men mer end hans Kammerater
de hvide Blommer han ei forstaar,
som sørge over hans Fader.

De lude sig udover hans Musket.
Med tankeløst Blik han forfølger
de Blade, som føres af Vinden let
langt udover Fjordens Bølger.

Han aner intet, den stakkels Svend.
Naturens Harmonier
af sløve Sanser ei fattes; thi den
betegner vel, men tier.

Han ser vel Grenen, der blommer hvid
paa samme Busk blandt de røde;
men ved ei den misted til samme Tid
sin Purpur, som Faderen døde.

Men vidste han, hvad Grenen ved,
der blegned af Faderens Taarer:
at det, den igjen kan farves med,
kun flyder i en Mands Aarer!

Da —! Akershus, vist længe er
det siden man mon holde
en Dom, retfærdig for Gud og hver,
bag dine gamle Volde?

Egen paa Akershus.

Visn hen, visn hen, du sidste Eg
paa Akershus, den gamle Borg,
som ædel Barm, hvori sig sneg
Miskjendelse og Sorg!

Visn stilt som den, og snart som Straa!
For kjækt du vaier, døde Gren,

*) Skrevet da Kommandanten paa Akershus, Oberst Hagemann, var bleven afskediget, fordi han havde tilladt Militærmusiken at spille i Gaderne den 17de Mai.

hvor ingen ædel Pande maa
  sig blotte fri og ren.

Din tynde Top med Skyens Lyn
  tør drive Leg, til Mænds Foragt;
thi af et Glimt fra rynket Bryn
  er Mandighed forjagt.

Sløvnervet bryder dog din Rod
  sig Vei igjennem Sten og Sand;
men kvæle maa i eget Blod
  sin Tanke nu en Mand!

Hvor fri din Brus! hvor frisk din Glans
  paa dunkle Blad, som Alvors Smil!
Men ingen faar den Borgerkrans,
  du række Daaden vil.

Din Dugg i Solens Aandedrag
  skal dø, dog tør den mod den le;
men mod sin Friheds Fødselsdag
  tør Mandens Blik ei se.

Visn hen! Ja, hvis du havde Aand.
  Men spotter du, skjønt uden Lyd,
til du faar lært hver mandig Haand
  at kløve dig til Spyd?
Ak, drag dit Løvtelt ind, som har
  sig over Mandens Hoved strakt,
den for den gamle Fæstning var
  den sidste Æresvagt!

Der gaar han! Vift dog med din Gren
  ham et Farvel! Se af hans Trin
nedramler bag ham end en Sten
  af Akershus' Ruin.

Der gaar han gjennem aaben Bresch,
  ei gjort af aaben Avindsmand;
men mer end fiendtlig Kardæsch
  aad Politikens Tand.

Han gaar at bytte sit Befal
  paa skjændet Fæstningeruin

med et mer skjønt, han eie skal
i hvert Medborgersind.

Han gaar . . nu bøi dig, gamle Eg!
Det ser du ung og gammel vil.
Opløs dig Borg, i Støvsky bleg,
og dæk den Afsked til!

Norge til afskediget Statsraad Collett.

Nu, hjertesyg og smertebøid,
velkommen hjem fra Naadens Høid!

Der skjærer altfor hvas en Vind.
Den skjærer alt til Hjertet ind,

Der raader nu saa ond en Geist.
Velkommen hjem saa ren som reist!

Velkommen til din Moders Gaard,
med Sjæl saa ren som hvidt dit Haar!

Dit Navn er æret, nu har stort
din Fiendes Uretfærd det gjort.

Hvor steg du høit, min kjække Søn!
Det frydede din Mor iløn.

Du steg til Ørnens Rede op.
Der laa en hæslig Slanges Krop.

I Stormens Tøile greb din Haand
Den lagde vilden Sky i Baand.*)

Nu er den mat, men den er prøvt!
dit Øie vist, men kummersløvt.

Men mit skal vaage om din Fred.
Stol paa en Moders Kjærlighed!

*) Sigter til det Dampskib, som efter Colletts Foranstaltning blev bygget for norsk Regning. Se Colletts Biografi Bind I. (U. A.)

Det flamme skal af Hevn og Harm,
imens du hviler ved min Barm.

Med Flammer tre det vaage vil:
med Hevns og Harms og Ømheds Ild.

Og stærk er hendes Knok endnu,
den slider seige Orm itu.

Saalangt som hendes Arme naa,
der, Søn, dit Rige skal du faa.

Der slaar et Hjerte indenfor.
Et større findes ei i Nord.

Derinden, som det Riges Flod,
gaar Strømmen af Nationens Blod.

Der byder jeg dig Magt og Stand
i Kjærligheds og Mindets Land.

Der vil jeg, naar du blir for træt,
en Grav dig rede lun og tæt.

Paa den jeg pegende, til hver
vil sige: „Naadens Tind se der!“

„Statsborgeren“ til Collett.

Jeg hilser dig; men et Morads
  mig kalder Slægten, nu som før,
der søger kappende sin Plads
  nu i din Fiendes Dør.

Ja, derfra sprang en Padde plump*)
  jo engang over dine Ben?
Det ligner ganske jo en Sump —
  nuvel, jeg *er* da en.

---

*) Sigter til et Niddigt mod Collett, som havde staaet i „Statsborgeren“ under Bladets tidligere Redaktion. *(H. Lassen).*

Javel en Sump; men rundt dens Bred
gror sunde, bitre Bukkeblad.
Der er Nymfæens Yndlingssted,
den Venusblom i Bad.

Og Heiren gaar der, stolt og stor,
med spraglet Slange i sit Neb.
Og i den tyste Vildhed bor
en Aand, man ei begreb.

Og rundt i høie gyldne Siv
er Alfers Æolsharpe spændt.
Der ender mangt et Kvad sit Liv,
som Død ei har fortjent.

Men siden Skjæbnen skjød en Pil
i Colletts gamle Bryst,
Miskjendelse er bleven til
Triumf, og Klagen tyst.

Gregers Fougner Lundh.*)

(Professor ved Norges Universitet).

Kom naar du vil, du kjære Geist!
Ved Nat, ved Dag, naar Gry er tændt,
naar søvnig Busk sig nys har reist,
naar Blomstens Drøm er endt.

Da ser dens Top med dugklart Blik,
(som du nu hist) at Verden staar
— skjønt den i Aftnens Ild forgik —
mer herlig end igaar.

Da aabner til Halleluja,
af Sylfer hørt, sig Knoppens Mund.
Og lyt du Geist, og bring mig da
det Kvad en Morgenstund!

*) Døde som Følge af en Beskadigelse, han havde paadraget sig under en Ildebrand. Hertil hentydes paa flere Steder i Digtet. *H. Lassen.*

Kom, kjære Skygge, naar du vil!
Ei at jeg ser dit Legems Ve.
Det ligger der i Grus og Ild,
din Stoiskheds Trofæ.

Men jeg vil se din Sjæl, din Sjæl,
Gemyttets Form, jeg elskte saa.
Trohjertighedens Hjerte vel
jeg deiligt tænke maa?

O blot den Skulder, hvori prægt
din stærke Mandighed nu er!
Et Bjerg jeg tænker mig, bevægt
dog let som Svanens Fjer.

Og eier Himlen Farver, vil
den ødsle hele Pragten væk,
forvandlende til Seierssmil
dit sidste Smertestræk.

Det tvang ei Flammen frem, som var
mod Gløden i din Sjæl kun svag,
fordi man giftbesvangret har
hvert Norges Aandedrag.

Dets Fryd skal være taus, dets Flag
i egen Luft ei vaie tør.
Som Slangen gjemmer sig dets Nag,
der sover, men ei dør.

Den Smerte var den sidste; men
for Norges Tusinder den er
den første, naar hver Dag igjen
gaar op med sit Besvær.

Kom naar du vil, du kjære Geist!
Ved Nattens første Hanegal,
i Laget, naar jeg mig har reist
med Minniets Pokal.

En Præken holde vil ei du
om Skjæbnens Lune, Dødens Gru.
Men hvisk mig endnu Sjæl til Sjæl
et venskabsfuldt Farvel.

Nu er det Nat, nu er det Tid.
Belyst af Lampen bøier sig
berusende en dødninghvid
Jasmin henover mig.

Hvor stirrer jeg! Ak, mer min Hund
som gjør idrømme, ser end jeg.
Hvor tom er denne Midnatsstund!
hvor dum dens Rædsel ei!

Men du gjør ret, som haster bort,
saa freidig hist, som her du var.
Dig ventede i Dødens Port
jo Skyggen af din Far?

Med hans forent sig har din Sjæl,
som Flamme slog i Flamme ind
i Branden, der dit Legem vel
betvang, men ei dit Sind.

Ved Sieye's' Død.

„La mort sans phrase!*

„*La mort sans phrase!*" Nu er det sagt
om dig af Døden selv, Sieyes.
Dog har selv den ei større Magt
end du engang, Sieyes.

Mer hvast traf aldrig Dødens Ljaa,
mer sikkert ei, Sieyes,
end den Sarkasm, som spilled paa
din tynde Mund, Sieyes.

„*La mort sans phrase!*" Ret sagt, og godt!
Og ret, men godt ei gjort, Sieyes.
Men Cromwell gjør ei mer, end blot
du med dit Vid, Sieyes.

*) Døden uden Frase! Abbed Sieyes' Votum for Ludvig d. 16des Død, umiddelbart afgivet efter Hertugen af Orleans', der gik ud paa det samme efter en lang hyklersk Tale.

I disse Ord du veired ned
  ei Kongens Hoved kun, Sieyes;
men lumske Orleanses med —
  Bravo, Bravo, Sieyes!

Nu fylder Muld den stolte Mund,
  den Krans af blege Lyn, Sieyes,
og Centret i Vulkanens Grund:
  din Pandeskal, Sieyes.

Olivner skygge Kratren til,
  hvor du Dæmonen var, Sieyes,
der Søiler jog mod Sky af Ild.
  — Ak, det var Blod, Sieyes.

Ja Blod, velan! men skyldfuldt Blod.
  Og det er større Synd, Sieyes,
at ødsle Vand af klaren Flod,
  end saadant Blod, Sieyes.

Revolutionsvulkanan lig
  bekranste Bæger er, Sieyes.
Men Skaalen, Verden drak for dig,
  var Glemselens, Sieyes.

Og midt i al den rige Flor
  paa Tidens Grønsvær, o Sieyes,
vil ingen tænke, at der gror
  en Blomst for dig, Sieyes.

Thi som endnu paa døde Hav
  Forbandelsen er bredt, Sieyes,
saa hviner endnu om din Grav
  „*la mort sans phrase!*“ Sieyes.

Og i dit hvide Hoved man
  en troløs Flamme saa, Sieyes,
et Blink af slumrende Vulkan,
  tom vaagner snart, Sieyes.

Da vil af Fryd du sitre, Geist,
  og skyde ilsom did, Sieyes,
hvor Folket har Tribunen reist
  for Friheden, Sieyes.

Rouget de l'Isle.

Marseillaisens Digter. Død i Juni 1836.

Gaa, Klerk, med din Monstrans, forbi hin Hytte!
Thi der forvist din Hjælp er uden Nytte:
derinde en Republikaner dør.
Han dig ei mer behøver nu end før.
Bedre han betragter neppe
Dogmerne, du breder ud,
end et tantbemalet Teppe
mellem Mennesket og Gud.
Arme Republikaner!
Kongen vil ei, at han lever,
Prest, saa lad ham dø i Ro!

Du har fordømt ham. Vil du nu da være
et Vidne til, at Djævle bort ham bære?
Gaa, hent din Konges Trælle da, at de,
hvor fattigt dog hans Leie er, kan se!
Andre Djævle kjende disse
ei, end Armod og dens Skam.
Vil den døende du vise
Djævle, hine vis da ham:
Arme Republikaner! etc.

Men saa du klart som han, hvis Øie brister,
før end Minuttets Klang sit Ekko mister,
og hørte du saa fint, som han, der alt
det Suk ei hører, som man ei fik kvalt:
Himlens herligste opdaged
om hans Seng du da i Rad.
De med Messer ham ei plaged:
hans Marseillaise de kvad.
Arme Republikaner! etc.

Rouget de l'Isle? Nu! Faa kun Navnet kjende
paa ham, hvis Ord paa Verdens Tunger brænde.
Marseillaisens Skjald! Ja, han det er,
som nu just dør i Hytten hist af Ler.

Tys! Han reiser sig og lytter.
Thi Marseillaisen klang
ifra en af Byens Hytter,
og han smilte end engang.
Arme Republikaner! etc.

Fra Hytterne? Blev Krist ei født i Stalden?
I Hytterne dens Seierssæd er falden.
I Massens store Hjerte er dens Hjem.
Engang endnu derfra den vokser frem.
Mer dens Fryd og Rædsel toner
fra en Bondes Violin,
end naar den en Hærs Gongoner
buldre til Oboers Hvin.
Arme Republikaner! etc.

Hvor mat den Haand, som i hin Nat ved Floden*)
en Lynild greb og skrev saa dermed Oden!
Hans fattige Værtindes Kys og Graad
afvekslende gjør Haanden tør og vaad.
Du, du ved det bedst, Therese,
om hans Hjerte ei var godt.
Ser i hans Marseillaise
du Geniets Glans da blot?
Arme Republikaner! etc.

Igjennem Vindvet klatrer Kaprifolen.
Han bød det skulde aabent staa for Solen.
Mod den, mens Læben rører sig, han ser
Den sank. Rouget har smilt, og er ei mer.
Over Leiet nu, utæmte
Ranker, snor jer sammen til
Digterkransen, Verden glemte
for den døende de l'Isle:
Ædle Republikaner! etc.

Kun engang kvad han. Ja, saa bør det være.
Har Musen mer end en jomfrulig Ære?
Den gav hun ham. Det Bæger sondersprang,
hvoraf han drak sin Ild den ene Gang.

*) I sit Telt ved Rhinen skrev Rouget en Nat Marseillanerhymnen.

Engang! Ak, hver Rimer bryste
kan sig nu med Ret. Men hvad
Genien hvisked, som ham kyste,
var Marseillaisens Kvad.
Ædle Republikaner!
Republiken skal dog leve.
Derfor kan du dø iro.

Til Herman Foss!*)

Nu hvil dig, Borger! Det er fortjent.
Nu løst er Flagget. Dit Værk er endt.
Ak, Norge eier ei Laurbærskov.
Derinde vilde jeg, at du sov.

Dens søde Mørke den Natterad
dog ei betalte, du vaagen sad.
Dens Frugt ei læsked med nok Behag
den Mund, hvis Aande slog ud vort Flag.

Dens Blades Glimmer, mens Duggen ved
sin egen Vægtighed skjalv og gled,
kun minded mat om, hvor tidt og tæt
de Stjerner faldt, mens du skrev dig træt.

Dens Vellugt skulde dog aande ind
en kvægsom Drøm i dit trætte Sind.
Og hvis mit Hjerte for haardt ei slog,
at drømme der jeg til det dig drog.

Nu har du levet en virksom Dag:
en Dag af Nætter: Befri'de Flag
er Aftenrøden, som den har endt.
Nu hvil dig, Borger! Det er fortjent.

---

*) „Til det overordentlige Storthings vigtigste Beslutninger hører den, der sikkert vil bevirke vort Koffardiflags frie Brug paa alle Have og i alle Havne. Det er bekjendt, at Indstillingen er et Natarbeide af Kaptein Foss. Efterat have bivaanet en lang Storthingssession til Kl. 8 om Aftenen, satte han sig i Storthingets Sekretariat for at skrive denne Indstilling, og man fandt ham ved Arbeidet den følgende Morgen, hvorpaa han atter indtog sin Plads som Repræsentant i Thinget.“ (Fougstad, om Storthinget i 1836).

Jonas Anton Hjelm.

„Geni! Geni! Og *det* er alt
hvad Verden har om *Hjelm* fortalt?
Et Raab saa prægtigt som Hæres Hil;
men hult og frostigt som tvunget Smil,
det er Tributen af Dumhed pint,
Misundelsens Hyldest med Ve udhvint.
Dets Glans om Navnet er Vinterrimen,
som dør i Dampe med Morgentimen.

„Geni! Geni!“ Og intet mer?
Hvor. Verden fattig paa Ros dog er!
Det er at skildre et Jordbær rødt
og rundt, men ei hvor det dufter sødt.
Det er som vil for sin Brud en Nar
den Rose skildre, han hende skar:
„Hvor hed den blusser!“ men glemt gaar Duften,
og Duggen ubemærkt hen i Luften.

Det er som vil en bortreist Gjæk
Amerika skildre med slige Træk:
„Tro mig, det Land er en Verdensdel,
uhyre stort ifra Kap Farvel!“
Savannens blomstrende Ocean
og Kapitolet — det saa ei han,
ei Mississippi, hvis dunkle Strømme
om nye Frihedens Undre drømme.

Geni? Gid Verden altid bar
paa Læben Sandhed saa soleklar!
Men en jeg kjender, som mere ved,
et Barn af Himlens Retfærdighed,
den stumme Engel med Finger paa Mund,
som for den miskjendte ter sig kun,
som søger Graven, før den blev redet,
og længe forud alt kjender Stedet.

Og denne, som ei Sprog forstaar,
men godt hvoraf et Hjerte slaar,
som skjønner Tanke saa godt som Daad,
og samler Ømhedens skjulte Graad —

den ved, saa klog som du er, at du
et større Hjerte dog har endnu.
Men dersom Mennesker sligt forstode,
at du var mindre, de Tosser tro'de.

Dit Haar du tidligt graat har tænkt.
Det er som Aske paa Ilden sprængt.
Ak det skal hvidne som Skum paa Sjø,
og Ilden blegne, og Gløden dø;
men ingen Fønix af Lykke derfra
skal stige over dit Liv endda.
Men dø! Sørgmodigt skal Folket møde,
som var din Gravhøi dets Arne øde.

Som Mulden tungt, der falder paa
din Kiste, da skal dets Hjerter slaa.
Da lytte de, og som bange Børn
din Røst de høre i susende Tjørn.
Da mindes de, at dit Øies Brand
var Glans af dæmpede Taarers Vand.
For Hjertet glemme de da Geniet,
og dække din Grav med det Flag, du befried.

Hvor arm min Magt! En ussel Pen
jeg strækker udad og ta'r igjen,
mens, strakt som Pen ud, tilbage som
en Fakkel det burde at den kom:
en Fakkel, hvormed jeg tændte an
et Offer for Norges største Mand.
Nu disse Linjer jeg som en Skare
af glimrende Orme foragter bare.

Thi vid, min Vilje var, at se
hver rytmisk strømmende Digtidé
som Rad af Helte til dig udsendt,
med Banner sænket og Glavind vendt;
at Harpen var en Triumfport reist;
hvor du blev Fristatens Formand keist:
at Ord ei udbølged, men Møer, der bragte
dig Kranse, mens Mødre de smaa dig rakte.

Jeg vilde, at mig en Brud var skjænkt,
en Kvinde skabt som Seraf er tænkt,

at jeg i Blomsten ved hendes Bryst,
naar først den elskte den havde kyst,
dig kunde række mer dyr Present,
end om mit Blod i dit Fodspor sprang,
end om min Harpe var Guld, og knastes,
for paa din Bane som Støv at kastes.

Men den, ak den er jo kun en
vildtvokset, isammenbøiet Gren.
Med Blade grønnes den dog hvert Aar;
men snart vil komme engang en Vaar,
da Straaet grønnes mer stolt end den,
da Arm og Ben jeg har strukket hen
dybtunder det Fædrelands Muld, din Tale
velsigner mere end Sol og Svale.*)

Ved Provst Finchenhagens Grav.

Henslumret er vor gamle Fader,
og ingen fik Farvel ham sagt;
for sent vor Graad hans Haand nu bader,
ikors paa stille Hjerte lagt.
Den Haand, o er den ikke kjær,
som signet har saa tidt enhver?

Den strakte han til Sorg og Nøden;
for os til Himmelen i Bøn,
og Herren gav ham derfor Døden
saa stille som et Kys til Løn.
Kun derom for sig selv han bad,
og med et Smil han død der sad!

Vor elskte gamle havde drukket
alt Livets Kalk til bitre Bund;
han havde efter Graven sukket
alt fra sin elsktes Afskedsstund.
Hun trofast var: hun kom igjen,
og hented ham til Himmelen.

*) Svale d. e. Svalhed.

Nu i dens Lys en Straale vorden,
forent med hende er han der.
Hvad jordisk han har havt, i Jorden
nedlægge vi velsignet her.
Hans Sjæl er som et Hilsningsbud
fra os til Freden gaa't, til Gud.

*

Nu er han der, hvor Graad ei rinder,
hvor der er Kjærlighed og Fred!
Tilsidst om hans og hendes Minder
forsamlet bli'r hans Menighed.
Men gid han ingen savne hist!
Det blev en Engels Sorg forvist.

Ved Ole Lunds Grav.

„— — End engang, og skjønnest da
funkler Bølgen, naar paa Stranden
Længsel sukkende den dør.

Stum tilforn, da toner den;
barsk tilforn, da ler den mildt;
kold og følesløs tilforn,
da, somom et Hjerte smelted
og udtømte alt sit Blod,
skyller lunken den om Kysten,
skyller, lig et mattet Lyn
langs ad Horisontens Høie,
den i sitrende og lange
brudte Glimt om Kysten — —"

Saa,

og ei mer paa Lappen stod,
som imellem Løv og Straa
hvirvlede sig til min Fod,
jaget op og ned forinden
jeg den fangede i Vinden.

Skriften kjendte jeg, skjønt blegnet,
Masker lig i vissent Blad.

Resten var dog mer bekjendt.
Som i Taarers Omrids tegnet
kjendte jeg igjen et Kvad,
men som aldrig blev fuldendt.
Som et Ord, der dør paa Mund,
var de Ord de første Linjer
til et Digt til Ole Lund.
Endnu mens jeg skrev han døde.
Vinden fik mit Digt at øde.
Resten vidste jeg han kunde
læse i mit Hjertes Grunde.

*

O han var en Mand, som Bølgen
  herligst i sin Død.
Ren som Taaren, og som denne
modnende i Smerter var hans Sjæl.

Længe bar ei mere sikkert
  Legemet hans Sjæl,
end den fulde, modne Taare
bæres af de svage Øienhaar.

Dog som udslaa't Seiersfane
  var hans Aand, endskjønt
Legemet ei bedre Stang og
Støtte var, end Græsset paa hans Grav.

Se, mens dette bævrer, funkler
  Duggen paa dets Spids.
Alt det kjække lille Øie
speiler af, som var det store Sjø.

Men mer sandt og klart og freidigt
  Verden blev ei seet,
end af ham, hvis Blik alt længe
fik sin Stjerneglans af Gravens Nat.

O, med Mænd som han skal Norge
  evig vorde frelst:
mere Ild end Blod i Aaren,
mere Aand og Kraft end Ben og Kjød.

Undertvungne Smerter førte
  hid han i Triumf.
Her nedsank hans svorne Fiende,
hylded' ham frivillig førstegang.

Forud Geist alt mer end Menneske,
  o hvad nu da mer?
Smerteløs — ja det kun mangled'
i den Himmel, som var i hans Sjæl.

Ved Kand. jur. Just Hansens Grav.

Herhid? — Gaar Venskabs Pagt ei længer?
Hvi sværge da saa hul en Ed,
som denne Spade da jo slænger,
med andet Støv og Sand derned?
Belivet Muld da var vor Sjæl,
og trøstløs Rædsel hvert Farvel.

Mer meningsløs var da jo Taaren,
end Dug, naar frosne Stene tø.
Den haante i os selv kun Daaren,
der elskte en, som kunde dø.
Som kunde dø? — O større Brist
var ved hans Hjerte ei forvist!

Saa aabent var det, som hans Pande,
saa godt og ærligt, som hans Blik.
Kun disse Udtryk for hans sande,
ei dettes Væsen Døden fik.
Selv er han hist, men som han var
vi ham i Vennemindet har.

Saavidt som med dit Støv nu Støvet
forener sig, saa vist, vor Ven!
en efter en, ei saa bedrøvet,
forsamles vi hos dig igjen.
Til da ei se vor Sorg din Sjæl!
men del, som før, vor Fryd — farvel!

Baron Hoff-Rosenkrone.

Nu er der ei tilbage ved
vort Adelskab stor Ædelhed;
thi død er Rosenkrone
og i Hardanger megen Lyst;
dets Felers kaade Alfebryst
har glemt sin Glædestone.

Den gamle Bonde, haard og ru
som Folgefonden, græder nu;
thi død er Rosenkrone.
Han ser mod næste Aar med Skræk;
thi hvo skal nu, naar han er væk,
den strenge Fogd forsone?

Dø nu, du fattig Enke! mer
du ved jo ei hvor Brødet er?
thi død er Rosenkrone.
Og klag du arme Bondebrud!
Hvem skal til Jul dig styre ud?
Du bli'r iaar ei Kone.

Hans Rosendal er dybt nedsænkt;
det Fjeld er høit, som har den stængt;
dog rak hans Hjælphaand over.
Studenten arm, hvem Sorg og Sult
har jagt tilsengs ifra hans Pult,
faar Brev, imens han sover.

Det var vel simpelt som hans Sjæl,
og kort, som til at gjøre vel
hans eget Sinds Beslutten;
en Tekst, gediegen som hans Tro,
veltalende, saa Nøden lo,
dog laa i Konvolutten.

Han var et venligt Solskin i
Kvinherreds dybe Vestenli.
Han var den skjulte Ile,
som, dølgende sit eget Væld,
dog la'r det hele Bakkehæld
med Grønt i Vintren smile.

Dog ved vel Fædrelandet knapt,
at han var til og nu er tabt.
  Berømt var ei hans Ære.
Men, søde Glans af takfuldt Blik!
i Himlens Pragt, hvortil han gik,
  han vil dig ei undvære.

Den fattige Fader.

Jeg ved, jeg er en fattig Mand;
  slæng hid en Skive kun!
Den putter jeg i Dødens Mund;
saa sparer han mig sultne Hund
    en Stund.

Ja fattig — o, Gud bedre os!
  Det ofte er forsæt.
Men Kongens Sind er ei saa let
som mit, naar jeg har rigtig ædt
    mig mæt.

Dog kan jeg svelte som en Hund,
  naar Børnene kun har.
Jeg spiser efter dem, og bar
taalmodigt, om der intet var
    til Far.

Hvor arm jeg er, det ser jeg godt
  i manges kolde Blik.
Dog Avindsøies Øglestik
forgifter ei den Mad og Drik,
    jeg fik.

Hvor arm jeg er, jeg hører tidt
  af mines Hungerskrig.
Ha, giv mig Arbeid, er du rig!
Min Broder, gjør ei Ulv af mig
    mod dig!

Mon Træet Trøsteskrig har hørt
  fra sine Rodskud? Thi

det Regnen drak med Raseri,
at læske sine tørre Skud
deri.

Mon Ørnen hundred Mile fra
ser Ynglens aabne Neb?
Thi, ha Guds Blod! hvad Vildt den greb!
Med Vellystskrig den tog en Hjort
paa Slæb.

Men jeg ei havde Træets Sjæl
og Ørnens Hjerte ei,
hvis jer, I stakkels Unger, jeg
lod sulte — nei! O, sulte? Nei!
o Gud!

Jeg trælle vil fra graaligt Gry
til sent paa Kveld for jer.
Det er jo heller ikke mer
end Ørnen gjør, saa vild og grum
den er.

Den kløver taarnte Skyers Lag
fra yderst Nord til Syd.
Og da? — ak det er neppe Dyd,
for Børn at trælle Dagen lang,
med Fryd.

Og naar jeg mættet har de smaa
med Brød, jeg tvang af Sten:
saa glad som læsket Træ sin Gren
jeg løfter Arm til Bøn og Daad
igjen.

Den elskedes Sorg.

Elisa, had mig ei, fordi
din Sorg jeg er forelsket i.
Den Glansen paa dit Aasyn kaster
af himmelsk Billeds Alabaster.
Sin overjordiske Plastik
af Kummeren din Skjønhed fik.

Du høie Sjæl med knuste Sind,
o lad din Kummer være min!
Jeg elsker den, fordi forhøiet
den har det Aandemulm i Øiet,
fordi dens Bleghed er saa fin,
som paa besvimet Engels Kind.

Du skjønne Sorg, jeg har dig kjær,
fordi Elisa selv du er.
Hun dig kun føler, dig kun drømmer;
din Svalhed i hver Aare strømmer.
Hun er en Blomst, en Sensitiv,
der faar kun af din Dugg sit Liv.

Pigen paa Anatomikammeret.

— — Jo det er hende! O lys hid!
og slip ei Kniven end paaglid
  i denne armes Hjerte!
O, der er rædsom Vittighed
i Lampens Blik, som stirrer ned
  paa denne røde Smerte.

Saa kold, dengang den aanded, saa
den stolte Verden jo derpaa?
  Og frække Øine skar
det Slør igjennem tidligt, som
den stakkels Piges Fattigdom
  af gyldne Drømme bar.

Som Blomst i Isen frossen ind
jeg ser et Træk paa denne Kind,
  som vel jeg bør at kjende.
Thi Fryden i min Barndomsleg,
før altfor høit min Skulder steg,
  — o var den ikke hende.

Tversover boed hun for os,
i Armod født, som i sit Mos
  paa Taget Stedmorsblommen.

Fornemme Folk kun fatted svært,
at Blod saa fagert og saa skjært
af Fattigfolk var kommen.

Ak, mangt sligt Aasyn dog jeg saa
som Maanedsrosens Pragt forgaa,
som Sommerfuglestøvet!
Dem Skjæbnens Haand for haardt vel tog,
og Syndens Spor dem overjog
som Sneglens Slim paa Løvet.

Jægersang.

Mel.: Im Wald und auf der Heide.

Haloh! hvor Skoven runger!
Dens Ekkos klare Tunger
forkynde Jægrens Lyst.
Hvor sund ham Luften smager!
Hvor raskt ham Blodet jager
igjennem frie Bryst.
Halih! Haloh!
igjennem frie Bryst.

Hvor freidig han betræder
de gamle kjendte Steder!
Her er han Helt og Drot.
De hule Klipperifter
besynge hans Bedrifter.
Hver Gran dem kjender godt.
o. s. v.

Fra Skovens Herskersæde
maa gamle Bamse træde.
Det hører Jægren til.
Ja træffes vi, spandere
han Kaaben maa med mere.
Den hører Jægren til.

Han skal ei lave Kager
i fattig Husmands Ager,
den gjerrige Tyran;
ei mer i Blaabærmyren
faa Sæterjenten styren
og ræd som for en Mand.

Den graa, som lusker slugen
med Halen under Bugen
skal lade Haren gaa,
og Mikkel-Ræv ei længer
agere Fuglefænger.
Den Kunst maa *vi* forstaa.

Men frem! lad Aasers Række
sig blaanende henstrække!
De trætte ei vor Fod.
Om i det dunkle Øde
end Huldrers Harpe løde,
det muntrer kun vort Mod.

Frem, Jæger, endnu længer!
i Skovens Indre trænger,
hvor Kjernet — mørkt og stilt
som glemte Piges Øie, —
nedsænkt blandt Graner høie,
gjør alt kun mere vildt!

Derind, hvor Heiren reder,
hvor brune Rugde breder
sin Seng paa Moltemyr,
hvor tyst paa Grenens Luden
en Gaupe, rød om Snuden,
belurer Skovens Dyr!

Hvor Skrig af Ormehøge
den Stilheds Skræk forøge,
imens dernedenfor
sig frem med livlig Slyngen
en Slange gjennem Lyngen
med opreist Hoved snor.

Derind, hvor alt er Vildhed
og Ensomhed og Stilhed
og Høihed, o Natur!
Ja al din Ømhed under
en Granetop jc blunder
i drømmende Tiur.

Hvor han forlibt erklærer
den Ild, som ham fortærer!
Og vilde Duehan
sin ømme Elskovsklage
udtoner for sin Mage.
Nu, Jæger, nu klem an!

Men, Jæger! nu hvad tænker
du paa, som Riflen sænker?

Enkelt Stemme:

Jeg tænker paa min Mø!
Pokalen hid for hende!
For hendes Skyld de tvende
paa Kvisten ei skal dø!

Glæde i Naturen.

Saa skjøn er ingen Jordens Blomst som Smilet,
fordi den er saa skjøn.
Da kjender den igjen sin Herres Søn
paa samme Smil, hvormed han selv har hvilet,
da alt var skabt og godt den sidste Dag.
Den føler det, som Elskerinden
sin stolte Elskers Velbehag.
Den føler det . . . Har unge Rose Øie?
Thi se, dens Flammer sig forhøie!
Sit Skjød har Knoppen aabnet, somom lunken
Velsignelse var ned i Smilet sjunken,
som om fra Kinden glad og rød
et paradisisk Solskin flød.

Af Campbellerne:

I—IV. Bajaderernes Sange.

I.

1ste Bajader.

O, hvem skildrer *Tamajindris* Ynde,
Brahmas Mesterværk?
I Millioner Aar
havde Guden sig skabende øvet,
først *da* af alle Hjertetryllerinders fineste Ynder
han skabte Tamajindri.

Kama, Elskovsguden, og Henrykkelse, hans Viv,
lagde, da de den nyskabte saa,
paa hendes Barm sine Guddomskranse.
Da hævede frem sig Kjærligheds Høie,
som Wilwamsfrugter runde,
mildt bølgende som Luthens, den sødtsukkendes, Toner.

Fem Pile bar Kjærlighedsguden.
Tre deraf bort han skjød:
i Himlen, til Jorden, i Afgrundens Rige.
De øvrige to han gjemte i Tamajindris Øine.

William.

Ei Indiens ømme Datter,
skjøn som en Fe,
saa henrykt i Favnen fatter
jeg i min Ve,
som visne Blomst derhjemmefra.
Jeg kyssede den tillive da.
Et Straa selv vilde nikke
med Minder derhjemmefra.

Lucy og Flora.

Hvad Tungsind er i hans Blikke,
ædelt og mildt!
Ham Dansen opmuntrer ikke,
Den er forspildt.
Hvi rører os mer en ukjendt Ve,
end naar vi. den aabne Glæde se?
Os længes den at kjende,
vi trøste den da kanske.

II.

2den Bajader.

Se, fremmede, vor Dans er let og yndig
som Skyernes, der samles og spredes og samles,
og spaa en deilig Dag og fly!
Uhørlige som Stjernernes
og sporløse er vore Trin
som Rosenbladenes, hvormed et Vindpust leger.

William.

I visnede Rose tændte
jeg med mit Kys
dens Livsensblod, til den brændte
fyrig og lys.
Jeg kyssed den, til dens Liv frembrød
i Farve og Duft derhjemmefra,
thi paa dens Kind jeg kjendte
et Smil, o derhjemmefra!

Lucy og Flora.

Hvor ædel er ei hans Smerte!
Hjemve den er.
Hvor stærk dog, naar Mandens Hjerte
neppe den bær'!
Hvor øm dog, naar kun derhjemmefra
et henvisnet Blomster i sit Savn
med Længsel den begjærte,
at trykke det til sin Favn!

III.

3die Bajader.

Ak, fremmede, den søde Mahaviblomsts Duft
selv fængsler den jagende Storm,
saa beruset den daler i Græsset,
hensvævende under de brede Blade fra Busk til Busk.
Men en Dag kun dufter
den Blomst, som fængsler den jagende Storm.
Se, fremmede, Mahavien er født af første Kvindes Fodtrin;
og vi, vi vil dø for dit Smil,
der Blomstens ene Livsdag os være.

William.

Selv Himlen og Luften kjender
ei jeg igjen.
Som smeltet Metal nedsender
Solen fra den.
Og Stjernerne, o derhjemmefra,
bekranse vel ikke Himalah;
men blidere end disse
de blikke derhjemme ned.

Lucy og Flora.

Hvor Bølgen er dyb, som skiller
en fra sit Hjem!
Hvor Bjerget er høit, som stiller
sig mellem dem!
Den Vind, som ei kom derhjemmefra,
for hed eller iskold blæser da.
Men Hjemmets milde Vinde
de dø, før de række hid.

IV.

4de Bajader.

Se, fremmede, derfor ere vore Trin lette,
forat bortføre din Kummer umærkeligt.
Og den, hvis Skabning mest ligner det Skjønhedens Mønster,
den Yndernes paradisiske Stengel,
hvorpaa dine lønlige Tanker blomstre,
hvis Aasyn mest ligner din Glædes,
og i hvis Øine en Glans af dit saligste Øieblik lyser
— o fremmede, se hun vil med sin søde Læbe
udsuge din Smertes Gift,
og lægge dit Hoved til sit Hjerte,
og lade dig høre Salighedens Timer i dets Slag.

William.

I Vildrosens Hjerte skjære
Bleghed er malt.
I Kvindens er Blyheds Ære
sødest af alt.

Ven, sover du?
klinger al
gjennem
som du

T

Paa Græn
vi m
paa sids
en l
paa si
paa f
e

— l

E

...silien.

...nd nedsænket?
...er krænked!
...kyden,
...lers Bryden.

...Mulden lever,
...bevidst sig hæver.
...od Solen jage,
...nde tilbage!

O Fryd! jeg Jorden knapt tør træde.
Men, ak! ei syndløs er min Glæde,
som fattigt Barns iblandt fornemme,
ei vant til saadan Pragt derhjemme.

Thi fattigt er det Land, det fjerne,
jeg elsker saa og tænker gjerne.
Dog vidste jeg ei, hvad det fattes
før hid i Paradis jeg sattes.

Da *hun* stod Brud, jeg elskte mere,
jeg kunde hende kun forære
en blodløs Hybenknop — den sidste,
jeg i en Klipperevne vidste.

Og da hun laa der strakt paa Baaren,
en mat Viol kun eied Vaaren,
en Taare lig af Armods Smerte,
at lægge paa det stille Hjerte.

O sagt hvor slet! o tænkt hvor syndigt!
Hvad var som Hybenknoppen yndigt!
I dens Karmin, saa fint henblegnet,
var hendes Blygheds Angest tegnet.

Og denne Flor, endskjønt den praler,
som blomstred Ædelstene, maler
hengivne Sorg saa sanddru ikke,
som fattige Violers Blikke.

. . Som hin Viol . . Op, Vind, du lunkne,
i Søvn paa Fløielsgrønsvær sjunkne!
Rul ud de grønne Bølgerader.
Jeg Sorgen flyr og Stilhed hader.

Hvad Pragt! Er Himlens Bund nedsænket?
Synd, om min Fod et Blomster krænked!
De synes næsten som metalne,
som groed' af Frø, fra Eden faldne.

En farvet Dag, om Solen døde,
da frem af denne Flor vil gløde.
Med falskt og dæmpet Solskin ville
de gule Liljer alt omspille.

Langs Høiens Ryg i dunkle Skyer
af Rosens Gjenskin Morgnen gryer.
Sølvpalmerne og Gyldenregnen
da straalte Lysning over Egnen.

Paany forelskte Nellikklynger
indkysse Liv i Muldens Dynger.
Lotos paa sine mørke Vover
da ligger lig en Sol, der sover.

Det er en Dag som under Jorden,
som Sommernætterne i Norden.
O hvor fantastiskt Lys! Hvormeget
det ligner dog mit Indres eget!

Solløse Dag, purpurne Taage,
du lyse Nat, hvor Blomster vaage!
Frydløse Glæde! vaagne Slummer!
Tungsindighed foruden Kummer!

Hvor lyst et Mulm! hvor dunkel Dagen!
som Glans af floromslørt Skarlagen,
som Stenens, der i Mulden tindrer,
som blindes Bliks, der Syn erindrer!

Hvor ligt det Lys, hvori de svømme,
de fædrelandske kjære Drømme!
Hvor ligt min Sjæls, af Savn fordunklet,
af Hjemmets Minder gjennemfunklet!

Ved Løitnant Buschs Død.

I.

Af Lycé-Medlemmer ved Graven.
(Melodi af den ambrosianske Lovsang).

Paa Blomst ei falde Dugg saa sød,
som al din Hviles Vellyst, Død,
paa *Karls,* vor Elsklings, trætte Ben!
Thi Blomsten er vel skjær og ren,
dog uden Sjæl bag fager Kind;
men *Karl* var Blomst i Sjæl og Sind.

Mer Fromhed har ei Rosens Blod,
end den, der gjorde *Karl* saa god.
Geniets Glans hans Lune vov
om Sorg og bristende Behov,
som Efeu spinder ind saa smukt
hver Sten, som stanse vil dens Flugt.

Hans Aand var lys, hans Hjerte ømt,
mer skjønt end det har Barn ei drømt,
og varmere end hans Gemyt
har Blodet ei i Druen flydt.
Kling freidigt, Horn! ton dybt, Basun!
som Tanken i hans Indres Grund!

Hans Død os synes en bekjendt
og yndig Melodi, just endt,
et raskt Anakreonspoem,
som blev vemodigt længer frem.
Var saa hans Liv, det er da vist
ambrosisk Hymne bleven hist.

*

En Klinge bar den brave Svend.
Saa ærligt var hans Blik som den.
De norske Jægeres Chako
i ham har laant Geniet Bo;
og gid et saadant Hjerte maa
bestandig bag den grønne slaa!

II.

I Lyceet.

Da Budskab om din Bortgang lød,
vor Elskling! ingen Taare fløed;
men Hjertet slog i større Fart,
og Øiet glimred mere klart,
som om en himmelsk, vi ei tænkte
saa nær, vi saa, just da han sænkte
det Skjul, hvori en Vaar han tyst
var dalt til dødeliges Bryst.

Det var somom en blind fik Syn,
og saa en Stjernes milde Lyn,

og, blind igjen, evindelig
dog ser den samme inden sig.
Du laa kun ved vort Bryst paa Jorden;
men nu, en sød Erindring vorden,
du er os nærmere end før:
vi dig i Sjælen gjemme tør.

Selv Tanken om dit Savn (thi bar
den ei dit Navn?) sin Ynde har.
Den er en Gift, og stærk og sød;
den ikke Tanke er om Død,
men Tanke kun om en Forsvinden,
som Duften af en Blomst i Vinden,
som Lyden af en Elskovsed,
hvorom kun to og Natten ved.

Vor Sorg er Sang — hvad Jubellyd
tilhører da vort Gjensyns Fryd,
naar Sjæl i Sjæl nedsænkt forgaar
i Saligheders Fylde, naar
udødelige Hjerter atter,
uskyldige som spædes Latter,
kan slaa isammen, Roser lig,
der aabne i hinanden sig!

Den første Sommerfugl.

Min Sommerfugl, flyv ind! flyv ind!
Varm dig ved Vindurosens Kind!
Tro Solen ei endnu! Dens Gløden
kun lokker troløs dig i Døden.

Paa Taget sidder traurig Stær;
mer klog end du, den ved, det er
ei Græs det blege Skjær derude.
Flyv ind og gjem dig bag min Rude!

Det Regnbublik fra brænet Is
ei Kløver er og Ærenpris;
det hvide, som langs Gjærdet skinner,
ei Somrens Snefann af Jasminer.

Flyv ind, du søde lille Gjest!
Vi begge feire vil en Fest.
Du maa min første Rose smage.
Paa Kvisten blomstrer du tilbage.

Flyv ind, og sæt dig paa min Pen!
Da blir den from som du igjen.
Da gjennem den skal mine Drømme
i al din Uskylds Skjønhed strømme.

Ak, mangen spæd af Guddomsæt
ei finder aaben Dør saa let;
dog ligne dig, du Luftens Blomme,
de Staklers Sjæle, som forkomme.

Men kom, du Kræ, er det for koldt!
Kom, Barn, om Verden er for stolt!
Jeg er mer stolt end den; men eder,
I smaa, om Kjærlighed jeg beder.

*

— Den første Sommerfugl? Velan,
kom ind, om i min Sjæl du kan!
Fra den er mange slige fløine
med Vingen dækt af gyldne Øine.

Flyv ind! flyv ind! Jeg ene er,
ei tænker mer end du; kun ser,
hvor Solen kan til Leg nedlade
sig mellem Gyldenlakkens Blade.

I aabne Vindu øder den
sin Glans paa Planten, som igjen
med trodsig Dunkelhed kun taaler
i brudt og brunlig Glans dens Straaler.

Flyv, første Sommerfugl, flyv ind!
Nei, flyv du efter eget Sind!
Jeg sender mine og i Kulden.
Bag mig de pynte engang Mulden.

*

En Sommerfugl? Hvad mere smukt
til det Skabtes Skjønhed brugt,

end Farven paa dens Vinge drysset,
det Blomsterblad, af Livet kysset?

Som paa et færdigt Maleri
det sidste Henstrøg af Geni
du, først da alt var skabt, blev givet
af Skaberfantasien Livet.

Gud saa hen paa det Skabtes Alt
— det stille stod, som var det malt —
da lød „se alt er godt!“ — da svævte
fra Græs du først, og alting levte.

Og saa hvert Aar det sker endnu.
Det første Vaarens Bud er du;
du melder først, at Skaberøiet
end ser udover alt fornøiet.

*

Flyv, flyv første Sommerfugl, flyv ind!
Varm dig ved Vindurosens Kind!
Tro Solen ei endnu! Dens Gløden
kun lokker troløs dig i Døden.

I Gyldenlakkens lune Skjød
du drømme dig en Drøm saa sød!
Min Sjæl sig ofte der nedsænker,
og i sin Drøm den herligst tænker.

Imorgen flyv da, om du vil.
Men kom blot, naar det kvelder til:
det Solskin er kun Vintrens Smilen,
den Lunkenhed kun Stormens Hvilen.

For koldt jeg selv jo finder alt,
de andres Blod er mig for svalt.
Mit eget maa jeg derfor øde.
I Verdens Frost jeg ellers døde.

O, døde ei; men skrumptes ind,
blev Paul og Peder lig i Sind.
Min Geist blev slig som *den* behager,
og Digtets Flor en Kjøkkenager.

Mer Varme tidt mit Hjerte fik
af Hundens end af Vennens Blik.
Men Avindsmands? o, der er Varme!
Thi det optænder dog min Harme.

Men mindre Ting har større Glød:
det første Straa, som Vaaren skjød,
Skarlagnet paa en Flues Vinger
i livsfro Flugt min Blodstrøm bringer.

Kom Sommerfugl! Jeg dig forstaar:
du venter paa en bedre Vaar.
Du finder den hos mig; den naaes
af alle, hvor du kun forstaaes.

Engang hist i det Blaa for mig
og kjærligt Vindu aabner sig,
naar Dagen er for kold mig bleven,
før Sneen er paa Issen dreven.

Og der derbag da blommer vel
en Rosenknop af Lys og Sjæl.
Fordi min første jeg dig skjænker,
tillader Gud jeg did mig sænker.

„Den første Gang.“

(Prolog til „Campbellerne“.)

„— — For *første* Gang, for *første* Gang“
det giver mangen Smaating Rang,
den varer kort, — kun i Sekunden.
Den er forbi, naar den er runden.

Selv Græsset har en saadan Fest:
da regnes unge Foraar bedst,
naar første grønne Mulden bryder,
og Kvisten Hjertebladet skyder.

Metallet fik sin egen Klang,
af som det lød den første Gang,
da Alfen hamred ind i Stenen
Sølvdruserne og Kobbergrenen.

Hvis der var Sjæl i Rosen, den
sig ønsked, den var Knop igjen,
just i den Stund dens Purpur tændes,
den dør, fordi det ei kan hændes.

Saa mild er Gud, at alt, hvor smaat,
en „første Gangs“ Triumf har faa't.
I *den* Sekund det døde lever,
og Livet sig til Himlen hæver.

Hvor Øksen gjør i Skoven Dag,
han spreder Engens Regnbuflag;
men bandet Ørken der han sænker,
hvor Spirens „første Gang“ man krænker.

Se, Havet ligger strakt og stilt.
Nu ud har alle Bølger hvilt.
Da svulmer en af egne Kræfter,
og ruller væk; de andre efter.
Det er *dens* „første Gang.“ Deri
jo synes Geist og Vilje fri,
som om et Hjerte banked inden
den lille Høi, der gaar for Vinden?
Det er dens „første Gang.“ Deri
er alt dens Liv; — med den forbi.
Om et Sekund, hvor høit end stegen,
den dør i viljeløs Bevægen.

Hvor ligger Marken graa og ry:
af Muld et Mulm, af Ler en Sky!
Medet af Løvetand den spredes,
den Urt, der gror, jo mer den trædes.
Da hvidligt Skud af Mulden sprang,
var kjække Plantes „første Gang.“
Deri var Seier, deri Vaaren.
I Skuddet er dens Krone baaren.
Mei den! Ærværdig Flok blæs fra!
(Sic transit mundi gloria)
Dens bedste Liv var i Sekunden,
da første Gang den brød fra Grunden.

Fra Tind til Tind hvor dyb en Dal!
en bundløs Stormenes Kanal.
Hist skriger Ørnen, graa af Alder:
sin Unge den didover kalder.
Dernede . . o hvor dybt! se alt
forgaar, med Taage overmalt.
Kun som en Bendel Fossen hænger;
men halvveis op ei Drønnet trænger.
Dog flyver Ungen. *Det* er Flugt!
Thi første Gang blev Modet brugt,
og alt dens Hjerteblod udsilrer
til yderste af Vingens Spilrer.
Men siden gaar det af sig selv
paa spændte Fjer, som Baad i Elv
Den rolig seile kan om Kloden,
som dreven frem af Ætherfloden.
Den *første* Flugt, skjønt mindre høi,
var heldigst dog, thi *selv* han fløi:
det *kunde* svigte; men fra denne
han først, at han er Ørn, kan kjende.

Hvi klager Elskeren i Sang?
Er Ømhed død med „første Gang?“
Sølvbryllupsgubbes Blik sig tænde,
naar tænkt er første Kys fra hende.
Hvi Maleren fordybet i
sin Ungdoms første Kulcroquis?
Den gjemmer han, og Taaren furer
sig ned iblandt de raa Konturer.
Hvi er det Seierherren pleier
at nævne helst sin første Seier?
Og Admiralen gjemmer Baaden,
naar han forlængst forladt har Flaaden.
I Heltekongens Thronsal se
hængt høiest guldløs Portd'epée!
Han høiere ei Sceptret feired!
den bar han, første Gang han seired.

O, Livet er ei mere grumt
mod Aander end mod dødt og stumt.
Som Rosens Drømmen om sin Knop,
som Ørnens første Flyven op,

som Vaarens første Kimen frem,
den *første* Gang du tryller *dem.*
Den første Gang, de Storhed viste,
den vil Erindringen ei miste,
selv ikke for den Storhed, som
af „første Gangens“ Ringhed kom.
Det er somom de stolte kjende
sin Høiheds Morgengry i denne.
Men, at de have den saa kjær,
just deres Storheds Uskyld er.
At Evighedens Arving vendt
har ømmest Blik mod det Moment,
hvor han begyndte at begynde,
o, det er Aanders Høiheds Ynde.

Den Ømhed for den „første Gang“
gav Haabet fremfor Tingen Rang.
Den lægger Styrken i dets Vinge
og Flammer i dets Ørnebringe.

Flyv da mit Haab, skjønt mindre du
er end den Gjenstand i dit Hu:
Fra Fædrelandet vil du prøve
et Smil i Flugten jo at røve?
Dog flyve du og sænk dig ned
imellem Landsmænds Kjærlighed!
Den er for mild til Knop at bryde,
som skulde „første Gangen“ skyde.
Den Fuglens Øie har fra Tinden
for Ungen svigtende i Vinden,
naar første Gang den Prøven vover,
hvor bred den Afgrund dog er over.

En Søn blandt dine, elskte Land,
sin „første Gang“ med Haab ser an:
Han vil i Aften jo forsøge
din Godhed og din Gjæld at øge?

Han byder dig et Billed af
en sønlig Dyd, du Hjemsted gav —
en Times Lyst — hvor lidet givet
er det for Friheden og Livet!

I det grønne.

Flyv, fagre Vaar, saa let og glad,
dog ei afsted med alt mit Had!
Jeg vilde nok min Vrede skjænket
en skummel Stund, i Hagl nedsænket.

I Ilingsveir med Hagl og Sne,
der knækked blomstfuldt Abildtræ,
den Time maatte vist henrinde,
hvori min Harm jeg skulde minde.

Nu i det bløde Græs den dør,
mer blid end mangen Ømhed før.
Med Vellyst, som i Blodskyl varme,
dør hen tilgivende min Harme.

Og vaagned engang min Foragt,
fik Spotten Lyst at gaa paa Jagt,
straks brast i Latter mine Smerter
ad Mygs Musik og Frøkoncerter.

I Solskin smelter alt mit Nag.
Sligt Ord er ei i Bølgens Slag.
Jeg lytter til de Strandens Toner —
hvor mildt du, søde Kor, forsoner!

Hvor venligt nikker Straa til Straa!
Gid Jordens Herre det forstaa!
Han visner hen og dør som dette
— hvi da sin Foraarsfryd forgjette?

En farvet Straale selv, sig tror
i Solskin Ormen, mens den snor
sig om min Ankel — arme Sleve,
troskyldig er du: Du skal leve.

Der er i denne søde Stund
ei Draabe Gift i Ormens Mund.
Mon hine vel mig mer fornærme,
som krybe henad mine Perme?

Kom hid til Droslens Bryllupsfest!
Den synger vildest vel, men bedst.
Den spotter ypperligst fra Kvisten
jer Æsthetikler og jer Tvisten.

O Foraarsluft, hvor sød og let!
Tro, den er Sylfers Aandedræt,
men bland ei i dens milde Viften
det sorte Suk! Det var Forgiften.

Og du min kjære, hvide Hæg,
trofaste Ven af Hyttens Væg,
du laane Vreden ei din Skygge!
I den tør ingen Sorger bygge.

Til næste Vaar du skal maaske
bestrø min Gravhøi med din Sne;
kanhænde den. i Bægret drysser,
som jeg, der Brud ei har jo, kysser.

Ryst lystigt Perlekronen af,
om saa det bli'r, du strør min Grav!
Gid sjælfuld Ynder af det skjønne
gjør den til Græsbænk i det grønne!

Der, Uven, sæt dig, om du tør,
og elsk Naturen mer end før!
Da skulde du vel ogsaa fatte,
hvad Bund den i min Cithar satte!

Kristiania.

(Epilog til „Campbellerne".)

— — Herfra, fra denne Plet .. Hvordan?
jeg er der, dog ei se den kan.
Kun faa Aar borte herhjemmefra,
og fremmed bleven alt siden da?
O, jeg er ikke, men det er Hjemmet,
som blevet er saa fornemt og fremmed.
Mig Newyork selv, der i Hudson bader
hvert Aar Afspeiling af nye Gader,

ei saa forbaused den første Gang
jeg kjæk fra Skibet paa Kaien sprang,
— kjæk som Kolumbus — nu ved jeg bedre,
at bedst er hjemme hos vore Fædre,
saalænge ikkun et Land er frit.
Held mig, at Norrige dog er mit!

Stod ei Akershus som før histhenne,
jeg kunde neppe igjen mig kjende.
Men saa stod Borgen med blygraa Top,
da fjerde Kristian drog Byen op.
Og uforandret den staar der siden
som et forstenet Gespenst af Tiden.
Oldtidens blege Ærværdighed
er rullet over dens Tinde ned.
En Middelalder staar som forblødt
i Fuglesangstaarnet saa rustenrødt.
I Vindens Viften i Græsset runden
om Volden legende gjør Sekunden.

Men her fra denne Plet . . Hvordan?
jeg er der, dog ei se den kan.
Ak, kjære Plet, min Legeplads,
selv du er ikke som tilforn!
Hvor er din Sommers Brudestas:
den knoppende vilde Rosentorn?
din fagre Pynt til Sanktehans:
de jomfruskjære Konvallers Krans?
din Vildheds Ynde, din Ensomheds Pragt;
dit Slør af Blaaklokker og Nyklebaand,
saa luftigt og fint som Gevant om en Aand,
i bølgende Folder af Vinden lagt?

Ak, du, min Yndlingsplets Natur!
fornem er bleven, fornem, men stur;
min Bakke en prægtig Haveterrasse,
hvor Zvibler, ei Blaaveis og Hvidveis, passe,
hvor stolte Provencerosers Overmagt
ifra dens Odel har Hybnen jagt;
min Skrænt paa fordumsdags Bellevy
en Slotsplads over en stigende By.
Har da, du viltre, utæmmelige

Natur, af Kunsten i Aaget bragt,
du glemt dit Lune, forødt din Magt?
Og er min Barndoms Kongerige
for stedse bleven ødelagt?

Min Throne selv, den stolte Sten,
mosfløieldækt og hybenteltet,
hvorpaa jeg herskende fremtren
blandt mine mylrende Nationer
af Humler og Papilioner,
selv den er bort fra Pletten væltet.
Og anlagt er i Stenens Plads
et Bed af Liljer og Hyacinter,
en Flor retsom af malet Glas,
indringet af en Marmorvinter:
af Kongeboligens lange Fløi,
af kolde, skinnende Balustrader;
de kjække Styrtninger paa min Høi
omskabte er' til en Trap af Kvader.

O har, Natur, du da, skjønt skabt
af Sten og Muld, din Troskab tabt?
Kan dine Bakker og dine Dale
saa falskt som speilende Bølger male?
De Steder, vor Barndom elskte saa,
som Luftens spraglede Skyer forgaa?
mens, søde Plet, dit Billed, med
hver liden Blomme paa sit Sted,
mit Hjertes svage Fibrer fast
krampagtig holdt, og mens det gjemtes,
paa Bunden af den Graad, som tæmtes
ei altid, naar min Hjemve brast?

Det samme Smil, det brogede Skjær
af Engens naturlige Blomsterhær,
som Sommervindene jog i Vover,
min Plets Natur! ei længer over
dit før saa yndrige Aasyn gaar,
som forhen engang Aar for Aar,
fra dengang hørt blev første Gjøg,
til Kløvren blegned, og Fnokken føg.
Men jeg, hvor fjernt end gik min Fart,
dit Billed, Plet, har tro bevart.

Bjergrullende Atlanterhav
ei mindste Træk har skyllet af.
Amerikas Himmel var aldrig saa blaa,
at Ærenprisklyngerne jeg kunde glemme,
der omvifted som med tusinde smaa
azurne Serafvinger Høien derhjemme.
Den Skovskyggenat i Illinois
ei mørkned Mindet om Pletten, hvorfra
jeg skulde øine, var alt som før,
hvor Byen og Landet tilsammenfløde,
min Moders Hytte — den lille røde
med Piletræet tæt ved sin Dør
— den gamle Husgud med Moseskjæg,
som roligt fange fik bag sin Væg
paa Kviste guldgule, høitopstrakte,
det første grønne, som Vaaren bragte,
og stille som i en Landsby frede
midt i sin Krone sit Skjærerede.
Nu væk er Træet og Huset med.
— I Gamlebyen ved Loens Bred
kun findes endnu tilbage slige
smaa gammeldags Huse, hin Hytte lige.

Men over Engen, hvor Huset laa,
hvor Koen gik, da jeg sidst den saa,
sig strakt har skinnende Gader hen,
saa ei jeg kjender mig mer igjen.
De synes komme ved Trylleri
gesvint som i Newyork og Saint Louis,
som om Kristiania dem af sin Kjerne
skjød ud som Straalerne af en Stjerne.
For Engels Blik, der fra Skyen lynes,
hver lys, fremrindende Rad maa synes
som Perler, der trædes ind paa sit Baand
med ivrig Glæde af Pigens Haand.
— O, jeg maa angre, hvad jeg har sagt!
Min Barndoms Plet er ei ødelagt.
De nye Landsteders Havenatur
er rig og prægtig, ei kold og stur.
Hvor klatrer Stokrosen uforfærdet
og Kaprifolen ei over Gjerdet!
Og gror Reseda i Græssets Sted,
saa er ei synderligt tabt derved.

Hvad er den hele Forvandling andet,
end at min Drøm er nu bleven sandet?
at alt det smukke, min Fantasi
sig bygged af Dunster, der drev forbi,
de Værker, jeg her, i Græsset slængt,
har ud af bugnende Taage tænkt,
de Mesterstykker, jeg hug af Skyen,
har sænket alle sig ned i Byen?
Forlængst Morgana, den gode Fe,
mig Slottet lod i sit Luftspeil se.
Men forud havde jeg snelt i Tanken
bygt Borgerskolen og Børs og Banken.
Med Øiet i ubevidst Drømmen henvendt
paa Løvetandbladet, det Medikament,
jeg havde i Luften Skizzeringen malet
til Barnasylet og Hospitalet.
Afspeilet i duggfulde Primulablom
Theatret saa jeg alt, førend det kom.

En stille Sommerkveld var det min Sorg
at opbygge Hansteens Uranienborg.
Og alt som Maane og Stjerner straalte
paa Vandet, jeg skinnende Søiler maalte.
Min Skyld er ei, om de ei blev brugt.
Man bygger altid i Luften smukt.
Men hvad jeg bygged, for nær ei maatte
Stolt-Akershus komme. Det var at spotte.

Langt derfra paa en aaben Plads
(saa let som Liljernes Stængler fremspringe)
jeg bød fremstaa et søilet Palads,
et Kapitol for et Folk tilthinge.
Og Byens Grænser paa hver en Kant
jeg flytted ud, indtil Elven randt
igjennem Midten, bedækket da
som Thems med Skibe, Gud ved hvorfra.
Saa drømte jeg ofte paa denne Plet,
ei voksen nok til at ordne det.
Det var min Kjærlighed kun for Byen,
som skabte frisktvæk for den af Skyen.
Og hvor den havde igjen en Hoben,
hvidglinsende Villaer strøde den ud.

De syntes om Byen som paa en Brud
en Bord af Perler om grønne Kaaben.

— Hvi sværme da end for den vide Eng,
hvori jeg tumlede mig som Dreng,
naar Manden ser den prægtige Flor
af Gader, som ud over Markerne gror?
Hvi sørge over den gamle Silje?
Rodhugget er ei hos Byens Mænd
det gamle Normannasind med den.
Det gik jo efter min egen Vilje?
Og hvad jeg drømte, tykkes nu
jo sprunget frem af mit eget Hu?

Hvi angre over min Moders Hytte,
som maatte væk med de andre flytte?
Lad ødelægges mit Fædrenehus,
mit Hjem forsvinde, mit Hjerte knus,
naar kun mit elskede Fædrenelands
Kristiania maa blomstre som frisken Krans

Over Otto G. D. Aubert.

(Lærer hos Kronprinsens Børn. Død i Neapel 29de Marts 1838).

Norge har jo bedre Skjalde?
Det er sagt, og jeg vil falde,
jeg vil — falde ned og tro.
Jeg vil for min egen Ro
gjerne tænke det om alle,
gjerne tro, at Vin og Most
springer stærk i Hvermands Post,
og at Hippokrenen flyder
gjennem alle Byens Gyder;
gjerne tro, at hver en myg
høitopskuttet Usselryg
ei er Puklen paa en Smyg,
som til Sprang, at Lykken fange,
krummer sig som Kat og Slange,
men en gyldentunget, svær
vuggefaaet, gedigen Lyre,
som enhver af disse Fyre
om paa Ryg i Kasse bær.

Jeg vil tro, hvad der er sagt,
tænke det af al min Magt:
Norrige har bedre Skjalde.
Nid med Læben sønderbidt
har nu kvædet det saa tidt,
at vi det nu kunne alle
repetere angerfrit.

Hil dig, skjalderige Norge!
Jeg vil nederst Plads mig borge
paa din store Arnesten.
Men, hvis du har bedre Skjalde
(blot der ti ei gaar paa en?)
lad dem alle sammenkalde,
nu der er saa god en-Grund
til at bryde Laurens Lund,
til at bruge hele Læs
„dunkle Myrther“ og Cypres,
til at dynge dem i Saater
op saalangt som Digtet laater,
som det strækker sine Rækker
af forsvarligt Engegræs, —
til at komme med det hele
Apparat af Sydens Flor,
(godt især hvor intet gror
af sig selv) til herligt Mæle
efter en, som der henfor;
saa den ædleste *Aubert*
nyde kan den stolte Lykke,
at han faar sligt Mindesmykke,
som kan passe Paul og Per,
blot det og var disses Øde,
at de i Neapel døde.

*

Men jeg *kan* ei tie stille,
naar saa hede Taarer trille.
Jeg maa hulke ud min Sorg.
Frændens — den er mindste Kvide,
dybere maa Vennens bide,
Nordmandens er største Sorg.
Jeg maa bande Dødens Magter,
sige Livet, jeg foragter

alt det Gods, det gi'r paa Borg.
Manddomsstyrke, Ungdomssommer
er et troløst Græs, der blommer;
Øienglans og Rosenskjær
kun en Raaddenhed i Gjær;
Lærdomsskat, i Kløgt bevaret,
Dynge Støv til Blæsten sparet;
Folkeyndest, Kongegunst
Bjergets Vind og Sumpens Dunst;
herligt Haab og Livsenslykke
et i Luft med Mesterhaand
kjækt skisseret Landskabsstykke,
synligt knapt for skarpsynt Aand;
Vennefryd og Frændegammen
lette Svalers Flugt tilsammen:
nok er Susen af et Blad
til at splitte Flokken ad.

O mens Nordenvinden hvas,
som om fyldte den vor Himmel
med en selvbevæget Vrimmel
skarpe Sværd af Staal og Glas,
— o mens den, hvor stærk den farer,
nok af gustne Slyngler sparer,
bragte mildest Sydens Vift,
Pust af hede Roser sukket,
Duft af sprungen Knop udlukket,
stærkest Hjerte Dødens Gift!

Stoltest Søn, som Norge sendte
fremmed Land til egen Ros,
fagrest Svend, dets Møer kjendte,
slumred just, mens Dagen brændte,
paa campanisk Grottes Mos,
svalte syge Pandes Tanke
under Posilippos Ranke;
Brystet nøgent, mandigt hvalt
slog mod en Apollos kvalt,
som ifra de gamle Dage
laa i Gruset knust tilbage,
og hans slummermatte Haand
leged om en knust Kolonn.

Hvor han smiler! I hans Dvale
o hvor er hvert Træk en Tale,
som i venlig Veksel flød
mellem Drømmende og Død!
Drømmer han, som klart kun tænkte,
— thi histhen med slummerstængte
Øine, halvtopreist, han ser —
at den tætte Dunkelhed
om hint rigt vedbendomhængte
gamle Romerminde er
Teltet for hans Faders Fred?
at den gamles Sjæl forynget
aander just hvor Ranken gynged?
at den helst, thi den var stærk,
valgt har, fremfor altfor fromme
Engles egne Helligdomme,
Bopæl ved et Romerværk,
ensom, rolig, taus at dvæle
ved en Helts og Borgers Mæle?

Mon — thi lukte Øie græder,
og saa ømt hans Arm er strakt,
somom den i al sin Magt
om en elskets Favntag beder —
mon i Drømme for ham bæres,
at hin marmorhvide Ceres,
som med maaneagtigt Skin
lyser gjennem Løvet ind,
er hans Moder — hun, som bære-
kunde ei, at Døden kom
hendes stolte Dronningdom,
hendes Sønners Flok, for nære?
Hun, hvis Hjerte brast af Mén
dengang Døden røved én,
maa vel hos sin *Otto* være,
trofast, selv for klarsynt Drøm
halvt usynlig, som den snygge
lethenfløine Omridsskygge
af en Fugl i dunkle Strøm?

— Har hun ham medet forladt?
Hvor han er forandret brat!

Moder, hjælp med dine Bønner!
Thi din Søn i Døden stønner,
knuget som af Grottens Hvælv.
Han, skjønt han er dødssyg selv,
ømme Skytsaand, dig ei ser . . .
Tys! han nævner Oskars Sønner . . .
Ere de ham endnu mer?
Dør han, o hvor maa de klage!
Deres Jammer Norge nage,
som jo døie maa den Skam,
at det har ei en som ham!

Han vil tale — har ei Mæle.
Han vil ud — han vil til dem.
Hvor han kjæmper — han vil hjem,
hjem til sine unge Sjæle.
Ser han da i Feberdrøm
Slangekryb sig dem at nærme?
vil dem døende beskjærme?
O hvor er hans Angest øm!
Hvor hans syge Bryst arbeider
for en Bøn for Oskars Børn!
Let som Skyen fjernsynt Ørn
Grottens Dyb han gjennemspeider;
somom den en Tubus var
til at gjennemskue Jorden,
han alt Aand med Sansen klar,
søger han de smaa i Norden.

Blikket straalte en Sekund.
Men i Nuet, da det sluktes,
at for ham et Himmerige
i sin Herlighed opluktes,
viste Smilet om hans Mund
— et ligt Perlerne, der stige
op fra Kildens stille Bund.

Endnu fremad og tilbage
svæver Sjælen i det svage
Aandedræt, uhørligt let
som en Serafins, der sover,
— se, da af sig medet

Rankens Blad, som luded over,
sitrende, somom det lever,
op sin brede Vifte hæver,
vækker Luftens Stille just
om hans Læbe til et Pust,
og deri er alt forsvunden,
førend Smilene om Munden,
herligst Sjæl i jordisk Bo.
Blege Form, som er tilbage,
er en Guds fra Oldets Dage,
hvilende i Seirens Ro.

Norges Farvel til Ole Bull.

Farvel, min stolte Søn! Farvel!
Følg Kaldet i din dybe Sjæl!

Før bandt til mine Skjær jeg let
den vilde Pelikan end det.

Før stansede jeg Havets Gang
og Stormens Flugt, end Skjaldens Trang.

Drag hen, min Søn! Den samme Lyst
har rørt sig i din Moders Bryst.

Jeg ogsaa digtet har engang,
Heimskringlas Liv det er min Sang.

Jeg skrev min egen Epopé.
Hver Helt var deri en Ide.

Jeg skrev med Evighedens Skrift:
med Kongers Daad og Mænds Bedrift.

Se, ved mit Hjerte gyldenblaa
den store Havets Harpe laa!

Paa den fik sjælfuld Tanke, før
kun navnløs, Navn . . . Hør „Frithjof“ hør!

Hør, længe fra dens Strenge skjalv
Lyd af dit Navn, Sjøkonning Alf!

Min Harald er et Heltedigt.
Hvo maler Verden et saa rigt?

Saa skjøn en Fantasi har knapt
en Skjald som blonde Gyda skabt.

Alnorden bævte for de Ord,
jeg grov i røden Hafursfjord.

Et herligt høit Halleluja
var Sigurds Fart til Jorsala.

I haarde Birkebeingeled
jeg fantaserte Noder ned.

Ved Fimbureid hvor lød de vildt!
Paa Hvittingsø hvor fredsomt mildt!

Ved Holmengraa din *Guerriera*,
i Nidaros din *Preghiera*.*)

Se Haakon i hans Kongesal!
Hvor majestætisk et Final!

Nu er der visseligen i
min Sjæl mer Kløgt end Poesi.

Dog fløð endnu i fyrig Stund
en Frihedshymne af min Mund.

Jeg ligner egen Mark, som den
nu ligger der høstblegnet hen.

Som sparsom fattig Pige, lagt
min Dal har hen sin Høitidsdragt.

Dog vil jeg gjennemlede hver,
om ei en Blomst til dig der er.

Til dig, min Søn! min Søn, som gav
mig større Glans end Konnings Grav.

O, vant til Sønners Verdensry,
mit Øie funkler op paany.

---

*) Allusion til Ole Bulls Kompositioner: *Polacca guerriera* og *Preghiera d'una madre*.
H. Lassen.

Hvor arm jeg er, man dog Demant
mer dyr end Glædesblik ei fandt.

Ak, er der i den Glans ei Glød?
Bli'r dig for koldt din Moders Skjød?

Nei, flyv! udbred din Moders Navn!
Din Hæder trøster da mit Savn.

Svanernes Høstflugt.

Nu de vilde Svaners Hær
flyr fra Norges sidste Skjær.
Se, lig flygtende Stjerner,
hist, se hist sig Toget fjerner!

Med et maanskinsagtigt Lys
Nordkap de bedække nys.
Over Lindesnæs fløine
bedre Hjem i Syd de øine.

Fjernt ved Nigers lunkne Bred
agte de at dale ned.
Med de jublende Skarer
Nordens Sommerfryd henfarer.

Atter tyknes mørk og tyst
Høstens Skodd om Norges Kyst.
Se den vældige Jette
kommer ind fra Havets Slette!

Han med kuende Befal
trænger ind i dybest Dal.
Hungrig, koldhjertet meier
han den sidste Blomst, den eier.

Han er blind, dog ved han godt
høiest Plads paa Fjeldets Slot,
ruller hver Aften og Morgen
ned at hærje alt om Borgen.

Høiens rige Moderbarm
alt som Taagen selv er arm,
Dalen, jomfrufager,
farveløs som den og mager.

Han er døv, skjønt han med Skræk
jager hver en Smaafugl væk.
Paa de bladløse Grene
kurer traurig Trost alene.

Hvo kan stanse Skyens Gang,
Svanerne, som op sig svang?
Hvo kan raade den Skjæbne,
som skal Somres Pragt afvæbne?

Blomst af Dal — der er ei en
selv til fagrest Mø igjen —
Træets Krone fra Høien
er med Svanerne bortfløien.

Sidste luftblaa Spor er lukt
efter deres lette Flugt.
Kun med Aandernes Øre
kan du endnu Hvinet høre.

Først naar smuldret er dit Ler
dig forsvinder intet mer.
Let fra her og til Niger
hører du, hvor Svanen skriger.

Fuglens Fjed i bløden Sky
kan da ei dit Syn undfly.
I vil træffe hverandre
under Libyens Oleandre.

O, at fly fra denne Kyst!
O, hvor let! Kun sprængt mit Bryst.
Jeg før Svanerne kunde
hvile mig i Palmelunde.

Derfor, elskte, fast mig favn!
Ellers Sjælen af sit Savn
udaf stirrende Øine
jages efter de bortfløine.

Kirgisisk Folkesang.

Saa du vel den friske Sne?
Hendes Barm er hvidere!
Saa du Blodet som det flød?
Hendes Kind er mere rød!
Saa du den kulbrændte Blok?
Sortere er hendes Lok!

Saa du Mollah skrev med Blæk?
Mørkere er hendes Træk!
Saa i Sky du Lynets Fart?
Øiet flammer mere klart.

Fattigfolks Barn.

Hvor skamløst, at et Hus saa lavt
fra gammel Tid har sig begravt
  i sligt et prægtigt Stræde!
Dog sad i det saa fagert Barn,
lig Sommerfugl i Vraaens Skarn,
  i Spindlens skidne Klæde.

Hver Aften — det var gammel Sæd —
løb Gadens Børn til Leg afsted,
  kun ei den stakkels Pige.
Thi gik hun barbent ei? og alt
det blevet var de smaa fortalt,
  at ligt skal søge lige.

Paa Dynge Sand ved Hyttens Væg
hun ensom sad. De andres Leg
  vel maa den arme krænke.
Den Graad, som røg i Sandet tidt,
beviste, at det ei var frit,
  hun var begyndt at tænke.

Hun fandt, at hele den Foragt
kun skrev sig fra den usle Dragt;
  og hun sin Armod haded.
Et Nag i Hjertet Malurt gjød,
det Brød, hun før med Glæde nød,
  hun nu i Taarer baded.

Men ingen vidste, hvad var hændt,
før over Øiet alt var spændt
  en fremmed Sky af Smerte,
før Læben skjalv med Strengens Fart,
og før en Aand af tvivlsom Art
  alt sad i Barnets Hjerte.

Just naar hun fik et venligt Ord,
henunder solbrændt Kind der for
  en dunkel Rødmes Bølge.
Den var kun den betændte Rand
af Saaret, som i Smertesbrand
hun i sit Bryst maa dølge.

Hun ligned, skjønt ei mindre skjøn,
ei længer Magdalenas Bøn
  og Ruths ydmyge Tanke,
da hun til rige Frændes Vang
troskyldig gik den tunge Gang,
  for spildte Aks at sanke.

For venligt Ord, for naadigt Klap,
som Hanske fin paa Kinden slap,
  vil Barnet mer ei takke.
Hun blusser kun, somom hun ved,
at det kun var Hovmodighed,
  der legte med sin Nakke.

Den store Synd var alt begaaet,
at lade Barnet faa forstaaet,
  hvor rige Armod hade.
I hendes Øine mer ei gjaldt
det Plag hun bar af Pjalt i Pjalt,
  for Væv af Rosenblade.

Ak, alt i Barnekinden rød
et Helvede har tændt sin Glød!
  I bitre Taare trillet
var Uskyldskronens Perle ned.
Ve Stolthed, om din onde Sæd
  du vidste og har villet!

Kunstrytteren.

(Alexander Gauthier).

†

Ser udaf Vindvet, smukke Piger!
I ræddes vel ikke for Maanen? Da kunde
den hevne sig slemt, naar den dalte bag Aasen,
ved alt at fortælle.

Da vilde gamle hæse Graner
om Kjærlighedseventyr synge, og over
den blegnende Røslyng endnu vilde fare
en smilende Hvisken.

Ser ud, ser ud, I ømme Øine,
som troløse bleve, hvergang *Alexander*,
den skjønne Yngling, forbi eder tumled
de rasende Hingste.

Saa maatte Modets Gud afbildes,
en Hvirvelvinds Dæmon, fordømt vel, men herlig; —
nei før, paa de Firespands-Sorte, en Engel,
der tøiled Dæmoner.

Hvor ubarmhjertig, stolt og sikker
i Saligheds Overmod tumled han Spandet!
Mon *han* da, som egger Fortvivlelsens Rasen,
paa Vinger kan stole?

Dog egged I ham, I ham, Kvinder!
til vildere vildere Legen med Døden.
Dit Bifaldsblik følte han, blodlystne Ømhed,
som Spandet hans Sporer.

Se, som han stod der, slank som Fjedren,
der vaiede over Baretten, han syntes
en Skabning af Jomfruens hede Indbildning,
fremtryllet tillive.

Ham hilste derfor kvalte Udraab . . .
Vellystige Rædsel! Mon Drømmene vaagne?
Jomfrulige Hjerte med lønlige Blusel
ham tror at gjenkjende.

Mon hun forlængst engang har seet
en Marmor-Apollo, og drømte om Guden?
Hvad Rædsel at se da de Former af Marmor
  paa engang at leve!

Mon ubevidste Elskov skabte
hos skyldløse slumrende Pige et Billed?
Hvad Rædsel at møde sin lønlige Drøm og
  maaske at forraades!

Ser ud, ser ud i Maaneskinnet!
Der kommer han! . . . O den fortræff'lige! under
de fyrige Hovslag sig ei engang røre
  de nedfaldne Blade.

Ser ud, ser ud i Maaneskinnet!
End Lyset er klart og Skyggerne sorte.
I disse sig levende Elskere liste,
  i hint sig de døde.

Ser ud, ser ud i Maaneskinnet!
Der kommer han . . . O den fortræff'lige! Skyggen
ei engang kan følge ham; Maanen ei fæste
  kan paa ham sin Straale.

Hvad vil han i den øde Cirkus?
Frels Himmel! der traver han udover Vandet.
Dog kruses ei Bølgen, og Maan'glansen under
  hans Firspand ei sitrer.

Ser ud, ser ud, I ømme Øine!
Med vellystig Angest I saa ham jo ofte?
Der kommer han . . . Himmel! en skyggeløs Rytter
  paa lydløse Heste!

Se, Maanen skinner gjennem Brystet!
Hans Aasyn har Stjernernes Bleghed og Klarhed.
Ak, grædende Jomfruer, det er den Skjønhed,
  som Englene elske.

Et rent Blad Papir.

(I en Vens Stambog).

Kun af Tankearme bli'r
du foragtet, rent Papir:
kun af den, der ser sit eget
Øde i din Tomhed præget,
uden at den kan, som denne,
under tankefulde Penne,
blive af Ideer dækt.

Det med samme sky Respekt
som en Jomfru jeg betragter,
af hvis Væsen Skabermagter
trylle kan en Adamsslægt,
uvist om, dog lige let,
englegod, om djævleslet
— uvist netop som om hvad
skrevet bli'r paa rene Blad.
Arket, som i Spalter blanke
fange kan Geniets Tanke,
bedre er i skyldløs Tomhed,
end beskrevet fuldt af Dumhed:
Linje ud og Linje ind
strømmet af en Skriblers Sind
over Blad, der kunde være
enten Rum for Aanders Flugt,
eller rent som Jomfruære,
hvidt som Serafiners Fjere
— o hvad Synd, at det blev brugt!
o hvad Synd! jeg kunde græde,
til med Flammen af min Vrede
Øie, Sans og Liv blev slukt.

Tænker jeg, hvor let og snart,
af en trofast Ven bevart,
eller af en Hvirvelvind
i afsides Krog blæst ind,
af den Lap jeg overleves,
hvorpaa mine Navntræk skreves:
gyse for den jeg da maa,
som om just jeg rabled paa

netop den af disse rene
Kirkevæggens kalkte Stene,
under hvem engang et Hul
rodes op for mig iskjul.
O, hvor vil det ikke vare
førend Regnen pisker af
disse dumme Træk, der svare
hver, som spørger om min Grav!
O hvor længe, førend badet
Tiden Skriften har fra Bladet!
Først med sidste gule Træk
blegner al Erindring væk,
og da fulner ogsaa Hadet.

*

— Ak; men før jeg ser mig ad,
har jeg skjændet dette Blad.
Mørke Linjers Slangerækker
jo dets Renhed alt bedækker,
og dets Glans er alt forsvunden
som en Speilets, sat for Munden.
Sortnende forsvandt den i
Suk af min Melankoli.

Utaknemligt! Dette Blad,
fromt som Æbleblomstens dalte,
kjært som Lappen, jeg bemalte
med mit allerførste Kvad,
hører ei til denne tætte
Sne af Blade, som vil trætte,
der af Landsmænds blinde Harm
ilinghvines i min Barm,
ei til Haglen af Karteller,
som et døgnopløftet Had
paa mit arme Hoved sæller.

Du kun, mindeviede Blad,
om mit Navnetræk mig bad.
At du da i et med det
eie kan mig selv komplet,
strømmer foran det de Rader,
hvori nu min Aands Portræt

sig i tro Afspeiling bader.
Thi, om manges Dom er sand,
er et rasknedrablet Digt
hvad i Verden mest er ligt
Henrik Arnold Wergeland.

Damen med Harpen.

Hvor herligt, at bryde de jordiske Baand,
faa Straaler for Ben og for Støvet kun Aand!
Men ikke fordi jeg da seile kan paa
de deilige Skyer gjennem Himmelens Blaa
til varme Provence og Helleniens Strand
og hinsides Asien til Tiniansland,
til legende Vild i Uskyldigheds Dragt,
hvor rigest Naturen er, herligst dens Pragt.
Ei derfor; men *da* ind i Sjælene kan
jeg skue saa frit som i Blomster og Vand,
og Hjerternes Drømme jeg fanger saa let
som Drengen de brogede Fluer i Net.

Gud ved hvad det er for en Dames Portræt
fra gammeldags nederlandsk Malers Palet,
en kjærlig Veninde mig sendte igaar,
i Atlaskes Kjole, med Sæt i sit Haar.
Det Ansigt — en sørgende La Valliére?
vemodige Laura, som Graven alt ser?
For nys med en Harpe har Fingrene legt
— de fine og farvte saa sygeligblegt.
End Strengene synes at sitre, som flød
en Klang om det hele tungsindigen blød.
Hvis ikke det høres vanvittigen galt,
det synes som om Melodien er malt.

Hvad hændte? Jeg pludselig vaagned inat;
thi drømmende syntes mig tydelig, at
Sofie var kommen, og sagde: „kun Mod!
Min Elsker, du sætte paa Bølgen din Fod!
Kom! lad os ei seile histover, ei ro!
Thi mig forekommer det, somom vi to,

om trofast vi elske, kan Arm i Arm gaa
paa Bølgernes Toppe henover det Blaa.
Nu, elskte, jeg vover det . . vover du ei?"
Da vaagned jeg som jeg begyndte min Vei,
ei angst, men forundret; thi Bølgen blev fast,
og Skummet, vi traadte paa, til Alabast.

Jeg vaagned. Igjennem det aabne Gardin
paa Atlaskesdamen faldt Fuldmaanens Skin.
Hun skinnede selv jo, det levende Lig!
En Fosforglans spredte fra Ansigtet sig.
Det lyste som dæmpede Lampes Krystal,
og Strengene straalte med Glans af Metal.
De Brabandterkniplingers florklare Spind
sig letted og sænkte som Dunet for Vind;
og Øinene fyldtes med mørkeblaa Glans,
og Læben — o tror jeg, skjønt vaagen, min Sans? —
Hun sang, og hun Toner af Strengene fik,
vidunderligt tyste som Kildens Musik.

„Min Harpe kun toner, af Geist gjennemstrømt
om hvad din Sofie langt borte har drømt.
Dig skal jeg, du Elsker! — saa lød det — hvergang
hun drømmer om dig, det fortælle i Sang.
Men tør jeg afbryde din Slummer med sligt,
for Mennesker Drømme, for Aanderne Digt?"

„Hver Nat, skjønne Dame! — jeg raabte — O du
af Kjærlighed død er, det aner jeg nu."
Og siden, Sofie, i Damen jeg ser
vor fælles fortrolige, ræddes ei mer.
Om Morgnen en Krans Immorteller jeg hang
om Rammen, den matte og brustne, og sang:

„Hvor herligt, at bryde de jordiske Baand!
faa Straaler for Ben og for Støvet kun Aand!
Men ikke fordi jeg da seile kan paa
de deilige Skyer gjennem Himmelens Blaa
til varme Provence og Helleniens Strand
og hinsides Asien til Tiniansland,
til legende Vild i Uskyldigheds Dragt,
hvor rigest Naturen er, herligst dens Pragt.
Ei derfor; men da ind i Sjælene kan

jeg skue saa frit som i Blomster og Vand.
og Hjerternes Drømme saa let faar jeg fat
som Atlaskesdamen Sofies i Nat."

Til en ung Pige.

Tro mig, dens Graad, hvis Smil er ømme,
hvis Blik er godt, blir mildt og let,
som den en Rosenbusk idrømme
en tusmørk Sommernat har grædt.
I aabne Træk har Skjæbnen alt
det gode Hjertes Liv fortalt;
og anden Stjerne kan ei spaa,
tro mig, end rene Øies Blaa.

Der vil ei blive megen Smerte,
ei mere bitter Taarestrøm,
end Brudens ved Venindens Hjerte,
end Barnets efter yndig Drøm.
Men Sol vil skinne deiligt ind,
og hedt vil gløde Rosens Kind.
Og Livets vaagne Blik forbi
gaar Barndomsdrømmens Fantasi.

Naar ensom i min Høst jeg sanker
mit Livs Erindringer engang:
med en af mine egne Tanker,
med yndigt Billed i en Sang,
med digtersk Syn en Morgenstund,
der bragte Sang, ei Guld i Mund,
forveksles du — et Billed i
mit eget Levnets Poesi.

Som Busken over Muld har regnet
en Sommernat sin Blomsterpragt,
saa Morgnen finder Marken tegnet
som blomstbaldyret Brudedragt,
er alt hvad skjønt min Geist har tænkt
din dunkle Fremtid forud skjænkt.
Min Fantasi har den bestrø'd.
Den Blomst ei har, dertil for sød.

Poesier.

1. Den navnløse.

Kun hun selv, og ingen anden,
vide hvad jeg fandt paa Stranden,
  kun hun selv — selv uden Navn,
Perlen lig, der uopdaget,
endnu ei er bleven taget
  ind i Diademets Favn.

Da, med Navn den at berømme,
Skjalde Fantasien tømme;
  Kongens Indfald selv er mat.
Man af Stjerner eller Maane
Prægtigt Navn og Rang maa laane
  til hans Krones fundne Skat.

— Elskte „Navnløs"! thi jeg vover
selv for Vennen, naar han sover,
  ei dit Navn at nævne tyst:
han, selv han skal mig misunde.
Det, for rent for Verdens Munde,
  tone skal kun i mit Bryst.

Elskte „Navnløs", om du skulde
faa *dit* Navn og Rang tilfulde,
  Perlen lig, i Kronen sat:
til mit Bryst man ty! mit Hjerte
i sit dybe Hjem det lærte,
  da paa Strand jeg fandt min Skat.

O, der evigen det toner
som en Klang fra Aanders Zoner:
  Navnet, hvormed Himlen alt
dine hulde Dyder ærer,
mens sin Knop din Ungdom bærer
  af sin første Rødmen malt.

Ve, sin Fryd at maatte kvæle,
vove ei om Fundet mæle!
  Men jeg Verden ikke tror.
Piletræet kun, hvis Blade

lytte vel, men snaksomt glade
  pludre væk hinandens Ord;
matte Bølge kun, som dale
maa i Grav midt i sin Tale,
  Englen, som med Taushedsed
Synderens Bekjenden tager,
før han Rædselsmulmet drager
  bort for Guds Barmhjertighed:
hvis de taushedstvungne trende
jeg dit rette Navn lod kjende,
  var det Troløsheds Forraad?
Hed da „Navnløs“ for dem alle!
„Navnløs Perle“ de dig kalde!
  Perle, ren som Engles Graad!

---

2. Blomsten.

Fagre, hvor arm er din Elsker idag! Thi han, som saa gjerne
med Diamanter og Guld din Dørtærskel vilde bestrø,
  ak! Han eier idag
ei vante Buket til dit Vindu.

Nelliken holder jomfruligen stolt sig lukt i sit Bæger:
Blomsten har seet din Mund; nu blegner den heller iskjul.
  Ak, jeg eier idag
ei vante Buket til dit Vindu!

Hvide Narcisse har hyllet sig ind; thi nødigen vilde
Stjernernes yndige Barn sig tabe i Glans mod din Barm.
  Skinsyg over din Mund
vil Rosen idag sig ei aabne.

Dog jeg med brændende Kys — somom jeg dig favned, min elskte —
har forgjæves forsøgt at aande i Knopperne Liv.
  Ak, at Blomsternes Barm
kan gjemme ufølsomme Hjerter!

Fagre, dog eier din Elsker en Blomst, hvis fyrige Flamme
evig som Stjernernes er: udødelig Kjærligheds Blomst.
  Dit velsignende Blik
har saaet den selv i mit Hjerte.

Den er udsprungen saa fuldt som en Sol. *Den* ømt har jeg pleiet,
ledet mit varmeste Blod til Rødderne dybt i min Barm,
dugget dem med min Graad.
Den Blomst jeg dig skjænker, min elskte.

Forhen et Skud i min Sjæl, kun en Drøm imellem dens Tanker,
Tanke og Sjæl er nu den; lig Barnet i Vuggen, min Sjæl
kun en Drøm i dens Dyb.
Den Blomst jeg dig skjænker, min elskte.

Hvilte du kun en Sekund ved mit Bryst, da skulde du føle
bævende Liv i dens Blad, der fik af en Skjalds Fantasi
al sin himmelske Pragt.
Den Blomst jeg dig skjænker, min elskte.

---

3. Fødselsdagen.

Om en Time Fødselsstunden
for min elskte er oprunden:
Kjærlighed med Gaver kom!
Du, den rige, er saa tom?
Har du intet bedre funden
end en Taares Fattigdom?

Den har du fra Sorgen røvet.
Eller er du selv bedrøvet,
du, der praler saa af Magt?
Alt er dig jo underlagt?
Hvi har du da Flugt ei prøvet
for at høste Nattens Pragt?

Intet vilde hende klæde
bedre end et Stjernekjæde
slynget om det blonde Haar.
Skynd dig! ned Orion gaar
Skynd dig! Beltet allerede
løses, før du Skyen naar.

Først hun vilde ret fortrylle,
naar du kunde hende hylle

ind i finest morgenrødt.
O, hvor Skyens Silke blødt
vil om disse Former skylle,
hvorpaa Gud sin Kunst har ødt!

— Kjærlighed, hvorledes er det?
Du, saa kjæk og uforfærdet,
nu saa magtesløs og arm?
Stamp i Jorden i din Harm!
Frem tør bryde der bag Gjærdet
dine Legioners Larm.

Fe og Alfe (om de gives?)
tør af Medynk gjenoplives,
skaffe dig ihast et Slør,
som af Blomsterglans de gjør.
(Blot det ikke sønderrives
før din elskte faar det, *før!)*

Ak, jeg frygter, at du skryder,
naar om Magt din Tale lyder.
Hvorfor vil du eie mer
end dit Hjerte, som det er?
Hvad, om *den* Present du byder
da idag din hjertenskjær?

---

4. *Fantasi.*

Muntre Raab fra Fyrreskoven,
Klang af Horn og Skud deroven,
kald mig ikke op fra Voven
ved den lave Kyst!
Der hvor jeg min Mø har funden
maa jeg dvæle tryllebunden.
Lænker ned i Klippegrunden
løbe fra mit Bryst.

Stranden tror I gold og øde?
Ak, I ser da ei de røde
Roser, som i Sandet gløde
frem i hendes Spor!
Eders Øine er ei klare:

[illegible]

Skynd dig, fagre Havets Datter!
før dig Brændingsbølgen fatter,
og med Lyst dig drager atter
  ud i vilden Sjø!

Eller, siden du saa ene
vandrer mellem Strandens Stene,
mon en Sky, som maatte tjene
  Engle til et Skib,
her mod Bjergets Top forliste,
maatte sin Besætning miste,
kun at du, der var den sidste,
  frelstes af en Grib?

Hvad du er, om du tilbage
til dit eget Hjem vil drage,
mig, min elskte, maa du tage
  med dig i din Flugt.
Tyr du til den dybe Bølge,
os skal da den samme dølge.
Gjennem Dyb og Himmel følge
  skal min Sjæl din Flugt.

---

5. *Den elskte.*

Guld er Støv og Purpur Pjalt,
Ædelsind er det ei alt?
Kan jeg større Rigdom finde
da end hos min tro Veninde?

Ædelsindets Tankers Flod
det er himmelsk Adelsblod.
Kan jeg bedre Adel finde
da end hos min tro Veninde?

Ynde, du er Skjønheds Sjæl,
skjønnere end Skjønhed selv.
Kan jeg større Skjønhed finde
da end hos min tro Veninde?

Jomfru, blusser du iløn?
Du er rig, fornem og skjøn.
Bedste dog af først og sidste,
at du selv ei deraf vidste.

Smiler endda haant en Nar,
da et Smil jeg ogsaa har,
koldt som Staalet — blot det ikke
smelter hen i hendes Blikke.

O de straale ømt og smukt,
er end Øiet slummerlukt.
Himmelsk Glans, selv naar hun sover,
straaler hendes Aasyn over.

Jomfru, Engle stige ned
til din Uskylds Hvilested.
Helgenrene Jomfrusjæle,
mens du slumrer, om dig knæle.

Tør imellem dem min Bøn
ydmyg blande sig iløn?
naar du vaagner, med dem stige
op for dig til Himmerige?

---

6. *Den elskedes Overfart.*

— Tys! det plasker over Vandet.
Det er hende! Det er hende!
Hendes Forbud er alt landet:
denne glade Angst for hende.
Aaretakten kan jeg kjende:
uden Regel, uden Lag,
som mit eget Hjertes Slag.

Bølge! Bølge! skyd bagefter!
sikkert, men med fulde Kræfter!
Ellers med mit Blod jeg plette
vil din rene Barm, og trætte
med mit Lig din Flugt den lette.
Selv vil jeg i Stormen bo,
at dig aldrig undes Ro.

Hulde Stjerne, over Vigen
maa du trofast lyse Pigen.
Er ei hendes Blik dit eget?
har, i Eva-Aasyn præget,
dog ei Jord ei Himmel sveget?
Kan du hade egen Ild?
frygte den, der er saa mild?

Ve dig, om du kunde svige
Baaden med den unge Pige!
Skjønt du straaler i det høie,
Hevneren min Bøn skal bøie.
Som den dødeliges Øie
han kan dig udslukke brat,
gjøre al din Glans til Nat.

Lyser du med trofast Styrke,
da jeg evigt dig vil dyrke.
Jeg Bassin vil Kilden bryde,
mine Blomster duggbegyde,
at jeg Speile nok kan byde
dig og hende, der saa lig
er i Blik og Renhed dig.

---

7. Min Grav.

Hvor er jeg glad, ja hjertensglad!
  Thi alt jeg ser det Sted,
hvor halten Hevn og blinden Had,
som med min Skygge fulgtes ad,
  skal synke trætte ned.

Der ligger det, mer nær end tænkt,
  bag tvende Piletræ'r,
med Løvguirlander rigt omhængt,
med Grønsvær dækt, altid besprængt
  med Dugg saa demantskjær.

Skeløide Nid, der mest bekvemt
  du læser mine Kvad!
Der vil du fatte mere nemt,
hvi jeg, og ikke du, har stemt
  min egen Strengerad.

Der slæng dig, Had, som kom for sent!
grib efter mig endnu!
Det Støv, du faar i Haand, er rent
som Liljernes, mod hvad du ment
og tænkt har i dit Hu.

Ha, stolte Følge til min Grav,
hvi vender du dig hen,
som om du tørred Taarer af?
Ei I, men Elskov den mig gav.
Jeg derfor elsker den.

Har *hun* ei lovt hver Pintsefest
mig at besøge der?
Skjærsommersøndagen dernæst
hun atter være skal min Gjæst.
O Plet, hvor kjær du er!

Da Bogfink, syng i Pilens Top!
Spring ud, Jasmin! spring ud!
Har Gravens Rosentræ en Knop,
da lukke den sin Læbe op
til Ære for min Brud!

Der bor jeg da den Sommer kort.
Mit Lyststed, Plet, du er.
Med sidste Blad jeg flyver bort,
at vente tro i Himlens Port,
til selv hun kommer der.

---

8. Det første Haandtryk.

Din Puls har banket min imod.
Forente var vi Blod i Blod.
Det var i faa Sekunder bare.
Ei længer Salighed kan vare.

Hvor mildt din bløde Aare slog!
Men min i høie Bølger jog.
Nær med sin Purpurstrøm den fulde
besprængt dit Jomfrubelte skulde.

Saa ømt og fast ei Aander to
kan sine Vinger sammensno,
saa smelter Flamme ei i Flammen,
som vore Hænder hvilte sammen.

O siden har mit Blod ei hvilt;
men stormende i Aaren ilt.
Har det da Sjæl, som ei forglemmer?
Det Slaget end af dit fornemmer.

O, vore Hjerter længer maa
ei skilte ad, min elskte, slaa.
De høie Stjerner vidne kunde,
at deres Strømme sammenrunde.

---

9. *Den første Omfavnelse.*

Kommer nu Sorger! knuger mit Bryst,
at det ei sprænges af jublende Lyst!
Himmel med Uheld, Helved, med Kvaler
tæmmer dets Bølger! Thi der har hun hvilt!
Fiendenag
aabne dets Aarer! din Pilodd kun svaler,
thi ved dets Slag
har hun jo sitret og smilt.

Sorgen har tabt sin Tyngde og Magt,
hvor hendes yndige Aasyn har lagt.
Sank hun den ned i sit svømmende Øie?
Drak hun dens Gift med sin Mund? Thi jeg saa
Vemodets Smil
bævende Skygger om Læben at bøie;
dunklere blaa
sværmede Øinenes Ild.

Du har forsont, uskyldige Brud,
Sjælen med Verden, Blodet med Gud:
dengang din hellige Pande du sænkte,
straalren som Naadens skinnende Lin,
over mit Bryst,
borttog du Synden, den taarebestænkte.
Nu er mit Sind
rent som et Tempel og lyst.

Rødmende Uskyld speilte du ind,
Brud, i mit Bryst med jomfruelig Kind.
Viftet af himmelske Due fornemmed
jeg i den Lok, som omsvævede mig.
Hil mig, min Geist,
forhen dæmonisk, for Himmelen fremmed,
er nu ved dig,
elskede, hellig gjenreist!

Der, hvor din Læbe rørte mit Bryst,
indenfor blev det saa glorielyst.
Kjærlighedshymner derinde fremsprunge
under dit sansløse, drømmende Kys.
Sødmen deraf
drak Fantasien med glødende Tunge.
Styrke og Lys
skjænkte det Ømheds Seraf.

Dengang du laa ved mit Hjerte, min Brud,
var det som Blomster sprang derifra ud:
Blomster, som levte, drømte og tænkte.
Mandel og Abild ei vaier saa fuld.
Solen sit Blod
ikke saa rigt over Roserne sprængte.
Sjælen sit Muld,
drømmende saligt, forlod.

Fjern dig, min Sjæl, du mørkblaa Seraf!
Eller en Stund i mit Blod dig begrav!
Herskende lad det rulle saa længe.
Nerven lad aabne sin sitrende Mund!
Samling berøvt
høre du opfyldt med tonende Strenge
Brystet, hvor hun
hvilede elskovsbedøvt.

---

10. Det første Kys.

Elskeren:

Hvor er du, min elskte! Hvi lod du mig ene?
Hvi har du dig skjult bag de ludende Grene?

Elskerinden:

Se her ved dit Hjerte, kun skjult af din ømme
omfavnende Arm vil din elskede drømme.

Elskeren:

Jeg hører din Stemme, som Engle dig lærte.
Men sværg, at du hører mit bankende Hjerte!

Jeg ellers maa tro, at Henrykkelsen dyssed
i Døden det ind, da du, elskte, mig kyssed.

Jeg ellers maa tro, at den Honning kan dræbe,
som dugger med salig Berusning din Læbe.

Elskerinden:

Jeg sværger, jeg hørte dit Hjerte at banke.
Men nys stod det stille, da stanste min Tanke.

Elskeren:

Jeg hører din Stemme; men øiner dig ikke.
End dunkler et Salighedsmulm mine Blikke.

Mit Øie, i Straaler fra dine indhildet,
medet sig i Drømmenes Himmel forvilded.

Elskerinden:

Du blegned, dit Øie sig lukte, dit Hjerte
forglemte de Slag, som af mine det lærte.

Elskeren:

Da Læben jeg kyssed, da Midjen jeg knuged,
du blegned, som om jeg din Blodstrøm indsuged.

Men atter, som aanded dit Blod, i Sekunden,
til Kysse paany flød Karminen til Munden.

Elskerinden:

Hvor angest jeg var, at jeg havde i Sukket
din flammende Sjæl i mit Hjerte inddrukket!

Elskeren:

Mig syntes mig skybløde Vinger omslynged,
som om en Serafbarm mig jublende gynged.

Elskerinden:

Det er mine Arme, som ømt dig omfavne.
Ak, Sværmer, din Himmel du bittert vil savne.

Elskeren:
Nei, Brud, fremfor Himlen dit Favntag jeg skatter.
Og kys mig, saa er jeg i Himmelen atter.

---

11. Kjærlighed og Nød.

Se, min elskte, Roserne rødme
som Smil henover de haarde Klipper,
de søde Jordbær gro paa gjerrige Høider!

Saa den haarde Skjæbne modvillig
vor unge Kjærligheds Fryd skal bære.
O Nød, hvor skjøn, bestraalt af salige Taarer.

Se, dit smukke blegnende Aasyn,
med to lyksaliges Smil bedækket,
er lig en Geists af død, forherliget Glæde!

Derfor, Nød, vi begge dig elske.
Vor Elskovs Fædreland er din Goldhed.
Vær stolt, min Brud! det grænser nærmest til Himlen!

Begge har beslægtet Natur jo?
Hvor ligne Stjernerne dine Taarer,
skjønt Knopper kun af Øiets mørkeblaa Blomster!

Begge har beslægtede Væsner:
hvor ligne sværmende Engle ikke
de ømme Tankers Flugt fra Øie til Øie?

Der er Nødens straatakte Hjem jo
Maria fødte Alverdens Frelser?
Der boed Ruth, og Hagars Ynde der fødtes.

Igjennem Nødens Ørkner vandred
trofaste Tjener og fandt Rebekka.
Friskt Mod, min Brud! din Fod vor Ørken beblomstrer.

Se, vi begge Nøden jo elske.
Thi med en Fostermors milde Alvor
den lagde tidlig Hænder over vor Elskov.

Med min Sved jeg gjerne beperler
dens Muld, jeg, Skjaldharpens odelsbaarne.
For mere øde Digte svede saa mange.

Snart de golde, stenige Bakker
(en Verdens Fattigdoms sorte Skuldre)
skal bølge i dit Trin med sædgylden Kaabe.

Os i Døren møde to Engle,
den blide Nøisomhed, glad Tilfredshed.
De have dækket Bordet, redet vort Leie.

Nu de fly tilbage til Himlen,
for om det salige Par at melde,
og til vor Søvn at hente himmelske Drømme.

Frygt ei, Viv, min Sang skal forstumme.
Min Sved kun friske skal gamle Laurer,
om blodig Graad end risler indenfor Øiet.

Kun en snebar Stribe behøver
den kloge Stær for sig selv og sin Mage.
Stort mer ei, Brud! Geni og Kjærlighed trænger.

---

12. Hjemme.

Se, atter over mig suser den Pil,
  som rysted nedover
min Barndoms seirrige Lege
  de laureglinsende Blade.

Bekranste Ensomhed feirer som før
  i Skyggen sin Høitid
— den kjære Drømmer, som bredte
  hver Kveld sit Teppe paa Engen.

Som forhen toner den grenede Top,
  den Vindenes Harpe,
der nynned ind i mit Hjerte
  en sød Tungsindigheds Sange.

Naar Grenen vaier, fremblaaner den Elv
  hvis Bølgeslag løste
min Sjæls ubændige Frihed,
  og lærte Kvadet at rulle.

Jeg hører Fossen, hvis drønende Fald
  først vakte de Strømme,
som slumred end i mit Indre.
  De overdrønede Fossen.

Den stærke borthvirvlte stundom en Gran,
  der voved for langt sig,
og Klippens Vildhumleranke,
  der tørstig sneg sig til Stupet.

Den høie Gjetrams, med glødende Kind
  og nikkende Hoved,
af Straaleregnen beruset,
  gled ud og fulgte de andre.

Men pragtfuld, dæmonbevinget Fantasm
  var Granen, som ofte
blev slynget bort af de Strømme,
  som bruste gjennem mit Hjerte.

Og stolten Tanke paa Stengel af Lys,
  og Drømmen, saa smuk som
forelsket Fees Fantasi,
  de Blomster var, som bortførtes.

Der ser jeg Bjerget, det gamle og graa,
  hvor Tanken sig hvilte
tilforn paa Flugten til Stjernen
  og til de sværmerske Skyer.

Hvor ligt en Afgrunds mørkfunklende Blik
  hist sortner ei Kjernet!
Mer kjækt og ædelt det syntes
  end fromme stirrende Himmel.

Hvor øm og trofast du stolte Natur
  mig møder herhjemme!
Ei Blad har Pilene mistet,
  og Engen ikke et Blomster.

Kun dig jeg savner, Genius, dig,
  i Ensomhed født af
Naturens Høihed og Ynde.
  Hvi er du ei under Pilen?

Ve, har du vildfødte Høihed fortabt
  i Menneskelarmen?
forglemt dit Mødrenemæle:
  Naturens Yndigheds Tale?

Ak, kommer der ei min elskede selv?
  Ved Himlen! der svæver
et Elskovsdigt over Læben,
  en Ode brænder i Øiet?

Fortæt din Skygge, min Pil, thi jeg har
  min Genius fanget.
Den vist i Himlen har været;
  thi Jorden har ei dens Blidhed.

Lud ned, min Pil! Thi jeg vil paa min Mund
  fra hendes aftrykke
det Elskovskvæde, og læse
  den Ode, Øie til Øie.

---

13. Den elskedes Slummer.

Hun slumrer . . Tys! Hun slumrer.
Ei mer de bløde Fingre besvare mit Haandtryk.
Lig Kvisten, af hvide Roser for tung,
i yndig Skjødesløshed de hænge.

O den, der, let som Vinden,
det fine Rosenskjær turde kysse, som Hjertet
i hver en Fingerspids aander ud,
de balsamineklare og smekre!

Mit Blod, hvi er du vildest
just nu, da ingen Synd er som den, at hun vaktes,
just nu, mens Evas yndigste Barn
tør frit omsværme i Paradiset?

Nu er paa Flugt i Himlen
den skjønne Sjæl — Blot Englene ikke den fange!
Da blegned hun lidt efter lidt, som Blad
paa Blad af Maanedsroserne falde.

Da Skjønheds egen Farve
blev Dødens Bleghed . . Yndige Død, jeg tilbad dig;
den graadige Grav jeg trygled; din Grav
blev, søde Rædsel, i mine Arme.

Lad Skjønhed blive jordet
hvor ei den kunde leve! O salige Elsker,
den lever, den aander jo ved din Barm!
Mit Hjerte vugger under dens Roser.

Kun kort paa Flugt i Himlen
er Pigens Sjæl, for der at opdage de Blomster,
den lyster at vise Billedet af
imorgen i de straalende Øine.

Thi snart, som Tanken veksler,
de dunkles af Hyacinthers brunviolette,
og snart Cynoglossens sortnende blaa,
og snart Kjærminders Lys de gjenspeile.

Hvor tidt, lig Barnet efter
Nymfæen under Vandet, jeg speided i Øiet!
Hvor himmelskt et Foraar blommed deri!
Saa blaaligt tindred Edens Violer.

Ve mig, af Hjertets Banken
min Skulder skjælver, hvortil hun hælder sit Hoved.
Hun drømmer sig vist paa grønnende Høi,
og hører Alfer hamre derinde.

Mer let end ellers svæver
henover hendes Øienlaag, livlige Drømme!
Thi under dets fine, melkblaa Emalj
er Perler gjemte, Smykker for Engle.

I frie Fantasier,
en Aandeverdens boltrende Sommerfuglsværme,
jert fineste, herligst glimrende Støv
nedover hendes Øienhaar ryster!

Dog vil det ikkun være
som Regn i Hav; thi under de Buer sig hvælve
to dunkelblaa Himle, bugnende af
mer fagre, tankehjertede Drømme.

O saa som hun, der slumrer,
maa Kjærlighed se ud hos den døende Nonne,
der Jorden og Muligheder af Synd
forlod, og seirrig stiger tilhimmels.

O saa er Skjønheds Aasyn
i Tale med Engle! Elskov, saa er du uskyldigst,
saa Yndighed yndigst, Indsøen lig,
der ogsaa slumrer, naar den er fagrest.

Da speiler dybt sig Solen
som bedre Verdens Gjenskin paa Drømmerskens Ansigt:
da sitrer dens Speil af Børnenes Leg,
som disse Smil om Drømmerskens Læber.

O, at jeg vidste Drømmen,
som, lig en flortynd Sky over Himmelens Aasyn,
fløi rødmende over Jomfruens Kind!
Vist som hun drømmer Englene digte.

Hvor yndig den maa være!
Thi Munden aabnes halvt, den at kalde tilbage,
og Brynenes dunkle Straalenet har
sig sagte løftet, for den at fange.

Hun slumrer, end hun slumrer.
O vaager med mig, Himlens hellige, vaager!
Thi engang imellem eders sin Røst
jo skal min søde Drømmerske blande.

---

14. Med en Buket.

Den har ei Sjæl, som ikke tror,
  Naturen er en aaben Bog,
at Mosens blege Klippeflor
  saa vel som Rosen har sit Sprog.

Det kjender du, min elskte, vel.
  Du Drømmen ser i Klokkens Bund.
Du fatter Liljens tause Sjæl,
  og Ordene fra Rosens Mund.

Lad da din skjønne Fantasi
  blandt Somrens Blomster sværme om!
For hende, Blomster, taler I!
Hun er jo selv saa fagr en Blom.

Paa Morgenrødens Høie gro
  kun Roser lige hendes Kind,
paa Lysets Bjerg, hvor Engle bo,
  kun Liljen ren som hendes Sind.

Og ikkun hist, hvor Dagens Blaa
  frembryder som en Kilde klar,
saa fagre Blaavioler staa
  som hendes søde Øienpar.

Smukke Skyer. *)

Se hist, min elskede, hist, hvor Dagen
til Hvile lægger sig paa Skarlagen,
    hvor Solen dalte
  blandt Skyer gyldne og purpurmalte!
    Se der i Vest
  i hine svømmende skjønne Lande,
  først der, kan hænde, sit Vuggeløfte vil Skjæbnen sande,
  at jeg, din Elsker, skal blive Prest.

Den Straale hisset i Luften jaget
er Kirkespiret, hint gyldne Taget!
    Hint violette
  derudenfor er en Blomsterslette.
    De mørke Lag,
  af Straaler brudte, er Lunde dunkle,
  hint røde Hjemmet . . . o se, hvor Vindverne gyldne funkle!
  Vi kunde være der end idag!

Din Guitar vil paa sin Plads at hænge
du finde, elskte, med Straalestrenge.
    Og dine Blommer
  i Vindvet hilse dig, naar du kommer.
    Derudenfor

*) Om Anledningen til dette Digt se „Hasselnødder" 45de Stykke. *H. Lassen.*

i Leg paa Engen sig himmelfødte
Smaaengle tumle, for hvem ei moderlig Smerte blødte.
. . Dit Hjerte føder, o en er vor!

Omkring os, elskte, i glade Skygger
en salig Menighed bor og bygger,
hvor henrykt Folket
min Lære ser i dit Aasyn tolket!
Dit Klædebon
de kyssė alle med Sammenstimlen
omkring dig, Hustru, naar hjem fra Kirken igjennem Vrimlen
vi vandre begge to Haand i Haand.

Livets Musik.

Legende.
(Ved en Koncert af Violoncellisten Gehrman).

Af Alt frembrød paa første Bliv
et Liv af Liv, et Livsens Liv.

Som Slanger Kvisterne sig sno'de,
med synlig Aanden Græsset gro'de.
Sig Palmens brede Blade rørte
som Fuglens Vinger op og ned,
endskjønt de ikke kom afsted.
Syringens Blad, som om det hørte,
lig spidset Øre oprakt stod.
Man Pulsen saa af Rosens Blod;
og alle Markens Blommer vare
som Læber, der med Smil kun svare,
som Øine, der i Afstand dog
forstaa at tale Blikkets Sprog.
Det var et Liv af første Bliv,
et Liv af Liv, et Livsens Liv.

Men Alt var lydløst; lydløst alt!
Selv Bølgens høie Røst var kvalt.
Som Hvælv af Luft henpaa hinanden
de rulled tause over Stranden.
Og Fossen styrted uden Gny,
som Skyen glider over Sky.

Og skjønt, men taust som Marmel var
det Skabtes første Herskerpar.
De talte ikkun til hinanden
med Haand til Læben og til Panden.

Mer livligt Liv de leved dog,
mer fyrigt deres Hjerte slog.
Endnu, naar Livet høiest stiger,
fra Tungen Lyd og Mæle viger.

Men gid i Barmens Dyb begravt
de Marmorhjerte havde havt,
for dødt og koldt til i sin Banken
til Synden at undfange Tanken!

Dog skede det i Blodets Varme.
Men Herren ynktes med de arme.
Han ei dem knuste, som fortjent,
men stansed Synden, som var ment.

Før Tanken brød i Udaad ud,
i Hjertet stanstes den af Gud;
men, til en Straf, og med det samme
Bevægelsen ved Livets Flamme.
Ja, til en Straf, saa let som givet,
han tog Bevægelsen fra Livet.

Medet laa Floden i sin Dal
som blaa Emalj, som fast Krystal.
Men øverst oppe under Fjeldet
som Marmorlag stod Fossevældet.
Vel Fuglen fløi, men som paa Bly,
som Is paa Vand stod Luftens Sky
Ei vifted Vind i Luftens Haller.
Den stod som Havenes Koraller.
For Menneskets fortvivlte Blik
alt lignede et Mosaik.

Forbandelsen var rædsom. Alle
Serafer ned for Herren falde;
men ingen vover til hans Vrede
for den fortabte Jord at bede.
Da sitrede det Straalehav,

som Thronen bølgende omgav;
og, kløvende dets Lys, frembryder
Almagtens egen Røst, der lyder:
„*Den* løser Jorden fra min Vrede,
som har en Kjærlighed saa stor,
at han forlader Himlen for
den arme Adams Skyld dernede."

Men alle taug. Da Kjærlighed
brast første Gang i Englens Hjerte;
selvofrende for Jordens Smerte
vil ingen svinge sig derned.
Hos Englene, de skrækbetagne,
sank Vingerne, af Lamhed slagne.
Selv Engelen „Barmhjertighed"
kun loved Graad i Hjælpens Sted.

Da lød en Røst, den Røst, som Stjerne
til Stjerne toner i det fjerne,
det *Harmoniens* var, som talte,
— den Engel, paa hvis Vinger Gud
Konturerne til alt afmalte,
før det blev til paa Blivets Bud:
„Farvel, I himmelske! Farvel!
Jeg Jordens Liv gaar at befrie.
Det skal ei mer forstenet tie!
I Jordens Liv ton ind, min Sjæl!"

Fra Himlen Tonens Engel svunden
har sig til Støvets Læbe bunden.
Den første Tone lød derfra:
et jublende Halleluja.
Da vifted Bladene, og Bækken
løb syngende igjennem Hækken.
Som en uhyre Sølverstreng
klang Fossen, spændt paa Fjeldets Hæng.
I Skyen dirred Lærkens Lyst,
og ud fra Droslens fulde Bryst
sin Vemod tonte Sommerkvelden.
Allivet ud i Toner brød;
ja selv i Granens tause Skjød
opvaagnede Violoncellen.

Hungersnøden.

Stjerner! følte I, som se
hele Jordens tause Ve,
o, da saa paa den I ikke
ned med saa krystalne Blikke,
speilte jer med samme Kulde
i dens Øine taarefulde
som i Isens blanke Øde!
Gløde vilde I, og bløde
Strømme ned af himmelsk Smerte.

Ak, jeg tænker mig med Gru,
at du har et Rigmandshjerte,
skjønne Stjerne, siden du
kan saa smilende nedse
hist hvor under Dalens Tage,
jevnede med Bakkens Sne,
Folket jordet har sin Klage.

Hvo kan høre den? Og neppe
nogen af de andre tror,
Folkets Nød er fuldt saa stor.
Under Vintrens Dødningteppe
ned sig Hungeren har rodet,
for at myrde uforstyrret,
for at suge Hjerteblodet,
stille, langsomt, uden Vunder,
af de arme ud derunder.
Bredt er Fjeldet, uden Sti;
Nabobygden faar kun vide
Rædslen paa sin egen Side;
Veien gaar den Dal forbi;
glemt og ensomt maa den lide.

Over den igjennem Ljaaren
ser det brustne Øie, hvor
som et Tagskjær Bræen gror,
for at styrte ned til Vaaren.
Spar din Angst for dine kjære,
Stakkel der paa Leiet! thi
inden da det ogsaa være
vil med alle dem forbi.

O, jeg skulde kjende Dalen!
Ingensteds saa grøn var Birken,
ingensteds saa hvid var Kirken,
ingensteds saa Bygget gro'de . .
o, jeg skulde kjende Dalen,
hvor de gamle Dyder bo'de!
Gjæstfriheden stod i Svalen,
indenfore ved sit Fad
frydefuld Tilfredshed sad.

Ak, nu maa jeg Skjor og Meise
raade, at de ilsomt reise;
Foraarskraaken maa jeg raade,
at hun ikke flyr — til Baade
for sit eget sultne Skind —
i det Dødens Lukke ind.

Ingen Vei fra Grænd til Grænd!
Alle føgne er igjen.
Arnen røg dog undertiden,
men nu er det længesiden.

Mon ei Folk paa Gaarden er?
Ingen Sti til Fjøset mer!
Hvor mon Gjenterne da føite?
Høre de ei Koen raute?
Hvor fortvivlet og hvor hæst!
Ve, den Stakkel indelæst!
Hvorfor jog man Nissen væk?
han, som lægger Halm i Baasen,
Salt i Krybben, Hø i Hæk?
han, han kunde sprænge Laasen.

En — o, er det Liv endnu?
En har hørt det, og med Gru.
Gjenfærd af en Mand, som lever,
inde sig paa Leiet hæver,
hvor han Liget har ved Siden
af sin ældste, skjønt en liden.

Dybt indsjunkne Øie flammer
end engang af rædsom Jammer.

Han vil op . . hvad vil han? Der
findes jo ei Halmstraa mer?
Løvet slap før Kyndelsmisse.
Døden, Døden er den visse.

Mandens Øie taages atter.
Med en Hulken som en Latter
synker ned han ved sin lille,
den, der blev medet saa stille

Stjerner! o I ikke skue
kunde i den mørke Stue.
Ellers eders Straaler jaged
borende I gjennem Taget;
eders Glans i Melk henflød
for at læske denne der,
som saa skyldløs var som jer,
men nu ligger stiv og død.

Det er koldt og mørkt paa Gruen.
Alt en Uge slukt er Luen.
Thi saa længe er det siden
Konen gik med nok en liden
ud paa Bygden, for at friste
Liv i den, hun mindst vil miste.
Mødre vide det: den sidste:
den, hun fødte under Jul.

Ve, hvor har hun nu sit Skjul?
Hvast har Snoen siden strøget;
rædsomt har det siden føget;
Svalen ligger fuld; for Sne
kan man ei af Vindvet se.

Tys! det banker paa, det banker.
„*Anne!*" — sige Mandens Tanker —
„*Anne*, kommer du engang?"
Ak, det er en sulten Skjære,
som ei længer kan sig nære,
og nu gjæste vil hans Trang.

Om en Stund igjen det rusler,
som om en ved Arnen pusler.

„*Anne,* er du der? Du maa
nøre op; jeg fryser saa.

Vandet, Anne, som du satte,
da du vandred, her ved Sengen,
frøs tilbunds den første Natten;
og jeg tror, at ei med Drengen
det er rigtigt; men se selv!
Han saa stille blev ikveld.“

Lyden, ak, er Vindkast bare,
som igjennem Piben fare.
Lig en Aand, der halvt sig former,
men igjen i Jorden siger,
Asken er det kun, som stiger
op tilveirs, naar ned det stormer.

Det er Nat. Den arme vide
kan ei i den mørke Stue,
uden Dag og Arnelue,
i sin sløve Vanvidsblund,
hvad det lange Døgn mon lide.

Anne i den samme Stund
under Skovens vilde Træ
søger for sin spæde Læ.
Ve! Hun har ei mer i Brystet.
Ud det sidste har hun krystet,
blandet det med smeltet Sne.
Ve! der er ei mere! Ve!

Stjerner, o I samme, som,
tændte an i Nattens Dom,
glimre nu herovenover
Syndeverdenen, som sover! . .
Stjerner! Moderens Elende
blikked ned I stolte paa . .
ak, hvor kan I funkle saa?
En Ulvinde gik rundt hende
med ærbødig Ømhed, sænkte
ned sit mørke Blik, og tænkte
vel paa sine egne smaa.
Arme Mose, hvor hun sad

ønskte kun at kløve Sneen,
række op til Moderveen
i sit hvide, bitre Blad
fuldt af sødtanrettet Fad.
Gentianen gjerne vilde
sine Sommerkroner spilde,
blot den kunde skyde straks
op i hendes Skjød et Aks.

. . Tys! Hvad er det? Kvinden speider.
Gjennem Sneen det arbeider.
Lys nu, Stjerne! Hjælp nu Gud!
Det er Hjælp: et Kongebud!
Karl Johan har seet Nøden;
han vil frelse dem fra Døden;
han vil Folkets Jammer binde;
han ei kjender anden Fiende.

Se som Stjerner da hans Øine,
op blandt dem om Natten fløine?
Faar han Meldinger i Salen
da af Ørnene fra Dalen
om hvad i dens Dyb de saa?
Bragte Drengen da, som laa
ved sin Faders Hjerte stivnet,
i Sekunden gjenbelivnet
med en Engels Form og Sans,
Klagerne til *Karl Johans?*

Kongens Ankomst *).

Tør en banlyst Harpe lyde?
Hvo vil Flodens Flugt forbyde?

Paa dens Vover end ei flommed
troløs Pris for Kongedommet.

Frihed, Kjærlighed og Smerte
tonte fra dens Aandehjerte.

*) Om Anledningen til dette Digt se „Hasselnødder“, 44de Stykke. *H. Lassen.*

Republikens Kolonnader
skinne bag dens Strengerader.

I dens Dyb sig Idealer
som i Tryllespeilet maler.

Heller Syner mig forvirre,
end en Løgn dens Malm skal irre!

Før den fuld af Drømme hænge,
end af kjøbte Messingstrenge!

Serafimerkjeden veier
op ei mindste Streng, den eier!

Kongens Riddersmænd om Skjalden
sige dog, han er en falden,
lynildslagen og begravet
dybt, som Ikarus i Havet.

Vel! naar dømtes Lovsang toner,
Himlen sig med Dybet soner.

Som to Naadenshorn de tvende
sig imod hinanden vende.

Fuldt af Stjerner drysses Helved,
og Dæmoner fylde Hvælvet.

Konge! hvad, om dine bolde
ei som Skjalden af dig holde?

Hvad, om Kjærligheden svigter
før din Ridder end din Digter?

Hvad, om Æreporten lued
usselt mod det Syn, han skued?

*

Hvor *St. Halvard* kneise skulde,
ligge *Giller* seks imulde.

Da „Nu kommer Kongen!“ brused,
kom de alle frem af Gruset.

Kalk fra Kalk og ud fra røden
Tegl sig skilte Purprets Gløden.

Langs med Ladegaarden stiller
sig i Rad de Konge-Giller.

Tre mod Tre med Blus i Hænder.
Høiere Skarlagnet brænder.

Som den høieste i Skaren
fremmest stod *Jorsalafaren.*

Eisteins røde Ørn i Ryggen
lyste blodig frem af Skyggen.

Inges Benrad, skjønt den mindste
hvidere end Maanen glinste.

Konning *Karl* du ind i Staden
rulled gjennem Kongeraden.

Som du kom dem nær tilmøde,
vokste Huldet paa de døde.

Da de saa dig, svulmed Barmen,
Musklen gjød sig fuld om Armen.

Øiet ud af Hovedskallen
lyste kjækt som før paa Valen.

Læben syntes end at klinge
af en Tale, endt paathinge.

Kronerne som nye funkled,
Øiets Glans dem dog fordunkled.

Ha, det var et herligt Skue:
Konger seks i Skarlagslue!

Konning Karl, da fik du Fyldest:
Norges Konger gav dig Hyldest.

Sigurds Blik, det dunkelbrynte,
„Dine Fiender Ve!" udlynte.

„Hil dig!" laa paa Inges Tunge.
„Hil paa gamle Tomter, Konge!"

„Tag ved Folkets Arne Sæde!
Hvil dig i de fries Glæde!"

„Frihedsflammen dig ei brænder.
Vi fra gammel Tid den kjender.“

„Uden den — det har vi fristet —
fryser Troskabs Blod i Brystet.“

„Deri holdes Sværd i Hede
for Normannakongens Vrede.“

„De i Glød, om du begjærte,
slængtes i din Fiendes Hjerte.“

Saa de gamle gjenbesjælte
Konninger til Kongen mælte.

Folket dog ei saa, ei hørte
andet, end at Kongen kjørte.

Synets Herlighed sig dulgte
for den Flok, som Vognen fulgte.

Gabende de blinde Stakler
saa af Rækken kun dens Fakler.

Men i Kongens Barm sig rørte
alt, hvad Skjalden saa og hørte.

Vist hans Hjerte slog ei sagte,
da han gjennem Oslo agte.

Rullende paa dets Ruiner
stod det gjenreist i hans Miner.

Norges Storhed om sin Isse
følte Kongen da tilvisse.

Og i Sindet op sig stiller
Raden af de kronte Giller.

Nu igjen blandt Kalk og Stene
ligge sammen deres Bene.

*

Men mer skjønt end Kongeraden
og det Lampetaarn i Staden,
Drot, et Æresblus dig brændte
i en Vraa, som ingen kjendte.

Gammel Enke sad ved Gløden,
som du tændte an for Nøden.

Og hun ser med Glædessitren,
Karl, dit Navn i Emmens Glitren.

Enkens Tankespil Rosetter
af Rubiner om det fletter.

Skjønnere illumineret,
Konge, har det aldrig været.

Skjønnere det aldrig brændte
end i Taarens Transparenter.
Derigjennem klart jeg kjendte
Himmelen, som, Karl, dig venter.

Armodstaarerne, du lindrer,
forud der som Stjerner tindrer.

De af dig beklædte spæde
Purpurskyer for dig brede.

Om dit Sværd Taknemligheden
fletter Roser ifra Eden.

Og Basunerne ved Dommen
juble som dit Folks „Velkommen“!

Robert Major. *)

Hvor yndigt maa ei Irland være!
  dets Skov hvor mørk! Dets Høi hvor grøn!
Hvor ligt Slavinden ei, hvis Ære
  er Skjønhed og en Helt til Søn!

Som hende elskes det med Flammer
  af Smerte og af Kjærlighed.
Dets Toner i Balladens Jammer
  forfølger Emigrantens Fjed.

*) En irsk Emigrant, der efter den irske Opstand i 1798 under dette — som det heder, antagne — Navn ankom til Norge. Han endte frivillig sit Liv.
H. Lassen.

Did først og saa til Himlen vilde
den gamle graa Republikan.
Han saa, da han i Døden smil'de,
„*the Emerald of the Ocean.*"

En Slægt, hvis Blod er koldt og vandet,
forbauset fatter ikke, hvi
den dødes glade Smil er blandet
med sitrende Foragt deri.

Som var ham Døden kun en tæmmet
og lydig Ørn, han kalder den,
at bære ilsomt ham til Hjemmet,
og derifra til Himmelen.

Den eneste, som han vil tvinge.
den *Fitzgeralds* og *Tandys* Ven,
er Dødens Magt, at den skal bringe
ham til det elskte Erin hen.

Hvor yndigt maa ei Irland være!
hvor yndigt for at elskes saa?
Han ønsker Himlens Bund maa bære
sligt Grønt, hans Barndom hvilte paa.

Han vilde did med Magt — hvor syndigt!
Med Magt han vilde did igjen.
Men Irland, hvor er Irland yndigt!
og hvor barmhjertig Himmelen!

Ludvig Mariboe. *)

Nu tom er Haanden, træt og tom,
der skjænkte Norges Fattigdom

*) *Ludvig Mariboe* blev født 1783 i Kjøbenhavn, af jødiske Forældre. I Aaret 1805 bosatte han sig i Norge, hvor han snart ved sin storartede Patriotisme, sin Velgjørenhed og rastløse Virksomhed erhvervede sig Krav paa at henregnes blandt sit nye Fædrelands ypperste Borgere. Han var Storthingsmand for Kristiania i Aaret 1830 og for Akershus Amt i 1833. I 1824—1834 redigerede han Oppositionsbladet „Patrouillen". Forskjellige Slags Skuffelser og Modgang i hans politiske Liv, og en tildels ved hans utrættelige Virksomhed nedbrudt Helbred frembragte, i Forening med hans af Naturen febrilske Temperament, i hans sidste Leveaar en aandelig Svækkelse, der tilsidst, i Aaret 1839, gik over til fuldstændig Sindsforvirring. Det var Efterretningen om denne Begivenhed, der fremkaldte W.'s Digt. — Mariboe døde i 1841.
H. Lassen.

mer Guld, end nogensinde dette,
om det har Hjerte, kan forgjette.

Hvor famler den i vildsom Leg
omkring hans Pande høi og bleg!
Den efter Borgerkransen leder,
som, Nordmænd, han jo fik af eder?

Nu har han ikke mere Guld,
nu vil han samle Haanden fuld
af Egebladene — det sidste
at give Norrige, han vidste.

Dem vil han over Norge strø.
Først da han synes han kan dø,
naar Landet han sin vundne Ære
kan segnende igjenforære.

Hvor smiler han! hvor glad og stolt,
somom han Rigdomshornet holdt,
og kunde drysse ned som Gave
i Norges Skjød Aladdins Have.

Hvor smiler han, idet han strør!
Ak, stakkels gamle, hvad du gjør!
Det er dit Haar, af Kummer blegnet,
ei gyldne Blade, ned de regned.

Thi Folket gav dig ingen Krans.
Det har en kort Erindringssans.
Det kommer først med den paa Baaren,
og tror at sone alt med Taaren.

Men *jeg* vil med taknemlig Aand
dig kysse, magre blege Haand,
som Norrige, min Moder, skjænkte
vel mer end engang, da hun trængte.

Og jeg ærbødig se vil i
hans vilde Feberfantasi
en Blomst, som da han har ei andet,
hans Aand har skudt for Fædrelandet.

Thi hør hvor tidt han nævner det!
Og hvergang rødmer Læben let.
O, skjønne Tankeblomme, gløde
du vil paa Læben, om han døde!

Sjømandsviser.

I.

Heisevise.

Hvert Land af Godt og Ondt har sit.
    Singsallijo!
Jeg holder nu paa Norge mit.
    Singsallijo!
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

Om *Sjælland* flød som Grød i Smør —
jeg mer af mager Frihed gjør.

Var Jylland — ja en Fleskeskank,
den kjøber jeg for Norges Bank.

Ja heller Frihed uden Flesk,
end fed og smørret Trældom besk!

I *Sverrig* var jeg og til Gjæst.
Hver finder sig nok hjemme bedst.

I Stockholms Borg bor Kongen godt.
I Norrig er hver Barm hans Slot.

I *Rusland* kneiser Byg og Rug;
men Slaven kryber paa sin Bug.

I *Polen* vokser Hampen svær,
Gud hjælpe den, som klager der!

Hollænderen har Guld endnu,
men ei en Nordmands muntre Hu.

Han sidder over Glasset stur.
Sligt stemmer ei med vor Natur.

Og aldrig skjænker han sin Ven.
Med ham jeg deler Skillingen.

St. Paul gjør *Engelskmanden* kry.
Snehættens Top gaar høit i Sky.

Den Londons Luft er mørk og tæt.
Men hjemme aander jeg saa let.

Hurra for Britten! Han er fri,
og dygtig Sjømand jo som vi.

I *Frankrig* søde Druer gro.
Vi drikke hjemme dem iro.

En Franskmand har sit hvide Brød.
Mit sorte gi'r mig Marv og Kjød.

For Republiken flød hans Blod.
Men Thronen staar dog hvor den stod.

Han frister vel endnu engang.
Da skal han faa en Æressang.

I *Spanien* Laurbær gror som Lyng.
Men pas dig der for Dolkesting!

Der vokser gylden Appelsin.
Den bringer jeg Allerkjæresten min.

Og hvor jeg for dybt i *Levant,*
min norske Hjemve dog mig fandt.

I *Torreviz* og *Setuval*
jeg mindedes min Fædredal.

Jeg mindedes min Faders Hus,
og tog mig saa iland en Rus.

Og hvorsomhelst dets Frihedsdag
laa Skuden stolt med Norges Flag.

Og Portugis og Spaniol —
    Singsallijo!
fik høre Syttende-Maiens Skaal.
    Singsallijo!
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

2. *Opsang for Nantesfareren „Kommerceraad Clauson."*

(Af Fredrikshald).

Det lufter mildt fra Bølgen blaa.
Singsallijo!
Kommerceraad, Parykken paa!
Singsallijo!
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

Kommerceraadens Pragt-Toupée
et Topseil er, saa hvidt som Sne.

Og naar han lar det gaa i Top,
da vil han lette paa sin Krop.

Da vil han ud i Verden lidt.
Og Lysten kommer meget tidt.

Den kommer fluks det lufter mildt.
Da synes ham, han nok har hvilt.

Den kommer naar i Vaarens Luft
han mærker Anemonens Duft.

Da tænker han paa *fleur d'orange*,
forlængst udsprungen i *la France*.

Og fluks han pudser sin Toupée:
sit Topseil, hvidt som frisken Sne.

Kommerceraaden — se paa ham!
Han reiser op sin Hanekam.

Og flytter raskt sin Vandringsstav:
sin Mast henover vilden Hav.

Kommerceraaden gaar afsted.
Og vi, *garçons*, vi følge med.

Den gamle gaar afsted saa glad
som fransk Marquis paa Promenad'.

Som om det Hav, han vandrer paa,
en Eng var af Violer blaa.

Og røden Gjøs paa Forretop
han bærer som en Rosenknop.

Ja som den første sprungne ud,
en Elsker skjænke vil sin Brud.

I Flaget stolten Frankrig ser,
at Roser gro i Nord som der.

Ja Friheds Rose flammerød,
den gror i Norges Klippers Skjød.

Den gror i Ly af Fredrikssten.
En Hellebarde er dens Gren.

Hvor herligt, naar den paa Loire
med Trikoloren gjør et Par!

Da jubler Norsk og Fransk i Hob!
Afsted da Gutter! Sekstén Knob!

Og Flodens dræbtes Skygger staa,
og raabe: „*vivent les deux drapeaux!*“

Ja Skyggerne fra nitti tre
de raabte: „*vive la liberté!*“

Det er som Synet af de to
dem fyldte op med Marv og Blod.

Det stolte Syn igjen at se
er vor Kommerceraads Idé.

Og derfor hver Guds skabte Vaar
til frie Frankerig han gaar.

Da banker Hjertet i hans Baug,
og Strenge bliver hvert et Taug.

Og gjennem dem til Vindens Blæs
der toner en Marseillaise.

Og alt som Vinden farer hen,
saa klinger en Parisienne.

Men „Norge, Kjæmpers Fødeland,“
Singsallijo!
gaar fraadebrusende foran.
Singsallijo!
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

---

3. *Gangspilvise om Briggen „Jonas Anton Hjelm.“*

Hurra for *Jonas Anton Hjelm!*
    Singsallijo!
Hvo ham ei ærer er en Skjelm.
    Singsallijo!
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

Hurra for Skuden med hans Navn!
Hurra paa Sjø! Hurra i Havn!

Han var for Norge Hjelm og Spjud.
Tilsidst han frie'de Flaget ud.

Han er vel værd sin egen Sang.
Han slog for Flaget mangen Gang.

Han er vel værd en Æresskaal.
Hans Tale var som Ild og Staal.

For ham bør heises Flag og Gjøs:
naar *Hjelm* tog i, var Fanden løs.

Saa langt som norske Skibe gaa,
fløi op det røde, ned det blaa.

Men havde *Jonas Anton* tie't.
var Flaget endnu ei befrie't.

Nu kan vi seile hvor vi vil,
Levanten fra, Levanten til.

Nu kan vi seile uden Skam.
Men aldrig skal vi glemme ham.

Han bor paa Alby tæt ved Moss.
Let der paa Hatten din, Matros!

Der har han fundet sig en Havn.
Men over Havet gaar hans Navn.

Det staar forgyldt i Briggens Speil.
Gid støt den gaa for fulde Seil!

Gid den maa kløve Sjøen godt!
Saa gjorde *Hjelm*, den Patriot.

Mod ham gik Modgangsbølgen høit.
Kløv væk som han i Fraad og Sprøit!

Knib op i Vinden som han kneb!
Lad staa som han foruden Reb!

Og hvor du ikke lænse kan —
du baute did du skal som han!

Men lænser du for Bovenbram —
saa før det Flag, som glæder ham!

Gid Lystighed maa bo ombord,
saavist som Vid i *Hjelmens* Ord!

Gjør Rederiet dygtig Gavn!
Det gav dig jo saa vakkert Navn.

Træf blot ei Skib i aaben Sjø
med *Wedels* Navn fra Nøtterø!

Thi *Hjelm* og *Wedel* enes ei.
Gaa du til Engelland din Vei!

Det gjælder Bogspryd eller Mast.
Thi *Hjelmen* støder altid fast.

Far svint som gjennem Luft en Sjæl!
Bring *Hjelm* iblandt en Flaske Ale!

Gid hvert et Pust, i Seilet kom,
Singsallijo!
paa Alby aabne maa en Blom!
Singsallijo!
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

---

4. *Opsang for „Kristiania Paket".*

(Mel.: *Have you been at Greenwich fair?*)

Terne rap
og Maage let
kan sig svinge
paa sin Vinge;
men omkap
med vor Paket
ingen strækker Vingen.

Maagen sank
paa Doggerbank,
træt af Hasten
ned paa Masten.
Kun med os
en Albatross
følge kan paa Bølge.

Albatross,
Haakjærringbrand,
Springerhvale
ud maa hale,

som med os
til Engelland
vover Farten over.

Knap John Bull
tror ret han ser,
naar alt Stavnen
er paa Havnen;
„*Wonderfull!*
Already there?
Flies thou through the skies?“

Engelland
er fagert grønt;
men bag Norges
Klippeborges
høie Strand
et Land mer skjønt,
Venner, vel vi kjender.

Til dets Kyst
staar helst vor Lyst.
Englands *Jenny*,
Betsy, *Fanny*
ei med dem
i Troskabs Hjem
taale sig at maale.

Englands Ale
har Sjæl og Geist.
Bedre kvæger
dog et Bæger
for mit Vel,
der langt har reist,
buden mig af Bruden.

Norge fra
og Norge til
lad Paketten
Havsenssletten
kløve da
med fyrig Il!
Hurra for Paketten!

---

5. *Iland og ombord i Orkan.*

(Efter det Engelske. Mel.: Teucers Vise).

En stærk Orkan en Nat kom paa,
bjerghøit sig Bølgen hvalte,
Ben Buntline snuede paa sin Skraa,
til *Billy Bowline* talte:
„Nu kuler ret Nordvesten, *Bill!*
Hør hvor han dog kan bruse!
Gud hjælpe dem, som holde til
iland i sine Huse!“

„De dumme Byfolk — blot betænk,
hvad Fare de dog vover!
Hvermand nu skjælver i sin Bænk
for at faa Taget over.
Nu os misunder hver iland
— paa det jeg frit tør bande —
den Lykke, at i slig Orkan
vi er paa frie Vande.“

„De Stakler, som al Dagen lang
maa udenhuse slide,
og søge sent paa Nat engang
til sine Koners Side! —
Mens du og jeg udi vor Køi
i Ro og Mag har sovet,
Gudsdød, hvor Skorstenspiber fløi
omkring de Godtfolks Hoved!“

„Og ofte har vi Sjømænd hørt
hvad Ondt i London times:
bestjaalen snart, snart overkjørt,
og snart til Brand der kimes;
kort sagt, de Byfolk har skam ei
for godt fra Prins til Skrædder.
Nei Gudskelov, at du og jeg
har Hjem paa Dækkets Bredder!“

---

6. Ny Opsang for „Kristiania Paket.“

Nu muntres op saa mangt et Sind.
Singsallijo!
Paketten er nu halet ind.
Singsallijo!
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

Nu stiger Hjertet i vor Barm.
Med Styrke løfter sig vor Arm.

Nu ruller Blodet i vort Bryst.
Nu heise vi med Kraft og Lyst.

I Veiret Oksehov'det gaar.
Paa Bryggen endnu flere staar.

De undres hvad vel deri er:
om Porter eller Gingerbeer?

Men gid vi brygged Porter selv
af eget Malt og egen Elv!

Ja gid vi brygged selv vort Øl!
og drak det saa i Krus af Sølv!

Saa drak vi (og med bredfuldt Maal)
det gjæve gamle Norges Skaal.

Saa drak vi (og med Velbehag)
en Skaal for Norges røde Flag.

Saa drak vi, til vi drak os mæt,
en lystig Skaal for vor Paket.

Tilsidst vi letted paa vor Spuns;
og drak Kapteinens Skaal tilbunds.

Og altiblandt med muntre Vers,
vi heise Baller under Mers.

Og Damen stryger strunk forbi.
Hun undres hvad vel er deri.

Til Tjeneste, der er, Madam!
en Mængde fremmed Modenskram.

Men gid du gik — Hurra *my boy!*
i eget hjemmevirket Tøi.

Saa fik du, før du gik herfra
Singsallijo!
et ærligment Matroshurra.
Singsallijo!
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

---

7. *Opsang for Sydamerikafareren, Briggen Preciosa.*

Nu tage vi et langt Farvel
Singsallijo!
med dig, du gamle, norske Fjeld.
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

Farvel, du gamle graa! Farvel!
Vi tænke, at du staar nok lel.

Vi tænke, at du staar endda,
mens vi er i *Amerika.*

I Golfen under *Mexiko*
vi skifte ei vor norske Tro.

ei saa fo
jeg kjæk
— kjæk
at bedst
saalæng
Held n

Stod
jeg k
Men
da f
Og
son
Ol
er
F
i

Vi tænke, at vi hævde maa
Normannanavnet paa det blaa.

Den sorte Skonnert braser væk.
Han saa det blinked paa vort Dæk.

Han saa et Glimt af en Musket
og Spidsen af en Bajonet.

Han tænkte da: der er vel fler?
At dreie af det bedste er.

Han gik i Læ, den slu Pirat.
Da kom en fygende Dravat.

Men lad staa til! Passat vi faar.
Mod Vest, mod Vest, mod Vest det gaar.

Vi bære af, og Haien med.
Af os skal han ei blive fēd.

Jo bi! Der har du din Portion!
Du pryde skal vor Gallion.

Vi hale ham med Lænker ind,
og spænde ud den Morders Skind.

Vi bære af mod Vest, mod Vest!
Vi *Linjen* skar. Det var en Fest.

Da drak vi Norges Skaal med Skjemt.
Kapteinen blev ei heller glemt.

Og Rhederen paa sit Kontor,
han fik en Bommert, som var stor.

Vor vakre *Preciosa* med
vi gjorde i en Skaal Besked.

Hun, før vi vidste Ord deraf,
har gjennemkløvt det store Hav.

Der blaaner alt i Havets Rand
Brasiliens Slaraffenland.

Og Rio aabner alt sin Bugt.
Der, *Preciosa*, hvil din Flugt!

Som ungen Brud sin Rosenkrans,
sit Flag hun bær, — vort Fædrelands.

Forundret knapt Kreolen tror,
at det er Nordens Trikolor.

Men Negren kommer med sin Sæk.
Saa stuve vi fra Bund til Dæk.

Og naar vi synes, vi har nok,
saa op med Bramseil! ud med Fok!

Saa maa vi hjem til gamle Mor.
Hun ved vi efter Kaffe for.

Hun sidder bag det gamle Fjeld,
og ønsker os paa Reisen held.

Hun ønsker vi maa komme snart.
Tilbage derfor i en Fart!

Følg os, Atlanterhavets Hai!
Tilbage over *Porto Pray!*

Ja fra den takkede *Azor*
tilbage til det elskte Nord!

Kanalen aabner sig, Hurra!
Nu er vi ikke langt derfra.

Da raabe vi til Vinden: blæs!
Vi længes efter Lindesnæs.

Vi længes svarlig hjem igjen.
Det gjør vi i *Brasilien.*

Og Appelsinen gyldenmalt
vi spise tidt til Taarers Salt.

Men naar vi *Norge* faa at se,
    Singsallijo!
da er forbi al Sorg og Ve.
    Singsallijo!
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

*

Hvis Visen synes dig for lang,
saa syng en Stub deraf hvergang —

Matrosen hugger af sin Bus.
Med Visen gjør det samme Puds!

Og blev den lang, saa glem dog ei,
    Singsallijo!
Preciosa har saa lang en Vei.
    Singsallijo!
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

---

8. Opsang for Briggen Regina,

forhen Ostindiefarer.

(Mel.: *Have yon been at Greenwich fair?*)

Hurra for „*Regina*“, *boys!*
    Hvis hun bare
    kunde svare,
fik vi ifra *Kina, boys*
    Eventyr saa rare.

Ja fra selve *Celebes,*
    Cochinchina,
    Amboina —:
Havets Eventyrprinses
    er vor Brig *Regina.*

Hun har *Sundastrædet* klart
    mange mange
    haarde Gange,
gaaet for en Monsoon i Fart
    om *Malakkas* Tange.

Ja for hvirvlende Monsoon
    har hun Dansen
    uden Stansen
maattet gaa om *Isle Bourbon,*
    og om *Isle de France'n.*

Farten alt til *Timorland*
    stormbeprøvet
    har hun øvet,
Indiens vide Ocean
    har hun gjennemkløvet.

I koralomkranste Bai
 er hun blevet
 storminddrevet.
Mangen hvid atlantisk Hai
 fulgte over Revet.

Nøgne vilde (Piger med,
 palmeslanke
 uden Tanke
i sin vilde Skyldløshed)
 der paa Kysten vanke.

Drevne af nysgjerrig Skræk
 bort de rømte,
 til de svømte,
men tilsidst paa Briggens Dæk
 Kokosnødder tømte.

Vilde Bambusfløite klang.
 Hui! hvad Hvinen!
 Karolinen *)
over Hov'det lystig svang
 Muslingtamburinen.

Hei! da blev ombord et Bal
 med de nette,
 aldrig trætte
Damer, ja i Skokketal,
 noget let bedække.

Ja, da blev ombord et Bal!
 Hei, hvad Hasten!
 Uden Rasten
til den hvinende Koral
 gik det rundtom Masten.

Plump! Medet den Balparé
 hastig endte;
 thi det hændte,
Damerne i Negligé
 overbord fluks rendte.

*) Beboere af de karolinske Øer. (W).

Held dig lykkelige Ø!
  Gid at Freden,
  Skyldløsheden
aldrig, aldrig her maa dø
  i det skjønne Eden!

Ak, om Briggens Gallion
  kunde tale,
  den afmale
vilde mangen rar Nation,
  kloge Folk og gale.

Kattegat og Nordhav nu
  maa den pløie,
  men dens Fløie
speide med begjærlig Hu
  efter Indiens Høie.

Der, der vokser fin Muskat,
  Nellikblomme,
  Kardemomme.
Gid Regina did i Nat
  maa idrømme komme!

---

9. *Opsang for Frankrigfarere.*

Afsted til Frankrig! *Vive la France!*
  Singsallijo!
Mit raske Skib begynd din Dans!
  Singsallijo!

Afsted til *Havre* og *Bordeaux!*
Der vaier Trikoloren jo?

Til *Fecamp* og *Saint Valery!*
Der løs jeg slaar mig, *mon ami!*

Til *Dieppe* og *Cherbourg* og *Calais*,
at danse om et Frihedstræ!

Men er der Frihedstræ ei mer,
saa ved jeg, hvor Guinguetten er.

Og er der ei en smuk Guinguette,
saa er det to for en i *Cette*.

Der træder jeg saa fro i Dans
med Henriette og Konstance.

Afsted til *Caen*, *Paimboeuf* og *Brest!*
Skjønt i Bordeaux jeg trives bedst.

Der er det lunt i Rankers Ly.
Bordeaux er ret en lystig By.

Der er det Frankrigs Trikolor
imellem ædle Ranker gror.

Den er det sande Ærens Træ,
en Seirens herlige Trofæ.

En Frihedspalme er dens Stang,
af frie Mænd vel værd en Sang.

Hurra for Frankrigs Trikolor!
Den er en Fader jo til vor?

Den minder om den stolte Tid,
da Republiken stod sin Strid.

Den minder om hin store Aand.
Vive l'Empereur Napoleon!

Saa vide flyver Ørnen ei,
som Stjernens straalede dens Vei.

Thi vil vi drage did igjen,
og tømme ud en Skaal for den.

En Skaal for Friheds Farver tre,
saasnart vi Frankrig faa at se!

Thi mer end Vin og fransk Likør
de varme os om Hjertet gjør.

Da vide vi vel alle Mand,
vi er i Friheds Fosterland.

Dog ingen Nordmand glemmer der,
at bedre Frihed hjemme er.

I Klippegrunden frodig gror
i Norge Nordens Trikolor.

Vi føre jo paa egen Stag
vor Stolthed, vort trefarvte Flag?

Vi bytte det for Frankrigs ei;
selv om vi fik dets Vine — Nei!

Selv om vi fik af prima Sort,
vi bytte ei vor Hæder bort.

Respekt dog for dens Trikolor!
Den er en Fader jo til vor?

Fra Himlen stamme begge to:
fra Haabets egen Regnbu jo?

Gid frit da begge bølge sig
i Norge og i Frankerig!

Til deres Pris i Syd og Nord
en Skaal gaa rundt ved Hvermands Bord!

Vi ville bringe Vin til den:
Estephe, Margeaux og *Julien.*

Ja paa sandfærdig Nordmandstro
    Singsallijo!
den alleræghteste *Bordeaux.*
    Singsallijo!
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

---

10. Opsang for Skonnerten Concordia.

Afsted til Frankrig! *Pour la France!*
    Singsallijo!
Concordia, begynd din Dans!
    Singsallijo!
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

Concordia, den Havets Mø,
formælt er med den spanske Sjø.

Tre Gange mindst hvert vakkert Aar
i Golfen deres Bryllup staar.

Saasnart hun gaar om Kap Ushant,
blir Sjøen beilerøm-galant.

Da reiser Bølgen sig med Lyst,
og favner ømt om Snekkens Bryst.

I grønnen Kaabe er den klædt,
med hviden Fjer paa sin Baret.

Vel er den Pragt kun Skum og Tant,
fransk Elskov, falsk, endskjønt galant.

Men Bølgen, Oceanets Søn,
er stolt og freidig, djærv og skjøn.

Spandabel er han med som faa,
thi Perler han ei sparer paa.

Dem spreder han med Ædelmod
omkring sin elsktes lette Fod.

Hvor hun for et Sekund har gaaet,
der er det som med Perler saaet.

Og er end Bølgens Tro kun let,
saa er *Concordia* koket.

Hun bruger den, som hun ved bedst:
som Damen fin sin Ridehest.

I høi og lystig Kapriol
den danse maa, som hun befol.

Den fører med en Vestenvind
din Kjærest i Garonnen ind.

Og naar hun saa er kommen did,
saa skilles ad de for en Tid.

Hun sig forlyster i Bordeaux.
Han vogter udenfore tro.

Og naar hun kommer ud belad,
sig reiser Bølgen atter glad.

Han følge til Kanalen vil.
Der vifte vi Farvel ham til.

„Farvel du Spanskesjø! Hurra!
Vær tro imod *Concordia!*“

„Før hende tidt ind i Bordeaux,
hvor Frankrigs bedste Ranker gro!“

„De varme saa det norske Blod,
gjør Sorgen frisk og vel ved Mod.“

„Derfor vi maa afsted saa tidt,
aflægge i *Bordeaux* Visit.“

Ja derfor paa *Concordia*
til Frankrig hastig herifra!

Og endnu mere hastig hjem!
Hvis ei, man faar ei Skaalen frem.

Det blev da kun et tørt Hurra!
Singsallijo!
Lad os dem bringe Vinen da!
Singsallijo!
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

---

11. Opsang for Briggen Resolution,
af Fredrikshald.
(Fører: Kapteinløitnant Grev Trampe).

„*Resolution,*“ og det en rask;
Singsallijo!
det Navn jeg fik i Daabens Vask.
Singsallijo!
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

Det var den tolvte Junius.
Mig døbte Konsul Brunius.

Og Daaben stod i Svinesund.
Der stuped jeg til Havsensbund.

Men gjennem fraadig Bølgegang
jeg op ifra min Daab mig svang.

Og inden et Minut var gaat
jeg laa paa Fjorden rank og flot.

Og feiret blev min Døbedag
af *Haldens* Mænd med norske Flag.

Af Sjø om Baug og Storm i Top
min Ungdom saa blev klækket op.

Og derfor, uden mange Rev,
en Seiler paa min Hals jeg blev.

Paa Havet jo saa vild og yr,
som paa sin Eng den unge Tyr.

Ja derfor, under strengen Tugt,
mit Bryst blev stærkt og rask min Flugt.

Min Rigg som Granens rank og kjæk.
Som Sne mit bølgetoede Dæk.

Ja derfor blev jeg som jeg er:
en rask en Havets Kavaler,

Forlibt i Bølgens Favnetag.
(Det nød jeg mangen vakker Dag).

I mangen fygende Dravat
jeg vugget blev af Kattegat.

Den høie Nordsjø har mig klapt.
Til Eventyr jeg ret var skabt.

Jeg i Kanalens Arme laa,
de perlekranste, silkeblaa.

Derfor jeg fik med sligt Humør
en Greve til min Guvernør.

Han reiste med mig udenlands.
Han blev min Ven, og jeg blev hans.

Og er der noget rart deri,
at Frankrig begge elsked vi?

Did stod vor Kurs, ja meget tidt.
Er Frankrig ikke skjønt og frit!

Den franske er just en Nation,
som agter rask Resolution.

I *Havre* derfor og *Calais*
Hurra jeg fik *á la Française.*

Og i *Saint Valery en Caux*
man hilste mig saa glad som faa.

I *Cherbourg* og *Morlaix* og *Brest*
min Ankomst var en Glædesfest.

„*Voilá Messieurs!*“ „Goddag igjen!“
„*La Résolution norvégienne!*“

Jeg gav dem Træ, de gav mig Vin.
Hver har sin Lyst, og jeg har min.

Et demandez mon brave Capitaine,
Je n'ai parti jamais en vain.

Jeg bar ham hjem i stærken Favn
saamangt et Fad af ædelt Navn.

„*Saint Julien* og *Hautbrion*,
Estephe, Margaux, Emilion."

Og naar han Lasten fik i Hus,
kom gamle Konsul *Brunius*.

Saa trak de begge sammen op
saamangen lakket Langkorksprop.

Og under deres muntre Skjemt
mit Navn blev heller ikke glemt.

Men under klar Pokalmusik
min egen Skaal jeg ogsaa fik.

De klinked sammen begge to
og drak den saa i fin „Bordeaux".

Og for „*Resolutionen*" da
Singsallijo!
udbragte de et høit Hurra!
Singsallijo!
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

---

12. Ny Opsang for Briggen „Regina".

Den Jomfrus Skjønhed er ei rar —
Singsallijo!
som kun én Sang til Ære har.
Singsallijo!
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

Regina flere har sig jo?
Her synge vi paa Nummer to.

Hun boede paa Gøtastrand.
Nu er hun gift til Norges Land.

Den Jomfrus fine, fagre Krop
paa „Mastehugget“ vokste op.

Men Rygtet om den Jomfrublom
lovsyngende til Norge kom.

Og det var Kaptein *Andersen*,
gjør sig parat at fare hen.

Han friede til Regina da,
og fik et svenskt og freidigt ja.

Paa hendes Brystdugs hvide Lin
en Rosenknop han satte fin.

Den Rosenknop var Norges Flag.
Den udsprang hendes Bryllupsdag.

„Nu!“ — sagde Kaptein *Andersen* —
„Min Brud! fra nu du bære den!“

„Læg bort for den din Sløife blaa!
Nu Rosen rød du bære maa!“

Og det var Kaptein *Andersen*,
kom med Regina hjem igjen.

Med Halen Gøtalejon slog,
da med *Regina* bort han drog.

Men hjemme paa den norske Kyst
stod Bryllupet med Gammenslyst.

Og Parret drog derovenpaa
til Engelland paa Bølgen blaa.

Der pynted han sin fagre Brud,
saa som en Dronning hun saa ud.

Og kommer hun til Gøtaborg,
vil svenske Hjerter føle Sorg.

Det maa vel bittert nage dem,
en Nordmand fik Regina hjem.

Men nu langt mer er hun fornøid,
end da hun hjemme laa fortøid.

Nu vifter hun sin røde Dug
for „Klippan“ og for „Mastehug“.

Og som en Borgerinde fri
hun gaar for Elfsborgs Batteri.

Thi som en rigtig Skandinav
sit Hjerte hun en Nordmand gav.

For hende derfor og for ham
    Singsallijo!
et Hurra under Bovenbram!
    Singsallijo!
Hurra! Hurra! for Singsallijo!

Den norske Amuestalsmand.*)

Den hedeste Flamme i Nordmandens Indre
er Had mod Tyranner, de store og mindre.

Den fyrige Dyd han af Fædrene lærte.
O *den* er den glødende Marv i hans Hjerte.

Ve den, som tør Norriges Grænseskjel flytte!
og den, som tør krænke den fribaarnes Hytte!

Ve den, som tør bryde hans Lov! thi han kalder
jo Loven sin Konge fra Fædrenes Alder?

Saa vildt da som Blodet i Aarerne syder,
ei strømmende Hav gjennem Sundene bryder.

Han vekslende blusser og blegner af Harme.
Hans Nag er som Jernet, der gjemmer sin Varme.

Godmodige Døl blir den voldsomme Bagle.
Tæm Ulven da heller! sæt Bjørnen i Skagle!

Men op til den Mand, som brød Lænker isønder,
hvor ømt dog som Børn se de trodsige Bønder!

---

*) Forfatteren har for Øie Bonden Kristian Jensen Lofthuus fra Nedenæs, som efter 10 Aars Fængsel paa Akershus som Statsfange døde sammesteds 1797, udømt af Høiesteret, men af en Special-Kommission dømt til Fæstningsarbeide paa Livstid for at have bragt Almuens beføiede Klager over de danske Embedsmænds Undertrykkelser for Kronprinsen. (W).

Den bryder en Lænke, som navngi'r en Klage.
Det stønnende Ekko dog bliver tilbage.

Den bryder en Lænke, som ikke vil bære,
at Retfærdens Tjenere Bygden fortære.

Den bryder en Lænke, som strider tilthinge,
som modigen hjælper forkuede ringe.

Hans Navn er et Ekko i Norriges Dale.
Han kan deres Tusinder Økser befale.

Se rædsomme Strøm af opløftede Biler
med blaalige Glimt nedad Dalene iler!

Men foran er han som et levende Banner,
der hedest tør hade Nationens Tyranner.

Hvor Helten for Folket af Glædesblik hyldes!
Ak, bedre det var, om med Taarer det fyldes.

Thi visselig dør han for Folket: afvæbne
han kan vel Tyranner, men ikke sin Skjæbne.

Fra slumrendes Hoved han Slangen nok slider;
men lynsnar ham selv den tildøde da bider.

Som Fossene styrte, naar høiest de svulme,
han dør af de Kræfter, han ikke kan dulme.

Han dør af et Hjerte, der sprænges af Flammer,
der taaler ei Hulken af fremmede Jammer.

Det voldsomme! tæm det! o kom dog med Lænker!
Thi Bønderne vredes, og Høvdingen tænker.

Som Lynet af svulmende Skyer fremglødes,
hans Tanker af voldsomme Følelser fødes.

Mon Bloddryp af Kristi hans Hjerte har faaet?
Thi stærkere har ei et Menneskes slaaet.

Hvi dyrker han roligen ikke sin Ager?
Mon Gud ham som Ild gjennem Dalene jager?

Hvi udsaar den ædle, som elsker saa Freden,
i Menneskesindet kun Naget og Vreden?

Dog blegne maa mangen Seraf, som sig maalte
med ham, da hans Aand frem i Himmelen straalte.

Hvi elsker han ikke en Kvinde? O kunde
hun ved hans urolige Hjerte vel blunde?

Dets Blodstrøm forlængst er i Jorden nedrundet,
og Aanden en svalende Stjerne har fundet.

Der hades ei mere; thi Guddommen fjerner
Tyranner og Djævle fra frigjortes Stjerner.

Beinaelven.

(Paa Drammensbroen, 23de Februar 1840).

Hvor er min fyrige, min kjække Elv,
min *Beina*, Helten mellem Norges Strømme,
den klare Tanke mellem Dalens Drømme,
den dybe Vilje, stærk som Skjæbnen selv?

Her aabner du et Øie; — men hvor mat!
Hvor taareblegt det blinker og forsvinder!
Det synes fuldt af døende Kjærminder,
en Blaanen af en trætvákt Foraarsnat.

Hvor fromt og mildt er Dybet! Men iblandt
som Stjerner funkler det igjen dernede,
og Strømmen leger med sin Høitidskjæde
af blaa Safir og hviden Diamant.

Ha, hviler du, min Strøm, saa rask som Blod,
som hvilte ei, som Roligheden hader
alt ifra dengang Jøkelen, din Fader
i Hallingdal, du brusende forlod?

Den gjæve Gubbe elsker selv sin Ro:
Han vandt dertil i Guders Kampe Retten;
men lidet kun han liker den hos Ætten:
— Ha, *Beina*, lad os lyde ham, vi to!

Il frem, il frem, fuldendende dit Værk,
du kjække Helt imellem Norges Strømme,
du klare Tanke mellem Dalens Drømme,
du dybe Vilje, som en Skjæbne stærk!

Rul hen! at du kan rulle blidt, jeg ved.
Blaaklokkerne paa dine Engebakker
for Vinden bøie ei de smekre Nakker
med dine Bølgers søde Ydmyghed.

Men du, som nylig var saa blød og øm,
hvor kan du bruse herligt i din Vrede!
Hvad vil du, stolte, som jeg maa tilbede?
Er det din Vaagnen af en Ungdomsdrøm?

Vaagn, Dyb, saa fuldt af rappe Stjerneskud!
I Havets Skjød de tindrende forsvinde!
Dit Rigdomshorn vil fuldt af nye rinde.
Strø ødselt, som om Havet var din Brud!

Mød det paa Fjorden, paa din Seierssti!
Hist hænger røden Flag fra frosne Snekker.
Det er den første Blomst, din Brud dig rækker.
Il ud det norske Banner at befri!

Kongens Skaal i Champagner.

Champagner er min Yndlingsdrik,
og ikke min alene.
Den funkler med Demantens Blik,
som Vand af Ædelstene.

Ja Edens Himmel efterlod
sit Solskin i dens Druer.
Den bruser som Serafens Blod,
naar hans Begeistring luer.

Blandt Vine, skjønt Aristokrat,
den bundne Vid befrier,
og maler i sit Dyb en Stat
af skjønne Fantasier.

Gid altid for alt skjønt og ret,
i Fred og i Kampagne,
vort Sind maa være lyst og let,
og fyrigt som Champagne!

Hvad Syn er skjønt vel som mit Lands
 den gamle, vakre Konge?
Og gives større Ret end hans
 til Lov fra Skjaldens Tunge?

Der staar han, som om *Harald* brød
 sin Kjæmpehøi paa *Karmen!*
Hans sorte Lok er sølvbestrø'd,
 som gammel Ørn om Barmen.

Hans Blik, som nylig funkled saa,
 kan som en Moders drømme.
En Skaal for hvad han tænker paa
 jeg freidigen tør tømme.

Paa Norge tænker han, om det
 han end en Nød kan lindre.
Skaal, Konning min! alt skjønt og ret
 vi skulde jo erindre?

Paa Nødens Taarer tænker han . .
 Ve mig, mig Vinen brænder!
En Vin af Diamanters Brand
 var mellem mine Hænder!

Tilgiv mig, Armod! for din Ven
 mit Hjerte den har drukket.
Nu staar jeg angrende igjen,
 som om min Engel sukked.

O Vinternat, o sval min Sjæl,
 du kolde og du dunkle!
Ha, drikke I paa Kongens Vel,
 I Stjerner, som saa funkle?

Èr I Pokalerne af Guld,
 hvoraf de Engle drikke
min Konges Skaal? af Perler fuld
 staar en i Folkets Blikke.

Thi hvis den Graad, han Lindring gav,
 laa udsprængt over Jorden,
da tindred Bjergene deraf,
 som Natten over Norden.

Det er et herligt Kongedom
  af undertvungne Smerter.
Af Roser grænses Persiens om,
  men *Karl Johans* af Hjerter.

Det varmest glødende i det
  i Aften frem sig hæve!
I Aften er det *skjønt* og *ret*
  at juble: Kongen leve!

Oktobervers.

Her hvirvles i de gustne Blade
  isønderrevet spredt afsted
det hele skjønne Digt, den glade
  Skjærsommer fantaserte ned.
Det akkurat den Sværmer gik
som mig: han fik, han fik — Kritik.

Hjertesuk.

Hug „Spaniolens" Krans ito!
  Isønderriv mit „Blomsterstykke,",
blot I vil unde mig den Lykke
  af Ret — bevar's! nei, kun af Ro!

Ved Sekularfesten
i Anledning af Bogtrykkerkunstens Opfindelse.

1. Vord Lys!

(Kantate i Vor Frelsers Kirke).

Kor:

„Vord Lys!" Det forkyndes i evigt endnu
  for navnløse, blindfødte Stjerner
  hist ude i Mulmenes Fjerner.
Forherliget vorde dit Rige og du,
  Herre vor Gud! Hallelujah!

Solo:

Mulmet Herrens Bud annammed:
„Vorde Lys!“ og Skyen flammed
i det første Gry.
Langsmed Strand da Bølgen seiled,
viste første Gang i Speilet
den fagre Sky.

Recitativ:

Guds Røst af døve Nat blev hørt;
den Bjergets tause Dyb fornemmed,
og Luftens Streng blev rørt,
og Vindene sin Harpe stemmed:
Stjerner sprang af Nattens Bryst,
Bjerget stod demantbelyst.

Solo:

„Vord Lys!“ hvor var et Liv før det blev sagt?
I Mulmets Modersliv laa alt begravet;
Vulkaner stønned under Havet;
iblinde Taagestøtter raved,
og Landets Omrids var ei lagt,
før Lysets Kilder strømmed ovenfra:
fra Jehovah.
Da rulled Bjerge sig i Fjernet hen,
saa let som Skjønhedstræk af Mesters Pen,
og Dale sank sig: fra de grønne Høie
sit Telt omspændte Himmelen;
Jorden, sin Brud, den saa med henrykt Brudgoms Øie,
og Pagtens Ring imellem dem
syvfarvet sprang af Skyen frem.

Kvartet:

„Vord Lys!“ til Jordens Liv blev sagt.
I Blodet Lysets Glød blev lagt.
Livets Øie vaagned og straalte.
Da fremtren Blomsten i sin Pragt,
og Falkens Øie ud sin Jagt
i Rummet maalte.
Sin Vei i Støvet Ormen fandt,
og Bien i sin Blomst forsvandt;
første Solglimt Liljerne blegte;

Papilionen fik sit Slæb;
Insektets vaagnende Begreb
i Følehornet pegte.
Og Lysets første Morgenlyst
i Rosens Hjerte brændte tyst,
og klang fra Fuglens Bringe;
et taust, men høit Hallelujah
i Cirkler skrev i Skyen da
den stærke Ørnevinge.

Solo:

Se, Aanders Verden sine Bjerge har,
hvis Tinder bade sig i Lysets Vove,
hvis Skygger i det Blaa er Laurbærskove,
hvis Navne Mindets Meisel skar:
de Gudemennesker, som Livet Love
og Tanken Flugt og Sandhed Seier gav.
. . Er Horeb høit som *Mosis* Stav?
Og hvilket Pelion
af glanskront Storhed er ei *Solons* Aand?
O hvilket Himalah
af Heltenavne har ei Oldet da?

Og dybe Vande Aandeverdnen har:
Genierne, der i sin Dybde grunded,
der tordnede, naar sløve Aldre blunded,
de Styrkens Strømme, der sin Skranke skar.
Hvo har vel Bund i *Platos* Dybhed fundet?

Mon Hellespont, af *Heros* Blus belyst,
er dybt som *Stagiritens* Bryst?
Mon yndigt Arkipel
er klart som *Sokrates's* skjønne Sjæl?
Og mon Skamanders Bugt
er skjønhedslinjet som sin Digters Flugt?

Euklidens Tavle — o hvor er sligt Hav?
sligt trofast Speil for Maane, Sol og Stjerne?
Den Verden, Oceanet vidste af,
stod forud tegnet i *Columbi* Hjerne.
Og Rhinen bruste, i sin Slette løst,
saa høit og herligt ei som *Luthers* Røst.

Flyd sammen, stærke Floder! Ei saa rig
  Velsignelse I strømme over Jorden,
som *Gutenbergs* Geni. — O gjennem dig,
  vor Mester, Lysets Vorden først er vorden!
  Han over Jorden gjør en Straaleregn
  af aandbelivte, sære Trylletegn.

*

Kor:

„Vorde Lys!“ o hellig Gud,
du forkyndte Aanders Hære.
Smykkede med Lysets Ære
    gik de ud,
    store Gud,
    paa dit Bud.
Jordens Hersker stolt fremtriner:
skinner ikke i hans Miner
    Lysets Ord
    over Jord?
Se, som Floderne sig dele,
strømmer over alle Sjæle
    samme Guddoms Lys.
Kundskabs Skat, genifuld Hjerne
fælles er som Sol og Stjerne;
    fælles Eie, fri,
som den Ørkenens Cisterne,
Vandrer gaar forbi,
    er du, Geni!

Diamanten, Dybets Kjerte,
gjemmer ei saa fast sin Glans,
som sit Lys Kerubens Sans
og den kvindebaarnes Hjerte.
Det er Kaldet, Gud dem lærte;
    Lysets Flod
    er det Blod,
som igjennem Aander strømmer;
Gravens Svælg det ei udtømmer;
    under dem
    gaar det frem
    mod sit Hjem.

Recitativ:

Men *det* er Aandelysets Guddom, at
det straaler ud sin Glans i Slægtens Nat.
Mon Bølgen ruller med Idéens Fart
om Jord?
Hvad har som Typens Tunge Lysets Ord
forklart?
„Vord Lys!“ igjennem *den* har Herrens Magt
end engang sagt:
Vord Lys! giv Frihed Flugt og Sandhed Agt!
Metalbogstavets Tunger,
den Lysets Gud lovsjunger!
Vor store Mesters Kunst er Guds, Guds stærke Røst, der
runger:
„Vord Lys!“

---

2. *Skaalsang for Kongen.*

Elske Bedrifterne ikke sit Minde?
Storheden ei sin Udødelighed?
Dagen vil synke, men Stjernerne rinde;
Saga med Blus sænker Konningen ned.
Konge! forlængst du en Saga har levet,
herlig som hines i Sturlesons Skrift.
Dit er det Navn, du med Straaler har skrevet,
Menneskehedens din Heltebedrift.

Førend den naar til de blaanende Fjelde,
hendø vil Høitidsbasusernes Røst.
Konningens Lovsang med dybere Vælde
toner i Nordmandens trofaste Bryst.
Kling dog, Basun! Du hans Lovsang betyder.
Denne igjen er Begyndelsen til
Kvadet, som først over Gravene lyder:
Sagaens Leve, Historiens Hil.

---

3. For Fædrelandet.

For Norge, for vort Fædrenord
opløft dig, frie Presse!
Dets stærke Aander Spyd af Ord
i dig for Norge hvæsse.
I Skrin er Kjæmpeoldet lagt;
nu staa de høie Ord paa Vagt.
Til Norges Ære brug din Magt,
din Magt, vor frie Presse!

---

4. For den norske Literatur.

Der bor ei Glæde i de tause Lunde;
der maa den klare Maaltrost slaa.
Og Folket lever først paa Skjaldes Munde;
dets Tanker maa sit Mæle faa.
Det høre maa, som i sin Dal,
i Digt og Skrift sit Maals Metal.
Det sine Sønner Sproget gav.
Giv Smykker det igjen deraf!

Hvor glimre alle Lierne af Blommer!
Du spotter os, vort Lands Natur!
Hvor seirende fra Fjeldet Elven kommer!
Bryd frem som den, Literatur!
O unge Kraft, hvor glad en Dyst!
Du strømmer jo af Folkets Bryst?
Af Fossen fik du Strengeleg,
din Vækst med Klippens Høihed steg.

Men Frihed har diet dig med Luer —
o ogsaa den jo Folkets er!
Hvad Frihedstempel ere Jøklens Buer
mod Høiden i dets Karakter?
Det denne er, du stammer fra.
O lign din ædle Fader da!
Gjengiv dit Folks og Lands Natur,
fremblomstrende Literatur!

---

5. *For Trykkefriheden.*

Hvor trives noget godt og skjønt
og stort i Tvang?
Kvæl Engen — Græsset blir ei grønt;
bind Ørnen, dør den paa sin Pynt;
stans Kilden, som med Sang begyndt
har raskt sin Gang,
og den en giftig Sump vil bli'!
Naturen hader, stærk og fri,
al Tvang.

Kan Aandens Kilder, Tankens Flugt
da taale Tvang?
Skal Sandhed ikkun straale smukt,
i eget Hjerte indelukt,
som jamrende Aladdins Frugt
i Hulen trang?
Nei, Presse, løft din stærke Arm!
befri Alverden i din Harm
fra Tvang!

---

6. *Skaaltale for et godt Aar.*

Jeg ønsker Norge noget, uden hvilket det ingen Lykke og Fremgang eller Liv i Literatur, Boghandel og anden Rørelse kjender. Medens andre Lande, saasom Frankrig eller England, se sin Velgang bero af politiske Forhold, af Krig eller Fred i fjerne Distancer, beror Norges især af Aaringerne. Ja et godt Aar er det, jeg vil ønske Norge. Det lever af Himlens Barmhjertighed. Vi skjule forgjæves for os selv ved en glimrende Embedsstat og en uforholdsmæssig, fortærende Luksus, at vi ere et Folk af Bønder. Held da for denne dets sunde Kjerne, der ikke trættes af Kampen med Klimatet! Himlen tage den Haand bort, som har lagt tungt over dets Agre! Ja den vil det; den synes at forjætte et Velsignelsens Aar. Men ingensinde var dette tydeligere end Aftenen den 10de i denne Maaned, som maaske vil være i fleres Erindring end i min, hvem den er bleven uforglemmelig ved sin Skjønhed og sit Udtryk af Forjættelse om Velsignelse. Jeg vil give mig den Frihed at meddele denne herlige Aftens Indtryk paa min Sjæl, saaledes som den daguerreotyperede sig i denne, idet jeg udbringer Ønsket om et

Godt Aar for Norge.

Har Engle udspændt sine Slør?
Saa fin og sød faldt Regn ei før.
De himmelske først op den fange,
at Blomsterne ei blive bange,
at Græssets Sitren ei forskrækkes
og Biens Søvn i Liljen vækkes
af Bulderet af Draabens Slag
i Engs og Agers Nederlag.

O hør hvor alle Blade tone!
O alfeagtige Musik
af Harper, Cymbler, Sølvertrommer!
O har jeg Melodien drømt?
Naar var det dette foregik:
Balladen i Syringens Krone?
Snart det som Jubel forekommer,
saa det til Sang kan Sorgen tvinge.
(„Velkommen, søde Sjæl!“)
Snart klager det saa ømt, saa ømt,
at Glæden det i Graad kan bringe.
(„Min elskede, Farvel!“)
Og aldrig som i denne Kveld
af Andagt er igjennemstrøm't
min Sjæl af helligt Orgel vorden,
som nu af denne spæde Torden,
der bruser fra Torbistens Vinge.
Derfor, o milde Regn, bliv ved!
Lad dine Sølverplektre klinge!
Du skræmmer ikke Blomstens Fred.
Se Rosen luder kun paaskrømt!
Den smiler under Grenen ømt,
og hører, mens den er i Badet,
henrykt paa dette Underspil,
der toner rundtomkring dens Bed
og høit i Luft fra Poppelbladet.
Paasned dens skjønne Hoved gjemt
den ligner Amor, lænet til
sin Bue, vred paa Skjæmt.

Ja, milde, søde Regn, bliv ved!
Velsignelse du drysser ned.
Du Glans ei blot paa Eng og Vænger,
men over furet Ansigt sprænger;
balsamisk liflig drypper du
ny Kraft i Sorgens matte Hu.
. . Selv gammel, fattig Bedstemor,
som ellers ikke Luften tror,
idag er kommen udenfor,
mens Regnen hviler, forat Blomme
og Blad kan lidt til Aande komme
og Græsset skyde Pusten lidt.
Der har hun — nu! det sker ei tidt —
alt hen til Havegjærdet rokket,
af Duften efter Regnen lokket.
. . Velkommen ude, gamle Mor!
Der løfter hun sin Datters Nor; . .
den vesle prøver mangegange
den ludende Syring at fange,
den svævende Turkisagraf,
den Perlekvast imellem Løvet.
Den vesle griber til, og af
Syringens fine Vasers Bund
der falder funklende i Støvet
et Honningdryp i Ormens Mund.

*

O barmhjertige Gud! dette Dryp faldt som et Blus af hellig Olje i min Sjæl.

Jeg ved nu, at dit sandeste Navn er „Velsignelse,“ større end Barmhjertighed og Kjærlighed, større end alle Tempelnavne, for stort for Templet, kun rummet under Himmelens Hvælving.

Ja „Velsignelse“ er Guds sandeste Navn. Thi den strækker sig til hele Tilværelsen, og Ormens skjønneste Øieblik er ogsaa Guds. Se Skyen og Insektet flammer af den samme Fryd! Det er et Øieblik, hvori Jordens Herre føler Deltagelse i Blomstens, som i en Søsters, Glæde, og hvori ingen kan knuse en Larve.

Det er et Øieblik af Forsoning og Salighed, som ikke glemmes, skjønt det er uden Gjerninger netop formedelst sit overstrømmende Liv, uden andre Tanker end de, som Naturens

Henrykkelser ipræger Sjælen uvilkaarligt som Træets Draaber i Jorden dets Overflødighed. O jeg læser disse Draabers Træk. De synes hebraiske: ברכית (Bærækjah) ɔ: „Gud er Velsignelse.“ Larven løber dem op, og udfører dem videre i Støvet.

*

Hvor lavt de fagre Skyer digne!
De Engles Blomsterhaver ligne.
O sad jeg hist paa Fjeldets Tind,
  jeg saa derind!
I dem den Regn, der saa kan signe,
maa være Springvand først:
fra dybe Marmorskyers Cisterner
den legende med gyldne Stjerner,
høit springer op i Himlens Blaa,
i Regn af Farver falder saa,
at læske Himlens Blomsters Tørst;
og Draaberne, som de ei trænge,
igjennem deres fine Løv
de drysse ned paa Jordens Enge
som vellugtsvangert Perlestøv.
Hvad Under da, at til hver Draabe
har en Velsignelse sig klæbt?

Det regner ikke mer. Et Net
af Perler over alt er spredt.
Et gyldent Mulm af Frugtbarhed
er rullet over Aasen ned
— en Helte-Tordens Seierskaabe,
der har en anden Torden dræbt,
og skaffet Sommerkvelden Fred.

. . Hvor alt er friskt i denne Stund!
Endnu er Regnens søde Draabe
ei smeltet hen i Rosens Mund.
Det gamle Æbletræ ei nænned
at ryste sine Blomster ned,
før disse havde smagt den med,
og ydet denne skjønne Kveld
sin sidste Duft til Takfarvel!
Imorgen ere de ei mer;
hengivne, nøide for i Aar,

de alle ned fra Kronen flagre,
og Træet Pladsen, hvor det staar,
taknemlig med sin Pragt besner.
Iaften, skjønt for sidste Gang,
de ere dog ei mindre fagre,
som fromme Dagen før han dør
har samme Smil og samme Sang
paa Læberne som før.

*

Med disse saa snart affaldende Blomster med den fineste Rødme i den skjæreste Bleghed og med den sødeste af al Vellugt bør Brudene pyntes; ikke med de halvudsprungne Roser, hvis Blusel er bevidst Blussen og som med krampagtig Styrke holder sine Kalke sammen.

*

O hvilken Aften! Al sin Pragt
har Himmelen til Skue lagt.
Se fagre Skyaustralien!
se yndige Vidunderlande,
adspredte over Himmelen,
adskilte af safirblaa Vande,
hvor røde Skove af Koraller
i tunge Takt med Bølgen svaller!
Der ligge Verdensdele to
med snebedækte Alpetinder;
et Suez af en Regnbubro
dem begge til et helt forbinder.
I Bunden af en Himmelbugt,
langs blomsterkranste Kyster malt
med Skjønhedsliljers blide Flugt,
i Bunden inderst derifra
fremglimrer Aftenstjernen alt,
som Tinderne af Alabaster
paa Adrias Venezia,
mens Solen lange Afskedsblik,
saa ømme som dem Eden fik,
endnu udover Marken kaster.
O helligt Fredens Øieblik!
o Himmelens Forsoningsstund!

Nu Stjerne, Sol og Maane straale;
Medbeilerne hverandre taale;
de beile til hinanden kun.

*

O, hvem kan frygte at dø under en saadan Himmel? Hvem hader at leve paa en saa velsignet Jord? Nu er der kun skummelt etsteds, og det er — i Kirken.

Nei, se dens Vindve fuldt sig tænder
med gloriestraalende Legender.
O læs, min Sjæl — dit Syn ei svigte —
de søde Solens Afskedsdigte!
Blandt Svalerne, som flagre der,
og paa de høie Vindver banke
med sine Vingers fine Fjer,
er nu min Sjæl med al sin Tanke.
(Der sidder et Gespenst af den
hist i et Lysthus kun igjen).
O hvad Vidundere den ser!
Men for at kunne uden Feil
dem alle skildre ganske sande,
den for det himmelske bør være
saa klart Uskyldighedens Speil
som disse Pintseliljers skjære,
i Perler to'de, Stjernepande,
min Læbe saa uskyldig ren,
som Rosens der, som nys har slukket
sin hede Purpurs Tørst, og drukket
en smeltet Draabes Ædelsten.

*

O hvorfor skulde jeg ikke sige, at jeg saa forklaredes Ansigter, ikke større end Diamanter eller Kjærmindernes, og at de bønfaldt Gud om et Velsignelsens Aar for det Land, som engang var deres Fødeland? I en Rude bølgede gyldne Aks, og smaa Væsener høstede, en anden rødmede fuld af Kløver, i en tredie vævede yndige Sylfer Nationens Farver; Kongens Navn brændte i en fjerde, og i nok en sad Josefines Genius omgivet af smaa Engle, der holdt Aks i Hænderne, gyldne og ikke større end Liljernes Kolber.

*

Jeg kjendte mange af de forklarede. De var engang alvorlige Mænd, Nationens Patrioter, med skyggefulde Pander og ikke altid blide Øine. Men nu var Øiet paa Sommerfuglens Vinge vredere end deres, Perlens Pande mørkere.

Der var Kristian Krohg og Schultz og Knudssøn og Rosenkrantz, den medlidende. Der var Øvergaard, med Hovedet forbundet med et hvidt Rosenblad.*) Han viftede med en Furukvist, og der faldt gyldne Korn ned fra den, som blev til Aks, før de naaede Jorden.

*

Mit Øie blindes fuldt af Taarer,
mer søde end det Perleblod,
som springer ud af Skyens Aarer,
mer søde end den Honningflod,
som Himmelens Barmhjertighed
har drysset over Landet ned.
Det er da, siden Øienettet
er blindet til af dunkel Graad,
min Sjæl, og ikke det, som ser
det ømme himmelske Beraad;
og Jubelsynet er forjættet,
og hvad jeg saa, det sker! det sker!

Hans Øvergaard.

(Nationalrepræsentant, Kaptein. † 17. Mai 1840).

Var der ikke Vemod nok
i din Susen før,
Østerdalens Furustok?
Sorg i Flodens Sang, og Kummer
for din Bondes Dør?

Var der ikke nok tilforn
Tungsind, Skræk og Død,
Blaamyr, i dit Jægerhorn,
naar dets lange, hule Toner
frem af Skoven brød?

O, endskjønt du freidigt klang,
som om i dit Bryst
Seirens eget Hjerte sang,
jamred altid dog en Smerte
i din Jubels Lyst.

Men nu lyder ene hin,
uden Seiersrøst!
Myrd da, Horn, med dine Hvin
Skovens rædselsfulde Ekko!
Bor dem i dets Bryst!

*) Kaptein Hans Øvergaard — Storthingsmand i Aarene 1833—1839 — døde (den 17de Mai 1840) omtrent en Maaned før „Skaaltale for et godt Aar“ blev skreven, ved Eksplosionen af en Kanon.

Thi det vilde være fælt,
fra den dybe Skov,
tusindmælet, gjenbesjælt,
Hornets Klagehyl at høre
for sin bedste Helt.

Ak, den mørke Furuhal
langsmed Glommens Strand,
dybe, gamle Østerdal
har sin egen høie Klage
for sin bedste Mand!

Gjennem hele Østerdal
lyder Klagen da.
Dybe Støn fra Skovens Hal
svare Hornets hule Jamren
overaltifra.

Med det høie Drapa bland
dig, min Sørgesang!
Ak, et Vivat for hans Land
i hans Hjerte fanged Døden,
før det fik sin Klang!

Harpe, Sorg af Hornet lær!
lær dens Røst det af!
Aldrig Musen mere nær
Himlen knæler, end paa denne
ædle Nordmands Grav.

Olavus Kynsberg.

Ocius tandem, miseri, nunc dextræ
oscula figite, nesciæ sinistram!

Adest occasio, manu nunc porrecta
gratiis primum vestris: festinate!

Ocius illam, tactam ac Mimosam,
retrahi gratis experti, festinate!

Pallida, eheu, friget manus illa,
famis canistrum, fulcrum miserorum!

Oscula tandem serotina capit
virtus velata ejus, nec rubescit.

At osculate! Oscula nam marmor
mortis umbrosis floribus obtegunt.

Charon transmittit etiam sine ære,
lacrima albis digitis fulgente.

Obolum dedit ultimum amico,
denuo quærens sinu in inani.

Mens o honesta, margaritæ instar,
vitæ operta, agnita ex morte!

Coeli in corona beatorum splendes,
luces sub gleba clarius sepulcri.

Ecce per hunc lapideum pallorem
risu hilari genius pellucet!

Ditius terris mare atrum, vitâ
ditior morsque, omnium possessor.

Animum nunquam magis pretiosum,
carius neque pectus tamen cepit;

Adamantinam magis neque fidem,
aurum hilaritatis meliusve.

Genium coelestes bene quam præclarum,
pectus quam molle miseri noverunt.

Melius vero eum perceperunt
plurimi non ac lingvam hanc superbam.

Ingeniosus, potior ac putus
fuit ad modum lingvæ Romanorum.

Animi ejus ipsis est in coelis
lingva superba illa ac in terra.

Etiam quidem mutus is dolorem
sane in corde palpitantem audit:

Ejus dilecta lingva tamen utor,
florem lugentem in sepulcro ponens.

Vita tam parca illi fuit florum:
cur non in morte unicum haberet?

Kysset.

Endnu, endnu, o elskte, en Sekund
lad mine Læber paa din søde dvæle!
Da smelter Grænsen mellem vore Sjæle.
Det er din Sjæl jeg kysser paa din Mund.

Til den, Buketten kom fra.

Der er — det kan jo gjerne være —
mer Guddom, mer serafisk Ære
i navnløs Godhed, ukjendt Dyd,
mer skjønt i Tak, der ei har Lyd.

Hvad Lyd har min, der ikke kjender
den Haand, som disse Blomster sender?
Saa navnløs er ei Blomstens Duft,
der svinder i den øde Luft.

Vel! den beskedne Guddom have
du, naar du vil, navnløse Gave,
at Takken aandes, som til Gud,
paa Maa og Faa i Luften ud.

Men hvis ei vilde Skjæbners Naader,
men himmelsk Retfærd Verden raader,
da maa min Tak dog komme til
det Sted den skal, didhen den vil.

Var paa et Rosenblad den skreven
og hen med Strømmens Vover dreven,
det burde af den vilde Flod
etsteds opskylles for din Fod.

Velsignelsen, henhvisket, burde
ei Vinden sønderrive turde,
men til dit Hoved bringe den,
som Slør af Sylfer vævet, hen.

Ak, er du ung, som dine Blommer,
da gid en trofast Elsker kommer!
Om kommen, gid da blusse med
Blodrosens Ild hans Kjærlighed!

Gid hvad din Lytten han fortæller
i sværmeriske Sommerkveller
maa være skjønt, vidunderligt,
som denne Nellikroses Digt!

Hvor spraglet! Hvilke Poesier
den lukte Knop endnu fortier!
Og gid din Elskers tause Mund
om nye Skjønsagn drømme kun!

Gid din og hans Roman maa komme,
som denne Centifolieblomme,
til at bestaa af Glæde al,
af skjønne Blade uden Tal!

Er du en Moder, ubekjendte,
som din Roman forlængst alt endte,

men Ømhed har alligevel
selv for en fremmed *Ismael:* —

Gid dine Børn og Børneætten
da glæde dig, som mig Buketten,
hvis Lyst kun har det ene Savn,
at stum den ikke ved dit Navn.

Jeg Vin paa Blomsterne vil gyde.
Kanske vil deres Blod da flyde,
Livsgeister stige i dem, saa
de Navnet over Læben faa.

Egebladene.*)

Vær from, og tro, at Haaret
er paa dit Hoved talt,
at samme Haand har skaaret
hvert Blad i dets Gestalt,
som Sol og Stjerne veier!
Vær from, og tro forvist,
at Græsset der, som neier,
gjenhilses venligt hist.

*

Tre Alen i den sorte
bemoste, kolde Ler
opspringe Klarheds Porte,
hvor døde Øie ser.
Men hvi en Rast saa længe,
naar Fromheds Enfold fik
et Engleøres Strenge,
Kerubens Klarsynsblik?

*

Se nøie, skal du øine
det store i det smaa.
Sig Guddomstanker høine
paa Græssets veke Straa.
Dets Blegnen er et Minde;
og paa det faldne Blad
Moralen vil du finde
af Somrens Jubelkvad.

*

Lyt til, og hør Basuner
fra aksnedbøi'de Mark!
Der løbe Skjalderuner
i Træets runkne Bark.
Det slagne Straa har sjunget;
og Mosens elsgraa Hud
har Guddomshænder tunget
i Skjønhedslinjer ud.

*

Geist er ei i dens Tanker,
der er saa sjælearm,
at han ei tror, der banker
en Puls i Blomstens Barm,

---

*) *Paul Holst*, født i Drammen 1789, var fra Aaret 1831 Assessor i Høiesteret, og i Aarene 1833—1839 Medlem af Storthinget, hvor han hørte til den daværende Oppositions ivrigste Talsmænd. Han døde den 28de August 1840. Otte Dage efter hans Død indløb Efterretning til Kristiania om, at Norges Statholder, *Grev Wedel-Jarlsberg*, den 27de August, Dagen før Holst, var afgaaet ved Døden i Wiesbaden. *H. Lassen.*

at Blade tale kunne
med Liv fra Træ til Træ . .
O hør de tusind Munde
i sladrende Allé!

*

I Styrtningen, hvor Bjerget
betænker sig med Gru
paa Spranget, det har sværget,
og sværger paa endnu,
en Eg har Roden gravet
— saa er dens vilde Smag —
Den vaier over Havet
som Landets Herskerflag.

*

I Uren dybt dernede
alt Rognen visner af,
og Haslen allerede
bedække Primlens Grav.
O, var nu skarpt vort Øre,
spirituel vor Tro,
da kunde vi vel høre,
hvi Egens Blade lo.

*

Septembermaaneds Nætter
kan sove under dem.
De taagehvide Vætter
da spare Bondens Hjem.
Men hellere de spøge
omkring hans Agerren,
mens Løvet kun de øge
om Egens stærke Gren.

*

Med dunkel Styrke farved
hver Høstnat kun dens Top,
og vilden Iling marved
og nerved Grenens Krop.
Hvor mørkbronceret lyste
udødeligt hvert Blad,
som de paa Cæsars Byste
i Seirskoronens Rad!

*

Men Stormen rev forleden
to friske Blade løs.
(Den vilde nok i Vreden
ta't Egen med tilsjøs).
Hvor høit dem Stormen slynger,
de mødtes under Sky.
„Hvorhen?" det ene synger.
„End du? hvor vil du fly?"

*

„Jeg agter mig at sænke
hist paa den friske Grav."

„*Jeg* vil mig længer tænke:
hist over Søndenhav."

„*Min* Tunge lydt skal tale;
thi tyst er Norges Sorg."

„*Jeg* vil paa Kisten dale,
man bær til Jarlens Borg."

*

„*Jeg* søger Frihedsmanden;
du en Aristokrat.
Jeg Hjertet, *du* Forstanden.
Bedst at vi skilles ad."

„Men nævn mig Jarlens Mage
i at udøve godt,
og tæl de glade Tage,
som vokse rundt hans Slot!"

*

„*Jeg* søger Bravheds Hjerte;
du Klogskabs Pande kold." . .

„Se, Norge staar med Smerte
ved Jarlens vendte Skjold!"

„Farvel! Endskjønt vi gro'de
ifra den samme Kvist,
to Hjerter i os bo'de" . .

„Lad Døden bryde Tvist!"

*

Og Bladene sig skilte;
til *Holst's* Grav fløi et.
Mod Syd det andet ilte:
til *Wedels* Kiste det.

De begge ædle vare,
de Børn af samme Kvist.
Kun — tvende et ei vare.
Men Døden bryder Tvist.

Barnesange.

1. Aftenbøn.

Naar jeg lægger mig til Hvile,
tretten Engle om mig staa:
Tvende ved min Høire smile,
tvende til min Venstre gaa,
to paa Vagt ved Hovedpuden,
to ved Foden desforuden,
to mig dække,
to mig vække,
en mig viser
alle Himlens Paradiser.

---

2. Godnat.

Godnat! Godnat!
Kryb under dit Dækken,
med Nelliker stukket, med Roser besat,
med sølvhvide Blade fra Bringebærhækken;
imorgen igjen, hvis Gud saa vil,
vækkes du op af Fuglenes Spil.

---

3. Ammens Ur.

Maanen skinner; Barnet græder.
Klokken slaar tolv.
Gud, I syge, hjælpe eder!

Gud alt kjender; Musen bider.
Klokken slaar et.
Drømmen over Læben glider.

Sirris synger, Tømmermand banker.
Klokken slaar to.
Drømmen faar saa kloge Tanker.

Hanen galer; Vinden vifter.
Klokken slaar tre.
Bondens Søvn nu Siden skifter.

Hesten puster; Døren knager.
  Klokken slaar fire.
Gutten Hø til Krybben drager.

Svalen vaagner; Solen rinder.
  Klokken slaar fem.
Vandringsmand sin Sko nu binder

Hanen kagler, Gaasen skriger.
  Klokken slaar seks.
Staar op, staar op, I dovne Piger!

Løb til Bageren! kjøb en Kage!
  Klokken slaar syv.
Nu maa Ild under Melken sprage.

Barnet vaagner sundt og stille.
  Klokken slaar otte.
Bring nu Mad og Brød til den lille.

---

4. *Hvor ofte skal Gud takkes?*

Saa mange Gange som der er Sand
paa Havsensbunden, paa Flodens Strand,
som der er Blommer paa Eng om Vaaren,
som der er Draaber af Blod i Aaren,
som der er Stjerner paa Nattens Hvælv,
som jeg har syndet mod Gud, jeg selv,
som der i Skoven er Bar og Blade
og Straa og Agner i Bondens Lade,
som der er Torne i Nypehæk,
som der er Smaafisk og Sten i Bæk,
som Træet kløves kan ud i Splinter,
som Sneens Flokker i barsken Vinter,
saamange Gange som der er Myg
om Sommerkvelden paa Flodens Ryg,
som der om Høsten er sorte Krager,
som der er Aks paa en vakker Ager,
som der er Penge i Engelland,
som der er Gnister i Ildebrand,
som der i Kummerens Barm er Taarer,
som der er Spørgsmaal og Raad hos Daarer,

som der er Tagsten paa Kongens Slot,
som man har Venner, naar det gaar godt,
som der er bølgende Græs paa Marken,
som der var levende Dyr i Arken,
saa mange Gange, og flere med,
skal Gud lovprises i Evighed.
Amen!

---

5. *Eksamen i Religion.*

Det vilde glæde mig ret at vide,
hvem sender Sneen ved Vintertide?
— Det er den samme og store Gud,
som lærte Moses de hellige Bud.

Hvem lærte Fuglen i Træets Skygge
saa lunt et Rede med Kløgt at bygge?
— O det er ham, som har sagt: jeg vil
hver liden Spurv sende Spise til.

Hvem lærte Myren at samle Føde,
og godt at leve, naar alt er øde?
— Hvem anden end Gud, som giver os Raad
i Myrens Dont og i Biens Daad?

Hvo gav det Purpur til Rosens Blade,
og lader i Perler sig Marken bade?
— Den samme Gud, som i Himlen bor,
hvor Solens straalende Rose gror.

Hvem tvinger Jorden til Korn at yde,
og Tornebusken til Bær at skyde?
— Just han, som sendte den Manna sød
til Israels Børn i Ørknens Nød.

Hvo lærte Sommerfuglen derinde
i Puppens Skal til sin Kaabe at spinde?
— Det gjorde Gud, som har ingen glemt,
ham intet er lidet, intet fornemt.

Hvem sendte Jesus at dø for andre?
Hvem lod ham Veien til Golgatha vandre?
— Det gjorde hans Fader, ja hans og vor.
Den Grumhed gjorde, at mange tror.

Har Mennesket noget, som Gud ei foragter,
saa mægtig han er over alle Magter?
— O ja! At ret vi hans Vilje har lært,
og leve derefter, — det er ham kjært.

---

6. *Smaafuglene paa Juleneget.*

Hvor grøn er Skogen i *Solør! Der,*
der synger ikke Smaafuglene mer.

Thi Bondens Suk har dem rent forstemt,
og Fogdens Dumbjelder har dem skræmt.

De klinge langsad den tyste Mo.
Dog sidste Julekveld sang der to.

„Kom, vesle Sisik! følg med! følg med!
Et herligt Julekveldsmaal jeg ved.“

„En fattig Husmand bag Skogen bor;
han gi'r os et Neg iaar som ifjor.“

„Han eier kun tre, dog gi'r han os et.
For Jesu Skyld saa gjør han det.“

„Og hør du Smaasisik, stur ei saa;
men følg med din Fætter, Spurven graa!“

„Jeg kalder mig graa, skjønt jeg er gul;
thi jeg har pyntet mig nu til Jul.“

„Det fyger høit over over Bondens Tag;
i Neget sætte vi os imag.“

„Vi sidde til Ørene op i Mad.
Julen gjør ogsaa Smaafuglen glad.“

„Vi fylde Kroen med Julebrød;
for os er ogsaa den Frelser fød.“

Saa fløi de Søskendebørn afsted.
Om Julekvelden er Lykken med.

Forbi en Skjære de heldigt slap,
der vippede paa en Veirhanes Knap.

Sig Katten listed paa Laavebro;
han skottede lystent op til de to.

Men Sulten gjør baade døv og blind;
de styrtede sig i Neget ind.

Der sad saa lunt de i Sno og Sne;
kun høiest Stjerne dem kunde se.

Der sad de trygt paa den høie Stang;
den Julenat blev dem ei for lang.

Der sad de begge til Messetid.
Da Klokkerne ringte, saa fløi de did.

De satte sig paa det høieste Spir;
der stod en Hane af Guld til Sir.

De satte sig paa en Hane af Guld;
der saa de Himlen af Engle fuld.

De hørte en af de Engle kvad:
„Glem aldrig, Barnet mit, Tak for Mad!“

Da slog det haardt dem, at det var glemt,
at sligt er ilde, om end fornemt.

„Vi byde Skjæren og Katten Trods;
vi maa tilbage at takke for os.“

De traf den Husmand i bitter Graad:
„Nu ved jeg ikke mit arme Raad.“

„Til Nytaar kommer den Foged slem.
Han plyndrer fra mig mit lille Hjem.“

Sligt tyktes de Smaafugle altfor svært.
De sukked til Gud for sin gode Vært.

„O Gud vil vistnok i Naade se
til dig, som gav os et Neg af tre!“

„For Jesu Skyld du lod os det faa.
Vi ere ogsaa Guds Børn, skjønt smaa.“

„Vi komme nu for at takke for Mad:
Gud gjøre god Fattigmands Hjerte glad!“

De Smaafugle fløi til det tomme Neg.
Knapt komne did, de af Glæde skreg:

„Her er et herligt Mirakel skeet.
Lad komme nu Foged og Skriver med!“

„For hvert et Korn er en tung Dukat
fra Straaet skudt i den hellige Nat.“

„Der er vist tusind, ja tusind og ti.
Med mindre er vel din Sorg forbi.“

Den gamle Skjære paa Taget skreg:
„Godhjertes Ager bær gyldne Neg.“

„Men gid det Guld, den Foged skal faa,
maa blive til bare Agner og Saa!“

Nei, arge Skjære, gid det bli' Korn!
og Bondens Korn Guld som tilforn!

---

7. *Fattigmand.*

Himlen er min Hætte.
Hvem tør paa den lette?
Jorden er min Sko;
Skoven er min Bo;
Korset er mit Sværd;
Det gi'r Fattigmand Ridders Værd.

---

8. *Vintersang.*

Skyer Skyer jage,
Sneens Flokker dale,
og i Lundens Sale
tystner Fuglens Sang.
Men lad Somren drage!
Komme Vintrens Dage,
vi os ei beklage
som den blege Vang.

Frosten gaar i Jorden,
stiv staar Flod og Kilde,
Vognen gaar det ilde
i de haarde Spor.
Det er i sin Orden:
Vi jo Is behøve?
Skal vi ikke prøve
Skøiten, som ifjor?

Daarligt Solen lyser;
allerbedst det lider,
er det Nattetider,
Morgnen sent opstaar.

Glæden dog ei fryser.
Muntre Øie skue
Juletræets Lue —
Frisk, mod Jul det gaar!

9. *Veirhanen og Maaltrosten.*

„Snarrarrar!“ „Hvad er det for en Fugl?
Er Gjertrudsfuglen ude,
for Vaarregn at bebude
saa nære over Jul?

„Snarrarrar!“ Det er en Fugl af Træ.
Tre Pinde er det hele,
forglemt paa Bondens Mæle
alt siden der kom Sne.

„Snarrarrar! Veirhanen bliver stolt;
„Du Maaltrost der paa Grene,
nu synger *jeg* alene.
Det høres i dit Holt.“

„Snarrarrar!“ Jeg synger Aaret om.
Du kun mens Løvet skyder.
Da, siger man, du byder
lidt af din Fattigdom.“

„Narnarnar! Se Vandringsmanden flyr
forbi Veirhanens Ager,
men hvergang Trosten klager,
da stanser Folk og Dyr!“

10. *Pattedyr.*

Hunden kommer, er den kaldet;
Katten lister sig da bort,
Gjeden er paa Knæet skaldet,
Bjørnens Hale ganske kort.

Stolte Hest kan langt mig føre,
han kan trække Plog og Harv.
Mikkel Ræv med spidse Øre
er og blir en listig Skarv.

Ulven tuder fælt i Skoven,
følger rappe Hares Spor.
Musen lever godt paa Laaven.
Grævlingen i Bakken bor.

Gaupen lurer ifra Træet
paa den arme Finlaps Ren.
Koen tygger Drøv paa Kveet.
Røskat gnaver under Sten.

Lodne Jærv er altfor slugen.
Gjeden gnaver gjerne Bark.
Otren lister sig paa Bugen,
stjæler Fisk i Fiskepark.

Der er endnu mange flere,
der er Flaggermus og Vaand,
Bæveren, som kan undvære
til sit Hus Bygmesters Haand.

Alle gaa i egne Klæder,
har sin egen Karakter,
egne Plager, egne Glæder.
Gud, vor Fader, deres er.

Alle maa hvad de fortære
skaffe sig ved egen Magt.
Gid til Menneskenes Ære
det om dem kan blive sagt!

---

11. Hunden.

Jeg aldrig Hunden mer vil slaa,
men klappe venligt den,
dens Hale til at logre faa;
den bliver da min Ven.

Det Venskab ei foragtes bør;
thi han saa trofast er.
Han glemmer ei hvad godt jeg gjør,
hans Blik mit Hjerte ser.

Kom da, min kjære Kammerat!
Jeg dele vil mit Brød.
Min Haand skal tjene dig til Fad,
min Ven i Liv og Død!

---

12. Katten.

Forsigtig og slu er Kattepus.
Vær ogsaa forsigtig med den!
Den leger grum med den fangne Mus,
den slipper og ta'r den igjen.

Mer grum end Katten den Dreng dog er,
som plager og gjør den ondt.
Den fik af Gud sin Karakter
og sin anviste Dont.

---

13. Fuglene.

Ørnen er Fuglekonge;
den staar i rædsomt Ry.
Blod smager bedst dens Tunge.
Det svæver over Sky.

Papegøien er en Sladrer
om alt, han ved ei hvad.
I Dammen Anden snadrer;
den vrager ingen Mad.

Den sorte Krage stjæler
i Furen spildte Ært;
men vanskeligt man tæller
de Mark, den har fortært.

I Luften Lærken synger,
Bogfinken i et Træ.
Paa Vandet Svanen gynger
sin Barm saa hvid som Sne.

Hanen Ladhans vækker
med Røst som en Trompet,
mens Moders Høne klækker
et Æg, hver Morgen et.

Hvormange Snes forresten
ei lige til er sagt.
Man kunde sige næsten,
at Penge den har lagt.

Paa Taget hærmer Stæren;
han hærmer hvad han vil.
Sin Hytte bygger Skjæren
af Pinder i en Pil.

Men Skovens Syngemester
er Taletrosten dog.
Han i sit lille Hoved
vel har en Nodebog?

De synge alle Fugle;
men hver paa egen Vis.
Selv gamle Kirkeugle
vil kvæde Herrens Pris.

---

14. Fluen.

Den lille Flue Gud har gjort.
Jeg kan den dræbe; men
i Guds Haand siger jeg og den
netop jo lige stort?

Gud giver liden Flue Mad.
Han giver mig vel med.
Men volde stakkels Kræ Fortræd
gjør kun en ond Dreng glad.

---

15. Edderkoppen.

Med otte Øine hvasse,
to vidt opspændte Klør,
mon Edderkoppen passe
sin Væv, det Silkeslør.

De fine Traade spinder
den ud af eget Skjød.
Den arme Flue finder
deri sin bitre Død.

Saa er og mangen Snare
for Menneskene lagt.
Men Gud vil dem bevare,
som stole paa hans Magt.

---

16. Hugormen.

Med ildrødt Øie, Tungen kløvet
Hugormen frem af Klippens Rift
sig sniger raslende i Løvet.
Vogt dig! Dens Tand er fuld af Gift.

Med Skjæl er hele Kroppen dækket,
saa blank og glat som Staal polert.
Et Baand, af sorte Spetter flekket,
gaar ifra Hoved og til Stjert.

En Hugorm, er der sagt, sig klynged
engang om en Apostels Led.
Han rysted dette blot og slynged,
selv uskadt, Ormen langt afsted.

---

17. Børnenes Nationalsang for Kongen.

(Mel.: *God save the King).*

Gud signe Kongen vor!
Gud ham bevare for
  Sygdom og Sorg!
Gid Himlens Miskundhed,
Barnets og Hyttens Fred
sænke sig stille ned
  over hans Borg!

Vare vi Engle smaa,
skulde vi rundt ham staa,
  være hans Vagt,
strø om hans Leie tyst
himmelske Drømmes Lyst,
gjøre i Folkets Bryst
  herlig hans Magt.

Thi i hvert Øie ind
sang vi hans Ædelsind,
  hvor han er god,
at han er Armods Ven,
huldrig som Himmelen,
at ham ei Sorgen end
  uhørt forlod.

Og for hvert Øie, i
herlige Farver, vi
  malte hans Daad:
at han et Kongedom
vandt i hvert Hjerte, som
saa, at han, hvor han kom,
  aftørred Graad.

Derfor af Folkets Mund
signes hans Aftenstund,
  han og hans Slægt.
Gud da forøge hans
Hæders og Krones Glans,
let som en Rosenkrans
  gjøre dens Vægt!

---

18. Smaaglutternes Nationalsang.

Vi ere en Nation vi med,
vi smaa, en Alen lange;
et Fædreland vi frydes ved;
og vi, vi ere mange.
Vort Hjerte ved, vort Øie ser,
hvor godt og vakkert Norge er,
vor Tunge kan en Sang blandt fler
af Norges Æressange.

Mer grønt er Græsset intetsteds,
mer fuldt af Blomster vævet,
end i det Land, hvor jeg tilfreds
hos Fa'r og Mo'r har levet.
Jeg vil det elske til min Død,
ei bytte det, hvor jeg er fød,
om man et Paradis mig bød,
af Palmer oversvævet.

Hvor er vel Himlen mere blaa?
Hvor springe vel saa glade
de Bække, som i Engen gaa
for Blomsterne at bade?
Selv Vinteren jeg frydes ved,
saa hvid og klar som strøet med
al Stjernehimlens Herlighed
og hvide Liljeblade.

Jeg ikke vil for fremmed Vaar
min norske Vinter bytte,
og fremmed Slot ei nær forslaar
imod min Faders Hytte.
Han siger, han er der saa fri.
Det ei saa nøie fatte vi;
men noget godt er vist deri,
som værd er at beskytte.

Gid jeg da snart maa blive stor
— jeg har saa længe biet —
at tappert jeg kan værne for
min Faders dyre Frihed!
Og skulde nogen vel med Magt
faa Fædrelandet ødelagt?

Hvert Liv, min Fader jo har sagt,
  er til dets Frelse viet.

Det leve da som Gran og Fyr,
  de stærke, eviggrønne!
som Stjernerne bag sine Sky'r
  er altid lige skjønne!
Kom Vaar og Høst, som altid før,
med Blomster for min Moders Dør,
med gyldent Korn paa Faders Stør,
  som vil du dem belønne!

---

19. Vesle Hans's Eventyr.

Mel.: Skjære, skjære Havre.

„Vinteren er kommen.
Se, hvor hvid den lyser!
Hututu! min Bedstemor
hun sidder nu og fryser.
Jeg maa gaa i Skoven,
finde Kvist og Kvas derfor.
  Hun jo mig
  saa tidt hos sig
har varmet ved sit Hjerte?"

Vesle-Hans til Skoven
vandrer ufortrøden:
Stakkels gamle Bedstemo'r
har ingen Ved til Grøden.
Bare ikke Ulven,
bare ikke Bamsen stor
  bryder frem
  fra Skovens Hjem,
og tager hele Gutten.

„Gamle Bedstemoder
maa da Livet miste,
stirre paa den vilde Skov
til hendes Øine briste.
Jeg igjen vil komme,
kjære Ulv, og bli' dit Rov,
  bare jeg
  maa gaa min Vei
med dette lille Knippe."

„Hør, hvor Vinden tuder
i de tørre Grene!"
Vinden har saa barsk en Røst,
men vil dog bedre mene:
Den vil bare give
Hans hver Kvist, som sidder løst.
  Hans skal den
  ta' op igjen
og i sit Knippe binde.

Nu er Knippet færdigt;
knapt han kan det bære.
Det sin gamle Bedstemo'r
vil Vesle-Hans forære.
Hvor skal Vei han finde?
Sneen over Stien for.
  Glad og angst
  han ta'r sin Fangst,
men ved ei Vei at finde.

Hu, hvor fælt det rasler!
Bamse! Hu! der er den!
Hans dog slipper ei sin Bør
for alt hvad godt i Verden.
Liden Ekhorn bare
al den Støi i Skoven gjør:
  den kun vil
  ham Veien til
hans Bedstemoder vise.

Liden Ekhorn foran
hopper langsad Gjærde,
svinger sig fra Gren til Gren;
der er ei ondt paafærde.
Vesle-Hans bagefter
slæber sig paa tunge Ben.
Gode Børn
ei Ulv og Bjørn
tillader Gud at ænse.

„Gudskelov der ligger
Bedstemoders Hytte."
Ekhorn sætter sig paa Tag;
nu har den gjort sin Nytte.
„Nu skal Bedstemoder
varme sig i Ro og Mag.
Eventyr
om Skovens Dyr
hun skal mig nu fortælle."

Vesle-Hans paa Døren
banker med sit Knippe:
„Kjære, gamle Bedstemo'r,
du vil mig ind dog slippe?"

Bedstemoder spørger,
saa han knapt sit Øie tror:
Hvor har du
vel plukket nu
de Blommer, som du bærer?"

Hans ei tror sit Øie.
Er det bleven Sommer?
Hver en Kvist i Knippet var
bedækt med friske Blommer.
Hæggen sine hvide,
Tornen sine røde bar,
Birkens Blad
saa frodigt sad
som ved Skjærsommertide.

Vesle-Hans med Taarer
sig mod Væg mon vende:
„Hvilken Gavn er nu derved?
Det kan jo ikke brænde."
— Kan det ikke brænde?
Ak, mit Barn, din Kjærlighed
er den Ild,
som varm og mild,
min Vinter gjør til Sommer."

---

20. *Renlighed.*

(Mel.: Skjære, skjære Havre).

Bækken gaar i Engen,
Bækken godt sig morer nok,
springer over Rod og Stok
og over høie Stene.

Bækken ler bag Grene;
hør, den ler i Græsset godt!
Alt hvad der er sort og graat,
kan Bækken ikke lide.

Liden Bæk vil gnide
Stenens stygge Ansigt hvidt,
vasker den saa jevnt og tidt
med Voverne, som glide.

Ren den bli'r med Tide,
om den ikke bliver hvid.
Dengang Stenen trilled did,
da var den sort og muldet.

Nu er den som Guldet.
Ren som Guld jeg ogsaa bli'r,
blot du, lille Bæk, mig gi'r
i Haanden blot en Draabe.

Jeg kan længe raabe;
Bækken gjør dog ikke Stop,
løfter ei en Draabe op
at øse mig i Haanden.

Men paa Siljevaanden,
voksende paa Bækkens Bred,
hopper liden Erle ned,
og dypper hele Vingen.

Hjælp dig selv, er Tingen!
Det jeg har af Fuglen lært.
Bækken har mig Vand forært,
men selv maa jeg det tage.

Nu kan Fuglen jage
rundt om Himmelen med Lyst.
Se, hvor straalende dens Bryst
de friske Vinger føre!

Jeg som den vil gjøre:
Haanden vil jeg dyppe ned,
vaske den og Ansigt med,
saa det ta'r ingen Ende.

Saa tør jeg det vende
freidig did, hvor Fuglen fly'r,
se, om ei blandt Himlens Sky'r
jeg kan Smaaengle kjende.

Milde Blik de sende,
naar de se, at jeg er ren
som den klare Ædelsten,
der kan i Mørket brænde.

---

21. Asylbørnenes Sang til Arveprins Karl Eugen

(Mel.: I Dalens Skjød en Hytte laa).

Til *Karl Eugen* vi tør ei mer
saa frit som forhen tale:
For længesiden vokset er
han jo ifra os alle.
Han bærer allerede Sværd;
Han er en Sang af Mænd alt værd.

Han rider ikke mer forlængst
paa Kongens Knæer Ranke.
Han tumler alt en vældig Hengst
saa sky som Angstens Tanke.
Hans Moder ser med Stolthed til
sin førstefødtes Ridderspil.

Han bærer Sværd og Portd'epé;
det maa hans Fader fryde.
Gid det Mirakel maatte ske,
at Blomster det vil skyde!
Hvor herligt, om fra Heftet af
det Blomster skjød som Arons Stav!

Hvor herligt, om dets hvasse Odd
i Rosenknopper døde!
om Eggens Blaanen kun bestod

i Anemoner bløde!
Hvert Blomsterstraa, hver Rosenkvist
sin lille Søster gav han vist.

Da vilde gamle Kongen le,
hans ømme Bedstefader;
hans Moder med et Øie se,
som sig i Straaler bader:
Hans Fader vilde sige: Du,
min Søn *Eugen*, er Barn endnu.

Ak, er du det, da tør vi nok
en Barnesang dig byde.
Dit Rige var en Barneflok;
det vil dig endnu lyde.
Tag da, om du det har forladt,
vor Kjærlighed! Den er din Skat.

Der er ei anden Blomsterflor
paa Armods tørre Kviste.
Den Kjærlighed, som paa dem gror,
vil dog ei Kongen miste.
Og skulde du foragte den,
som ligner ham i alt, *Eugen*?

---

22. *Asylbørnenes Sang paa Kronprinsessens Fødselsdag.*

Vi ere fattige og smaa;
men saa var og Vorherre,
dengang han i sin Krybbe laa;
vi have det ei værre.
Her have vi vort Betlehem;
hid Kongen selv bar Gaver frem,
Guds Engle signe ham for dem,
den gode gamle Herre!

Vi ere fattige og smaa,
ja fattige og mange,
som Buskens Knopper, Engens Straa,
som Løv i Skovens Gange.
Dog ere vi i Magt og Aar
just efter *hans* bestemte Kaar,

som alting allerbedst forstaar.
Vi Sorg ei deraf fange.

Men Engens Straa har og sin Lyst!
Hvor leger det for Vinden!
Og Hybenen paa Klippens Bryst
har rosenrødt paa Kinden.
Lidt Straa, en Knop fra Hybnens Stok
— den Krans er smuk, skjønt simpel nok.
Kom lad os flette en i Flok,
med rosenrødt paa Kinden!

Thi selv vi nok, bag snedækt Tag,
maa Kransens Blommer være,
vi gjerne flette vil idag
til Kronprinsessens Ære.
Hun ser den ikke med Foragt:
ved hendes Hjerte Børn har lagt.
Hun kalder os en Englevagt
om sig og sine kjære.

Thi om vi slynge *her* vor Krans,
fjernt fra vor Kronprinsesse,
— en Krans af Smil og Øines Glans
og Hjerter veltilfredse —
Guds stærke Engle bære den
usynlig gjennem Himmelen.
Ja vore Sjæle flyve hen,
hen til vor Kronprinsesse.

---

23. *Asylbørnenes Sang til General Birch,*

paa Skjærsommerdagen 1841.

(Mel.: En Sømand med et modigt Bryst).

Nu kommen er, paa Guds Befal,
  den deilige Skjærsommer.
Da alle vi nok plukke skal
vor gode gamle General
  en Krans af Markens Blommer.

Se, Dage komme, Dage gaa
  fra Himlens store Sale.

Først Martses fattige og graa,
Aprilens spraglede derpaa.
De ere Søskend alle.

Saa kommer Maiens treti-en.
Da Himlen ler af Glæde.
De pynte sig med Birkens Gren,
og Vinterens forglemte Sten
de med Violer klæde.

Saa komme, lig en Dronnings Børn,
Skjøn-Junis glade Dage.
Da snarere end Fjær paa Ørn
gro Roser frem paa haarden Tjørn
og Græs paa Bondens Tage.

Men herligst kommer *Sanktehans*,
den Konge mellem Dage.
Han af sin Krones Rosenkrans
stormodig gi'r en Knop til Mands,
og har dog nok tilbage.

De Dage Solen høiest staar
hans Regimente varer.
Naar Kong Sankthans saa heden gaar,
en Høstaks Kjæmpehøi han faar
af muntre Slaatteskarer.

Idag (tre Dage netop før
hans egen Fest skal være)
Sankthans en prægtig Høitid gjør,
saaledes som sig hør og bør,
til „*Generalens*" Ære.

Fra Træet vaier han med Flag,
fra Ageren med Fjære.
Hvor staa dens Aks som Spyd i Slag!
Han mønstrer af sin Hær idag
til „*Generalens*" Ære.

Idag befol han Hybnen straks
sin første Knop at bære.
Han bød en Flor af alle Slags,

og Agren skjød sit første Aks
  til „*Generalens*“ Ære.

Og Sankthans selv er pyntet ud
  saa prægtig han kan være.
Idag, som paa et himmelskt Bud,
staa alle Markens Blommer Brud
  til „*Generalens*“ Ære.

Thi ingen Rose er saa blød
  som Hjertet hos den kjære.
Hvor fuldt af Dugg for al vor Nød!
Hvad, om med et deraf frembrød
  en Engels hvide Fjære?

O deilige Vidundersyn!
  Det over os vil svæve
med Rosers Glimt og Liljers Lyn;
men vi, vi jublede i Sky'n:
  „*Asylets Engel leve!*“

---

24. Barnet og Barnevennen.

Indledningsdigt til Bladet „Barnevennen“.

Barnet:

Over dybe Dale
flyver Spurv og Svale,
over store Skove
tør sig Kragen vove,
over Fjorden reise
tør selv lille Meise,
og for høit for Svanerne
ingen Fjelde kneise.
Nogle ville ud at se,
andre for at høre.
O, hvor lykkelige de!
Deres Ønske fluks kan ske,
blot de Vingen røre.

O, hvor jeg maa stunde
efter, at jeg kunde
følge Spurv og Svale

over dybe Dale,
over Skoven drage
med den gamle Krage,
over Fjordens vide Bugt
kjækt med Meisen jage!
Gid jeg fulgte Svanens Flugt
over høie Fjelde!
Om hvor meget skjønt og smukt,
fremmed Blomst og fremmed Frugt,
fik jeg da at melde.

„Barnevennen“:

I dit Øies Ringe,
Barn, der er en Vinge,
som du ud kan spile
uden Rast og Hvile.
Svalens ei sig maaler
med dens rappe Straaler,
hvorpaa Tanken ud kan fly
fra dit Øies Skaaler.
Over Svanen i dens Sky
kan dit Blik du hæve.
Den er tung mod det som Bly.
Hvert Minut du i en ny
Verden, Barn, kan leve.

Blot, naar du vil hige
ud i Verdens Rige,
speide selv i Himlen
over Stjernevrimlen,
maa du med dit Øie
følge trofast nøie
disse Træk, som Rad paa Rad
her sig sammenføie.
Linjerne i dette Blad
skulle did dig føre,
hvorom nys din Længsel bad.
Svalelet og spurveglad
kan du Reisen gjøre.

Hvor skal Reisen gjælde?
Ikke godt at melde.

Skal vi bytte Hjemmet
med en Verden fremmed?
Se de fagre Blommer
i en indisk Sommer?
Følger du min Linjes Træk,
did ihast du kommer!
Trylle vi det Syn saa væk
om for andre skjønne,
vekslende, som Speil i 'Bæk,
mange, som paa Hybnens Hæk
Roser blandt det grønne?

Eller skal vi gjæste
det som er det bedste?
sætte Tankens Stige
op mod Himmerige?
over Stjerner nærme
os til Engles Sværme,
hvor i Leg de tumle om
og efter Barnet hærme?
Barn, du kan, hvis du er from,
Del i deres tage:
Uskyldsdrømmene derom
ere Englene, der kom
for dig did at drage.

---

25. *Asylbørnenes Sang paa Kong Karl Johans ottiaarige Fødselsdag.*

(Mel.: En Sømand med et modigt Bryst).

O Fattigdom, midt i din Trang
du har en Rigdomsdynge:
Du ei misunder nogens Rang,
ja Kongen selv du kan en Sang
af fulden Hjerte synge.

Ja Kongen selv, just ham, just ham,
det var vel værd at kvæde.
En Løve i sin Seiersbram,
han har et Hjerte som et Lam,
og kun i godt sin Glæde.

O, hvis at skabe om os smaa
det maatte Gud behage
fluks til en Sværm af Spurve graa,
da fløi vi op og dalte paa
Kong Karls Paladses Tage.

Da aabned Vinduet han vist,
og med sin Haand den milde,
han strøed Smuler her og hist.
De arme Spurve Livsensfrist
den gode Konge vilde.

Men vidste gamle Kongen om,
at Børn de Spurve vare,
da glemte han sit Kongedom,
og raabte: „Til mit Hjerte kom,
du arme Børneskare!"

Thi synge vi af al vor Magt
hans Pris, saa godt vi lærte,
som om det skeet var som sagt,
at vi, vi smaa, vi havde lagt
saa nær hans ædle Hjerte.

Folkeviser.

1. Steinbryter-Vise.

(Den almindelige Minerermelodi.)

Nisser og Dverge
bygge i Bjerge;
men vi skal mine dem alle herud.
Thi mens vi synge
muntre i Klynge,
sprænge vi Bjerget i Luften med Krud.

Ja lad os bore
dybe og store
Huller i Graastein og Blaastein og Flint!
Da, mens vi synge,
muntre i Klynge,
sprænge vi Bjerget i Stykker og Splint.

Hurra! det knalder!
Satans Rabalder!
Hurra, Minerer! du vinder tilsidst.
Thi mens vi synge
muntre i Klynge,
sprænge vi Bjerget ved Magt og ved List.

Fjeldet skal bæve
under vor Næve.
Hurra, Minerer! Nu knalder dit Skud.
Nisser og Dverge
bygge i Bjerge,
Hurra! nu mine vi Nisserne ud.

---

2. *Skiltvagt-Nyn.*

(At nynne paa Post efter egen Melodi).

Nu er der Fred, ja gudskelov!
I Jorden løber Bondens Plov!

Og hjemme gaar min Moders Rok.
Jeg hører den, skjønt unna nok.

Nu er alt Freden en treti Aar.
En voksen Æt omkring den staar.

Nu er der Fred. Den er forrost.
Hold Øiet vakt, du Mand paa Post!

Hold Hjertet friskt og Sjælen kvik,
som om til Krig alt Trommen gik!

Thi Freden er saa gammel nu,
at den kan dø før jeg og du.

Den synger vel, imens den saar,
og kranser fro med Aks sit Haar.

Dog bærer den (thi klog den er)
paa Skuldren blankt og ladt Gevær.

Og Mænd paa Post har Freden sat.
Forlod de den, da Fred — Godnat!

---

3. Hjemkomsten.

Her, Berith, min Berith, er Gudmund tilbage.
Nu dør i vort Favntag Adskillelsens Klage.

I prægtige Gader jeg monne omvanke,
men Berith, min Berith, hos dig var min Tanke.

Jeg saa kun dit Hjem, min Lyksaligheds Bolig,
det Tag, som beskytter min elskede trolig.

„Gid Engle derover maa Vingerne spænde!“
Saa tænkte jeg — „Gid de maa værne om hende!“

„Gid de maa Velsignelser ryste derover!
og liflige Drømme om mig, naar hun sover!“

Vel tusinde Skjønheder saa jeg i Staden.
I Silke de braste forbi mig paa Gaden.

Men blindt var mit Øie for Frøkner og Fruer.
De syntes mod Berith som Kraaker mod Duer.

Hvor bause de vare, fornemme og fine,
de havde ei Roser saa friske som dine.

Mit Øie sig lukte, min Sjæl var derhjemme.
Jeg kunde dens Flugt i min Længsel ei tæmme.

Jeg tænkte paa dig, paa vor Fryd, naar jeg kommer,
og, Berith, jeg tænkte paa næste Skjærsommer.

Naar guldgrønne Kaabe om Fjeldbirken bølger,
da gaar du tilsæters, og efter jeg følger.

Der er det saa ensomt, saa ensomt og stille,
ja netop, min Berith, som elskende ville.

Naar fjernt da du hører en Lur, som du kjender,
min Brud! det er mig, som en Hilsen dig sender.

Naar Ekkoet dør over Hugakolls Mønning,
da kommer jeg selv over Sæterens Grønning.

Frygt ei det Gevær, som paa Skulderen hænger!
En Rose til dig frem af Løbet sig trænger.

Da, Berith! som nu af min elskte omfavnet,
i glødende Kysse forglemmer jeg Savnet.

4. *Lad-Hans.*

Det Guld er tilvisse ei meget at rose,
som drypper ei Kobber i Armodens Pose.

Men, *Lad-Hans!* idag faar du ikke en Skilling;
thi Lediggang, ser jeg, er al din Bestilling.

Og Dovenskabs Tiggen i Gavmildheds Hæle
vil ei den alene, men Nøden bestjæle.

Men hør, hvad jeg siger! Det gavner tilvisse
dig mere, min Gut, end en Dalers Almisse.

Dog mærke du først, at du Hjælpen forsager,
hvis Raadet du kun gjennem Ørene jager.

Den Sult maa arbeide, som lyster at æde.
Den Armod maa spinde, som vil sig beklæde.

Det Brød jeg vil spise, det maa jeg vel hente.
Thi førend det flyver til mig, maa jeg vente.

Gud giver hver Fugl nok dens Frø til at æde;
men ikke han kaster det hen i dens Rede.

Og det er en Regel, du vel bør at vide:
hvo Kjernen vil spise, maa Nødden først bide.

Og glem ei, at, hvile en Fattigmands Hænder,
da hvile medrette vel ogsaa hans Tænder.

Hvor griner du, Lad-Hans, som Arbeide hader;
men Flittighed ler, som i Sveden sig bader.

Og den, som vil dovne sig Ugen tilende,
vil Gud ingen Sabbat herovenpaa sende.

„Godvilje“, den Smaagut, har, sig til en Ære,
optrukket det Vognlas, „Drog-Rise“ lod være.

Den Rise var „Doven Drog“ — Tosken, som undred
sig over, om Fjæren ei veier et hundred.

Tag fat paa dit Verktøi, min Gut, uden Votter!
Med Hansker paa Lab fanger Katten ei Rotter!

Den flittige faar vel et Hus af en Hytte.
God Spinderske ofte sit Linned kan bytte.

Men let vil det Barn, som ei lærer at virke,
først stjæle i Naalehus, siden i Kirke.

Sin Løn maa paa Haanden Arbeideren have.
Tag glad imod Løn, men saa glad ei mod Gave!

Et Haandværk, om end det er sodet om Munden,
af skinnende Guld har sin Hjerterod tvunden.

Rent fattig er ingen, thi Tiden er Penge;
men ikke som disse den gjemmes kan længe.

Og det er en Sandhed, vel bedre end Penge:
„Hvo hjælper sig selv, hjælper Herren, den strenge.“

Og, trykker dig Armods Elendighed svare,
da laan af dig selv ved at virke og spare!

Et Fattigmandsbarn, som gjør Træskeer, kan hænde
ei, før det til Gjæst be'r al Bygden, vil ende.

Thi Flid, som sig gifter med Tiden, til Smykke
har Glæde, og Barnet, de faa sig, er Lykke.

Dalvise.

Det er min Sjæl en frydfuld Trang
  at gjæste Norges Dale.
Den gamle Fjeldkoll elsker Sang,
  den glade Hjerters Tale.
Kom til den fagre Maridal!
til Kleivens *) svimlende Portal!
Kom hvorsomhelst, og Norge skal
  dig i sin Favn husvale!

Hvor strømmer ud Berusning sød
  fra Dalens Bjerkelunde!
Det var en Drøm i Engles Skjød
  paa deres Mos at blunde.
Hvad Harpespil i denne Bæk!
Hvad Melodi! hvor sød en Skræk!

*) Krokkleivens. (W.)

Bestandig ny den toner væk —
ak! som fra Perlers Munde.

Hvad tænksomt sværmersk Øie fik
du Kjernets stille Vove!
hvad Ord den susende Musik
i Aasens dybe Skove!
Den Mand er ei i Norge fød,
som den ei gjør om Hjertet blød.
Det er hans Vuggesang, der lød
ifra de dybe Skove.

Didind, hvor Fyrren suser, ind
tør ingen Nidding vandre,
som har forglemt i troløst Sind
sit Fædreland for andre.
Ham vilde Rædsel gribe, — bleg
han vilde høre Skoven skreg,
hvor klagende dens Røster steg.
Did tør ei Nidding vandre.

Ham vilde, som en Dommer haard,
hvert Fjeld imødetræde.
„Hvad vil du i din Moders Gaard,
som glemt har hendes Kvæde?"
Hvor Kjernets Blik blev kummerfuldt!
Ak det, der smile kan saa huldt!
Ve den, hvis Barm ei voldsomt slaar,
ved Hjemmets Syn, af Glæde!

Vi nærmere i Dalens Favn
os føle Norges Hjerte.
Dets ærlige og gamle Navn
vi der af Fossen lærte.
I Fjeldets solbelyste Tind
det blotter os sit høie Sind,
og derifra de speiler ind
sig selv i Folkets Hjerte.

Igjennem Folkets Aarer lad
sig Glommens Styrke vælte!
Som Rjukans kjække Styrtebad

saa fyrige dets Helte!
Lad i dets Kvinder Ringerig
med bliden Ynde præge sig
Vær Gausta hver en Gubbe lig,
som sig tilthinge meldte!

Hvor styrtende mod Tyris Strand
fra Aasen Kleiven iler!
Saa først ved Maalet, Idrætsmand!
din stærke Vilje hviler.
Som Kolven fra det spændte Staal,
din Kraft forfølge vil sit Maal:
dit Vel, en Daad, o Fædreland,
en Daad, hvortil du smiler.

Hist slanken Silje, Hæg og Pil
og Rogn sig sammenranke.
Det nøgne Fjeld de dække vil —
det er en kjærlig Tanke.
Saa, norske Brødre, Bryst ved Bryst,
vi ville med vemodig Lyst
vor Moders Brøst selv hylle til —
det er en kjærlig Tanke.

Min Vivs Hjemkomst.

Gudskelov, min hulde Hustru!
Gudskelov du engang kommer!
O velsignede, velkommen!
O velkommen tusind Gange,
var dit Fravær ei slig Sorg!
O med tusind Kys velkommen,
da dit Fravær er slig Sorg!
O velkommen hjem igjen,
til mit Hjerte hjem igjen,
inden disse Armes Grænser,
hvor, min Viv, din Verden ender!
O velkommen hjem igjen!

Jeg har længtes, til jeg blegned,
til mit karske Hjerte sygned,

aabnet Favnen, fanget Luften,
til min stærke Arm var segnet.
Du maa tro det, ja vel alle
denne Midnats vaagne Aander!
skjønt imorgen ved dit Hjerte,
elskte, du min Kind vil finde
blussende af Glædens Sundhed.

O velkommen, hulde Hustru!
skjønne Tekst for mine Sange!
søde Smag for mine Læber!
bløde Marmor for mit Favntag!
ædle Billed for min Aands
dybe, jublende Tilbeden!
O velkommen hjem igjen!

Ak, hvad kan min Styrke tvinge,
saa jeg ikke op kan springe?
Ak, hvad binder mine Arme,
at jeg ei dig kan omfavne?
Ak, hvad kan mit Øie blinde,
saa det ei sit Syn kan finde?

Har mon hist fra Dødninghaven
stakkels ugift Kvindes Geist,
svøbt i Hyldens Duft paa Graven,
sig i Sommernatten reist?
er ind af mit aabne Vindu
opad lette Ranke stegen,
for med Trolddom mig at gjække,
min Henrykkelse at vække,
for med den bedragnes Kval
sin at kunne vederkvæge?

„Det er mig, og ikke hende,“
klang det, klang, som om man kunde
tænke Klang fra Engens Klokkes
og Konvallens spæde Munde,
Toner i en Liljes Stengel.
„Det er mig! Du bør mig kjende:
Jeg er din og hendes Engel,
død forlængst, og før jeg vidste,

at jeg var din første Elskov.
Jeg velsignet har din sidste,
aandet al min Ømhed ind
i din elsktes Jomfrusind,
strøget ned med bløde Vinger
Ringen først paa hendes Finger.
Naar I ere glade sammen,
er det mig, som altid fylder
med den Tanke eders Sjæle,
at Serafer Glæden dele.
Da for Alteret I knælte,
holdt jeg over eder begge
svævende en himmelsk Krans
med en nær udsprungen Knop
for ethvert af eders Løfter.
Jeg for Herrens Throne lagde
knælende den som et Offer;
og der ikke en er visnet,
men den er endnu saa frisk
somom den var nylig dyppet
i en Evighedens Kilde.

Og nu er jeg kommen hid
for din Hustrus rene Leie
at bestrø med hvide Roser.
Thi — maaske jeg burde tie —
thi hun kommer end i Nat."

Omen accipio.

Nu blev mit Hus velsignet;
en Svale fløi derind,
saa snar og glad som Tanken,
der gjennemfor mit Sind.

De begge kom fra Himlen.
Lod sig min Tanke se,
den guldblaa var som Svalen,
eller hvid som Sne.

Og Mage kom med Mage.
Det var et Varsel mer.
Thi noget godt ei kommer
alene, siges der.

Uskyldighed og Ømhed
just søgte sig et Hjem.
Held dig, min nye Hytte,
at du behagte dem!

Min Hustru.

Før, i din Jomfrulighed,
elskte Viv! før med min Ed
du dit sagte Ja troloved,
var du Engens Klokke lig,
der med yndigt bøiet Hoved
mellem Græsset skjuler sig.

Vist Tilfældene, de sære,
smaa, som Aandepust forsvundne,
Guds usynligen forbundne
himmelsendte Engle ere.
Thi et sligt Vidunderspil
førte mig iblinde til
dig, min Hustru, underbart,
som den vilde Bies Fart,
der igjennem Engen jager,
eller Sommerfuglens Nærmen
  i sin Sværmen
legende den Blomst opdager
  mellem Stene,
som bør smykke Bruden ene.

Nu, nu er du, som min Viv,
rødmende og frugtbetynget
Brombærbusk, der fast har klynget
til det vilde Fjeld sit Liv.

Ha, hvad synes du da om
Dybderne derrundtenom?
Svimler, angest for at slippe,
svimler du da over disse
Afgrundsdyb omkring din Klippe?
  Dermed maaler
den kun Høiden af sin Isse.
Somom Klippens Pande straaler
af en Herskers Høiheds Fred,
bævede de ere, med
Trældomsfrygt, til Foden ned.

Eller skrækkes du, fordi
  Ravne fæle
sortne skrigende forbi,

somom vare
de hin Afgrundsdybdes Skare
hylende fordømte Sjæle?
De ei rokke
Klippens Ro med sine Flokke.
De forhindre
ei, hvor høit de flyve op,
Klippens Top
fra i stille Glans at tindre.

Der, paa Høiden uden Læ,
der paa Ravneklippen rødmer
dine Sødmer,
mit velsignte Livsenstræ!
Her, her ved et mandigt Bryst,
under fredsæl Pandes Dække
hviler leende min Lyst,
glad og sikker, som den kjække
rødmende i Klippens Revne,
netop hvor (somom just der
haarde Klippes Hjerte er)
netop hvor, med frugtbar Evne
smuldrende den har bered
Anemoners muntre Vrimmel,
Gentianers sunde Blod,
Saxifragers blege tyste
Tryllekreds et sikkert Sted,
for med dem at gjennemflette
Moseteppets bløde tætte
Fløielshylle
rundtom Brombærbuskens Rod.

Hvor maa Busken da forlyste
sig imellem Jord og Himmel!
Og hvor kan min Pande skræmme
dig med sine Skyers Hast,
naar du bort dem kan fortrylle,
deres vrede Rullen tæmme
med det søde Solskin i
et af dine Øiekast?

Lad dens Skyer rulle hen,
hen som Voverne ad Vandet!

Lad dens Harm paa Brynets Hvælv
høi og fri
hæve sig og dø igjen,
gaa, som Bølgen i sig selv,
i sin egen Styrke under!
Thi hvad er de Skyer andet,
Panden saa omskumles med,
end kun Skygger af Sekunder,
som tilhøre Verdens Kivs
Døgnforløb, men ei vort Livs
altbegyndte Evighed?

Hvad, hvad var en Klippe, som
ingen Afgrund sortned om,
ei af Ravnes Flugt ombeltet,
ei af Skyer overteltet?
Hvad en Mand, hvis Overmagt
var af Lavhed ei beleiret?
hvad, hvis ikke hans Foragt
raged over den iveiret?

Men hvorledes
var vel Klippens Steilhed skjøn
uden Busken, som i Løn
i hin Klipperevnes Ro
over Svimmeldybet fredes?
og hvorledes jeg vel fro
i min Smerte,
uden dig, min Viv, vedhjerte?

Min Fødselsdag.

Gudskelov, at du er over,
Dag, da jeg blev. fød.
Ruller nu, I muntre Vover!
Straal nu, Rose rød!
Ak, igaar hvor tungt I sukked!
Rosen sine Kalke lukked.
Gudskelov, at du er over,
Dag, da jeg blev fød!

Nu idag du atter lette
  kan, Natur, dit Bryst,
Harpen til mit Hjerte sætte;
  det igaar var tyst.
Ak, igaar hvor mørkt derinde!
hvor var mine Øine blinde
  for Naturens Lyst!

Fyld mit Bæger! Jeg vil drikke
  paa min Fødselsdag:
den, naar Torvene de stikke
  til min Gravhøis Tag.
Jeg vil feire den derinde,
vande vil dens Græs min Fiende
  med et smeltet Nag.

Gid jeg var en Fugl!

Hvor ofte steg det Suk med Svalen,
at svæve fri henover Dalen,
  og samle i et Blik dens Pragt!
og lade Øiet frit sig sænke
paa hvilken Plet, jeg helst vil tænke,
  og speide om som Ørn paa Vagt!

Men arme Suk har intet Øie.
Hvi længes du da mod det høie,
  du blinde Taage fra min Barm?
Din Taare ned i Græsset triller,
mens over dig en Lærke spiller
  et Haanvers over dig saa arm.

Se Jordens Drot maa ta' tiltakke
med Skuet fra en liden Bakke,
  med tunge Flugt af Kjærrehjul!
Det lave Krat, en Gjærderække
tør stolte Aandeøie stække.
  — O gid jeg var en Fugl! en Fugl!

I blottet Ynde da den hele
velsignte Dal for mig vil knæle.

Med Biens Fryd fra Knop til Knop
mit lystne Øie vilde jage
henover alle Bygdens Tage,
og søge det, jeg elsker, op!

Efter Tidens Leilighed.

Stenen i Stefanens Pande —
den er Løgnen mod det sande.
Taabelige, grumme Haand,
som vil sigte paa en Aand!
Ha, hvad Seiersglans der bryder
af det Saar, hvis Blodstrøm flyder!

Løgnen kun Sekunden vinder.
Intet Sandhedsord forsvinder.
Som et Vift af lette Lin
løsner styrtende Lavin,
er det nok til at begrave
Verden, naar den er aflave.

Men det maa ei hviskes stille.
Sandheds Ven ei blot maa ville.
Vær i et og alt dig selv!
Det er Seirens Kunst, min Sjæl!
Som Stefanen mellem Stene
maa du staa, om selv alene.

Mig selv.*)

Jeg i slet Lune, Morgenblad? *Jeg,* som kun behøver et Glimt af Solen
for at briste i høi Latter af en Glæde, jeg ikke kan forklare mig?

Naar jeg lugter til et grønt Blad, glemmer jeg bedøvet
Fattigdom, Rigdom, Fiender og Venner.

*) Skrevet som Svar paa en polemisk Redaktionsartikel i „Morgenbladet", hvori det blandt andet heder, at „Hr. W. er opirret og i slet Lune." *H. Lassen.*

Min Kats Strygen mod min Kind udglatter alle Hjertesaar.
I min Hunds Øie sænker jeg mine Sorger som i en dyb Brønd.

Min Vedbende er vokset. Didudaf mit Vindu har den baaret
paa sine brede Blade
alle de Erindringer, jeg ikke bryder mig om at gjemme.

Den første Foraarsregn vil falde paa Bladene og udviske nogle
troløse Navne.
De ville falde ned med Draaberne og forgifte Regnormens Huler.

Jeg, som læser Henrykkelser paa hvert af Centifoliens, den Vaar-
gaves, hundrede Blade —
mig skulde en slet Avis bringe til at kvæle en Sekund med
Ærgrelse?

Det vilde være som at dræbe himmelblaa og rosenrøde Sommer-
fugle.
Den Synd gyser mit Hjerte for i sit Inderste.

Det vilde være som at overøse mit endnu ugraanede Hoved
med Aske,
og at bortkaste de Diamanter af straalende Sekunder, Tiden
endnu nedsaar derover.

Nei, frisk I Journalister, hvæsser eders Ræveklør kun paa
Klippen!
I rive kun Blomstret løs og lidt Mos til en blød Grav.

Som Insektets Stik i Muslingen, avler Fornærmelser kun Perler
i mit Hjerte.
De skulle engang pryde min Aands Diadem.
Jeg hade? Naar en Fugl flyver over mit Hoved, er mit Had
fluks tusind Alen borte.
Det flyder hen med Sneen, det gaar med de første Bølger fra
Land og langt ud i Havet.

Men hvi skulde ikke mine Aarer vredes?
Berøv ikke Landskabet dets brusende Bække!
Høistærede Vidjebuske, tillader Bækken at skumme, naar den
gaar imellem Stene.

Jeg elsker ikke evindelig blaa Himmel, som jeg hader dumme, glanende Øine.
Har jeg ikke en Himmel, fordi den er fuld af drivende Skyer, Solens Eventyrslande?

Og om jeg ingen havde, er Guds ikke stor og herlig nok?
Klag ikke under Stjernerne over Mangel paa lyse Punkter i dit Liv!
Ha, de blinke jo, somom de vilde tale til dig!

Hvor straaler Venus iaften! Har Himlen ogsaa Foraar?
Nu have Stjernerne lyst hele Vintren; nu hvile de og fryde sig. Hallelujah!

Hvilken Rigdom for en dødelig!
Min Sjæl fryder sig i Himlens Foraarsglæde og skal deltage i Jordens.
Den tindrer stærkere end Vaarstjernerne, og den vil snart springe ud med Blomsterne.

Herlige Aftenstjerne! Jeg blotter mit Hoved.
Som et Krystalbad nedfalder din Glans derpaa.

Der er Slægtskab mellem Sjælen og Stjernerne.
Den triner i Stjernelyset udenfor Ansigtets Forhæng, hvis Folder ere forsvundne.

Straalerne overgyde min Sjæl med en Rolighed som af Alabaster.
Som en Byste staar den i mit Indre. Stir i dens Træk!

Nu ere de, som I ville have dem. De spodske ere stivnede.
Min Sjæl har kun Ligets milde Smil. Hvi forfærdes I mere?

Den Djævel! Bysten har et leende Hjerte under sin Rolighed.
Ve eders matte Fingre, at I ikke kunne faa fat paa *det!*

George Frederik von Krogh.

Er det ikke Hjertelag, Geni og Ulykke,
Gud giver Udødelighedens fagreste Kranse?

Døden følger den lykkelige som en tyrannisk Herre;
den ulykkelige som en Tjener,
der stedse er rede at modtage sin Herres Kappe og Maske.

Hvormangen stolt Sjæl kastede ikke dem begge i hans Arme?
Da vidste de forbausede Mennesker,
at der havde været en høi Aand imellem dem.

Trofast som Camoens's Neger, der betlede for sin Herre,
er Døden vedhaanden, naar Nøden bliver for stor.

Hvad betler han om for *George?* Fem Fod Muld af Jorden
for den, som nu eier en grænseløs Himmel.

O læg ham under de Stene, I gave ham at æde!
En Engel vil græde Blod derover, og Gud lade en Rosenbusk opspire.

De ere dog blødere end de Løibænke, hvorpaa hans Undermænd hvile.
Der er Hjerter i disse Stene; thi de skjule hans Kummer.

Døden, den venlige sorte, smiler . . O, han maa vide en sød Hemmelighed.
Han maa have et blødt Hjerte; thi Jammeren tier ved hans Bryst.

Øinene synke igjen af Henrykkelse under hans Kys,
det eneste Kys i Verden, som tilfredsstiller og er trofast.

Det er et Øieblik, hvori Himlen nedsænker sine Stjernekroner.
O *George,* hvor din Pande straaler! Er Betleren bleven Aanders Fyrste?

Er det ikke Hjertelag, Geni og Ulykke,
Gud giver Udødelighedens fagreste Kranse?

O *George,* da maa du erholde trende:
en af ømme Violer for dit Hjerte, en af Laurer for dit Geni;
men Blomstens Navn for din Kummer er kun i Himlen kjendt.

Stimle Engle om din Grav — se, de ville vige tilside,
tilside for Bonden, som trænger sig frem med en Egekrans.
George, George! hvi funkler din Aand stærkest ved Synet af *den?*

Den er for Patrioten og Oplysningens Ven.
De ædelmodige! de have vist taget feil; thi nu har den ingen Torne.

Sujetter for Versemagere.

I. *Sydsøseileren.*

Lyksalige Skib, som forlader dette Land!

Skal jeg give dig et Ønske med, er det ikke „Lykke paa Reisen,“ men at du maa forlade det for evigt. Ak! mit Ønske er tungt; det kan tynge dig tilbunds og saaledes opfyldes.

*

Lyksalige Skib! dine Vimpler le, dine fulde, barmede Seil ere som en Flok af jublende Svaner, hvis Forvisning til Nordpolen er endt, og som nu kunne vende tilbage til de palmekranste Søer.

*

Hvor dit Bryst bruser, som om der var Sjæl deri, og du frydede dig over Farten mod din Bestemmelse: de varme grønne Strande, jeg synes at have seet i min Barndoms Drømme!

*

Eller skulde det have været *før?* Vist er det, at didhen var ogsaa *min* Bestemmelse. Men tro ikke, at en Skjebne raader i Verden. De briste mod hinanden som mødende Pile, de sluge og sluges som Uhyrerne i Vanddraaben, de kjæmpe og dræbe hinanden for Herredømmets Skyld som Menneskene.

*

Min Fødsel maa have været et Skibbrud mellem disse barske og vilde Klipper. Ve mig, naar jeg endelig kan forlade dem, vil jeg ingen Læbe have for de søde Frugter i min Sjæls Fædreneland, intet Fodtryk for det elastiske, duftende Grønsvær, ingen Arme for de slanke brune Piger til at nedryste Orangerne over dem med!

*

Dog, skynder eder, Dage, og gjører mit Hoved hvidt som hint svindende Seil. Dødens Segl vil da kappe det sidste Taug, og jeg vil komme efter. Thi Himlen er der, hvorhen vi længes, Helvede der, hvor vi længes ifra.

II. Dødningeskallen.

(Vor Frelsers Kirkegaard, Sommeren 1841.)

„Nu kunne I have hvilet nok," mener Graveren og kaster Hjerneskaller og Dødningeben op. „Gid Naaden saa vist maatte skinne paa eders Sjæle, som Solen nu skal skinne paa eders Ben!"

*

Hvilken fintformet Hjerneskal, som trillede hen under Løvet. Den maa have tilhørt en ung Skjønhed. Den kjærlige Busk lukkede sig efter den med en Lyd som af mange Suk, som for at begrave den paany for Menneskenes og Hundenes Blik.

*

Hundene vende sine Øine bort med bange Afsky; et Menneske sparker til Dødningeskallen og graver med sin Stok Jorden ud af dens Øienhuler. Paaknæ vilde han ligge, om deres gamle Glans fyldte dem.

*

Hvilken Skjønhed maa have overvævet disse Vinklerne rene Forhold! I denne ædeltformede Hjerneskal maa Tanker have bevæget sig som Perler, der ordne og rade sig til vekslende foranderlige Smykker. Et mildt Gemyts Melk synes endnu at flyde over disse Tænder, der skinne som en fuldtallig Skat i Mulden.

*

Hvor taabeligt at besynge sin elskedes Kinders Rosenfløiel, Barmens gjennemsigtige Væv af Liljeblade, Mundens friske honningfulde Blodnellik, Smilehullets konvolvuluslige Henrykkelseshvirvel, Øinenes sorte eller blaa Diamanter! Alt dette er kun Skjønhedens Tapeter, som nedrives efter Bryllupsfesten, men Benraden er dens Tempelbygnings Kolonner og herlige Buer, endnu efter Aarhundreder skinnende som Alabaster eller bleggul Jaspis.

*

Gaa til Tingenes Væsen! Føl Henrykkelsen, dødelige, i at omfavne denne Hvirvelsøile: den er endnu smekkrere end Jomfruens Slankhed! Bedæk med tusinde brændende Kys de fintdreiede Knokler, forstenede Liljeknopper, værdige at være Kuglerne i en bedende Engels Rosenkrans! Besyng Tindingernes Elfenbensdiadem, Pandehvælvet lig en hul Stjernes Skal, Tændernes uforgjængelige Klenodier, Ribbenenes Tvillingharper,

Hoftebladenes endnu fuldkomnere Harmoni end Sommerfuglens udslagne Vingers, Reisningens yndige Dristighed, det hele Skelets herlige Konstruktion af Skjønhedslinjer, som have faaet Marmorets Evighed.

Af „Vinægers Fjeldeventyr.“

I.

(Mel.: Sola gjeng bak Aasen ne).

Ve dig, Skjald! det er din Død,
  synger du herhjemme.
Kilden lig i Jordens Skjød,
  kvæle du din Stemme!
Dvergen hører Kildens Kval.
Ingen din fornemme skal.

Gjem dit Kvæde i dit Bryst,
  skjønt det er en Smerte.
Folkets Mund er bleven tyst,
  sygnet er dets Hjerte.
Kun et ensomt Ekko til
dine Sange lytte vil.

Ve, er Folkets Øre døvt
  for dets egen Stemme?
finder det sig ei bedrøvt
  mer i Norge hjemme?
Har til eget Kvad, forstemt,
det da Melodien glemt?

Folkets Hjerte var engang
  fuldt af herlig Tale;
Harperne i Oslo klang,
  Langeleik i Dale,
Skjalden sad paa Folkets Skjød,
Kongens Purpur om ham flød.

Fjeldet paa sin Tomt dog staar,
  som i gamle Dage,
og de vene Liers Vaar
  vender tro tilbage,
af de mørkblaa Aasers Flugt
inden samme Linjer lukt.

Landet vi, det tause Digt,
  uforandret møde.
Norge staar der, Harpen ligt,
  ak, hvis Digter døde.
Ingen spiller mer paa den,
kommer Skjalden ei igjen?

II.

(Mel.: Ifjor gjett eg Gjeita).

Hvad vil han i Byen? Hvor snart han kan glemme,
der norskhjertet Skjaldskab har allermindst hjemme!

Søg dybt ind i Norriges ensomme Dale:
der lytter dit Fædreneland til din Tale.

De blaanende Aaser, som svindende jage
hverandre i Fjernet, dit Kvæde gjentage.

Af fuldeste Bryst der dets Ekko dig svarer;
der Aasernes Rækker er jublende Skarer.

Hvad vil du i Byen? Hvor snart du kan glemme,
der norskhjertet Skjaldskab er allermindst hjemme!

Men træffer paa Veien du Hvidtorn, den hvasse,
dit Hoved ærbødigt at blotte du passe!

For den burde Liljen, den kneisende, neie,
og Roserne knæle paa Alfareveie.

Thi taggede Hvidtorn er Lauren, som Norge
sin Digter, saalænge han lever, vil borge.

Den trykker til Blodet det ind om hans Pande.
Dog sukker han ei efter fremmede Lande.

III.

Hjertet styrkes ved at lide,
Armens Muskler ved at stride,
  Stemmen hæves i en Blæst.

Først en Mand, hvis Kraft ei svigter,
saa en freidigsindet Digter; —
dette er dit Kald dernæst!

Sørger du, — da blot en Strimmel
lyseblaat af Foraarshimmel,
og du juble vil af Lyst.
Du, hvem Duggen kan beruse,
sig, hvor er den Magt, der knuse
kan et saa fredsaligt Bryst?

Peder Øvergaard.

Nu græde Mænd — o elskte døde!
nu græde Mænd for Dødens Magt.
Som disse gustne Blades Møde
paa Gravens Rand er Venskabs Pagt.
I frodig Krans de sad som vi;
nu hvirvles de ad Stormens Sti.

Se Levningen i disse Blade
af Høstens bitre Spottedigt;
Triumfen, hvormed den kan hade
hvad Somrens er og Somren ligt.
Den ham ei kunde elske da,
vi skilles blegnende ifra.

Thi blid var ingen Sommermorgen
som hans Gemyt; som hans saa blødt
var Hjertet ei, hvis Glød forborgen
gjør Rosens Smil saa sødt.
Saa mild var ingen Sommerkveld
som han, vi hulke vort Farvel.

*

Nu er hans Sjæl saa lys og herlig
som Paradisets Morgengry.
Lad Klagen derfor, vild, men kjærlig
med disse Høstens Blade fly!
Han, som var vor, er Engles Ven.
Han bliver vor engang igjen.

Valdrisen paa Heimvegen.

(Mel.: Lengje venta Laurdagskvellen).

No kan inkji vera langt te Valdris att:
Hjarta blir so heitt ti Live.
Skogjen totte løipe, Aasadn glie ratt,
skjele so nær Skyadn drive.
Beinadn bli so kvikke so te Springedans;
no er inkji Tankje meire paa ein Stans.
Hei! no gaar dæ glatt;
Bakka høg og bratt
totte jamn so Isens Skjive.

Nær med sjumils Randsfjord eingong Slut dæ faatt,
daa tek Valdrisen te læji.
Nær ti Etnaelven fyst dæ blinkji blaatt,
glime Augo hass taa Glæi.
Nær seg Nøsekampen vise so ei Skjy,
fær'en Hug te springje, so paa Vinterfly,
Reinans raske Flokk
over Stein og Stokk,
over snøbetækte Heie.

Inkji ska eg tru eg kvilte mangestan:
paa Krokkleivi va den fyste,
for aa glæe Hjarta med den fyste Rann,
so langt Nor taa Snøfjell lyste.
So paa Dynnasteinen kvilte eg meg best,
over „Astri, Halands venast Gjente," rest.
Men eg gjik min Veg,
tænkte kun paa deg,
so er venaste i Valdris.

Inkji saag eg Fjell so byrge heldan blaa
so de høge Valdristindadn;
Hugakoll aa Bitihødne, grust aa sjaa,
Grønsendknippun elle Grindadn.
Korkji Ringerikji, Haland heldan Land
bar eit Gras so grønt so Valdris allestan.
Der er Blomma au
meire frisk aa rau;
aa som Bloma so er Gjentudn.

Sjaa! Dæ glime alt ti Bægna, so ho rann
ti ei solblank Sylverrenna.
Eg vil fylgji ho so skjele so eit Band,
beinast Veg te Heimegrænna.
Men ein liten Bekk ska, under lystig Røl
under Hugakollen syne meg ein Støl,
kor ho Gjenta mi
bur den korte Ti
Blomo blomstre vent i Liadn.

Rap deg, Foten min, daa! Skunda dokker, Bein!
Thi alt Nypèkjørre strøydde
Rosidn sina bleiknand over Astris Stein,
venast Møy, so Haland fødde:
aa dei fina Blomo kring mi Gjentes Støl
døy før fyste Rimslag ifraa Hugakoll,
alt han længes ret
te sin kjære Vett';
aa so staar jo Stølen øyde?

Fordums-Venner.

Ballade.

Med Døden i mit Hjerte
og Smilet om min Mund,
og i mit Blik en Smerte
ifra vor Afskedsstund —
kom, *Ludvig Daa*, min svorne,
jeg beder, kom min Ven!
Af tusinde forlorne
jeg har en Stund igjen.

Jeg har en Stund at tale
om rundne Dages Strøm,
der kunde søndermale
til Skum vor fagre Drøm.
Vi os ved Fossen sætte!
Se, hvor den Skummet slaar!
Saa, Venskab, knust din lette
Mened i Skum forgaar.

Du gyser der ved Faldet;
  du tør ei se derned,
som om du hørte Skraldet
  af en forsvoren Ed.
Friskt Mod! Ved Fossen Birken
  sin Fane freidig slaar.
Histudenfore Kirken
  vort næste Møde staar.

Vi os paa Engen sætte!
  Dens Græs er gult og tørt.
Ak, just et Liv som dette
  har jo vort Venskab ført?
Det skjød som Græs i Vaaren;
  det visnede som Straa;
og Vindens Flugt har skaaren
  de Aks, som sad derpaa.

Vi sætte os paa Tinden,
  hvor Skyen flyr forbi!
Der seile to for Vinden,
  forbundne fast som vi.
De splittes i Sekunden.
  Forbi Fostbroderskab!
Saa af vort Venskab vunden
  vi har hinandens Tab.

Kom, sæt dig ved min Side!
  Kom, tryk dig til mit Bryst!
Du skal dets Kvaler vide;
  saa lærer jeg din Lyst.
Der var du engang hjemme
med al den førstes Ret.
Ve mig, som ei kan glemme!
  Ve dig, som kunde det!

Vi sætte os paa Randen
  af vildest Afgrunds Hang!
omfavne saa hinanden,
  og saa min Ven — et Sprang!
Lad Dybet tvende gjemme,
  som vare engang et!
Ve mig, som ei kan glemme!
  Ve dig, som kunde det!

Maurits Hansen.

O hvad Dristighed jeg vover,
Maurits Hansen, naar jeg ved,
at din Geist nu blikker over
Skuldren paa Papiret ned!

Dumhed! Graad paa Vers? O Dumhed!
Bort du hykleriske Pen!
Sorgens Poesi er Stumhed.
Aandens Øre hører den.

Jeg vil stirre ud i Himlen.
Tanken flyve som den vil!
. . Ak, der venter Englevrimlen,
Maurits, en Novelle til.

Den har bag din Hyttes Vægge
lyttet mangen Aftenstund;
nu den kommer for at lægge
Øret nærmere din Mund.

Himlen mangler ei Sujetter,
hvor der elskes kan saa ømt.
Genialsk du gjennemfletter
dem med hvad du selv har drømt.

Genius! du maa fortælle.
Himmelens berømte Gjæst!
din fortrinligste Novelle
aldrig blev paa Jorden læst.

I hans Hjerte stod den skreven,
tvang usynlige til Graad,
Slutningen, isønderreven,
af hans egne Taarer vaad.

Med nogle Bøgekjerner til Udsæd ved Kristianssand.

Paa gamle Oddernæs voks op,
du ædle Bøgesæd!
Voks rank, voks høi, indtil din Top
blir Ørnens Yngleested!

Da skal hver Stamme nyde Agt,
som om den var en Mand!
En Kjæmpeskov skal staa paa Vagt
paa *Lund* for *Kristianssand.*

Ak, sagt med Sorg og ei med Spøg,
ak, mangen Mand med Sværd,
med Sværd og Hjelm, kan med en Bøg
ei maale sig i Værd.

Thi Bøgen er en Patriot,
ja til sin sidste Flis.
Dens Vækst er et Arbeide blot
til Landets Gavn og Pris.

Den drømmer i sin Skygge kun
om patriotisk Daad.
Den tømrer stilt den seige Bund
til kjække Sømands Baad.

Og sagte af metallisk Sten
paa haarde Voksested
den suger Funker i sin Gren,
at varme Hytten med.

Det gamle Byens Furutræ*)
ser da din Vækst med Lyst,
og rister for hver Fod du gror
en Rune i sit Bryst.

En Pagt skal mellem begge staa,
fornyet hver en Vaar,
og ingen af dem skal forgaa,
saalænge Byen staar.

Giv Ungdoms Elskov snart et Ly,
en Skygge gyldengrøn!
Den Gubbe, som dig planted, fly
din Gren en Stav til Løn!

En Slægt mer fri og stolt end vor
beskygge du engang,
mens i dit Ly et Drosselkor
dig gir en bedre Sang!

*) Byens Vaaben; — staar paa Kirkegaarden. (W.)

Norges Fjelde.

(17de Mai 1842).

Norges bedste
Værn og Fæste
er dets gamle Fjeld.
Skumle Død sig skjuler
i dets dybe Huler.
Varden oppe
paa dets Toppe
speider Dag og Kveld.

Hør fra Urens
Styrtning Lurens
klagende Signal!
Jægerkjæden skrider
langsad Aasens Sider.
Fjeldets Stemmer
den fornemmer
fra den dybe Dal.

Vælten venter
paa dens Skrænter.
Bonden passer paa,
om han snart kan lade
Friheds Barrikade
ned fra Tinden
over Fienden
som et Uveir gaa.

Ingen Feide
kan han speide.
Hæng da Riflen hen,
gamle Bjørneskytte!
krans med Løv din Hytte!
Tapre Jæger,
tøm et Bæger
for dit Fjeld og den!

Høie, klare
Toner svare
fra det gamle Fjeld.
Folkets glade Løfter
klinge fra dets Kløfter.
O hvor mange
tusind Gange
sang de Norges Held!

Held da eder,
blaa Geleder
om mit Fædreland!
Fred og gode Dage
over Bondens Tage
stedse skinne,
stedse rinde
over Fjeldets Rand.

Sognefjorden.

Den har været Dødens Gjæst,
den har seilet paa en Torden,
den er døbt i Rædsler vorden,
som har pløiet *Sognefjorden*
Fortun fra til *Sygnafest.*

Har du glemt dit Fadervor,
mindes du ei Bøn at bede:
lær den af en Guddoms Vrede:

tænk dig, Synder, da tilsæde
i en Baad paa *Sognefjord!*

Fjorden selv, den Havets Søn,
af sin Fader dybt i Landet
bortforvist, som Kain forbandet,
i sit Mulm, med Fjeldets blandet,
selv den kjender ingen Bøn.

Men den bedre end en Prest
kan dig lære fromt at bede,
ryste Hjertet i dets Rede,
frem de glemte Budord lede,
du engang som Barn har læst.

Til Befal, til Bøn ei, vant,
Sognefjordens Stim af Bølger
kun sin egen Vilje følger.
Selv sin egen Storm den dølger
som et Sværd i sit Gevant.

Vil den suge endnu mer
Storhed af Hurrungers Skygge,
skyder den af sine snygge
tandudskaarne Bølgers Rygge
ud en „Havguuls“ sorte Fjer.

Som af Ravne pisket da
skynder den sig didindunder
Skyens Taarn, hvor Fjorden bunder,
mætter sig med Mulm, og blunder,
til den atter vil derfra.

Da — det er en Times Ro:
Slumren endt, naar den begynder —
da, da er det Tid, du Synder!
at du dig i Baaden skynder:
Fjorden slumrer ei i to.

Uden Rast og uden Rist
vil den atter til sin Fader,
til det store Hav, som hader
Sønnen med de vilde Lader,
og har derfor ham forvist.

Saa, til evig Fart fordømt,
  Fjorden fremad og tilbage
  mellem Hav og Bund maa jage,
  indtil alle sine Dage
Tidens dybe Horn har tømt.

Norges Storthing.

Norges Høitidsstund er kommen:
  aabnet har sig Thingets Hal.
Høit og lydt i Helligdommen
  røster nu hver Norges Dal.
Agdesid og Trøndelagen
  sammen nu kan veksle Ord;
Dovre i sin Døl er dragen
  nu tilthinge for sit Nord.

Se, der sidder Gudbrandsdalen
  i en gammel Gubbe graa!
Naar han reiser sig i Salen,
  høre alle Fylker paa.
Blaa som sine egne Fjorde
  sidde de dervesterfra;
høie Opland ta'r tilorde
  som paa sit Heidsivia.

Der er Horden og Halogen;
  Dølen taler Landets Ret.
Som den klare Øks i Skogen
  dybt og hjemligt klinger det.
Norge hører gamle Stemmer,
  Asbjørns Røst fra Medalhus;
onde Tiders Flugt forglemmer
  dets Erindring i sin Rus.

Nidaros og Bjørgvin sidder
  der i gjæve Borgermænd.
I en Dommer og en Ridder
  triner Oslo frem igjen.
O hvad Fryd for dine Taarne,
  Akershus i hviden Sky!
Herredag af odelsbaarne
  samles atter i dit Ly.

Haakons Hal og Olafs Kirke
  reise ville de af Grus.
Ha, det var Normannavirke!
  Var det ikke, Akershus?
Og hvad Fryd for dine Taarne,
  saa du Haakons Tid igjen!
Det beror paa Norges kaarne:
  Tidens Guder er dens Mænd.

Den ensomme Skorstenspibe.

Hvad kneiser hist? er det en Frihedsstøtte?
En Norges Hæders Marmors-Nomenklator?
Ak!
Her *var* en Hytte
og en Inkassator!

Hytten.

En Jagthistorie.

Herover, Jæger! Her er Ly:
  en Skorstensmur paaheld.
Her kan vi os for Veiret dy.
Lad Fuglen til imorgen fly,
  og Haren gaa i Fjeld!

Anden Jæger.

For Himlens Skyld! paa dette Sted?
  Jeg kjender det igjen.
Her var en Jagt, og jeg var med,
her klæber en Begivenhed
  i Blod ved hveren Sten.

Første Jæger.

Se her, et Kongelys har ind
  i Arnens Krog sig trængt.
Der staar det dødt med gusten Kind.
Herind! Her bedre Ild maa op,
  naar Kjedlen paa er hængt.

Se, Nesler gjennem Gulvet gro,
  saa aabent som en Rist!
Og Taget maa du mer ei tro:
her ligger Duefjedre jo;
  her slog en Høg forvist.

Anden Jæger.

Ja her en Høg slog Due ned,
  med Næb og Klo af Jern:
en fattig Vivs Uskyldighed,
den hvide Glans om Armods Fred,
  dens skrøbelige Værn.

Jeg mindes denne Plet en Dag
  med vilden Skog bedækt,
før stakkels *Arnes* Økseslag
fik Granen fældet, Fyrren flækt,
  og reist sin Hyttes Tag.

Her bruste Fyrrerne med Magt,
  og Lyngen laa i Blod.
Saa øde var den hele Trakt
som Jorden, nylig nøgen lagt
  af Straffens sjunkne Flod.

Her dufted vilde Rosmarin
  i søvnig Gjæterdreng
mangt Underværk af Drømme ind;
og Bakkens mosbegroede Røs
  var hvide Troldorms Seng.

Da sov jeg mere roligt der
  end nu, om Høien var
bedækt med Fløil og Svanefjer;
thi en lebendig Satanas
  herover jaget har.

Jeg mindes denne Plet, fortabt
  i Skogens vide Skjød,
da den engang i Sved blev skabt
af Fattigdom om til en Eng
  af Kløver hvid og rød.

Jeg mindes her en Hytte trang.
  Jeg seet har dens Røg:
hvor mild og logrende den strøg
til Skogen, som med Bøn om Plads
  for Hytten' og dens Vang.

Og Gran og Furu gjerne veg,
  skjønt Grundens Odelsæt.
Men Satan drive kan sin Leg
i Skogens Øde, onde Blik
  kan glo i Skyggen tæt.

Nu Hytten, somom den kun var
  en Larves Blomsterknop,
saa hurtig som en natlig Sop
forsvunden er; hvor Vanden bar,
  nu vokser Skogen op.

Thi Aand saa ond som Satanas
  herover jaget har.
Hans Jagtrevier var denne Plads,
og dræbende Forbandelser
  hans Hundes Hylen var.

Hin Aand vel gik i Blod og Kjød;
  men mere farlig *saa*
han var, end om hans Væsen flød
som tynde Taagegeist paa Myr,
  naar Kvelden svaler paa.

Thi Flammer brændte i hans Blod,
  og Kjødet var i Gjær.
Til Guld hans Hu ei ene stod,
men fattig Skjønhed tog han god
  med brunstig Ulvs Begjær.

Hans Ondskab blev ei mindre ved
  at han var Advokat.
Da fik han Fjedrene, hvormed
den Rovfugl fløi saa langt afsted
  han lysted Dag og Nat.

Hidover Moen jog han — ha!
  Halloh! det var en Lyst.

Vel bukked Vandreren, men tyst
han ønsked: gid en Kugle fra
din Flint sad i dit Bryst!

Hid over Moen jog han — ha!
Halloh! det var en Lyst.
Jagttumlen hørtes langtifra,
og muntre Sange tonte da
fra Skogens dybe Bryst.

Men Bulmen drikker Lys og Dug
med en begjærlig Mund,
men gjør til Gift dem i sin Bug,
og ondes Fryd er en Maner
at være ond paa kun.

Hidover Moen jog han — ha!
Haloh! Da klang det da!
Da hører han alt langtifra
i Skogens Dyb den klare Lyd
af Ljaa, som bed ifra.

Der gik i nybrudt Eng en Mand,
af unge Hustru fulgt.
Men Jægren saa, at arm var han,
at Armods Dragt, hvor skjøn hun var
endmindre havde dulgt.

Fra Skogen havde nygift Par
sig vundet Hus og Hjem.
Just førstegang hans Ager bar.
Fjernt suste lune Fyrre ned
Velsignelse til dem.

„Nu, *Arne*, har du her dig gjemt
for Bladet i min Bog?
Har jeg, saa har ei den dig glemt.
Hvad, om din hele Rydningsplads
jeg nu i Afdrag tog?

Og har du nu fundet Raad tilsidst
til Bryllup og til Bo?
Hvad, om jeg nu din Hustru tog,

som Fuglen ifra Magens Kvist,
  den ene af de to?

Men pas nu her paa Jagtens Gang!
  Der har du mit Gevær!
Din Hytte er dog ei saa trang,
at ei din Viv for denne Gang
  mig gjerne huser der."

Foruden Lyst for første Gang
  til Hus hun fulgte Gjæst.
Saa fræk og stolt hans Tale klang,
og uden den dens Mening har
  hun i hans Øine læst.

Hvor rulled, da han traadte ind,
  omkring de overalt!
Fra dem i Flammer skjød hans Kind,
da de paa Ægteparrets Seng
  af Straa og Røslyng faldt.

Han Angsten saa i hendes Sind;
  han gjennemsaa det klart
som Vindvets klare Balsamin;
han stirrede med Ormens Blik,
  der binder Fuglens Fart.

Hvor undres han! Thi første Gang
  ham Guldets Magter sveg.
„Jeg er et Barn af Nød og Trang;
dog gjør din Tanke mer end den
  mig Kinden kold og bleg."

„Nu Nar, hvad ved din Mand deraf?
  Du for et Øieblik
kan slette ud det hele Krav.
Det er det usleste Salar,
  jeg i min Praksis fik."

„Dog ingen anden Eiendom
  jeg har, end Hjertets Fred.
Det denne er, du beder om.
O *Arne, Arne, Arne,* kom!"
  — Hun kun med Taarer stred.

„Det koster *Arne* Hus og Hjem
og al hans Rydningsjord,
hvert Straa, som han har trællet frem,
den Sved, hvormed han gjøded dem.
Tro mig, jeg holder Ord!“

Den arme tænkte paa sin Mand
og paa hans stride Sved.
Saamangen Sommer trælled han.
Nu alt gaar tabt; det gaar ei an.
— Hun kun med Taarer stred.

Som Olje faldt de i hans Brand.
Det Vaaben var for svagt.
Hun tænkte paa sin arme Mand.
Før Uret faldt i Slag og slog
var hendes Offer bragt.

*

Men ude vinked *Arne:* „Se
hvad jeg har skudt imens:
en Duehun midt i dens Bryst!
Men ak, nu ogsaa Magen dens
vil dø af Hjerteve.“

„Jeg ogsaa skudt en Due har,“
lo fult den onde Gjæst.
„Saa hvid som Sneens Glans den var.
Jeg vædder paa, du er en Nar,
og at jeg sigted bedst.“

„Og kom nu, Mand, med mit Gevær!
Der! drik min Sundhed du!
Og Tak for jeg har været her!
Din Hytte og din Hustru med
kan du beholde nu.“

Nu gik det over Moen — ha!
Haloh! Det var en Lyst!
Jagttumlen fjernte sig derfra.
Dens Jubels Ekko sagtned af,
og Skogen blev saa tyst.

*

Umærkeligt som Lyden dør
  langsad de Aaser blaa,
henblegned *Arnes* unge Viv;
ei Aaret løb tilende før
  i Hytten Lig hun laa.

Mod Væggen skjulte *Arne* ei
  sin Graad da mer som før.
Den strømmed frit i Furens Vei.
„Nu dræber den ei hende mer.
  Nu frit den flyde tør.“

*

En Dag til Advokaten kom
  en Mand med Bylt og Stav.
„Nu, Morder, tag min Eiendom!
Alt er forbi, min Glæde død,
  min Hustru i sin Grav.“

Han løi. Thi ensom Maane ved,
  at *Arne* Natten før
lod Hytten, hvor hans Hustru laa,
fortvivlet op i Luer gaa,
  til Alting brændte ned.

Nu staar kun denne Mur igjen.
  Kom, lad os gaa herfra!
Maaske er dette hvide der
en Rest af *Arnes* Hustrus Ben,
  den armes — kanske ja?

Og dette gustne Kongelys
  — kom lad os herfra gaa! —
mig stirrer Sjælen fuld af Gys
med Blik saa sygt som *Arnes,* da
  jeg sidste Gang ham saa.

Thi *Arne* blev for Mordbrand dømt
  ved Advokatens Flid.
Hans Tale bleven er berømt,
han talte stærkt, han talte skjønt
  for Jern paa Levetid.“

Men *Arne* er forlængst alt rømt
  af sine Slavejern.

Sin Viv han syntes vinked ømt.
Da sprang han over, som paa Skrømt,
det svimmelhøie Værn.

Ak, *Akershus*, din Bastion
af Kløver vaier rød,
som om et vældigt Norgesflag
til Ære for den fri Nation
rundt alle Volde flød.

Men mon du har en Kløverknop
for hver en Draabe Blod,
som flød uskyldig fra din Top,
fra *Herluf Hyttefads* til hans,
der sprængtes om din Fod?

Første Jæger:
Men Advokaten selv? Hvordan? —

Anden Jæger:
Han er en Hædersmand.
Nu sidder han paa Dommerstol,
og Folket tror han skifter Ret,
som Gud sin Regn og Sol.

Paa en lykkelig Moders Geburtsdag.

Til Mandeltræets Pris, af Blomsters Byrde
til Jorden bøiet af en Sølverregn,
sin Mandoline stemmer Spaniens Hyrde
i Ly af sine fulde Rankers Hegn.

Han ser i det sin Arnes Lykkes Billed,
sin egen seierrige Kjærlighed,
en øm Penat, med spredte Arme stillet,
ved Hyttens Dør, en Vogter af dens Fred.

Romancen lyder; og hans Hustru gjetter,
at Mandeltræets Pris er hende ment,
og under Sangen hun af Efeu fletter
en Krans og kranser ham, naar den er endt.

Men Nordens Søn taus til sit Hjerte trykker
sin elskte Viv, og peger stille mod
en Glemmigei, som sine lyse Smykker
har slynget yndigt om en Roses Fod.

„Han mener mig, han mener mig og disse!“
Saa tænker hun og sætter paa sit Knæ
de elskte smaa — da skuer han tilvisse
Kjærminder, slynget om et Rosentræ.

Da faar en taus Romance i hans Øie
paa engang Ord som Spaniolens Lyst,
og Jublen bryder ud i glade høie
Triumfens Toner fra hans fulde Bryst.

Han kalder sine Venner hid at skue
hans Lykkes Billed i dets fulde Liv,
og i Pokalen, fuld af Sydens Drue,
de tømme Skaalen for hans hulde Viv.

Saa, elskte Ven, i Aften vi besynge
den Lyst, som blomstrer i din Arnes Læ:
din *Karoline*, hvem de smaa omslynge,
— dit glemmigeiomkranste Rosentræ.

Sujetter for Versemagere.

I.

Sneklokkens Roman.

Ak, kunne ogsaa Blomstre være vanvittige? Med hvilket sygeligt blegt Smil staar Sneklokken der paa sin grønne lille Plet midt i Sneen!

*

„Jeg venter paa Rosen, min Beiler, Sommerens Søn. Han har sat mig Stevne her. Jeg kunde ikke vente. Jeg er kommen for tidlig; men han vil nok komme.“

„Stakkel! du maa have drømt det under Snelagenet. Han vil ikke komme. Han er Sommerens rige Søn, men du den fattige Vinters Datter.“

„Saa er det; dog siger mit Hjerte mig, at han vil komme. Han har Guld og Fløiel for os begge. Han talte til mig og nævnte denne Plet.“

*

Tre Dage dvælede Sneklokken, sitrende i den kolde Vind. Men hun følte den ikke mere end Enebærbusken; thi stedse tænkte hun: „nu kommer han og trykker mig til sit glødende Hjerte.“ Den fjerde bøiede hendes Hoved sig; thi hendes Haab begyndte at vakle; den femte bedækkede en graa Bleghed hendes Kinder; thi Tvivl begyndte at nage hendes Hjerte; den sjette kunde ingen gjenkjende den fagre; thi hun tvinede hurtigt under Tanken, at hun nu alligevel var for hæslig til at elskes af Rosen: og den syvende var hun ikke mere, thi hendes Hjerte var brustet med Troen paa den elskede.

*

Hvil sødt, smukke Sneklokke! Din Roman var mangen stakkels Piges: simpel, men rystende nok til at knuse et Hjerte og en Tilværelse.

*

Udpaa Sommeren kommer Rosen, som en Ridder i Guld og Fløiel. Han ved af intet; men vilde le, om han hørte Sneklokkens Historie, og fortælle den for Georginerne og Narcisserne og sin Brud, den kongelige Lilje.

Men se, hvert Foraar kommer jo Sneklokken igjen paa sin Plet. Skulde hun engang have blusset af Liv, før Rosen bedrog hende, eller hun maaske selv bedrog sig med Indbildningen om hans Kjærlighed, og den blege, jeg talte med, og som jeg saa forsvinde, kun være Gespenstet, som hvert Aar gjenopliver sin ulykkelige Lidenskabs Historie?

II.

Historikeren Munthes sorte Kat.

O vidunderlig deilige, sorte Kat, hvorfra kom du, letsvævende som en Taage, sagte somom du vilde betro mig en Hemmelighed? Ak ja, den sørgelige, at din Herre havde forladt dig. En Oriental vilde kalde dig Nattens Diamant; en ufordærvet Hedning vilde dyrke dig som en formummet Dæmon; men jeg tror, at du selv er en Fe, omfortryllet til en Kat af

en overlistig skinsyg Medbeilerske, eller en Prinsesse fra et fjernt Land, forvandlet til hvad du nu synes at være formedelst et Forræderi i Kjærlighed.

*

Brudens Hansker er ikke hvidere eller blødere end dine Poter; Jomfruens Haand ikke uskyldigere; thi skulde der engang være Blod paa dem — hvem har da beregnet alt det, Roserne har maattet udgyde forat pryde Skjønheden? Topasen og Smaragden lyser ikke som dine Øines Speile af gjennemsigtigt Guld; Stenkullets friske Brud er mat imod din glitrende Sorthed, der ligesom er oversprængt af et Regnstøv af knuste Perler.

*

Ak! saaledes lister Døden sig omkring os paa lydløse Fødder. Saaledes stryger den med troløs Venlighed, mild som et Pust, de fagreste Kinder; saaledes forfølger den os overalt med stirrende Øine, i hvis gule Flammer et sort Glødpunkt af Begjærlighed tindrer frem som en uforbrændelig liden Djævel i Helvedes Luer.

*

I Graven maa det være, somom der paa den dødes Bryst ligger en Kat, stirrende i Mulmet med fosforskinnende Blik ind i det brustne Øie, gjennemskuende hans syndige Hemmeligheder, knugende tung som en Marmorløve, indtil de viser sig en for en, uden Lyd i de rædselsfulde Miner.

*

Kun en gjemmer den døde mellem de sammenbidte Læber: kun en Hemmelighed, som han vil søge at skjule for det gyselige Blik, for de Klør, der ligesom gjennemrager hans Indre. Det er den, hvorom han fortvivler; den han ikke tør røbe med en Mines Sitren, forat Katten paa hans Bryst ikke skal forvandle sig til en Slange og stikke sit Hoved ind i hans Hjerte.

*

Men endelig efter tusinde Aar, i Sekunden da han ikke mægter længer at bevare sin Hemmelighed under det kvalfulde Tryk, da den vil forraade sig for det utaalelige Blik — endelig, i denne Sekund faar han Luft i et Skrig. Den Albarmhjertige hører det. Paa engang er det, somom Himmelhvælvet revnede overalt under indstrømmende Floder af Lys. Det knugende Uhyre flyr. Dødens Mellemrum er forbi. Aanden forlader sit

Lig og stiger op mellem de himmelske, hurtig som den stjernelige Draabe fra Kildens Bund forener sig med den skinnende Overflade. Bjerge skulde han bære i sin Flugt.

*

Vidunderlige Kat! du gjør mit Hjerte blødt med din milde Strygen mod min Kind. Du sørger. Din Herre har forladt dig, men hans Ven har fundet dig som en kjær Husgud i et Tempels Ruiner. Stryg dig fortrolig mod min Pande, som du gjorde imod hans; thi maa du ikke da elektrisere hans Aand med nogle af disse Funker, den udsprængte over Sagaernes gamle mørke Ruller?

Serenade

af „Venetianerne“.

O søde Nat, du Geist af yndig Dag,
jeg ved, du muntres af Citharens Slag,
at du kun lytter, naar du dybest tier,
til Fromheds, Sorgs og Elskovs Melodier.

Ei Stjernenattens Negerdronningpragt,
ei Dagens gyldenblaa Emalj slig Magt
har over Hjertet, som din Maanes Smilen,
saa from, som Helgenens i Dødsenshvilen.

I slig en Nat, med Maaneglans saa ren,
at den til Marmor bleger hver en Sten,
og fængsler som med Sølverplader Voven,
og tvinger med et Flor til Tysthed Skoven . .

I slig en Nat, da drømmer Armods Søn
sit Suk saa mægtigt som en Engels Bøn;
hans Hytte reiser sig paa slanke Søiler;
til kjøligt Efeu blive Fangens Bøiler.

I slig en Nat er strengest Jomfrus Bryst
for Sukket aabent, aandet fjernt og tyst.
Det ind ad hendes Jalusier finder.
Indsuget det i hendes Barm forsvinder.

Velkommen, Georg Fein!*)

I min Pokal det klinged
  iaftes af sig selv,
som om en Ring sig svinged
  rundt i dens gyldne Hvælv.
Tre Gange klang det, trende,
  som om der Perler faldt.
Jeg tænkte: mig kanhænde
  et Varsel blev fortalt.

Hvad Bud mon det betyder?
  Et Glædens er det vist.
Saa lifligt ikke lyder
  en varslet Sorg fra hist.
Det kan en Ven ei være,
  i denne Time død.
Nei, heller en er nære,
  ilive frisk og rød.

Og se! just som jeg vilde
  Pokalen helde fuld,
og hver en Draabe spilde
  ud i den sorte Muld,
i Tanken, at da springer
  en Geist af Jordens Skjød,
som mig Forklaring bringer
  paa hvad den Klang betød . .

Da se! i Vinen speiler
  et Aasyn sig bekjendt:
min Feins, den raske Seiler,
  just nu tilbagevendt.
Det stod i Gyldenramme,
  i Perler fattet ind.
Hvert Haar det var det samme,
  hver Fure paa hans Kind.

Dog sprængt med hvidt var Haaret.
  O Syn, hvor slet du saa!

*) En forvist tysk Liberal, som et Par Gange besøgte Kristiania. *H. Lassen.*

Hver Kummer, han har baaret,
er bleven Blommer smaa:
smaa Malver og Linnæer
fra Serafiners Bed,
og Paradisets Træer
sin Sne har drysset ned.

En Fred laa paa hans Pande,
hvor Tanken rulled før
som mørke høie Vande,
som Skyers revne Slør.
O mon Germanerinden,
hans Moders Skygge, tyst
og mildt som Søndenvinden
just har sin Georg kyst?

Og i hans Furer legte
nyfødte, muntre Smil,
omkring hans Mund bevægte
de sig med Straalers Il.
O Sorg! hvo kan dig hade,
saa yndig i din Død?
Du gjør af Rosenblade
din Ynglings Aften rød.

Han elsket har dig ærligt
— o dybt, med Blod og Marv!
Derfor hans Smil er herligt,
hans døde Kummers Arv.
Hans egen Død om Munden
det finder blidt som nu.
Nu, da hans Sorg er svunden,
o Glæde, kom nu du!

Lad nu Pokalen klinge
for gjæve Georg Fein!
Jeg ud en Skaal vil bringe
for gjæve Georg Fein.
Mit Blod det skulde springe
for gjæve Georg Fein.
Thi Vinen er for ringe
for gjæve Georg Fein.

Norge til Amerika

ved Ole Bulls Didreise.

O Amerika, betro'd
har jeg dig med ængstlig Anen
ham, min Fattigdoms Klenod,
ham, mit Hjertes bedste Blod!
    — Lad Platanen
kjærligt ham imødebruse,
    Alleghanen
ham i venlig Grotte huse,
    Susquehanen
som en dæmpet Harpe suse
ham, min Elskling, ham imod!

Han med Buens lette Spil
kan til Dans din Panther tvinge,
og (hvad der skal mere til)
Slave-Eieren til Smil.
    Han kan bringe
Carolinas arme Neger
    til at springe
gladere end Barn, som leger,
    sig at svinge
snellere end Hjulets Eger . .
O, han kan det, om han vil.

Men, som om hans Bue blev
pludselig med Tordner svanger,
som om den i Luften skrev
trylleformlet Frihedsbrev,
    Skræk og Anger
fylder Herrens Hjertekammer
    som med Slanger,
tusind Blik i Mulmet flammer
    hos hans Fanger . .
Ve ham, ve ham! Slavens Jammer-
klagende min *Bull* beskrev.

Far da hen, far hen, min Søn!
Lad din Tryllebue skjænke
arme Negres Suk iløn

Styrken af en bønhørt Bøn,
saa hans Lænke
for dens Strøg maa sønderbriste!
Da sig sænke
signende Platanens Kviste,
og jeg tænke
kan med Stolthed, dig at miste,
Ole Bull, min Søn, min Søn!

Thi hist vest, did du vil fly,
er min egen Friheds Kjerne
vokset i Plataners Ly,
baaret hid paa svanger Sky.
Derfor gjerne
vilde jeg taknemlig sende
til dens fjerne
Fosterland ved Havets Ende
herlig Stjerne,
og af dem, som hjemme brænde,
straaler ingen med dit Ry.

17de Mai 1843.

(A la Schmahr. Gammel Melodi).

Hammerslag
hør's idag
overalt at laate.
Aldrig før den Dagen fik
saa bedrøvelig Musik.
Derfor og
i en Krog
vil jeg ud den graate.

Nei jeg vil
strikke til
Publikum en Hue.
Den skal være ganske hvid:
slig en, som ved Nattetid
findes paa
gammel graa
Høker i hans Stue.

Er du kjæk,
slaa saa væk
Kneps udi din Lomme!
Vil du have Festmusik,
kan du jo et Tiktiktik
i din Pisk
paa din Disk
noksaa lystig tromme.

Hvisk saa da
et Hurra
i din Nabos Øre!
Kanske da, til Dagens Pris,
du af ham paa samme Vis,
faar et kjækt
nævedækt
Hurraraab at høre.

Hvis du vil
have til
dit Hurra Salutter,
slaa da Klap med Vaatter paa!
Andre Skud de dundre saa.
Fyr nu for
gamle Nor
og de norske Gutter!

Men hvorfor,
kjære Bro'r,
skal vi disse ligne?
Nathuen for os ei du'r.
Friere er vor Natur.
I vort Lag
Maiens Dag
vil vi høit velsigne.

Arkiv-Vise.

Arkivaren,
— Gud bevar'en!
kvæles fast af Støv.
I sit Kjælderlukke
maa med Savn han sukke
mod Pokalen,
tømt i Svalen
af det friske Løv.

Udenfore
høie store
Træers friske Sus
trænger til hans Øre.
Ha! han maa dem høre;
han er bunden
dybt i Grunden
under Akershus.

Nattens Fugle,
Ravn og Ugle
føre bedre Liv.
Frit de kan derude
rundt om Taarnet tude;
mens hans Tunge
kan ei sjunge:
den er tør og stiv.

Hvilken Slyngel-
Æsel-Yngel
kan misunde ham,
om han i Madera,
Guldvin fra Frontera
Struben læsker,
eller vædsker
Støvet med en Dram?

Sine Skroller
vel han holder
i en høi Respekt.
Men hans Sjæl og Tunge
hylder Nord, det unge,
om han kvæder
Oldets Hæder,
af sit Støv bedækt.

Deraf roder
han Klenoder
for sit Norge frem.
Æressagn han henter
frem af Pergamenter.
Intet heller
han fortæller,
end al Verden dem.

Arkivaren
— Gud bevar'en! —
elsker da sit Støv.
Han i det jo finder

Norges Hædersminder.
I sin Kjælder
bor han heller
end blandt Rankens Løv.

Ved Overlærer Ulrik Møllers Sølvbryllup.

Hvad Sværmerier er det, som henføre,
I to! i denne Aften eders Sjæl?
Mon I Fiolerne og Fløiten høre,
som klang for femogtyve Aar ikveld?

Paa Bruden Brudgoms Øine kjærligt hvile.
De flamme . . Aften, kommer du igjen?
Mon han paany i Dansen ned vil ile,
i den, de sammen Bryllupsaftnen tren?

Det var en Drøm. Han saa i Tanken hende,
med Myrthekransen i det dunkle Haar.
Men Dansen, som de tren, har jo ei Ende
endnu selv efter femogtyve Aar?

Han endnu stedse hendes Haand jo holder
saa ømt og trofast til sit Hjerte trykt,
som dengang Brudeslørets hvide Folder
var med de friske Myrthegrene smykt?

Og paa hinanden hvile begges Øine
som i hin Aftens jublende Karré,
skjønt hine femogtyve alt henfløine
har overdrysset Lokken med sin Sne.

De Blomster — o de ere Livets bedste,
vel skjønnere end Myrthens hvide Flor,
og samme Engle dem i Haaret fæste,
som tegned op, hvad I hinanden svor.

Thi Aar, ja Aar er Kjærlighedens Prøve,
ei den i Fryd hensmeltende Sekund,
da Elskeren i Kysset kunde røve
det første Ja ifra sin elsktes Mund.

Nu toner det, af Dagene bekræftet,
med Glædens og med Sorgens Ed belagt,
saa stærk somom til Stjernerne det heftet
var blevet evig af Dæmoners Magt.

Det er det. Eders Pagt er nu udrustet
for fler end andre femogtyve Aar.
I Livet ei og ei i Døden brustet,
den hisset først sit bedste Bryllup faar.

Da sænkes ned i Hallen Stjerners Krone;
i Paradisers søde Dunkelhed
Serafers Fløiter og Fioler tone . .
. . O Venner, vare ogsaa der vi med!

Til „Intelligentssedlernes“ Faktor, Jensen,
paa hans 63de Fødselsdag. (1ste Juledag 1843).

Mel.: Gubben Noah.

Gamle *Jensen*
(„Telligensen“)
har idag levert
Døden udi Hænde
Blade seksti trende
af sin lille
Livspostille
sat og korrigert.

Vist paalænge
har den strenge
Principal ei faa't
Tekst saa ren at læse . .
Lad ham paa sin Næse
Briller sætte, —
knapt at rette
finder han lidt smaat.

Derfor hefter
han bagefter
nye Blade ind:
Livsensark *in blanco*,
Folio nyt *in banco*.
Tigang trende,
kan vel hænde,
faar det gamle Bind.

Da kan Døden
ufortrøden
lukke Bogen til.
Permen han begrave;
men til Julegave
han forære
Engles Hære
Jensens Livspostil.

Den vil smage,
ja behage
vist af dem enhver.
Thi med skjønne Skrifter
staa deri Bedrifter,
som belønnes
hist, og skjønnes
bedre der end her.

Naar vi ende
seksti trende,
gid vi alle da
kan korrekte være,
som vor brave kjære
gamle *Jensen*,
„Telligensen"!
Gubbens Skaal! Hurra!

Tiedemanns Petum.

(Ved en Pibe Tobak efter et behageligt Budskab).

Snak med denne fine blege
Sommerkveldens Trylletaage
over Enge,
hvori Alfer skulle lege,
Feer, som forlænge vaage
oven Senge,
holde alt til Morgnen Bal!
— Tiedemanns Petum! Tiedemanns Petum! —
I dens lyse Skyer svømme
Sylfer og Sylfider ømme,
Englehovder tusindtal.

Hvor de boltre! hvor de hoppe!
Snart det er som store klare
Perler briste,
som om hvide Rosenknoppe
sprang isønder og en Skare
Alfer viste,
som i deres Bæger laa.
— Tiedemanns Petum! Tiedemanns Petum! —
Mig en Englevagt omspænder;
døde Venners Aasyn kjender
jeg i disse Masker smaa.

O hvor smukke, skjønt saa spæde,
disse Aasyn, jeg ei glemmer!
Smukke, blege,
ligne de paa blaat en Kjæde
ædle Alabastergemmer.
(De, som svege,
ligne sortegraa Agat).
— Tiedemanns Petum! Tiedemanns Petum! —

Træk for Træk jeg sammensanker
af min *Maurits*, *Henrik Anker,**)
min Erindrings døde Skat.

O livsalig Guddomsglæde!
Sky'er udaander jeg, og mine
Skyer vrimle.
Høie Geister dem betræde,
Engle svæve, som i sine
lyse Himle,
tydeligt mit Blik forbi.
— Tiedemanns Petum! Tiedemanns Petum! —
Læben aander ud en Sommer
hvide og violblaa Blommer.
Drømme vugge sig deri.

Her, her er mit Kongerige
inden disse hvide Bjerge,
som saa hvalte
rundt mig taarne sig og stige,
fulde af en Slægt af Dværge,
der gestalte
fluks sig efter mit Befal.
— Tiedemanns Petum! Tiedemanns Petum! —
Vil jeg, fluks de af dens Skyer
bygge marmorsøilte Byer
og en prægtig Kongehal.

Vil jeg, fluks min Armod haste
de med Guldstøv at besprænge;
rundt min Hytte.
let som om de Slør udkaste,
brede de violblaa Enge.
. . O hvad Bytte
mod Novembers udenfor!
— Tiedemanns Petum! Tiedemanns Petum! —
Paa mit Hoved valmuprægtig,
gylden, skjønt som Guld ei vægtig,
Kongekrone sat jeg tror.

---

*) Maurits Hansen og H. A. Bjerregaard.

Ja, her er mit Kongerige!
her min Republik (den sande)
inden disse
Grænser, som mod Fjernet hige,
blaanende om glade Lande!
her mit visse
odelsegne Landestrøg!
— Tiedemanns Petum! Tiedemanns Petum! —
O hvor stolte Idealer
ere mine Generaler
i mit Ginistan af Røg

Til Mjøs-Dampbaaden Jernbarden.

Jernbarden selv kan sjunge
sin egen Poesi,
som Bølgens hvide Tunge
skal høilydt stemme i.
Og alt som stærken Bølge
har sjunget ud sit Kor,
den i et Æresfølge
med Perler strør hans Spor.

Da maa vel norske Hjerter
forene sig i Sang
til jublende Koncerter
med Vovers stærke Klang,
fra Minde, hvor nu Valen
er rød af Kløvrens Blod,
til vi i Gudbrandsdalen
alt øine Dovres Fod?

Se alt som Snekken higer,
som Fjernerne forgaa,
se gamle Kongeriger
i lange Omrids blaa!
Som Mjøsens Kongethrone
hist dukker Helgø frem.
O her lad Sangen tone
i Hjertet af vort Hjem!

Herman Ruge.

Bed Gud om en retfærdigs Død!
  O den dig bedre frommer,
end om dit Liv som Bækken flød
  imellem Vaarens Blommer!
Bed om en Grav, mens du er rød,
om venlig Høst og Hvile sød
  midt i din travle Sommer.

O saa du ham, hvis Støv vi nu
  i Gravens Dyb nedsænke,
du vilde Døden uden Gru
  som venlig Engel tænke,
der smilende til ham var traadt,
og om hin Nat den havde graadt,
  da var det for hans Enke.

Hans Læbe smilte, som om nys,
  før Daggry var oprunden,
han havde faaet Engles Kys
  paa Pande, Bryst og Munden.
Han laa som bunden af en Drøm,
som om i søde Tankers Strøm
  han slumrende var funden.

Far hen, du ædle, hen i den!
  Du bedre ei kan drømme,
end om dit Liv i Himmelen
  forbi dit Blik vil strømme.
Du tog dit Barnehjerte med,
og Mandens Daad kun Dødens Fred
  kan lønne og berømme.

*

Bed Gud om en retfærdigs Død:
  om hans, som nu paa Bunden
af denne Hules mørke Skjød
  har Himlens Indgang funden.
O, hvis som han vi leve kun,
man finder os en Morgenstund
  som han, med Smil om Munden.

Dorthea Gløersen.

Saa stille gaar Nymfæen under
sin tyste Indsjøs dybe Blaa,
som hun forsvandt for ham, der grunder
histhenne over Tabet saa.
Som Tonen i et Instrument,
saa leved hun. saa har hun endt.

Thi væver Døden selv i Floret
en Krans af unge Roser ind;
thi hendes Liv, skjønt Døden svoret,
var viet Livets Glæder ind.
Forbi! forbi! . . . I Gravens Hjem
han ved, hun bedre har, end dem.

Der gror de gravnedlagte Kjerner
som Zvibler op i Liljers Glans,
og Ømhed øiner ingen Fjerner
fra hendes Hjerte og til hans.
Til hans? — O, Død, nu seirer du!
Nei, Døden har kun dette nu.

Efter Døden.

O da! didhen ei Sorgen naar!
O da, o der ei Men og Saar
den Skjønhed, jeg til Legem faar,
kan skjænde eller skade!
I Dybet af Algodheds Smil
den unge Engel lys og mild
sit Legeme af himmelsk Ild
evindelig kan bade.

Sang paa Kong Karl Johans ottiaarige Fødselsdag.

I det dramatiske Selskab.

(Mel.: Gubben Noah).

Norges Gubber
staar som Kubber
midt i Skovens Ørk;
men Kong Karl alene
staar med friske Grene;
høi og fager
frem han rager;
Kronen frisk og mørk.

Tiden gnaver,
Gubben raver
tidt før otti Aar.
Stærken Stamme fulner,
Løvets Friskhed gulner;
ned i Taver
Mosen laver
med sit hvide Haar.

Haard er Barken
nok paa Knarken,
knuldret, brun og ru;
men en frisk, en liden
Kvist gror ud ved Siden;
i de faste
gamle Knaste
er der Saft endnu.

Nordmandsbarmen
holder Varmen
længe, længe kvar.
Gamle Gubber hvide
i sin venstre Side
endnu kjende,
det kan brænde
i det Blod de har.

Mange Vintre
kan nok splintre
Manddoms høie Top;
men de gamle Gubber
leve fort som Stubber,
fra hvis sidste
friske Kviste
endnu skyde op.

Ak, med Gammen
allesammen
sidste Draabe Blod
vilde fluksen byde
for Kong Karl at flyde,
hvis den blege
Draabe kvæge
kan hans Hjerterod.

Spar den, gamle!
Mens I ramle
en for en i Støv,
staar Kong Karl alene
høi, med friske Grene,
stolt og mægtig,
som en prægtig
Gran med evigt Løv.

Grene, spreder
friske eder
over vide Nord!
Livsensstyrke flamme
i den stolte Stamme!
Dyb og sikker
Roden stikker
i vor Fædrejord.

Engang Konning
Halfdans Dronning
drømte om et Træ,
som mod Skyen frodigt
skjød sin Krone modigt.
Norden skulde
i dens fulde
Skygge finde Læ.*)

Gud vil lønne
alle skjønne
Drømme med at ske.
Ja, paa Ragnhilds Drømme
vi vort Bæger tømme! —
Kongen leve!
Høit sig hæve —
høit det stolte Træ!

*) Snorre, Halfdan den Svartes Saga. (W.)

Kongen lider!

O, at der i al min Graad,
Konge! var et Helsensraad
for din svare Smerte!
At der var en Helsebod
i den varme Strøm af Blod
i mit friske Hjerte!

Som en Ren og vilden Elg
over hver en Frastands Svælg
vilde jeg da springe;
sank, bedækket af min Sved,
for min Konges Leie ned,
Frelse ham at bringe.

Og jeg badede hans Fod
i det varme, friske Blod
af mit eget Hjerte,
og i sidste Graad, som flød,
svalte jeg med Balsam sød
Kongens svare Smerte.

O, med Døden kjæmped jeg: —
Som en Slange skal den ei
paa en Helt sig liste.
Jeg den frelsende Sekund
i en Søvn saa sød og sund
skulde fra den vriste.

Og naar Kongen vaagned saa,
lig en Ørn fjernt i det Blaa
Dødens Skygge svævte.
Men ved Foden af hans Seng
klang det som om brast en Streng,
naar den høiest bævte.

*

O, Kong Karl, det Lig, man nu
midt i Glædens Hast og Hu
af din Hal maa bære,

har en Nordmands Hjerte gjemt,
hvori klang en Harpe, stemt
til hans Konges Ære.

Karl Johans Død.
(Kantate).

Stille! Kongen fantaserer . .
Stille! Stille!
Stille, Hellebardierer,
som i Forgemakket spanke!
Mine Herrer Officerer,
stille! lad ei Hjertet banke!
Kongens blege Læber spille;
Perler lig af brustne Snor,
som hentrille
hvor de ville,
sværme vildsomt nu hans Ord;
og hans Tanker,
lig de fine Alfespind
drivende for Morgnens Vind,
mellem Jord og Himmel vanker.
Han i Paradis sig tror
allerede,
skjønt hans Geist i Feberhede
flagrer kun derudenfor.

Stille! Stille! Lad os lytte!
hvilke Syner
maa sig skyggehurtigt flytte
indenfor det brustne Øie,
bag hvis Dunkle hans Erindren
netop nu med Stjernens Tindren
friskest over Alting lyner!
O han smiler! . Mon han ser
Bearns Høie
sig at bøie
for de stolte Pyrenæ'r?
Mon han skuer
Fædrehuset, som det stod,

da som Dreng han det forlod?
paa dets Gavl de samme Duer?
samme Ranke ved dets Dør?
        Vist han dvæler
der derhjemme? Vist hans Sjæl er
    Barn igjen, idet han dør?

Stille! Stille! Lad os lytte!
        Hvilke Syner
maa sig skyggehurtigt flytte
    indenfor det brustne Øie!
— over Marken spredte Fløie . .
Bernadotte foran lyner . .
Rundtomkring de fjerne Høie
    Himmelen i Flammer staar . .
        Ovenover
        Røgens Vover
    Trikoloren sig udslaar . .
        Fremad, brave!
Fremad! *En avant! Français!* . .
— O! Han andre Syn maa se
for saa blidt et Smil at have:
    Børn i Himlens Port maa le
        ham imøde;
    Rosenkvast af Morgenrøde
        sin Velgjører bringe de.

O, hvad Under, om hans Tanke
        maa forvildes,
naar i slig en Sværm han hildes?
naar hans Øre ganske døves
af de Hjerter, som i Himlen
Karl Johan imødebanke?
O hvad Under, om i Vrimlen
    Tanke, Syn og Sans forgaar?
        om de mange
        Takkesange
    pludselig hans Øre slaar?
        om de arme,
han har varmet, klædt og født,
ham, de endelig har mødt,
jublende imødelarme?

om den Graad, han stillet har,
ham forblinder,
glimrende paa Engles Kinder
endnu mere ren og klar?

Stille! Kongen tror sig hisset . .
Stille, alle!
Stille! Alt til Paradiset
drømmer Karl Johan sig baaren . .
Stille! Stille! Lad ei Taaren
fuld og tung til Jorden falde!
Den ham kan tilbagekalde
fra de Syner, som han har.
Se han smiler,
som om spiler
alt han ud sit Vingepar.
. . Tys! Han stræber
at fortælle hvad han ser.
Tys! Hans Sjæl er endnu her:
Oscars Navn er paa hans Læber;
det er *ham*, han tænker paa,
ham, som knæler,
ham, hvis Mæle Smerten kvæler,
Oscar, han, som hulker saa . !

Stille! Kongen løfter sagte
sine Arme,
fromt ikors paa Brystet lagde . .
Faderen sin Søn vil favne,
ham, sin eneste, med Varme.
Ak! de sitrende ei magte;
dalende sin Kraft de savne,
og det Favntag, som han vil,
i sin Dignen
en Velsignen
omforvandles langsomt til.
Haanden finder
famlende sit Hvilested,
dalt paa Oscars Hoved ned.
Paradisets Glans, som blinder
Kongens brustne Øie alt,
Livets Minder,

Jord og Himmel, alt forsvinder,
da hans Blik paa Oscar faldt.

Stille! Tydeligt, men sagte,
som naar linde
susende Skjærsommervinde
henad Græssets Toppe jagte
og i Æolsklang bortføres,
„*Oscar!*“ fra hans Læber høres . .
En Gang høres det: de magte
blege, sitrende ei mer;
og fra blegen
Læbe vegen
Kongens Sjæl i Navnet er.
Thi en herlig
Engel i den samme Stund
lyttede ved Kongens Mund
saa nysgjerrig og saa kjærlig,
og da Navnet „Oscar“ lød,
han henrykket
fyrigt Kys paa Læben trykked.
. . Engel! *det* blev Kongens Død!

Paa Kong Karl Johans Begravelsesdag.

Den 26de April 1844.

Forgjæves skal Kapel og Kiste
sig lukke over *Karl Johan;*
thi Døden ei og Graven vriste
hans Træk ifra mit Hjerte kan.
Der luer end hans kjække Øie
i min Erindrings dybe Grund,
der skinner Panden end, den høie,
og Smilet leger om hans Mund.

Did ei Fortærelsen kan trænge,
som slipper ind i hans Kapel,
naar Døren hviner paa sin Gjænge
til Sørgetoget sit Farvel.
Thi Kongens Træk i Hjertets Gjemme

med Taarer har jeg balsamert,
og min Erindring ei kan glemme
den ædle Skjønhed i ethvert.

Lad Landets Klokkeklang forstumme,
mit Hjerte dog for ham skal slaa,
saalænge Blod dets Kamre rumme,
saalænge mine Pulse gaa!
Lad Verden sine Klæder vende
fra Sort til Purpur og Skarlag,
mit Hjerte vil dog ikke ende
for *Karl Johan* sin Sørgedag.

Som Stjernens Gjenskin ei sig bryder
i Duggen blot paa enkelt Straa,
men speilende fra Engen skyder
sig tusinddobbelt mod det Blaa:
saa vil i alle Norges Sjæle,
o salige, du se forklart
dit Billed, det jeg maatte dele,
men som jeg har saa tro bevart.

Dog vil min Kjærlighed jeg maale
med alles i det hele Land.
Deri jeg skinsyg ei vil taale
i Norrige min Ligemand.
Det er min frie Ringheds Hæder,
en Glæde i min Sørgefest,
en Blomst paa mine Sørgeklæder,
at jeg har elsket Kongen mest!

Sang af „Fjeldstuen“.

Her, hvor i alt hvad jeg ser han er til,
leve jeg vil
mellem de øde Vægge.
Her jeg pleier min Kjærlighed.
Her jeg daglig min Troskabsed
vil til den elskte aflægge.

Her vil jeg vente, til Haaret bli'r graat,
Rynker bli' slaa't
ud som et Net over Kinden.
End den trofaste komme tør.
Bort han for med den vilde Bør,
kommer da ogsaa med Vinden.

Her ifra Vinduet daglig jeg ved
Fløiens Besked,
hvordan de Vinde glide.
Hvergang lystige Vesten gaar,
Blomster fæster jeg i mit Haar,
vare selv Lokkerne hvide.

Min Moder.

Skjønt kun dunkelt ved en Hvisken,
som de fine Græsstraaes Zisken
under Vindens Gjennemfart —
i en Drøm mig aabenbart,
er det dog ei mer en Gaade,
som mig Hovedbrud forvolder,
hvor min Moder sig opholder
efter Aandens fri Behag,
siden hin den Rædslers Dag,
da vi miste
maatte selv det allersidste
i den sorte kranste Kiste —
da vi saa med sortnet Blik
hvor den dybere alt gik:
med bedøvet Øre hørte
gjennem tunge Fald af Muld,
at vor arme Fars forgrædte
Smerte raabte paa „Alette;“ —
saa med Øine graadtilslørte
Graven vokse hurtig fuld,
at i Sandets løse Spil
Høien ligesom sig rørte,
indtil den blev klappet til.

Siden *da* sit Paradis
har hun søgt hos sine kjære,
gjæstende dem skiftevis,
alle hende lige nære.
Oftest hos vor stakkels Far
sidder hun ved søvnløst Leie;
ofte følger
hun de Ensomhedens Veie
langs den skjønne Vormens Bølger,
som saa kjær hans Tungsind har.
Naar hans Sorg hun ind har dysset,
flyende hans Pande kysset
med et hørligt „fra Alette,“
hun, den ømmeste af Mødre,
søger sine Børn de spredte,
upartisk og ligelig;
dog af Søstre og af Brødre
først den førstefødte: mig!

— — Gjør Blaakammeret istand!
Det skal nu min Moders være,
Navn af hende altid bære.
Friske Blomster sæt i Vand!
Roser, som hun elskte saa,
altid skal i Vindvet staa;
Bogen, som hun ei fik endt,
ligge skal paa Bordet vendt,
med det hornindbundne stærke
Øienglas deri til Mærke;
Strikketøiet ligger hos
(derpaa var hun Virtuos);
og ved Sofahjørnet maa
hendes Skammel ikke fattes.
Alt med hendes Minde paa,
som om det var indbrodert,
som Relikvier skal skattes,
stort og lidet lige kjært.
Hendes Jomfru-Silhouette,
fra den Gang hun Kristianssands,
Fødebyens, Skjønhed hedte,
smykket med en liden Krans,
gjort af nogle mørke Kviste

tagne ifra hendes Kista,
under hendes Speil skal findes.
Og paa Væggen ligefor
viser et Portræt — det sidste —
hende, som her stundom bor,
skjønt jeg hendes smukke Træk
meget mer livagtig mindes,
end til Lærredet de bindes,
hvorifra de blegne væk

Nøglen stikker jeg i Lomme.
Did maa ingen fremmed komme.
Heller end jeg det vil lide,
skal det hede, at der spøger.
Men hver Dag ved Middagstide,
naar som herligst Lyset flammer,
jeg min elskte Mo'r besøger
der paa hendes eget Kammer.

Og som før, da jeg det pligted,
allerførst jeg bringer hende
hvad som nyest jeg har digtet.
Og „Jødinden" jeg en Dag
lægger da paa Bordets Ende.
Den er ret i hendes Smag;
thi med hendes egne ikke
hendes Kjærlighed var endt.
Den i hendes milde Blikke
var for arm og fremmed tændt.

— — O lyksalige! nu maa
du de Ømhedsarme, som
bundne i dit Hjerte laa,
frit i Himlen sprede om.
Men du glemme ei, at lade
dine Hænder paa mig dvæle!
Sagte, skjønt som Rosenblade,
hvem ei Vindene afryste,
men som af sig selv neddale,
vil jeg føle dem, og knæle
under din Velsignens tyste
ømme moderlige Tale.

Auktion over „Grotten“. *)

Nu skal jeg blive — o saa arm,
saa arm som ribbet Straa:
mit Hus og Grund,
min Hest og Hund
skal sælges nu i denne Stund.
Men jeg har noget i min Barm,
Juristen ei skal naa.

Det er et Hjerte med et Slag,
jevnt som mit Stueuhr.
I al min Nød
en Ven saa sød
jeg har dog i dets dunkle Skjød.
Begeistret er deraf hver Dag
min freidige Natur.

Men engang i min Ungdom gik
det kanske lidt for fort.
Af Bondens Ryg
en Igle styg
jeg vilde rive altfor snyg;
men selv jeg fik et giftigt Stik,
et Ar saa dybt og sort.

Kanhænde er det Overtro,
kanhænde ikke med;
men Tanken har
jeg ganske klar,
at for min onde Geist kun var
den giftige og sorte Slo
som Puppens Gjemmested.

Begyndt er nok Auktionen alt.
Tænd mig en Pibe nu! . . .
Ræk mig lidt Vand! . . .
jeg er en Mand;

*) I sine første Skribentaar havde W. paadraget sig en Injurieproces, hvis Omkostninger, da den efter 12 Aars Forløb blev paadømt ved Overretten, truede ham med økonomisk Ruin, hvorfra han dog ved en Vens opofrende Mellemkomst blev reddet. Til Processens Anledning sigtes i 3die Vers. *H. Lassen.*

dog stundom svimler ogsaa han.
Mit Hus er med min Sved betalt;
det kom mig blot ihu.

Kanske nu i min Hytte skal
en Høker fæste Hus.
Min kjære Pult
skal blive skjult
af Flesk og Ost og Smør og Smult;
Øl trilles ind i Grottens Hal,
Kognak og Spiritus.

Lad gaa! lad gaa! endskjønt jeg før
mit vakre lille Hus
saa ødelagt
af Ildens Magt,
af Lynild tversigjennem jagt.
Til Vaaren ligger dog et Slør
af Blomster paa dets Grus.

Lad Huset gaa! men Brunen skal
en ærlig Kugle faa . . .
Her er en Hud . . .
Kom, gjør et Bud!
Det Hul ei skjæmmer Tingen ud.
Men kjøb min Hund ei; dit Befal
den vil dog ei forstaa.

Jeg finder vel et Tag et Sted;
og er det ikke nok?
Snart fire Bord
og seks Fod Jord
er nok for aldrig en saa stor.
Min Genius skal flytte med,
min Viv, min Dueflok.

Istedetfor min Pult et Bræt
paa Knæ jeg breder ud . . .
Kom, kjære Viv!
din Haand mig giv!
Paany begynde vi et Liv.
Men er det værd? Hvis du er træt,
da lad os gaa til Gud.

Jeg længe har paa Himlen se't:
  mer stærkt er Stjernens Blik.
    Mig synes med,
    ved Søens Bred
  den var mer blaa — som Klokkers Bed.
Hjælp mig, min Viv! Jeg ved ei ret,
  om det er Himlens Vink.

O! Stjernen blinked ikke saa,
  saa blaaned Søen ei,
    som hendes Blik;
    en Straale kvik
  mod Himlen skjød, en øm jeg fik . .
Kom, Viv! nu kan vi trøstigt gaa
  i Verden ud vor Vei.

Fra Dødsleiet.

1. *Paa Sygeleiet.*

(Indledningsdigt til „Jødinden, elleve blomstrende Tornekviste").

Det Isdryps Rislen i min Barm . .?
  og disse Stik af Ild . .?
Lad Døden kalde det sin Seir!
Det er min Himmels Foraarsveir,
dens Vaarfrembrud — snart kold, snart varm,
  min Saligheds April.

Dog kjæmper Hjertet i mit Bryst
  mod Dødens Trængen ind.
Det slaar den endnu Dag for Dag
tilbage kjækt med tunge Slag.
Mit Sind er roligt, klart og lyst
  som Kjern i Maaneskin.

Kanhænde *da* min Torneflor
  udsprungen jeg faar se?
Først Kviste syv, saa to fremskjød,
ialt der elleve frembrød;
og kommer ikke Dødens Le,
  den skyder fler, jeg tror.

Ak! blomstrer som i Gulistan,
som Schiraz' Centifol!
Dog søger ingen eders Sted:
I blomstre i den Ensomhed,
hvorhen jeg er forjagt i Ban
fra Folket, fra min Sol.

Ja til den øde Ensomhed
af Landsmænd jagt i Ban!
De vrede Daarer ikke ved,
at den en herlig Urskov er.
Som sluppen Fugl jeg levte der,
som frien Indian.

Brasiliens Skov med Palmetræ'r
af hundred Alens Top,
hvortil den blaa Passionsblomst med
Kamelien klatrer sammen op,
saa stolt og pragtfuld dog ei er
som denne Ensomhed.

Der mangler det paa Syner ei
og Aandernes Besøg.
Som Skyer, der gaa lavt og midt
igjennem Skoven søge Vei,
de Minder graa forbi mig tidt
i Ensomheden strøg.

Dog maa jeg være bleven ramt
her i min elskte Ørk
af Trolddom eller Slangebid:
min Arm er mat, min Kind er hvid,
mit Blod det rinder nu saa tamt,
og Aaren er saa mørk.

Ah, Døden har, den store Aand,
blæst af min Livstraads Haar.
Til Folk jeg vil mig slæbe frem:
jeg gjerne vil fortælle dem,
hvor sidste Plantning fra min Haand
i Blomst i Ørknen staar.

Se, om ei Honning drypper sød
fra hver en Rosenknop!

om ei hvert udslaa't Blomsterblad
er tegnet med et kjærligt Kvad,
hver Roses aabne Purpurskjød
en hellig Bog lukt op!

Blot Døden vil mig skjænke Frist
til Floren frem er brudt!
Men o! han har mig alt omsust,
mit Bryst med Knokkelhaanden knust,
med Blæserørets fule List
mig lydløst gjennemskudt.

. . O Følelse som af et Bad!
Jeg alt tilgivet har.
En Finger paa mit Øie kom.
En Engels; det min Moders var.
Nu er min Sjæl en toet Blom,
saa nyfødt, barneglad.

---

2. *Til Niels Dahl.**)

Giv mig en Flaske Sundhedsvin,
og tag mit Renommé!
Man dig da snart vil melankolsk
og mig lyksalig se.

Send mig et Blad af Haabets Træ,
og tag min Laurbærkvast!
Naar du er bleven kjed deraf,
den for din Fole kast!

Men giv du mig dit Hjertelag,
og tag saa mit igjen!
Det Bytte tror jeg saa omtrent
gaar op i op, min Ven!

Saa tornet som et feiret Navn
ei Veiens Tistel er.
O sad jeg fri paa ti Maal Jord
og hedte bare Per!

*) Svar paa et Digt, denne havde tilskrevet W. i Morgenbladet. *H. Lassen.*

O Jordens Paradis: en Plet,
jeg havde dyrket selv,
en Halmhat og en Kofte graa,
en Hytte ved en Elv!

Dog leve vil og dø jeg med
min Harpe ved mit Bryst.
Den veier intet op; thi den
for al min Nød har Trøst.

Berømmet? Nu! Hvis jeg blir frisk,
en Pibe god Tobak . . .
Hvis du vil give en derfor,
du til skal have Tak.

Kun ét Berøm — og det er dit,
og nogle faas dertil —
for Shahs og Zars og Sultans Skat
jeg ikke bytte vil.

---

3. *Norges politiske Forsvinden.*

(Spaaet i den „Konstitutionelle").

Naar Russerne komme,
som yderste Dom,
med Pauker og Tromme
— Bombombelibom!
til Kampen da op,
til Død eller Seier,
hver Fiber du eier,
min nordiske Krop!

Men, Norrig! o skulde
i Fred du forgaa,
som Træer henmulde,
som Snefanner dø:
fra Gravhøiens Skjød
min Benrad skal stige,
til Vaaben at skrige
hver Normannafød!

Hvor ende de Fjelde?
hvor fjernt i det Blaa?
Et Konningevælde
de omspænde maa.
Se stor som et Hav
hvor Mjøsfladen glinser!
Et Riges Provinser
fremstige deraf.

Ve, *Skuld*, om du spinder
som Røsterne spaa,
at Norrig forsvinder
som Kilde i Aa:
o Gud! i min Grav
da lad mig forglemme
det herlige Hjemme,
du Nordmanden gav!

---

4. *Moderens Korstegn over Barnet.*

(Barnekammer-Julevise).

„Vist, Barn, er Spurven iaften mæt.
Han sidder alt under Taget tæt.

Han op skal aarle, at hilse fra Tag
Jesu velsignede Fødselsdag.

Thi spiste han tidlig sit Julekvelds-Maal;
hvert Korn han pilled af Gyldenskaal.

Gud signe dig dog, som spørger derom!
Det husker han dig i din Alderdom.

Bliv graa som Spurven — der kommer den Tid —
han sender dig altid en Julefest blid.

Nu takke du Gud for du selv er mæt,
og for den lifige Julekveldstvæt!

Thi nu, mit Barn, du uden Skam
gjerne kan lege blandt Himmelens Lam.

Med Kors paa Pande og Kors paa Mund,
sov sødeligt nu til Morgenens Stund!

De Korstegn svæve, til det blir Dag,
da op og ned paa dit Aandedrag.

Som spaltede Rosenkviste i Luft
de svæve dig over med liflig Duft.

Men naar det gryer ad Dag igjen,
og Aandedrættene tystne hen —

Da staar ved dit Leie Jesus alt
saa skjøn, som Drømmen ham af har malt.

Og fluks paa dit dalende Aandedræt
han fanger de svævende Rosenkors let.

Dem flytter han saa til Vinduet hen.
Der ser om Morgnen du dem igjen.

*

— Vaagn op da, Barn! Det er Juledags Gry.
Spurven alt sidder i Neget paany.

Op, op! og se den deilige Flor,
som over det hele Vindu gror!

Den maa du tyde, den Billedbog!
Den taler din Juledrøms yndige Sprog.

Det er dine Drømme den Julenat,
i Glas og Ramme af Englene sat.

Men mellem det alt du finder dog vist
de tvende Korstegn af Rosenkvist.

Du der kan se Paradis, om du vil.
Den Mængde af Blommer strækker nok til.

Blandt Blommernes Mængde og Stjernernes Flok
du finder de blomstrende Korstegn da nok.

Thi Jesus selv i det Drømmespind
som herligste Pryd har flettet dem ind.

De freded din Slummer og gjorde, at du,
o elskede, drømte med Englenes Hu.

*

. . Du græder, mit Barn, fordi de forgaa?
To nye min Haand skal dig tindrende slaa.

Før bliver paa Funker Fyrstenen arm
end paa sin Kjærlighed Moderens Barm.

Og Moderens Kjærlighed ene det er,
som gjemmer betroet det Korsets Myster.

Hun Korstegn kan slaa, der straalte med Klang,
som om af smaa Sølvklokker fulde de hang.

Hun Korstegn kan slaa om de elskede Børn
som laa de under bredvingede Ørn.

Var Barnet hinsides Havet, jeg tror
som skinnende Seil didover de for.

Saa bæres da Barnet, det værnløse Kryb,
imellem to bundløse Kjærlighedsdyb:

Imellem en Moders Ømhed og hans,
der gav med sit Hjerteblod Korset dets Glans."

---

5. Stambogsblad til en blind Dame.

Det, ædle Dame, har jeg fattet,
det har mig Ord og Aasyn sagt,
at Gud har rimelig erstattet.

En Engel ifra Lysets Lande
har blot sin Finger over Øiet lagt,
imens den kysser Deres Pande.

---

6. *Efter et Damebesøg.*

Nu Liv jeg haaber;
dog ei af Pulver, Piller eller Draaber;
men Genier, husvalede og blide
jeg saa eǹ Dag ved Smertensleiets Side.

---

7. *Sidste Reis.*

Sjømandsvise.

Nu sidste Reis mig forestaar,
— *Sing, Sailor, oh!*
Afsted til Himlen Farten gaar.
— *Sing, Sailor, oh!*

Snart rinder ud det sidste Glas.
Se nøie efter dit Kompas!

I Hjernekassen ligger det.
Det pege maa paa sandt og ret.

Se efter, om du Ballast har:
en Bravmands Hjerte: — gjør saa klar!

At alle vel du vilde her,
den Last i Pris i Himlen er.

Det Flag, du toner fra din Stavn,
maa være rent, med Herrens Navn.

Frisk an, lad modig til da staa
igjennem Sky op i det Blaa!

Der seile Englene omkring,
som paa udspændte Svaneving.

Med Strande af Demant og Guld
er Himlens Hav af Øer fuldt.

Guld og Demant — hvad gjælder det?
Nei, det er Lys og Æther let.

Det er de Stjerner, klare, smaa,
som du paa Nattevagten saa.

Da tænkte, Manne, du paa Gud,
som strøet har dem alle ud.

Snart midtiblandt hans Stjernehær
du skue skal hans Storhed nær.

Frisk an da! modig til at staa
igjennem Sky op i det Blaa!

Frygt ei for Djævelens Korsar!
Du gaar ham ganske sikkert klar.

Han entrer hule Skurke kun.
Dem borer han i dyben Grund.

I blodig Inkassator har
han Bytte som en Kinafar.

Og Thingstud, som brød Lov og Ret,
er ham en god Stykgodspaket.

Men træffes han, dit Flag da ton!
Det viser Himlens fri Nation.

Seil væk, som paa din gamle Vis!
og spørg dig frem til Paradis!

Du møder Viv, du møder Ven,
du møder dine Børn igjen.

Da bryder større Glæde løs,
— *Sing, Sailor, oh!*
end naar du her kom hjem frasjøs.
— *Sing, Sailor, oh!*

8.

A.

Man dræber Wergeland i Bladet atter
i smukke Vers. Tror De han dør?

B.

Man *værre* hørte om ham før.
Men skal det ske, da tro mig, Fatter,
et Epigramma først af Taarer og af Latter
paa Verden og sig selv han gjør.

---

9. Hilsen til Konning Oskar.

Ve mig! mer jeg kan ei kvæde.
Døden kryster Hjertet først,
før den læsker fuldt sin Tørst,
sugende dets sidste Væde.
Ve mig! Sang jeg har ei længer;
Sjælen mægter kun at bede;
og den selv mod Dommens Vrede
hvert af sine Suk tiltrænger.

Men da det blev sagt min Smerte:
Oskar kommer med sin Viv,
hun og Nordens dyre Liv —
o, da bankede mit Hjerte,
lig en Bølge, kvalt af Stene,
stængt i grusomme Cisterne,
skjønt den sprang af Fjeldets Kjerne,
fostret under Skovens Grene!

Brist! o brist! thi *Oskar* kommer.
  Til et Kvæde bliv, min Bøn!
  I den bundne Bølges Løn,
Oskar, staar dit Navn i Blommer.
Vældet, Dødens blege Kvader
  knuger alt, da sprang iveiret,
  tonende som naar din Fader
over Fiendehjerter seired.

Ja, *hans* Aasyn stod der præget
  i mit Hjertes klare Brønd,
  Josefine, Søn for Søn,
og din Datter ved *dit eget!*
Ha, hvor skulde Aaren springe,
  som om den til Himlen vilde
  dig og alle dine bringe,
og sig selv i Lyst forspilde!

Brist da, Sten! Hvad underjordisk
  Tone suser fra mit Bryst?
  Siden, Død, dets Draabe kryst —
hed som om den ei var nordisk!
Lyt da til de svage Toner,
  Oskar, fra min knuste Bringe!
  Jeg kan mindst mit Hjerte tvinge
mellem dine Millioner.

Jeg vil hviske i dit Øre,
  at jeg Himlen alt har seet.
  O, beskrive skal jeg det!
Jeg paa Grænsen tør det gjøre.
Salige, som jeg gjenkjendte,
  hvilte i det Blaa i Klynge,
  og til Hymnerne, de synge,
Harper lød, med Straaler spændte.

Under dem, paa Skyens Høie
  Skygger løb af ædle Dyr.
  Hjort og Hest et Sjælefyr
havde i det stolte Øie.
Ah! hvor lysteligt at skue!

Under hine Engles Fødder
Skyen skjød af friske Rødder
hver en Blomst fra Jordens Tue.

Alt hvad Flor paa Jorden blegned,
alt hvad Vintren meied ned,
spirte her i evig Fred.
Himlens Bund var herlig tegnet.
O, hvor lysteligt at skue
Hyacinther halvt besjælte,
Roser, som idrømme mælte,
Glimt af Geist i Nelkens Lue!

Men, hvor herligt end hint Fjerne,
— *Oskar* lyt! O, *Oskar*, hør!
Oskar! før min Stemme dør —
nu jeg levte, o saa gjerne!
Thi det for mit Øie bæres,
at du Norge skal velsigne:
Ved dit Scepter skal det rigne,
ved dit Sværd rundt Jorden æres.

Ja, jeg glemte Edens Sletter,
badede i Fryd min Ve,
hvis jeg kunde *Oskar* se,
Oskar og hans fire Ætter.
Op! Skarlagenbannret flyde
om den Helteyngels Fader!
. . Ha! nu brast den tunge Kvader.
Oskar jeg en Sang kan byde.

Nu kan Sangens Bølge springe.
O, hvor sælt jeg Norge ser!
Se de tusind Blink af Leer!
Stolten Rug paaknæ de tvinge.
Hjulets Klap ved Fossens Vove,
Seilets frie Brus for Brisen,
Oskar, er en herlig Prisen
af dit Folks og dine Love.

Frihed! Landets Blod maa løbe.
  Frihed! Hvor saa hvast et Sværd?
  Frihed! hvilket Folkefærd
skal du ei i Lyset døbe?
Slavers dorske Flok sig rører
  lig Rosmarerne paa Skjæret . .
Oskar, korsbetegn da Spæret,
naar du Tidens Vaagnen hører!

Ha, hvad stolte Seierssyner
  for mit matte Øie stod!
  Bjerkebeinens hede Blod
gjennem sorte Aare lyner.
Bjerkebeinens? O, din Fader,
  Oskar, og din Daad og Tale
  har for dig alt Landets Dale
fyldt med Bjerkebeinerader.

Hvis alt hist min Grav er aabnet,
  Grav, o lov mig: af dit Skjød
  skyd en ukjendt Blomme rød,
rød som Løvens Felt i Vaabnet,
til et Mærke, at derunder
  trofast Bjerkebeinerhjerte,
  sligt som Haakon det begjærte,
Oskar, om din Hæder blunder!

Aanders Blik fra Himlen tindre.
  Deraf Hvælven er saa blaa.
  De i Fjernet kunne spaa
og det glemtes Dyb erindre.
Herligt skal min Spaadom orde:
  at et Aks med gyldne Dopper
  og en Rosenstok i Knopper,
Oskar, skal dit Tvespir vorde.

---

10. Brasilie-Farten.

Paa Hds. Maj. Dronning Josephines Fødselsdag den 14de Marts 1845.

Tror mig, uden Ord at klandre:
trende Nætter paa hverandre
   var min Geist
over til *Brasilien* reist.

Nattelampen i mit Kammer
kastede imidlertid
sine bange blege Flammer
paa en Dødning, mere hvid.

Spørger mig, I tusind Munde:
spørger mig kun ad og om!
Hvad jeg saa, det skal jeg melde;
men jeg ved ei selv, hvorlunde
fra de hvide norske Fjelde
jeg til fagre *Rio* kom.

Kun saameget kan jeg sige,
at man gode Vinger trænger,
Uglens udi Tysthed lige,
og end Albatrossens længer.

*

„Kom!" — saa lød den Geistes Ord
sagte bag Gardinets Folder,
som med Styrkens Spot mig holder
mellem Himmelen og Jord.
„Norges Marts i Sne indsvøbt,
har ei Martsviolen døbt,
   ja forgjæves
efter kun et Blad den kræves.
Men i fire Vingeslag
skal du nok af Blommer fange,
mere talende end Sange,
til din elskte Dronnings Dag."

Jeg i Fartens tre Sekunder
hørte først dernedenunder

barske Nordsjøs Ulvehylen,
saa Kanalens vrede korte
  Hundetuden
i de hvide Grænseporte,
  og deruden
Verdenshavets Løvebrølen.

  Ovenover
og i Speil i Havets Vover
jeg paa begge Sfærer saa
Stjerner op og ned at gaa.
„Store Bjørn“ i Nord gik ned.
„Korset“ høit paa Hvælvet skred.

Tvivler nogen, han mig fritte,
mærke Ord og skrive op!
Rios underskjønne Egne
kan jeg af livagtig tegne.
Blind jeg skulde Veien hitte
opad steile „Sukkertop“.

Thi paa alle *Rios* Skrænter,
ja fra „Corcovados“ Tind,
sværmende som travle Bi,
jeg til *Josephine* henter
al Brasiliens Flora ind.
Grusomt raste jeg deri.
Intet Blomster Naade venter,
hvori der var Fantasi.

Jeg en Regnbu' vilde spænde
for *Eugenes Datters* Fod
af Konvolvler med de trende
Farver, skjønt af samme Rod.

Oscars elskte Viv til Ære,
over *hendes* Hoved sænke
vilde jeg et Morgenskjær,
skabt af Roser, som man her
i vor kolde Hemisfære
ei kan male eller tænke.

Og for *Karl Johans velsignte*
Myrthe- og Orangeblommer
skulde ganske tæt udstrøes,
  saa det lignte
disse Snefog i vor Sommer,
Æbletræet slipper løs.

For den *elskte, jubelkeiste*
Dronning Baldakiner blaa
op jeg af Kjærminder reiste
under Vinterhimlen graa.
Men til Ære for *Kristinden*
og for *Moderen* og *Kvinden*,
foran hvert af hendes Trin
spredte ud jeg Liljers Lin.

*

Naar jeg mer ei kunde hytte
i mit vidtudspændte Fang,
ilte hjem jeg med mit Bytte;
men det hændte hver en Gang —
ak! at jeg opvaagned med
tomme Hænder paa mit Sted.
Til en Bøn for *hende* bare
fromt i Kors de lagte vare.

Fosforhvidt min Harmes Blus
flammed mod min Genius.
Men han hvisked kun igjen:
„Frisk! Til „Belvederet“ hen!
  Just til „Sao
  Kristovao!“
I din Dronnings tvende Frænker
  der du finder
Floras rigeste Prestinder,
som dig nok af Blomster skjænker.
Ere de til *Josephine*,
kappes vil da hver med sine.

To Prinsesser — ganske sandt —
jeg i Slottets Have fandt.

Tyst *Francisca*, som var ældst,
skrev paa Noder Rad paa Rad,
hvad en Harpe kvad som helst,
der i Cedrens Grene sad,
mens *Maria*, hendes Søster,
  sig forlyster
med at have fanget i
Rosens Kalk en Kolibri.

„Ak! — hun sagde — vilde denne
  smukke Fange
være blot lidt mindre bange,
skjønt dens Bur er uden Tag,
under Overreisen blunde,
  saa jeg kunde
den til *Josephine* sende!
Snart er *hendes* Fødselsdag.“

„O jeg var fornøiet, Søster,
vilde Luftningen, som røster
gjennem Harpen, paa sin Vinge
hende blot min Hilsen bringe!

Men, for ikke straks at dø,
for ei som den trætte Svale
midt paa Havets Dyb at dale,
var det for den Zefyr bedst,
om den ved den sidste Ø
blev en herlig, stærk Sydvest —
mørkblaa fjerntifra at se,
nær som jagende i Sne,
men paa ny en Zefyr tyst
under *Josephines* Kyst.“

„Gid — saa lo Maria — gid
Vinden førte Halvten did
af vor altfor rige Sommer!
Thi vi kvæles fast af Blommer.
  Tænk det hænder
tidt at en — ja ret en Laps
af Passionsblomst dristig titter

med de store lysblaa Øine
gjennem vore Vindvers Gitter.
Over vort Altangelænder
den og en Lian omkaps,
begge op i Luften fløine,
klatrende sig ofte høine."

Neppe sagt,
før begjærlig af jeg meier,
med et tropisk Vindstøds Magt,
Halvedelen af den Pragt,
Belvederets Have eier.
Ja det gik i saadan Hast,
at en Sværm af Kolibrier,
Sommerfugle, Gyldenbier
fulgte med mig i min Kvast.

*

Ak! jeg ogsaa denne Nat,
hvortil alt mit Haab var sat,
vaagnede, da den var omme,
med korslagte Hænder tomme.

Bønnen var endnu ei endt.
Skjønt den var, som den var ment,
sammensat af Ord, der brændte,
er det Tegn mig dog for mat:
maalløs Bøn i ensom Nat.
Hvem kan af et Intet kjende,
at jeg vil tilbede *hende?*

Vel, javel! jeg vil tilbede.
Jeg for Ordet ved ei andet.
Det er lært af Fædrelandet.
Landsmænd, men jeg skinsyg er.

Hende elsk, I Tusinder!
Men kun Skjalden i sin Hede,
kun en Digter i sin Seier
Retten at tilbede eier,
og kun han
syndeløs tilbede kan.

Første Nat som Patriot
over Dronningen jeg bad,
syntes i mit Hus *hun* sad,
tryllende det til et Slot.

Nat derpaa for mig blev baaret,
at jeg var en Ridder saaret.
Jeg, saa langt min Klinge kunde,
af paa Valen Blomster skar,
som min Dronnings Farver bar;
og de svalede min Vunde,
  Blodet stansed,
saa imens jeg bad, jeg stansed.

Sidste Nat — o da jeg atter
  laa tilskamme
atter med mit tomme Fang —
bad jeg med en kristens Fred,
dog med calderonisk Flamme;
og det serafinske Navn
hørte henrykt jeg, hvormed
  Herrens Moder
kalde vil sin fromme Datter,
naar hun trykker første Gang
hende i sin ømme Favn.

Dog forsandt jeg tror, at mine
Bønner i de trende Nætter
for den elskte *Josephine*
stege fluks til Himmerig
hurtigt som paa Lysets Fjere;
friske fra mit Hjerte rundne,
  at de ere
nu til Jesu Hjerte bundne,
brat forsvundne, Duften lig
af den Dronning for Tacetter,
som i hine Nætter hust
  i mit Kammer,
vist maa have mig berust,
kogt en Gift ved Lampens Flammer.

Thi hvergang jeg aabned Øiet,
Blomsten sig tilbage bøied
paa sin Stengels slanke Talje,
rædselskjøn, en Circe lig,
som just havde rækket mig
Tryllebægret af Emalje.

*

Ve mig! ve mig! Dagen gryr.
Disse Straaler ikke skrømte.
Men ved Lampens sidste Fyr
Blomst for Blomst af hine drømte,
næsten synlige, som graa
Snirkler og Rosetter paa
Skyggens sorte Bund, bortflyr;
og min ud af Sjælen tømte
Bøn — o den, den er saa tyst!

Ve! jeg har da intet Tegn
for de Følelser for *hende*,
som jeg dyrker i mit Bryst.
Derfor, Zitterflamme, blegn,
som en troløs Glæde tændte!
Du, som med Bedrag kun endte,
ned i Sorgens Aske brænd!

Thi slig Armod under Sol,
saa bedrøvelig Elende,
om du raaber efter den,
ikke letteligen findes,
som en Skjald, hvis Tanker brænde,
men som har ei et Symbol.
Armere er ikke Rummet,
om dets Stjernepande blindes,
bladløst Træ, en Fos forstummet,
naar den under Isen bindes.

. . O, mig sker en Aabenbaring!
Jeg et Symbolum opdager,
som behøver ei Forklaring.
Trods min Genius, den Bedrager,
skal i Simpelhedens Klædning

(Nøgenheden selv har Svøb)
det mig yde Seir og Redning.

Gyldengrøn en Straale løb
pludselig for mine Øine.
  Dem at høine
    og at se
solbestraalt mit Laurbærtræ,
fatte Tanken og udføre,
var kun et Minut at gjøre.

. . Tak, trofaste, som har levet
under fattigt Vennetag,
  frisk og karsk
over denne Vinter barsk
indtil *Josephines* Dag!

Jeg vil tage, du maa skaffe,
af din Krone fagrest Gren.
Se, som en Smaragd-Agraffe
glimre friske de hver en!

Den, ja kun en Laurbærgren
bringer jeg *Eugenes Datter*.
Hun Betydningen nok fatter.
Thi selv Fiender for slig Helt
planted Laurer ved hans Telt.
Josephine er fra liden
mellem dem opvokset siden.

Ædle Gren, mit Tegn da vær!
Gaa, Gesant, udfør din Pligt!
Bær du frem min fromme Hyldest!
Gjør for *Josephine* Fyldest
for et endnu bedre Digt!
Vær et selv! Ja et du er!
  Laurens Kvad
er nok taust, men tankemægtigt.
Gaa da freidig! Hemmeligt
dog jeg kysser først hvert Blad

i det smukke Lauredigt
— hemmeligt, men fromt, andægtigt.

Men du Geist, som mig bedrog
for Brasiliens Underflor,
skjønt du, af dit Lunes Naade,
gav mig hurtig Oversætning,
snellere end Svalers Tog,
snellere end Svaners Flaade
henad Stormens Strømme for
i den sekelgamle Retning . .
Du -- thi alt du kan, jeg tror,
  blot du vil —
stærke Genius, du skal mine
blege Kys forvandle til
hvide Rosers Gjennemfletning.
Thi saasandt med vaagen Sans
nu jeg føler Blodet strømme,
og som Tiden ryster sine
Sandkorn ned foruden Stans,
bar hun netop saadan Krans,
da jeg sidste Gang idrømme
saa i Himlen *Josephine.*

---

11. Paa Hospitalet, om Natten.

Igjennem det store Fønster
  Fuldmaanen stirrer ind.
„Ak, ligger du der, min Elsker,
  vel blegere end mit Skin?“

„Jeg gik forbi din Hytte;
  paa Arnen var ei Glød,
paa Væggen stod Uhret stille,
  i Vinduet Rosen død.

Nu gaar jeg til Stjernehaven.
  Der falder Dug saa sval.
Jeg den din Feber bringer
  i mine Horns Pokal.

Nu gaar jeg til fjerne Høie,
hvor Evighedsblommer gro.
Fyldt er med Livsenshonning
Nektariets Gyldensko.

Jeg gaar til Drømmenes Rige;
jeg fanger et Par saa smukt.
De skulle med Vifter jage
din Pandes Sved paa Flugt.

Om firogtyve Timer,
imellem et og to,
du kan igjen mig vente
med Helsebod og Ro."

Mens Maanen har sin Sanger
frelst med sin Panacé,
om Hospitalet siges
der Underværker ske.

Saa gaar det til i Verden,
saa skiftes Æren ud.
Den kalder sig Bjørnens Skytte,
som kjøber kun dens Hud.

---

12. Anden Nat paa Hospitalet.

Ad hvad jeg vil fortælle
vil lærde Doktor le.
De Folk i Maanen Maanen
og intet andet se.

En himmelsk Nonnes Aasyn,
den syge ser uden Spøg,
er himmelsk barmhjertig Søster,
som gjør ham et Besøg.

Precis som det var lovet
gik Maanen igjen forbi.
Den bar saa deilig en Guldkurv
med hvide Roser i.

Hun kasted dem ind ad Vindvet;
de spredtes paa Gulv og Seng.
Af Dug end Kvistene glitred,
hver lig en Sølverstreng.

Saa rent de Roser lyste,
ak, at min Haand saa hvid
blev sort, som om den havde
i Graven alt lagt en Tid.

Min himmelske Nonne hvisked:
„I Rosernes Blegheds Skjær
du Skjønhedens egen Farve
og Himmelens Aanders ser.

Den skal du dig udkaare,
ja med en Ridders Mod;
for mine hvide Roser
udslukke de rødes Blod.

Udslukke dem paa Kinden
og paa din Læbe med.
Naar du er bleg som min Rose,
da har din Smerte Fred.“

---

13. Mulig Forveksling.

Beholder Maanen, Poeter!
Dens Væsen er mig for flaut.
Min Maane er gamle Mor *Sæther* *)
i hendes snehvide Skaut.

Paa selve Rigshospitalet
jeg saa hende hver en Nat.
Hun kom igjennem Portalet
i Skikkelse af en Kat.

Den Portner sig klø'de bag Øre:
„Det var da en underlig Pus.“
Man Væsen af Katte bør gjøre
i Bygninger fulde af Mus.

*) En i den Tid meget bekjendt „klog Kone.“ *H. Lassen.*

Men under mit Vindu kommen,
fluks skiftede Katten Ham.
Der stod i Skaut og i Kaabe
en pyntelig gammel Madam.

Ad Vinduets Glar hun længe
som Maanen stirred ind,
saa begge jeg forvekslet
har vist i Febersind.

Hun nærmer sig, hun nærmer sig
som Maaneskinnet stilt.
Hvem sidder der? Nu kan jeg kun
fortælle Resten vildt.

Saa skinner ei Aftenstjernen,
ei Mars'es Karneol,
som Lægedraaberne funkled
i Tryllerskens Fiol.

Der sad hun som af Fosfor,
i Natdragt hvid som Sne;
dog lyste mod den Fiolen
som Ild mod Lysetræ.

Der sad hun som Lapmarks-Uglen,
den hvide med guldgult Blik;
dog lyste mod det Fiolen,
ja med et Isbliks Stik.

Jeg tømmer et Primulabæger,
en Aurikel med Nektarsaft
til Ære for gamle Mor *Sæther*
og hendes Fioles Kraft.

Thi Draaber tre jeg smagte,
og deraf Følgen blev
de tre Minutters Helse,
hvori jeg dette skrev.

14. Til Foraaret.

O Foraar! Foraar! red mig!
Ingen har elsket dig høiere end jeg.

Dit første Græs er mig mer værd end en Smaragd
Jeg kalder dine Anemoner Aarets Pryd,
skjønt jeg nok véd, at Roserne ville komme.

Ofte slyngede de fyrige sig efter mig.
Det var som at være elsket af Prinsesser.
Men jeg flygtede: Anemonen, Foraarets Datter, havde min Tro.

O vidn da, Anemone! som jeg fyrigen har knælet for!
Vidner, foragtede Løvetand og Lerfivel,
at jeg har agtet eder mer end Guld, fordi I ere Foraarets Børn!

Vidn, Svale, at jeg gjorde Gjæstebud for dig som for et
hjemkommet fortabt Barn, fordi du var Foraarets Sendebud.

Søg disse Skyers Herre og bed, at de ikke længer maa ryste Naale
ned i mit Bryst fra deres kolde blaa Aabninger.

Vidn, gamle Træ, hvem jeg har dyrket som en Guddom,
og hvis Knopper jeg hvert Foraar har talt ivrigere end Perler!

Vidn du, som jeg saa ofte har omfavnet
med en Sønnesønssøns Ærbødighed for sin Oldefader.

Ah ja, hvor tidt har jeg ikke ønsket at være en ung Løn
af din udødelige Rod og at blande min Krone med din!

Ja, gamle, vidn for mig! Du vil blive troet.
Du er jo ærværdig som en Patriark!

Bed for mig, saa skal jeg øse Vin paa dine Rødder
og læge dine Ar med Kys.

Din Krone maa alt være i sit fagreste lysgrønt,
dine Blade alt suse derude.

O Foraar! den gamle raaber for mig, skjønt han er hæs.
Han rækker sine Arme mod Himlen, og Anemonerne,
dine blaaøiede Børn, knæle og bede, at du skal
redde mig — mig, der elsker dig saa ømt.

---

15. Til min Gyldenlak.

Gyldenlak, før du din Glans har tabt,
da er jeg det hvoraf alt er skabt;
ja før du mister din Krones Guld,
da er jeg Muld.

Idet jeg raaber: med Vindvet op!
mit sidste Blik faar din Gyldentop.
Min Sjæl dig kysser, idet forbi
den flyver fri.

Togange jeg kysser din søde Mund.
Dit er det første med Rettens Grund.
Det andet give du, kjære husk,
min Rosenbusk!

Udsprungen faar jeg den ei at se;
thi bring min Hilsen, naar det vil ske;
og sig, jeg ønsker, at paa min Grav
den blomstrer af.

Ja sig, jeg ønsker, at paa mit Bryst
den Rose laa, du fra mig har kyst;
og, Gyldenlak, vær i Dødens Hus
dens Brudeblus!

---

16. Den smukke Familie.

Mærkværdigt! O, mer end mærkværdigt! Vidunder! Vidunder!
O, at mine Knæ orkede at bøie sig for at tilbede!

Min Sjæl har slaaet sine Vinger sammen;
den knæler ligesom i et tilhyllet Kapel;

thi mine Øine have lukket sig over det Syns Herlighed,
jeg har havt.

„Se dog“ — sagde jeg til min Viv — „maaske gjør jeg
Rosen Uret.
Kanske dog en er udsprungen inat.“

„En fuldtudsprungen!“ — raabte hun, slaaende sine
Hænder sammen — og seks halvtudsprungne omkring.“

„O, hvilken smuk Familie!“ sagde jeg.
„Den fuldtudsprungne er som en Moder mellem sine Døtre.“

„Vidunder! Himmelens Vidunder!
I den største Rose sad der en Matrone, ikke større end en
Humle,
og klædt som den i Gyldenstykkes Trøie og sort Skjørt,
og spandt nogle fine Støvtraade ud af en Blomsterkolbe til
Teen.

„Srrr stille!“ sagde hun. „Aabn med et Kys de seks
halvtudsprungne af disse Roser, skal du faa se mine seks ælste
Døtre.
Vi er Génier, Englenes Tjenerinder.
Alle vi ere i din Moders Tjeneste.
Hun har sendt os for at forfærdige den Dragt,
hvori din Sjæl skal fare hen.“

Jeg aabnede, som befalet, den ene Rose efter den anden.
I hver af dem sad en Genius, herligere klædt end Guldbillen.
Alle arbeidede de som Moderen.

Ansigterne syntes mig bekjendte.
De syntes mig at være afdøde elsktes.

„Se hvilken herlig rosafarvet Tunika, du skal faa!“
sagde den første.

„Frygt ikke for, at den er for liden,“ sagde den anden.
„Saasnart den kommer under fri Himmel, udvides den.“

„Jeg toer dit Skjærf,“ sagde den tredie, toende nogle fine gyldne
Traade i en Dugdraabe.

„Og jeg! og jeg,“ sagde de andre, eftersom jeg kom til dem,
„Se her! Se her!“

Og en lavede Rosenolje til at smøre de fine Fjer med,
som de sagde Sjælen allerede nu bar.

En syede paa et Par Sandaler, der saa ud som et Par af de
smaa hule fine Blade i Rosens Indre.
„Med dem kan du træde paa Solens Glødbund,“ sagde hun,
og syede og syede med en Syl ikke større end en Mygs Brodd.

Den sjette sad med Hænderne i Skjødet.
„Jeg er alt færdig,“ sagde hun: „Min Moder har alt
faaet mit Spind, og saa kan jeg da sladre lidt.“

„Men kjender du mig ikke? Jeg er det fattige Barn,
som du ønskede var dit.“

„Se!“ sladrede hun. „Vi ere flere end syv,
Vi ere en og tyve.“ Og til min Forbauselse tællede jeg fjorten
Knopper til.

„Først naar den sidste aabner sig,“ vedblev hun,
„ønske vi du skal flyve med til Himlen, og du skal se,
hvor smukke og store vi blive i Flugten.“

„I den sidste Knop ligger kun en Kanarifugl, ikke større end et
Bygkorn, og en høirød Dompap, ikke større end en Granat.“

„Din Moder sender dem, for at du kan se, at du træffer alle
igjen i Himlen, som du har elsket, endog det mindste.
De søde smaa skulle flyve med os tilbage.“

„Naar Hjertet hæves til Herligheden, fæster ogsaa det uskyldige
jordiske, det har elsket, sig til det som til en Magnet . . .“

„Tys!“ hviskede den søde Sladrerske.
„Jeg forraader af Himmelens Religion.“

„Dog vil jeg sige dig, at du skal faa se din Hest, om du
længes.
Du skal synes, at du lægger din Haand paa hans Hals.“

„I en Skydal skal du se ham spise Nelliker tilhøire
og Levkøier tilvenstre.“

„Vil du endnu engang tumle den;
nu vel! Himlen har vide Sletter.“

„Det vil glæde din Moder, at du ikke har glemt hendes Yndling,
som hun saa ofte har klappet.
Hun har fortalt os, at Brunen hver Dag kom til hendes Vindu
og saa med de kloge Øine paa hende,
til den venlige Haand kom ud.

„Visselig, hendes Hjerte vil banke af Fryd over din Fart paa ham,
thi hun ved, at dit fryder sig, naar du sprænger opad et af
Tordenens Bjerge eller over Lynildens Strømme.“

„Nu har jeg talt. Lad nu Rosen lukke sig, for jeg trænger
til Hvile efter mit Arbeide.
Kun det endnu: saasnart den sidste Knop har aabnet sig,
falde vore Arbeidsceller sammen, og vi ile tilbage til din Moder
med den himmelske Dragt, hun vil skjænke sin førstefødte.“

Hassel-Nødder.

Hasselnødder,
Wergelands selvbiografi.

Ingen af Henrik Wergelands Bøger trænger mindre til en Indledning end «Hasselnødder». De taler for sig selv, og de taler om ham, stiller ham frem for os i hele hans livssprudlende og uovervindelige Mod og Magt. Saadan var han. Naar jeg læser disse saa inderlig ligefremme og fordringsløse Erindringer, som han nedskrev i de lange traurige Eftermiddage paa Sygeleiet, er det som jeg ser for mig hint mærkværdige Ansigt, som i et Øieblik kunde briste i Taarer, i Latter, i Henrykkelse, Fortvilelse, Vrede . . . i tusinde Udtryk paa én Gang. Wergelands Ansigt var en tro Afspeiling af hans Væsen, det var en besynderlig Blanding af noget udpræget barnligt og noget udvisket almenmenneskeligt. Jeg finder i Professor Sars's interessante Indledning til Konstitutionshistorien Wergelands Naturel karakteriseret bl. a. ved Betegnelsen «urmenneskelig Primitivitet», — og de to Ord udtrykker fortræffeligt det eiendommeligste Drag i Digterens Fysiognomi. Seet fra den høitidelige Side er det Udtryk for Lyrikeren og Profeten, hvis Kjendemærke er den store vidtsvævende Fantasi og den høie Patos; men vi tør nok deri ogsaa finde Inkarnationen for Spøgefuglen og Farcedigteren Wergeland. Hvor glad han var i alskens snurrige Skruer og Originaler, derom giver *Schmahrs Proces* et fuldgyldigt Vidnesbyrd. Men han morede sig ikke bare over andre. Han kunde le ligegodt af sig selv. Og jeg tror, der er flere, som har leet af *Hasselnødder* end af hans Farcer. Ja, Wergeland kunde med Døden nogle Dage foran sig le ud fra en fjern «frenologisk» Fremtid. (Se «Et frenologisk Foredrag» tilslut.)

Det dybt alvorlige ved denne Selvbiografi ligger deri, at det er Digterens Testamente til os. Hans Bekjendelser og Tilstaaelser, nedskreven

til egen Trøst under Sygeleiets uudholdelige Lidelser og — for at trøste os andre. Husk paa Indledningsdigtet:

Ja gid at den Lignen
med Haslen bestaa!
I Væsen og Dragt
ei Prunk eller Pragt;
dens Liv er Velsignen
paa Jorden at saa.

Intet stort mærkværdigt Liv, vil man sige, naar man læser disse fordringsløse Anekdoter, Skisser, Beretninger om det, han kunde huske af Godt og Ondt, som havde hændt ham ned gjennem Aarene. Nei, visselig er det jevnt smaat altsammen, baade Barndoms- og Ungdomsminderne og de tragikomiske Fortællinger om, hvad han maatte døie i den Ravnekrog, som Kristiania var i hine Dage. Og dog — naar vi tænker paa den Verden, han lader os skue i sin Digtning, faar vi vel indrømme, at han havde oplevet flere Eventyr end de mest romantiske Levnetsbeskrivelser kan fortælle om. For mig staar hans Liv som det største, der kan falde i Menneskenes Lod, fordi det blev Seir til Slut, Seir for evig, Seir over Dødens Rædsel og Gru. Derom giver *Hasselnødder* det kraftigste og tilforladeligste Vidnesbyrd.

Carl Nærup.

Hassel-Nødder,

med og uden Kjerne, dog til Tidsfordriv,

plukkede af min henvisnede Livs-Busk.

1845.

(Udkomne kort efter Forfatterens Død.)

Hasselbusken.

Ja gid at den Lignen
med Haslen bestaa!
I Væsen og Dragt
ei Prunk eller Pragt;
dens Liv er Velsignen
paa Jorden at saa.

Hvor nøie du ryster
om Høsten dens Gren,
dog holder vist den
paa Nødder igjen.
Sig Ekhornet høster
om Julkvelden én.

Thi Busken i Stene
har tvundet sin Rod,
lært Ømhed af Nød,
lært dele sit Brød,
og fyldt sine Grene
med Kjærligheds Blod.

Hule Nødder.

Ekhorn har nok selv spist de bedste;
Huller sidde jo i de fleste?
    Da til Tidsfordriv
    i travaligt Liv
    brug ei Tand, men Kniv!
frelse liden Maddik derinde.
Den en gylden Pung dig skal spinde.

Ekhorn ved vi nok er en Skøier,
tænker kun paa evige Løier,
    spiser Kjernen sød;
    men i Pigens Skjød
    kaster hulen Nød.
Men just netop i de hule
Sommerfuglelarver sig skjule.

Ekhorn Egoist vil kun svælge,
Fantasus de hule vil vælge.
    Om de friske ved
    han jo den Besked:
    der er Kjerne fed.
Men i en' af hundrede hule
kan et stort Vidunder sig skjule.

Engang var en Perle inddrukket,
en Gang var en Guldnaal indstukket.
    Huldren — det var slemt —
    havde Naalen glemt
    for en Alfes Skjemt.
Ofte blaa som Himmelens Bendel
bor der liden Sfinx Filifendel.

Fantasus har hørt den at hamre
sidste Høst paa Hamsenes Kamre;
    tænker saa som saa:
    jeg de hule maa
    nøie passe paa.
Der formummet tør jeg dig finde,
fagre Sfinx, du min Elskerinde!

Derfor du de hule ei hade,
Livet liden Maddik tillade!
    Sfinxen næste Vaar
    med sin Vinge slaar
    Ekhorns Næse saar.
Gylden Pung, som ligger tilbage,
bør du som et Minde ei vrage.

— —

1. De sammenvoksede Trær.

Jeg var kaldet hjem til min ømme, elskede, skjønne Moders Begravelse. Hvem kunde holde ud inde? Sønderknust slentrede jeg nedad den gamle Allé, og jeg saa mine Søskende ligeledes gribe til Udflugter ad andre Kanter fra det Sorgens Hus.

I flere Aar i min Ungdom havde jeg, straks jeg kom hjem, været vant til at ile Alléen ned, for at se til to, ligesom tvende forelskte Slanger, sammenslyngede Rognetrær. Da de i Aaret 1823 stod i al ungdommelig Fagerhed, havde jeg udskaaret i hvert af dem Begyndelsesbogstaverne til mit og en underdeilig Piges Fornavne, og det saaledes, at Trækkene vendte sig mod hinanden og kunde mødes. Dersom dette skete, og Trærne trivedes, tillod jeg mig en fjern Anelse om Muligheden af, at ogsaa vore Skjæbner kunde forenes, saa lange og, paa Grund af visse Omstændigheder, høist mislige Udsigterne end var. Med mystisk Kraft blev jeg da, hvergang jeg var hjemme, trukket afsted, saasnart jeg var kommen, og ellers gik jeg aldrig der forbi uden at betragte Trækkene og Trærne paa det nøieste.

I det første Aar beholdt Trækkene sin givne Form; de nærmedes som to Læber, der vilde kysses, og Trærne trivedes fortræffeligt under Omfavnelsen. Det var ogsaa mit lykkeligste Aar. Ingen Sky paa min Drømmehimmel, uden at jeg selv havde blæst den frem, og de Skyer var blot glimrende Sæbebobler. Men næste Aar — Himmel, hvor afskyeligt havde ikke Trækkene trukket sig ud i Længden og paatvers, som mod hinanden vrængede Munde! Forskjellige gule Moseflekker røbede ogsaa, at Trærne skrantede. Min tilbedte var rigtignok ogsaa bleven forlovet; men da dette ikke gjorde noget Skaar hverken i Kjærligheden, saa luftig som

min var, eller i Forventningerne, udtolkede jeg ikke Trærnes Vantrivsel anderledes, end at den Forlovelse var en Overgang, ligesom Trærnes Overgang vist vilde være. Min Kjærlighed længtes ikke efter nogen sanselig Belønning, uagtet jeg med Misundelse saa min Moder kysse den unge Pige — allerede da af Aar som af Stand en Dame — og mine Forventninger trængte sig med virkelig rosværdig Beskedenhed ganske tilbage til næste Aar, da jeg skulde blive Student; thi da, følte jeg, vilde de blive uhyre og Magten til at iværksætte dem ligesaa uhyre.

At sprænge en Officer iveiret — Pyh, hvilken Bagatel for en Student i de gode Aar! Hun har forgabet sig i Uniformen. Jeg skal ogsaa komme hjem i Uniform og ved god Leilighed ved et Selskabsbord, hvor hun er tilstede, skal jeg intonere Studenternes Triumfvise:

«Jeg er Student, med andre Ord:
jeg er min egen Herre» o. s. v.

med betydningsfuld Gjentagelse af Kandidatverset:

«Og naar jeg saa ved grønne Bord» o. s. v.

Men foran Trærne kom aldrig Tanker, der havde saameget Materie ved sig, tilorde i mit Bryst. Der og i den elskedes Nærhed formaaede jo ikke engang hendes Forlovelse at genere min Kjærlighed. Det var kun af og til paa Hybelen i Byen og med den studentikose Pibe i Munden, at den karnificeredes saa grovt. Min Kjærlighed var saa nøisom, at den følte sig oversalig, naar jeg ude i Gangen kunde snige mig til at kysse den tilbedtes Hat. Engang tog jeg dog feil, som jeg opdagede, da de unge Damer kom ud efter Theen. Jeg havde havt Nydelsen, ja nydt til Overmaal, saa jeg var bange at have sat Flekker paa Hatten; men Eftersmagen var fæl. En Forlovelse gjør en saadan Kjærlighed intet Afbræk. Det er den umuligt at tænke, at den ikke tilsidst skulde krones, men den vil dette kun gjennem Lidelser.

Da jeg Aaret derpaa saa mine Trær, var de endnu mere vantrevne i alle Henseender. Min elskede var vel bleven fri ved hendes forlovedes Død; men mine store Forventninger om, hvad

en Student kan udrette, var skuffede. Visen havde jeg nok udbragt, men slet og ubeleiligt, medens en heldigere teologisk Student i Nabobygden kortefter virkelig ved samme Vise tilsang sig en Kjæreste for en Tid. Jeg grublede og grublede foran Træerne. Endnu grønnedes de dog i Toppen, og det udlagde jeg til: «Hvem ved, hvad der kan ske? Maaske hun og maaske jeg, og maaske hendes Familie, og maaske min Familie, og maaske og maaske og saaledes tusinde Maaskeer . . .»

Næste Aar var der kun et Par Kranse i Toppen, og Navnetrækkene var ulæselige. Jeg erkjendte Skjæbnens Seier og hørte op med at bigte foran Træerne, at de Forelskelser, som imidlertid kunde være mig overgangne som et Slags «røde Hunde», kun var Surrogater for min første virkelige og uslukkelige Kjærlighed.

Træerne var forlængst uddøde, dog stod de endnu med sine bemosede, udløbne, forvrængede Træk. Store Blaaklokker, klatrende Vikker og vilde Roser skjød lystigt op om de hvide, forvitrede Stammer.

Næstnæstsidste Aar stod de endnu sammenslyngede i Døden, som da de havde Dafnes friske Slankhed, og Barken duftede under mine vellystige Snit.

Næstsidste Aar var det jeg hjemkaldtes i hint sørgelige Ærind, og vandrede nedad Alléen. Jeg tænkte ikke paa Træerne; alligevel førte Skridtene mig did, forat blive gjennemgyst af den dybeste Sorgtanke, et Barn kan yde sin Moder: den om de forsvundne Uskyldens Aar, da vi, netop i de Øieblikke Slægtkjærligheden begynder at røre sig, fatter hvad det er at have en Moder, en Moder, som ser hvad der foregaar i vore Hjerter, som ser, at Traade, der famler efter noget fremmed, begynder at udspinde sig deri, og som dog med øm Uegennyttighed gjør alt for at fremme sit Barns Interesse.

Træerne var borte. Afbrudte en Alen fra Roden laa de endnu omfavnende hinanden paa Jorden. Stunden, da jeg skar Navnene i dem, stod for mig; da var de friske og livslystige som jeg ved Siden af min Moder. Der ligger min Ungdom, min herlige, sværmeriske Ungdom! der ligger Livsenstræet i mit Paradis, Vidnet om

den Tid, da jeg nød Honningen af to Kjærligheder: den til min Moder og den til hende, hvis Navn Træet havde baaret. Min Ungdom, fra det 14de til det 17de Aar, stod for mig saaledes, som den blomstrede i Ferierne med Kaktussens hurtige Fyrighed og overgaaende Pragt . . . Jeg saa Mor i Gighen med Bybrunen fore paa en Visit til Nabogaarden med den hjemkomne altid et godt Kvarter forlængede Søn. Alt trak mig did: de venlige gamle Folk, Gaardens Præg af Alderdom og Adel, de kostbare gammeldags Møbler i de altid af Vellugt duftende Værelser, hvori et kinesisk Skab med barokke forgyldte Figurer og en pragtfuld Seng med tykt rødt Damaskes Omhæng med Figurer især havde vakt min Interesse. Ligesaa de høie, susende Lønnetrær i Gaarden og rundtomkring en beslægtet Frøkens grotteagtige Gravsted, de høie Hækker med Jasminer og hvide og røde Roser, bag hvilke vi endnu legede Gjemsel, jeg og de to med mig jevngamle Husets særdeles elskelige Døtre, og endelig — til disse kom min tilbedte ofte i Besøg. Da især, naar jeg havde faaet opsnuset det, var det, min gode Mor purredes ud i Gighen, og til at tage mig med.

O lykkelige Dag! Men tusindfold lykkelig den Dag, da *tre* lyse Kjoler viste sig i Døren, saa snart vi var med Gighen under de store Træer.

Efter en saadan var det, jeg om Morgenen skar Navnene i Træerne.

Med disse Tanker stirrede jeg paa de omfaldne symboliske Træer. Unævneligen vemodige, blev mine Tanker tilsidst ikke ubehagelige. Besøgene paa hin Gaard har nemlig altid vakt en lignende behagelig Erindring, som den man langt ude i Mandsaarene fra Skoledagene af nærer for Lørdagsaftenerne.

Dagen efter gik Ligfølget nedad Alléen. Jeg saa til Siden. Træerne laa der. Min Ungdom stod atter for mig, men ligesom Basreliefs i Gibs. Selv min første elskede havde Dødens Farve, men hun besad sin Skjønhed, og denne var af den Beskaffenhed,

at man af hendes Hovedskalle, om den sees om hundrede Aar, vil kunne slutte sig til, hvor overordentlig den har været.

Hidtil havde dog Trærne staaet oppe; nu laa de i Græsset; og jeg tænkte: Min Ungdomselskedes Lykke er knust; og hvad Glæde er der nu for mig i Verden, siden jeg ogsaa har mistet min anden endnu tidligere, lykkeligere og stærkere Kjærlighed: min Moder?

2. Den græske Profil.

Det var i det Aar, da man førstegang i Norges Hovedstad begyndte at brygge Øl i det store og navnlig Otteskillingsøl. Jeg gik endnu paa Skolen; men et Par bergensiske Studenter i mit Logis gav mig gratis Undervisning i at drikke bemeldte Stærktøl i store Kvantiteter og i at røge Tobak, samt i flere Studenternetheder — jeg ved ikke én undtagen.

«Nu, Gut, drik!» sagde den ene af Kontubernalerne, et Menneske, jeg gjorde meget af ogsaa fordi han var saa smuk.

«Dona præsentis carpe lætus horæ et
linque severa!»

«Hr. Rasmussen» — sagde jeg, idet jeg skjød baade Glas og Pibe fra mig — «lad det være for ikveld; men gjør mig den Tjeneste at følge mig ind i næste Værelse.» Det skede.

«Hun er i Byen» — vedblev jeg — «jeg ved det positiv; hun, som jeg har fortalt Dem om, at jeg har skaaret hendes Navnetræk i Træet. Hun bor hos sin Tante . . O Gud! Gud! kunde jeg blot faa se et Glimt af hende, blot Profilen, ikke selve Ansigtet engang, vilde jeg være lykkelig, Og jeg ved et Middel dertil, naar De blot vil hjælpe mig, og jeg turde komme frem med det. De skulde ogsaa selv faa se hende. Aldeles græsk, det forsikrer jeg Dem.» Leende tilsagde han mig sin Bistand, uagtet jeg forlangte intet mindre end at han, Toaars-Studenten, skulde

staa Buk for mig, Skolegutten (skjønt rigtignok Mesterlektianer) saa jeg kunde kige indad Vinduet hos Tanten.

Klokken var kun 7, og før Klokken 10 blev det ikke saa mørkt, at Forehavendet kunde voves, især da der var en Skildvagt næsten ligeoverfor. Men jeg stillede hurtigt mit nye Konfirmationsuhr 1/2 Time frem og foreslog en Spadsertur imidlertid. Den ulykkelige indlód sig derpaa, og under idelig Snak fra min Side om den mageløse Skjønhed, han skulde se, trak jeg ham med mig først til Tøien, Tøien rundt, ud til Egebergsvingen, gjennem Byen en Fjerdingsvei paa den vestre Kant, rundt Fæstningen samt de fleste af Byens reelle Gader. Aldrig vilde det blive mørkt nok — ikke engang saa mørkt, at jeg turde vove mig gjennem den Gade, hvori Tanten boede. Jeg fortvilede; min Kammerat havde alt mange Gange ytret Lyst efter de forladte seks Ølflasker. «Ak, hvor de skal smage, naar vi kommer hjem!» var min daarlige Trøst, der kun bragte mig det grinende Svar: «Ja naar Fanden bliver det? Men nu ikke et Skridt længer!»

Jeg fik ham tryglet ned til Hjørnet, hvorfra man kunde se Tantens Hus. «Bravo! Gardinerne er alt nede, og Lys er tændt. Endnu et Kvarter, saa er det mørkt nok til, at jeg kan klyve op.»

Ogsaa dette Kvarter lod han gaa, og det gik i den fuldkomneste Taushed, thi jeg hørte mit Hjerte slaa, som om det vilde sprænge sig ud; snart syntes det at side fast i Halsen som den bekjendte *globulus hystericus*.

«Nu, Kujon! Kvarteret er gaaet,» brummede min Kammerat. Aarerne i min Pande pulserede voldsomt under den idelig tilbagekommende Tanke: Hvad om du blev greben som Gadeskøier — og ført ind til Tanten og til — —!

Men jeg maatte til. Studenten stod allerede Buk og det ikke altfor stille; bag mig klirrede Skildvagtens Gevær. Nu sidder hun og Tanten og drikker The, tænkte jeg, og da kan jeg vel betragte hende imag.

Jeg var oppe paa min Vens Skulder med Ansigtet mod Ruden, hvor Rullegardinet lod en Aabning til Siden.

O Fortvilelse! Ingen at se!

«Ak! Hun er der ikke,» hviskede jeg.

«Nu, ja saa slipper jeg . . . .»

«Nei, nei! for Guds Skyld! Hun maa være der, hun maa! Blot to Sekunder til! Blot en! O! o! Nu er en Evighed for kort; thi jeg ser hendes Profil paa Væggen. O Gudskelov! Det er dog noget. Det er meget. Jeg behøver ikke mer. Tak! Tak for Hjælpen. Men se nu De . . . . . ganske græsk . . . .»

Neppe stod han paa min Skulder, før han brast i en umaadelig Latter. Af Forfærdelse synes jeg det var umuligt at komme af Stedet, og dog befandt jeg mig inden to Sekunder ved Hjørnet, medens Studenten laa brølende paa Fortouget, og Skildvagten raabte: Hvem der?

Jeg løb og løb videre, og Uhyret efter, leende saa høit og saa umaadeligt, at Folk aabnede Vinduerne og raabte paa Vægteren. Desto mer rasende løb da jeg, for ikke at komme i Ulykken med ham. Men pludselig faldt min Forfølger paa under Latteren at raabe mit Navn, og saa stansede jeg da hurtigere end Loths Hustru, forstenet af Skræk som hun. Med skraldende Latter faldt han mig om Halsen; begge tumlede vi ned paa en Trap.

«Ved du hvad det var for en Profil, du saa?» brølede han, atter afbrudt af sin Latter, uden mindste Hensyn til Tid og Sted. «Og sig mig, er ikke Tanten pukkelrygget?» Og saa spurgte han vel ti Gange, før han kunde give nogen Forklaring.

Men jeg lo ikke, da han underrettede mig om, at hvad jeg havde anseet for min tilbedtes Profil kun var Skyggeridset paa Væggen af Tantens fremspringende Ryg. Nogle tilfældige Bøininger af hendes Klædebon havde givet den græske Næse, de fine men distinkt tegnede Læber, Hagen m. m.

Øllet smagte ypperligt, da vi kom hjem. Jeg drak og røgte sterkt dertil, men med hollandsk Taushed.

«Et *Qui pro quo*, Broder!» sagde min Kammerat og stødte an.

«*Sibilla pro Illa,*» mumlede jeg med en Klang som af en sønderbrukken Potte. Jeg var virkelig ogsaa som sønderknust baade i Hjertet og Benene.

«Men hvor havde du din Efterretning fra om din Tilbedtes Ankomst til Byen?» spurgte Kammeraten mig Dagen efter.

«Hun stod som ankommen i Avisen. Se her, jeg blev saa glad, at jeg kneb Nummeret fra Værten, og her staar under Gaarsdagen den 10de Mai ankommen . . . . . Tys!» sagde jeg, bange for at høre det hellige Navn; «men her ser De selv.»

«Atter et *Qviproquo!*» — lo han — «Avisen er jo fra ifjor af.»

Med slappe Træk og et Par Koøine gloede jeg paa Tallet, som han pegte paa. Det lod sig ikke benegte; den var netop aarsgammel.

---

3. Kjærlighed paa Distance.

Omnis bonus homo tiro est.
Snil Gut — stor Trompeter.

Naar man elsker, som jeg gjorde, nemlig uden bestemte Hensigter, uden Tanker om den elskedes Besiddelse, der, som altfor stærk og berusende, med vellystig Gysen trænges langt hen i Baggrunden og kun tillades at fremtræde under Navn af Tanker paa Embedsexamen, — og især naar den først-elskede allerede er forlovet: saa kan man, inden man ser sig vel fore, komme til at elske to.

Forklare og forsvare dette vil jeg ikke; men jeg (og jeg tænker flere) ved, at det gaar an. Begge forener sig i Fantasien ganske let og i uløselig Forbindelse som den magdeburgske Kugles Halvdele.

Paa et Julebal foregik denne Operation i mit Indre. Selv var jeg delt; men disse to, min første Inklination og den nye optrædende, den sødeste Blondine mod den mest glimrende Brunette — o disse to elskelige forblev kun ét, saa det var lige formasteligt at elske en af dem, men naturligt at elske begge.

Jeg var Student og anvendte første Semester flittig til at

gruble over Spørgsmaalet, om jeg ikke kunde forlove med mig Nr. 2 og dog vedblive at elske Nr. 1. Et Frierbrev blev skrevet hver Dag, sønderrevet og kastet ud af Vinduet i Haven, saa min gamle Værtinde troede, at Æbletræerne kastede Blomster for tidlig det Aar.

Ak ja, Æbletræerne blomstrede alt. Vinter og Vaar var hengrublede. Tanken om Tidens Flugt bragte mig endelig til at skrive et Brev til min elskede og hendes Pleiemoder. Og det kom virkelig afsted. Tjeneren i Huset var bestukken. Svaret var ikke ugunstigt. Man ønskede mit Besøg i Huset til nærmere Bekjendtskab. Jeg skjalv og blegnede, da jeg læste det, og fik endelig affærdiget en Takskrivelse, hvori jeg anmeldte mit snare Besøg.

Hver Søndag skulde nu dette gaa for sig. Jeg pyntede mig og gik modig nedad Trapperne og henad de første Gader; men ak! — — lad mig tilstaa min Skam: ligesom naar man skal til Tanddoktoren, sank Modet ved hvert et Skridt, som nærmede mig til Huset.

Nok, jeg kom der aldrig. Hjem kom jeg ligesaa strøgen som jeg var gaaet ud; og naar jeg saa foran Speilet tog Halstørklædet af, faldt det nok mig ind, at jeg burde spytte mig selv i Øinene.

En Dag kom jeg glædedrukken hjem. Familien var flyttet paa Ladegaardsøen, og jeg havde straks skaffet mig en uhyre Dollond for at faa Øie gjennem den paa min elskede den Fjerdingvei over Fjorden. Det var nok for mig.

I fjorten Dage var jeg det lyksaligste Menneske. Næsten hver anden Morgen Klokken omtrent 6 saa jeg min tilbedte komme ud i nydelig Morgendragt forat tilse Blomsterne. Men da fik jeg vide af en Bondekone, at jeg havde taget feil af Landstedet, saa den, jeg havde betragtet med saadan Henrykkelse, maatte være den rige Kjøbmand P.s ikke for smukke Kone.

Det rette Sted kom nu i Kikkerten, og i de næste 14 Dage var jeg virkelig saa lykkelig at opdage en Fruentimmerskikkelse, som kunde være hende.

Vinteren udover havde jeg i denne Kjærlighedshistorie havt

en fortrolig i en Student, som vankede meget ofte i min tilbedtes Familiekreds; men mine Kikkertobservationer fortaug jeg for ham, uden at ane, at jeg havde vægtigere Grund dertil end min Frygt for at fordærve mine hemmelige Nydelser gjennem Kikkerten ved at lade nogen dødelig faa nys derom. Ellers havde jeg intet fortiet for ham, og jeg har mine Grunde, hvorfor jeg tror, at min totale Ulykke skriver sig fra det fængende i mine Lovtaler over Pigen.

Træt og sulten kommer jeg en Dag, hvorpaa jeg ikke havde seet andet ved Landstedet end en hvid Ko, altsaa en af de «spildte», paa Spisekvarteret for at faa min Middag.

«Har De hørt Nyheden?» skreg man mig imøde. «Student N. (min fortrolige) er igaar bleven forlovet med Jomfru Grethe M.» (min tilbedte). «Paa Søndag skal der være stort Selskab ude paa Landstedet paa Ladegaardsøen,» lagde en til, hvorved han gav mig Anledning til at dølge min første Bevægelse.

«Oline, en Dram og en Flaske Øl!» raabte jeg kjækt. Det burde jo have været Vin; men jeg fortæller her den rene Sandhed — ja forat gjøre denne Ret Fyldest, negter jeg ikke, at jeg straks ovenpaa forlangte nok en af det Onde. Nu havde jeg god Grund til at blive rød, saa jeg undgik alle Spørgsmaal om, hvorfor jeg blev det.

Men da jeg kom hjem, løb det rundt i mit Hoved. Jeg vil opregne nogle af de Beslutninger, som virkelig kom tilende og lod sig læse under Omhvirvlingen: 1) Nu vil jeg da blive en Sviregast. 2) Nei, nu vil jeg kaste mig paa Bogen, for Alvor. 3) Jeg tror jeg springer udaf Vinduet — nei, der vilde jeg blive hængende i Æbletræet. 4) Drukne mig? — det er lavt. Jeg vilde se fæl ud, naar man fandt mig. 5) Hænge mig? Det er en Niddingsdød. 6) Gift? Ja den, der havde nogen paalidelig. 7) Skyde mig? Top! men ak! mine stakkels Forældre! 8) Blive Filhellen? Det var smukt; men Reisepenge? 9) Knuse mit Hoved mod Væggen? Væggen, som er hundredaargammel Rapning, vilde blive knust og jeg kun stikke Hovedet ud til Publikums Fornøielse som Lallekønig til Baslernes. 10) Forsvinde for i forskjellige Tjenester at friste Arbeiderens Lod? Være Færgemand en Tid, Grøftegraver

en Tid, Steinbryter en Tid o. s. v., og omsider blive opdaget paa Arbeidsanstalten og udført i Triumf som en af de største praktiske Filosofer? 11) Gaa over til Katholicismen og blive Munk? Tør sgu nok blive muligt. 12) Lægge mig flittig efter Billardspil, saa kunde jeg leve uden en Skilling fra mine Forældre? Ak, den der kunde drive der dertil! 13) Skrive mine Forældre til, at jeg udbad mig som deres sidste Godhed, at de vilde glemme, at de havde nogen Søn, som hedte Henrik Arnold, og at jeg maatte staa ene i Verden.

Der er Snese Beslutninger til; men virkelig saa fortvilet var jeg, at det sidste gyselige, at staa ene i Verden, forekom mig som den største Lykke. Og det var ikke den eneste Gang jeg har tænkt saa.

Den Beslutning, jeg fulgte, var imidlertid at skrive Vers, som min fortrolige, der til min store Forbauselse lod, som om intet var passeret, ikke noksom kunde rose. Hvad der var passeret var jo ogsaa tilpas.

— — —

Jeg maa have elsket den søde Grethe M. i ædleste Forstand. Synet af et Gjenfærd har jeg altid følt vilde udøve en forfærdelig Indflydelse paa mig, ja selv Mennesker, jeg havde næret den største Agtelse for, var det rystende for mig at tænke synbare efter Døden. For hin Piges Geist — hun døde nemlig kort Tid efter — har jeg derimod aldrig været bange. Det har endog i en lang Aarrække forekommet mig, som om hun virkelig tog Del i mit Vel og Ve, og som om hun oftere omsvævede mig, uden at jeg kunde se hende, uagtet jeg ofte i ensomme Nætter bad hende om at vise sig, om det var muligt. Hvorledes skulde denne menløse Skabning, sit hele Liv et fattigt, forældreløst Barn, der maatte lære Ydmyghed af Barmhjertigheden — hvorledes skulde hun kunne medføre noget forfærdeligt? Jeg maatte se hende i hvidt med lyseblaat, saaledes som jeg første Gang saa hende og altid tænkte mig hende klædt, og saa baade den falske og engang den muligens ægte i Kikkerten.

———

4. Et Helvedes Jevndøgn.

Skulde man tro det muligt at gjøre en endnu ynkeligere Figur som Elsker, end den jeg allerede har gjort? Jeg skriver ikke for at advare mod Forlibelse i og for sig (hvilket vilde være en Pind til at stanse et Fossefald) men for at advare mod de Daarskaber, hvortil den kan forlede netop de Gemytter, som, paa Grund af deres Følelsers Styrke, deres Oprigtighed og Afsondren af det sanselige og egennyttige, mindst fortjener at blive til Nar for den; men som just allermest er udsatte for denne Skjæbne, og det ikke altid i den første Ungdom.

Idetmindste var jeg et Par Aar eller mere over de tyve, da jeg en vakker Vinter-Søndagmorgen midt paa en milelang Mo befandt mig liggende i en af de Sveiver, som Tømmerkjørere udhuler i Veien. Den garanterede Egenskab ved mit selvopfundne Kjøreredskab: ikke at kunne vælte, var fløiten; og uagtet jeg ikke kunde øine andet Liv i det lange Perspektiv frem og tilbage henad Moen, end min Brune i uafbrudt jevnt Trav, til den ikke var større end en Flue, var jeg dog ærlig nok til at beslutte for Eftertiden ikke mere at tale om min Pulks Uomvæltelighed; og anbefaler jeg dette Exempel især til dem, som handler med Heste, Uhre, Fortepianoer og deslige.

Der gik meget længere Tid, inden jeg fik Hesten fat, end jeg vil behøve til at fortælle Aarsagen baade til Reisen og til dette keithændede Omen, dette Reisens første og mindste Uheld.

Jeg havde allerede i længere Tid fundet, at en theologisk Kandidat burde være forlovet, og at en Embedsmands ret smukke Datter en Mils Vei borte baade var et passende Valg saavel i sig selv som med Hensyn til Afstanden, eftersom Veien var lang nok baade til at vise Lidenskab, om jeg vilde tage den gaaende, som og til at tilkjendegive Lidenskabens Stigen og Synken, altsom jeg tiere eller sjeldnere betraadte den. Sommeren var gaaet hen med en hel Del paafaldende Besøg af mig tilfods. Engang havde jeg endog altfor tydelig røbet, hvad der drev mig hver Uge til disse Spadserture paa en stiv Mil gjennem dybe Sandmoer, først i Sol-

heden straks over Middag, og saa udover Natten Milen tilbage igjen. Frithjofs Saga var dengang i alles Munde, og saa havde jeg da tidlig i Juni Maaned ladet gjøre en bitte liden Sølvkurv af en Bondesølvsmed, og sendte min Dame samme med nogle Jordbær, saa nær Modenheden, som det havde været mig muligt at finde dem, samt et halvskudt Rugaks i, ledsaget af følgende betydningsfulde Linjer af Tegnér:

«Det første Jordbær, som blev rødt,
det første Aks, sig gyldent bøied,
giv han sin Ingeborg fornøiet.«

Men jeg fik saamen ogsaa Kurven tilbage.

Hvor jeg forbandede det Indfald at vælge den ominøse Tingest, en Kurv! Virkelig — jeg havde intet ondt tænkt derved, intet andet end at slige Sager virkelig laa mest passende i en Kurv. Men det andet Kjøn tænker altid finere, og saaledes maatte jeg tage Kurven tilbage, uagtet jeg antydede, at den dog lod sig bruge til at lægge Naale i.

Nu skulde jeg bære mig klogere ad. Jeg var blit træt af Milemarscherne, og Vinteren var kommen. Pigen var desuden i et Besøg paa længere Tid hos Presten i en Nabobygd. Did besluttede jeg da at sende et alvorligt Frierbrev. Der kunde hun i bedre Ro fatte sin Beslutning.

Denne burde jeg da have oppebiet. Fredag Aften var et Brev paa 3 Ark til Jomfru C. C., adresseret til Naboprestegaarden, personlig bleven afleveret paa Postaabneriet. Middagen derefter skulde det være i de rette Hænder, og da jeg havde udbedet mig Svar med omgaaende, enten det indeholdt Liv eller Død, kunde jeg sikkert vente dette Tirsdag.

Men at jeg Søndag Formiddag var at træffe liggende paa Moen midt imellem Prestegjeldene kom af, at jeg ikke havde kunnet udholde Uvisheden, om jeg vilde faa Svar med omgaaende eller ikke. Selv ikke den Omstændighed, at der neppe fandt det hjerteligste Forhold Sted mellem mig og den gjæstfri og dannede Familie, hun var hos, havde kunnet afholde mig fra at drage afsted tidlig om Morgenen, medens endnu alle Stjerner tindrede.

Jeg arriverede om Middagen. Min Gud! uagtet jeg nok mærkede skjelmske Ansigter baade hos min elskede og hos Husets Personale — ikke Spor af noget Brev var ankommet. For at minde om Posten krammede jeg ud al den nyeste Politik, jeg vidste. Man lader ikke særdeles interesseret deri; jeg siger, det er kun gamle Nyheder, men de seneste skulde det være værd at kjende til, og Posten er vel allerede kommen her til Bygdens Postaabneri.

«Kan saamen gjerne være,» mente Pastoren.

«Maa jeg spørge om hvad Dag den hentes?» spurgte jeg med Hjertet i Halsen.

«Aa, det er saa uvist,» svarede den utaalelige Indifferentist. «Veien er ikke saa kort, saa vi maa søge at faa Bud paa letteste Maade. Vi har saa meget Brug for Folkene».

«Er det da saa langt did, Hr. Pastor?» sonderede jeg.

«En stiv halv Mil.»

«Min Gud det var ubekvemt. Den Indretning bør forandres. Paa offentlig Bekostning bør Posten punktligen afgives ved alle Embedsmænds Døre.»

»Aa,« bemærkede Pastoren, «Embedskorrespondancen er ikke af saa presserende Natur. Den kommer altid tidsnok.»

Jeg fortvilede. Værten var ikke til at bevæge. Lige forgjæves ymtede jeg om, at sidste Aviser upaatvilelig maatte indeholde yderst interessante Theaterkritiker. Jeg led Kvaler paa min Stol som et Insekt paa Naalen. Men skjønt det var Snak med, at Aviser kunde være komne, saa maatte dog Brevet ligge paa Postaabneriet; men at det vilde blive hentet i Dagens Løb var der ingen Udsigter til, efter hvad jeg havde hørt, og længer end høist til næste Dags Morgen kunde jeg ikke give mig til at blive i det mig temmelig fremmede Hus.

Der maatte overordentlige og hurtig iværksatte Kunster til for at faa Brevet fat. Men hvilke? Det var derpaa jeg spekulerede under den mest paafaldende Adspredthed og Forstemthed. Man spillede paa Fortepiano, man gav Duetter og Terzetter for min Skyld — intet hjalp paa den ubehagelige Gjæst, intet kunde bringe

mig fra at tale om Posten eller fra at se udaf Vinduerne, om Postbudet dog ikke skulde komme. Det begyndte at skumre, blege Stjerner tittede alt frem hist og her. Jeg tænkte: snart vil de straale, som da du tog ud imorges og en Dag altsaa være forbi. Der var ikke et Sekund at miste. «Hr. Pastor,» siger jeg fortvilet, «et Ord i Enrum! Rentud — jeg maa have Bud paa Posthuset. De seneste politiske Efterretninger, som knytter sig til dem, jeg fortalte, interesserer mig saa meget, at jeg vil være Dem meget forbunden, om jeg med Deres Tilladelse for gode Ord og Betaling kan faa en af Deres Karle hurtigst afsendt til Posthuset efter Aviser og hvad Post der ellers maatte være kommen her til Huset.»

Jeg var nok bekjendt for at være en lidenskabelig Politiker; men dette var vel drøit. Havde jeg endda sagt, at jeg ventede en Theaterkritik, hvori der skulde være Sidehug til mig — det havde dog ladet sig høre. Men det utroligste kom frem, slet belagt med nogle Vink om et Væddemaal om *Capo d'Istria*, der rigtignok forlængst som død var udgaaet af Avisspalterne. Imidlertid haabede jeg, det skulde blive imellem os; men den Skjelm af en Prest raabte høit ind i Sideværelset, hvor baade min Donna og Husets Damer var: «Mor! lad Ole komme ind. Herr W. maa endelig have en Ekspress til Posthuset.» Jeg tilgiver dig det, Prest, tænkte jeg, fordi du igjen er saa snil at glemme, at ingen Avispost kunde være kommen. Fnisen syntes jeg nok at høre i alle Kroge; men jeg kunde intet se for det velsignede Tusmørke, der bedækkede min Forlegenhed og Rødmen over min Frækhed, da jeg ligesaagodt som Presten maatte vide, at ingen opgaaende Post kunde være kommen.

Presten havde ladet Ole faa Hest og Slæde, og saaledes var han tilbage, før jeg ventede det.

«Ole er alt kommen,» hviskede Presten.

«Allerede?» raabte jeg rask og ilede ud i Sideværelset uden at turde trække Døren til, saa Tølperens Ord: «Der var intet til Dem, som hører Eidsvold til, men her er et stort Brev til Jomfrua, som er her i Besøg hos 'n Far.»

Her er det, man kan bruge Udtrykket om at synke i Jorden.

Men hvad var der at gjøre? Ordene var hørte, Brevet i mine Hænder, dets Adresse i næste Værelse. Jeg onskede, jeg havde knækket Nakken, da jeg væltede imorges; men jeg maatte derind, selv overrække i fremmedes Nærværelse mit Frierbrev! Situationen var gyselig. Men handles maatte der.

Jeg vaklede ind i det klart oplyste Værelse. «Jomfru C.,» stammer jeg; «istedetfor noget til mig, har Budet bragt et Brev til Dem.»

«Til mig?» «Ja! her ser De! Vær saa god!» Brevet er i hendes Hænder; men ved at bryde det paa Stedet og ved den Forvirring, hun røbede ved at læse de første Ord, viser hun alle, hvilket latterligt Omfang og hvad Natur det var af.

Dette gik ikke an. Endnu en Grad i Torturen. Halvhøit beder jeg hende i min Kval om at læse Brevet i Enrum i næste Værelse. Hun gik ind; jeg blev tilbage paa Forundringsstolen. Et Fruentimmer af de tilstedeværende havde bestemt oprigtig ondt af mig under den almindelige Taushed, som nu indtraadte, kun afbrudt af Velinpapirets Raslen, hvergang Damen i Sideværelset vendte en Side om; thi hun holdt paa imidlertid at forgive mig med The, og alt det gode, der kunde tænkes, og der var ingen forbidt Latter om hendes Læber. Jeg fordrev ogsaa den pinligste Stund i mit Liv med at fortære et umaadeligt Kvantum The, Tvebakker, Syltetøi og Godter, indtil endelig en Bevægelse i Sideværelset forkyndte, at Brevet var baade læst og overtænkt.

Jeg ind. Diskussionen fremdeles for aabne Døre. Det venligste Afslag. Vi afbrødes ved, at den venlige Vært selv bragte Punsch ind. «Kom», sagde han leende, «lad fem være lige!» Jeg drak Skaalen med et Ansigt, hvori der fandtes alle Punschens Ingredienser undtagen Sukker. Ingen Spiritus kunde være dunkelrødere end mine Kinder, ingen Citron surere end mit Smil, intet kogt Vand flauere end mine Træk.

Man vilde endelig, jeg skulde blive der Natten over og ikke tage over den lange Mo. Det var mig umuligt. Det var Synd at forhindre dem fra at slippe Latteren løs endnu iaften, tænkte jeg og tog afsted efter det triste Aftensmaaltid.

Jeg kom først hjem, da Staldkarlen alt stod i Stalddøren med Løgt.

«Hvormange er Klokken, Ole?»

«Aa,» sagde han, «henved fire, efter Stjernerne at dømme, for saa stod døm just igaar, da han tog ud.»

---

5. En stor Daarskab.

Til det paradisiske ved min Hjembygd hørte ogsaa, at jeg var Almuens Yndling. Endnu blomstrer denne Kjærlighed som Vintergrønt'et i den øde Have. Og jeg elskede de gode Folk igjen, og jeg gjør det endnu, endskjønt denne lidenskabsløse Kjærlighed har bragt mig flere Ulykker og ladet mig begaa farligere Daarskaber end hin sværmeriske, hvis Magt til at dreie Hovedet om paa Folk man har seet Prøver paa.

«Holloi! Hei!» raabte en ægte Jydestemme efter en Officer og mig paa en Ridetur en smuk Sommeraften, just som vi havde passeret den majestætiske Allé til hin velsignede Nabogaard. «Holloi! har d'Herrer slig Hast?» lød Røsten atter fra Jordet ved Siden af Veien med den hule Hæshed, som røber, at man har ført et raskt Liv i Ungdommen.

Det var den daværende Eier af Gaarden, som raabte os an, ilende til Gjærdet fra sine Slaattefolk for at invitere os ned til en Eftasvel. Og en Eftesvel under de store Træer hos denne yderst gjæstfri og vittige Mand og i de gode gamles Nærhed var noget, jeg satte høi Pris paa. Han havde ligesiden min Konfirmation været min kjæreste Omgang, ja jeg satte ham høit mellem mine Venner, og han nærede oprigtig Hengivenhed for mig, derom var og er jeg overbevist. Han var den første voksne Mand, som havde drukket Dus med mig, før jeg var bleven Student, og han fik mig til at danse paa min Konfirmationsdag ved at hviske mig i Øret, da han saa, hvor forhippet jeg var derpaa: «For de rene er alting rent.»

Men nu! Havde han budt mig Dagen før, havde jeg straks sagt Tak og gjort omkring. Men nu — til Tak for den artige Indbydelse bruser jeg ud, med Blodet pumpet op i Panden: «Nei Tak for mig! Mellem os maa det være forbi, Hr. Palle, siden jeg hører, De er saa haard imod Almuen. Fy for Fanden o. s. v.» Det ene Ord tog det andet. Udtrykkene fra begge Sider steg, ligesom sammenhvirvlede Blade i en Hvirvelvind, indtil de forsvandt, ligesom disse i Luften, udenfor Sprogets Omraade i Tvi'er og alskens paa Stedet opfundne Interjektioner. Tænker man sig Mundhuggeriet som en Bue, dalende i udtømt Mathed, da befandt Udtrykkene «Blodsuger», «forvorpne Dreng», «fordømte Jyde, som skal komme her og gifte sig ind i en agtværdig Familie,» og andre deslige sig allerede i nedgaaende.

Men pludselig skyder der sig to grønne Straaler, som jeg aldrig havde seet før, ud af Hr. Palles smaa plirende Øine. «Hans, Guldbrand, Ole, Peter, Jakob hid hid!» raaber han til sine Folk. «Har I hørt, hvad han har sagt?»

«Ja, at De er en fordømt Blodsuger!» brølede jeg, figurerende chevaleresk med Hest og Ridepisk.

«Naa! Det er saa meget, som I hører paa,» lagde han til, tørrende Fraaden af Munden. «Det er nok. De skal høre fra mig, Hr. W.»

Allerede samme Dag tror jeg, Stevningsmændene indfandt sig. Stevningen blev ikke forfulgt; men den aabnede dog Rækken af de Stevninger, jeg siden har været plaget med. Palle glemte mig denne Rencontre aldrig. Den blev Drageægget til Processer, der har fortæret flere af mine indre Kræfter og mere af min Livsfriskhed, end en yderlig Fattigdoms Elendighed vilde have gjort. Da jeg i Høst paa Sottesengen havde Omarbeidelsen af «Mennesket og Messias» for mig, følte jeg mig overtydet om, at jeg ikke vilde have kunnet skrevet dette Værk, om dette ikke var skeet, før hine Prometheusgribber af Processer begyndte at æde paa min Lever.

Siden jeg slap fra mine Processer, føler jeg en Slags Isnen over Ryggen, bare jeg ser et Udskud af en Inkassator. Den, som en-

gang er bleven bidt af «en lang styg levendes en», blir ogsaa ræd for en Tougende, heder det.

Saa dyrt har jeg betalt den Lære, som mine Læsere faar for intet, at ingen Last er farligere end den ædle Dyd Oprigtighed, paa urette Tid og Sted.

---

6. $^{99}/_{100}$ Galskab, $^{1}/_{100}$ Fornuft.

. . . Der staar Navnet paa Skissen — en, som naturligt kjæder sig til Mesteparten af de foregaaende. Men — skal jeg? skal jeg ikke? skal jeg?

Nei! Den springer jeg over. Hele Skissen angaar ogsaa kun et Sprang over.

Mere tør jeg ikke sige, og jeg har ogsaa allerede sagt A. Traditionen vil nok ogsaa lægge B. og C. til.

Kun saameget! Den forelskede, som grubler i Ensomhed, og især den, som mangler Gjenkjærlighed, medens han bærer paa andre Sorger, er ikke sikrere for at blive gal for et Øieblik end Dampvogn-Passageren er, for at Vognen skal løbe udaf Veïskinnerne. Et Glas formeget, nogle Draaber Blod mere op i Hovedet, end dette godt kan rumme, gjør her det samme som en liden Flintesten i Vognfuren . . . Rtsch-rtsch-rtsch! Der ligger Vogn, Passagerer, Konduktør!

Fornuften er vor Konduktør. Hundrede Gange har han ført lykkelig frem; den hundredeogente Gang ligger Stenen der.

Her har man Kjærnen. Æblet kaster vi i Lethe — — —

*

Nei nei! Jeg faar nok bekjende, at jeg i et Øieblik har seet Vanviddets forfærdelige Dæmon . . .

— Og Lethe er desuden ikke at tro. Dens seige Vande har Understrøm og skyder gamle Sager op. Dette Blad var just lagt hen for ikke at modtage en Tøddel mer, da jeg faar et Besøg, som

ret viste mig, hvorlidet jeg havde at vente af Tidens Barmhjertighed — et Besøg af en Personage fra Landet, der ikke kjendte mig anderledes, end at han bragte mig Brev fra en Bekjendt i hans Hjembygd, hver Gang han var inde for at gaa rejekt til Artium. Iaar er det nu for tredie Gang. Faderen, en Prest af Flertallet, havde troet at opdage Genialitet hos Gutten, fordi han aldrig kunde holde en Tanke fast og idelig sprang fra det ene til det andet i sin Tale. Hverken de Erfaringer, Gammelen gjorde, naar han overvar Eksaminer, som Husinformatoren, Kapellanen, to Gange om Aaret holdt over Sønnen, eller de foregaaende to Hovednederlag kunde overtyde ham. Den latinske Stil og den Udarbeidelse, som den 23aarige Dobbelrejektist hver Gang havde bragt tilbage, fandt Kapellanen tilfredsstillende, saa han ikke kunde begribe, hvorledes man havde kunnet rejicere. Men at det var saa, fik Stakkelen at føle, naar Far trak Dimissormulkterne af Lønnen. Dette skete i Regelen hver Nytaarsaften; «thi, skal jeg sige Dem, Broder, jeg er en Ordensmand i Pengesager.» Ingen af dem faldt det ind, at Hans Peter havde skrevet en lykkeligere Medkonkurrents Kladder af og ladet saa Afskriften revidere.

«Naa, hvilket prægtigt Skjæg, De har lagt Dem til siden sidst! Jeg gav gjerne hundrede Daler for at have et saadant; men er det sandt, at De engang har sprunget ned af en fem Alen høi Laavebro forat knuse Deres Hoved mod en Sten? De faldt noksaa blødt i Kløver og Thimothei,» plumrede den gamle Dreng paa sin geniale Springemanér udaf en Mund, saa bred, at hvert af de forskjellige Spørgsmaal syntes at falde ud af hver sin Mundvig.

«Ja», svarede jeg med Resignation.

«Tænk, jeg lægger op hebraisk iaar. Deres Hensigt var jo egentlig at springe i Elven der bag Husene?»

«Ja.»

«De skulde vel ikke have nogle gamle Udarbeidelsesbøger til at blade i iaften, for imorgen er Dagen. Og det skete jo midtunder et herligt Blomsterbal, hvor man endog havde drukket sin Flaske til Middag? Haha! Der skulde jeg have været med.»

«Ja,» svarede jeg med samme Rolighed; thi det forekom mig, som om jeg led en retfærdig Straf.

«Kan De gjette,» vedblev Geniet, «hvormange der skal op i Aar? Seks træder tilbage, men Fanden krads' i mig, om jeg gjør! Og det var jo, fordi De fik tredie Gang Nei af Blomsterdronningen, hende, som De lod Sølvkurven gjøre til, og som De selv maatte levere Frierbrevet til i hele den fremmede Families Nærværelse?»

«Ja,» stønnede jeg.

«Det var da rigtig daarligt af Dem med Deres Hoved,» sagde Artianeren med en Følgerigtighed i Tankegangen, som forbausede mig, saa jeg nær havde spart ham for et Spørgsmaal, som jeg nu troede ogsaa at kunne tillade mig til ham, nemlig det:

«Saa De virkelig skal studere?»

«Javist ja,» var det raske Svar.

«Det var da rigtig daarligt af Dem med Deres Hoved,» tænkte jeg at give ham igjen; men istedet spurgte jeg til min Universitetskammerat Kapellanen.

«Aa Stakkar; han faar nu blive der saa længe, til jeg kan tage Posten, for det har Far sagt ham. Er det ikke skammeligt, hvad man skal erlægge til Kathedralskolen? Over hundrede skal op iaar: men adjøs! Tak skal De have!»

Han gik, men han stak Hovedet indad Døren og raabte: «Den Historie om Spranget var god; jeg skal fortælle den til alle Artianerne ved Laget. Adjøs!»

Det Rokkehoved med den umaadelige Flab tilhørte en af de Nøkker i Lethefloden, som aldrig tillader nogen Ting, de faar Veir af, at gaa tilbunds. Tossehovederne er altid ivrigst beskjæftigede med andre, og intet sætter dem heller i større Lyster end Daarskaber af Folk, der ikke hører deres Klasse til. De er Nøkkerne; men den Kjærlighedens Lethe, som den angrende tænker sig dog gives efter Aar og Bedrift, den har ogsaa sine Sirener, som roder paa Bunden og løfter, hvad de finder, over Vandskorpen. Det er Sladdersøstrene i ti Miles Omkreds fra Gjerningsstedet.

«Om hundrede Aar vil man tale derom,» gyste det igjennem mig. «Broen vil raadne ned, men Stenen vil ligge og Elven rinde. Fortæl det da ligesaa godt selv!»

P. S.

Min Ven, for hvem jeg havde besluttet ordentlig og udførlig at nedskrive min galeste Historie, i Fortrolighed meddeler jeg dig følgende: Det er ganske vist, at jeg ilede afsted med et dumpt Brøl for at styrte mig i Elven med mine tre Neier i Livet, og at jeg altsaa var gal, virkelig hjernegal; men lidt Fornuft og Synsevne samlede sig dog sammen paaveien, og jeg tror, at jeg ikke saa ganske uden Beregning kom til at falde i den deiligste Kløver og Thimothei istedetfor paa Stenen. Saameget er vist, at skjønt alt var sort for mine Øine i de første Sekunder, saa kunde jeg dog skjelne Gjenstandene bedre og bedre, altsom jeg løb. Dette paa Kavalers Diskretion!

P. S. Dersom du virkelig endnu vil skyde dig for det mange Aar gamle Opslags Skyld, saa sigt lidt paasned.

---

7. Endelig slaar ogsaa min Klokke.

Den 12te August 1838 gav min Amalie Sofie mig sin Tro; den 14de var vore Trolovelsesringe færdige, og Klokken tre om Natten imellem den 15de og 16de laa vi begge knælende foran min gode Moders Seng og fik hendes Velsignelse. «Lad mig se paa dig,» sagde hun flere Gange til min Kjæreste, og hvergang kyssede hun hende inderligere.

Det ringede sterkt ovenpaa. Et Par Damer kunde ikke styre sin Utaalmodighed efter at faa den Pige at se, som en Mand af min ekstraordinære Beskaffenhed havde valgt sig. Min Moder og jeg blev saaledes alene.

«Henrik,» sagde hun, «din Amalie har prægtige Øine. Der er baade Forstand og Hjertensgodhed og Skjønhed i dem.»

«Ja, ikke sandt, Mor, hun bringer mig et Par herlige Diamanter i Medgift?»

«Ak, ja, hvad hendes Øine og øvrige Væsen lover er bedre end anden Rigdom,» sagde min fortræffelige Moder, som ellers gjerne havde ønsket mig en Brud paa 100,000. «Men fortæl mig, hvorledes du traf paa hende og gjorde hendes Bekjendtskab, Henrik.»

«Min sidste Kjærlighedshistorie? Nu ja, Mor, det skal jeg, naar jeg først faar snakket lidt med den Skinke med Tilbehør, som jeg saa Marthe havde sat frem i Stuen.»

Dette er den seirende Kjærligheds Sprog.

Jeg skal nu fortælle, hvorledes jeg endelig efter mit fyldte 30te Aar fandt og vandt en elleve Aar yngre Pige, som blev og er min Kone — jeg skal fortælle det ganske saaledes, som jeg fortalte min Moder det.

«Du ved, kjære Moder, at jeg for de 4—500 Daler, Campbellerne indbragte mig, endelig vilde kjøbe mig en liden Leilighed paa Landet, og at jeg alt havde sluttet Handel om en Hytte ude i Briskeby, især fordi der stod en prægtig Syren udenfor. Husker du, med hvilken Glæde jeg viste dig Knopper derpaa allerede sidst i Februar, da jeg kjørte dig derud for at vise dig Stedet.»

«Nu ja, Gudskelov, du blev det kvit. Saameget Svineri som i det Briskeby, som du kaldte en ret smuk Landsby, har jeg aldrig set.»

Min Moder havde Ret i at ønske mig tillykke med, at jeg ikke blev Beboer af Briskeby; thi uden Handelens Opslag havde jeg aldrig truffet paa min Pige. Handelen gik ellers op af Grunde, der var egne nok. Briskeby pligter nemlig under en Løkke, der tilhørte sal. Kongen, men som han havde skjænket en gammel Dame Brugen af for hendes Livstid. Jeg var en politisk kompromitteret Person, som Damen nødig vilde have i Naboskabet (enten hun nu frygtede for, at jeg skulde republikanisere Briskeby eller blive

Konge af Briskeby — en Titel jeg ganske vist havde faaet). Leilændingen, som stod ifærd med at gjøre en Handel, hvorved han vilde have erholdt det dobbelte af sin Hyttes Værdi, blev det betydet, at han ikke maatte sælge til mig; og saaledes blev der da intet af, at jeg fik min Eremitage i Briskeby.

«Det var en langvarig og haard Vinter den sidste; aldrig Tøveir uden i min Børs. Marts og April gik hen uden Tegn til Vaar. Da regner det to Dage allerførst i Mai og skinner Sol i to, og Vaaren var der og med den min umaadelige Længsel efter at faa mig en Hytte og en Flek Jord. Men hvor skulde jeg med nogle faa hundrede kunne faa nogen anden Leilighed end en Arbeidsmands Hytte? og hvor var den at faa? Nuvel da, saa lei da for iaar, tænkte jeg — for paa Landet vilde jeg, og fik da Avisen fat og red afsted den tredie smukke Dags, en Søndags, Formiddag til en averteret Leilighed paa Østkanten af Byen. Den var mig meget for dyr. Mismodig dreiede jeg min Hest om ad den samme Vei, jeg var kommen. Tømmen hang slap paa Halsen. Jeg hørte og gloede efter Lærkerne og tænkte med dyb Bedrøvelse paa, at jeg maatte opgive mit Haab om en Hytte og en Flek Jord af en Kohuds Størrelse. Brunen gik saaledes, hvor den vilde, og jeg vaagnede først af mine Betragtninger, da en Linjedanser af en Hest trippede nok saa net over en halsbrækkende Klop ude i en af de Smaagader, som fører til Gamlebyen. En ikke saa liden Fos bruste nemlig nu under Kloppen og vakte mig af mine Drømme.»

«Nu,» sagde jeg til Veslebrunen, «kan du gaa saa vakkert, saa gaa hvor du vil. Og saa gik det da udover til Gamlebyen. Humlernes Surren i Piletræerne dyssede mig atter ind. Ak, hvor yndigt alt var! Da jeg kom til Broen, blandedes den med Lyden af Sangen fra Kirken. Det var altsaa ikke Middag endnu, og saa lod jeg da Brunen gaa videre.

Jeg henfaldt atter i mine Tanker, hvorimellem den jeg fandt fornuftigst gik ud paa næste Dag at ride op igjennem den fjerdinglange Forstad Sagene og banke paa Døren til hver Hytte, jeg takserede for omtrent den Sum, jeg havde, forat spørge Eieren,

om han vilde sælge. Pludselig vaagner jeg af Brunens Skraben og Pusten. Han var stanset ved en Slusk, som laa grue tvertover Veien og sov. Men Veien rak heller ikke længer end netop did. Jeg befandt mig paa et Fiskerleie, som kaldes Grønlien, og ved den øverste Stue, et lidet Stykke op paa Ekeberg. Hvilken Udsigt over Fjorden og Akershus og Byen og Landet! Man kunde se Maridalsfjeldene. Og Musiken hørtes saa tydeligt over fra Fæstningen. Og her paa denne Plet laa en Hytte, en Hytte af ægte Sort, liden og skrøbelig i høieste Grad, saa jeg kanske kunde blive dens Eier, naar jeg bød ret drøit og kontant. Brunen skrabede Liv i dens Eier for Øieblikket.

«Er det din Stue den der med den Potetesflek derom?» spurgte jeg.

«Aa, ja, Gud bedre os!» svarede Slusken, idet han forskrækket sprang op og skubbede sig.

«Vil du sælge den for 400 Daler kontant?»

Med opspilede Øine og under en livlig Kløen i Hovedet svarede han, at det vilde han nok. Og da han gik ind paa at flytte ud straks og at gjøre Hyttens Omgivelser ryddige for Halm, gamle Sko, Børneaffald og andet deslige allerede til den følgende Dag, saa red jeg sjæleglad tilbage i Galop som Eier af en Hytte og en Jordflek, noget større end en Kohud, men langtfra stor nok til at udfylde den, naar Huden var skaaren i Strimler, som Dido gjorde ved sit Grundkjøb.

Men allerede i de første Renselses- og Opfifnings-Dage fandt jeg, at jeg maatte have en Baad for at stikke ligeover Fjorden istedetfor at trække den ti Gange længere Landevei omkring. Men Aarer og Seil vilde man stjæle bort fra mig ved Bybryggen, om jeg ikke havde et Sted at sætte dem ind i Nærheden. Dette fik jeg Lov til hos den Mand, som nu er min Svigerfader: og dette gav Anledning til, at jeg hver Dag, før jeg tog over, kom i hans Stue og sad der og blev siddende der, først under Paaskud af, at jeg var træt, og siden som Ven af Huset.

Jeg troede, at mit Hjerte var udbrændt; men høiere og høiere slog Flammerne iveiret. Der sad jeg Eftermiddag efter

Eftermiddag, Aften efter Aften ved mit Glas Shrubb i en Krog af Sofaen.

«Shrubb?» spurgte min Moder.

«Grogg med Vin i.»

«Altsaa uden Brændevin?»

«Pokker heller! Nei først laves Groggen *comme il faut*, og derpaa haves Vin i.»

«Fy, Henrik! og det hver Dag?»

«Ja fordetmeste. Jeg havde godt Paaskud i Shrubben til at blive, og at jeg ingen Dag var borte fra min Krog i Sofaen, det er vist. Mine Venner troede, at jeg, straks jeg havde endt mine Forretninger og faaet Middag, pilede over til Grønlien forat nyde Jorddrottens Selvbehagelighed og Landlivets egen Behagelighed. Nei, jeg var i god Ro (og Sikkerhed troede jeg) paa denne Side Havnen. Men da nogle af dem ærgrede sig over, at de saa mange Gange havde gaaet rundt forgjæves, saa sporede de efter, og da mit Tilholdssted var en Leilighed ligeved Jorden, opdagede en uforskammet Gloer mig. Nu kom da Rygtet ud pandekagevarmt om min Forlovelse, længe før jeg selv havde mindste Haab; en gammel pyntelig Mand kom endog hen til os og gratulerede os med megen Omstændelighed midt i Sværmen paa et Forlystelsessted; og jeg fik af mine bedste Venner Navn af en uforbederlig gammel Abekat, som nu i mit tredivte Aar satte Kronen paa alle mine Galskaber ved at forgabe mig i en fattig og dertilmed en temmelig simpel Mands Datter. Det var Republikanere, som saaledes glemte Folkets Adel. Jeg var hjertelig glad, naar jeg kunde nyde mine Eftermiddage i Ro for mine Venner; de Skippere, som af og til ligeledes vederkvægede sig med et Glas Shrubb, gjorde ingen Forstyrrelse deri. Dem bemærkede jeg ikke. Mine Øine fulgte idelig den yndige Skikkelse, hvor hun gik og stod. Det første, der vakte min Opmærksomhed, var den næsten ærefrygtsagtige Kjærlighed, som Forældre og Søskende ydede hende. Werthers tilbedte gjorde ikke heftigere Indtryk paa ham, naar han saa hende skjære Smørrebrød og dele ud til sine Smaasøskende, end denne unge Pige paa mig, naar hun syslede med sine. De elskede hende som Moder og

Søster. Sine Øines Herlighed kunde hun ligesaalidt skjule, som man kan sætte en Lyshætte over Vesuv. Hendes Godhed var jeg daglig Vidne til, om den ikke havde lagt ligesaa aabenbare over hendes Ansigt som Solskinnet over Marken en Dag, som fortjener Navn af vakker, og om Fortræffeligheden af hendes Forstand overtydedes jeg ved hvert Ord, jeg hørte. Hertil hvad du selv har set, kjære Moder, alle Sundhedens og Ufordærvethedens Kjendemærker, en smuk Skabning, en behagelig Stemme, et indtagende Ansigt og et tækkeligt Væsen.

Det hændte undertiden, at nogle Veninder besøgte Amalie, og da blev der legt Gaadelege, hvori jeg ogsaa tog Del, men altid til min store Prostitution, medens ingen Gaade var for haard for hende. Dette gav Anledning til, at jeg engang bad den hele Kreds over til Grønlien. Ved Hjemreisen indtraf et Regnveir, som vilde været farligt for Sommerhattene. De fleste lod dem da tilbage, og derimellem var Amalies, som jeg hang over et overordentlig prægtigt Maanedsrosentræ. Om Morgenen, da jeg tog den af, var der virkelig udsprungen endel Rosenknopper under den, skjønt ikke fulde ni, som jeg sagde i nogle Vers, jeg skrev over Tilfældet, og som da medfulgte Rosentræet og Hatten. Dette var min første indirekte Kjærlighedserklæring af nogen Tydelighed, skjønt det allerede længe var klart, at jeg sad i over begge Ørene. Alle Ungdommens Symptomer med Søvnløshed, Udygtighed til at gjøre noget, Menneskeskyhed, Aandsfraværelse o. s. v. var forlængst indtraadt. De blev mig utaalelige, og den 12te August fulgte den formelige og direkte Erklæring. Den 13de tilbragte vi paa Ekeberg sammen med Mauritz Hansen, en anden god Ven og et Par Flasker Champagne; og nu er vi allerede her, kjære Moder.

Snip! Snap! Snude! nu er mit Eventyr ude og nu Godnat!»

*

Saaledes fortalte jeg min Moder min sidste Kjærlighedshistorie — det Æg, hvoraf der endelig blev en Høne (men desværre en Goldhøne). Min Kjærestes ægte Guld havde udholdt Prøveilden hos Damerne ovenpaa. Det hedte i mit ene Øre: «Allerkjæreste,

isandhed allerkjæreste!» I det andet: «Gratulerer, gratulerer af Hjertet. Deres Kjæreste har megen Aand.» «Aa ja, hun er ikke for Katten,» sagde jeg, syslende ivrigere med den samme Skinke, jeg havde gjort Bekjendtskab med, end galant kunde være. «Men hvor Pokker bliver hun af?» lagde jeg til med et langt Blik henpaa Stueuhret, uden at tænke paa, hvor sent den Stakkel var kommen tilro, men kun paa hvor rask og frisk hun var, saa den Strabads havde lidet at betyde.

Der kom hun, rødere i Kinderne end sædvanlig; men for mig en Aurora og yndigere end nogen af de ni Roser under Hatten.

Far fulgte hende ind. Han kjendte allerede min Kjærlighed, og det vil glæde ham, naar han ser, jeg her 7 Aar efter skriver, at den varer endnu. Han kjendte den, fordi han i Byen havde truffet mig i Fortvivlelse over en Hindring, jeg havde opdaget med en Sorg, som maa ligne Minørernes, naar de efter Maaneders Arbeide, støder paa Fjeld i Løbegravene.

Jeg nød nogle paradisiske Dage, hvori jeg kunde gaa forbi de «sammenvoksede Trær» uden at skotte til dem. Hver Time den Dag steg hun i Yndest, indtil det om Aftenen hed: «Men hvor kunde du, Henrik, gjøre et saa fornuftigt Valg?» — et Spørgsmaal, som jeg tror, jeg gjorde ret i at optage som Artighedernes Kulmination, og som jeg besvarede: «Jo, vi var tre blinde om det, først Amor, saa Tilfældet, og saa jeg.»

Men saa blind var jeg ikke, at jeg ikke lagde Mærke til, hvorledes hun ogsaa forstod at vinde andres Hjerter end mit. Bondekonerne udtrykte, hvor godt de likte «han Henriks Kjæreste», ved at beskue hende fra alle Kanter, strygende hende nedover Klæderne — kort jeg levede nogle Dage saa søde, som om de havde været beskinnede af min Syttenaars Sol. En Mængde Elskovsdigte fik sin Tilværelse ude i Naturen, og hvor glædede det mig at opdage, at min Brud elskede og forstod at vurdere Poesi.

*

P. S. Jeg tror, der i det foregaaende indeholdes ret fornuftige Anskuelser om, hvad Egenskaber man bør søge hos en tilkom-

mende Hustru. Kvinder, som besidder dem, kan man ligne med ægte Instrumenter; de vil ikke, som saa mange andre, efter ganske faa Ægteskabsaar, miste Klang og Strenge. Men der er et Strøg af Kvindehjertet, naar dette er fuldkommen organiseret, som i Følelsernes Veksel maa ligne Æolsharpens lette og instinktrigtige Anklang under Vindens Bølgen. Og dette gjør Kjærligheden evig frisk og udødelig.

Idag, da jeg havde skrevet til dette sidste Postskriptum, anstillede jeg en Prøve med min Kone, om denne hellige Naturharpe endnu havde sine Strenges Letbevægelighed og Renhed som i Pigedagene.

«Tag disse Skisser,» sagde jeg til hende, «og læs dem for dig selv i dit Kammer en efter en.»

Hulkende bragte hun mig igjen den første, leende den anden; ved den tredie sagde hun: «Jeg har leet, Henrik; men jeg er lidt skinsyg paa din deltagende Skygge. Jeg skal svæve om dig!» Om den fjerde sagde hun, at hun ikke vidste, om hun skulde le eller græde; den femte bragte mig et Kys med de Ord: «Saaledes skal netop unge Mennesker være»; den sjette bragte hun tilbage med det alvorligste Ansigt og det ømmeste Haandtryk af Verden; men da hun kom med den syvende og sidste indtil dette Postskriptum, da faldt hun mig om Halsen med Smil og Taarer og sagde: «Ja, Henrik, ja! vor Kjærlighedshistorie varer endnu.»

---

8. Fortale, hvor Fortale aldrig før har staaet.

Men i Alverden, hvad kan nu dette Skriftemaal nytte til? hvorfor saaledes nedskrive sine egne Daarskaber og lidet betydende Hændelser, ville være Humorist paa Sottesengen og gjøre sig til Nar for Publikum i sine sidste Levedage? *Sic tacuisses, Philosophus mansisses!*»

Denne vægtige og velmente Indvending gjorde en Ven af mig, som vel pleiede at rose sig af, at han aldrig havde læst en Mor-

skabsbog eller en Poesi, siden han slap Chrestomathien, men som dog havde et Navn inden vor lille literære Verden baade som lærd Jurist og Filolog. Han havde nemlig for en af vore Boghandlere excerperet en juridisk Styverfænger-Haandbog, og ofte havde man set statsreslige Afhandlinger med hans Navn *over* i Aviserne, spækkede med latinske citater, skjønt disse rigtignok var af det mest forslidte Slags. Han lagde ogsaa nu til: *Memento mori!* Men — *audiatur & altera pars!*

Ved et besynderligt Sammentræf havde jeg allerede forud samme Dag faaet en Mængde Trøstpiller ind af samme Art som hans «*Memento mori*» og «Humorist paa Sottesengen». En gammel Jomfru havde gjort mig en Visit om Formiddagen; da hun kom i Døren og fik se mit afmagrede, blege Fjæs, slog hun Hænderne sammen og skreg: «Naa du skinbarlige Død i Aabenbaringen!» Da hun saa, jeg havde en Tobakspibe ved Sengen, bemærkede hun kjærlig: «Ak ja, salig Presten røgte ogsaa til det sidste, og det vilde være Synd at negte Dem den lille Nydelse, naar De finder Smag i den;» og da jeg hostede, fandt hun, at jeg hostede ganske som hendes Søskendebarn Kjøbmand Pedersen, «som døde i forrige Maaned af samme Syge.» «Ja akkurat saa lyder Deres Hoste som hans — akkurat som naar jeg hører vor Pige Malene banke vaade Klæder.»

Efter denne naive Jomfru var der der kommen en Departements-Embedsmand, som jeg vidste syntes godt om min Post. Det første, han gjorde, var at styrte over mig og rive mig Piben af Munden, kaldende mig en rasende, der gjorde Synd imod Fædrelandet ved saaledes at dræbe mig o. s. v. Men hans Komplimenter var saa overdrevne og hans Adfærd saa teatralsk, at jeg besluttede at sondere ham noget dybere. Idet jeg forsikrede, at der intet Livshaab var tilbage for mig, ytrede jeg den faste Overbevisning, at ingen kunde erholde Embedet uden han. «Du *maa* og *skal* ikke dø,» svarede han med Eftertryk. «Jo jeg dør,» sagde jeg med endnu større Eftertryk, «jeg har nu skrevet saa ofte paa Vers, at jeg skal dø, at jeg maa gjøre det for Anstændigheds Skyld.» Disse Ord: »Du maa og skal ikke dø!» og «Jo jeg

dør!» faldt tre eller fire Gange mellem os, og hvergang vendte jeg mig til Siden ligesom forat hoste, men egentlig forat iagttage hans Ansigt, naar han troede sig ubemærket, og — et Smil spillede om den ene Mundvinkel, et Smil, som en Giftblanders, der ser de første Symptomer. Jeg havde med et saa vellykket Alvor overtydet ham om, at ingen anden end han kunde faa Posten, at han virkelig troede det. Troen paa den snare Vakance medbragte han selv.

Mod Aften fik jeg nu min lærde og oprigtige Vens beroligende Piller, saa det kunde være nok for en Dag.

Men det var det «*Audiatur et altera pars*», hvormed han saa humant indbød mig til at forsvare Udgivelsen af disse Skisser.

«*Pro primo* — svarede jeg da i samme Stil — *dum nihil habemus majus, calamo ludimus. Pro secundo* kan jeg sige med gamle Phædrus:

> *Duplex libelli dos est, quod risom movet,*
> *et quod prudenti vitam consilio monet.*

Og endelig *pro tertia & ultimo* har jeg nedskrevet de Skisser, hvorved der kan være Tale om at gjøre sig selv til Nar, til Underholdning for en melankolsk Ven, en theologisk Kandidat, som havde været ulykkelig i Kjærlighed og stundom, naar en vis Underlivs-Sygdom stødte til, gik svanger med den Plan at skyde sig en Kugle for Panden. Jeg sendte ham hver Dag en af mine egne Kjærlighedshistorier, saaledes som de her ses at følge efter hinanden. Den første Skisse syntes, ligesom den kraftige Sundhedsbrønds Vand, at forværre Tilstanden og at virke mod, hvad den skulde fremme; thi jeg fik en Billet fra ham, hvori han ytrede, at min Skisse havde ladet ham føle al Lykkes Forgjængelighed med saadan Bitterhed, at han alt havde ladet Pistolen, og at kun nogle pligtmæssig paahvilende Forretninger tvang ham til at leve Morgendagen over. Jeg maatte da skynde mig at skrive Skissen Nr. 2, der foruden en Kurv med Porter under Navn af det Otteskillingsøl, jeg skriver om, bragte mig det Bud fra ham, at han havde trukket Kuglen udaf Pistolen.

Men da det kom mig ihu, at man skyder sig endnu bedre med løst Krudt, skyndte jeg mig at sende ham den tredie Dag af hans Paroxysme Skissen Nr. 3, som skaffede mig den glædelige Efterretning, at han havde skudt Pistolen af i Kakkelovnen, hvilket havde havt tilfølge, at samtlige halvtredssindstyve Beboere af det store Hus var styrtede ind i hans Værelse i den faste Tanke, at han virkelig havde gjort en Ulykke paa sig. Ved den Leilighed havde han ogsaa faaet høre flere ikke opmuntrende Udladelser ude paa Gangen, saasom af en Husholderske: «Hvad skal ogsaa slige ensomme Fugle i Verden?» af en Tjenestepige: «Se saa, nu skal man faa Pletter paa Gulvet, som man aldrig kan faa af!» af en Diskontør, der boede paa en fjerde Etages Kvist: «Djævelen og al Ulykke: han skylder mig fem Daler siden sidste Mandag — Renter og Kapital» o. s. v.

Men i en Vandkur pleier Doserne at øges paa mod Slutningen. Patienten fik altsaa endnu ovenpaa Aften efter Aften Skisserne 4, 5, 6 og 7. Og hvilke velsignede Følger! Efter den første kom han til mig og bevidnede sin Deltagelse med de Ord, at han godt kunde sætte sig ind i min fortvilede Stilling, og at han maatte tilstaa, at noget saa ubehageligt aldrig var mødt ham. Efter den anden lovede han mig en Skisse af en Scene, han ogsaa havde havt med en Prokurator, mod hvem min var en Engel. Efter den tredie sagde han: «Jeg forskaaner dig for at fortælle den — ti stille, min Ven!» Og efter den fjerde, Nr. 7, var han vel borte i flere Dage; men hvor forbausedes jeg ikke, da han med glædestraalende Aasyn traadte ind til mig, trak en Flaske Champagne, som maa have været synlig for alle paa Gaden, ud af Lommen og raabte: «Min Ven! min Ven! Tak for den sidste? Den har lært mig, at ogsaa jeg kan endnu blive lykkelig. Vi er jo lige gamle Kavalerer, og ved nøiere at gjennemgranske mig, har jeg ogsaa fundet, at det mindre var ubehagelige Erindringer end Modbydeligheden mod Pebersvende-Ensomheden, som plagede mig. Og da jeg ikke kan vente et Vagtel-Tilfælde i Ørkenen som dit, saa har jeg besluttet at se mig om, hvorved jeg da vil følge din Regel at tage et Par aandfulde og milde Øine som gode Diamanter i

Medgift. Mellem os, hviskede han, jeg har opdaget et saadant Par, og du skal idetmindste nippe til Glasset paa, at jeg maa være heldig; jeg skal nok tømme Flasken, saa oplagt er jeg.»

Den lærde Jurist var ikke altid meget heldig i at anvende sine latinske Alménsteder. Hvad han mente med det «*Rari nantes in gurgite vasto,*» hvormed han belagde mit altfor artige Skriftemaal, ved jeg saaledes ikke; men da han hørte til den ufordragelige Klasse af pedantiske Mennesker, som altid vil have opgivet Grunde og atter Grunde og det «rationelle» Grunde, som de kalder dem, af sine Venner, ja ofte ogsaa af fremmede, for hvad disse gjør og lader, saa maatte jeg døie følgende: «Nedskrive saadant for en Ven, kan passere; men for Publikum? Det er noget andet, naar f. Eks. jeg meddeler en juridisk eller filosofisk Afhandling. Saadant er for Publikum. Det er til Publikums Nytte.»

«Ogsaa min Hensigt med Udgivelsen» — bemærkede jeg — «er at være endnu flere Mennesker, end min Ven, tilnytte, især unge, opvakte Mennesker af aabent Gemyt og Fantasi, nemlig ved forud at vise dem den Lidenskabs forfærdelige Magt, som de ganske vist skal henrives af, og dernæst ogsaa dennes virkelige Ulykkesoffere ved at trøste dem med, at det dog aldrig har gaaet dem saa galt som mig. Naar jeg tænker mig lidt tilbage, da kan jeg erindre tre Bekjendte, som har taget sig afdage af ulykkelig Kjærlighed, og fire, som af samme Grund er blevet Fyldesvin. Af de Halvsnes Bekjendte, som jeg har Grund til at tro giftede sig af virkelig Kjærlighed, lever maaske kun to lykkeligt. En, ved jeg, blev ødelagt allerede i det tredie Aar, fordi hans Kone ikke forstod sig det mindste paa Husholdningen; Nr. to gik tilgrunde ved Drik, da han maatte søge offentlige Steder for Skiddenheds Skyld hjemme; Nr. tre sank under de Byrder, den elskedes Familie lagde paa ham med Endossementer og Akcepter; Nr. fire fik graa Haar og krum Ryg under Tøffelen; Nr. fem blev ødelagt ved sin unge Kones Hang til Pynt og Fornøielser; Nr. seks bærer alt Mærker af Husdrik, hvilket skal komme af, at der kommer hyppig Selskab til hans Kone, som han ikke liker, og da ved han intet

andet Raad end at lave Grog paa egen Haand; No. syv paastaar man har foretrukket Amerika for Ægtestandens Paradis, og Nr. otte, som i Forlovelsesdagene skrev de nydelige Vers i Aviserne til sin Kjæreste, paastaaes at være utro ifølge *jus talionis*.

De andre Skisser, jeg vil skrive, er ogsaa til Nytte og Advarsel i andre Henseender, hvor et varmt Hjerte let kan koge over; andre kun til Fornøielse. Bogen burde hede: «For Ungdommen«.

«Ei! jeg har ikke læst en Morskabsbog siden Godmand, tror jeg,» greb Juristen her Anledningen til at bemærke. «Men lad gaa! *Imprimatur!* Forat friske paa Aanden, skal jeg sende dig en yderst interessant Afhandling om Grundlovens rette Forstand af § 96.»

Min lærde Vens *Imprimatur*! skyldes det da, at disse Skisser ser Lyset; thi naar han, der var streng som en Gottscheden, ikke fandt noget derimod, saa kunde jeg vel vove det for andre.

«Men,» lagde han til, «*timeo Danaos & dona ferentes,*» hvormed han mente, at Kritikusserne var at frygte.

«Mig selv vil de i det mindste neppe ramme,» mente jeg.

«*De mortuis nil nisi bene,*» nikkede min trøstrige Ven i Døren.

---

9. Barndomserindringer.

Da ingen af disse Skisser kan kaldes Bagatel i Modsætning til de andre, saasom de samtlige er det og ikke gjør Krav paa at stilles høiere som Underholdningsmiddel, end f. Eks. Hasselnødder og anden Knækkemad i en ledig Time, saa lader jeg dem gaa med.

Den første af disse Erindringer gaar vist tilbage til mit 3die Aar, forsaavidt Børn i Regelen allerede da kan gaa et Stykke Vei, og falder altsaa sammen omtrent med den om de første Bukser, hvilken staar med samme Friskhed for min Hukommelse.

Jeg var med mine Forældre paa det yndige Kjos ved Kristianssand, og var taget med paa en Spadsertur i den engelske Park. Med ét befinder jeg mig alene og midt for en lodret Klippevæg, der glimrede i alle Farver af store Krystaller. Det var ligesom om to Træer bøiede sig tilside og viste mig den.

I Førstningen blev jeg bange; men omsider overlod jeg mig til Beskuelsen af al den Herlighed, og ligetil nu staar det herlige Syn for mig i sin første Friskhed. Hvergang jeg har seet gjennem et Glasprisma eller et Kaleidoskop, har jeg maattet erindre det. Men sligt har blot kunnet vække Erindringen, ikke naa Synets Pragt.

Nogle Aar ældre søgte jeg efter Stedet, men forgjæves; og ingen vilde tro min Fortælling uden lang Tid efter en Barnepige for mine Søskende — én, som hver Gang Uglen skreg, eller en Hund tudede om Natten, sukkede «Jøssu Navn!» saa bestemt som en Klokkers Prosit følger efter Prestens Nysen. Hun erklærede for vist, at jeg havde været taget i Berg, og at det var derfor, åt jeg var saa klog.

Mellem 4 og 5 Aar har jeg vel været, da jeg en Søndag Eftermiddag var ranglet med nogle Tjenestefolk og havde trukket min neppe 3 Aar gamle Broder med mig en Fjerdingvei eller mindre udenfor Kristianssands By. Endelig faldt det mig ind at vende tilbage; men da syntes Veien mig saa lang, at jeg umuligt vilde kunne række hjem. En Angst betog mig, uagtet jeg havde den slagne Landevei for mig, og Byen alt var synlig. Jeg mistvilede om at slippe frem af Mangel paa Kraft, og vi skulde forbi en Sandgrop med en Sten paa Bunden, af hvem der skulde springe en Hund frem, naar nogen slog paa Stenen. Dette Vovestykke havde jeg engang gjort og heldigen salveret mig uden at se nogen Hund; men om at den var der, tvilede jeg ikke, og «nu skal du se,» tænkte jeg med Rædsel, «at han tager din lille Broder, naar vi kommer forbi, og hvad skal jeg saa sige til Far og Mor?» Jeg vilde bede — men jeg vidste ikke til hvem — om Frelse for mig og min Broder. Da faldt det mig ind: Han maa bede som den mindste og uskyldigste, og saa tvang jeg Stak-

kelen ved at lugge ham til paaknæ midt i den støvede Landevei at folde sine Hænder mod Solen, der just stod i Horisonten, med Bøn til den om at hjælpe os til Byen. Men det vilde ikke gaa; jeg maatte da diktere, og den Vesle plapre efter. Bortvendt tilsagde jeg ham da omtrent følgende Bøn, der kom frem under idelig Flæben:

«Kjære vakre Sol! gaa ikke ned, men følg os to ulykkelige smaa til Byen, uden at vi møder nogen Ko eller Gjedebuk! Gjør du det, skal vi altid elske og tilbede, Amen!»

Altsaa komplet Afguderi. Men Bønnen gjorde sin Virkning saa godt som nogen anden; thi styrket og munter vandrede jeg derpaa videre til Byen. Forbederen fremdeles flæbende.

*

Fem Aar var jeg vel, da jeg engang mellem en hel Del andre Smaagutter lænede mig paa Rækværket til Opgangen til Galleriet i Kristianssands Theater. En Bekjendt af min Far kom just opad Trappen, og da han saa, at jeg havde syet et Kors af Guldgaloner paa min Trøie, tog han mig i Toppen og spurgte: »Nu, Henrik, hvad Slags stor Mand vil du blive, naar du alt nu begynder med en Ridderorden?»

«Minister!» svarede jeg.

«Det er forlidet; hvorfor ikke Konge?»

«Nei, for da regjerer jeg Kongen.»

Jeg maa have læst noget om Richelieu eller Mazarin. Men dersom din Søn sætter Kors paa sine Klæder, saa spræt dem af; thi de betyder ikke noget godt hos ham selv, og af sine Kamerater bliver han betragtet som Drømmeren Josef mellem sine Brødre.

---

10. Fra Slyngelaarene.

Skamfuld og pøniterende inskriberer jeg saaledes denne Skisse; og uden det turde jeg ikke fortælle følgende Uglspeils-Streg, hvoraf

der ikke kan hentes anden Lærdom end den, at Folketroen holder det for en større Ugudelighed at kaste rent Vand paa Folk end skiddent.

Da jeg omtrent havde faaet Cicero fat, logerede jeg hos en gammel Madam med hendes endnu mere forældet udseende Datter. Byen var dengang langt rigeligere udstyret med Karrikaturer end nu, og især syntes de at indehave Æresposterne i Borgerskabet. Til dette hørte vel ikke den Helt, jeg har at fremføre i denne lille Komedie, men det var som sagt rigt nok. og han havde i sin Tid gjort Figur deri, skjønt uden ved Afskeden at opnaa en Titel, som kunde overstraale den, han allerede kunde bære og bar som i sin Tid Medbestyrer af et Slags Livrenteselskab. Dette havde for Livstid tillagt Hr. Garvermester Pripstrup Ærestitelen af Direktør, og han var Direktør Pripstrup hele Dagen fra 10 om Morgenen til 10 om Aftenen for alle og enhver i sin store hvide Gaard nær mit Logis, men fra 10 om Aftenen til 10 om Morgenen var han Garvermester Pripstrup i sin forfaldne Haandværksgaard paa en anden Kant af Byen. Det nyttede ingen at ville forveksle disse to Personligheder. Kom der en Mand til den hvide Gaard og spurgte efter Garvermester Pripstrup, blev der svaret, at der ingen saadan boede der; men at der i Grænsen boede en af dette Navn. Og saa omvendt, om man i Gaarden i Grænsen spurgte efter Direktør Pripstrup. Med ubøielig Haardhed blev denne Dublitet overholdt; præcis paa Minuttet skede Omskiftningen.

Saaledes hørte jeg da hver Aften præcis Kl. 10 mindre end 4 Minutter den i dette Øieblik titelløses afmaalte Fodtrin. Paa en bestemt flad Sten pleiede han at træde ind paa Fortauget og at følge dette lige under mit Vindu til en vis anden Sten, hvor han atter slap ud paa Gaden. Jeg besluttede at forsøge hans og min egen Akkuratesse; satte min Vaskevandsbolle i det halvaabne Vindu og lagde et Uhr paa Bordet. Jeg hørte alt Fodtrinene. «Staa dog op, Gut!» raabte jeg til min Kontubernal, som alt havde lagt sig for at være udenfor alt. «Jeg kan ikke,» svarede han, «for jeg ligger og holder en Rotte, jeg har fanget i Sengen, i Rumpen!

Kom og hjælp mig!» Hver maatte hjælpe sig selv. Klokken var 10 mindre end 4 Minutter og Fodtrinene altsaa lige under Vinduet; ligesaa præcis blev Vaske-Vandsbollen, uden at noget Ansigt viste sig, øst ud, og ligesaa præcis traf Styrtebadet vedkommende paa Skallen.

«Hoho, Gokarl!» skrællede en fortørket Stemme. «Bi til imorgen, saa skal vi nok faa vide, hvem der bor der.»

Præcis om Morgenen, da han gik fra Haandværksgaarden til Direktørhotellet, saa jeg ham svinge indad Porten, og Standretten blev sat.

«Ak, vi véd det alt, Hr. Direktør,» jamrede Kvinderne. «Havde det endda ikke været rent Vand, for det er en gyselig Ugudelighed.»

«Hvis Søn er Knægten?» spurgte Direktøren, idet han bankede i Gulvet med sit høie Spanskrør. «Jeg skal saamen skrive et Alvorsbrev til hans Hr. **Fader.**»

«Aa, han er en Søn af . . .»

«Stille, Madam! Stille, Jomfru!» udbrød jeg; «det vedkommer ikke Sagen, for jeg har hverken kastet rent eller skiddent Vand paa noget *Menneske.*»

«Naa!» udbrød alle tre paa én Gang.

Alene en Duperen indsaa jeg kunde frelse mig; og saa strømmede der da ud af min Mund følgende Forsvar, hentet fra den Dialektik, Disciplene dyrkede paa egen Haand: «Læg Mærke dertil, ikke paa noget Menneske, som har kunnet tage en saadan Fornærmelse til sig. Hver Aften præcis Kl. 10 mindre end 4 Minutter hørte jeg nok de samme Fodtrin, og om jeg nu vilde undersøge, hvem det var, uvidende om, hvem det var? Men jeg har ikke faaet at vide, hvem det var, og ingen kan vide, hvem det var . . .»

«Mig! Mig!» brølede Direktøren, truende med Stokken — «mig, Direktør Pripstrup!»

«Og det siger De selv?» vedblev jeg; «men jeg benægter det. Jeg ved, at Direktør Pripstrup eksisterer her borte i Gaden og Garvermester Pripstrup — begge respektable Folk — i Grænsen, og at begge dog er samme Person. Det kan være nok med

denne Dublicitet, men at erkjende Triplicitet vilde være for galt. Der eksisterer ingen Hr. Pripstrup uden paa hine to Steder. Alle henvises til en af dem, eftersom de har at bestille med nogen af Pripstruperne. Personen paa Gaden, som skal have faaet Vandet over sig, kan kun være et Fantom, udstoppet af Umuligheder, Benegtelser, Uvisheder, Posito'er, falske Syllogismer, Galskaber, Modsigelser, Syner, Hallucinationer og Nonsens . . .»

Saaledes gik Talen, hurtig som en Sagrende, rivende som en Uhrfjer, der løber af.

«Madam!» harkede den gamle Mand. «Jeg anbefaler mig, da jeg ser her er en Feiltagelse. Ærbødige Tjener!»

Jeg var fri, og min Vertinde sjæleglad over, at det gik saadan over; men nogen Forklaring over, hvorfor det skulde være værre at slaa rent Vand over en Mand end f. Eks. en Natpotte, erholdt jeg ikke. De havde altid hørt det, sagde de.

II. Dies iræ.

At komme ikast med en Prokurator er at tirre en Hugorm i sit Rede; men at rage ud for Militære er at faa en Bisværm over sig.

Jeg havde fornærmet en høiadelig Kavalleriofficer, Brigadechefens egen Søn, ved at invitere ham til mig sammen med nogle simplere Karrikaturer. Slyngelaarene hører ikke altid op med Skoleaarene. Men før det var bleven lyst Morgenen efter, bragte ogsaa to Officerer mig en Udfordring, som jeg undslog mig for paa en Maade, der lod Officererne gaa bort i godt Lune.

De maa endog have ladet sig henrive til Hop deraf; thi neppe var de borte, før min Vert kom ind ganske fortvilet over, at de havde hoppet over nogle Rækker ferskt Brød, som laa paa Gulvet. Dette fik jeg da at vide var i Folkeovertroen ligesaastor en Ugudelighed som at kaste rent Vand paa Folk istedetfor skiddent.

«Brødene faar jeg sælge til Kreti og Pleti,» jamrede Husfatter; «i mit Hus skal ikke ét blive spist.» «Kjære Hr. Hansen,» sagde jeg, «vær vis paa, at kommer der nogen Ulykke af den Ugudelighed, saa vil den gaa ud over mig.»

Med denne Streg skjærer jeg ellers al Forbindelse af mellem ovenstaaende, som passerede Vinteren 1828, og den Historie, jeg nu skal fortælle, som først fandt Sted paa Eksercerpladsen Gardermoen paa den mest glimrende Septemberdag samme Aars Høst. Dagens Skjønhed og Kavalleribrigadens Afmønstring havde lokket en Mængde fra de tilgrænsende Bygder did, og ogsaa jeg styrede af, da jeg just befandt mig paa en Hjemreise fra Kristiania og altid har havt den daarlige Skik at ville tage alt med. (Med behørigt Eftertryk bemærket af Palle).

Jeg var tilhest; men da der er bleven ytret i et Indlæg i den Sag, som fulgte efter mit Besøg paa Gardermoen, den ypperlige Retfærdighedsgrundsætning, at jeg var saaledes ekviperet, at deri var Undskyldning for angjældende, om jeg havde lidt Uret: saa vil jeg underrette om, at om Leiehesten end var en Rosinante, saa bestod Rideekvipagen i en endnu vel konditioneret Oberstsadel fra 1788 af hvidt Klæde eller Fløiel, og min Dragt ellers i en grøn Frak.

Saaledes kom jeg ind paa Pladsen, og saaledes red jeg omkring i Fred til henimod Middag. Ved det Pas lader jeg min Hest gaa Skridt for Skridt og langs Leiren, følgende Strømmen af en Mængde Folk, som der bevægede sig ligesom paa et Marked; men med ét bortvises jeg af en Skildvagt, fordi jeg skulde være indenfor Leirlinjen, som neppe var synlig. Da jeg forgjæves forlangte, at man da ogsaa skulde forbyde andre at gaa og ride der, hvor det blev mig forbudt, tog jeg Post netop udenfor Leirlinjen ligeved Skildvagten for at oppebie en Officers Tilbagekomst fra Eksercitserne til Leiren. Men —

Napoleon sin Alder tælled efter Seire
der gives andre Helte, som tæller efter Leire —

og saaledes vedvarede Øvelserne uden saadant Pusterum, at nogen Officer kunde komme tilbage.

Solen stak imidlertid noget forfærdelig; men jeg blev holdende, siden jeg alt havde biet saalænge, og der havde samlet sig Folk omkring mig. Jeg blev utaalelig tørst; en Civilist tilbød sig at hente en Flaske Øl; jeg vilde ikke drikke den paa Hesten; fik Tilladelse af Skildvagten at gjøre det i eller bag Vagtteltet; stiger *bona fide* af Hesten og gaar med min Flaske over Leirlinien; men neppe var jeg avanceret nogle Skridt, før Overjægeren i Vagtteltet, som oftere havde fornærmet mig under mit Ophold ved Leirlinjen, styrter imod mig brølende, med Pallasken over mit Hoved: «Hvad! vil du drikke i Vagtteltet?» Instinktmæssig løfter jeg Flasken op til Beskyttelse. «Hvad! vil du slaa?» raabte den brutale Barbar og — Pallasken falder paa mine Skuldre. Det sortnede for mine Øine, skjønt jeg beholdt saamegen Sans tilbage, at jeg ikke indlod mig paa at fegte med saa ulige Vaaben; og ganske vist havde han hugget mig ned; thi fuld var Karlen, saavidt jeg kunde se. Hele Tiden var der ogsaa et lystigt Leben at høre inde i Vagtteltet. Jeg steg tilhest igjen, efterat have skudt til Vidner, og ventede endnu taalmodig flere Timer, før Eksercitsen ophørte, og Officererne kom tilbage.

Men nu begyndte andre, men ikke mindre smertelige Lidelser. Jeg blev vist fra Herodes til Pilatus den hele Leir igjennem, uden at nogen vilde vise min Sag nogen Opmærksomhed. At faa et Rap paa en Afmønstringsdag, mente man var en Bagatel. Desuden skulde man nu til Taffels hos Generalen . . . Maroder! Barbervand! o. s. v. Alle var saa enige, og flere Officerer krydsede mig i Leirgaderne med saa triumferende Mine, at jeg ikke negter for, at Tanken faldt mig ind, at jeg led for hine Husbrøds krænkede Hellighed.

Jeg var reden ind paa Pladsen som en fri Mand; jeg tog bort som en vanæret Træl.

Da jeg ikke kunde faa Sagen behandlet arbitrært, klagede jeg. Generalen med sin tusind Mand sterke Brigade mente, at han

ikke vilde kunne eksercere i Fred, saafremt der ikke blev nedsat en ekstraordinær halv militær, halv civil Kommission. Regjeringen gjorde, som Generalen vilde. Palle engageredes af Officererne privat imod mig foruden Referenten, og han skrev etIndlæg, hvori han skrydede af sin store Lyst til at være bleven Militær, og hvori han svor at ødelægge min Velfærd, og som han skal have overrakt Generalen i nitid Afskrift, Guldsnit og blaat Pragtbind. Men Generalen skal have fældet den Kritik, at han heller vilde være i mine Klæder end Forfatterens. Men det vilde jeg ikke ønske Generalen for de vakre Ords Skyld. Thi Palle vidste at gjøre Klæderne gloende paa Kroppen som Herkules's forgiftede Skjorte. Idetmindste vidste han at jage mig Blodet til Yderdelene og saa tilbage i Hjertet igjen, som naar man pumper. Engang erindrer jeg det skede, da han tvang den høie Kommission til at forelægge en Kaptein, jeg af og til besøgte, slige Spørgsmaal:

1) Pleier Kapteinen at byde W. et Glas Grog, naar han gjør Deponenten Aftenbesøg?

2) Drikker W. udertiden to?

3) Finder ikke W. ofte, at Groggen er for slap, saa han blander i? o. s. v.

En anden Retsdag havde Palle fundet paa noget nyt, der ogsaa kunde lade mig synes, at jeg havde Herkules's Skjorte paa. Han hviskede mig nemlig i Øret: «Tror De ikke, det vil gjøre godt ved Deres gamle Far, som sidder derborte, om jeg nu i hans bedste Sognemænds Midte lader spørge, om ingen af dem tror, at De ikke er saa ganske svenderen længer. Hihihi!» Jeg kaldte straks det militære Medlem ud af Retten og meddelte ham Palles Forehavende. Haaret, syntes jeg, bevægede sig paa hans Hoved; og han fik ogsaa stagget Palle.

Jeg havde kaldt en Opfordring til et Almuemøde for at grundlægge en Bogsamling en «Budstikke». — Palle gjorde mig hed igjen ved at paastaa Livsstraf eller Slaveri for saadan Gjerning.

Nei, Generalen vilde ikke have fundet sig i mine Klæder. Og nu hertil at blive trukket om i alle Bygder i fem Aar, indtil Sagen indankedes af Regjeringen i 1833 for Høiesteret. Og denne

fandt en Mulkt af 30 Spd. passende for en Forseelse, som Brigade og Regjering havde holdt værd saa ekstraordinære Forfølgelser.

Forbandelsen for Brødene var endnu ikke forbi. Jeg plæderede selv min Sag og — bragte en ny Proces med mig ud af Døren. Idet jeg nemlig baner mig Vei igjennem Tilhørermængden, hvisker en Person, som var Palles, men ikke min, Ven, til mig: «Gratulerer med Talen!» og han faar i min oprørte Sindstemning en «Skurk» tilbage.

«Jeg hørte, hvad han sagde,» siger en til Gratulanten. «Jeg med», lægger en anden tjenstvillig Aand til; og saaledes havde jeg da en ny Proces ivente, før jeg kom udaf Døren. Det kom imidlertid til Forlig, da jeg vedgik, at jeg havde været i en saa oprørt Stemning, at mine Ord ikke burde tillægges nogen Vægt.

Efterspil.

Nogen Tid efterat jeg var kommen hjem, indfandt Lensmanden sig forat eksekvere Omkostningerne, som løb op i mange Hundreder. Jeg lagde en tysk Bibel frem som et Habengut, der for gode Kristne maatte være nok for hele Summen og mere til, (hvilket Lagrettet stiltiende syntes at erkjende) samt et Tableau af Grundloven med overstrøgen § 96, som jeg takserede for 2 Skillings Værdi.

«Jeg vil ikke give en dansk Skilling for den,» sagde en af Lagrettet, en gammel ypperlig Karl af en Løitnant fra Dansketiden, «naar den har slig Smøre paa sig.»

---

12. Portvin og Vrede er to om en Mand, og altsaa formeget.

«Du her?»

«Du her?»

«*Garçon!* to Glas Portvin for mig. Store!»

«To for mig ovenpaa. Ditto!»

Hvem skulde jeg træffe hos Konditor Louis i Kristiania paa en Gjennemreise uden min gamle Skolekammerat og Kontubernal Frants Hansen, som jeg ikke havde set i flere Aar — han, som havde fanget Rotten i Sengen?

«Nu, hvor staar sig? Skaal!»

«Aa staar sig slet nok; men jeg tænker, det gaar bedre. Jeg skal nemlig straks videre tilhest med et Kreditiv paa 400 Daler i Lommen til Vallø Saltværk, som jeg skal forpagte sammen med vor gamle Kamerat Lassen og Værkets Forvalter.»

«Hohoho! Skaal paa det!»

«Nu ja,» vedblev jeg; man maa tage sig noget til. Jeg har for mit Tilskud tillige faaet det Tilbud at faa et godt Logis og en Seilbaad til min Disposition hele Sommeren over. Jeg tør da nok stryge Kysten langs engang nedover til dig. Du husker, dengang vi to alene tog en Seiltur ud paa Byfjorden her og lod saa staa til til Moss, fordi Vinden var god?»

«Jo da fik vi s'gu Skibskost ovenpaa, da vi efter tre Dages Forløb kom paa Skolen igjen. Jeg husker det nok — den fordømte Strøm i Mossefjorden, som vi maatte ro opimod, og Bjørnebærene, som vi maatte leve af, til vi kom til Drøbak — Vin saa og Fisk tilaftens — den Himmelstorm og Natten, som vi ikke vidste enten var mod eller med — og saa den rasende Seilads Dagen efter. Jo jeg husker det nok. Men har du læst «Morgenbladet» idag?» lagde min Ven til ganske gelassen.

«Det var netop det jeg vilde se, før jeg tog afsted igjen.»

«Der staar noget til dig fra din Uven i Eidsvold.»

Jeg greb Bladet, som en sulten Hund river et Ben til sig. En Departementsmand, som pleiede at tilbringe noget over den

halve Formiddag hos Louis, havde allerede vel saameget Fingre paa det som jeg; men med et «om Forladelse», hvori der laa al Bestemthedens Knurren, fik jeg det dog. «Død og al Ulykke,» udbrød jeg, medens røde Skyer brød frem paa Panden. — «Han kalder mig en Løgner, om jeg vover at sige ham noget paa. Det maa have Svar paa Stedet, ja, saasandt jeg lever! Den —! *Garçon!* to Glas Portvin af samme Slags.» Skyerne blev rødere. Jeg krammede Bladet og slængte det paa Bordet. Departementsmanden greb det med et ondskabsfuldt Grin. «Skaal!» sagde jeg. idet jeg stødte an med skjælvende Haand, rød i Panden, bleg i Ansigtet. «Skaal! jeg maa afsted.»

«Betænk dig!» sagde min Ven. «Hvem bryder sig vel om, hvad en Mand af hans Rygte siger?»

«Netop en slig en skal ikke vove det. Adjø!»

«En Lap Papir, Pen eller Blyant,» stønnede jeg nogle Minutter senere til «Morgenbladet»s daværende Redaktør. Jeg fik en Blyant og en Strimmel Papir, da han formodentlig troede, det gjaldt et almindeligt Avertissement.

«Skal *det* ind?» snøvlede Redaktøren, skydende Næsen i Veiret.

«Ind imorgen,» svarede jeg.

«Skal *det* ind, som det er?» snøvlede han igjen, skydende Næsen en Tomme høiere.

«Ja ved alle Engle og Djævle, det skal ind, som det er, og imorgen, om jeg maa bede.»

«Skal ske!» snøvlede han. synkende Næsen igjen.

Jeg tog ikke afsted den Dag, og den følgende befandt jeg mig — paa Tilbagereisen til Eidsvold. Tidlig om Morgenen havde allerede en af Landets ypperste Jurister indfundet sig hos mig med det alvorlige Raad at ile hjem for at sætte mig i Forsvarsstand.

«Havde De vist mig forud, hvad der staar i «Morgenbladet» idag,» sagde den brave Mand foran min Seng — «det skulde aldrig have lykkes Deres Modstander at faa Dem til saaledes at forløbe Dem. Jeg forudser en Proces, som vil koste Dem megen Ærgrelse, megen Tid og mange Penge, uden at De dog vil faa Bugt med ham.»

«Jeg er Dem meget taknemlig,» svarede jeg; «men jeg har hjemme altfor mange Anklagere mod Personen til at frygte for at have sagt formeget. Desuden maa jeg nu bestemt ned til Vallø Saltværk.»

«Tilbage, tilbage igjen maa og skal De!» vedblev den ædle Mand. Jeg blev ved mit, saa at han forlod mig synlig krænket.

Jeg laa og stirrede mod Loftet en Tid. En Time efter min faderlige Vens Bortgang var jeg hos ham. «Jeg reiser hjem igjen,» sagde jeg.

«Bravo!» sagde han. «Et Glas Portvin paa Reisen.»

«Tak! skjønt jeg tror, at Portvin har nogen Del i Avisstykket idag.»

«Saa erklær Portvin for Deres Fiende for Eftertiden, og tag nu et Glas Madeira isteden, og saa afsted. Gud være med Dem!»

«Han er altid med den gode Sag,» svarede jeg. «Farvel!»

«Saa er Fanden paa Modpartens,» lo han. «Farvel!»

Skjønt jeg ogsaa engang senere i mit Liv har gjort den Erfaring, at Portvin, saa svær og hed den er, isammen med Vrede afstedkommer Ulykker, saa gjorde jeg mig dog ikke videre Tanke om, at de tre Glas Portvin hos Louis kunde have nogen Del i mit Svar paa min Modparts Opfordring, før jeg mærkede, hvorledes mine Lanser under Processen, som ganske rigtig blæste op, brast som tørt Siv imod et Krokodillepanser.

Da erindrede jeg, at jeg havde været blussende rød i Panden, der hvor jeg læste Bladet, og jeg opkastede mig det Spørgsmaal: om det vel var Harme alene?

Mistanken maa i alle Tilfælde hvile paa de tre Glas Portvin om Morgenen, og da det er bekjendt, at jeg slap flaaet, men Modparten hel og glat som en Aal, ud af Processen, bør det være nok til at afskrække fra at sætte Portvin til Blodet, naar det koger. Brændevin er mindre farligt. Almindeligvis følger Øl ovenpaa og saa Piben, og har man Piben fat, er man frelst. Med den i Munden kan man læse meget nærgaaende Ord uden at fare op. Man læser nemlig idetmindste to Gange for ikke straks at give Slip paa Piben.

---

13. Min Ven Kandidatens Forsøg i Skissen.

Min Ven Kandidaten har holdt Ord og sendt mig en Skisse, som jeg ikke tager i Betænkning at føie til mine egne, hvis Volumen Døden truer med at afkorte. Den indeholder nemlig, som de fleste af disse Skisser, den Moral, at hos gode Mennesker skriver deres største Daarskaber sig fra deres bedste og ædleste Følelser. I nærværende Skisse vil vi f. Eks. se, at en stor Godtroenhed ligner et enkelt nedfaldet Strøg af en ellers uindtagelig Fæstnings Volde. Børn kryber derover, og en Fiende vil kunne marschere ind med flyvende Faner og klingende Spil.

Min Ven Kandidaten skriver:

«Den Proces, du har været plaget med, Henrik, var imod min med Prokurator Ebenezer en Duel med Kjæmpegræs mod at slaa hinanden om Ørene med levende Hugorme. Men jeg har fortjent min Ulykke i denne Kamp mod Forbrydelsen og Underfundigheden og Kameraderiet; thi jeg har af Godtroenhed overantvordet min hele Reserve i Fiendens Hænder, og han tilintetgjorde den ogsaa straks — rigtignok med Tabet af egen «Ære og Samvittighed og Salighed», men naar Venner og agtede Mænd har snydt mig paa samme Pant, har jeg ikke Grund til at forundre mig eller at beklage mig over Skurken.

Men dette ulykkelige Øieblik var tillige et rædselsfuldt —

rædselsfuldere end det Midnattens, hvori jeg engang hørte en for et for mangfoldige Aar siden begaaet Giftmord mistænkt Persons Bekjendelser isøvne. «Giften» — sagde han tydeligt efter en delirerende Mumlen om alskens andre Ting — «Giften ligger i Vinduet». Og medens han sagde dette, sad han halvt opreist i Sengen og fægtede med Hænderne i Luften. Jeg laa paa en Gjæstereise i samme Værelse, men da jeg hørte hine Ord, da betog Rædselen mig, saa jeg sprang op og ilte derfra. Haarene stod upaatvilelig reist paa mit Hoved, da jeg famlede mig frem i Nattens Mørke med Klæderne i Haanden; men det samme Fænomen har rimeligvis ogsaa vist sig paa mit Hoved ved den anden rædselsfulde Aabenbarelse af Sjæleverdenens Mysterier, som jeg har oplevet. Synets Sans yder de mest levende Indtryk, og jeg gyste visselig da med dybere Skræk, uagtet det hændte midt paa Dagen.

«Midt paa lyse Dagen», pleier man at sige, og det lod sig nok sige med Hensyn til Tiden; thi det var ikke langt over Middag den 24de Septbr. Men i Thingstuen herskede et besynderligt, uhyggeligt gulagtigt Lys, som jeg tilskrev Afglansen af et Lønnetræ udenfor, der endnu havde Størstedelen af sine gulnede Blade. Af og til hvirvlede Vinden enkelte affaldne opimod Vinduerne og holdt dem fast der en Stund som gjækkende Hænder — kort noget overordentlig uhyggeligt høstligt med en egen gusten Lysning hvilende over Scenen.

Den var, som sagt, Thingstuen. Sagen var netop optagen til Doms. Dommerne og Prokuratorerne var gaaede paa sine Værelser. Ingen andre befandt sig i Stuen uden begge Modparterne.

Da indskjød min onde Genius mig, at jeg skulde forsøge et moralsk Eksperiment.

Straks jeg var kommen i Kladdene med Hr. Ebenezer, havde nemlig en juridisk Embedsmand, som jeg ellers kun kjendte af et særdeles hæderligt Rygte, og som var bosat paa et Sted, hvor Hr. Ebenezer havde efterladt sig et særdeles slet Rygte som Fuldmægtig hos Fogden, skriftlig givet mig nogle Vink om en Forbrydelse, denne skulde have begaaet, hvis behørige Oplysning

maatte være mere end nok til at frigjøre mig og desuden tilstrækkelig til at skaffe min Hr. Urian paa Fæstningen, hvor han paastod jeg skulde hen for min Udladelses Skyld om Hs. pletløse Velbaarenhed.

Men jeg var traadt frem for Almuen, troede at have nok i, hvad den var kommen frem med, og havde derfor forsømt at gaa hin Angivelse paa Spor. Og i dette Øieblik faldt det ulyksalige Indfald mig ind, paa engang at vise min Modpart en Høimodighed og at forsøge paa, om jeg kunde faa Bagsiden at se paa hans Samvittighed.

«De tror kanske nu» — tiltalte jeg ham — «at jeg har forbrugt alt mit Artilleri imod Dem nu ved Underretten?»

«Ja ganske vist. De har nok intet sparet.»

«Jeg har noget svær Skyts tilbage; men som jeg ikke tror at komme til at behøve. Jeg skal derfor vise Dem denne Reserve, dersom De vil love mig paa den Ære og Samvittighed og Salighedshaab, De har, ikke engang at sige det til Deres Sagfører.»

Han lovede det høitidelig. Jeg nærmede mig ham lige under Øinene, saa ham skarpt i dem og sagde derpaa langsomt:

«De har i P— forfalsket en Domsprotokol.»

Virkningen var frygtelig. Det gustne, med den uhyggelige Lysning harmonerende, mefistofeliske Ansigt blev med ét kridhvidt; hver Nerve i det bævede som rørt af Galvanisme; Øinene blev glasagtige og blege. Og nu aabnede den sorte Mund sig i det hvide Ansigt for at le. Men hvilken Latter! Lungerne negtede Luft og Lyd. Saa maa ogsaa en Skygge kunne le. Mine Øine lukkede sig. Jeg udholdt ikke Synet. Jeg havde seet en Sjæl i Fordømmelsens Øieblik. Jeg hørte blot, at han styrtede ud af Værelset, opad Trappen til sin Sagførers Værelse.

To Minutter efter at jeg havde erholdt Løftet paa Ære og Samvittighed og Salighed om, at ikke engang denne skulde betroes noget af Sagen, var denne Gjenstand for en Raadslagning, som førte til — at den gik op i Røg.

«Fy!» sagde jeg til Prokuratoren og spyttede, da han igjen viste sig.

«Saa vigtig en Sag?» svarede han gnidende sine lange magre Fingre, saa det knagede i dem. «Men nu skal De se, hvor langt De skal komme.»

Da Sagen var tabt, tænkte jeg paa min Reserve. Der var ingen at finde. Hvor jeg sporede, fik jeg kun Rævelugten af, at der havde været nogen før mig.

P. S. Jeg har mulkteret mig paa en hvid strikket Nathue, hvormed jeg har dømt mig selv til at gaa hver 24de Septbr., og det med den nedover Øinene.»

---

14. Syttende Mai-Bekjendelser.

Sidste 17de Mai fik jeg en Grundknæk, fordi jeg endelig maatte se Fanetoget, og denne 17de Mai (og det er netop paa denne Dag i dette Aar, at jeg skriver dette) føler jeg Følgerne saa sterkt, at den sikkert bliver min sidste, hvis ikke et Underverk sker. Jeg kan altsaa uden Frygt for et Charivari og et Vindubombardement nedskrive den Bekjendelse, at jeg i de sidste 8—9 Aar aldrig har kjedet mig nogen Dag saameget som paa denne. Og det netop fordi man partout skulde være glad og stramt itrukken, i Bevægelse den hele Dag, og fordi man ikke kunde undgaa at blive overvældet med uhyre Kvanta af Drikkevarer og selv holde aabent Buffet. Navnlig skulde nu jeg være lystig, der havde været en Syttendemaimand i en saa udmærket Forstand, at Pøbelen kaldte mig Syttendemaikongen og amalgamerede mit Navn med Dagen. Det hændte vel og et Par Gange, at jeg maatte liste mig hjem for at lette noget paa det indtagne og saa atter vise et glad Ansigt, medens alle Nerver var nedslappede, og Benene værkede.

Forskjelligheden af de nydte Drikkesorter voldte almindelig en voldsom Katzenjammer den 18de, og at denne var og rimeligvis

endnu er temmelig almindelig, røbes af det Ord, denne Dag har faaet paa sig, nemlig at den er «den slemmeste Dag i Aaret».

Endog i de Aar, jeg blev udskreget som en Forræder, maatte jeg vise mig festlig og fornøiet; thi jeg vidste, at Folkets Masse ikke troede Bagvaskelsen. Ingen 17de Mai gik heller, uden at jeg fik et Hurra, bragt mig i min Bolig af Skarer, som mine tilstedeværende Venner forsikrede saa meget anstændige ud. Den største pleiede at fylde Altanen udenfor, naar vi sad ved Aftensbordet. og da brugte jeg Servietten til at skjule min Forlegenhed med, naar jeg maatte ud og takke. Jeg svingede da af alle Kræfter med den, istedenfor en Tale, som jeg mærkede, de gode Folk vented. Men det var mig umuligt. Fjæren paa Bagvaskelsens Pil, som stak mig i Hjertet, saa de hvide Rødder hang ud, krislede mig bestandig i Halsen, saa Talen kun blev til en Hosten.

Det er min faste Overbevisning, at alle de Kunster, man i de senere Aar har fundet paa for at holde Liv i Dagen, netop tærer paa dens Liv. Jeg synes endnu at se de maabende Ansigter, hvori Kjedsomheden stod malet med lange Træk. gloende fra Fæstningsvolde og Brygger efter Kaproerbaadene. Det haglede og var surt Veir nogle Dage efter hinanden; men hvem turde vel gaa hjem straks? Det nye Paafund med Fanetoget vilde være det bedste, dersom det ikke allerede ved Gjentagelse ved andre Leiligheder var bleven til en Slags Uddragning af Jacob v. Thyboes Sværd. Den lede Laugsaand stikker ogsaa frem i disse Standere; og der er saameget deraf i Norges Hovedstad i Aaret 1845, at Byen vilde lugte ligesaa meget af den, dersom den røg af Piben paa hvert Hus, hvori den findes, som Smaagaderne lugter af stegt Makrel i Makreltiden ved Aftenstid.

Hertil var jeg kommen, da jeg blev overfaldt af et saa overordentligt Ildebefindende, at jeg endog opgav Haabet om at faa endt denne enkelte Skisse, ikke at tale om Resten. Først nu den følgende Dag kan jeg fuldføre disse matte Linjer efter at være

styrket baade med Nafta og den Grifsithske Jernmikstur med Myrrha.

«Saadant vilde jeg ikke vove at skrive,» sagde min Ven Kandidaten, hvem jeg havde ladet læse den afbrudte Syttendemai-Bekjendelse. «Du vil komme til at passere for en Dagens Fiende og Forræder og faa mærke dette paa mange Maader.»

«Gaa hen og undersøg det store røde Futteral der paa Pulten! se og læs!» stønnede jeg. Forundret tog han frem deraf en 9 Tommer høi og derefter proportioneret, indvendig forgyldt Sølvpokal og læste:

«XVIIde-Mai-Pokal.
En Amindelse til Eidsvoll
fra
Henrik Wergeland
18 17/5 45.

Gid 17de Mai, den velsignte blandt Dage,
bestandig maa skjønnere vende tilbage.

I Eidsvoll er Norriges Frihed fød.
Thi tøm der med Jubel dit Gyldenskjød!»

Han læste det til Formandskabet stilede Gavebrev, som endte med et «Leve Friheden! Gid dens Fødselsdag aldrig maa bli glemt paa dens Fødested!» lukkede Futteralet, greb min Haand og sagde leende: «Naa! du er da en ægte, uforbederlig Syttendemai-Gast.»

«Ungdomskjærlighed ruster ikke,» svarede jeg. «Ogsaa alt, hvad jeg har lidt for den? Den kan aldrig blive mig ligegyldig.»

«Men hvilke Triumfer har den ikke bragt dig?» F. Eks. i 1833, da du paa den herlige Morgen, omringet af Tusener af Folket og af Storthingets Flerhed, holdt Talen ved Krohgstøttens Afsløring.»

«Ak, alle de Æggedosis'er jeg maatte sluge Dagen udover!» stønnede jeg. «Men hør nu bare, hvad jeg har lidt paa og for denne Dag. 17de Mai 1829 fik jeg ikke alene et Sabelrap, men kom for Livstid paa det sorte Bret. Et andet Aar mistede jeg Hør-

selen til Julen, fordi man affyrede en i Jorden nedgravet Metalsvingbasse, hvorpaa jeg havde lagt mit trætte Hoved. Nok en 17de Mai fik jeg Armen af Led ved ikke at trække Tenen rapt nok til mig ved Affyringen af et Kongehul. En anden 17de Mai havde jeg nær revet Armen ganske fra Skulderen og spiddet saamange Mennesker, som der af tynde Studenter kunde gaa paa en almindelig Raketstang, d. e. efter min Beregning tolv, naar hver gives Tykkelsen af $^3/_4$ Kvarter, og Stangen er to Alen lang. Man kunde ikke faa Raketten af, hvorfor jeg tog mit Piberør af og holdt Raketten horisontalt i venstre Haand, medens jeg holdt Pibehovedet til Fængkrudtet og blæste til. En Ildsky, som borttog Øienbryn, Øienhaar, Pandehaar samt Skjæggets Førstegrøde, blindede mig i de første Øieblik; men hvor forfærdedes jeg, da jeg fik at vide, at Raketten var faret midt imellem en Sværm Kamerater og mod Husvæggen, som den paa et hængende Haar havde stukket i Brand. Kun mit skrækkelige Udseende og det fra Julen hentede Sprichwort: «det er 17de Mai i hvad vi gjør,» afledede Forbitrelsen. Endnu en 17de Mai sprang jeg i Fjorden i fulde Klæder, fordi Baaden var overlæsset, og man erindrede om, at Frithjofs Helte pleiede at gjøre saa ved lignende Anledning. Er det nok?»

«Nok for en Mand,» svarede min rimelige Ven. (Juristen var min urimelige; og vil man lægge Mærke til Tingen, vil man finde, at Venner lader sig inddele saaledes). Men hvilken Triumf feirede du ikke i 1836, da du saa dit Stykke opført mellem de jublende Brødre? Jeg erindrer, du var saa glad, at du rev Trompeten fra vedkommende Orkestermand og gav et Mellemstykke til stor Rædsel for de indbudne Æresmedlemmer, som sad lige foran dig.»

»Men bagefter?» svarede jeg. «En Embedsmand, som erkjendte Stykkets Uskyldighed, sagde dog, at jeg havde gjort bedre i at lade det være under nærværende Spænding; det var altid en Demonstration, som vilde blive lagt Mærke til.»

«Hvilken Usling!» udbrød min Ven.

»Næste Aar gik jo ogsaa den navnkundige «Stockholmsfarer» over de samme Brædder, saa jeg nok viste, at jeg ikke erkjendte

Ængstelsessystemet,» bemærkede jeg. «Imidlertid dyppede jeg mig ikke blot selv i Sværtegryden ved det Stykke Arbeide, skjønt jeg vel neppe kunde blive sortere, end jeg allerede var; men de stakkels unge Mennesker, som tog Roller (den farligste var dog givet en afdanket dansk Skuespiller) kunde ogsaa let faa sig et Blis i Panden. En af dem vilde ogsaa til min Forfærdelse just i Aabningsøieblikket træde tilbage paa Grund af, at Vinen generede ham fra Middagsbordet. Ei — wiswas! ud i Kjøkkenet! — bøi Hovedet! — en Bøtte Vand styrtedes over — han erklærede sig ædru og saa vips ind paa Scenen. Stykket gik; jeg blæste atter i Trompeten; men bagefter? Ja saa blæste Den Constitutionelle og «Dagligt Allehanda.» Dette havde jeg forudset og havt den Klogskab at vælge et herligt Kobberstykke istedetfor 20 Daler i Honorar for Stykket, saa jeg gav de rasende Journalister en god Dag, hvergang jeg saa paa det. Det holder jeg for den klogeste Handling i mit Liv, ligesom den med Vandbøtten for det ypperligste, jeg nogensinde har lagt for Dagen af Konduite.

Men til at glo paa mit Stykke indskrænkede sig ogsaa min Triumf af *den* 17de Mai.»

«Men hvilken Triumf nød du da ikke, da du i Spidsen for Studenterne trak ned igjennem Byen forat hilse paa Storthinget, og saa Herman Foss kom ud paa Gaden, og I omfavnedes og gav hinanden Brodernavn?» sagde min kjærlige Ven.

«Ja ja!» udbrød jeg — «*Det* var en Triumf. Det opveier alt, afsvedet Skjæg, Arme og Ben og Helbred og sorte Mærker — alt, hvad der kunde have gaaet i Løbet, og hvad jeg har lidt for den 17de Mai, og det ikke for Triumfens Skyld; men fordi jeg har bevaret mig Æresmanden Herman Foss's Venskab.»

15. Min Studenteruniforms Historie og sidste Endeligt.

Var det ikke saa, at jeg den 17de Mai 1829 fik mig et Sabelrap No. 2?

Jo—o desværre! Og et Kvarter før havde jeg faaet et Varsel, som burde have bragt mig til at liste mig Baggaderne hjem og i min Seng.

Høistkommanderendes smukke, mandige Ansigt havde nemlig vist sig en Tomme eller to fra mit, stukket indimellem to Jægere, bag hvilke jeg troede at staa *in salvo* i Tusmørket paa en Borgermands Trap. «Hoho!» sagde han bare og galopperede saa væk.

Nu, men ikke dengang skulde jeg gjerne ønske, at Gud vilde holde sin Haand over ham; thi

— Som det er gaaet andre gamle Fædre.
det ham er gaaet, ham, Armeens Far:
han er i mange Ting jo bleven bedre.
ja, ganske anderledes end han var.

Men istedetfor at liste mig Baggaderne hjem, holdt jeg det nok for raadeligst ikke at stole paa Borgermandens Traps Sikkerhed; men jeg iværksatte Retiraden gjennem Hovedgaden, hvor jeg da ogsaa fik mit Rap.

Jeg syntes at lugte gamle Hansens Husbagsbrød. Endnu svævede Forbandelsen over dens Hoved, som havde givet Anledning til deres Krænkelse.

Lugten vakte min Skarpsindighed. Jeg fandt, at min af Hs. M. sanktionerede Uniform var vel saa fornærmet som jeg selv, og jeg besluttede at bringe høistkommanderende den samme Nat som Krigsbytte eller et Slags Trofæ. Oprigtig maa jeg ogsaa tilstaa, at jeg var misfornøiet med Kjolen; thi saa fin og smuk den var med sit grønne Broderi paa Fløiel, havde den dog ikke opfyldt nogen anden af sine Hensigter end den sletteste, den at gjøre Opsigt, siden jeg var den eneste, som bar den. Men hverken havde

den erobret nogen Piges Hjerte eller skaffet mig det Navn af et Eksemplar paa en Student, som den før min Tid havde skaffet en gammel Student, der aldrig bar andet Kjoleplag, saalænge han laa ved Universitetet.

Som besluttet saa gjort. Ferskt skulde Spoliet være. Klokken kunde da være saa omtrent et om Natten, da jeg befandt mig foran vedkommendes Port med Uniformen i en Kurv med vedlagt Brev. Porten, forekom mig, gik op af sig selv ved et Maskineri, og jeg vandrede nu op og ned i Gaarden, indtil jeg endelig besluttede mig til at sætte Kurven i en Trap indenfor en Dør, der syntes at føre til Værelserne.

Men jeg blev slaaet tilbage af et overordentlig skjønt tragisk Syn: en majestætisk Dame med langt sort opløst Haar over den hvide Natdragt og en Kandelaber i Haanden viser sig i Døren ovenfor Trappen. «I Guds Navn, hvad er det?» raaber hun. «Tag det! Tag det igjen! O ulyksalige Nat!»

Jeg adlød øieblikkelig. Lady Macbeth (som ogsaa var smuk) kunde ikke have udøvet en stærkere Indflydelse paa mig.

Om Morgenen maatte min Oppasser afsted med Kurven. Han blev først afvist, og, da han kom igjen, truet med Prygl, som rimeligt kunde være, dersom han kom igjen. Jeg fik da fat paa en ny Oppasser, som svor paa, at han skulde blive kvit Kurven. Og han blev det, men just ikke ved egen Fortjeneste. I den Tanke nemlig, at høistkommanderende boede i den saakaldte Stiftsgaard, som var den svenske Statholders Residens, gaar han did og sætter Kurven udenfor Hs. Excellences egen Dør. Den første, som kommer, er høistkommanderende, som kjender Kurven igjen og selv bærer den ind til Hs. Excellence med det Raab: «Her ser D. Exc. Toppen paa al Uforskammethed. Fire Gange har den været hos mig, og nu vover Udsenderen ogsaa at tilstille D. Exc. den.»

Gamle Platen var en besindig Mand. Han bemærkede ganske rolig: «Der et Brev med. Lad se!» Og saa satte han sine Briller paa og rakte Generalen Brevet med de Ord:

«Det er til Er!»

Dette er kommet ud fra det svenske Statholderhotel. Man sagde, at saa meget kom derind, noget kom altsaa ogsaa ud derfra.

Udpaa Høsten spurgte en Politibetjent mig paa Gaden, om jeg havde noget imod, at en sort Kjole, som var eslet høistkommanderende, men som helt siden havde hensiddet paa Raadstuen, blev givet en fattig Konfirmand.

«Nærværende Eier, den, der har vundet Kjolen fra mig, faar afgjøre det,» svarede jeg. «For mit Vedkommende finder jeg Ideen smuk.»

---

16. Dødens personlige Skjønhed.

Mit tiltagende Ildebefindende var bleven bekjendt for hin Ven, der kunde le med den ene Side af Ansigtet, medens den mørkeste Tungsindighed laa over den anden, og som kom nu for at bytte Haabets Papirlapper om med Vishedens rene Valuta.

«Du fæle og onde Død!» raabte han heftig. «Spil ikke her Fædrelandet og Literaturen et Puds!»

«Tys! Stille!» hviskede jeg. «Han er i Nærheden.» Jeg havde dengang ikke Kræfter til at spøge med ham, uagtet jeg nok skulde faa Janusansigtet at se; men paa et Blad Papir skrev jeg:

«Dødens Skjønhed.»

Den bør gjennembores af en dødbringende Trækvinds lange, blaa Kaarde,
som siger, at Døden er hæslig og ond.

*

Ond? Et Aar lever jeg nu af hans Barmhjertighed,
forskudt af Livet, fordi jeg vilde die det forlænge
og rev dets Bryster tilblods af Begjærlighed.

*

Hæslig? Min Gud, hvor gives der en slankere
og mere velskabt Kavaler?

*

En Kappe og en Fjederhat,
og han gjør alle Don Juans Erobringer efter.
Selv Dødens Orme er ikke saa hæslige som de,
der nylig krøb over mig: den falske Vens Fingre.

*

Dødens Figur har Regelmæssighedens Skjønhed;
hans Ansigt Aabenhedens; og hvilken kan være behageligere?

*

Dog er han maaske smukkere bag end foran;
men hvormange Mennesker er ikke det?
Et Janusansigt har han idetmindste ikke.

*

Men du, som har det — hvad om ogsaa selve Benene i dit Ansigt
er fordreiede, naar du ingen Kjødmaske har at trække derover?
Da vil den, som finder din Benrad, faa Ret til at kalde Døden hæslig?

---

17. Faar Fanden fat i et Haar, saa tager han hele Kroppen.

Den, der vil stille sig i Spidsen for en Oppositionspresse, maa besidde Formuens Uafhængighed, om han ikke vil gaa tilgrunde efter en kortvarig Blomstring som en Slags Valmue paa Grænsen af Blomst og giftigt Ukrud. At dø i en Rendesten bliver stundom den forvovnes Lod. Den i hele Verden, som mindst bør vove det, er dog en supplikerende fattig theologisk Kandidat. Han dræber selve Haabet. Han gjør en dum Streg, og tvertigjennem denne sætter Departementet nok en Streg, og paa det sorte Kors, som deraf udkommer, faar han slæbe hele sit Liv.

Uden endnu at have gjort en saadan Streg, bar jeg allerede paa mit Kors (med Tiden blev det en mangeakset Veirmølle). Uagtet man ikke vilde ansætte mig, lod man mig dog kaste den ene Klat

Skillinger efter den anden bort til stemplet Papir til nye unyttige Ansøgninger. Jeg anede, at det gik paa Livet løst og havde derfor begyndt at studere Medicin, skjønt jeg fremdeles supplikerede, paa haabløst Maa og Faa, som naar man pilker fra det skarptseilende Skib for dog at have noget at bestille.

Jeg sad just og morede mig med at blæse Tobaksrøg ind i et Dødninghoved saaledes, at den siden langsomt trak ud af Aabningerne, da det bankede ængsteligt paa Døren. Ind tren en Bogtrykker, bleg med sorte Næsevinger og Fortvilelse i de slappe Træk. Det var Forlæggeren af Bondeoppositionsbladet «Statsborgeren», et Slags Alligator, som i seks Dage laa skjult i sit Slam, men gabede baade hørligt og synligt den syvende, slugende da et halvt Dusin Embedsmænds gode Navn og Rygte i sig. Fanden var i den Tid meget mindre frygtet i Norge end «Statsborgeren.»

«Kjære Hr. W.» — stammede han — «jeg kommer til Dem med en Bøn, og kun for denne ene Gang. Statsborgerens Redaktør er rømt for nogle Tremarksdomme; Bladet, der allerede er betalt af Abonnenterne, skal ud, og jeg har ikke en Linje Manuskript. Døm da, i hvilken Stilling jeg er, og hjælp mig saa med det ene Nummer for denne Uge, til jeg faar omraadt mig. Jeg er en fattig Mand, der har forbrugt en stor Del af Forudbetalingen for Heftet og ikke kan betale tilbage.»

Det forekommer mig, at Manden tørrede sig om Øinene med Kjoleærmet; men jeg skal ikke sige det forvist. Saameget er dog vist, at han rørte mig til Medlidenhed, saa jeg lovede at hjælpe ham med det ene Nummer, men under dybeste Taushed. «De maa betænke min Stilling, som supplikerende teologisk Kandidat,» sagde jeg, «og at det at redigere Deres Blad er omtrent som at tage Styret paa den Lorje, der fører Skarnet fra Slaveriet over til Hovedøen.»

Manden sjæleglad, og han skjænkte mig et Glas Portvin, da jeg bragte ham Manuskript bestaaende af selvgjorte «Indsendter» fra «Oplandet», «Nogle Borgere», «Flere Østtotninger», «endel Almuesmænd», «X. Y.» o. s. v. Men — næste Uge havde jeg ham igjen, og jeg slap ham heller ikke dengang. Heller ikke tredie

Gang, da han endnu ikke havde faaet Redaktør. «De faar s'gu heller ingen, mente jeg, for der er ingen, som har Mod dertil.»

«Da er jeg lurt,» klynkede Manden, «for Heftet, som jeg skylder Prenumeranterne, er ikke halvgaaet.» Og han bød mig et ganske godt Honorar for at redigere det ud. Dengang blev det dog ved mit Nei.

Men jeg var alt i Snaren: jeg havde fanget mig selv, og jeg blev siddende istedetfor at gjøre som Ræven, at bide det Lem af, som sad fast, og saa løbe derfra — d. e. jeg havde røbet min Stil i sidste Hjælpenummer; man sagde til mig paa Gaden: «Du redigerer jo «Statsborgeren?» — «Gratulerer! Du er jo Statsborger nu?» — «Farvel, Marat!» men istedetfor at tilstaa, at jeg var skyldig af Barmhjertighed i det Par Nummere, og skamfuld at krybe tilbage, blev jeg ærgerlig og lod den djævelske Tanke fare i mig: Skal du hede Statsborger, kan du ligesaagodt være det. At vort eneste Oppositionsblad (thi dengang havde «Morgenbladet» kun Melketænder) skulde gaa tilgrunde, stemmede heller ikke med mine Principer, skjønt jeg langtfra billigede den Pøbelmanér, hvori det var bleven redigeret af den forrømte Redaktør. Dets Fremkomst betragtede jeg som et Tidsfænomen, der havde en dyb Nødvendighed, som endnu langtfra var udtømt. Mine Venner pustede til. De lovede Bidrag. (Jeg fik ogsaa 1 — siger og skriver ét — i Tidens Løb). De sidste Kiler faldt, og saa løb da Beslutningen, et Skib fuldt af Ulykker, af Stabelen.

«Fandenivold!» sagde jeg til Bogtrykkeren, som ganske rigtig atter indfandt sig. «Jeg skal redigere Deres Hefte ud; men dermed Basta.»

Men Fanden havde mig alt selv ved det ene Haar, som er nok. Jeg havde ingen Angivelser at traktere mit Publikum med; kastede mig derfor paa Politiken og almindelige Spørgsmaal, hvorved Bladets Popularitet gik tilgrunde. For dog at gjøre det noget pikant, skrev jeg Satirer, og for at faa en fast Materie at tage til, greb jeg begjærlig en Strid med et Blad af modsat Tendens; thi Stridigheder mellem Aviser, vidste jeg, ender aldrig. Med dette anonyme Hefte skulde det dog være forbi. Da annonceres jeg med

mit fulde Navn som det berygtede Blads Redaktør. Af Vrede paabegynder jeg et nyt Hefte, og flere fulgte derpaa.

Men det var et rent Helvede. Jeg trællede mig næsten tildøde i de fremmedes Land. For at give Bladet Anseelse, befalede jeg dobbelt saa stort Format, og at det skulde udkomme én Gang om Ugen. Og alene maatte jeg arbeide paa nær hint ene Indsendte, som dog ved sin gnidrede Haandskrift skaffede mig mere Bryderi, end om jeg skulde skrevet noget af samme Omfang. Hvorledes det gik med Medicinen kan man let begribe. Ikke engang, naar jeg spillede mig en Boston hjemme eller hos en Ven, var jeg fri for mine sorte Djævle, Bogtrykkerdrengene, som forlangte Manuskript. «Gaa til —!» hedte det nok; men — Heftet gik alt med en ustanselig Jaggernauts Vogn. Under det knustes min Lykke. Rundtom jublede mine Fiender.

Disse tiltog, men ikke mine Venners Interesse. Man udbredte den Idé om mig, at jeg baade tænkte, følte og førte en Levemaade som den raaeste Pøbel. Man kaldte mig paa Prent i det Blad, jeg laa i Strid med, «en Akevitdrikker og en Myseostæder». Slid og Slæb var Lønnen for mit politiske Mod. Fordi jeg havde havt det Indfald, til Syn for Sagen, at aftrykke Reversen af en ny svensk Sølvspecie med det norske Rigsvaaben i, blev jeg først i hint fiendtlige norske og siden selv i svenske liberale Blade udskreget som en Fiende af Foreningen . . . Ak, da jeg vendte Aversen op, stod Karl Johans ædle Træk for mig, og jeg erindrer, at han allerede to Gange tidligere havde tilsagt mig sin særdeles Naade, dersom jeg opførte mig «*sage*» ɔ: fornuftigt.

Nu var Fuglen for sidste Gang fløien af Haanden.

---

18. Jeg giver mine Sager i gode Hænder og reiser.

Jeg havde faaet mig saameget Thingstueluft i Bryst og Næse, at jeg ikke syntes, jeg kunde faa Veir, før alle Nordsjøens Vover havde blæst op i mine Næsebor og Lungesække.

Altsaa tilsjøs! — —

Men idet jeg sidste Gang gik tilsengs iland, med det Ønske, at det maatte gaa alle de giftsvangre Thingstuer, som det gik Sodoma og Gomorra, spurgte jeg mig selv, hvordan det vilde gaa med mine Sager. Jeg besvarede det med et: «Gid Fanden tog mine Sager!» Og i Sandhed, jeg behøvede én med Ben i Næsen.

«Til Tjeneste,» svarede en Stemme ved Vinduet med en Gurglen i Halsen ovenpaa.

Jeg mærkede, at den forønskede Prokurator og Mandatarius var tilstede.

«Hr. Lucifer!» sagde jeg, «vil De tage mine Kort, mens jeg er borte? De forstaar, hvad jeg mener?»

«Jeg spiller aldrig Maske,» svarede han med en Ærlighed, som ikke findes ved alle Spilleborde — «og rentud — jeg kunde fristes af en gammel Makker.»

«Saa tag dog mine Kort ved det andet Bord, hvor jeg ogsaa sidder i det og har Knegtene imod mig.»

«Med Fornøielse,» sagde han. «Jeg er rigtignok derfra tilbudt et Engagement; men jeg skal nok have et Øie med Deres Kort.» Og med det samme slog han en Volte med et saadant Klask, at jeg blev ganske vaagen.

Jeg gik trøstig ombord; men under en rask Sydvest blæste den Mistanke ind i mig, at Lyden af Volten har været min Ven Hanens Vingeklap, der havde lovet at vække mig.

---

19. Nationaliteter.

— — Hvilkensomhelst fremmed er udsat for i England at blive taget for en Franskmand og i Frankrig at blive taget for en Engelskmand. Paa begge Steder bliver man da behandlet derefter — det vil sige: betragtet og behandlet som prisgivet Bytte, enhver kan hugge og flaa sig saa store Stykker af, som han kan.

Begge Dele har hændt mig; men skjønt jeg, i min Egenskab af Nordmand, d. e. af en Barbar, maatte kalde det en Ære, skulde jeg dog gjerne have undværet den, naar jeg maatte beholde de Shillings og Francs, som den kostede mig. Ved nærmere Eftertanke over, at min slette Udtale af Sprogene nok var Aarsagen til Æren, formindskedes den ogsaa i Værdi.

Ude paa Portsmouths Havn laa Dampskibet «Camilla» og røg Kl. $5^3/_4$ den 4de Juli 1831, for Kl. 6 at gaa over til Havre. Hæseblæsende kom jeg til Kaien. Hundreder af Skuldermænd vilde rive mig til sig. Uden Akkord eller Spørgsmaal om Takst, som ganske vist fandt Sted, kom jeg tilsidst under alle de andres Forbandelser af en Baad, der blev roet af to. Da vi kom Dampskibet nær, begyndte Kanaljerne at hviske sammen; men hvoraf jeg dog hørte, at de antog mig for en Franskmand.

Jeg begyndte at ane Uraad og spurgte:

«*Hov much*!» Hvormeget?

«*Five shillings!*» svarede den nærmeste.

Too much! For meget!» raabte jeg, der langtfra havde engelsk Mynt nok tilbage til at kunne afse halvanden Daler til denne Fart paa en kvart Mil eller saa. «*I am no Frenchman! I am a Norwegian, by God!*»

You are a Frenchman. But Frenchman or not, we set you to land again, Sir!» sagde Kjeltringen ganske rolig, og hans Kammerat begyndte alt at anduve.

Jeg var i deres Vold. Fem Shillings, netop mine sidste, paa Tiljen, og Faldrebet fat!

Før jeg fortæller det franske Sidestykke, vil jeg skildre, hvorledes jeg ombord virkelig blev holdt for en Barbar fra det høie Norden.

Hvad der var at se fra Skibet af, Spithead med Flaaden, Øen Wigth, Portsmouth, Landskaberne, var tilligemed Veiret saa herligt, at jeg besluttede at anvende de faa engelske Smaapenge, jeg havde,

til at forhøie min ensomme Glæde med en Flaske Porter til min Pibe Tobak, og ikke til at skaffe mig Natteleie paa anden Plads.

Der sad jeg da hjertelyksalig, skjønt jeg nok mærkede paa den forbispaserende elegante og rige Verden, at man betragtede mig som en raa Person, fordi jeg neppe var kommen ombord, før jeg rekvirerede at drikke og begyndte at dampe af et lidet Monstrum af en Pibe. Mit Haab var det dog, at man, paa Grund af mine Briller og sorte Klæder, vilde antage mig for en tysk Student, skjønt disse langtfra havde det bedste Ord.

Da jeg syntes, det blev lidt kjøligt, forlangte jeg for de allersidste Pence et Glas varm Toddy, tændte en ny Pibe og saa derpaa med uformindsket Glæde Synerne udenborde, de mange Seilere, det henblegnende England og det mig omgivende Publikum lige modig an. Af Trods nippede jeg endog oftere til Glasset og dampede stærkere, end jeg ellers vilde have gjort.

To lange brunfjæsede Personer paa første Plads, i sine hvide Kasimirsfrakker og store Straahatte, kunde endelig ikke tæmme sin Nysgjerrighed. Med en rask Vending gjorde begge Herrer Front for mig og spurgte, efter en kort Bemærkning om Aftenens Skjønhed, hvor jeg var ifra.

«Fra Norge,» svarede jeg paa slet fransk, tvingende dem ind paa et Gebet, hvor jeg maaske turde finde (og fandt) Partiet nogenlunde lige; «et Land frit som England og Deres eget, der er Nordamerika, om jeg ikke feiler.»

De bejaede det.

«Carolina?» lagde jeg til; thi Slaveeieren stod præget i deres Ansigt og Holdning. De syntes forbausede.

«Slavestater begge,» sagde jeg paa norsk, og jeg læste paa deres Ansigter, at de med Mishag havde forstaaet det første Ord.

«Kom!» sagde den ene, idet han vilde trække den anden med sig; men denne vilde først give mig «Slavestaterne» igjen, og bemærkede derfor:

«Meget vildt Land det Norge.»

«England har én *Isle of Wight*, Nordamerika én *Manhattan* — Norge mangfoldige,» svarede jeg rolig, tænkende paa Ladegaardsøen. (Wight har ogsaa sin skaldede Bagdel).

«Nei,» sagde Herren, «jeg mente Folket — meget vildt.»

«Min Herre,» svarede jeg studs, «det ved dog at agte andre Folk, især dem, der er fri som det selv. Ser De, jeg ved nu nok, at De har forundret Dem over, at jeg har pimpet hele Tiden, siden jeg kom ombord; men Porterflasken var til at skylle Støvet af, da jeg for en stor Del har gjennemspaseret Øen Whigt idag, og dette Glas,» sagde jeg, idet jeg svælgede det sidste, «har været for Nordamerika.»

«For Nordamerika?» raabte begge Frihedens uægte Sønner.

«Er det ikke den 4de Juli idag?» spurgte jeg. «Den har jeg altid feiret med mine Venner i Norge.»

Forvandlingen i deres hele Væsen var forbausende. «Sir . . . . . Monsieur,» sagde den ene: «De indser, at vi Amerikanere kan ikke staa tilbage. Holder De af Champagnepunsch?»

«Det tror jeg,» svarede jeg med Barbarens oprigtige Ligefremhed!

Bollen kom straks, og saaledes gik Aftenen paa det herligste. Da den var tom, sagde Yankeerne, at de vilde gaa tilsengs, og spurgte mig med samme Oprigtighed, om jeg ikke vilde gjøre det samme. «Om en liden Stund,» svarede jeg. «Jeg vil endnu dyrke Stjernerne lidt, Unionens Symbol.»

Naboberne gik til sine gode Køier. Jeg maatte holde ud paa Dækket om Natten i mine sorte Klæder. Jeg frøs, saa jeg ikke kunde sove, til retfærdig Pønitense for Aftenens Udsvævelser, skjønt egentlig en Følge af min Plukning af Baadsmændene.

. . . . «*Ah*, *bon matin*, *Monsieur!*» raabte en Franskmand op til mig Kl. 4 om Morgenen, idet han stak Hovedet ud af Kahytlugaret. *Déjà prêt?*»

Jeg svarede, at Nysgjerrighed efter at se Frankrig havde bragt mig paa Benene.

«*Voilà! voilà!*» skreg han, sigende *la belle France* Goddag ved at klappe i Hænderne, medens han sagde England Farvel med

en styg Gestus bag. «*Voilà l'entrée! voilà les portes du temple de la gloire!*» Virkelig gav Forvitringer de steile rødagtige Klitter hist og her Udseende af Porte og Buer.

Saa ytrede sig nu hans Nationalstolthed.

En engelsk Fellow fra Oxford, som ogsaa havde formaliseret sig over mig Aftenen tilforn, men som nu nærmede sig med Høflighed, skjønt med en Overlegenhed, der ikke ganske lod sig skjule, gav mig nogle Prøver paa engelsk Nationalstolthed, der naaede Franskmandens og den, Yankeerne og jeg havde bombarderet hinanden med om Aftenen.

Jeg fandt, at Repræsentanterne for de fire fri Stater netop holdt hinanden Stangen i det Punkt, og at altsaa ingen havde noget at rose sig af fremfor de andre.

Nu det franske Sidestykke!

Vist $1^1/_2$ Lieues udenfor Rouen omsværmedes allerede Diligencen af *Garçonner*, som skulde erobre Gjæster for sine respektive Hoteller. Ingen af Passagererne blev hængende ved nogen af dem, undtagen jeg; man vilde ikke engang modtage de elegante Indbydelseskort, som de søgte at stikke Passagererne i Hænderne, utrættelig kapløbende med Vognen, uagtet Konduktøren ikke forsømte nogen Leilighed til at give den næsviseste af dem et Snert af sin forfærdelige Chambriere. Jeg sad ved Siden af ham, just som han lurede paa en travende *Garçon* paa sin Side [illegible]orsædet, da jeg pludselig ser en blaa Bluse flagre i Luften [illegible] Siden af mig, og jeg føler en glat Billet i Haanden.

Konduktøren brummer et forfærdeligt *Sacr*[illegible] kaste den ud til Knegten i den blaa Bluse, som [illegible] os; men da Billetten var saa smagfuldt udstyret [illegible] heraldiske og Kogekunst-Emb[illegible]a jeg den ov[illegible] falte et Hotel *de Bourgogn*[illegible]*rès de la* [illegible] eleganteste og billigste i hele [illegible]

Ved Aftrædelsen i Postga[illegible]en blaa Blu[illegible] Haanden og tilbød sig at føl[illegible]t forroste H[illegible]

Følge havde jeg heller aldrig fundet frem gjennem de Krinkelkroge af Gader. Endelig stanser han i en af de smaleste og mørkeste udenfor et uanseligt Hus, som kun udmærkede sig ved et stort forgyldt «*Hôtel de Bourgogne*» over Døren og røde Gardiner for Dørvinduerne. Det ene Gardin havde jeg henne i Gaden bemærket bevægede sig. Værtinden havde luret paa, om *Garçonen* bragte nogen Gjæst idag. Da jeg traadte ind, sad hun paa en Slags Thronstol, bag et lidet Buffet, som just ikke lod ane stor Overflod i det Indre. Men selv tog hun sig godt ud, der hun sad. Hun var endnu ret smuk, havde de deilige franske lysbrune Pudeløine, var korpulent, bar sit Haar smukt, og ved hendes Paaklædning var intet andet at dadle end en Overlæsselse af Pretiosa. Men hun forestillede jo en Slags Dronning, og saaledes fandt jeg ogsaa det i sin Orden, og hilsede hende med stor Ærbødighed.

«*Madame! c'cest un Anglais,*» sagde Knegten i den blaa Bluse, som jeg ved første Blik paa Buffetdamen erkjendte for hendes egen Søn: og han sagde det med en umaadelig uforskammet repræsenterende Gebærde.

Et ganske overordentlig sødt Smil overfôr Damens Ansigt og blev siddende, som om det virkelig havde været af Sirup eller Honning. Hun underrettede mig om, at man altid spiste der i Hotellet ved *table d'hôte*, og at der netop var en Plads tilbage for mig. Med den yndigste Armbevægelse viste hun mig Døren til *table d'hôte*, og jeg traadte ind.

Men hvilket *table d'hôte!* Der var maaske 7 à 8 Kuverts paa en Dug, der af Smuds saa ud som et Landkort. De var optagne af Sous-Officiers af Garnisonen (et Slags Mellemting mellem Soldater og Officerer). Høfligt hilsede jeg dem og høfligt hilsede de mig, saa jeg lod straks en Flaske Vin (og den var skral) springe og lod den gaa rundt paa Garnisonens Sundhed. Officererne blev snaksomme; men Taflet var snart endt, da det kun bestod af en umaadelig tynd Kjødsuppe, nogle Strimler grilleret Kalvekjød, hvorpaa Suppen var kogt, og 1/2 Tærte til

For 1 Franc eller halv anden havde jeg spist en mange Gange solidere Frokost i Bolbek; og siden lærte jeg, at man i Paris kunde spise bedre for 15—18 Sous.

Diligencen skulde ogsaa snart atter afsted, saa jeg maatte gjøre klar for Vertinden, som modtog mig med et endnu sødere Smil end før. Det skaffede hende ogsaa Afsætning paa en Cigar og et Glas Burgundervin, som jeg tænkte maatte være fortræffelig i *Hôtel de Bourgogne*, hvis Eierinde virkelig ogsaa var fra denne Provins. Kan gjerne være, at det var Burgundervin, det jeg fik til Afsked; men fra Bordvinen kunde jeg idetmindste ikke skjelne den.

«*Combien, Madame?*» spurgte jeg nu, da jeg efter Officerernes Eksempel havde faaet tændt min Cigar.

«*Dix neuf francs et demi. Voilà votre compte!*» læspede Damen med et endnu sødere Smil end nogensinde. Dengang gjaldt Franken 32 Skill. norsk; jeg bemærkede derfor halvtvært: «*c'est trop, Madame!*»

«*Ah, vous êtes Anglais!*» svarede hun med det samme Smil og en blid Truen med Fingeren.

Nogle af Officererne dreiede om paa Hælen med et besynderligt Udtryk af Lyst til at le.

Jeg protesterede og nølede med at betale. Hun blev ved sit søde «*Vous êtes Anglais*». Jeg krammede og krammede i Lommerne. Hun holdt den elegante Regning ubevægelig frem med et næsten dryppende Smil.

«Det blæser anden Gang fra Diligencen,» styrtede *Garçonen* ind.

Jeg kastede en Napoleonsd'or paa Disken.

«*Pour le Garçon?*» sagde Damen, idet hun holdt den halve Frank, jeg skulde have tilbage, mellem sine Fingre. Det var da saa netop, og han skulde da følge mig til Diligencen. Her var ingen Tid at prutte.

Jeg ilede paa Døren og hørte bag mig alle Officererne dreie om paa Hælen og et allersødeste «*Merci, Monsieur Anglais! A revoir!*»

«Giv Knegten et Rap!» hviskede jeg til Konduktøren, idet jeg steg op; men ligesaa rask han havde været til at liste mig Indbydelseskortet i Haanden, ligesaa rask var han til at fjerne sig.

«Har De spist godt i *Hôtel de Bourgogne?*» spurgte Konduktøren mig.

«Prægtigt,» sagde jeg. «Se Regningen!»

A la renomé
de France.

Ms. Weggelan, Anglais
au
Ms. P. Dudemain, Maitre
d'hotel de Bourgogne à Rouen . . . . Debet.

Diner à la table d'hôte (trois plats)	7	Francs.
Une bouteille de St. Julien (prima qualité)	5	—
Une bouteille Bourgogne (prima qualité).	$6^1/_2$	—
Une Cigarre de Manille . . . . , ...	1	—
	$19^1/_2$	Francs.

Rouen a 5 Juillet 1831.

Quittê -
pour Ms. Dudemain -
Adéle Therese Dudemain.

«*Trois plats — pauvreté!*» bemærkede han: men da han saa videre, fôr et mere tordenbragagtigt *Sacrrr!* udaf hans Knebelsbarter.

«*Vous êtes trompé! Mais je trouverai les canailles! Sacrrr!*»

«Man holdt mig for en Engelskmand,» sagde jeg.

«*Ah! c'est différent!*» (det er en anden Sag) svarede Konduktøren med en Gelassenhed, som stod i skjærende Modsætning til den nylig viste varme Interesse.

20. To smaa Genre-Modstykker.

Sjeleglad, skjønt gjennemsulten, sprang jeg fra det engelske Dampskib op paa Kaien i Havre med min Byldt under Armen. «*Monsieur,*» siger en stor martialsk Soldat eller Douanier til mig, idet han peger paa Byldten.

«Ah!» svarer jeg. «Jeg er Student;» (saaledes bør jeg nok rettest *in casu* oversætte Ordet «*Savant*», som jeg brugte) «der er ikke andet end Linned og Bøger.»

«*Passez Monsieur!*» sagde Franskmanden, idet han artigt lagde Haanden til Chakoen.

Det var nu fransk Høflighed. Nu et Modstykke af bergensisk, hvilket ikke vil sige det samme som norsk.

Aaret efter sprang jeg iland paa Triangelen i Bergen. Jo, der stod jeg. Hvor boede nu Madamen, jeg skulde tage ind til? Ei, der staar jo tre vakre Kjøbmænd at se til borte ved Bryggen. Jeg nærmede mig dem, lettede paa Hatten og spurgte den ene af dem, en statelig Mand og en af Byens Patricier, om han vilde have den Godhed at sige mig, hvor Madam Kaneliussen boede. Man kunde ganske vel se Huset fra det Sted han stod; men Bergenseren — han fandt en anden Anvisning bekvemmere for mig.

«Der, Far,» sagde han, idet han pegte op i Luften, «der er Taarnet paa Kirken i det Sogn, hvor den Madam bor, han søger.»

«Tak for god Underretning!» svarede jeg min artige Veileder, lettede atter paa Hatten, gik paa Maa og Faa op i Kirkesognet og fik det Logis, jeg søgte, uden at behøve videre at spørge. Dette skede ifølge en anden bergensisk Egenskab, som især udmærker det andet Kjøn, nemlig Nysgjerrigheden. Den holder Vinduerne godt besatte, og den Madam, jeg søgte, havde allerede opdaget mig ved sin Færdighed i at kunne se næsten om Gadehjørnet ved at trykke det ene Øie tæt op til Ruden og lukke det andet.

Hun stod alt i Døren, da jeg kom forbi. «Det er vist til mig, De skal, for jeg er Madam Kaneliussen, her logerer saamen mange fra Østlandet, som De vist er fra.»

«Ganske rigtig!» «Aa vær so god!»

Bergensere, som jeg har fortalt det lille Træk af Uhøflighed hos deres Landsmænd, har naivt svaret: «Jamen du var iført et Par grove Vadmelsbukser, havde daarligt Skotøi og en Bondehalmhat.»

«Jamen den tog jeg høflig af,» kunde jeg kun svare.

---

21. Et herligt Øieblik.

Saa let om Hjertet, saa elastisk af Aand har jeg aldrig følt mig, som da jeg ved Konduktørens Side rullede af med Diligencen fra Havre til Paris. Klokken var seks om Morgenen. Duggen laa endnu over Mark og Enge, og jeg syntes at føle dens Friskhed ogsaa falden paa min Sjel. Jeg længtes efter at kunne give min overvældende Følelse af Velbehag Luft, og snart fandt den Anledning dertil. Paa de første Høider aabnede sig en herlig, naturlig Allé, der i det lange Perspektiv viste paa begge Sider af Veien et Par hvilende Musketerkompagnier. Den trefarvede Fane stod nedstukken i Jorden, og foran den vandrede et Par Officerer op og ned. Det var nok for mig, som følte en Franskmands Blod i mine Aarer, siden jeg havde betraadt det Land, jeg elskede næst mit eget.

«*Vive l'Armée française!*» udraaber jeg, svingende Hatten. «*Vive le drapeau tricolore!*» Og Hilsenen blev gjentagen af alle Passagererne. Udaf Vognen svingede Damerne sine Lommetørklæder, Herrerne sine Hatte. Straks kommanderedes i Gevær, Officererne sænkede sine Kaarder, Fanen blev svungen, og mellem de vakre Geleder under den solforgyldte dugglimrende Alléhvælving rullede Diligencen langsomt hen under jublende Raab:

«*Vive l'Armée française!*» *Vive la drapeau tricolore!*»

Dette oprigtige Udbrud af mine Følelser vandt mig megen Godhed hos Passagererne, ikke at glemme hos Konduktøren, *ancien militaire*. Nogle Blik, jeg erholdt af en deilig fransk Dame, har jeg aldrig kunnet glemme. Jeg læste deri Velvilje, Erkjendtlighed og patriotisk Begeistring, og jeg fik et i hver Bakke, hvori jeg sprang af og gik ved Siden af Vognen. Det huldeste Blik gjemte hun til i Rouen; men jeg fik det fra en anden Diligence, hvori hun skulde tage en anden Vei. Det var altsaa den sidste.

22. Visit hos Peter Andreas Heiberg.

Jeg tog ind i *Hotel du Havre*, fordi gamle P. A. Heiberg boede der. Men det var en lei Gammelmand.

«Vær saa god at komme nærmere og at sidde ned,« sagde han fra sin Sofa. «Nu ja, sid der!»

Men sad man saa der, saa sad man fast som en Flue i e Edderkops Væv; thi man kunde ikke blive ham kvit for alle de Historier, især fra hans Tid i Danmark, som han fortalte.

Kl. 12 var han begyndt med dem, Kl. 2 skulde Værten følge mig til *Palais Royal*. Den var allerede tre Kvarter paa 2, og jeg fortvilet over den Masse af kjedsommelige Anekdoter, som lod til at være tilbage, da han ved visse Personer havde anmærket, at han skulde komme til dem siden.

Jeg vred mig paa Stolen, jeg saa til Vinduet; han lod, som om han intet mærkede, skjønt han dengang ikke var blindere, end at han selv paa mit Ansigt maatte have kunnet læse Overmættelsen.

Endelig beslutter jeg at sønderrive Væven, idet jeg tager op mit Uhr op og bliver stirrende paa det. Jo ganske rigtigt, det gik, det gik allerede midtover Totallet med baade Langviseren og Kortviseren. «Hvad betyder det, min Herre?» spurgte han studs. Jeg sagde ham, hvor jeg havde bestemt mig hen Klokken to. «Saa gaa!» sagde gamle Heiberg (og jeg syntes han tyggede et «Fandenivold»

imellem Gummerne.) «Gaa kun, naar De foretrækker at se *Palais Royal* for, hvad jeg kan fortælle Dem.»

Jeg tøvede ikke. Heiberg tilgav mig aldrig. Han var en Grav, som gjemte paa alting, en gammel Æske fuld af Snurrepiberier og Nag.

---

23. Guldgruben.

«Ak, Madame, ak Mademoiselle!» sagde jeg med en ynkelig Stemme til Moderen og Datteren i Huset, da jeg kom ned i Stuen en Morgen i den første Uge i Paris; «der er hændt mig en stor Ulykke. Jeg maa forlade det velsignede Paris om ganske kort, for jeg savner endel Penge, vist 100 Francs, om ikke flere.» Begge slog Hænderne sammen og skreg over sig, saa Værten kom til.

«Ved De da ikke bestemt, hvormeget det var?» spurgte Jomfruen. Jeg maatte tilstaa, at jeg ikke havde ført nogen Bog. De slog atter Hænderne sammen og skreg over sig. Jomfruen endte dog med et venligt: «*Mais Monsieur*!» med truende Pegefinger.

Paa Værtens Ansigt saa jeg de samme Skyer som den første Dag i *Palais Royal*, da jeg bad ham vise mig et Spillehus, og igaar, da jeg kom fra Versailles og fortalte ham, at jeg der for Mangel paa Pas var bleven arresteret af selve Værten, jeg havde gastereret hos, hvis jeg ikke havde vidst at salvere mig ved Flugten, og det en ægte Flugt: gjennem en Bagdør, udover nogle Alléer i Regn og Mørke, ind i en Kabriolet og i Galop tilbage til Paris.

Det var en særdeles agtværdig Familie den Værtens, ligefra Husfaderen til den Savoyard, som var *Garçon* i dette Hotel, hvor jeg forresten ikke saa andre Gjæster end gamle Heiberg, som boede der fast, og mig. Paa Værtens faderlige Omhu for mig har jeg ovenfor anført Eksempel, og Moder og Datter var

altid særdeles fornøiede, naar jeg vilde se ind til dem i deres lille Stue. Faderen, en smuk, overordentlig kraftig bygget Mand, havde staaet i Napoleons Garde og gjort Toget med til Rusland. Hans senefulde Arme var gjennemhullede af Kugler. Mutter havde ogsaa faaet sit af Legen ifjor, idet en Kugle noksaa net var gaaet igjennem hendes Kappestrimmel, just som hun skulde kige ud af Vinduet forat se, hvordan det stod til paa Gaden. Den Historie blev da den gode gamle Kone ikke træt af at fortælle under hjertelig Latter, hvorved da Kappen med Hullet i maatte frem af Kommodeskuffen. Datteren var en god, ret vakker, men ikke længer ganske ung Pige, der især lod til at interessere sig for Komediebilletter. Kort — jeg havde her truffet en Mønsterfamilie af den for sine huslige Dyder idetmindste engang berømte Pariser-Middelstand.

Der sad vi. Værten trommede med sine Fingre paa Bordet. Mutter rystede af og til paa Hovedet. Datteren gav mig medlidende Blik ifra sit Sytøi.

«Ah!» raabte jeg og sprang op. «Jeg er hjulpen. Msr. Heiberg er jo min Landsmand.»

Jeg opover Trapperne.

«Reis, reis straks igjen!» var det Raad, jeg fik hos Gamlingen med et Grævlingesmil.

«Jeg har dog Penge til at blive her to Uger til . . .»

«Nu ja, saa for Satan saa bliv her to Uger til.»

«Men paa mindre end en Maaned kan jeg ikke faa set Paris's Mærkværdigheder igjennem.»

«Saa maa De slaa en Streg over Resten af Mærkværdighederne. Der er intet andet for.»

Dermed var Audientsen forbi, og jeg sprang temmelig opbragt nedover Trapperne igjen, med den ene Haand i Hidsigheden stukken dybt ned i Vestelommen. Men hvad Pokker er det, som jeg kjender mellem Foret og Tøiet. En Knap? Nu, den kan ogsaa være god at have, tænkte jeg og stansede forat hale den frem.

O Under — en Napoleond'or! Og saaledes halede jeg ikke mindre end seks frem.

Tilfældet syntes mig værd at fortælle Heiberg; men han bemærkede kun ganske koldt, at det ikke var første Gang, Lykken var en Daares Formynder.

Men desto større Deltagelse nød jeg nede i Stuen. Der blev atter Hænders Sammenslagelse, men ledsaget af den gladeste Latter. Værten mente, at Hullet burde syes igjen. Jeg mente nei, da det maatte betragtes som en Guldgrube, som var god at tage til en anden Gang.

---

24. De egentlige Ophavsmænd til Jødernes Emancipation.

Uagtet mine Reiseskisser for Størstedelen lærer, hvorledes man ikke skal opføre sig i fremmede Lande, maa jeg dog tillægge mig den Ros, at jeg ikke forsømte at se, hvad der var seværdigt, saa langt jeg kunde række. Hertil regnede jeg ogsaa Folket, saaledes som det færdedes paa Torvene, Broerne, Kaierne, Dansehusene i Forstæderne, *fêtes champêtres* og fl. Steder, hvor det vrimlede i størst Liv og Brogethed. Jeg satte mig da hen, trak min Pibe frem og morede mig kosteligt. Jeg havde heller ikke bedre Raad paa Tid end til at hvile mig ud paa den Maade.

Saaledes tog jeg en Dag min Middagshvile paa en Sten ved Siden af en gammel Kones Bord paa Kaien ligeoverfor Institutet, hvor hun solgte gamle Bøger og Mynter.

Jeg havde just afkjøbt hende et lidet Oktavbind i Pergament af franske Memoirer, hvori jeg til min Forbauselse havde fundet et Par Anekdoter fra Regentens Dage, som jeg havde læst i Heibergs nys udkomne «Erindringer» skulde være oplevede af ham og hans gode Venner Gregoire og Talleyrand. Jeg siger, at det forbausede mig — nei det forfærdede mig paa Heibergs Vegne, af den Grund, at han i Indledningen skriver, at om hans Erindringer

havde havt, dersom jeg ikke havde frygtet for at give en af Storthingsmændene den Vittighed til Vaaben, at jeg havde grundet det paa Røg.

---

25. Med i Legen, med af Stegen.

Den 14de Juli 1831 skulde Bastilledagen første Gang feires igjen siden Republikens Dage. Republikanerne skulde derimod have bestemt sig til at gjøre den ligesaa blodig som Festens Stamdag; og at Regjeringen ikke betragtede Rygtet som falskt, var straks om Morgenen at se af de uhyre Troppemasser, der besatte de Steder, hvor en Opstand kunde udbryde med nogen Kraft, saasom Pladsene og de bredere Gader, som førte til Bastillepladsen. Bagefter fik man vide, at den selv skulde have fremkaldt Bevægelsen, forat faa fat paa Hovederne for Republikanerne. En af de oprigtigste og kraftfuldeste af disse, som tillige var en ung, talentfuld Mathematiker, blev ogsaa den Dag stukket ihjel af Linjetropperne, da han ikke vilde give sig.

Min Landsmand vilde helst holde sig hjemme. (I Regelen er Bergenserne ellers særdeles modige); men endelig fik jeg ham dog med. Og hvilken prægtig Dag var ikke ivente? Thi alt paa *Pont neuf* traf vi Demagoger, der talte fra Rækværket med rasende Miner og Armbevægelser, og fra *Place la grève* holdt det meget haardt at trænge sig frem. Men ved at bære mig ad med Albuer, Bryst og Knær, som i Norge ved Ildebrand, lykkedes det os at slippe ind i en Café paa Hjørnet af Bastillepladsen og Boulevarden. Huset laa herligt til, saa Vinduerne i de øvre Etager var bortleiede; men længe varede ikke Roligheden til fra Cafélokalet at kunne nyde Synet af, hvad der passerede udenfor.

Boulevard og Plads var ganske fulde af Folk, alle Vinduer forstaar sig, Tage og Træer ligeledes. Nationalgarden paraderede *en haye;* af og til drog brede Pelotons af Linjetropper igjennem Massen, ligesom man trykker Kviksølv tilside, og da brølede

Republikanerne «*Vive la ligne!*» for at gjøre sig Godvenner med dem, hvorimod Nationalgarden betragtedes som en Tvang, fordi de gode Borgere ikke vilde have en Revolution hvert Aar i Juli. En rasende Folketaler, hvis Tribune var Rækværket udenfor vore Vinduer, forsvandt netop midt i en Periode, fakket af en af Regjeringens Ekstraagenter for Dagen. Af disse strøg en Mængde omkring, klædte som Almuesmænd i Bluse, ja undertiden som Sansculotter med røde Huer paa, men lidet nok af Bukser. Disse pleiede at blande sig mellem Tilhørerne omkring Folketalerne, høre til og skrige med, indtil en tilstedeværende fast Politimand ser Kræfter nok til at vove at afbryde Taleren paa den allerubehageligste Maade, nemlig ved at give Sansculotten et Vink til at tage ham ned som en Frak af en Væg, uden Hensyn til Tankegang, Konsekvenser, Punktum eller Komma.

Saaledes hørte jeg, at Taleren paa *Pont neuf* var forsvunden, og saaledes forsvandt ogsaa den udenfor Caféen.

Men pludselig høres fra Tusindernes Struber, at der er en Spion, en «*mouchard*» imellem dem; nogle raabte, at det var en Russer, hvorpaa da naturligvis Raabene: «*Vive la Pologne! à bas Casimir Perier!*» Raabene veksler om til Forbandelser over, at Moucharden (rimeligvis den Politibetjent, som havde ladet Taleren tage ned) var sluppen af deres Hænder.

«*Dans le Café! Dans le Café!*» begyndte ti Stemmer, gjentog Hundreder og Tusinder. Vinduerne sloges øieblikkelig ind i de indre Værelser, Stole og Borde væltedes med Glasse og Kopper paa af de flygtende Gjæster. Værtinden i Fortvilelse. Lemmerne maatte for, saa vort Værelse kun fik Lysning af Dørvinduet.

«Nu maa vi gaa,» havde min Kamerat betydet mig straks ved den første Allarm.

«Nei, nei!» mente jeg; «nu begynder Ballet, nu bliver det først Moro. Her sidder vi sikkert, naar vi tager vort lille Bord hen i Krogen. Madame, *une bouteille de bière, s'il vous plait.*» Men Stakkel, hun havde andet at gjøre, nemlig at redde, hvad der lod sig redde.

«Bryder man ind,» sagde min Kamerat, «kan vi blive tagne for Russere og blive sønderrevne.»

«Ei, vi retirerer op i anden Etage.»

«Den er betalt, og Trappen er stængt.»

En Afdeling Nationalgarder havde allerede været i Døren og befalt Caféen ryddig for Folk. Vi var ogsaa næsten de eneste, som endnu holdt Stand, og Nationalgardisterne maatte indfinde sig andengang, før jeg kunde bekvemme mig til at opgive den Glæde at være Vidne til et saa betydeligt Pariser-Opløb — en Gang at svømme med for nogle Øieblik i Skummet over disse Afgrundsbølger.

«Nu, saa afsted da!» sagde jeg vranten, og vi gik til Døren. Min Kamerat, som nok vilde have Ryggen dækket, gik modig foran. Men neppe var han paa Tærskelen, før en muskuløs brun, sortaaret og sorthaaret, opkiltret Arm, som tilhørte et udmærket Eksemplar af en Sansculot, griber efter ham. Jeg river ham baglæns ind igjen, men med Tabet af hans Frakkeskjød.

Nu begyndte jeg ogsaa at blive bange (oprigtigt havde jeg allerede nogle Minutter før følt lidt dertil, ja selv i det heroiske Øieblik, da jeg forlangte Ølflasken).

Vi saa raadløse paa hinanden. Værtinden havde vi intet Medhold hos, fordi vi ikke havde villet gaa; og vi var nu de sidste.

Da aabnes Døren; en smuk, adstadig Mand i sort Dragt med trefarvet Skjærf kommer ind og spørger barsk, om hvorfor Caféen ikke var rømmet endnu. Det var Kvarterets Maire.

«Herre,» svarede vi, «vi er fremmede, Nordmænd, hverken Russer eller Spioner; men Folket udenfor vil rive os sønder, blot vi stikker Næsen ud. Se her!» Og saa snoede Kameraten Bagen til.

«Ah, vi skal nok finde paa Raad», sagde Mairen med et Smil og et Buk. Efter et halv Minut førte han en Peloton Nationalgardister ind. Vi blev stukne i Midten. Døren aabnedes paa vid Væg; Høire omkring og ud.

Men Pokker tage Regjerings-Sansculotterne! De forfulgte sine Instruktioner ligetil midt i Sauvegarden for at rive en rød Nellik, som skulde betyde Republikanisme, af Knaphullet i min Kjole. Endelig slap man os i Sikkerhed bag et Hjørne.

«Hvad skulde vi der?» sagde min Kamerat med et langt' lidelsesfuldt Ansigt, idet han beføIte Skaden bag.

«Studere, iagttage Pariserfolket,» svarede jeg. «Jeg vilde ikke have mistet disse Scener for meget.»

Jeg lagde dernæst Mærke til, at Solen, som brændte overordentlig sterkt, var endnu kraftigere til at rense Pladsen end baade Tropper og Politi. Petion erklærede det umuligt for Pariserne at gjøre Oprør paa en Regnveirsdag. De gjør det ogsaa neppe, naar deres Skjærsommersol har sin rette Middagsstyrke.

Regjeringen har saaledes Elementerne paa sin Side. Besynderligt da, at den alligevel altid taber alle Hovedslag.

---

26. Den forlorne Søns Dinéer.

En ung Landsmand, som for nogle Aar siden havde slaaet sig ned i Paris for der at fortære de halvsnes tusind Francs, han havde i Renter, havde allerede efter en Uges Forløb overtalt mig til at flytte i Nærheden af hans Bolig, forat vi kunde more os sammen om Dagen. Det var en stor Daarlighed af mig, da Hotel du Havre med sine snaksomme to Damer var mig en Pensionsindretning med Hensyn til Sproget, og da min gjæve Grenadeer var mig en sand Livdrabant. Han trykkede ogsaa min Haand heftigt med et «*Dieu vous garde!*» Selv *Garçonen* var saa ganske efter Huset, at han med Vemodsglans i sine nøddebrune Auvergneøine sagde, at de tre eller fire Francs, jeg med en Undskyldning trykkede ham i Haanden, var baade nok og formeget — en Bagatel, som jeg fortæller, fordi den sammenstillet med Beretningen om den durchdrevne Skjelm i Rouen, indeholder en af de største Visdomsskatte, en Reise kan afkaste, nemlig den, at Menneskene hverken er bedre eller slettere, end de altid har været, og at man med Glæden i de gode, man træffer paa, bør balancere Ærgrelsen over Spidsbuberne.

Min Landsmand og jeg førte vor Levemaade sammen i de mindre Restaurationer saaledes, at den var knap nok for en med 8—10,000 Francs Renter, men for dyr for mig. Regningerne blev nemlig altid halverede paa Skillingen. Endelig maatte jeg en Dag ved Frokosten i vor sædvanlige Café lade ham vide, at jeg ikke aarkede at følge med længer. «Her ser du, hvad jeg har», sagde jeg. «Jeg kan ikke engang slippe til Havre for at tigge mig ombord paa et norsk Skib. Og endnu har jeg hverken set Gobelins eller Luxembourg, og Julidagene forestaar. Laan mig derfor paa min Faders Navn et Par 100 Francs.»

«Umuligt!»

«Og du som har saamange Femfrancsruller i din Kuffert!» (Der var de stablede op i Strømper).

«Jamen jeg lever i Paris, ser du.»

«Kjære, følg mig til et Spillehus. Jeg vil vove et Par Francs.»

«Er du gal?» sagde Landsmanden.

«Jeg maa fortvivle . . . her alene i denne By uden en Sou snart,» sagde jeg med uskrømtet Nedslagenhed.

«Ei! er der ikke andre Nordmænd end jeg i Paris, eller om ikke i Paris saa i Frankrig, der har en Slags Forpligtelse til at hjælpe Landsmænd, som er iknibe?»

Min Eftertanke sprang Byerne langs Kanalen rundt; men kun en norskfødt Konsul var at finde i dem alle, en i Cherbourg af ypperligt Renomé.

«Jeg er hjulpen,» udbrød jeg; «men først om tre Dage, til Posten kan returnere. Saalænge vil du vel laane mig de faa Francs, jeg behøver til Livsens Ophold?»

«Nei,» sagde Landsmanden; «men jeg skal laane dig min Beafsteg-Machine. Naar du saa kjøber for et Par Sous Kolever, Milte eller andre simple Sager samt lidt Nyrefedt og Salt hos Slagterkonen i Kjælderen i Huset, hvor jeg bor, og faar nogle kasserede Purre- og Kaalblade paakjøbet, saa kan du hver Dag lave din Middag paa mit Værelse, mens jeg er ude og spiser. Hertil den sædvanlige *Café au lait* om Morgenen, saa gaar nok de Ventedage uden *Dejeuner*.

Og saa skede det, fordi det maatte saa ske. I tre Dage holdt jeg den forlorne Søns Middag, hans, som maatte spise med Svinene. Men jeg kan sige, at jeg spiste baade med Svinene og med Hundene; thi det grønne jeg fik, var alt hjemfalden Svinene, og naar jeg kom for at hente min Portion Kolever eller Milte, var Kjælderen almindeligvis beleiret af store Mynder og Dogger, som fik af samme Sort.

(Man faar gjette sig til fra hvilken Kant af Landet min Landsmand kunde være).

27. En Eksplosion.

En halv Time efterat jeg havde holdt min tredie *Fils-perdu-Souper* indløb virkelig i det artigste Brev fra Konsulen i Cherbourg en Anvisning paa 300 Francs paa en Bankier Delavigne. Han skrev endog, at det var ham kjært at kunne staa Sønnen af en Mand bi, som havde været Aarsag til, at han var bleven noget i Verden, idet min Fader nemlig, da han reiste igjennem Konsulens Fødeby til Rigsforsamlingen til Eidsvold, skulde have havt Tilfælde at faa en saadan Indflydelse paa hans Skjebne. Jeg bandede nu ikke alle Landsmænd mer, men jeg bandede af al Oprigtighed den Kolever med hakket Selleriaffald over, som jeg havde proppet i mig, saa jeg ikke for flere Timer turde tænke paa et ordentligt Maaltid. Marschen til den diagonalt modsatte Forstad Fauborg Montmartre lovede mig imidlertid ny Appetit, og jeg trak straks afsted til min Bankør, i hvem jeg traf Digterens Fader. Da jeg kunde fortælle ham, at jeg havde oversat hans Søns Parisienne paa norsk saa hurtig, efter at den havde vist sig, at jeg havde hørt den opføre til Instrumentalmusik af norske Bønder, endnu før Aaret 1830 gik tilende, fik jeg til mine 300 Francs Indbydelse til at besøge Sønnen ude paa Faderens Landgods.

Stiv af Femfrancsstykker vandrede jeg gravitetisk langs ad Boulevarderne Montmartre, St. Denis og St. Martin for omsider

at slaa mig ned til en Middag Nr. 2, naar den grove Selleri ikke lod sig føle længer. Men endnu syntes jeg at fornemme, at den laa ganske frisk i min Mave, saa jeg ikke var mere forhippen paa Middagen, end at jeg af den tilstrømmende Mængde lod mig drive indunder *Theatre de la porte St. Martins* Vestibule. Der var annonceret til Opførelse Scener af Napoleons Liv, hvori Helten skulde gives af en Person, som paa det overordentligste lignede ham. Desuden skulde Adam Nourrit synge Marseillaisen og Parisiennen. Det drog. Nourrit stod alt paa Scenen, da jeg tog Plads i anden Loge i anden Rad, altsaa omtrent ligeoverfor Grænsen af Orchester og Parterre. Dette var opfyldt med Graahatte, et Republikanertegn, og Huset ellers propfuldt. Det tegnede til at blive en livlig Aften. Nourrit var klædt i Bluse som en almindelig Arbeidsmand. Blusen var nemlig dengang yderst populær, fordi Juliseiren var især vunden af Folk i Bluser d. e. af Almuesfolk. Ethvert af Sangerens Omkvad gjentoges af Publikum, og da endelig Napoleons Kontrafei viste sig, var der ingen Ende paa Raabene: «*Vive l'Empereur! C'est lui même!*»

Man gav saamange Scener af Keiserens Triumfer, at Klokken allerede var nær Midnat, da man kom til Dødsscenen i Longwood. Jeg var gjennemrystet, da alt var ganske tro kopieret. Da træder Heltens Seigpiner, den rødhaarede Hudson Lowe, frem bag Sengen i Dødsøieblikket. Jeg havde den hele Aften, siden jeg havde sunget med i Marseillaisen, følt mig som Franskmand. Under Triumfscenerne steg det til Selvforveksling, og nu da Bøddelen viser sig, nu styrer jeg mig ikke længer, men strækker Armen truende ud fra Logen raabende: «*à bas le coquin anglais!*»

Min Gud hvilken Virkning! Graahattene, hele Huset brølede: «*à bas les coquins Anglais! à bas les Anglais!*» Jeg havde sat Ild paa en Krudttønde, skjønt Eksplosionen mere lignede en Torden i Vedholdenhed. En Deltager i Logen, som ikke havde vist synderlig Enthusiasme hverken ved Marseillaisen eller Triumfscenerne, en Person, der saa mig ud for en Slags Departements-Embedsmand, listede sig ud, saa fort han kunde. Jeg trykkede

mig dybt ind i Logen for med Resignation at oppebie Politiets Ankomst.

Den forekom mig uudeblivelig; men den udeblev dog — takket være Slapheden i 1831 Aars Regimente. *Louis Philippe* smigrede endnu Folket dengang.

---

28. Virkelig Scene af Paris's Mysterier.

Jeg kan bevidne, at der netop paa den angivne Side af den lille aflange Plads, hvorpaa Forfatteren af «Paris's Mysterier» fører Læseren allerførst ind, ligger et saadant liderligt Hus, som det i hvis mørke Indgang Rodolphe udfører sit første Heltestykke. Jeg har endogsaa Mistanke om, at jeg har været i hans Barbillons Klør, og at jeg kun har mit Liv at takke, at de ikke var stive nok.

Der stod jeg i Vestibulen ved *Theatre de la porte St. Martin.* Klokken var 12 om Natten og en Gadebelysning slettere end i Kristiania ved den Tid. Vi var langt henne i Juli, og da mørknes det alt Kl. 8 i Paris; og hertil kom nu, at en tæt Taage, fugtig som en Regn, fyldte Pladse og Gader. Alle Omnibusser, og deriblandt en, som gik ligetil Hjørnet tværtover for mit Logis, rullede væk i det samme jeg traadte ud. Folkemassen forsvandt. Portene lukkedes. Lygterne i Vestibulen slukkedes paa en nær. Det var Diagonalen af Paris fra bemeldte Theater til *Rue des deux fossées de St. Victor,* jeg havde at gjennemvandre under saa fortvilede Omstændigheder, hvorimellem den værste var, at jeg var saa stuvet med Femfranksstykker, der var let kjendelige ved Beføling.

Men det var ikke andet Raad for end at traske afsted. Jeg tændte min Pibe for at affektere Rolighed og at jeg hørte de simplere Klasser til, og saa gik det da nedover den lange *Rue St. Martin,* hvor kanske tre Lygter vaagede in Alles. Mine Franks havde jeg alle i Vestelommen samt i Kjolebrystlommen,

hvor min høire Haand hvilte uafbrudt paa Skaftet af en lang norsk. til Reisen gjort Tollekniv, medens jeg klemmede Albuerne tæt ind til Siderne. Der var ingen Mennesker at fornemme; men Klangen af mine egne Fodtrin, Gjenskraldet fra de høie Huse i de trange Gader, var saa rædselsfuldt, som om jeg havde været fulgt af en Skare Spøgelser.

Da jeg krydsede *Rue St. Honoré*, syntes jeg ogsaa at se et, nemlig ligeoverfor Hjørnelygten (Nr. 3), Skyggen af af Guldsmeden *Cardaignac* (?) hvorom Hoffmann fortæller, at han var saa forelsket i sine egne Mesterstykker af Pretiosa, at han instinktmæssig maatte myrde de Hoffolk, han havde solgt dem til, ved fra en Nische i Muren, hvori der stod et bevægeligt Helgenbillede, at styrte over dem, naar de kom Gaden op fra Louvre. Der var virkelig en Nische; men tom.

Men saa argumenterede jeg, Skyggen er jo ogsaa tom, og saa saa jeg da *Cardaignac* lig en Marionetfigur springe ned og op i Nischen igjen.

Jeg listede mig hurtigt, men sagte over *Honoré*-Gaden, og glemte dens Rædsler for nye; thi kort efter laa *Place la grève* for mig, og med ét stod alle de Parteringer, Radbrækninger, Hestesønderslidninger og Guillotineringer, som jeg havde læst om var foregaaede paa denne Plads, saa levende for min Erindring, at jeg syntes, at hver Sten jeg traadte paa, var et blodigt Menneskehoved, der sang sin Takt af Marseillaisen. *Cardignacs* Skygge hoppede ikke lettere ned og op igjen, end jeg over de skrækkelige Tangenter. Men nu! —

Nu stod jeg for en af Broerne, og disse var især berygtede. Piben slukkedes netop da, og det var gjort som af en Ven; thi det var maaske ikke faldt mig selv ind, at den kunde forraade mig her paa det farligste Sted. Forøvrigt var jeg næsten ligesaa bange for at møde en Patrulje som en Røver, for jeg vilde ganske vist med min Stuvning med Franks og den frygtelige lange Tollekniv være selvtagen for en Røver og Bandit. Paa Kattefjed kom jeg imidlertid lykkelig over.

Nu laa den ældste Del af Paris for mig, *la Cité* med sine

snevre, vifteformigt udgaaende Stræder, og nu var Knuden at finde et, som førte til Gaden *St. Victor*. Skildvagten ved Justitspaladset viste mig henover den lille aflange, af Seinekaien paa den ene Side begrænsede Plads, hvor *Eugene Sues* Fortælling begynder; og her begyndte ogsaa mit Eventyr.

Jeg stod stille midt paa Pladsen, grundende over Skildvagtens videre Anvisning, da Døren til en Kjelderkneipe aabnedes ligeoverfor mig; Latter og Skrig hørtes; en mat rødlig Lysning brød et Par Alen ud i Taagen. Et Par Personer tumlede ud og forsvandt i Sidegaderne. Da det atter var bleven stilt, og jeg skulde til at lette paa Foden, aabnedes Døren atter, og i Lysningen ser jeg Omridset af en enkelt Person i Mundingen af Kjelderhalsen. Han stod en Stund stille, ligesom for at betænke sig, hvor han skulde gaa hen; men pludselig hører jeg hans Fodtrin ganske tæt ved mig. Jeg trykkede mig ind mod en Væg; men hvordan det nu gik til eller ikke — nok, i Mørket havde Personen styret Kurs saa lige paa mig, at jeg ikke kunde undgaa ham. Jeg spurgte om Gaden *St. Victor*.

«Ah ja, *Rue St. Victor* — var det saa, *Monsieur*? *Rue St. Victor* — derhen kan vi nok komme. Men først, *Monsieur*, først . . jeg er paa en liden Pisk iaften . . først tilbage med mig, der jeg kom fra, om De behager.»

Under disse Ord søgte han at komme mig saa nær paa Livet som mulig — endog at faa sin Arm indeni min; men jeg holdt min for fast til Livet til at dette kunde lykkes. Jeg saa, at jeg var raget ud for et Subjekt af sletteste Sort, men at jeg ogsaa i fysisk Styrke var Kjeltringens Overmand. Hvert Øieblik ventede jeg et Stik i Livet, og holdt Kniven krampagtig fast for at besvare det.

«Nei Tak, *Monsieur*,» svarede jeg Karlen, «det tør jeg paa ingen Maade. Jeg er en Barbersvend fra Elsaz; min Mester er saa streng; jeg vil faa Prygl imorgen, fordi jeg har været saa længe ude.»

Slusken — thi saa var han antrukket og stank han — blev mer og mer paatrængende baade med sine Tilbud og med sine Forsøg paa at komme mig digt paa Livet. Først proponerede

han at følge med ham hjem i hans Kvarter for der at overnatte, og derpaa at han skulde følge med mig hjem; men begge Gange skjød jeg den strenge Mester foran mig. Atter begyndte han at ville have mig til Kjælderen, da jeg med ét føler et utvetydigt Greb paa mit Legeme. I næste Sekund laa Personen med et Nakkedrev i Gaden, og jeg var tilbens paa Maa og Faa. Jeg løb og løb, til jeg atter støder paa en Skildvagt. Det var ved *l'Ecole de medicine*. Han viser mig ned i Gaden *St. Victor* ad et Tverstræde, og saa fandt jeg da hjem til mit *Hotel du Nord*.

Jeg aabnede Vinduet for at faa Luft. Det var bleven klart ovenover Taagen. Karlsvognen funklede just over Pantheon, og den mindede mig saa levende om mit sikre Hjem, at jeg græd af Hjemve. Det havde jeg ikke gjort *à la table du fils perdu*.

---

29. Scene à la Molière.

Ved Gud syntes jeg ikke at smage Sellerien endnu fra igaar af, da jeg vaagnede om Morgenen efter den stormende Theateraften og Mysterienatten.

Det indgav mig den Plan at tugte min Hrr. Landsmand, som havde levet af Koteletter og Artiskokker i tre Dage. Jeg stuvede mig atter ud med Femfranksstykker og gik ind til ham. Der stod Beefstegemaskinen endnu, og mig syntes, at den fæle Lugt efter den sidste Diner endnu svævede om i det skumle Værelse. Døren stod aaben til det næste, som var ganske tomt paa nær Sengen, hvori Harpaxen laa, og Kufferten, hvori Kassen skulde befinde sig.

(Henrik træder ind med et høist determineret Ansigt og vækker Harpax ved at knibe ham i Næsen).

«Du ser en fortvilet for dig; men en, der er beredt til at handle som en fortvilet — kort Penge maa jeg have, og mange Penge, før jeg forlader dig. Som en Hund har jeg maattet leve i tre Dage. Længer taaler jeg det ikke, og da jeg ved, at du har Penge nok der i Kufferten . .»

(Harpax letter sig op i Sengen, sér med Forskrækkelse, at Kufferten er aaben, og vil op).

«Ikke af Flekken, før du har nævnt den Sum, jeg maa udtage af det Møbel.»

«Er du bleven gal, afsindig, gal, ruskende gal?» skriger Harpax.

«Kan være,» svares der med stor Kulde; «men saamegen Besindighed har jeg dog, at jeg ser, at jeg uden Fare for at opdages kunde kvæle dig paa sin parisisk i disse øde Værelser, som neppe rengjøres hver ottende Dag. Men jeg haaber at bringe dig til Ræson, naar jeg først har Mynten.»

(Henrik styrter sig over Kufferten, Harpax i Skjorten over ham, men rystes af, idet Røveren reiser sig iveiret med en Strømpe fuld af Femfranks).

«Lad være mine Penge! lad være mine Penge!» klynker Harpax som et Barn. (Strømpens Indhold øses ud i Kufferten. Pause, hvorunder Harpax kryber tilsengs igjen og trækker Dynevaret tæt opom Halsen).

Pludselig briser Henrik i Latter, griber i Lommerne og lader Femfranksstykker hagle nedom de øde Vægge.

«Hurra! Nei! Det er forbi med Grisedinéerne. Svindt nu Buxerne paa og lad os nu ud og faa en ordentlig Dejeuner.»

(Harpax staar op, yderst fornøiet over Stykkets Løsning, og gjør som befalet).

---

30. Scene à la Peder Paars.

To Gange har jeg været ude for agtværdige Borgere, og begge Gange har det været nær ved at koste mig Livet. Første Gang i Kristiania 17de Mai 1829, anden Gang ved *St. Cloud*-Broen ved Paris.

Sammen med min uadskillelige og endel tyske «Professorer»

ɔ: forløbne Studenter, der optræder som Sproglærere i Paris, ranglede jeg en smuk Søndagsmorgen nedover Veien fra en liden Landsby ved *Meudon*, hvor en *fête champêtre* holdtes, og nedimod Broen ved *St. Cloud.* Arm i Arm gik de andre foran, medens Forbauselsen over en Bekjendelse af en af Professorerne holdt mig noget tilbage med ham. Jeg havde lagt Mærke til, at han maatte være overordentlig gjerrig og havde ikke kunnet holde en Bemærkning tilbage, hvorpaa jeg havde faaet det rolige Svar: «Ja, Freund, ich zustehe, dass ich bin geizig im äusserste Potents; aber — ich bin ein Jude.» Det var Aarhundreders Trældoms Følge: Mangel paa selve den moralske Blusel. Det gyste i mig, naar jeg sammenholdt dette usle Væsen med de to marokkanske Jøder.

«Frihed! Frihed for de ulykkelige?» raabte jeg. «Friheden kan kun igjen gjøre dem til Mennesker,» og derpaa tog jeg Slyngelen under Armen og begyndte at synge Marseillaisen paa fransk af fuld Hals. Paa min anden Side gik for sig selv en aldrende, men altid opstuvet, Notarius, hvis Melankoli var ulægelig, siden det, formedelst en noget blaa Næse, aldrig var bleven til noget ved Giftermaalsbureauerne, hvor han havde meldt sig stadig i Gud ved hvormange Aar. Konfrontationen kuldkastede altid alt.

Jeg lod ikke min Stemme synke, fordi jeg saa et Følge af korpulente, agtværdige Pariserborgere komme mig imøde opad Bakken. Men med ét finder jeg mig omringet af dem, idet de med løftede Stokke og rasende Gebærder lod mig vide, at dersom jeg republikanske Knegt vovede at synge mer af den Sang, vilde de dukke mig i Seinen. Ja Ordet «*noyer*» (drukne) blev ogsaa brugt. Den var ganske nær ved. Jøden var forsvunden, og Faren blev større, da en af dem faldt paa at spørge efter Pas (deraf, saavelsom af deres Maver og Reaktionstendens, sluttede jeg mig til, at jeg var i agtværdige Borgeres Vold). Jeg appellerede til mit Følge, som holdt raadvildt nede i Bakken, og ved min Landsmands Veltalenhed og Jødens, som atter var bleven kjæk, samt ved at indgaa paa den skjændige Betingelse ikke at synge Marseillaisen, slap jeg fra Badet.

---

31. Jeg giver Bevis for, at jeg ikke duer til Diplomat.

Den svensk-norske Ministerpræsident i Paris er saa galant en gammel Gentleman, som der vel kan gives. Da jeg gjorde min Afskedsvisit hos ham, havde han den Artighed at bede mig til Middag den følgende Dag. Det er at stikke ti Francs i Lommen, tænkte jeg, for saa godt vil du nok komme til at leve der; men jeg svarede: «Jeg skal have den Ære, Deres Excellence; men Ulykken er, at det er den sidste Dag, jeg skal være i Paris, og da vilde jeg nødig skilles fra en Landsmand, jeg har været sammen med hele Tiden, nemlig med Hr. *N. N.*»

«Ah, den Person» — svarede Hs. Excellence lidt stødt. — «Han har for et Par Aar siden gjort mig en Visit; men siden har jeg ikke seet ham, uagtet jeg har indbudt ham . . .»

«Ja, nu skal han nok komme,» afbrød jeg. «Det sikrer jeg for.»

«Nu ja, siden De endelig vil være sammen med Deres Landsmand, saa vær saa god at invitere ham med.»

«Tak, Deres Excellence!»

Det var et prægtigt lidet Taffel. Gjæsterne om det runde Bord bestod af et Par reisende unge Svensker med deres Mentorer, nogle Damer og fornemme Franskmænd. Vært, Mad, Vin, Selskab — alt var fortræffeligt, saa jeg ret var i mit Es. Men nu kom Champagner i Is og allerførst en Skaal for Norge, udbragt af Hs. Excellence. Derpaa en tre, fire tause Glas. Nu syntes det mig, det kunde være passende at takke for Skaalen med et Glas for Foreningen, og saa reiste jeg mig da med Glasset i Haanden. I Begyndelsen gik det noksaa bra, men det varede ikke længe, før Talen blev til Tordener over Rusland og Hævnraab over Polen. Karl Johan, mente jeg, skulde have givet Riksdag og Storting en god Dag og hugget ind.

«Ha, hvilke ubetvingelige Tropper, hvilken Væddekamp, naar Nordmænd og Svensker skulde have kjæmpet sammen! Og i et saa helligt Korstog? Verden vilde ikke have seet deres Lige. De vilde aldrig kunne vige i hinandens Paasyn. Seiren havde altid siddet paa deres Bajonetter, og da havde Svea igjen hævet sit grønne Skjold Finland paa sin Arm, og de forenede Riger havde været sikre mod Østen, som de er det mod Vesten, ved mit Fædrelands Klipperygge. Foreningen leve!»

Neppe var Skaalen drukken, før — Hs. Excellence hæver Taffelet i en Skynding, som naar en Leir afbrækkes paa en Flugt. Forlegenheden stod ogsaa præget paa alle de svenske Gjæsters Ansigter, saa det bagefter faldt mig ind, at der muligens kunde have været en Russer tilstede; og deres Nysølvs-Civilisation har neppe berøvet dem de Vildes Egenskab at kunne slutte sig til Meningen af en Tale i et fremmed Sprog af enkelte Gestus og Ord. Og saadanne Ord var «Rusland» og «Polen», hvilke Navne jeg langtfra ikke udtalte med ens Tonefald.

---

32. Afskedsvisit hos Heiberg.

Jeg har ikke gjort gamle Heiberg Uret, naar jeg har sagt, at han aldrig glemte mig min Mangel af Interesse for hans Anekdoter. Jeg holdt mig da fra ham; men saa spurgte han igjen efter mig, og saa skede nu ogsaa gjennem min Kammerat, da jeg skulde reise. Jeg havde liden Lyst til at gjentage mine Besøg siden det sidste, da den Ulykke havde hændt, at jeg ikke kunde faa Døren op, hvorved følgende Samtale blev ført af mig gjennem Nøglehullet og af Heiberg fra Sofaen.

Heiberg: «Hvem der? Hvem pirker paa Laasen?»

Jeg: «Det er mig, Wergeland. Men bliv siddende, Hr. Heiberg — De er en gammel Mand, og jeg hjælper mig nok alene.»

Heiberg: «Visvas! det lader ikke til det . . .»

Jeg: «For alting umag Dem blot ikke. Jeg finder nok ud af det.»

Heiberg: «Hvad Pokker skulde De med min Laas? Det er ogsaa ærgerligt — Jeg maa sige Dem, at det er mig meget ubehageligt . . .»

Da Døren endelig kom op, stod han vredeblussende for mig, og Modtagelsen var et ægte studst Postmester-Hvadgodt.

I Befippelsen angiver jeg, at jeg ikke alene vilde se til hans Befindende, men at jeg ogsaa havde et Spørgsmaal angaaende Talleyrand at gjøre ham. Følgen af dette ulykkelige Indfald, der skulde formilde ham noget, var to stive Timers Anekdoter, indtil Heiberg, Gud være lovet, selv skulde spise.

Til Gjengjæld stak jeg den lille gamle Memoiresamling, som jeg havde kjøbt af Kjærringen paa Kaien, i Lommen, da jeg havde bekvemmet mig til Afskedsvisiten i Følge med min Kammerat. Jeg saa, at det glædede ham, at jeg kom; men høfligere var han derfor ikke. Han lod til kun at have Opmærksomhed for min Kammerat. Allerede var vi inde i Anekdothvirvlen; min Følgesvend lod til at ville holde ud til Enden; men mig var Tiden kostbarere end som saa. Det var intet Raad uden det yderlige, at trække Memoiren frem; og da jeg forgjæves havde traadt min Kammerat paa Foden og tilsidst faaet et alvorligt Spark igjen, saa kom den ogsaa.

Virkningen var frygtelig. «Jasaa *Monsieur*, De tviler om min Sanddruhed?» hvæsede Heiberg.

«Det ikke,» sagde jeg idet jeg reiste mig; «men en Hukommelsesfeil finder Sted. Det maa have forekommet Dem at have oplevet, hvad De kun har læst. Se her er Memoirer fra 1724, og her er Deres Erindringer . . .»

«Ei, lad Bogen ligge!» gren Gamlingen, idet han slængte den langt hen paa Bordet.

Derovenpaa naturligvis en Afsked, som naar man ryster en Bjørns udaf Buret stukne Pote, nemlig ganske let og kort. Memoiresamlingen tror jeg, jeg efterlod hos Heiberg halv af Ondskab, halv af Glæde over Friheden.

Heiberg bagtalte mig siden ved hver Anledning for mine Landsmænd. Jeg fik det ferskt endnu samme Høst. Deriblandt ogsaa, at han vilde fortælle Ministerresidenten, at jeg ved min Anmeldelsesvisit havde fundet det utaalelig aristokratisk af ham, at han havde klappet mig paa Skulderen og sagt «min Ven», noget jeg kun troede hædrende for Kammertjenere. Saadant Brushoved var jeg.

---

33. Fortvilelsens Inspiration.

Min Kammerat var saa oprømt efter Middagen hos Ministeren, at han fandt mit Forslag ganske rimeligt, at tage ovenpaa et Glas Punsch i *Palais royal.* Vi tog Plads under et af de smaa støvede Træer. Der skulde min Kammerat oppebie mig, medens jeg gik hen i Nærheden og løste Dampbaadbillet til Havre til næste Morgen Kl. 5. Derefter skulde vi tage Punschen paa Faldrebet.

Efter et Kvarters Tid var jeg tilbage; men — træffer hele Haven tom for Folk. Kun hist og her saaes endel Personer at løbe langsmed Pladsens bebyggede Sider ligesom Rotter, der søger sine Huller, men finder dem tilstoppede. Altsaa ingen Kammerat ved Træet heller. Jeg vandrede om som i en Dødningestad. Naturligvis vilde jeg da ud igjen ad den Vei jeg var kommen ind nemlig ad Hovedentréen; men der stanses jeg af et Kompagni Soldater. De havde sluppet mig ind, men vilde nu ikke slippe mig ud. Løbende ind i Haven igjen faar jeg vide af en medfangen, at der i den korte Tid, jeg havde været borte, havde været et Opløb i *Palais royal,* saa Militære havde maattet rense Haven.

Jeg er en slet Franskmand; men den Tale, jeg nu holdt for Fronten af Kompagniet til Kaptein og Løitnant, var baade flydende og tordnende, ja forekom mig at være saa god Fransk, at jeg alene kunde tilskrive det en Inspiration. Men det var Fortvilelsens; thi Dampbaadsbilletten var betalt, og det var allerede mørkt. Talen gjorde ogsaa den Virkning, at Løitnanten, imedens Kapteinen gik nedad Fronten, vinkede mig tilside og førte mig selv ud i

Haven og hen til en Sidebygning, hvor han med en venlig Hilsen stødte mig indad en Dør, overladende mig nu at sørge for mig selv. Gjennem et Kjøkken kom jeg op i Gaden Richelieu, hvor Opløbet syntes endnu at vare ved, og heldigvis blev jeg af en ung Person i Bluse puffet foran ham ind i en Omnibus, som netop gik til skraas over for mit Logis.

---

34. Le Poëte nationale.

Jeg begik den Uforsigtighed at takke denne Person for hans Artighed med Puffet, hvilket jeg tilskrev, at jeg nu befandt mig i Frihed. Han erklærede sig ogsaa for at være en Befrier, hviskede mig i Øret, at han var af de Julidekorerede, samt at han forøvrigt var *poëte national*. Besynderligt, han skulde ogsaa til det samme Hjørne af Gaden *St. Victor* som jeg, og han vilde heller ikke der slippe mig, men endelig synge for mig nogle af sine *chansons nationales*. Dette maatte da ske i Caféen paa Hjørnet, og saa havde han mig da, hvor han vilde.

Omtrent Kl. 1 om Natten havde han først sunget ud om «*coq gaulois, la liberté, la republique, la glorie de la France*» *etc. etc.*

For hver Gang en Vise var sungen, overrakte han mig et Æreseksemplar; men hvert maatte jeg ogsaa betale med et Glas Punsch.

Omsider maatte jeg bryde overtvert, skjønt han endnu havde «brillante» Sager tilbage, som han sagde.

---

35. Jeg viser mig som en ægte Turist.

Faa Timer efterat jeg havde sluppet *le poëte national*, gik jeg ombord i Dampskibet med Sorg over alt det, jeg havde maattet lade useet, og med Ærgrelse over det lidet Fransk, jeg havde lært,

af den gode Grund, at jeg hele Tiden havde talt Norsk med min dagige Kammerat, fra hvem jeg endog først skiltes i Havre. Jeg raader derfor Nordmænd i Paris, som vil lære det franske Sprog, til at sky Omgangen med Landsmænd, som om de allesammen skulde være spedalske.

Jeg kan ikke sige, at jeg betragtede hver seværdig og ikke seværdig Gjenstand paa Seinebredderne; jeg sugede deres Billeder ind i min Sjæl: hvert Slot, hver Park, hver af de yderst antike smaa Byer fra Englændernes Tid, der ligger op med Seinen.

Formedelst Seinens Krumninger og utallige Anstød, gik Formiddagen næsten med, før vi tabte Calvarhøien afsigte agterud, og om Eftermiddagen steg noget høit hvidt op forud, som vi ogsaa syntes bestandig beholdt den samme Afstand.

«Det er *Chateau Mont-Gaillard*, Europas mest pittoriske Borgruin, anlagt af *Robert le Diable*, som endnu spøger der,» sagde Kapteinen. «Imorgen kan mine Herrer i Rouen faa baade Kobberstik og Lithografier deraf.»

«Imorgen, hvorfor ikke endnu i Aften?» spurgte en Passager. «Fordi vi ikke (som vi skulde) kan naa Rouen idag. Vi rækker neppe længer end op under Ruinen,» sagde Kapteinen ganske rolig.

«Bravo!» raabte jeg. Det viste, at jeg var en Turist af ægte Slags, ligesom det sure Grin, hvormed Passageren vendte sig bort, da han ikke var det. Sagnet om, at Borgen var bygget af *Robert le Diable*, gjorde Beslutningen fast hos mig at bestige den. Jeg skrød af, at han, som af norsk Rod, var en af mine Forfædre. Det gjorde Opsigt ombord; men naar jeg henvendte mig til en eller anden af Passagererne, pegte han paa den tverbratte Klippe og paa Himmelen, hvor et skrækkeligt Veir trak sammen, og betakkede sig. Min Landsmand med. «Saa bestiger jeg Borgen alene,» sagde jeg; og det var sagt som af en ægte Turist, og at jeg ikke tog mine Ord tilbage var gjort som af en ægte Turist.

Thi just som vi var komne ligeunder Ruinerne, brød det frygteligste Uveir løs med Regn, Storm, Torden og Lynild, og det

mørknede ogsaa allerede mod Aften, saa alle var glade ved, at Kapteinen lagde til.

«Og ingen vil være med?» raabte jeg endnu engang ned i Kahytten.

«Nei! nei! nei! nei!» En Stemme lagde til: «*Robert le Diable* er ikke af mine Forfædre.»

Jeg ilede til Værtshuset i den lille antike normanniske Flæk, som laa lige ved Hjørnet af Klippens Fod, for at faa mig en Veiviser. Men baade Vært og Værtinde slog Kors for sig, da de hørte, hvad jeg vilde. *Robert le Diable* drev ikke alene sit Væsen der, men endog ofte nede i Byen. Virkelig saa ogsaa Byen ud til at kunne være et behageligt Spadsersted for en Gjenganger; ja Byen saa selv ud som et Spøgelse; thi jeg har aldrig seet noget tristere og mere gammeldags og forfaldent. Gavlerne dannede Spidsbuer over Gaderne, og om jeg i en af disse havde mødt Kardinalen af Bedford eller den tapre Talbot, vilde det ikke have forundret mig. Kun med megen Møie og stiv Betaling fik jeg en halvvoksen Pige til at følge mig. Men neppe var vi komne midt paa Skraaningen opad en snever og slibrig Sti, før hun begyndte at græde, sigende, at hun ikke turde gaa længer, da Røvere og Zigeunere havde sit Tilhold i Ruinerne. Og inden jeg saa mig for, gled Tøsen nedover Skraaningen og forsvandt.

Jeg havde nok af hende faaet en Forklaring over Spøgeriet i Ruinerne og nede i Byen, men jeg vilde heller have med selve *Robert le Diable* at gjøre end med en af de Slags Folk, hun nævnte. Jeg var derfor langtfra let om Hjertet; men da jeg ikke havde flere Penge paa mig, end jeg kunde miste, og jeg let kunde give Tegn til Dampbaaden ligeunder, saasom jeg hele Tiden befandt mig paa den skarpe Klipperyg, samt først og fornemmeligst fordi jeg havde pralet saa ombord, saa kravlede jeg alene videre som en ægte Turist paa opslidte Knæer, oversmurt med Ler og Kalk fra den slibrige Sti.

Men Himmel, hvor blev jeg lønnet!

Der stod jeg yderst paa Randen, holdende mig i Midtsøilen i et lidet Buevindu i det yderste Taarn. Stormen hylede igjennem de talløse Portaler og Vinduer, og Vindkastene nedborede sig i de mangfoldige Trappegange, som var hvirvlede saa dybt ned i Klippen, at man midt paa denne saa Gittervinduer til Fængsler, og jog saa op af andre Aabninger store Kalkskyer, der saa ud i den uhyggelige Tusmørkebelysning som flyvende Gespenster. Men hvert andet Minut rullede Tordenen, og Lynilden slog i lange Zikzaks, og da! Da laa hele Landskabet i mangfoldige Miles Udstrækning under mig i en bleg Lysning, gjennemflammet af Seinen, der i Krumninger og Glans syntes at være et Afbild af Lynet. Ruinerne med alle sine Byer og Taarne stod som med ét i bengalsk Ild. De var overordentlig vidtløftige, saa jeg let kunde fare vild i dem, og Klippen brat ogsaa til den anden Side. Et saa isoleret Punkt var mindre end sikkert i saadant Veir — kort, jeg overlod Ruinernes Undersøgelser til bedre Antikvarer, oppebiede endnu et Par Lynildsforestillinger af *Departements de la Seine inferieure & superieure*, puttede en Flintesten med noget vedhængende Murkalk til mig og gjorde saa som Tøsen for at komme gesvint ned, d. e. jeg lod mig for en stor Del glide nedad de sæbeglatte Kalkvægge, hvorved jeg fik en snehvid Maane paa et vist Sted. I Persien faar Turister, som bekjendt, ogsaa en Maaneorden.

Men at slaa sig selv til Ridder er saa sin egen Sag, skjønt det allerede dengang var i fuld Mode i Frankrig. Min tapre Jøde-Professor fra Bakken ved Meudon var saaledes Waterloodekoreret med samme Ret som *le poëte national* var Julidekoreret. Særdeles behageligt var det derfor for mig at faa en Slags Installation af en ægte engelsk Turist, der havde gjennemreist baade Rhindalen og Schweitz. Han kom ombord fra den anden Strandbred for Dagen efter at bestige *MontGaillard*, netop som jeg kom tilbage, og da denne Autoritet ved at løfte mit ene Kjoleskjød op, medens jeg holdt det andet under Armen, havde seet Syn for Sagen, erklærede han mig «*by God!*» for «*a true and veritable Tourist*».

Faa Dage efter afgav jeg et endnu kraftigere Bevis end alle tilsølede Bukser paa, at jeg fortjente den Udmærkelse, som var bleven mig tildelt af Engelskmanden. Jeg befandt mig allerede i Havre for at fare af, uden at have nydt mere end en af Frankrigs eiendommelige Retter: Katte, Rotter, Frøer og *anguilles de montagne* ɔ: Fjeldaal, paa norsk Buskefisk, Skogsorm; i Systemet: *Coluber berus; danice:* Hugorm, Huggebasse, *europæice:* Viper.

I et Telt paa de elysæiske Marker, udenfor hvilket der var ophængt et gammelt Hareskind til Tegn paa, at der beværtedes med Haresteg, har jeg ganske bestemt maattet tære Ryggen af en Kat og det af en gammel en. Jeg sagde rentud til Værten, at jeg vidste nok, hvad jeg spiste; men saa kom det virkelige Hareskind frem, og jeg maatte tie.

Nu skulde jeg reise, og endnu havde jeg ikke smagt de tre andre Lækrerier. Hvor glad blev jeg da ikke ved, at Værten bad mig være akkurat hjemme til Middag, da han kunde traktere mig med en Frøragout. Jeg lovede det bestemt, og isandhed de smaa sammenbøiede Bagben, som alene brugtes, var saa snehvide og duftede saa deiligt af friskt Løv, at jeg ret blev forhippen.

Men ud, for at se fra Kap *la Hève* Kanalen gaa for en stormende Sydvest, maatte jeg. Herligt! og et Uveir, der jog mig for for et Par Timer ind under en naturlig Grotte i Forbjerget, forøgede det pittoreske. Nu op til Fyrtaarnet; men neppe var det gjort, før en tropisk Plaskregn drev mig ind til et Par simple Folk, der modtog mig paa det aller gjæstevenligste. Hvor lignede deres Dekorationssmag vor egen Almues! Der var det lille pyramideformede Skab af brogede, i Snorer ophængte Bretter med Snurrepiberierne paa; der var Træuhret; der var klistret paa Væggen de gloende Billeder af Tristam og Indiana, af Carolus Magnus o. fl. Madonna med Barnet ikke at forglemme (meget udbredt i Norge ogsaa); der var Balsaminen i en halseløs Flaske og Maanedsrosen i et firkantet Trækar. Ganske rørt tog jeg Afsked fra de gode Folk, da Regnen holdt noget op, og nu havde jeg en Allé at ile nedover imod Byen. Men det lod sig ikke gjøre at ile uden at begaa Mord paa Mord, saamange Løvfrøer plaskede

i Veien efter Regnen. Det er alene dem, man spiser, og de erindrede mig om, hvad jeg sandsynligvis havde tabt.

Rigtig! Værten modtog mig med Skuldertræk: «*Monsieurs* egen Skyld! Stor Delikatesse. Ikke én igjen.»

Da jeg kom hjem til Norge, søgte jeg Opreisning ved at stuve Laarene af en ualmindelig stor Padde. De smagte ikke saa galt.

---

36. Le Drapeau blanc.

Da Dampbaadspublikummet igjen kom tilsyne om Morgenen, fik jeg mange Komplimenter, fordi jeg under saa afskrækkende Omstændigheder havde iværksat mit Forehavende at bestige Ruinen. Men jeg blev dets Yndling ved et Indfald, som jeg vovede at give det tilbedste, da det bestod af bare Mandspersoner.

Ikke langt fra Quilleboeuf passerede vi tidlig om Morgenen forbi en ussel Landsby i Nedre Normandi, hvor alle endnu hvilede i sødeste Ro undtagen Hønsene og Storkene. Bag den enkelte Række Kalkhytter ganske nærved Floden, hvoraf Landsbyen bestod, hævede sig et Slags spidst Skur — meget ligt de gammeldags Udbygninger paa vore Løkkelader — og ud af en Glug stak, istedetfor en trefarvet Fane, en sand Skurefille, som aldrig havde havt anden Farve, siden den var hvid, end Smudsets. En Passager lægger Mærke dertil og skriger høit: «*Voila les exècrables Chouans!*» Det var ogsaa grovt: — et Aar efter Revolutionen og en karlistisk Fane mellem Havre og Paris!

Præsten maatte være en Legitimist, mente en anden. Den hele Landsby burde udryddes, mente en tredie. Men da jeg, forat formilde Stemningen, bemærkede: «*Le drapeau, Messieurs, n'est que la chemise de la maitresse du curé, que le révérend père fait secher* —» optoges dette med stormende Applaus og gjentoges med de øvrige truende Skrig, der omsider kaldte Befolkningen ud:

Mænd med Bukserne nede om Benene, Koner med Skjørterne endnu over Hovedet, mange i bare Linnedet, enkelte ikke det engang.

Nogle blev staaende forbauset i Døren, andre søgte at følge Dampbaaden med Bukserne i Haanden. Det kloge Parti, som holdt sig hjemme, kunde imidlertid ligesaa godt som det dumme, der løb, høre de mangfoldige Forbandelser og Skjældsord, hvormed de og deres Landsby og Prest blev overhøljede. Thi man brølede dem ud fra Dampbaaden næsten med et Skydses Torden, og denne laa bi en lang Stund ligesom i en Blokade.

En emigreret spansk Licentiat ombord blev saa enthusiastisk over mit ugudelige Indfald, at han ilede hen til mig og trykkede mig i Haanden paa en saa egen Maade, at jeg forstod, han havde givet mig Frimurertegnet. Jeg sagde ham, at jeg nok var et Slags Frimurer, men ganske paa egen Haand, og at jeg, paa Grund af, at han for mit Indfalds Skyld havde antaget mig for en ordentlig og bestaltet, ogsaa troede, at Lystighed og Skjemt hørte mere hjemme i Logerne end paa mange andre Steder, hvor Indbydelser til Momus og Komus stod i Guldskrift udenpaa. Idetmindste havde Logerne Ord for at forstaa at skaffe sig Lystighedens materielle Vehikler.

«Ikke hos os mere,» sukkede Licentiaten (som man næsten kunde se igjennem som et Blad). «Der fraadser nu Munkene.»

---

37. Tilfældenes Betydning.

Intet slaar os med større Ret med Forbauselse, end naar vi, idet vi følger en Aarsagrække tilbage, opdager, at den stanser ved et yderst ubetydeligt Tilfælde, et henslængt Ord eller deslige. Der er det vi, forat redde den fornuftmæssige Orden, maa tænke os et Forsyn, og at disse ubetydelige Første-Aarsager, disse Tilfælder, hvor vor Efterforskning maa stanse, er dets Konsekvenser, tilhørende en Aarsagrække, som vi ikke længer kan følge. Tre henslængte Ord af mig foraarsagede saaledes, at en fransk Turist,

der vilde til Amerika, kom til Norge, og at der istedetfor et Værk over Amerika, blev skrevet et over Norge — og jeg tror, det første franske.

Jeg stod paa Kaien i Havre, hensunken i Betragtninger af Modsætningen mellem de pragtfulde nordamerikanske Paketter og Elendigheden af de Passagerer, som de skulde indtage. Bestemt var det nu Yankee-Spot med det gamle Europa — omtrent en saadan: «læg jere Filler kun i min Guldkasse, Madam! Jeg har ingen simplere.»

Ja disse Mennesker var udslidte Filler. Al Farve af Lykke og Sundhed var forsvunden af dem. Man saa igjennem dem, og da saa man Fortvilelsen. Og alle, jeg spurgte, var fra Tysklands, ja Europas, mest velsignede Landstrøg, fra Baden, et Land man kjører igjennem fra Nord til Syd under Valnødalléer, og hvor Vinstokken klatrer tømmerstoktyk opad Heidelbergslottets Ruiner! Og det var ikke egen eller Fars og Bedstefars Trældom, som ludede i disse Usselrygge og stod indmeislet i de flade, dyriske Ansigter — nei Farfarsfarfarsfarfarsfars, Generationers, under Feudalismens og Smaadespotiets Jernstøvler udpinte Generationers. Med dem som med Jøderne. Men omplantede i en fri Jord vil ganske vist Generation udgaa af Generation menneskeværdigere og stærkere og skjønnere, indtil de gamle Katters og Alemanners Skikkelser er igjenfødte. De kvindelige Emigranters Dragt havde meget tilfælles med vore Halling- og Valdres-Pigers, og de var blonde som disse; men der udvandrer vel neppe nogen fra Norge i saadan Elendighed som disse, der syntes at leve af de Gryn og Kaffebønner, som de pillede op efter Sjauerne.

Men hvem skulde jeg se lidt længere henne paa Kaien ved en anden Paket uden Hrr. Angelot, Advokat ved *Cour Royal* i Paris, en Mand, jeg kjendte noget til fra Hotellet, og om hvem jeg vidste, at han vilde reise forat adsprede sig over Tabet af sin Fader og af egen Sundhed. En Gigt havde nemlig nødt ham til at tage til Krykken.

«Jeg tager til Amerika,» sagde han.

«Reis til Norge,» sagde jeg. «De vil der træffe en Verden, ligesaa fremmed for dem som Amerikas.»

Han gav intet bestemt Svar da; men jeg lovede ham, at jeg i mit Hjem skulde vise ham Bønder af et andet Slags end disse tyske, der omvrimlede os.

Dagen efter skulde jeg reise. «Jeg kommer efter,» sagde Franskmanden til mig, idet jeg gik ombord.

Han holdt Ord og jeg ogsaa mit. I Julen førte jeg ham om imellem Bønderne, og han var forundret over den gode Levemaade, de viste, over de glade Ansigter, de hyggelige Huse. Paa et Sted blev han, som en Søn af det tapre Paris, modtaget af et Kor af unge Mænd, som til Instrumentalmusik sang Parisiennen og Marseillaisen. Pariseren var ganske henrykt, og da den gjæstfrie Vært havde indbudt til Dans med, saa jeg ikke andet, da det led paa Natten, end at han uden Krykke valsede noksaa raskt om med Bondepigerne.

Hr. Angelot har siden udgivet et Volumen over Norges statsøkonomiske Forhold; men han lod, idetmindste for det første, kun 100 Ekspl. trykke. Men skriver det sig ikke fra de tre henkastede Ord: «Reis til Norge?»

---

38. Eventyr i Vandet.

Naar jeg kan forsikre, ikke ved min Forfatterære, men ved min borgerlige Ære, at i det væsentlige er $^{100}/_{100}$ og i det uvæsentlige $^{95}/_{100}$ af de foregaaende Skisser fra Landjorden i et og alt sande, maa man indrømme mig, at jeg har havt Eventyr nok tillands for de fire Ugerstid i Paris, hvor jeg levede saa ubemærket og for mig selv. Jeg havde endnu flere; men da

jeg ogsaa skal have en liden Plads for nogle Eventyr i Vandet, faar det være nok.

Ja «*i*» Vandet — ikke blot tilvands — men bogstavelig midt i Vandet, ikke alene paa Sjøen, men «*i*» Sjøen. Først to Gange i England, saa en Gang hjemme. Det er Bagateller, men af den første kan man dog lære, hvor vigtigt det er at tage Hensyn til Omstændighederne, især naar de er aldeles overvægtige og tvingende. Den anden lærer ved et slaaende praktisk Bevis, at man bør undersøge Farvandet; og den tredie, at der er ingen Ulykke saa stor, at den jo kan komme ved ikke at se sig for.

Da vi efter en lang, grusom Overfart (hvis Pinsler er skildrede i «den engelske Lods») endelig lagde an paa Spithead, blev vi kommanderede til Kvarantæne-Rheden og lagt i Nærheden af Vagtskibet. Norge var vel ikke engang mistænkt for Kolera, som Rusland og Danmark; men Vagtskibets Kommandør, en virkelig endog aldrende Marineofficer, kunde ikke, trods alle Kapteinens og mine Demonstrationer paa Kartet, faa i sit Hoved, at vi ikke behøvede at komme i Berørelse med noget af disse Lande. Danmark maatte vi efter hans Mening bestemt berøre, og at Norge hørte Rusland til, var en bekjendt Sag. Først efter et fuldt Jevndøgn skaffede han sig bedre Oplysninger hos Havneadmiralen i Portsmouth. Men det Jevndøgn blev mig utaaleligt langt. I faa hundrede Alens Afstand strakte den henrivende *Isle of Wight* paa det mest lokkende sine grønne egekronede Strande ud. Ak den, der blot hvilte paa dem et Minut og drak Løvduften under et af de herlige Træer! Friskan! den Stub svømmer jeg rat, og Haier er der vel neppe her, hvor saamange Dampbaade gaar.

Da jeg havde tænkt dette, havde jeg alt Skjorten af, og vips var jeg i Vandet. Men hvor forfærdedes jeg ved at høre Kaptein og Mandskab raabe mig ombord, om jeg havde mit Liv kjært, og at se dem vinke af alle Kræfter over til Vagtskonnerten. Jeg troede i Førstningen, at man i Nærheden af denne havde seet Finnen paa en Hai, og en ubeskrivelig Rædsel betog mig; men endelig opdager jeg noget, der saa ligesaa farligt ud, nemlig en Mariner ombord i Vagtskibet, der havde lagt en lang Skibsmusket

an paa mit Hoved med samme Koldblodighed som paa en Vildands. Og han beholdt Sigte, men paa en anden Del af mig, medens jeg, saa fort jeg kunde, kravlede op Faldrebet.

I «den engelske Lods» har jeg langtfra skildret Southamptonsfjorden yndig nok. Der staar nok ikke et Ord om de nydelige Landsteder med Haver og Parker, som bedækkede dens yndige Østbredder. Vi passerede just med en Bris, der holdt Modstrømmen eller lidt mere, forbi et af disse Paradiser, mens der syntes at være Selskab der, af de mange Herrer og Damer at dømme, som spadserede i Parken.

Det var brændende hedt. Kvæget stod langt ud i Vandet for at svale sig. Her, tænkte jeg, kan du dog tage dig et Bad ved at svømme langsmed Skibet. Jeg klædte mig af forud, og hoppede ud fra Bougen.

Men inden jeg naaede Vandskorpen, hørte jeg Lodsens og Kapteinens Forskrækkelsesskrig paa engelsk og norsk; og da jeg stak Hovedet op, var jeg til min Forbauselse ved Faldrebet, sakkende mere og mere agterud. Endelig begreb jeg Ebbens Magt, og at der var alle Udsigter til, at jeg vilde enten drive udgjen paa Spithead eller, om Lykken og en Sidestrøm var med, maatte skraa mig iland mellem det badende Kvæg under Parken, hvor Damerne og Herrerne spadserede. Scenen maatte blive idyllisk nok for Selskabet, naar den livagtige Adam kom drivende gjennem Paradiset med Hjorden foran.

Det lykkedes endelig for den engelske Lods's stærke Arme at naa mig med en Kabel langt atter ud, og saa blev jeg da halet op. Men hans Eder og Forbandelser var ogsaa stærke, og af dem fik jeg et Styrtebad ovenpaa.

«Se bare ud, hvor Strømmen gaar,» sagde Kapteinen.

Den gik virkelig ogsaa i slige))))))))))))))))))((((((((

Men, Mjøsen, Mjøsen, Mjøsen! af din argeste Nøk havde jeg ikke fortjent det Puds, der blev mig spillet i en af dine smukkeste Bugter — Jeg, som har lignet din Flade med et Hav, hvoraf et Kongeriges Provinser opstiger — jeg, som naar du var vred, var saa ærbødig imod dig som imod en løs Løve paa Tomandshaand — jeg, som har givet dig Navn af mit Fædrelands bankende Hjerte, og som hin ulykkelige Aften hvilte saa rolig ved dette Hjerte. Fy! sænk dig i dine Afgrunde! Aldrig mere skal jeg sætte Lid til dit falske Ansigt, hvormeget det end smiler.

Jeg var paa en Fodreise over Fjeldene til Bergen i Selskab med en engelsk Literat, en svær Britte og udmærket Turist.

En herlig Lørdagsaften befandt jeg mig svømmende paa Høiden af Smørvikodden paa Toten, medens min Kompagnon lavede sig til inde i Viken. Der lagde jeg mig til at flyde af Frygt for Sjøormen og forat oppebie Baaden, hvori mine Klæder laa. Denne var en elendig skarpbygget Slags Hummertine, overladet med Soldater fra Helgeøen. Landet forlod de med Hurra, saa de sikkerlig der havde udmærket sig; men at de vilde gjøre det tilsjøs lod det ikke til efter Rotagene at dømme, da de endelig lagde ud.

Træt kravlede jeg op i Baaden og satte mig paa Rælingen forat puste ud. Da slaar en Tambur, som uheldigvis var med, en Hvirvel — og mer skulde der ikke til for at kvikke mig saa op, at jeg gjorde en baglæns Kolbøtte ud i Vandet.

Skræk og Rædsel! Da jeg kommer op, er Engelskmanden væk. Jeg havde slet ikke lagt Mærke til, at han med fuld Oppakning sad paa den anden Ræling; og saa havde han maattet gjøre en tilsvarende Kolbøtte til min. Farkosten var paa at kantre med hele Besætningen; den ene Aare flød langt borte forud, Engelskmandens Halmhat i Læ.

Min Reisekompagnon blev saa længe borte, at jeg mistvilede om at se ham igjen. Da viser der sig noget, men paa samme Side som jeg, der lignede overordentlig Rygfinnen paa et tumlende Marsvin . . Det kunde være Ormen, og i dette Øieblik ønskede jeg, han vilde sluge mig. Men endelig overtydedes jeg

om, at det var min Kompagnons Ransel, og at den, Gud i Himlen være lovet! endnu sad paa hans Skuldre. Ved den slæbte jeg ham da til Baaden og bad ham holde sig fast, til jeg fik Hatten og Aaren fat, saa vi kunde komme tillands igjen. At han ikke kunde svømme, og at han havde været under Baaden og det dybt, saa jeg til min Forfærdelse. Tre Gange maatte jeg spørge, om han havde Bund, før han virkelig naaede den. Men derpaa vandrede han i Land og drog saa sporenstregs videre. Jeg indhentede ham om Aftenen, plæderede min Sag og bad om Forladelse. Intet Svar. I otte Dage kom der ikke anden Lyd over hans Læber end Tænders Gnidsel. Jeg forestillede ham, at ingen Reisende endnu havde undersøgt Landet saa grundigt som han, der havde været paa Bunden af dets Hovedindsjø. Han skar bare Tænderne, saa jeg trak om med ham som med en olm Elefant. Jeg betragtede det som en Bod, saa jeg gjorde det, om ikke med Fornøielse, saa dog med Hengivenhed i min Skjæbne. Først da jeg paa en Overgang fra Gausdal til Gudbrandsdalen spaaede ham, at han vilde enten forvride Benet eller fare vild, om han udførte sin Trusel at ville forlade mig, og begge Ting gik virkelig i Opfyldelse, syntes det gamle Venskab at vende tilbage. «Nu kjender De mit Fædreland fuldkomment,» vovede jeg endog at sige, idet jeg badede hans stærkt forvredne Ankel i Eddike. Der var dog altid en Gaasehudskulde mellem os siden Mjøsbadet; og naar jeg tænker derpaa, rinder det mig ogsaa ganske koldt over Ryggen.

---

39. Hadelandsreisen.

Egentlig burde den hele Skisse hede et Fjeldeventyr, da dens første Afsnit holder sig i vilde Fjeldet, dens andet og tredie lader mig træffe paa Klippehjerter og fange et Væsen, som bar alle Mærker paa at høre de underjordiske til, om det ikke selv var kommet lige lugt ud af Fjeldet.

Kl. 3 en Nytaarsaften begav min Fætter Otto og jeg os

med Brunen og Pulken over Fjeldet fra Romerike til Hadeland for at besøge en Onkel. Det mørknedes allerede i det tætte Snefog, og da vi var komne en Fjerding eller to op, maatte vi afskedige Veiviseren, fordi han tilstod, at han havde vist os feil. Altsaa et Stykke tilbage og saa paa egen Haand.

Men det gik galt. Efter flere Timers Anstrengelser i aldeles vild Fjeldmark, i Bjørnenes og Filfrasernes veiløse Region, i tæt Mørke og Snefog, opgav vi begge — og min Fætter var en robust Kar — at komme længer. Hesten stod tvertover et kuldblæst Træ og syntes at være af samme Mening som dens Herrer, der alt havde hyllet sig ind til Natten og lagt sig aldeles udtømte og raadvilde i Pulken.

Men jeg var Veslebrunens Eier, og jeg elskede den som en Ven — ja mere, med Lidenskab. «Det gaar ikke an,» raabte jeg efter en 10 Minutters Stilhed; «Hesten maa reddes, og kanske han redder os med, naar vi faar ham dreiet om, og vi lader ham selv styre Kursen tilbage. Jeg skal gaa tilbage og se, om Sporet endnu er der.»

Sporet var allerede borte i det forfærdelige Snefog; men hvad er det? Lyden af en liden Foss? «Halloi, Fætter, kom og se — ligger der ikke en liden Kværn der paa den anden Side?» Omsider blev vi enige om, at det bratte hvide derover maatte være en snedækket Kværnvæg, og nu bemærkede jeg med indiansk Skarpsindighed: er det en Kværn, er den ikke saa overmaade langt fra Folk; disse har malet til Jul, og faar vi Brunen over, lugter han sig nok frem. Det gjaldt Hestens Liv at balancere over de spidse store Klippestykker, hvorimellem Fossen nu silrede ganske sagte. Men o! det lykkedes; en Linedanser kunde ikke have gaaet nettere, og da den kom paa den anden Side, prustede den friskt og freidigt, som om den forstod, at vi nu var paa ret Vei. Vi kravlede efter paa Hænder og Fødder, og nu lod vi den Brune styre Kursen, medens vi trampede bagefter i den dybe Sne. Efter en Fjerdingveis Marsch prustede Brunen atter. Vi var ved Hanoa eller Uloa — en Plads med et ligesaa vildt Navn som Egnen var det. Derfra da med Fakler om Morgenen til Hadeland.

Min Onkel havde i den Grad vakt min Interesse for en Gut af Taterrace, der skulde være i Besiddelse af de mærkværdigste umiddelbare Aandsevner, at jeg besluttede at tage indom den Gaard, hvor han skulde opholde sig for Tiden. «Og tag saa uden videre ind iaften til min gode Bekjendt Hr. Gästström i Nabodalen, en overmaade gjæstfri Mand. Hils ham blot fra mig.»

Jeg kom til Gaarden, hvor «Vesle-Anders» skulde være. Hans Figur var aldeles æsopisk, hans Ansigtstræk, Kinder, Øine og Næse, aldeles mongoliske. Han kom frem med et Bræt, som han havde udskaaret i Form af en Fele og bespændt med Taglstrenge; og paa dette Instrument spillede han nu med en ligeledes selvgjort Bue ikke blot Danse, med nogle vidunderlige egne Kompositioner, som han sagde faldt ham i Øieblikket for Haanden. Jeg var allerede forbauset; men blev det endnu mere, ja jeg kan sige indtil Ærbødighed som for noget overnaturligt. Thi da jeg giver ham et Bibelsprog at prædike over — deri skulde han især have sin Force — faar jeg en Præken at høre, som ingen Prest skulde skamme sig ved, ja enhver af Landets Prester gjør ham den ikke efter. Men det kunde være en Tilfældighed; Anders kunde før have faaet samme Tekst. Altsaa en ny en; men løst med lige glimrende Udfald! Anders overtænkte sin Tekst en halv Minuts Tid med halvlukkede Øine og foldede Hænder, og saa begyndte han med god Diktion og i et velordnet logisk Foredrag at udvikle den. Jeg antog, at hans Prækener dog kun bestod af velsammensatte Brokker af en læst Postil, men — Anders kunde ikke læse. For et saa dant Vidunder maatte der sørges; og man gav mig ham med saameget større Glæde med, som det Kvindemenneske, han hidtil havde fulgt med, (Moder eller Søster?) just laa Lig paa Gaarden. Anders blev sat foran i Pulken under et Teppe, og saa gik det i samme vedholdende Snefog videre. Paa Harestuvandet var vi begge bange for Ulve, hvorfor Anders af og til spillede et Stykke paa Felen.

Ved Midnatstid stansede vi udenfor Hr. Gästströms for Gjæstfrihed virkelig bekjendte Hus.

«Væk ikke Husbond og Madmor,» sagde jeg til Pigen, skjønt jeg var gjennemfrossen, og Sult og Tørst peb i mine Indvolde. «Blot en Seng til vi imorgen tales ved.» Nogle rimede Sengklæder blev i et iskoldt Værelse lagt i en Seng. Det havde sikkert paadraget mig en Dødssygdom, var jeg bleven liggende der længer, end jeg fik Lov til af den gjæstfri Husherre. Men efter en Minuts Lidelser eller to kommer Pigen ind med det Budskab fra Gäström, at jeg straks skulde staa op igjen og forføie mig afgaarde.

Jeg var overbevist om, at Pigen maatte have misforstaaet sin Husbond, og bad hende gaa ind og sige, at jeg kom paa hans Bekjendts, min Onkels Anbefaling.

Nei, der var ingen Misforstaaelse. Jeg var vist paa Døren og fulgte Anvisningen straks med det Bud til Hr. Gästström, at jeg rystede min Saale paa hans Tærskel. Anders lagde til, at han gjorde det samme.

Denne Fremfærd af en for sin Gjæstfrihed bekjendt Mand, midt i Julen, i Norge, mod en Fremmed, var mig uforklarlig. Manden var svensk; men Svensken giver ikke Nordmanden efter i Gjæstfrihed, og han havde været mangfoldige Aar i Landet. Men en paa Stedet velbekjendt gjorde mig opmærksom paa, at han havde Ord for at drive sin gamle medfødte «*Ödmjukhet*» selv mod sine nærmest-overordnede ganske overordentlig vidt. «Og ved du desuden ikke, at han regner sig til de grevelige?» lagde han til med Eftertryk.

Patronen var i salig Grev Wedels Brød, og man havde i Folkesnakken udbildet sig et Fiendskab, der skulde finde Sted mellem den hele noble Familie og min Ubetydelighed. Altsaa i den Tro at gjøre Herren til Behag? men jeg tror, at havde Hr. Forvalteren vovet personligt at afgive underdanig Indberetning, havde han faaet sig et dygtigt Ørefigen af Hr. Greven og det baade links og rechts.

Det var kosteligt at se de Ansigter, hvormed de Prester, jeg kom forbi paa den anden venligere Side af Fjeldet, hørte Anders's Prækener. Han beundredes over alt; men jeg kan ikke beskrive den Forbauselse, som betog en theologisk Kandidat af erklæret Herrnhutisme, da han hørte Vidunderet præke. Efter herrnhutisk Tro sker stundom umiddelbare Inspirationer fra oven; Kandidaten løftede da ogsaa Hænder og Øine mod Himlen af Ærbødighed og Begeistring. Ligesaa beundrede Kandidaten, der var en dygtig Musiker, Anders's musikalske Talenter. Han var virkelig ogsaa en liden Waldemar Thrane med sin Pukkel og sin Genialitet. Min Fader vilde lade ham opdrage til Skolelærer; men lære vilde han ikke. At stryge om syntes at være ham en ubetvingelig Drift, og det især, naar der etsteds var Drik og Dans. Han tog da sin nye ordentlige Fele og strøg afsted, spillede og prækede for hvem som vilde, uagtet det sidste var bleven ham strengelig forbudt, og kom saa fuld hjem mod Morgenen. Et ubetvingeligt Hang til Brændevin gjærede i hans vilde Natur, og den 14 eller 15 Aars Vanskabning løb efter Jenterne, skraaede Tobak og drak, trods nogen Karl. Jeg forsøgte at faa ham indunder Vaisenhusets strenge Tugt; men Statuterne tillod det ikke. Der blev anvendt milde og alvorlige Tiltaler — hans Feil var uudryddelige. Og tilsidst strøg han rent bort, da jeg engang havde givet ham en Revselse med mit Piberør, saa den vel ikke var saa streng endda.

Men sikk'en Fulas! Paa Grænsen af Bygden blev han spurgt, om han ikke var den der Gutten hos Wergeland; men da han raskt svarer: «Aa jeg kjender vel den Gutten; men mig er det ikke;» slipper han væk og — ind til Kristiania. Nu var han hjulpen. Endnu skal hans usle Legeme udholde hans umaadelige Udsvævelser; dog har jeg hørt, at han skal være for sløv til at præke og musicere originalt mere.

Men hvilken uberegnelig Rigdom af Aandsgaver gaar ikke tilgrunde i Armodens Masser, indtil Staten erklærer det fødte fattige Geni for sit Barn og tager det under sin Opdragelse!

---

40. Jeg prostituerer mig som Jæger.

Turist og Turist er to, men Jæger og Jæger er ét. Der gives en Mængde Turister, som blot drives om af en Lyst til at samle Kuriositeter *per fas & nefas*, saa man ordentlig passer paa dem som paa Tyve — andre, som drives af Forfængeligheden at kunne sige om enhver Plet «jovist har jeg været der». Men der gives ogsaa Turister, der drives, uden Affektation for det pittoreske, af sin Idealitet til at nærme sig Gud i den inderligere Betragtelse af hans Godhed og Almagt, som Skuet af en skjøn Natur yder. Paa de ensomme Høider hensynker de i denne ophøiede Vellyst, medens den uægte Turist trækker Klokken op for at se, om det kan være passende Tid at stige ned, og Jægeren kun glor efter Vildtet. Men fælles for Turisterne af enhver Klasse saavelsom for Jægerne er den Ligegyldighed, hvormed de vader ud i et Morads, glemmer Maden, sveder og udmaser sig, kaster Penge bort, river sine Klæder isønder, og udsætter sig for Tab af Liv eller Helbred.

I 1843 blev jeg af nogle ivrige Jægere indbuden til at deltage i en Storjagt paa Krogskoven i Pintsedagene. I Pintse vil alt ud i det grønne, og jeg havde den hemmelige Plan at liste mig ned paa Ringerike, uagtet Straffen for Desertion var den skjændige, men af hele Selskabet med Haandslag vedtagne, at enhver af dette skulde have Lov til at stryge den grebne Desertør med den Strydot, i Ansigtet, hvormed han havde rengjort sit Gevær. «Pyt» — tænkte jeg — «i Stensfjorden er der nok Vand til at vaske Skamflækkerne af med,» og saa tog jeg da med, ikke fri for at nære forræderske, mere turistiske end jægermæssige Hensigter.

Vi reiste afsted i Regn og kom til Stedet i Regn — fire Mil paa desperat Vei — Bagatel! — en halv Times Rekreation — saa ud i Regn igjen i den dryppende Skov, der alt hyllede sig

i sin Aftenkappe — fire Timers Jagt — i Kvarter med en Hareunge Kl. 11 i saadant Mørke, at Rugderne fløi os paa Næsen — Rekreation til Kl. 12 — to Timers jammerlig Hvile i usle Senge — op og ud Kl. $2^1/_2$ i Regnen igjen for at komme igjen til Middag. Modfalden slentrede jeg bagefter Følget. At komme til Ringerike opgav jeg for Veirets Skyld; men vandre om paa de maleriske Høider om Kleven, det kunde jeg dog. Altsaa i en Sving af Stien, hvor de andre ikke kunde se mig, høire om og i forceret March tilbage til Sengen.

Jeg vaagnede Kl. 6, og nu stod min Forbrydelses Følger for mig. Først vilde jeg da nyde alle de Frugter deraf, der lod sig tage, og derimellem var da Besøgene paa Klevhøiderne de vigtigste. Det var ogsaa saavidt Opholdsveir. Neppe havde jeg tændt min Pibe for at gaa ned til Dronning Eugenies Udsigt, før den Idé faldt mig ind, der (om Musen lod sig kalde) at skrive et Poem, som idetmindste kunde fordele Selskabets rimelige Harme noget. Jeg fik en liden Draabeflaske med Blæk, $^1/_2$ Ark Papir, og inden faa Minutter sad jeg paa Jordbakken med mine Skrivesager foran mig paa Bænken. En kold Vind blæste mig i Nakken, saa jeg maatte skynde mig, og i saamange Minutter, jeg kunde holde Vinden ud, fik jeg færdig en Vise i den dengang yndede «schmahrske» Stil — d. e. et Roccoco-Arbeide af sentimentalt og humoristisk — som jeg haabede skulde opfylde Hensigten. Dog var jeg saa lidet sikker paa, at dette vilde lykkes, at jeg holdt det for bedst at opsøge Selskabet. Mindst $^3/_4$ Mils Marsch gjennem de afskyeligste Egne. Men der tog jeg Post paa en Sætervold midt i Jagten, som om intet var passeret. Tause hyttede Jægerne ad mig; men da Jagten fremdeles viste sig frugtesløs, stormede de alle imod mig med Hui og Skrig. Imidlertid blev der dog tilstaaet mig et Forsvar, medens Strydotterne blev lagede til i de vaade, sodfulde Geværpiber. Jeg fortalte da, at jeg var skræmt tilbage af et Skovtrold, og sang derpaa følgende Strofer:

En Jæger.

Det Ønske, Brødre, jeg vil harmfuld sjunge,
fortjener ei Pokal og ædel Vin;
men gid, at, som et glorødt Jern, min Tunge
kan præge dybt min Harme i jert Sind!
Jeg ønsker, at den Jæger, som sin Ære
har med sin Post saa skjændigen forladt,
maa aldrig mer Gevær paa Skuld'ren bære
og drikke med en ærlig Kammerat.

Den undvegne.

Ak I, som vandrer alt til Ringerike,
at skyde Bjørn og Hare og Tiur,
alt mens I gik, jeg tusind skjød af slige,
idet jeg tøied ud min Morgenlur.
Og mens paa vaade Ben, moradsbestænkte,
I vandred Dale ned og Bjerge op,
da kikked jeg, som mig i Dynen sænkte,
igjennem Drømmenes Kaleidoskop.

I tænkte, jeg kun æde kan og drikke
— ja drikke alt, undtagen yndig The.
At jeg kan sove, I erindred ikke;
og alle gode Ting bør være tre.
I Slumren Blodet let i Aaren triller,
som Morgenvin, fra Finger og til Taa,
imens i Øret bliden Engel spiller
en Melodi, som Drømmene forstaa.

Jeg hørte i min Slummer Gjøge galte
og Droslers høie klare Sølverlyd;
men ingen skyldløs Skabnings Liv betalte
en vild og blodbetegnet Jægers Fryd.
Jeg slumred ved en venlig Huldres Side,
og Alfer ved mit Leie Harper slog.
Nu vide I, hvi jeg min Flugt itide
til Sengen fra de skumle Skove tog.

Hvorledes kom vel *jeg* blandt Jægre vilde,
jeg, som ei anden Skabning fældet har
end denne Hvidveis, denne fromme, milde
dødblege Blomst, som jeg paa Brystet har?
... Jeg, der en blaa Viol har ikkun myrdet
istedetfor den vilde Duehun,
ja føler med Violens Mord bebyrdet
mit Hjerte tungt ifra den samme Stund?

Hvi skulde Anemonen ikke aande
sin søde Sjæl ud paa sit Fødested?
Og hvo kan vide, om ei Dødens Vaande
Violen paa mit grumme Hjerte led?
Da jeg en Pige Anemonen bragte,
hvi brugte hun det Udtryk: «den er død?»
Et Sting af Skræk mig gjennem Hjertet jagte:
«Hvad, om nu mig en Magt fra Himlen skjød?»

«Hvad, om den skumle Taage hist af Storme
blev til en Jetteform isammenjagt?
Hvad, om dens Strimer pludselig sig forme
til Dødens Pile, hver paa mig anlagt?

Hvad, om Gestalten ud sin Arm da rakte,
og greb mig, som jeg plukked Blomsten af?
Mon ikke denne samme Rædsler smagte,
da Døden jeg for tidligen den gav?»

Saa tænkte jeg, imens min Morgenpibe
jeg smøgte paa den underskjønne Klev,
men tænker nu, at hver af Jer begribe,
hvi jeg inat med ét tilbage blev.
«Hver har sin Lyst» — det være skal Moralen —
og derfor tænker jeg, vi slutte Fred,
og bytte nu Geværet med Pokalen,
der skyller Skam og Harme sammen ned.

Dommen, som faldt, lød, at jeg skulde være fri for Straf, fordi jeg havde udmærket mig som Poet; men jeg skulde erklære, at jeg havde prostitueret mig som Jæger.

«Ja med Fornøielse, mine Herrer,» udbrød jeg sjæleglad, «skjønt Faktum dog er, at jeg har gjort noget, mens I samtlige intet har udrettet. Men se her er dog en ret vakker Udsigt.»

«Fanden i Vold med Udsigterne!» — sagde Formanden — «Tys! har ikke Dina der Los? Afsted igjen!»

Alle var væk som blæste. Men da en prostitueret ikke har noget at tabe, kastede jeg mig rolig ned paa det herlige Græstæppe og tog Nisten fat.

---

41. Mit stolteste Øieblik

er unegtelig det, hvori jeg fra min Loge var Vidne til mine Fienders morderske Nederlag i det saakaldte «Theater- eller Campbeller-Slag». I det ophøiede nærmede det sig Synet fra *Mont-Gaillard* af de rasende Elementer. Hvad der menes med bemeldte Navn samt den nærmere Beskrivelse vil jeg dog ikke indlade mig paa. En saa mærkelig Begivenhed kan Traditionen aldrig glemme, og da denne snarere lægger til end tager fra, vilde jeg formindske min egen Berømmelse, om jeg bandt den til skrevet Ord.

Hvor kan jeg tale saa? Her kan ingen Overdrivelse finde Sted hverken af Pryglene (thi de faldt rigeligen og uden Persons Anseelse) eller af Massakrens vilde Skrig, Skandalen paa de slagnes Side, Triumfen og Glæden paa de seirendes. Første Logerads Damer stod i allehaande af Øieblikkets raske Stillinger og viftede med Lommetørklæderne som med Seiersfaner; anden Logerads Damer raabte Hurra, og paa Gaderne gratulerede Borgerne hinanden mange Dage efter, medens de slagne Intelligentsriddere af gode Grunde holdt sig hjemme.

Ja saa liden Overdrivelse kan finde Sted, om end intet skrevet Ord fastholdt Begivenheden, at Traditionens Fortælling vel endog skulde blive mattere end Sandheden kræver. Den ved f. Eks. intet om, at jeg havde et Syn lig det Maleren Kaulbach maa

have havt, da han undfangede Ideen, at fremstille de slagnes Geister i fortsat Kamp ovenover Hunnerslaget. I det Øieblik nemlig en Høiesteretsadvokat (i gamle Dage min fortrolige Ven) viste den grusomme Raahed at lægge en skingrende Barnetrompet an lige ved min gamle Faders Øre, medens en Høiesteretsassessor gjorde det samme ved sin gamle Svigerfaders, syntes jeg fra min Loge yderligere at se forskjellige fæle Dæmoner at stige op af Parkettet for at gjøre Intelligentsridderne (Fiendens Partinavn) samme Tjeneste som Valkyrierne Haakon Jarl i Hjørungavaagslaget. Jeg saa Misundelsens, Raahedens, Ondskabens, Hadets, Selvkjærlighedens og Dumhedens Dæmoner. Jeg spurgte dog ikke min Sidemand, om han saa noget, da jeg er vis paa, at han vilde have svaret, at det maatte være Lamperøg.

Da jeg kom hjem, ordinerede jeg straks af de Krigsomkostninger, jeg kunde forudse, en ny Kappe med blodrødt Fôr til Minde om Seiren — altsaa en Slags Triumfdragt, og da jeg sagde til mig selv: »man vil odelægge dig som Poet,» svarede det i mit Indre: «Det skal blive en Løgn! Gjeit, der trives jo mer man bander dig! Løvetand, der vokser jo mer du trædes under Fødder, være mine Symboler!»

---

42. Révange.

Tre Aar og vel saa det gjemte de slagne Intelligentsriddere paa Hevnen og holdt den saa frisk, somom Bulerne endnu var der; men da fik de Tilfælde at støde en Glassplint i mit Hjerte, som endnu værker der.

Jeg sad just paa et herligt gyldent Løvetandteppe udenfor mit Logis paa Slotspladsen og legte med en Ræv, da der indfandt sig nok en Mikkel. En af mine oprigtigste Fættere kom

nemlig tydelig med den Ræv bag Øret at se hvad Virkning et Budskab, der rimeligvis vilde have knust ham, havde paa mig.

«Stakkels dig, Fætter Henrik!» sagde han. «Det er Synd paa dig; men tag dig det dog ikke altfor nær. Jeg kommer lige fra Athenæet, hvor du er negtet Optagelse. Oprørende Scener fandt Sted. Man hujede og skreg: «Nu har vi ham, Hurra!» da Propositionen fremsattes, og man sprang over Bord og Bænke, da Voteringen *en bloc* fandt Sted.

Værre end selve Troppens Høvdinger raste dog dine gamle Venner. De denuncerede dig endog som Spion, og det blev grebet som et Motiv, der maatte kunne undskylde Englene. «Hvad har vi mere behov?» skreg man. Selv Blodets Baand viste sig brustne. Ja, lieber Vetter, selbst dein Schw —»

«Schweige!» hvislede jeg, saa Mikkel viste Tænder; og idet jeg trykkede den til mit Bryst, sagde jeg: «Om jeg slap dig, du vilde, utæmmelige Dyr, midt i store Byen, vilde du ikke blive ivrigere forfulgt af alskens Pøbel og Hunde, end jeg bliver det. Men ligesaalidt som du faar Dødsskuddet, Mikkel, af dine keitede Forfølgere, faar jeg det af mine.»

Fætteren vilde fortælle mig noget af Detaljerne; men den hele Historie forekom mig allerede i Grundtrækkene saa væmmelig, at jeg ikke vilde høre noget derom. Og jeg har holdt dette helt til nu. Kun nødtvungen og ganske tilfældig har jeg faaet Navne i mine Øren paa flere, der før ikke noksom havde kunnet smigre mig i mine Øine som Digter, og som jeg derfor var enfoldig nok til at regne mellem mine Venner, men som i Athenæet baade talte imod mig og hoppede over Bord og Bænke med Pluraliteten, da der skulde voteres.

«Du tager dig det dog ikke nær, Henrik?» sagde min gode Fætter.

Jeg smilte og rakte ham en Løvetand. «Der er mit Symbol,» sagde jeg. «Har du seet et kosteligere Blomsterteppe? Dog har tusinde Fodtrin traadt derpaa. Asinæerne kan ikke formørke denne blaa Himmel, ikke gjøre disse grønne Blade sorte. Og mer behøver ikke jeg til min Lykke.»

Nu kan jeg lægge til: Jeg dør nu sandsynligvis i mit 37 Aar; men jeg vilde ikke have levet saa længe, om jeg skulde have taget mig Modgangene for nær.

Den hovedkuls Votering gjorde det muligt for enkelte af hine trofaste Venner at tro, at de ikke var blevne bemærkede, og at de i yderste Nød nok kunde vove en Benegtelse. Flere af dem havde ogsaa nærmet sig med den gamle Sødhed, og jeg har oprigtig ladet, som om intet var passeret, som om de kun har været «bortdrevne af Omstændighedernes Strøm» (Skurkenes Kjærligheds-kappe). Kun da en dansk Person af Asinæerne igjen vovede at tale i de gamle Toner, forekom Maalet mig saa sledsk og hans Adfærd mig saa ussel, at jeg røbede, at Glassplinten endnu sad i mit Hjerte.

Men naar jeg ovenfor har sagt, at den endnu værker der, da er det kun, hvergang jeg paa mit aarelange Sygeleie kan have ønsket mig et eller andet Værk fra Athenæet. Men dette er bleven — evigt lukt for mig.

---

43. Mystifikationer.

1. Dansken.

Intet maatte forundre mig mer, end en Dag i 1836 fra min Seng, hvor jeg laa syg, at se Hr. Kopist Haaken Pindes Pergament-ansigt stikke ind ad min Dør. Han var en af de grundigste Departements-Dagdrivere; men han havde dog Dagen besat med at ıde og føre Sladder ud. Med mig havde han altid havt over-ntligt at bestille, saa Besøget høilig overraskede mig. Straks …et. fik jeg se Bagen og hørte ham sige udigjen-aagod, han er hjemme — værsaagod!»

Han havde begyndt at føre en Danske, som dengang begyndte at vinde nogen politisk Berømmelse, til mig; og virkelig bestod Hr. Pindes Hovedbeskjæftigelse om Sommeren i at føre ankomne Dansker omkring. Med største Omhyggelighed havde han hidtil holdt dem fra at besøge mig; men denne Reisende havde formodentlig ved et bestemtere Ønske faaet Haaken til at føre sig om. Haaken var inderlig fidel. «Godmorgen du» og «hvor staar det sig du?» «hvad skriver du nu paa du?» og «Gud vel signe dig du,» saa jeg var færdig at kaste op i den fremmedes Nærværelse. Jeg bad denne at komme igjen Dagen efter alene. Da han kom, havde jeg just skrevet et Sørgedigt over Professor Lundh. «Der ser De prøve paa Raggen,» sagde jeg, idet jeg rakte ham Papiret.

«Raggen? Raggen?» spurgte Dansken.

«Det vil sige Haarene paa visse Slags Dyr, saasom Bjørne, Ulve og Varulve. Dette er af den norske Varulv, som De har vist den Interesse at ville se.»

Han negtede ikke, at jeg var bleven skildret ham omtrent saa af — Hr. Haaken Pinde; men at dette havde vakt hans Mistanke, saa han med Bestemthed havde ytret det Ønske at lære mig at kjende. «De kan vel ikke føre mig til ham?» havde han spurgt Hr. Pinde.

«Hvorfor ikke,» havde Haaken svaret, «vi er jo Studenter sammen og Dus.»

---

2. Svenskerne.

En Dag skulde jeg som Amanuensis paa Universitetsbiblio-theket føre et Par svenske Magistre omkring. De ønskede at se den norske Skjønliteratur. Jeg viste dem et lidet Knippe. De spurgte efter Henr. Wergelands Skrifter og begyndte en Diskurs, der viste, at de havde været i Venners Hænder, som man kan vogte sig for selv.

De havde ikke spurgt mig om mit Navn, og jeg vovede nu en Spas.

«De viser ham en ufortjent Ære, Hr. Magister!» sagde jeg fra den anden Side af Reolen, hvor jeg holdt mig forat skjule min Latter. «Her i hans Fædreland spørger man aldrig efter hans Skrifter. De er formeget *råhetens alster*, som man vilde sige paa Svensk.»

«*Alls riktigt.*» bemærkede Svensken. «*Så har vi alltid hört dem beskrifve, och det måste vi säga uppriktigt, att der finns en obeskriflig råhet i det obetydliga vi tillfälligtvis har sett af honom.*»

«Nei, da har vi i Welhaven en Digter, som leverer ægte Juvelarbeide,» sagde jeg bag Reolen uden at le; thi jeg mente det.

«*Så har vi hört. Han skall vara alls utmärkt.*»

«Han skriver ikke meget; men det læses opigjen og opigjen af enhver, som gjør Fordring paa Dannelse. At læse Wergeland tillader ikke den gode Tone; ja man maa ikke engang nævne hans Navn i godt Selskab uden at lægge «med Respekt at sige» til.»

«*Det vore mycket; men alls tilpass. Hans politik måste vara nog till at bannljusa hans namn af sällskapen. Dock syns han omtyckt af folket.*»

»Pøbel, Pøbelpak!» svarede jeg i en harmfuld Tone. «Tror De ikke, vi har Pøbel her i Norge?«

«*Vist tror vi det,*» sagde den ene Magister; »*men vi måste dock medgifve. at i Wergelands dikt til Hjelm'en her forleden fanns gullkorn för en bättre publik ibland.*»

«Ja, *ibland,*» bemærkede jeg og førte dem saa hurtig til Døren, at de ikke fik Tid til at spørge om mit Navn, i hvilket Tilfælde jeg vilde ha været i en slem Knibe — «*ibland*, Hr. Magister; men «*rari nantes in gurgite vasto.*»

«*Javist — rari nantes . . . ödmjukaste tjenare, ödmjukaste tjenare. Men måste vi utbedja oss . . .*»

«Aa, ingen Aarsag, mine Herrer! Adjø! Adjø! Lykke paa Reisen, mine Herrer!»

Gudskelov! Døren var imellem mig og Magistrene!

Da Magistrene boede hos en Onkel i Byen, er det høist rimeligt, at de til Middags allerede fik Mystifikationen opklaret; og der er al Rimelighed for, at dette er omtrent skeet, som jeg gottede mig med i Indbildningen.

«Nu, kjære Fættere,» siger Onkelen, »hvor har I beset jer i Formiddag?»

«*På Universitetsbibliotheket, kära onkel, hvar vi kringvistes med mycken artighet af en amanuens.*»

«Ja der er to. En har vel de *vices.*»

«*Den, der förde oss om, var en mycket storväxt karl med ögonglas.*»

«Det var Wergeland».

»*Poeten väl icke ändå?*»

«Just ham. Vi har nok i den ene . . .»

«*Nå så adertonhundratusen! Vi äro blevne mystificerade, bror!*»

«*Ja, bror, til fanders!*»

---

44. Karl Johan.

Den Decemberaften i 1838, da Karl Johan, (velsignet være hans Minde!) gjorde sit sidste Indtog i Kristiania, og alt jublede, medens han drog ind ad den pragtfuldt illuminerede Æreport, stod der to Malkontenter i Nærheden af den. Den ene var en Officer, som i 1814 efter Foreningen havde søgt fremmed Krigstjeneste, men som nu forgjæves stræbte at komme ind i den norske Armé igjen! og den anden studse, tause, blege Malkontent var mig — mig, der elskede Karl Johan mere end nogensomhelst i den hele Folkemasse, og veg ikke i Hengivenheds-Enthusiasme hverken for Brahe eller for Due. Moralske tørre Regulariteter, Kvadrater og stivlinjede Triangler af Dyder har aldrig kunnet vække mer end kold Agtelse hos mig. Ogsaa her kræves en Skjønhedslinje, der i sine frie Slyngninger tager noget jordisk med imellem det rent him-

melske. Den moralske Storhed maa være menneskelig, ellers forstaaes den ikke; især naar den tillige er ifort jordisk Storhed. Man bukker nok for den og lægger Vers for dens Fødder; men den vinder hverken Brahers eller Duers Hjerter, eller faar begeistrede Vers som mine. Jeg tør sige dette; thi jeg kan føre Vidner paa en Inspiration endnu samme Aften til Karl Johans Forherligelse.

Kilden til at blive begeistret for ham flød ogsaa bestandig i mit Bryst, idet jeg elskede ham med et Barns altid friske Kjærlighed. Og besynderligt nok, han stod herligst og elskværdigst for mig i Vredens Torden og Lynild. Jeg var saa vis paa, at Solskinnet vilde komme; ja hvad mig selv angaar, da var det blevet til en fiks Idé, at han aldrig kunde længe lukke sit gode Øie for mig, fordi han sympatisk maatte føle, hvor jeg elskede ham, selv medens jeg begik Handlinger, der maatte gjøre det umuligt for ham at bevise mig nogen Naade.

Karl Johan besad ogsaa siden mit tyvende Aar et Hengivenhedspant, som jeg tænkte virkede som en Amulet for mig. Det var i 1828, da han havde udstedt sin strenge Kundgjørelse mod 17de Mai; min Fader var reist ind til Kristiania; men inden vi vidste Ordet af det, havde vi ham tilbage.

«Jo!» sagde han, «Kongen fandt det medrette paafaldende, at netop min Søn, Søn af en Mand, som han havde skjænket sin fortrinlige Naade, var den mest desperate mellem Studenterne til at modsætte sig den kongelige Vilje betræffende den 17de Mai.»

Ligetil nu havde jeg altid i Karl Johan seet Republikaneren fra den 18de Brumaire. Det gjorde mig ondt, om jeg skulde maatte slaa en Streg over dette Fantasibillede; jeg svarede derfor rask: «Ja naar Kongen bliver despotisk, modsætter jeg mig ham, jeg!»

«Du, Dreng?» udbrød min Fader vred. «Henrik! Henrik!» sagde min Moder og græd.

Jeg ilede paa mit Værelse, og to Minutter efter stod jeg for min Fader med følgende firkantede franske Linjer, stilede til Kongen og med mit Navns Underskrift:

«Je n'ai que mon esprit & ma vie;
mais ils n'appartiennent à moi:
ils appartiennent a mon Roi,
qui est l'ami de ma patrie.*)

Da min Fader igjen kom ind til Kongen, tog denne ham hen paa en Sofa og spurgte: «Nu? Deres Søn?»

«Et Svar paa Vers og paa Fransk, Sire.»

«Det beholder jeg,» sagde Karl Johan leende og stak Papiret i sin Portefeuille med nye Naadestilsagn.

Næste Aar var 1829 — bedrøvelig 17de Mais-Ihukommelse — men da jeg i 1830 havde en Audiens i Stockholm, lyste den hjerteligste Velvilje ud af Kongens Aasyn. Jeg var ogsaa særdeles vel tilmode, da jeg havde moret mig ganske udmærket i Forgemakket. Hvem skulde jeg nemlig opdage der uden én, som man sagde, formedelst sin Bøielighed under en af de sidste svenske Statholdere, fremtrukken Officer. Jeg mærkede snart, at han ønskede ganske at undgaa en saa kompromitteret Landsmand som jeg, og naturligvis tiltalte og begegnede jeg ham da som en meget god Bekjendt. Hans vekslende Kulør, de urolige Ben, de pillende Fingre røbede, i hvilken Kval han befandt sig.

Svenskerne, som udgjorde Resten af de Audienssøgendes Halvkreds, gottede sig; men ingen mere end den opvartende Kammerherre. For at give Landsmanden lidt Pusterum, gjorde Kammerherren mig opmærksom paa et Alpemaleri, hvor Vegetationen gik høit opmod Sneen. «Men min Landsmand der, Hr. Greve,» bemærkede jeg, «har i det savoyiske kunnet spise Appelsiner og se de snebedækte Alper. Ikke sandt, Hr. Major?»

Han nikkede og dreiede sig fra.

«De skal for Hs. Maj. Øine, Hr. Major?»

Han nikkede og dreiede sig til.

ɔ:

*) Min Geist og mit Liv besidder jeg blot;
Eier jeg kaldes ei kan:
de begge tilhører min Drot,
den Ven af mit Fædreneland.

«Det er nok, i vore velsignede Fredsaar, den eneste Ild, Hr. Majoren kommer i . .»

«Hr. Wergeland, behag at træde ind . .» anmeldte Kammerherren, og saaledes begav det sig da, at jeg første Gang kom Karl Johan for Øine med et næsten leende Ansigt.

Ikke et Ord om det passerede eller om, at jeg straks den første Dag havde opsøgt Datids Oppositionsmænd — noget, som straks var bleven Kongen berettet og havde ladet ham ytre, at jeg maatte være en besynderlig Person, som aabenlyst søgte Omgang med hans Fiender, skjønt jeg nok egentlig vilde besøge ham. Karl Johan tiltalte mig længe og med et Udtryk af Faderlighed, som jeg aldrig kan glemme, og han gjentog sine naadige Tilsagn, dersom jeg opførte mig *«sage»*. Men naar har jeg gjort det? Aldrig, at slutte af disse Skisser og Bekjendelser; og her maa jeg lægge den Bekjendelse til, at min Fader havde stor Ret, da han skrev paa Titelbladet af en af mine Farcer: «De sidste Kloge, Farce af «den allersidstkloge, H. W.»

Min Optræden 17de Mai 1833 var en temmelig djærv Demonstration, og jeg blev den gamle. Alligevel modtog Karl Johan mig paa det huldrigste i 1835, ja endog straks ved Indtrædelsen med et Udraab af Velbehag med mit Ydre. Jeg beklagede mig over, at Departementet ikke vilde ansætte mig. «Da jeg var 20 Aar,» sagde jeg, idet jeg tog «Skabelsen, Mennesket og Messias» frem af Hatten, «skrev jeg dette Værk til Religionens Forherligelse; nu er jeg 6 Aars brødløs Kandidat.» Hs. Majestæt syntes forbauset over Voluminet og lod spørge, om der var noget Kald, jeg for Tiden ønskede. Nu et Navn af de flere, som var ledige; men i det Sted svarer jeg Daare: «Ikke det; jeg udbeder mig kun at komme i retfærdig Betragtning.»

Jeg erindrer ellers, at følgende Repliker faldt imellem Hs. Majestæt og mig paa Fransk. Hans Majestæt udlod sig smigrende om mine Aandsevner, hvortil jeg bemærkede, at de ikke syntes at være mig til Anbefaling; «dog er det ikke min største Feil, at jeg har et Hoved, men at jeg har et Hjerte.» Smilende svarede Kon-

gen: «Jeg vil tro det; men Fornuften maa lede Hjertet.» «Ikke altid, Sire!»

«Sandt, sandt, Monsieur Wergeland, ingen stor Handling uden Lidenskab!»

Siden saa jeg ikke Karl Johan Ansigt til Ansigt; men dybere staar ikke hans majestætiske, livlige, milde Ansigtstræk indgravet i hans Medaljer end i mit Hjerte. Mellem da og til Indtogsaftenen var tre Aar henrundne, hvori jeg havde været endnu mindre «*sage*» end nogensinde før. «Stockholmsfarerne» var skrevne og opførte uden Skaansel, jeg havde været i Statsborgerpølen, skrevet rasende Flyveblade ved Storthingets Opløsning og Rigsretten, og i Slotskirken paa Akershus havde jeg bedet for Karl den 3die Johan, bevæget dertil af en øieblikkelig Indskydelse, da jeg rundtom saa saamange Medlemmer af Stortinget, hvor dette Navntal just i de Dage var bleven erklæret for det rigtige. Man søgte ædelmodig at skjule dette for Karl Johan; men gjennem svensk Tunge fik han det passerede at vide, og i sin første Vrede skal han endog villet have mig tiltalt for Majestætsforbrydelse.

Det er umuligt, at Karl Johan nu kunde bære over med mig mere. — Jeg tør ikke engang søge om Audiens — hans Ankomst vil være frugtesløs for mig — og nu da jeg er forlovet og søger det mindste Kapellani! — Ha, at jeg ikke sidste Gang nævnte et af de ledige Embeder, da havde jeg havt det! — Men saa havde jeg ikke kjendt min Kjæreste? — Lad saa, om det var Bispestolen i Akershus, stryge! — Men ak, nu er vi ulykkelige begge to, og Skylden er min, min! Selv har jeg forspildt Tilsagnene, selv har jeg betaget Verspantet paa min Enthusiasme al dets tildrømte Amuletkraft.

Med saadanne Tanker stod jeg taus ved den illuminerede Æreport, da min Helt sidste Gang rullede ind i sin norske Hovedstad, og kan jeg vel saaledes kaldes en Malkontent baade med mig selv og med Anstalterne eller rettere sagt med hele Verden.

«Fanden maatte staa her længer!» brummede den anden Malkontent. «Det siger jeg med,» svarede jeg, og saa bar det afsted med os. Vi frøs og var vaade af Sludveiret, og uden videre

Aftale tog vi til Hotel du Nord, hvor Officeren søgte Ovnen, indtil jeg havde brudt Tausheden med Rekvisitionen af to Glas Toddy.

Jeg havde kastet mig i Sofahjørnet med Haanden over Øinene.

«Hr. Wergeland» — sagde Værten med en let Berørelse — «Toddyen er færdig.» Jeg svarede ikke.

«Hr. W. er vist syg,» hviskede en af Stuepigerne. «Der staar Kamferdraaber i Skabet.»

Officeren blev utaalmodig. Han udbragte «paa en lykkelig Aften for os begge!» Jeg svarede ikke. Han vilde flytte sig ved Siden af mig i Sofaen; men temmelig studs bad jeg ham beholde sin Plads. Jeg var nemlig i den Tro, at min gode Genius sad ved min Side og hviskede mig ind de digterske Inspirationer, der havde betaget mig.

Thi saa var det. Digtet «Kongens Ankomst» var allerede blevet til.

Jeg reciterede det paastedet i den første raa Tankeform, og nu sagde jeg til Krigsmanden, at Pladsen i Sofaen var ledig og besvarede hans Skaal «paa en lykkelig Aften for os begge» med et dygtigt Drag.

Den blev det for mig; thi dette Digt, der brændte af Enthusiasme uden at ryge af Smiger, lod Karl Johans Øie søge mig, medens jeg syntes at maatte undgaa det. Han saa, jeg havde det gamle Hjerte for ham, og fra det Øieblik, han havde ladet sig Digtet forelæse, skjænkede han mig sin Huldrighed for bestandig. Jeg blev endog underrettet om, at jeg skulde faa mit Kapellani . . .

. . . Kapellani og Bryllup! Jeg smiler! En Flaske Champagne gjør mig ikke saa beruset.

«Hvad feiler dig?» spurgte man mig.

«Feiler mig? Jeg faar mit Kapellani . . . O nu skal jeg og Veslebrunen leve godt!»

«Men det er jo det usleste i hele Landet», bemærkede man.

«Ei Snak! Halvandethundrede Daler; men saa de deilige grønne Bakker, hvor vi træffer Kristiania-Vegetationen igjen blandet med den subalpinske, altsaa deilige duftende Blomster, og saa

Træerne udenfor, og at kunne holde Heste, Kjør og Faar derefter og saa at kunne spise sin egen landlige Kost. Den, som klager herover, fortjener intet.»

«Og skal jeg sige dig,» hviskede jeg, «Kapellaniet er rakt mig fra Himlen, det var et Slags Honorar fra Karl Johan for Digtet «Kongens Ankomst», og Digtet kom fraoven.»

«Amalie» — jublede jeg min Forlovede imøde — «Nordens baade Nordstjerne og Karlsvogn bestraaler os. Jeg faar Nannestad Kapellani! . . Men sig mig, ved du, om der skal være Møbelauktion i denne Uge? Vi maa tænke paa sligt nu.»

Velsignelser over den ædle Konge steg op fra et uskyldigt Hjerte trykket til mit.

«Det kommer af, at Karl Johan har Sans for Poesi,» bemærkede jeg stolt.

«Nei af, at han er saa god,» sagde min Brud.

«Ve mig, om jeg negtede det,» udtalte jeg med Høitidelighed. «Gud ham velsigne!»

«Amen!» hviskede det ved min Bryst.

45. Kapellaniet forvandles til en vakker rød Sky.

Som buden Gjæst havde jeg tilbragt en Aftenstund Vinteren 1839 hos en tysk Maler. De andre Par Gjæster var ogsaa Tyskere og Artister; den ene af dem, en preussisk Landwehrsofficer af et martialsk Udseende. Da jeg brød op, vilde de alle endelig følge mig over Isen til min lille Hytte i Grønlien; og da jeg ikke kunde blive deres Artighed kvit og følte, at jeg maatte have noget at byde dem derfor ved Hjemkomsten, forsynede jeg mig forud med to Flasker Punschekstrakt hos en ved Siden boende Destillatør.

Ulykkeligvis erindrer jeg, idet vi passerer det saakaldte Palæ, hvor Hs. Majestæt Kongen boede, at jeg havde bestemt lovet den vagthavende Officer at besøge ham i den saakaldte Kongevagt.

Klokken var halv ti; men jeg foreslaar mit Følge en Afstikker derind paa nogle Minutter.

Med de, af Latter halvkvalte, Ord: «Giv dig, Officer! Vagten er turneret», aabner jeg Døren til Officersvagten, hvor der alt var mørkt.

«Aa Fanden er det dig? Velkommen! Stue-Gefreider, Lys og varmt Vand!»

For at komme gesvint til det, blev min ene Ekstraktflaske sat i Brug; en af Tyskerne havde en Guitar med, og inden vi vidste af det, sad vi i god Mag i den gamle Vagtstue ved en rygende Bolle med Strengeleg og dampende Piber. Det kunde have varet et Kvarter, da Pladsmajorens Ansigt, midtunder en preussisk Bravoursang og Røg og Damp, viser sig i Døren ligeoverfor mig, som præsiderede i Sofaen. I min Sag med Kavalleriet havde han været mig ivrigen imod, og jeg havde givet ham det igjen i et Selskab i forrige Aar, saa jeg anede Ulykke, ja jeg syntes at læse den i de Øine, han satte paa mig. Efterat have havt en Samtale med Løitnanten, hvorunder denne skal have forløbet sig mod Subordinationen, befalede Majoren os at fortrække; og det gjorde vi da under klingende Spil — da vi var komne paa Isen.

Dagen efter fik jeg at vide af min Patron, at der paa Grund af den Historie i Kongevagten ikke kunde blive noget af med Kapellaniet. Pladsmajoren havde sporenstregs meldt det der passerede til General W.; General W. havde igjen sporenstregs endnu samme Aften forebragt Hs. Majestæt det; og Hs. Majestæt havde især fundet Mishag i, at Udlændinger havde tilladt sig saadanne Friheder i høistsammes Bolig og til en saa upassende Tid. En allerhelvedes Krigsretssag for Insubordination blev anlagt mod Løitnanten, og man satte ham ogsaa hele tre Maaneder paa Fredrikssten. Min Sindsstemning kan jeg ikke skildre. Jeg var ganske sløv af Sorg.

«Hvad feiler dig dog i disse Dage, Henrik?» spurgte min Kjæreste mig, da vi Søndagen efter spaserede paa Isen.

Nu maatte Hemmeligheden frem.

«Amalie!» sagde jeg. «Jeg faar ikke Kapellaniet; kanske aldrig noget. Men se der disse deilige røde Skyer, hvor Solen nu gaar ned, der er mit Sognekald! Den glimrende enkelte Straale der er Spiret paa den Kirke, jeg faar.»

Nu græd hun; mit Øie funklede.

Hun fik den smukke Scene endnu samme Aften saaledes beskreven:

«Se hist, min elskede, hist hvor Dagen
til Hvile lægger sig paa Skarlagen,
hvor Solen dalte
blandt Skyer gyldne og purpurmalte!
Se der i Vest
i hine svømmende skjønne Lande,
først der, kan hænde, sit Vuggeløfte vil Skjebnen sande:
at jeg, din Elsker, skal blive Prest.

Den Straale hisset, i Luften jaget,
er Kirkespiret, hint Gyldne Taget!
Hint Violette
derudenfor er en Blomsterslette.
De mørke Lag,
af Straaler brudte, er Lunde dunkle;
hint Røde Hjemmet . . . . o se hvor Vindverne gyldne funkle!
Vi kunde være der end idag!

Din Guitar vil paa sin Plads at hænge
du finde, elskte, med Straalestrenge.
Og dine Blommer
i Vindvet hilse dig, naar du kommer.
Derudenfor
i Lag paa Engen sig himmelfødte
Smaaengle tumle,
for hvem ei moderlig Smerte blødte.
Dit Hjerte føder — o en er vor!

Omkring os, elskte, i glade Skygger
en salig Menighed bor og bygger,
hvor henrykt Folket
min Lære ser i dit Aasyn tolket.

Dit Klædebon
de kysse alle med Sammenstimlen
omkring dig, Hustru, naar hjem fra Kirken igjennem
Vrimlen
vi vandre begge to Haand i Haand.»

46. Jeg bliver Fædrelandsforræder.

Karl Johan blev sig selv lig. Dagen efter de røde Skyers Aften melder min ædle Patron mig, at Hans Majestæt, i Mangel af Kapellaniet, tilbød mig 200 Spd. af sin egen Kasse aarlig i to Aar for det første, hvorefter Hans Majestæt vilde tænke paa at se mig ansat.

Efter et Par Minutters Betænkningstid svarer jeg, at jeg med Taknemmelighed vilde modtage Hans Majestæts naadige Tilbud, dersom jeg maatte gjengjælde det med fritvalgte Arbeider for Almuens Oplysning.

Til denne Beslutning var jeg kommen under det Par Minutters Taushed ved følgende Tanker: Det er en Ære for mig som Forfatter at erholde et saadant Tegn paa min Konges Yndest — jeg skylder den Pige, der har knyttet sin Skjebne til min, at modtage Tilbudet — afslaar jeg det, gaar jeg ogsaa Glip af Haabet om Ansættelse, og da er og mine Forældres Haab om noget Udbytte af Bekostningerne paa min videnskabelige Bane spildt. — Modtager jeg det, slaar jeg en Baut langt udenom alle de Skjær, hvorpaa min Lykke ellers vilde forlise: udenom mine mægtige Fienders Indflydelse — jeg kan nu gifte mig, naar jeg lægger Gratialet til Amanuensisgagen — jeg staar alt i Gjeld for Møbler, der antyder noget saadant, saasom en Dobbeltseng — kort! det vilde være uforsvarligt og taabeligt af mig, om jeg ikke modtager.

Altsaa svarede jeg som jeg svarte, og fik Dagen efter Meddelelse om, at Hans Majestæt med Tilfredshed havde hørt mit Svar.

Men nu var jeg Landsforræder og havde solgt mig. Jeg ved-

blev at skrive i uforandret Aand; jeg skrev Aar ud og Aar ind for Almuen. Man roste det; men — solgt var jeg, Forræder var jeg. De nærmeste af mine Venner var de første, som vendte mig Ryggen. Engang har en Anonymus spyttet efter mig udaf et Vindu; en anden Gang har en mumlet noget, som bestemt skulde være «Forræder», idet vi krydsede paa et Hjørne.

Aviserne brød Staven over «Hofpensionisten», og en af hine nærmeste af mine Venner, ja den allernærmeste, angreb mig i Trefjerding-Aar regelmæssig en Gang om Ugen paa det grusomste i et Blad, han udgav.

Jeg følte det nok. Men lykkeligvis havde jeg taget Bolig paa et afsondret Sted, hvor der var en smuk Have med herlig Udsigt og en trærig Kirkegaard ligeoverfor. Hvem kunde der andet end være rolig, naar Hjertet var det? Og saa røgte jeg Tobak og kunde fra min Udsigt blæse de store Røgskyer udover Byen? Den var bleven mig forhadt, siden jeg daglig blev spurgt paa dens Gader, om jeg havde læst sidste Nummer af ovenomtalte Blad, eller blev underrettet paa det første Gadehjørne af en tjenstfærdig trobleven Ven af lavere Rang paa min Venneliste, om at «Morgenbladet» og «Den Constitutionelle» var begge to ude idag mod mig. Den første af disses Blades Redaktør udspredte endog om mig, at jeg var Spion, og negtede alt fra mig undtagen Poesi Plads i Bladet. Jeg sendte da Poesierne til «Den Constitutionelle», eftersom de faldt, for dog at skaffe dem et Opbevaringssted, og for dog af og til at vise Folket, at min Sjel var frisk under Hudfletningerne. Men Redaktøren bekjendtgjør, at hverken Prosa eller Poesi af mig faar Plads i hans Blad; og saaledes havde jeg da ogsaa faaet en Knebel paa, saa man i Provinsaviserne begyndte at spørge efter mig. Men hvad gjorde det, da jeg havde min Have, min Pibe og om Aftenen min Gravlund?

I Haven skrev jeg «Blomsterstykket» medens Forfølgelserne rasede som værst; med Piben røgte jeg en Farce til, som idetmindste bragte Latteren paa min Side, og paa Kirkegaarden fik jeg Trost af min Gud.

———

47. Saa nær var det.

Hans Majestæt Kong Karl Johan havde naadigst besluttet at udnævne mig til Bureauchef og Rigsarkivar; en Anonym, som nu af Hjertet under mig Posten, vilde, at jeg skulde blive hvad jeg var; og saa var det paa et hængende Haar blevet.

Paa en Kafé, otte Dage før jeg dog blev Bureauchef, blev jeg en Aften saaledes overdynget med fordetmeste fugtige forlods Gratulationer, at jeg blev ør i Hovedet. Jeg tog mig en fast Plads; men da jeg vel saa mig om, var Vennerne og Gratulanterne borte, og jeg omringet af en Sværm modbydelige Ansigter, der syntes at gotte sig over min illuminerede Pande. Alligevel vil jeg tro, at jeg har størst Skyld i det Mundhuggeri, som nu begyndte; thi jeg var ærgerlig og havde min Tunge fuld af Spydigheder, længe før den blev sluppet løs.

Striden indskrænkede sig dog til mig og en Person, som vist i 15 Aar havde gjort mig alt det onde, som han havde kunnet, indtil det stak en Landsmand af ham at blande sig deri paa en uforskammet, næsten truende Manér.

«Min Herre!» siger jeg, idet jeg reiser mig op ligefor Skrællingen — «dersom mine Bukser var istykker, vilde jeg anmode Dem om at sy dem sammen igjen.»

Virkningen var et Raseri; men et som vendte sig indvendig. Hans Læber skjalv, en blaalig Farve udbredte sig over Ansigtet, Sveden brød frem paa Panden.

«Kom lad os gaa!» mumlede han til min Mand. «Vi vil ikke længer være udsatte for Grovheder af denne Person. Kom! kom!» Og med et krampagtigt Haandtag trak han Landsmanden afsted.

Hans Sønderknuselse er let begribelig, naar man hører, at Personen, som her gav en ret anselig Spekulantrolle, var egentlig en kjøbenhavnsk Skræddersvend. Og tænk han bar Guldbriller paa den Næse, han stak saa ubetænksomt frem for at faa den knebet.

Men nu Følgerne for mig! Først et infamt Avertissement, og dernæst med første Post til Stockholm en Skrivelse, hvis Forfatter eller Forfattere jeg ikke kjender, men som var af det Indhold, at jeg ved, at om den var kommen, før Udnævnelsen til Bureauchef allerede var udfærdiget, var der intet blevet af denne.

Karl Johan havde en jomfruelig Afsky for sædelige og konventionelle Udskeielser.

Men — Udnævnelsen og Skrivelsen krydsede hinanden paaveien! Ja saa nær var det!

Den, der allerførst overbragte mig med tusinde Lykønskninger det virkelige Budskab, var ligeledes en dansk Person, som jeg har gode Grunde for at antage var vel underrettet om hin Skrivelses Indhold. For der var ganske bestemt flere om den, endskjønt den udfærdigedes af Hr. Anonymus. Der var nemlig hvad man kalder formegen Mudder i Leiren (dengang havde Troppen virkelig en Leir), og man stak for øiensynlig Hovederne sammen til, at Formeningen om et Slags Komplot ikke skulde vinde Rimelighed.

Og saa nær var det! Men vil Gud ikke tilgive denne Malicioskhed, saa vil jeg.

---

48. Jeg dør.

Der skal et Underværk til, om ikke Overskriften sandes, inden denne Bog ser Dagsens Lys; men jeg mener med det «jeg», som dør, det gale jeg, man i det foregaaende har lært at kjende. Ja det er vist, det er allerede væk. En i streng Ild udbrændt Levning ligger tilbage; — der skal snart dømmes af hvad Gehalt.

Den strengeste Dom, Mennesker kan fælde over et Medmenneske, den at han har solgt sin Sjel, har man taget tilbage. Man har opdaget den blodige Pande, jeg har faaet ved at følge Principet «beint fram», og svalet den med Laurer og Blommer.

Man taaler uden Mistanke, at den nuværende Konge og Dronning har overøst mig med Naadesbevisninger. Selv Vennerne, der forhen vendte mig Ryggen, har nu forstaaet hin Blodskrift.

De vil for Eftertiden ligesaa høit og dyrt forsikre — hvad alle er overbeviste om — at jeg var en ærlig Sjel, som de før forsikrede — hvad ingen følte sig overbevist om — at jeg var en Forræder. Og til hver Landsmand, som giver mig den Lov, siger jeg et oprigtigt og kjærligt

Tak for mig!

49. Et frænologisk Foredrag.

Efter et Snes Aar hænder det ganske almindelige ved en Sidesti paa Byens Kirkegaard, at et Dødninghoved kastes et Par spaserende mellem Benene. Den ene sparker naturligvis forbitret til det; men den anden stanser det ved at sætte Stokken i Nakkehullet og saa at hæve det op.

«Naa, hvilket *cranium!*» udbrød han. (Han var Mediciner kunde man høre paa det unødvendige latinske Ord). «Bule paa Bule! De stridigste Organer i kaotisk stivnet Forvirring! Hvad vil du have for det *cranium*, du kastede op, Graver?»

«Geranium? Jeg kastet op en Geranium?» lyder det fra Dybet. «Fruentimmeret, som satte den herud hvert Foraar, er vist dødt; her skal en ny en træde ind, og saa tænker jeg da Geranien kan være min Sportel.»

Da han endelig fatter Meningen, bliver man enig om $^1/_4$ Skilling til en Halvpægl Brændevin — saa lavt er Brændevinet nu sunket.

At her kun kan menes Flensborgerbrændevin, vil ellers blive klart af det følgende.

Paa Veien hjem hverver Medicineren et helt Auditorium til at holde et frænologisk Foredrag over Dødningskallen. Men min

Aand følger dennegang med mit Hoved, og just som Medicineren har faaet det paa Bordet og skal begynde sit Foredrag, begynder jeg mit. Jeg kan ikke sige, at D'Hrr. blev meget bange; thi Oplysningen var steget overordentlig i de sidste Snes Aar. Imidlertid fik jeg dog Ordet.

«Maa jeg spørge M'hrr. om nogen af Dem har læst Henrik Wergelands Hasselnødder eller Bekjendelser og Livsskisser?»

«Hvad Pokker er det for en Bog?» brød man i Mundene paa hinanden paa ganske godt dansk.

En mener, at den maatte høre til en af de forældede Bøger, der udkom i Kristiania, før det, efter Skandinavismens Indførelse, blev forbudt at trykke Bøger andetsteds end i Kjøbenhavn; men Frænologen gav Haab om at have Bogen paa Loftet mellem sin salig Faders Bøger. Thi i de sidste Aar før hint Forbud bestod den norske Boghandel i at sælge *en masse*, og «naar min Fader,» sagde Frænologen, «fik 90 pCt. Rabat, pleiede han at kjøbe. Han havde tabt svært paa de Spekulationer; dog erindrer jeg, at han engang sagde, at han dog ikke havde mærket nogen Aftagen i Afsætningen af et andet Forbud af det nye Guvernement mod at lade Bøger, der var trykte i Norge i den gamle Tid, sælges i Danmark — noget som Skandinavismens Formaal, Civilisationen krævede.»

«Jeg er bemeldte Skrifts Forfatter,» sagde jeg; «og ønsker meget at have det ved Haanden.»

Det skede omsider efter en Pause, hvorunder Studenterne drak Øl og røgte Tobak, som i vore Dage, men uden at byde mig hverken det ene eller det andet, skjønt jeg tror nok, jeg havde taget en Pibe.

Skisserne blev uddelte, og jeg holdt da følgende Foredrag (optaget i Datids medicinske Ugeskrift):

«M'hrr.! disse Buler i min Pande har man i sin Tid holdt for Digterorganer og afmodelleret dem paa det nøiagtigste, saasnart man mærkede, at det led med mit Timeglas. Jeg erindrer dengang, at jeg rablede ned paa en Medicinflaskes Seddel:

«Nu, da jeg neppe har to Pægle Blod,
nu er jeg vakker og nu er jeg god,
nu, da jeg blegner.
Byster man gjør, og Portrætter man tegner.»

. . . «Til Teksten» knurrede det bag i Auditorium; thi Ungdommen er om 20 Aar mer velopdragen end nu, efter Afskaffelsen af de sidste Levninger af Pietet.

«Men M'hrr.! skulde Digterorganet sidde der, maatte min Sjel ogsaa have sit Allerhelligste der; thi jeg var — og det var min Ulykke med et saa sneverbegrænset Sprog — intet andet end Digter. Men nu var Tilfældet, at det første Glas Vin, jeg kunde nyde i et Selskab, farvede begge disse Promontorier cinnoberrøde, saa jeg blev givet til Pris for Bagtalelsen, hvorhos jeg følte Heden af et Par Kulmiler. Men naar min Sjel undfangede et Digt, syntes jeg at den aandede i en ren, endog kjølig Atmosfære, som naar de deilige Snestjerner sidder paa Kvistene, og man kan se uendeligt høit opigjennem disse i den dybblaa Luft. Et eneste Glas Vin vilde have adspredt al poetisk Evne. Bulerne var hvide og kolde. Derimod, M'hrr.! har jeg Mistanke om, at disse Buler kun er Mærker efter den Manér, jeg brugte i mit Liv, nemlig at gaa efter mit eget Hoved. Tidlig mærkede jeg dem, og jeg begyndte ogsaa tidlig at gaa efter mit eget Hoved. Altid indbildte jeg mig dog, at jeg styrede lige paa det rette, fordi jeg altid gik ligefrem; men disse to Bevægelser, som jeg troede maatte falde sammen, kan divergere noget forfærdelig. Vil M'hrr. (hvad jeg ikke bør tvile om) leve hvad man kalder godt, saa raader jeg ganske ifra denne Ligefremmarsch; en anden Sag er det, om nogen skulde foretrække en rolig, men som oftest noget tidlig, Grav. Thi dertil fører den; men ikke det at gaa efter sit eget Hoved. Det kan føre til dybere Afgrunde. Unge Mennesker gjør derfor bedst i at gaa efter sine Forældres.

«Vi er voksne Folk selv!» piber en Hønekyllingstemme; men jeg vedbliver:

«Havde jeg gjort det med Prokuratoren, havde vi levet lige-

saa sikre for hinanden som Krokodillen og Sangfuglen paa hver sin Side af Nilen. Det er da Moralen af denne Skisse.

Derimod, M'hr., har alle disse Buler paa det øvrige Hoved været Hjemsteder for Organer, Borgtinder, hvor oprørske Vasaller mod Fornuften har holdt til, et rent Albanien eller Montenegro. (Hør ham! hør ham!) Ja! disse Skisser, som De nu kjender, bærer helt igjennem Vidnesbyrd om den ufornuftiges Vælde. Her i denne spidse Top har ganske vist den Forfængelighed boet, som trak mig op paa Toppen af Mont-Gaillard i Regn og Uveir. Organet ligner ogsaa denne Klippe. Thi hvem tviler om, at det var andet end Forfængelighed, som drev mig, og ikke den affekterede Lyst til det pittoreske? Det er Moralen af denne Skisse, ja en god Del som M'hrr. vil ha bemærket. Herre over Forfængeligheden blev jeg aldrig ganske, saa selv dette med Oprigtighed skrevne Straffeskrift over mig selv er fuldt af Ytringer deraf. Da man traadte mig under Fødder som værst, valgte jeg Løvetanden, der netop trives under saadanne Omstændigheder, til mit Symbol; men kunde en Ørnefjer været et hovmodigere?

Min Medbeiler som Digter var hovmodigere end Kraaken, da den havde faaet Paafuglefjer i Halen; naar han blev angreben, var han saa klog, at han krøb ganske stille i sig selv som Skildpadden. I Solskinsveir kunde han skyde ganske overordentlig lang Giraffehals udaf Skallen, og straks hørte jeg det naske i de Laurbær, der var lagt paa mit Hoved af et mildt Publikum.

Disse firkantede Organer her bag Øret, M'hrr., kan kun lignes med Bagnoer og gergasenske Svinehuse; og i dette Strøg maa vel Organet for den Hevngjerrighed ligge, som man saa gjerne vilde tillægge mig, forvekslende den med Selvforsvaret. Dette uhyre nathueformede Organ har imidlertid tilhørt Godmodigheden, og mellem de modstridende Organer gjælder det Høg over Høg. I dette teltlignende Organ maa den tatarvilde Indbildningskraft have boet, der saa ofte strøg af med min Fornuft. Bagefter fandt jeg, at den især havde forført mig til alle de taabelige Kjærlighedshistorier.

Skulde mine mange Eksempler (og tænk, jeg lægger Dølgsmaal paa ligesaamange til) endda ikke være saa afskrækkende, saa vil jeg dog gjøre alle flinke unge studerende, der giver sig Indbildningskraften ivold af Forlibelse, opmærksomme paa, at de gjør bedst i at gaa opover til et eller andet polyteknisk Haandværk som erklærede Realister; thi det er noget ganske overordentlig, hvor man under saadanne Omstændigheder gaar tilagters i Græsk og Latin, al sand Dannelses ædle og urokkelige Marmorgrundvold, og i Mathematik, dens majestætiske Portikus og Tag.»

«Der spørges ikke mer efter Græsk og Latin. Det er afskaffet for en ti Aar siden,» peb Hanekyllingen mellem *auditores*. «Der er ansat Sproglærere i Kjøbenhavnsk siden Skandinavismens Indførelse, og vi har allerede ondt ved at forstaa Dem.»

Jeg lod Dødninghovedet skjære Tænder, saa en faldt ud. En, der havde bestemt sig til at blive Tandlæge, stak den i Lommen med Lovtale over dens gode Emalje.

«Ja, min Herre«, sagde jeg, «det er en af Skjæretænderne, ...g dem brugte jeg især til at tygge Fladbrødet, hvorpaa Mys- ...n laa, siden Intelligensens Hovedrepræsentanter, forat betegne ...tighed, bekjendtgjorde, at jeg var en Akkevitdrikker ... Og Fladbrød ved De er godt for Tænderne.»

...: men indlod sig i en heftig Disput om, hvad ... mente, at den var forbudt siden Anordningen ...nsk Ost, og en anden, at den maatte have ... Ostgift, siden den var sat sammen med ...kulde blive fremsat i næste medicinske

... hverken Galls, Ottos, Spurzheims ...ske Organfortegnelser rækker til ...r sig paa dette *cranium*. Og ..., M'hrr.! at der har boet to ... beslægtede. Geister i denne ... og min Halvbroder Siful ... Enhver, som læser

begges Skrifter, maa straks erkjende denne Dobbelthed. Der er ikke en Linje af den første, som ikke er elegisk, alvorlig; ikke en af den sidste uden den er spøgende, satirisk, koboldagtig. Jeg befattede mig derfor ikke egentlig selv saameget med Kampene; thi jeg lod min Halvbroder drage ud, og han opførte sig altid tappert; men da jeg døde, forbød jeg ham at gjøre mig Følge, før han havde udgivet sine mange Farcer i et Bind med Træsnit, men med Bortsløifning af det værste personlige. Men endnu har jeg ikke seet til ham, saa han maa drive om her endnu.»

«Da bliver han nok en usynlig Jerusalems Skomager,» bemærkedes fra Auditoriet, «for ingen norsk Bog, der er ældre end Skandinavismens Indførelse, maa oplægges paany i Nordskandinavien, som det forrige Norge nu kaldes . . .»

«Hvad? Ikke gamle Norge mere, som altid?» hvinede jeg ud imellem de sidste Tænder.

«Nei Syd-, Øst- og Nordskandinavien. Leve Skandinavien!» brølte Auditoriet.

«Nei. Leve gamle Norge!» klaprede Dødninghovedet.« Hjælp, Siful! Ud med denne fordærvede Ungdom!»

Knegten kom ikke, medmindre han stak i den Markrotte, som pludselig hoppede udaf et af Dødninghovedets Øine. Det uskyldige Dyr gjør en forfærdelig Virkning. Hulter til Bulter styrter det hele rationale Auditorium, som uden mindste Skræk havde hørt et Dødninghoveds Foredrag, ud paa Døren og Rotten efter.

Breve

fra

Henrik Wergeland.

*1. Til Fru * (Lauras Moder).*

*

Skrevet kort Tid efter Spranget fra Laavebroen, se «Hasselnødder» 5te Stykke.

*

Eidsvold 29 Juli [1827].

Gode Fru *! De maa have hørt, hvad der hændte, da Deres Familie var her. Jeg vover at skrive dette for at bede Dem ikke at være vred, eller forstørre et ulykkeligt Menneskes tunge Skjebne ved Deres Uvilje. Jeg skriver ogsaa dette for at bede Dem for mig at bede Deres Familie om Tilgivelse, fordi jeg forstyrrede den Fornøielse, De mulig hin Aften kunde havt: jeg takker C. [Lauras Søster], fordi hun — som jeg dunkelt tror at erindre — var saa godhjertet at se til mig, da mit Hoved brændte, og jeg neppe var mig selv mægtig, jeg beder den gode Laura*) intet Nag bære til mig — intet Nag — ved Gud, jeg fortjente en bedre Skjebne. Hun maa ikke hade mig, om jeg har bedrøvet hende; for min Kjærligheds, Hengivenheds Skyld: lad min skrækkelige Skjebne forsone mig med hende. Kunde hun se i min Sjel, jeg var vis paa Lauras gode Hjerte vilde beklage mig og ikke kunde nære de Følelser, jeg frygter for. O, Laura vil ikke hade mig, fordi jeg bedrøvede hende, naar hendes gode Moder beder hende derom, ikke foragte mig, fordi mine Følelser brusede over, og jeg viste mig svag og lidenskabelig.

Jeg er nu rolig, som en Harpe, hvis Strenge alle er brustne, og min Fornuft kan overse min Stilling og den mørke, uafvendelige

---

*) Laura er ikke «Stellas» virkelige Navn.

Retning, min Skjebne maa tage og har taget; men jeg har Øieblikke, da jeg ikke kandette, da alle Gjenstande, alle Ideer krydser hinanden paa engang, og alt svæver for mig som i en Taage: jeg har Øieblikke, da jeg ikke kan vurdere mine Skridt, og jeg ikke ved, om det sandt, eller blot en Drøm, hvad der vist, vist er hændts: jeg er da aldeles sløv og ligegyldig — der lægger sig en kold Rimfrost om Hjertet, som, naar Bevidstheden vender tilbage, smelter i Graad og en unævnelig Følelse af Sorg og Vemod.

* * *

Det var ikke Lauras blomstrende Skjønhed, som lod min Lidenskab vokse til en saadan svimlende Høide, at min Forstand ikke kunde hæve mig over den, men endnu mere det Blik, jeg havde kastet i hendes Sjel, og som grundede min Kjærlighed paa Agtelse og den inderligste Beundring: min Indbildningskraft, hvis fulde Virksomhed intet i min Ensomhed formaaede at afbryde, uddannede sig et Ideal — kort min Sjel var lig det Skib, som er kommet Malstrømmen for nær: det kjæmper, det sætter alle Seil til, men forgjæves! de sorte Klipper rager alt som skumdækte Tænder frem af Hvirvelens Centrum — ha! nu er alt gaaet under med Top og Tavl!

Jeg kjæmpede, jeg stred med mig selv, med min Stolthed, som længe kvalte enhver Tanke om nok engang at bede om den Piges Hjerte, som engang afslog det, men min Stolthed eller Selvfølelse og min sunde Livsfilosofi var Kjæmper med Hjelme af Avner og Lanser af Halmstraa i Kampen mod de Rækker af gyldentrustede, dristige Forventninger og modige Planer og de tusinde purpurklædte Drømme, der flagrede om som Saracener paa sine glinsende Heste i Ørkenen, og som min Fantasi opfyldte min Sjels Synskreds med. Hver Gang jeg var i —gaard, fik hine to Kjæmper Dødsvunder; men kun da var jeg nogenledes glad; hjemme var jeg følesløs for alt og aldeles ensidig: jeg følte vel, at jeg ikke burde være hist saa ofte; men Laura havde sagt til mig, da hun gav mig sit Afslag, at hun ikke kjendte mig, og jeg besluttede da, da jeg var paa det Rene med mig selv [om] at jeg skulde, for at afbryde min uvirksomme, passive Tilstand, tilbyde Laura min

Haand andengang og paa enhver Betingelse og det snart, nogle Gange at skjænke mig den søde Glæde at se og tale med hende først. O, jeg er et Menneske, som klatrer til Himlen paa en flagrende Spindeltraad, hvis Indbildningskraft er saa stærk, at den lader mig le, hvor de fleste andre neppe smiler, og græde, hvor andre vilde gabe!

Da jeg havde været i —gaard nogle Gange, skrev jeg et Brev til Laura og hendes for mig dyrebare Forældre, men som jeg ikke sendte, da jeg maatte endnu engang og nok engang se hende. Jeg bad deri Laura, hvis hendes gode Forældre intet havde derimod, give mig et Løfte om «ja», dersom hendes Hjerte var frit, naar jeg inden halvandet Aar fremstillede mig med Embedseksamen med bedste Karakter: jeg bandt mig til hende ved mit Æresord, men ingen Forpligtelse skulde hvile paa hende i Henseende til hendes fri Valg i den Tid eller saalænge hun selv vilde: jeg lovede ogsaa deri aldrig at se hende før den Tid, og aldrig uden jeg i den Tid havde opført mig ulasteligen.

* * *

Jeg har det Haab, at Gud snart vil lade mig dø — jeg er fornøiet derved, jeg er glad derved. Min Vulkan maa snart være udbrændt og styrte sammen — jeg er glad derved! Et svagere Legeme vilde meget snart bukke under for Følelser som mine — Fortvivlelse er rædsom.

* * *

Jeg vilde jo gjerne have biet, gjerne, først naar jeg havde taget baade theologisk og juridisk Eksamen, seet mit Haab træde frem af Mørket: jeg vilde ikke være bleven staaende, naar jeg da kom i en Bane: jeg vilde jo anstrengt mig for at kranse hendes Tinding med Hæder og lægge Lykke for hendes Fødder. — Ha, nu er alt, alt forbi! alle mine Planer og Forventninger! Alt uden nin bitre Sorg! Alt — min Sjel er Thambeskjelvers brustne Bue! ...r forbi, forbi, fortabt!

... jeg tænker paa hvad der er hændt, svimler jeg; jeg kan ... O — dette Brev, som jeg er saa dristig at sende ...st Præget af min uordentlige, forstyrrede Tankegang,

men det vilde ikke blive bedre, om jeg skrev det om. Naar jeg tænker paa min Fremtid, sortner det for mig — jeg skjælver. Jeg sagde til min Fader, at jeg maatte til Grækenland, at mit Liv dog ikke skulde ganske spildes. Han forbød mig det ikke; men med blid Sorg mindede han mig om mine Forældre. O, Gud, hvad skal jeg gjøre? Jeg ønskede anden Gang efter den ulykkeligste Dag, ikke at have Forældre. — Jeg ved det, jeg skulde bekjæmpe min Sorg: jeg vilde det, men jeg er saa overbevist om at *alt* er tabt, at jeg er fortabt. Jeg ved, jeg vidste det forud, at Laura alene havde en absolut Indflydelse paa baade mit indre og ydre Liv. Ømhed for hende var den første Følelse, den stærkeste, næsten eneherskende hos mig. Lever man ikke lykkelig med den som elsker en? Jeg tror det, og jeg ved jeg elsker Laura og vil bestandig gjøre det mere end enhver af alle dem, som engang vel vil beile til hende. Laura maa have hørt noget meget Ondt om mig; men mange gives der, som kalder mig deres Ven og smigrer mig i Øinene og taler ilde om mig ellers: naar Laura havde seet i min Sjel, vilde hun fundet Lys og Skygge i en stærkere Afveksling end i mange andre Sjele, men mere, mere Lys end Skygge: min Kjærlighed til Laura var skjøn, om den endog var lidt fantastisk, men dette klædte den godt, som mørke Øienbryn et sundt Ansigt. — Laura burde ikke dræbe alt hos mig — o det er ikke Laura, men Skjebnen, Skjebnen —: Jeg er ikke haard, og mit Hjerte er ikke ondt — det siger mine Fiender: mine Grundsætninger er ophøiede, skjønt et Flegma kalder dem sværmerske, og min Karakter er igrunden god, trods dens Ubesindighed, Fremfusenhed og Lidenskabelighed. Jeg kan være lykkeligere og ulykkeligere end mange andre i samme Omstændigheder formedelst mine glødende Følelser — — alt er tabt — jeg er afsindig.

— O gode, ædle Fru *! tilgiv mig . . . jeg vilde været Dem en god Søn, om Skjebnen havde villet det. Alle, som kjender mig, holder meget af mig — Laura vilde ogsaa kunnet det. — Jeg beder Dem hilse alle fra mig: jeg takker for Deres Godhed, for C.'s Godhed, der bekymrede sig om mig: jeg velsigner Laura: jeg vil bede Gud om godt for Laura: jeg beder Laura leve vel,

meget vel! Jeg savner to Papirer — det ene var mit Farvel til Laura, som jeg skrev, anende hvad der vilde ske, jeg maa have givet dem fra mig, da min Sjel var i Taagen: jeg tror C. har dem: Laura skal have dem: jeg beder hende ikke rive dem isønder: Hun maa ikke være vred paa mig, fordi jeg bedrøvede hende: Laura maa ikke hade mig: jeg er jo dog hendes bedste Ven. Eller hun tror det ikke?

— Ha jeg maa bryde af: det er Skam for mig ikke at kunne sammensætte et ordentligt Brev.

— Tilgiv mig! jeg er ikke vel! De maa forlade mig dette.

Henr. Wergeland.

---

2. *Til Laura.*

Eidsvold 26. August 1827.

Det er en Maanedsdag siden
jeg grov liden Kirsti i Muld . .
en Maaned? en Maaned ? — har Tiden
da mistet sit hvirvlende Hjul?

Jeg stoler saameget paa Deres gode Hjerte, at jeg haaber De ikke vil tilintetgjøre disse Linjer ulæste, om de end i Begyndelsen maa opvække ubehagelige Erindringer, og om de er formede af en Haand, De maa hade. Jeg vilde ikke skrive Dem til, dersom jeg ikke skyldte mig selv det, og at jeg altsaa bør, det tror jeg; desuden — jeg reiser naar denne Maaned er ude, og da jeg vist ikke i lang Tid ser disse Egne igjen, kunde jeg ikke nægte mig den smerteligsøde Følelse at tale med Dem for sidste Gang her gjennem den døde Skrift — det eneste Middel, som staar mig tilbage.

Jeg faar bære min Skjebne, den at se lutter glædeløse Dage imøde; men Deres Uvilje kan jeg ikke bære: *tilgiv* mig derfor, saasandt De er et godt Menneske, og, naar De engang hændelsesvis hører mit Navn nævne, eller paa en anden Maade uvilkaarlig maa erindre Dem mig, forbind da intet Nag, ingen Uvilje dermed. Jeg beder Dem . . .

For at lette Deres gode Hjerte denne skjønne Seier, kan jeg forsikre Dem, at jeg maaske var mindre virkende Aarsag til den, for mig skrækkeligste, for Dem ubehageligste af alle Hændelser. Jeg har nemlig hørt, at man, allerede før De med Deres Søstre kom, mærkede hos mig en paafaldende Aandsfraværelse, Ytringer af en høi Spænding i Sjelen, som jeg iblandt andet ytrede ved en uvilkaarlig Latter, da man sagde mig at *'s kom. — De forskjelligste Følelser gjennemkrydsede mig den Dag i den Grad, at min Forstand ikke formaaede længere at beherske dem. Jeg lignede et Skib, som krænger i Stormen, saa at Seilene og Vimplerne dyppes i Vandet. Især den smertelige Følelse, at jeg maatte give min Stolthed tabt, naar jeg atter vilde henvende mig til Dem, og Bevidstheden om at jeg ikke vilde kunne andet, da min Lidenskab var vokset til en saadan Høide, at mit hele Væsen var aldeles opløst i den, forenet med Tvivl, Længsel efter at se Dem, Forventningen om hvad min Skjebne vilde blive og som det ene Øieblik bar en lyst, det andet et mørkt Præg, Angest, tunge Anelser, Planer gjorde mit Indre fuldkommen ligt et oprørt Hav, allerede før jeg talte til Dem og bad Dem om en Samtale. Da jeg, efterat De havde nægtet dette, atter bad Dem, var jeg saalidet mig selv mægtig, da Visheden om at alt var tabt saa voldsomt kastede sig ind i mine øvrige Følelsers Hvirvel, at jeg ikke tog i Betænkning at gjøre dette, med et forstyrret Udseende, midt i Selskabet —

— Ved Gud! jeg kan være ubesindig, jeg kan være uden den ringeste Takt for det anstændige, jeg kan lade mig ene og alene lede af den første Impuls, uden at overveie Tid, Sted og de rimelige Følger; men jeg forsikrer Dem, at i en sund, normal Legemstilstand vilde det aldrig skeet. Jeg holder mig nu for fuldkommen istand til at bedømme mit Skridt, men det er mig umuligt at begribe, hvorledes jeg kunde handle saa. Det var mig derfor paa en vis Maade behageligt at høre, at man allerede forud mærkede, at jeg ikke befandt mig vel, da en saadan Tilstand, som jeg dog kun uegentlig kunde være Skyld i, maatte for Dem betage min Karakter det Anstrøg af Lidenskabelighed og Udelikatesse, jeg syntes at lægge for Dagen.

Jeg tror, at De, skjønt den forurettede, maaske vil være min mildeste Dommer, men, om min udelikate Fremfærd alene eller for største Delen var selv Aarsag i, at jeg blev et Rov for Fortvivlelse og at mine Sanser vildedes, saa led og lider jeg jo Straf nok, og saameget mere vil De ikke lægge Byrden af Deres Uvilje til mine øvrige Sorger, da min Handlemaade, skjønt i Grunden en monstrøs Søn af Heftighed, Overilelse og deraf at min Fornuft fandt saalænge Behag i min Indbildningskrafts Gjøglerier, at den omsider blev en Slave deraf, dog, nærmest taget, uden at Karakteren lider synderlig Brøst, var en Følge, et Udbrud af en Sygdom, en Sjelssygdom, som ogsaa virkede paa Legemet, hvilket jeg kunde se deraf, at min Svindel, som den efterlod sig, kun ved Lægemidler lod sig fordrive. Desuden var jo, naar jeg vil gaa tilbage til den allerførste Grund, mine isandhed skjønne Følelser for Dem, og den faste Overbevisning, at kun De vilde kunne gjøre mig til hvad jeg kan blive, at en Forbindelse med Dem og Deres Familie vilde have den mest heldbringende Indflydelse paa mig, forenet med Mistvivl, den første Grund til at jeg viste en Svaghed, jeg maa rødme over — den nemlig, at give mig til Pris for Forhaabninger, jeg vel bedre vidste var tomme og vilde styrte mig i Afgrunden, naar jeg troede deres falske Skin. Dersom jeg med fuldt Overlæg havde gjort hvad jeg gjorde, dersom jeg med Vilje havde opført mig saa slet imod Dem, hvor kunde jeg da virkelig have holdt af Dem? Naar jeg havde da havt Forstand nok til at tænke mig Deres Stilling, og jeg roligen havde udsat Dem for saadanne Ubehageligheder, kunde jeg have elsket Dem da? Jeg vilde da blot have været den raa Egoist, jeg vilde været mere ufølende end det Gulv, jeg traadte paa, og jeg maatte da nødvendig, med en saadan Karakter, nu føle Forbitrelse ved Siden af krænket Forfængelighed, og søge Trøst i Haan og Spot. Jeg føler ikke dette, men derimod tilfulde, at jeg ingen Prætensioner bør have, at der ingen Uret er mig skeet, men at jeg har meget bitterlig at angre, men mest at jeg imod den, jeg ikke for mit Liv vilde krænke, ikke har opført mig uden slet: jeg føler den inderligste Hengivenhed for Dem og Deres nærmeste, og jeg ved, at jeg

elskede Deres Sjæl og Hjerte mer end Deres Legeme, og med en høi, ren og varm, om noget heftig Følelse, og — at jeg ikke kan aflade det, saalænge jeg er her paa Jorden, og vel ikke videre frem heller.

Min vakre, ædle Laura! — tillad mig og tilgiv mig, om jeg en eneste Gang nævner Dem saa — hav nu intet mere imod mig! glem mig heller med mine Feil! Jeg vil heller vise Verden, at ingen kan elske og nærme sig Laura uden virkelig at blive bedre. Det skal være min eneste Trøst, at jeg om en Tid kan sige til mig selv: «jeg havde fortjent en bedre Skjæbne».

En anden Bevæggrund til disse Linjer er den, at jeg ved, at der i Deres Familie er blevne fortalte *details* om mig, som just ikke geraader min Sædelighed til Ære; men jeg kan paa min Samvittighed forsikre Dem og Deres Familie, hvis gode Omdømme er mig helligt og dyrebart i alle Omstændigheder, at de *ikke* forholder sig saa. Jeg ved vel, at mit Liv forhen aldeles ikke kan tjene til Mønster, men saa negligeant har jeg dog ikke været om mit Rygte, som hin Løgn vil gjøre mig til. Jeg har hørt dette fra en, som havde det fra **. Dersom Folk undertiden kan have talt om mig som et uordentligt Menneske, da kan jeg ogsaa herfor, næst Bagvaskere, fordetmeste Personer, som smigrer mig, men hader mig, fordi jeg har fornærmet dem enten ved Sandhed eller Sarkasmer, takke mig selv, da jeg til mine Feil maa regne Aabenmundethed og den tvetydige Dyd, at jeg deler alt, hvad mig selv og mine egne Hemmeligheder angaar, med mine Venner. At jeg nogensinde har været i slet Selskab er ikke sandt. Da maatte vel heller mine Venner kunne kalde mit Selskab slet, om galt skulde være. Iøvrigt et Menneske, der knapt nok er 19 Aar, vil man vel ikke gjøre til et Monstrum af Tøilesløshed og Vildhed, og, har jeg været uordentlig, da følte jeg isandhed Trangen til noget ædlere. Men — som jeg siger, Verden skal se, at ingen kan nærme sig Laura, en saadan Datter af en saadan Moder, uden virkelig at blive bedre.

Jeg har hørt Trediemand finde det forunderligt, at jeg saa

snart kunde glemme Selma[1]). Samme Tanke kunde jo opstaa hos Dem og derved tillige Meningen om, at De nok ikke har feilet, da De sagde jeg var letsindig. O, De har vel ikke feilet i denne Dom; men jeg — spillede mine Kort som — et Bæst: jeg sagde hvad jeg havde paa Haanden, lod andre kige mig i Kortet og blev da tydelig *Bête*[2]), hvilket jeg ikke var bleven, dersom der da havde været Mandsmod hos mig.

Jeg vil fortælle Dem en Mythe:

«En skjøn Sjæl — De kan tænke Dem Petrarchs Laura eller Johanna Gray, eller hvilket andet ædelt Fruentimmer, De erindrer Dem — hævede sig fra Jorden. Den udfoldede sig herligere og herligere igjennem jo flere Liv den vandrede; den havde allerede gjennemvandret Aandernes, Stjerneaandernes, Serafernes, Kerubernes og Eloahernes Klasser, da den øverste Eloah, forbauset over denne Aands Dyd og Glans, for ikke at flette et nyt Mellemled mellem sig og Englene, i sin Visdom delte den og sendte den atter ned til Jorden, at gjennemløbe samme Bane. Begge denne herlige Aands Dele var hinanden fuldkommen lige, som en kløvet Diamant, og som to Stjerneskud dadlede de tvende Søstersjæle ned til Jorden. Den lunefulde Skjebne lod dem synke i to yndige Legemer i vort gode Fædreland, og Menneskene, uvidende om deres foregaaende Skjebne, kaldte den ene Laura, den anden Selma. —

Jeg ved ikke, hvilken gunstig Aand der meddelte mig dette: men jeg ene kjendte disse tvendes foregaaende Skjebne; maaske min Sjel var de svage Levninger af Jorden, som endnu klæbede ved Aanden, og at jeg, nedstyrtet med dennes to ædle Dele, af en uimodstaaelig Drift, eller Gjenerindring af den gamle Forening, dreves til at opsøge dem; men komne her til Jorden maatte disse adlyde den Lov, at ligeartede Ting frastøder hinanden under visse Betingelser.»

---

1) Det virkelige Navn var et andet. Det er imidlertid den samme, som omtales i «Hasselnødder», 3die Stykke.

2) Se «Hasselnødder», Stykke 3, om den fortrolige, han havde indviet i sin Kjærlighed.

Dette er blot en Mythe, men den strenge Sandhed er, at jeg fandt langt mere hos Dem end hos Selma, hvor god og fortræffelig hun end er; desuden var den inderlige Agtelse og Hengivenhed, jeg nærede og nærer for Deres gode Forældre, ogsaa et Baand, som maatte knytte mig til Dem. Jeg hørte saa meget godt om dem — jeg er en Enthusiast for det gode, skjønt jeg gjør det gale — at jeg holdt af dem, før jeg havde talt med [nogen af Deres Familie].

Jeg skriver alt dette for at retfærdiggjøre min Karakter for Dem, for at vise Dem, at mit Hjerte havde mindre Del i mine Feil, end det kunde synes. Mit nu begyndende Liv skal ikke bringe Dem til at angre Deres Skaansomhed. Ingen, ingen vilde dog kunnet gjøre det af mig som De, men uagtet hele mit Haab om et lykkeligt Liv, hvortil mit hele Temperament synes at sigte, er forbi, uagtet alt forekommer mig glædesløst, og Verden har tabt sine livlige Farver, — latterligt for en Dreng paa 19 Aar — har jeg dog for en Del erholdt min Sjelskraft tilbage, som har lagt sløv, uden Springfjer, i den lange Tid fra jeg første Gang aabenbarede Dem mine Tanker og ligetil andengangs Katastrofe. Jeg vil nægte mig al Fornøielse, jeg vil i en Hast tage Eksamen og søge min Trøst i den Tanke, at Laura nu maa være forsonet, og i Bestræbelser for at erhverve mig et Navn.

Ikke saameget mine Forældres Trøstegrunde, mine Venners Deltagelse eller Doktorens valeriana har gjengivet mig min Sjelssundhed, som en Plan, jeg med levende Interesse har opfattet og som isandhed forskaffer mig en ligesaa skjøn som behagelig Adspredelse. Jeg havde nemlig fast besluttet, da jeg vidste jeg uden Dem ei kunde blive god og lykkelig, for dog at gjøre nogen Nytte her, at ofre mig for Grækerne. Jeg maatte med Smerte opgive denne Plan, da min Fader vemodig foreholdt mig, hvad jeg skylder mine Forældre; men jeg skammede mig, skjønt jeg blot havde givet mig selv dette Løfte, ved at den Tanke blot skulde være et tomt, ligesom pralende Løfte, og ved at jeg saaledes paa en Maade havde blot indbildt mig selv noget. Jeg besluttede derfor, da jeg holdt mig bunden ved dette fantastiske Løfte, at løse mig

paa en Maade, som jeg fandt fyldestgjørende for min Ære, der var øm ved at holde sig selv for en Pralhans's Eiendom.

Jeg fandt nemlig et Emne, passende at behandle som Frithjofs Saga af Tegnér;[1]) jeg greb den Plan med Interesse at udarbeide det og begynde dermed min Debut paa Parnas til Bedste for dem, jeg vilde ofre min Aand, og saaledes indbilder jeg mig, naar jeg skriver nogle Linjer derpaa, at jeg arbeider eller fægter for dem. Da jeg finder i dette Arbeide en smuk Adspredelse, gjør jeg det med Lyst, og altsaa gaar det glat fra Haanden: ja, hvad der mere bestyrker mig, er en Dom af en lærd Mand og kompetent Dommer, som jeg ikke kan tænke paa uden at blive blodrød.

Gode Laura! — o endnu engang maa jeg tale saaledes med Dem, da jeg ikke formaar at skrive det kolde «Jomfru *» eller endogsaa «høistærede Jomfru *» — gode gode Laura! skjønt De er ung, føler jeg dog den høieste Grad af Ærbødighed for Dem, for det rene Ideal af det gode og skjønne, jeg forgjæves maa se i Dem. Dersom nu min Saga bliver god, dersom jeg tør lade den se ved Siden af Frithjof, vil De da tillade, at jeg svagt viser Dem min Ærbødighed ved at tilegne Dem den; men — som jeg siger — blot i det Tilfælde, at den virkelig bliver god, ikke middelmaadig, men kommer helskindet ud af høie, lærde, fornemme, strenge Rescensenters Kløer. Dog — det har Tid endnu, men til senhøstes maaske. O jeg vil glæde mig, dersom jeg kan gavne Hellenerne ved at sidde her i min Krog og fægte drabeligere end Hyrkaki [?] med min Pen og øde mere Blæk paa Papiret end Bobalina [?] har sprøitet [Blod?] paa Ægæerhavet.

Jeg ser med Forbauselse, at jeg ved mit Brev har dynget et Herkules-Arbeide paa Dem; men dersom De virkelig alligevel læser det, er De meget ædelmodig, meget snild, meget god. De gjør mig meget godt, men jeg gjør Dem blot ondt; hvorledes skal jeg da gjøre Dem noget godt? Ved at slutte mit Brev, som dog har den Fortjeneste, at det er meget prosaisk. Jeg vil gjøre det — straks.

---

[1]) Sigmund Brestesøns Saga.

Dersom jeg eiede 10,000 Daler, gav jeg de 9,999 bort for at tale med Dem 2 Minutter, før jeg reiser. Hvor let vilde jeg da ikke gaa min vamle Bane imøde, hvor, hvorsomhelst jeg vender mig, Valmuer stinker mig imøde? O Gud! jeg gav alle 10,000 bort for en Minut. Jeg vilde gaa glad til det vamle Arbeide, ved en dunkel Theologis Gjennemlæsning at søge samme Adspredelse som den, der gaar ud i Ørken, naar han finder Palmyras Ruiner ulidelig triste, og til den Glæde, i ledige Timer at beskjæftige mig med at sige og opfinde Sarkasmer over mig selv — det rigeste Emne af Verden. Det er besynderligt, at ikke tusinde Spottefugle hænger sig paa mig, men gjør igrunden klogt i at overlade det til den mest berettigede dertil og til den bitreste.

Aldrig kan jeg opgive Tanken om, at De og jeg godt vilde kunne harmonere: jeg ved med mig selv, at jeg i væsentlige som uvæsentlige Punkter vilde paa Deres mindste Vink have rettet mig: jeg tror ogsaa, at i Grundtrækkene stemmer vore Karakterer: og det ved jeg, det ved jeg vist, at jeg elskede Dem — o endnu, endnu og bestandig. — Men jeg har handlet daarligt, daarligt afsindigt — o mere end afsindigt. Men

Sjelen, om Skjebnen er mørk som
Nathimlen, hænger jo fuld af
funklende Planer, og Stjerners
guldrøde Frugter.

Jeg siger jeg har Stjerner — jeg har ingen, intet Haab, ikke saa meget som Sir Kenneth om at erholde Edith Plantagenet: men — Tretallet er et helligt Tal: jeg vil arbeide, jeg vil samle mig Fortjeneste og, naar jeg har en god Eksamen og et Navn, vil jeg endnu engang — den sidste — dersom Lauras Haand og Hjerte endnu er fri — bede den ædle om at gjøre mig lykkelig — ha i en Grad jeg ikke kan tænke mig uden at svimle. — Jeg vil vel bede haabløs; men jeg vil da ikke gaa bort uden den gode, ædle Lauras Agtelse eller Velvilje. Jeg kan ikke glemme Dem, ikke udslette det Indtryk, De har gjort paa min Sjel. Er jeg derfor maaske svag? Jeg kan ikke glemme Dem; men jeg vil og kan finde mig i Skjebnen. — — Levvel! Jeg har beseglet dette Løfte med Graad —

gid det maa være den sidste paa lang Tid. Vær min milde Dommer: jeg vil bede, og jeg gjør det og stedse, for Dem. Dersom jeg kunde tale med Dem en Minut, istedetfor at sætte dette Brev elendigt sammen, vilde jeg rense Deres Faders Skog for enhver Splint; men — jeg tør ikke, jeg kan ikke . . . vær blot ikke vred, men sig ved Dem selv, naar De vender Dem fra dette Papirs Aske: «han vilde dog ikke saa ilde!» Lev evig vel! Jeg maa stedse erindre Dem med Ærbødighed og Ømhed og Vemod.

Henr. Wergeland.

---

*3. Til Fru *.*

Kristiania den 22de September [1827].

Jeg har herved den Ære at oversende Dem, ædle Fru *! i en Konvolut af Tak, den Bog, De saa velvilligen laante mig. Jeg har lært af den: jeg har maaske min Del af Charleston, og man kunde tro, ogsaa af Clairford. Jeg vilde ønske, at det ikke var saa!

Dette Stykke vilde gjøre Virkning paa Theatret, men min Smag er nu saa forvænt eller fordærvet, at jeg endog finder Schiller og Oehlenschläger temmelig matte.

Jeg kom uforsigtigvis til at beskadige Bindet, saa at jeg har været saa fri at forandre det.

Jeg vil tillade mig her at bevidne Dem, min moderlige Veninde! min inderligste, varmeste Taknemmelighed. Jeg vil i Gjerningen bestræbe mig for at vise, at De ikke har ødslet Deres Godhed og Ædelmod paa en uværdig. Jeg forsikrer Dem og Laura derom.

Jeg er meget lykkelig nu; jeg ved, jeg gaar den skjønneste Bestemmelse imøde; det er en forhen uføIt Rolighed i mit Indre, som gjør dette, og denne Følelse har udviklet sig af Bevidstheden om, at de ædleste Væsener, jeg kjender, griber ind i min Skjebne, og om at det beror paa mig selv, hvorvidt denne skal fremtræde lys eller mørk i Fremtiden. De og Laura vil tro mig, naar jeg

siger, at jeg aldrig vil bedrage Dem, aldrig handle anderledes, end at jeg uden Rødme tør paapege det. Jeg er stolt af at kunne fritage min feilfulde Karakter for Falskhed. Jeg vilde før kunne bedrage mine nærmeste end disse, ved hvem mit hele Væsen hænger. Jeg holdt af Dem, som om jeg havde været Deres Søn, førend Deres Handlemaade imod mig i den Grad opfordrede min Taknemmelighed, hvormeget da nu, da De har gjengivet mig mig selv, gjort mig lykkeligere, end udsvævende Drømme kunde male sig det, og lykkeligere end jeg — fortjente? O min moderlige Veninde! — tillad mig at bruge dette Navn, som jeg finder, om end for dristigt, dog sandt — søg Deres Løn i Visheden om, at De har gjort et Menneske bedre. Naar De engang ser tilbage til Deres daadfulde Liv, vil De i Erindringen herom finde en skjøn Perle: — jeg vil indfatte den. O, vil jeg engang, i et nærmere Forhold, kunne vise Dem mine Følelser for Dem? — vil jeg? Gud og Laura raader.

Mange Mennesker har Billeder af den, de holder af: det behøver jeg ikke, og jeg har det forud herved, at Gjenstanden ikke røbes, men at den staar der i al sin Skjønhed, tydelig indtil de fineste Træk og Nuancer, kun for *mit* Øie, hvor og naar jeg vil, dog helst [naar jeg er] alene, og straalende lige klart i Mørke som ved Lys. Jeg glæder mig meget nu ved dette eiendommelige i min Fantasi, at den saa tro kan gjengive Gjenstanden saaledes, at dennes eiendommelige i de forskjelligste Former, i ligesaa forskjellige som i den optiske Cylinder, altid fremstiller sig idealt skjønt, skjønt som Naturen, som det reale min Ideverden dreier sig om. Jeg behøver ikke at sige Dem og Laura, hvilket Billede jeg gjentagne Gange med større Sjeleglæde lader gaa op for mig, og at det uudsletteligen med den inderligste Kjærlighed og Agtelse er indpræget i mit Hjerte; men naar jeg overlader mig til Erindringen og Indbildningskraften, maa jeg dvæle længst ved de Former af mit Myriorama, som viser mig den gode og dyrebare i de Øieblikke, da det bedste Hjerte svømmede eller tydelig aandede i hendes Træk. Isandhed jeg maa beundre mit Billede, der er en saadan Sjels

Tolk, og jeg kan ikke blive mæt af at betragte det, og hvor glad maa jeg ikke være ved dette, da jeg ved, at ikke nogen bitter Følelse for mig kunde udaande sig i disse Træk?

Dersom Bølgerne, naar de kun hæver sig saameget, at Livligheden intet taber, glidende imellem skjønne Bredder, som Stjernernes Speil, indfattet i Løvværk, kunde tale, vilde de maaske udtrykke sig omtrent med nogle af indlagte Sonnets Vers[1]: De og Laura vil i dem se mine Følelser, se om de ere skjønne, og om min Sjel opfatter ret Indtrykket af det høie, hvorefter den stræber.

Jeg ser jeg bliver vidtløftig, men De vil skjænke mig dette, min gode, ædle Fru *! Man taler saa gjerne med dem, man elsker, og jeg finder en saadan Fornøielse i at tænke paa Dem og Laura i mine ledige Stunder, at jeg ikke savner de Adspredelser, jeg har renonceret paa: — hvormeget mere da at tale med Dem?

Dette maa jeg dog tilføie: skjønt min ulykkelige Hændelse temmelig, dog ei saameget som jeg havde tænkt, er bleven bekjendt, og, naturlig, som en Hydra har vokset uhyre og i groteske Former, har jeg dog selv og ved andre, faaet Vished om, at Lauras Navn neppe meget er berørt. For Spot har Tildragelsen aldrig været noget Emne. Jeg kan ei sige Dem, hvor kjært dette er mig. Jeg har ogsaa iagtaget en ubrødelig Taushed med Hensyn til det, som nu gjør mig saa lykkelig; men i min velsignede Hjembygd tænker jeg de kløgtige Hjerner har været i Bevægelse og conjectureret og gjættet, dersom de har faaet at vide, at jeg har været i —gaard.

Jeg hilser Laura, min ædle Laura! Jeg lever og virker blot i Laura: Laura er min Atmosfære, min Elektricitet, mit altvirkende, guddommelige Princip. Jeg beder Dem at sige Laura, at jeg er det lykkeligste Menneske ved Bevidstheden om, at Laura ikke hader mig, men er mig velvillig, er min Ven. O jeg er hendes bedste, bedste Ven! Jeg vil aldrig vise mig anderledes mod Laura end øm, oprigtig, om [end] en Smule fantastisk. Min Kjærlighed

[1]) «Haabet slaar Nakken mod Stjernen» og «Flodens Sang til Stjernen.»

er prøvet og skal prøves, den er grundet paa Agtelse, og dens yngre Søster er Taknemlighed. Om et Aar vil Laura se mig igjen anderledes: men gid ogsaa mit [ ] maatte faa en mindre hæslig Form! Jeg beder Laura fremdeles erindre mig med Velvilje og Godhed, og ogsaa De, min Lykkes Stifterinde, min blide Norne! vil gjøre dette og fæste Tillid til hvad jeg har lovet.

Levvel! Levvel! De og alle Deres! Den tolvte Oktober[1] feirer ingen gladere end

Deres ærbødige og taknemligt-hengivne
Henr. Wergeland.

Indlagt.

Sonnate til Laura. Stella.

Flodens Sang til Stjernen.

Haarfagre Stjerne, som sidder lig
hvidvinget Due paa Himlen,
se, hvor med Jubel jeg bærer Dig
raskt gjennem Blomstervrimlen!

Ser du min blaaklædte Arm fra Bred
river en Krans af Nymphæer,
pryder de glinsende Trin, du skred
under min Breddes Træer?

Stella! jeg bærer dig, lig paa Skjold
Galliens snehvide Lilje,
Taaren paa paa Slørets mørkblaa Fold,
hvidklædte Mø paa Tilje.

Dans paa min Barm med din hvide Fod,
dans med din Straale, min Stjerne!
Lyt til din syngende glade Flod,
Himmelens tause Terne!

---

[1]) Fru *'s Bryllupsdag.

Ei som Bakkanten jeg løber mer
vedbendekranset i Enge:
stille, bag Palmer, jeg slaar nu her
Bølgernes mørkblaa Strenge.

— Nys, lig en Kriger af Skjolde trængt,
bed jeg i Fjeldbarme sorte,
thi for min Elskov, jeg havde tænkt,
Stjernen for langt var borte.

(O, hvad er Mile for Elskov vel,
Bjerge og gabende Dale?
Ruller da Tanken paa Hjul fra Sjel?
kan kun ved Læben tale?)

Regnbu' paa Skulderen hvid jeg hang,
sveddækket løb jeg paa Fjelde:
«Stjernen skal rødvinget Pil engang
vel paa sin Himmel fælde!»

Syvfarvet Bue jeg spændte . . «Ha,
snart som en hvidvinget Due
daler nu Stjernen, min Sang sig da
hæver som Røg fra Lue!»

«Da over Bølgen den flyver, lig
over Othellos Pande
naar Desdemonas Finger sig
hvid vil med Lokken blande.»

«Fagre! jeg elsker dig: Skjebnen skal
briste, naar Musklen jeg tvinder!
Da vil jeg dyrke dig i min Dal,
Himmelens Vestalinde!»

Syvfarvet Bue jeg spændte — men
vaklede, svimled paa Fjeldet.
. . . Stjernen er borte? o hvor? ha, den
har bag en Sortsky tjeldet.

Nede i Dybet til Sølverstreng
kvad en Sirene: «hernede
skimter jeg Liljen paa Himlens Eng:
— [1]) tør du ei Fjeldet træde?»

1) Maristien.

Fluks jeg styrted i Klippens Arm:
knust jeg i Dybet nu synker,
blegnet Tritonen paa skumhvid Karm
sønderknust Bolig ynker.

Jeg var blandt sorteblaa Klipper lig
hvidsmykket Yngling i Kiste,
hvid som et Maaneskin, der pyntet sig
kun mellem Fyrre viste.

Døsig jeg Bølgerne vælted frem,
tunge som Sisyphus' Stene:
Stjernen den slumred i Skyens Hjem:
sagte jeg græd alene.

Granerne lige, som skumle staa
rundt om en Hede, kun høie
Stene mig kranse med Pander graa:
lukket er Stjernens Øie!

— Da, lig den Sylfe, som lægger øm
Perler i Blomsten om Natten,
byder selv Sivet ved skumle Strøm
dele med Roser Skatten:

saa jeg en Kvinde: fra Læben flød
Toner, lig Duggen, lig Vinden,
svanger med Aanden fra Rosen rød:
lig en Egeria Kvinden.

Fluks, hvor hun traadte, min Bredde bar
Palmer, og Roserne gløded:
. . . Vidste den ædle om Floden har
Perlerne skjult' i Skjødet?

Lysgrønne Birke paa sølvhvid Fod
lytted til Bølgernes Strenge
— lysgrønne Hjelmbusk, som Helten lod
over sit Staalskjold hænge.

Sagte Egeria svæved: lig
Sølvsky, hun flagred paa Himlen.
Drømme i Rosenblad gynged sig
lette paa Bølgevrimlen.

Syvstjernen tren som et Pigekor
frem ifra Skyen: min Stjerne
dansede foran i Sølverflor,
sød som en Freyas Terne.

Stella! min Stella! min Stella hvid!
Sølvskyens fagreste Datter,
had ei min Bølge: den ruller blid
uden den vilde Latter!

O, jeg vil bære dit Billed paa
Brystet, med Perler det kranse!
aldrig de skumklædte Bølger slaa!
stille ved Bredden danse!

Bredden er grønklædt — en Oljekvist
slynget om mørkblaa Skjolde:
nægter du Stella, som funkler hist,
Bølgen dit Billed holde . . .?

O jeg er trofast, jeg glemmer ei
— o hvor umuligt! — min Stjerne:
trofast jeg følger din blanke Vei
over de Høie fjerne!

Hersk over Bølgernes Skare! hver
ligner en hjelmet Pelide,
eller Minstreller som Harper bær,
blot til din Ros, ved Side.

Had du ei Floden, min Himmelmø!
se, kun din Glans er hans Lænke!
Lad ham blot elske dig taus og dø!
— det du hans Ømhed skjænke!

---

4. Til Fru *

*

Hermed Digtet «Napoleon», «Den nye Roman» er Walter Scotts Napoleons Historie.

*

Kristiania 10de Oktober [1827].

Jeg nærer vel en Frygt for, at det maaske mishager Dem, at jeg har vovet at tilskrive Dem og nu atter vover det; men — jeg kan ikke maale den milde Fru *'s Godhed, neppe, hvor høit jeg vurderer den, vurdere den efter Fortjeneste. Dette sidste maa komme deraf, at det er mig uvant at støde paa saamegen Godhed og Velvilje, som maaske vil være stor nok til at tilstede mig Opfyldelsen af denne min Bøn: at det maa være mig tilladt at have den Glæde at tilsende Dem den nye Roman »Napoleon«.

Skjænk mig denne sande Fornøielse, gode Fru *! Jeg vilde være saa glad, dersom den kunde gjøre Dem nogle Øieblikke underholdende, Dem, som jeg maa takke for enhver tilfreds Time.

Jeg har havt indlagte første Hefte liggende en Stund for at oppebie det andet; men det kom ikke. Da jeg tror tre eller fire Hefter udgjør et Bind, tør jeg maaske, naar De har faaet et saadant Antal, udbede mig dem, engang ved Leilighed, tilsendte for at tilstille Dem dem i en solidere Dragt.

Jeg har prøvet at udtrykke min Beundring for hint *monstrum geniale*, men jeg har i den, hvis Napoleon skal være Poemets Centrum, uforholdsmæssig lange Indledning, styrtet mig ind i en Hvirvel af Hypotheser, og i en original mystisk-filosofisk Aandelære, som jeg skulde have megen Interesse af at lade virkelig filosofiske Hoveder — ikke orthodoks-theologiske — smage lidt paa. Jeg lægger dette Digt, som jeg meget uegentlig kalder «Napoleon» her hos, om De skulde kunne interessere Dem ved at følge Deres unge Ven i hans poetiske Dybsindigheder, i Filosofemer, som han har Dristighed nok til at opkaste uden nogensinde at have sét i en Filosofi. Deres skarpsindige Hoved vil bedømme mine Satser ret: — Fantasien staar for Fornuftens, Athenes, Tribunal.

Jeg har i nogle Vers til en nys afdød Ven ogsaa ytret den Tanke, at Skjebnen, idet den berøvede mig ham, tog det sidste fra mig, saa at den nu intet mere vil finde at plyndre fra mig.[1] Verden vil tro dette; kun De og Laura og jeg selv ved, at det

[1] Se Digtet over Peter Krefting.

er ganske anderledes: jeg er jo saa rig og glad ved Deres og Lauras uendelige Godhed, og ved al Deres Velvilje mod mig: jeg nærer jo et Haab i Stilhed, som jeg ikke vilde bytte med Frankrigs Throne: — Visheden ikke for en Klode?

Hvad mine Poesier angaar, da nyder de den tvetydige Lykke at forstaaes tilfulde blot af rene Genier; hvorimod en stor Del, skjønt deres æsthetiske Mave finder dem aldeles ufordøielige, gaber og roser; men en anden Del tvivler om, at jeg forstaar, hvad jeg skriver, og siger rent ud: det duer ikke. Jeg er imidlertid meget vel fornøiet med et lidet Publikum af den første Klasse, og jeg er hemmelig glad ved at vide Norges tvende uimodsigelig bedste Hoveders, anseelige Mænds, i høi Grad smigrende Dom — og det over mine daarlige Avisstykker. Det maa være det individuelle deri, og det at jeg træder en egen Vei, som disse finder saa tiltrækkende.

Det synes vel ubeskedent af mig at ytre dette, men jeg ved, at De med den huldeste Godhed bekymrer Dem om mig, og at det glæder Dem, om det gaar mig vel. Jeg er vel glad ved at høre saadanne bedømme mig saaledes; men jeg viser isandhed ikke min forfængelige Glæde eller rettere Følelse af Velbehag: stolt vil jeg ikke blive, om jeg engang endog skulde retfærdiggjøre hines Dom. Jeg vil aldrig kunne have anden Stolthed end den af at De, ædelmodige, eiegode Fru *, har skjænket og vil skjænke mig Deres Godhed, og af Lauras Yndest — hvilken Himlen forlene mig!

Det vil ogsaa være mig tilladt at sige Dem, at jeg studerer skarpt og i ingen Hensende krænker mit Løfte eller besmitter min rene Tilbøielighed for den elskelige Laura. Jeg tørster efter Eksamen; thi Theologien, som den foredrages, gjøres ethvert, ikke aldeles mekaniskt taaget Hoved modbydelig, og jo længer det varer des mere.

Der vil vel engang — saa haaber jeg — komme en Tid, da Hjertet vil føle sig lykkeligt, og da Aanden frit vil kunne bevæge sig i sin egentlige Sfære: en Tid, da jeg nær Dem, ved Lauras — o en Guldalder, en Feverden — ved Lauras Side, med Laura vil kunne dyrke Sprog, digte og tegne, hvortil Na-

turen goddædig skal have givet mig et ikke almindeligt Anlæg, naar pligtmæssige Studier er fuldbragte.

Vil dette nogensinde blive virkeligt? O De og Laura behersker jo mit Hjerte og Sjel: De kan jo danne dem som De vil: de er bøielige og ikke fordærvede, og vil jo gjerne naa Idealet, som i Dem aldeles smelter sammen med Laura.

Men — man stræber blot at naa Idealer: det høieste man naar er Lighed, og Haabet lader jeg mig ikke frarive — dette som ansporer mig til at stræbe efter at blive fornuftig og ædelmodig som De, god og mild som Laura. Jeg er allerede ikke mere den heftige, brusende, hidsige, udskeiende! —

Det er iovermorgen Deres Bryllupsdag: jeg kunde have ladet mine Følelser for Dem rulle hen i rythmiske Kadencer, men, blottet for den poetiske Dragt, maatte Kjernen være bleven den: at de Menneskers lykkeligste Dag, som min Hengivenhed sætter lige med mine egne Forældre, ogsaa maa være mig hellig og kjær: at jeg maa være glad og bedrøvet med dem, til hvem min Skjebne er knyttet, som jeg elsker og agter, som har trøstet og lykkeliggjort mig, som ved Ædelmod og Godhed for stedse har vundet min Taknemlighed og Kjærlighed.

Se her den rene Ytring af min Følelse, og jeg tillægger det Ønske, at Gud vil lade Dem og Deres Mand, sunde og tilfredse, se mange saadanne, den trofaste Kjærligheds, Festdage rinde op. Jeg vil paa disse stedse forene mine Bønner med alle dem, som bønhørte stiger til Himlen fra den Cirkel af Børn, hvormed De har forskjønnet Jorden. Jeg beder ofte godt over Dem, Fru *, og over Laura: jeg finder Jorden for arm for mine gode Ønsker for disse kjære. — De vil hilse Laura?

denne rosenklædte Eng,
hvor min Tanke glad sig tumler.

De vil hilse den hulde fra mig — den eneste i Verden, som ved aldeles, hvor god og skjøn hendes Sjel er, at den er en mangesidet Diamant — hver Side en Dyd, som hun har arvet fra sin Moder, at mit hele Væsen speiler sig i de klare Sider, og at

min hele Tilværelse bestaar i det Billede, jeg finder der. O, lad mig engang finde det der!

Jeg kaldte Lauras Sjel en mangesidet Diamant: jeg siger den hviler i et Rosenblad: hendes Legeme er skjønt som et Rosenblad. Men Sjelen glimrer igjennem, og Hjertet er det, som gjør Legemet skjønt: det hersker paa Læben og i Smilet og i Kindens Eldorado: det kjæmper med Forstanden om Pladsen i Øiet, og denne Kamp er det, som lader Øiet vise sig straalende, glimrende, roligt og klart. Panden er Fornuftens uomtvistelige Sæde: der sidder den som en alvorlig Gratie.

O dersom Laura, Laura har glemt, at jeg elsker hende, saa mind hende paa det: sig Laura, at jeg elsker hende, og vil elske hende ligemeget om et Aar og om tresindstyve Aar, at jeg elsker hende, som Engen Vaaren, der ikke kan blomstre, uden denne aander, at den Sætning vist er sand: man lever lykkeligst med den, som elsker en mest . .

Dette maa Laura tro, da er jeg lykkelig, da vil mine Luftkasteller stivne i Templer med svævende Arkader og Kolonner, ved det Trylleslag, som Feen Laura alene, alene mægter at gjøre. — — —

Jeg maa stanse; jeg burde det maaske for længe siden; men min moderlige Veninde vil ogsaa nu være overbærende, og ikke unddrage mig en Velvilje, en Godhed, som gjør mig saa glad og stolt, idet jeg med saamegen Grund og den oprigtigste Følelse kan tegne mig

Deres stedse taknemlige og ærbødige
Henr. Wergeland.

P. S. De bad mig engang i Sommer i Eidsvoldbakken, at se til at faa fat paa nogle vilde Kastagner: jeg har herved den Ære at præsentere en Haandfuld.

Jeg ser med megen Ærgrelse, at Afskriveren har fordærvet det Eksemplar, jeg lod ham afskrive af mit *carmen* om Napoleon: jeg fik det først efterat jeg havde talt i mit Brev derom, og De vil da maaske undskylde de mange Rettelser, Versenes slette Stilling,

til hvilken jeg tror Skriveren maa have taget de skjæve Ben, han virkelig er i Besiddelse af, til Mønster. Jeg frygtede, at min egen stygge Klo vilde gjøre galt, men denne sirlige har gjort det tusindgange værre.

---

5. *Til Laura.*

Kristiania 2den December [1827].

Hvad jeg skylder Dem, Omsorg for min Rolighed bringer mig til at skrive til Dem, ædle, dyrebare Laura! Den giver mig Ret dertil, da jeg ogsaa for Deres Skyld svæver i en smertelig Urolighed. Derfor vil De ogsaa tilgive mig dette tilsyneladende frie Skridt — som dog ikke kan sige andet end en Samtale, i hvis Sted den skriftlige Meddelelse træder — og jeg haaber, jeg ved, efter min Kundskab om Deres Forstand og Hjerte, at De vil med en bedre Stemning lægge dette Brev sammen, end De aabnede det.

Jeg er bleven bagtalt for Dem: man har fremstillet mig for Dem dels fra en letsindig, dels fra en uædel Side.

Men midt i min smertelige Bekymring for hvad Virkning dette har gjort paa Dem og Deres dyrebare Moder, ved jeg, at De ikke vil lukke Deres Øre for den bortfjernede, ubilligen, uretfærdigen beskyldtes sande faa Ord. Ja, jeg ved, saasandt som at jeg er uskyldig i hint, og saasandt jeg kun i Lauras gode Omdømme ser min Hæder, at De vil frikjende mig og beklage mig, der altid skal være et Offer for ubekjendte Fiender, som aldrig, som jeg dem, møder mig med aabent Aasyn.

Laura! jeg fremstiller mig for Dem, vel rødmende over Feil, men aldrig blegnende ved Bevidstheden om Laster, mit Hjerte ikke kjender til: jeg vil fremsætte Bagvaskelsen, hvilken jeg erklærer, da jeg tror, aldrig ved et Ord engang, at have fornærmet min Avindsmand, for en smaalig Sjels skrumpne Frugt, for ubarmhjertig, da den saarer bittert, bitterlig en — ikke lykkelig.

Man har sagt: «jeg fremturer i et uordentligt Liv.»

Jeg svarer, med Haanden paa Hjertet, i hvilket Løftet, jeg gav Dem og Deres Moder, da disse kjære værdigedes at tage Del i min Skjebne, mine Forældre og mig selv, staar og skal staa friskt præget og ukrænket: dette er usandt!! Herom vidner mine Lærere og Kamerater, herom [Deres Broder], som nøie kjender mit Liv, herom Deres Søster, med hvem jeg har talt og bedet hende at lægge endnu engang mit Løfte om en Opførsel, min Kjærlighed og min Kjærligheds Gjenstand værdig, for dennes Fødder.

Isandhed, jeg har vel et let bevægeligt Sind og min Part af Støvets Letsind; men mine Skjebner har tæmmet den, og en saa uhyre Letsindighed kan jeg ikke tænke mig mulig, ikke forenet med min Sjel, som, aandende alene af en ædel, ren, geistig Lidenskab, virker for mine Pligter som Søn og for at vise, at ikke De og Deres Moder ødslede Godhed og Huldsalighed paa en uværdig. Idet jeg før undertiden overlod mig til et uordentligt Liv, gjorde jeg det af Mangel paa noget bedre; nu har jeg jo dette bedre: jeg har de ædleste, mest elskede Menneskers Deltagelse. Lad mig ikke tabe denne, dette mit kostbareste Klenodie, blide, elskelige Laura! Berøv mig ikke det kjæreste jeg eier, fordi en eller nogle misunder mig det og vil plyndre mig som Farisæerne de fattige Enker!

For at gaa i Detail, maa jeg rigtignok, ved Siden af flere Gange at have undslaaet mig for saakaldte Lag, som man vel ei kunde finde nogen Synd i at deltage i, tilstaa, at jeg kun togange i denne lange Tid har deltaget i saadanne, og det da engang paa min Fornufts Ruin. Jeg vil ikke forsvare det; men den strengeste Dommer tilgiver — engang. Desuden — det er længesiden, og jeg har udsonet en Svir med mange, mange, ved Bogen tilbragte, Morgener, Dage, Aftener.

Jeg vil blot ønske, oprigtigen ønske: gid man fortalte alt hvad jeg gjør, men ikke hvad jeg ikke gjør! Istem ogsaa dette Ønske, gode Laura! De vil da høre intet ondt, men meget mere godt om mig, Deres ærbødige, trofaste Elsker, om den, som ser sin høieste, sin eneste Lykke i Deres Godhed.

Ikke fornøiede med at fremstille mig fra en letsindig Side, at tillægge mig en Letsindighed, jeg ikke, under mine Omstændigheder, kan tænke mig engang mulig, da mit Maal, mit skjønne Maal, hvorefter min Sjel brænder, uafladelig staar mig for Øie, har man ogsaa villet fremstille mig fra en — uædel Side, nemlig at jeg skulde have sagt, udspredt, at det blot beroede paa min Opførsel, om jeg skulde faa Laura.

Jeg vil ikke søge at fralægge mig Beskyldningen for et saa elendigt Praleri: jeg har ikke fortjent Mistanken, om De skulde agte mig lidt nok til at fæste Lid til en saa skammelig Bagvaskelse. O, jeg vilde ønske, at det ganske vist var saa! jeg var da vis paa at blive den lykkeligste: men mit stille Haab giver ikke min alvorlige Tilbøielighed Slîp paa; thi saa svagt det er, er det det eneste blege Rosenblad, en stormfuld Ungdom har levnet mit Hjerte; og Laura under mig det til en glad Leg for mine Drømme: det er det Seil, som, saa lidet det er, driver min Sjel frem.

Jeg elsker Dem, Laura! min Skjebnes hulde Styrerinde! varmt og — taust. Jeg vovede ikke engang at tale med [Deres Broder] om Dem, endskjønt Navnet brændte mig paa Tungen, hvergang han besøgte mig: naar han vilde gaa og jeg endnu ikke havde talt om det, jeg helst og saa gjerne vilde tale om, tog jeg ham ved Kjolen, var forlegen, bad ham endelig at bie; — men det kom dog ikke frem, jeg turde aldrig tale om Dem. Jeg lo ofte ad mig selv, naar han var gaaet. Først da C. havde fortalt mig ovenanførte, talte jeg, fordi jeg maatte. Han ved jeg tog mig dette nær, han trøstede mig. Nogle Dage før jeg fik hint at vide havde jeg fortalt ham noget, som nu viser mig den sandsynlige Aarsag til den sidste Bagvaskelse. Han vil kunne fortælle Dem det. Dette, siger jeg, giver en sandsynlig Grund til dette ovenanførte: men det er jo ogsaa muligt at det er en smaaligttænkende Sjels Hevn, eller — om til Hevn ingen Grund skulde være — et Udbrud af en Yndlingstilbøielighed? — Gud ved, om De ikke snart faar høre, at jeg bespotter Dem, ringeagter, hader, forhaaner Laura.

Jeg vil nu, saalangt dette Blad rækker, tale om noget andet med Dem, med min — Gud lade dette sødeste af alle Ord snart virkelig fremtræde i fuld Betydning — med min gode, saalænge min Sjel eksisterer, elskede, dyrebare Laura. At jeg elsker Dem, ved De, og, at jeg elsker Dem oprigtig og inderlig, tror De; ikkesandt? Jeg kan ikke lade det være: jeg er altfor overbevist om Lauras Fortræffelighed, og, at jeg kun ved Lauras Side, ved Lauras Moders Side, vil blive det, hvortil Naturen skabte mig: et ganske godt Menneske. Denne ømme Følelse ytrer sig i alt hvad min Sjel lægger sig paa. Min Fantasi drømmer sig lykkelig, skjønt min Fornuft tidt hvisker: «Laura vil aldrig like dig, om ikke for andet saa fordi man almindelig forskyder hvad der paatrænger eller tilbyder sig.» Dette er en pinlig Tanke; men Forfængeligheden svarer sagte: man har fortalt meget mere ondt om dig, end du virkelig har gjort: det kan umulig Laura, den rene fromme Laura, skjænke noget andet end Afsky; men naar hun ser, at du ikke er saa slem, og, at du alvorlig bestræber dig for at blive Laura værdig, saa . . . . . .» Kort — i mine ledige Timer gaar det mig saaledes, og — Laura! min elskelige, kjæreste Laura! af de forskjellige Tankers Hav hæver

Fantasiens Engel sig
og viser mig et altfor velkjendt Smil
— en Rosenknopguirlande — og en Kind,
hvis hulde Runding er den Plads, hvor mine
Tanker tumler sig . . en Pande — ha,
en kløvet Maane lig, som skinner under
en bølget Sky: en Haarlok, lig en frodig
hængende Vedbende, smigrende et Marmor
med sin lette Skygge.[1])

Kort, aldeles saaledes, med samme Smil, Træk, samme Blik, som forskjønnede Deres Ansigt, da De ved Deres huldsalige Ord til mig, da jeg saa Dem sidst, gjorde mig saa usigelig lykkelig. O, jeg vilde være det ogsaa nu, naar jeg vidste Deres Tanker og Deres

[1]) Smlgn. «Ah!»

Moders, naar ikke en saadan brændende Længsel efter at se Dem, tale med Dem, havde bemestret sig mig. Jeg længes, jeg længes!

C. sagde — men jeg kan ikke tro det var hendes ramme Alvor — «at jeg vist holdt meget af Laura; men jeg var saa ung, og da kunde jeg let forandre mig.» Jeg finder det saa umuligt at forandre mig i den Henseende, at jeg maa le, naar jeg tænker paa hendes Ord. Dersom jeg skulde forandre min Lidenskab, maatte jeg glemme Dem ganske, og hvorledes det kan gaa til, indser jeg ikke, medmindre en Nervesygdom skulde betage mig Hukommelsen. Jeg er vistnok ung; men jeg har dog nogen Erfaring: og sidder Fasthed, Klogskab i en børstet Hage! skal man indlade sig i en Kjærlighedsforstaaelse, som da ikke fortjener Navnet, ligesom i en Kontrakt, i en Pengekontrakt, med kold Egennytte, eller ligegyldig, og først med de myndige Aar?

O, har Hjertet ikke været aabent før, saa vil det forblive lukt: der vil et ungdommeligt, et varmt Hjerte til, svulmende af den rene, skjønne Lidenskabs varme Aande! Og dette vil ikke synke mat ned igjen; thi det slaar kun i Forening med det andet elskede Hjerte. Kjærligheden skal have en Vaar — og denne er dens skjønneste Tidspunkt — fuld af Blomster, glinsende Birke, Anelser, flagrende om som purpurvingede Sommerfugle, under en Himmel, farvet af Trofastheds Farve: det blaa. Men dens Vaar glimrer ikke, Blomstrene hænger matte med blege Kroner, ikke kneisende og vaiende, som naar et friskt Hjerte, der omfatter hele Verden med Kjærlighed, aander henover dem, naar de Aar kommer da de egennyttigere Tilbøieligheder maa spire frem. Kjærligheden er vel da ligesaa alvorlig; men de 19, 20 Aars Kjærlighed er Jordbæret, friskt plukket, der endnu har den aromatiske, pikante Duft.

Spørg Deres Moder, om det er sandt hvad jeg siger. Ak, at jeg kunde appellere til Deres Hjerte.

Vær ikke vred for dette lange Brev: naar jeg var vis paa, at De tilgav mig det, vilde jeg endnu mere friste Deres Godhed, men igrunden kan jeg det ikke, da [Deres Broder] reiser om en Times Tid. Formedelst Tidens Knaphed er det og, at jeg har forandret Papiret, da jeg ikke kan faa noget nu saa tidlig.

Erindr mig ikke, om De ikke ganske har glemt mig, med Uvilje, vakre, ædle Laura! De vil det ikke, naar De erindrer hvormeget jeg, hvor inderligen jeg elsker Dem. Tilgiv ogsaa, at jeg vover at nævne Dem saa: min, min gode, vakre elskelige, elskede Laura! Det er mit Hjertes Trang at nævne Dem saa, naar jeg taler til Dem. Vær mig god for min Kjærligheds Skyld, skjønt denne er heller ingen Fortjeneste. Jeg skrev dette Brev mest fordi jeg var bedrøvet for Deres Skyld, om De troede hin sidste Bagvaskelse. Tro herefter intet ondt om mig! Lad mig gjennem [Deres Broder] faa vide Deres Tanker med Hensyn til [hint?]

Da Himmel og Jord er fattige nok for mig, naar jeg beder om godt til Dem, til Laura: er alle Juleglæder i mine Øine ogsaa for smaa — imidlertid, jeg haaber, at det vil ikke nægtes mig, idet jeg beder om disse til Dem.

Levvel! Levvel!
Henr. Wergeland.

---

*6. Til Fru *.*

*

Uden Dato, men antagelig skrevet ved Juletider.

*

[December 1827].

Jeg tror i den Grad at nyde Deres godhedsfulde, ædelmodige Deltagelse, ædle Frue! at De ikke uden Interesse vil læse den lille Farce[1]), jeg er saa fri at sende Dem, naar De hører jeg er Autor til den.

De havde maaske, ligesaalidt som jeg selv, ventet saasnart at se mig trænge mig ind i Forfatterskaren, der er større end Napoleons Armé i Rusland, og med Hensyn til Fortiden, hvad Geniet angaar, paa et Tilbagetog. Jeg har sluttet mig til den som

---

[1]) Farcen «Ah».

en Marodør, og jeg fægter med Maske paa og med et opdigtet Skjoldmærke. De havde vist heller ikke ventet, at jeg vilde gribe Satiren.

Hvad denne angaar, da har den aldeles ikke de personlige Hensyn, somme vil sige; skjønt jeg ikke vil nægte, at visse Folks umaadelige, fremstikkende Egennytte og Arrogance har givet Anledningen. Min første Ide hertil fik jeg hos en Ven en Aften, hvor vi lagde vore Hoveder i Blød for at fremsætte de latterligste Situationer, nogle voldsomme, egennytttige, hinanden og hele Verden truende Supplikanter kunde tænkes i. Jeg gik videre end de andre, og inden jeg vidste noget deraf, havde jeg faaet en Farce fat i min Indbildning. Jeg anvendte nogle Timer, jeg ellers pleiede at gjøre Besøg i, til at forme det lidt bedre: en Hob mere eller mindre bekjendte subskriberede, og — se her hvad det blev!

Vær huld og naadig mod det! Hvad jeg næstegang fremlægger, skal bære flere Blomster, flere gyldne Frugter, mindre, færre Torne. Isandhed det lille Kvarter af en Have, jeg i dyre Domme leier paa Parnas, har her bragt mig en Tornebusk, en Hybenbusk; men — en Rose (Monologen), en frisk, dugget Rose vil De finde. Dette siger jeg, dette sidste, at der dog er en Rose, forført ved Folks Dom, der pretenderer et lidet Tribunal i Æstetikens Rige. Dog et Sted er der i Monologen, jeg selv holder af. Jeg har sat et lille bitte † ved det. Ligeledes se øverst paa Pag. 60.

Her er det, som om Himlen vilde slukke Helvede med Skyernes Graad. Den har alt druknet det kjære Haab, jeg havde om at faa Dem — ædle! dyrebare! at se og tale lidt med. Jeg var saa glad i det; men nu er det forbi. Jeg havde en Tid meget at tale med Dem om, da jeg vidste mig fremstillet fra en slet Side for de Mennesker, hvis gode Omdømme er det, min Sjel aander for. Man møder mig aldrig aabent! ja endog min Faders Kjærlighed har Skurke, for en Tid siden, søgt at berøve mig, men de virkede intet uden at lægge derved en komplet Nidingsdaad til deres forrige Dynge af samme Slags.

Jeg ved, og De ved det og, at der er meget at sige paa mig, at mine Lyder ere Børn af Ubesindighed og Sanselighed tildels.

Men ikke mere herom! Jeg ved De er god, at De dog ikke holder mig for utaknemmelig, falsk etc. Efter Jul faar jeg se Dem. Dette Haab er mig en Stjerne, glimrende igjennem de mørke, afskylige Regn-Juledage.

Jeg vil ikke besvære Dem mere, ædle, fortræffelige Menneske! De har havt megen Uleilighed af mig; men jeg betaler den med den inderligste Hengivenhed, med en sønlig Kjærlighed, den dybeste Agtelse. Vurdér den!

Tilgiv mig, at jeg saaledes føier min Lyst til at tale med Dem: vil De dadle det, saa sig blot: «Det unge Menneskes Frihed (for ei at sige noget værre) taaler at bekjæres, men jeg vil tie med videre Irettesættelse, for jeg ved, at han holder af mig. Jeg hører derfor i hans Breve intet andet end Hengivenheds Aandedrag.»

Laura er bange for alt fra mig: jeg tør neppe hilse hende og lade det Ønske skjule sig i min Hilsen: at jeg maa se næste Jul og Nytaar gladere imøde end denne. — Mit Karneval kommer jeg til at holde med meget adstadige Folk ɔ: med Moses og Profeterne.

De kan ikke, ædle, gode Fru *! tro, hvor C. [Lauras Søster] og jeg er blevne gode Venner, og hvor glad jeg er ved at vide mig en Plads i et saa godt, aabent Hjerte, og ved at vide hende deltagende i min Skjebne. Jeg holder af Dem som en Søn af sin Moder, af C. saameget som mange Elskere af deres elskede, men af Laura mere end ti Elskere, naar deres Kjærlighed blev sammenadderet. Dette er sandt: min Lidenskab er saa ren som varm — den har oversvømmet min Sjel: den falder aldrig: den venter blot paa Lauras «Bliv!» og Lande og elyseiske, palmedækte Øer, og Lunde, med Roser, dunkeltglødende i Laurers og Olivens Skygge, vil skyde frem af det høie Hav.

Jeg bringer Laura min kjærlighedsfuldeste Hilsen — C. min venskabeligste — Dem, ædle Frue — min — Gud lade det blive saa! min Moder, bringer jeg den taknemmeligste, den sønligste, ømmeste Hilsen. Himlen vil lade Sundhed, Glæde og Lykke regne ned paa Dem og Deres høitagtede Mand. Bed Laura — om jeg

tør frembringe en saa dristig Bøn, som jeg tør grunde paa Overbevisningen om Deres Godhed og paa mit gode Forhold — ei at erindre mig med Uvilje!

I dette Haab henlever jeg et Liv ofret mine Pligter.

Deres ærbødige, taknemmelige
Henrik Wergeland.

P. S. Tilgiv mig min Dristighed, idet jeg besværer Dem med dette Brev, og at det, slet sammensat, tillige er yderst malpropert; men — mit Blækhus finder jeg næsten tørt, og det er allerede forlængst Høimidnat, og F. [Lauras Broder] reiser, som jeg tror, imorgen tidlig.

---

7. *Til Lauras Broder.*

Kristiania den 10de Decbr. [1827].

Min kjære *! jeg venter længe paa et Par Ord fra dig, om hvad Laura, din Søster, siger — o har hun intet sagt? Hun vil intet sige? Hun tror mine hevngjerrige Fiender, skjulte, plyndrende den Lykke, Skjebnen har kastet til mig, som det skumle Hav, skyllende glinsende Rav til Prøisens sørgelige Kyst?

Hun tror dem og ikke mig? ha, er det saa, saa skriv ogsaa det, thi Forventningen kvæler langsomt, gjækkende Døden med enkelte Aandedrag.

Jeg erindrer nu først, at det kun er — lad mig se | | | | | fem Dage siden Du og din gode Søster reiste. Det er altsaa formeget forlangt af mig, at Du skulde skrevet nu; men — Tiden er mig et stønnende Dovendyr, slæbende sig frem paa det visne Løv — — siden Du reiste og C. reiste — C., hvis Venskab jeg vandt, hvis Godhed er en bølgende himmelblaa Fjer, fæstet ved en uløselig Diamantagraffe til den store, store, sorte Odinshat, som skygger mig, er borte, ene igjen, borte fra Laura, din Moder, dig, fra denne Kreds, min Sjel brænder efter at knytte sig til —

sniger Dagene sig frem paa Krykker, Timerne halter, Minutterne snubler.

Og naar jeg ser hen til Julen — det sortner. — Vær ikke flegmatisk, og sig ikke — skjønt der vel er Grund derfor — at Juletiden er ikke forskjellig fra en anden Tid uden blot i Navnet. Den er virkelig forskjellig: Jeg vil ikke deducere dette. Men at sidde i sit Værelse, røge Tobak, versificere, læse, maaske gaa med slet Humør paa Komedie eller i et genant Byselskab, høre Bjeldeklang udenfor Vinduerne, være solo — alle bortreiste — min Gud i Himlen hvilket Liv, hvilket afskyligt Liv! hvilke Udsigter!

Dog — alt er godt: det værste har jeg dog ikke nævnt, det er: have det mørkt indvortes, kvæle Graad med Smil. O det var alt godt, naar jeg vidste, hvad Laura tænker —

Hid kom jeg — jeg var henne og hørte paa D. ved Eksamen — da jeg ved Hjemkomsten fandt dit Brev. Jeg takker dig, min Ven! jeg takker dig! Og Laura ofrer jeg min inderlige Tak og Agtelse for hendes beroligende Ord. Jeg er rolig, jeg er glad og ikke glad! kan du forklare denne Stemning? Hvor jeg agter hende for hendes forstandige Opførsel? er hende takskyldig for hendes Godhed?

Men sig mig, hvad lever min Kjærlighed af? hvad giver den Næring? Og dog svulmer den, blomstrer paa en sygelig Stengel? Den er udødelig — den er udødelig! den lever jo af intet.

Skjønt jeg er i et saa uendeligt Fjerne fra din elskelige Søster, skjønt hun selv fjerner mig saa langt bort fra sig, skjønt der ligger en Ørken mellem mig og hende (mellem den tørstige Ismael og den rislende Cisterne) skjønt endog denne $^{1}/_{10{,}000}$ Part af $^{1}/_{100}$ Haab — min eneste Rigdom — ofte forlader mig, og jeg mistviler eller fortviler: skylder jeg hende, Laura og C., som deltager i min Skjebne som en øm Veninde, at bidrage mit til, at de kan kjende mig — endog om jeg maa afdække Feil. Laura viser mig Tiltro, jeg bør vise hende, at jeg fortjener den, at jeg ikke vil bedrage hende ved Forestillelse, om jeg maa bekjende, rødmende, Forseelser, endog saa stygge som den at bryde et

Løfte, men jeg holder et andet, naar jeg gaar den lige Vei frem og — jeg kjender Hjerterne, jeg aabner mit for.

Jeg er letsindig, jeg er letsindig, meget letsindig, det siger jeg med bitter Alvor til mig selv — gid Laura og C. kan finde en mildere Benævnelse. Jeg vil — gode *! at du skal fortælle dine Søstre følgende letsindige Handling af den, som gav dem saa alvorlig og ærlig Løftet om et eksemplarisk Liv; men de kan være vis paa, at finder de det stygt, saa finder jeg det endnu styggere.

Sagen er nemlig: da jeg kom hjem fra Grorud [?] laa der Invitation til mig fra R. til en Aftenskommerce: jeg var slet tilmode, da dere var borte — alt var tomt: jeg gik og svirede tilgavns.

Jeg kan ikke beskrive den Følelse, den Skamfuldhed for mig selv, jeg følte og føler bagefter. Den var sort som dette Blæk.[1])

I sig selv var der intet ondt i et lystigt Kalas med slige Folk; men — det var ikke mere end 6 Timer, efterat jeg havde trykket C. i Haanden og, mindst anende min Svaghed, ærlig, sikker i min Sag, lovet hende, den gode, som er saa deltagende i mine Fata, en Opførsel, værdig den ømme Lidenskab, jeg bevarer, og det Venskab, jeg føler for C.: det var ikke mere end $^1/_2$ Jevndøgn, efterat jeg havde givet Laura det samme Løfte.

O, jeg skammer mig for mig selv! Det tjener blot til min Undskyldning, at D. var Lagets Gjenstand, da hans skriftlige Eksamen var forbi. Jeg tager Del i hans Skjebne . . . . Gid det gaa ham godt! Dog C., Laura, tro ikke at det var saa rent galt med mig — nei! en theologisk Professor kunde gjerne været tilstede; men — jeg, trods min *sangvinitas*, er meget skrupuløs nu. Jeg har saa knappe Udsigter til at vinde min eneste Lykke, at jeg maa anvende alt.

Ha, hvor jeg efter Jul skal skyde Fart i *theologica*! Kan jeg komme ind, gaar jeg ind i Seminariet.

Men hvad kan hjælpe mig! det vil ikke hjælpe mig, om jeg fik et Navn.

---

[1]) Brevet var, med Undtagelse af disse to Linjer, skrevet med rødt Blæk.

Bed Laura og C. ikke holde mig for falsk, svigefuld, formedelst hint. — Det skal ikke hænde, at jeg ved noget nogensinde skal vanhellige deres Godhed eller den Godhed, din fortræffelige, af mig tilbedte Moder overøser mig med.

Sig C., at hendes Venskab er et Kongerige, jeg har erobret, at min korte Omgang med hende herinde var min eneste virkelige Glæde, siden den Tid jeg talte med Laura, og at den mulig bliver den sidste: at jeg tørster efter at vise min Hengivenhed for den fortræffelige Lauras fortræffelige Søster. Sig hende, at i min Sjel blomstrer, gløder en Rose, høirød for Laura: men en himmelblaa Viol for C. slynger sig rundt dens Stengel.

Laura ømmer sig ved at aabne et Brev? vel! men indlagte Linjer er ikke et Brev: dem skal hun læse: de er et tro Billede af mit Indre. Farverne er sande og stærke. — Stella det er Laura.

O, at hun løste Hjelmen.

Hør nu *! flegmatiske *! Du kan ikke tænke dig noget bitrere end at elske haabløst. Kom ikke og sig, at jeg er ung: — jeg er erfaren, gammel; men Klogskab hviler ikke paa mit Hoved. Der hviler heller en Forbandelse.

Hør — du maa skrive til mig snart: det er det samme, hvad det er, om det er ganske kort, om Laura og C. og din Moder. Jeg lever blot for dem; men jeg maa holde mig skjult, borte, skjønt jeg er lidt bedre nu end for [8?] Maaneder siden. Du skal, skal skrive mig til — om ikke andet saa hvad dere bestiller, taler, etc. — kun ikke om Mad eller om noget, hvor vigtigt det kan være, udenfor de Vægge, som indeslutter hine.

Naar kommer din Moder? I Nat vil det bestemt sne. Da kommer hun og din Far med? ikke sandt? Laura følger med, fordi der er Plads i din Mors Bredslæde.

Saa er det. Hils alle: Laura 15,000,000 Gange — din Moder og C. 1000 Gange. Selv kan du tage saamange, du tror, tilkommer dig — det er ikke saa lidt — blot skriv! Jeg kysser Laura taknemligt paa Haanden.

Henr. Wergeland.

8. *Til Fru *.*

*

Med *Irreparabile tempus.*

*

Kristiania 2den April [1828].

Her, ædle, kjære Fru *! sender min melankolsk-satiriske Muse, som fordetmeste, under Latter, gjemmer en søndertrykt Taare i Baggrunden, Dem atter nogle Suk, som jeg har opfattet og moduleret i dette bisarre Fantasistykke. Hør det huldt og overbærende! Thoras Vemodstaarer og Udbrud af Moderkjærlighed — lad dem hæve sig frem over de andres Ravneskrig!

Jeg havde det Uheld at tabe Efterspillet, hvori denne gode ulykkelige Karakters Moderkjærlighed, som jeg tror — da jeg skrev de sidste Blade med fuld Lyst, improvisatorisk ned — sterkere og heldigere var tegnet, saa dette nu trykte Efterspil, da jeg tillige var syg, med Ulyst, paany, da jeg ingen Koncept havde brugt, maatte nedskrives.

Dog, dersom ikke denne ædle Følelse, som Deres Hjerte huser i dens fulde Livsblomstren og kjender saa vel, at De maa kunne klart se, hvorvidt jeg har opfattet den rigtigt, skulde synes truffen i sine Nuancer: saa maa dog sees hen til den høie Grad af Spænding, hvori hendes Følelser gradvis kom, og til hendes hele Karakter, der har en større Overvegt af passiv Blidhed end af Kraft, saa at ogsaa hendes Ulykke — den, som maa være den skrækkeligste for et ædelt, dannet, blidt Fruentimmer, at se sit Liv, formedelst en tilgivelig Feil (ligesom Desdemona og Othello) nemlig Lettroenhed, svinde hen, lænket til en brutal, drikfældig, haard, elendig Pralers — nedbøiede hendes Sjel til Vanvid næsten.

Nu vil jeg ikke skrive flere saadanne Farcer, lade saadanne Smaakarter falde af mit Træ, hvor der modnes nu et stort, guldtegnet Æble, som De, gode, kjære! og Laura — min bedste, mit kjæreste af alt! skal afplukke, hvis De værdiger mig det, og hvis De ikke tager Deres Godhed fra mig, saa denne Frugt kan modnes, naar Vaaren kommer.

Dette Digt, hvormed jeg offentlig vil træde frem, er omfattende og bærer Navn af «Himmel og Jord».[1]) Naar det er færdigt, kritiseret etc. etc., vil jeg sætte mig paa en Hest, med mit Manuskript i Lommen, og trave op til —gaard, — bede Dem og Laura høre paa mig med Taalmodighed, mens jeg læser det op imellem Thevands- og Aftensmadstid ude i Lysthuset for at De kan sige, om det maa dediceres mit Hjertes Stella og Stellas Moder, eller rentud: Laura og Lauras Moder. Derefter, hvis mit Ønske krones, pakker jeg ind og galopperer fløitende tilbage i den vakre Sommernat — «Levvel —gaard! Sov vel! sov vel allesammen!» Imodsat Fald rider jeg ganske sagte bort; men — «Sov vel! Lev vel —gaard! Sov vel allesammen!» faar det ogsaa hede, naar jeg lister mig op ad den lange, sandige Bakke, som — naar man reiser ned ad den er det livlige Billede af Veien til Himmerige: — lang, kjedende, dersom man ikke var saa nær Maalet, at man alt kan skimte Englene udenfor, trættende, sandig.

Det forstaar sig: jeg maa adspørge Dem, om De tillader mig, om De vil, at jeg maa besøge mine Længslers Tumleplads saa. Jeg vil bede Dem derom en Tid forud. — Det er en lystig Plan, en munter Plan! O hvor glad jeg vil være, naar jeg kan række Laura, min fagre Musa og hulde Sanggudinde, min Sjels første betydelige Foster som Geburtsdagsgave, naar jeg kan plante min provençalske Orangekvist under hendes attende Vaars varmtaandende, klare Himmel!

Skal jeg sige Dem, min ædelmodige, moderlige Veninde, hvad der egentlig har drevet mig til først at skrive disse Farcer, dette Barneværk? Jeg vil det, da de muligens altfor muligt, kan være uden Værd, og min gode Hensigt dermed maaske kan udslette noget lidt af det Onde hos mig, men som De dog omfatter med huldsalig Godhed og Skaansel. Jeg vil da sige Dem det: den første skrev jeg for af Indkomsterne at hjelpe en ulykkelig Familie; men — jeg brugte dem op selv, da de kom ind kun saa lidt efter lidt i smaa Dele. Jeg var da ligenær mit Maal, mit Forsæt var

---

[1]) Rimeligvis det første Udkast til «Skabelsen, Mennesket og Messias».

bleven Røg, dersom jeg ikke havde grebet Pennen nok engang for at indhente det forsømte. Saa er det! saasnart min Forlægger betaler mig, saa staar jeg der og kan saa mine Penge ud.

Jeg har lært dette af min Fader og af Dem: jeg har Lyst til at gjøre saadant, som igrunden blot er at praktisere efter den Theori «leben und leben lassen.» Jeg har og den Plan at lade sætte Musik til en 17de Maisang, og [lade den?] komme ud til bedste for Eugenias Stiftelse.

Jeg vil udsone mine Synder, og vil om en Tid intet mangle uden, uden, uden — — — — — — — — — — — — —

O priez vous pour moi chez — o vous sçavez chez quelle!
Et toute ma vie sera une prière pour vous et elle!

O 26de December! o 16de Januar! o 18de Juni! ve 26de Juli[1]) Held! held 10de September!! Hvilket Aar, hvilket Aar!

Uagtet jeg sidder indemuret mellem Folianter, Penne, Blæk, lever stille ellers som mit Haab i mit Bryst, uagtet jeg vel ihukom det Løfte, jeg saa sikker og glad gav Dem her i Byen, paa den gladeste Dag, jeg har havt siden 10de September, har dog, som jeg faar høre, et komisk Indfalds Udførelse gjort en uforønsket Opsigt. Jeg vilde paa en saadan Maade ydmyge en latterlig, uforskammet Herre, der paa en uhørt fræk Maade havde fornærmet min Ven, og tillige se nogle besynderlige Karrikaturer sværme om mig en Aften, gjøglende som en naragtig Drøm, som om, naar jeg foldede ud et Karikatur af Bogen «London og Paris» Figurerne blev levende med alle sine afstikkende Farver.[2]) — En Aften prydet med Fornøielser, egne i sit Slags. Jeg troede, det hele skulde gaaet stille af; men den høie Herre tog Kopier af mine Indbydelseslister og prostituerede sig ved at lade disse komme ud, for hele Byen. Nok — jeg vil ikke bryde Dem med Fortællingen, om hvorlunde han tog mig min Frihed og Lighed saa ilde op, at han udfordrede mig paa Kaarde eller Pistoler — lige godt (v. en Scene

[1]) Da Springet fra Laavebroen fandt Sted!
[2]) Se «Hasselnødder», 11te Stykke.

i Farcen). Det er ingen Tvivl om, at De maa have hørt det; men ved Leilighed kan enten [Deres Søn] eller jeg fortælle denne Tragikomedie. — Jeg kunde, jeg burde have ladet det være; og jeg skal, jeg skal lade al Flygtighed, al overilet, ubetænksom Spøg fare, om jeg endogsaa ikke stod i Fare for at tabe Deres saa høitskattede Gunst. Men hvormeget bin der mig ikke Visheden om, at jeg har dette Klenodie? O jeg ser det i den Hilsen, De har sendt mig igjennem [Deres Søn], Taknemmelighed kan ikke glemme Godheden, som saaledes viser, at den aldrig glemmer at være god mod den, som den engang, engang saa stor at den kunde være allevegne, har udfoldet sig for i sin hele Skjønhed. Taknemmelighed og Godhed — er ikke disse saaledes evig reciproke?

Jeg skulde efter min Faders Vilje have været hjemme for at hjælpe ham med et Par Prædikener nu i denne Paaske; men endnu nu — Kl. 1 Skjærtorsdags Morgen da jeg skriver dette — ved jeg ikke, om jeg kan reise, da jeg ikke er ganske frisk. Reiser jeg, faar jeg atter vende mine Øine fra —gaard; men mit hele Sind og Hjerte, bugnende af Længsler, er langt indenfor Dørene, thi jeg vil ikke komme, før jeg, som en sand Atlas kommer slæbende med baade «Himmel og Jord».

Ogsaa af dette skal det halve tilhøre Jordens Arme. — At jeg kunde skrive og ryste Guld af min Pen i Lauras Skjød, og Laura igjen ryste det ud over Jammeren, Armoden og Elendigheden! At det vilde engang ske! Vil det ske? vil det ske? — *ah le chat* [?] *il dort! il dort!*

Jeg giver Dem her tohundredetusinde levende, aandende Hilsener, med bankende Hjerter og dristige, aabne Barneblik, hvoraf 50,000 knæle for Dem, 50,000 for Deres høiagtede Mand, 70,000 for Laura, 20,000 for C., 10,000 for de andre, skjønt af disse færrest for V., som jeg ved er vred paa mig, alvorlig vred.

Med den dybeste Agtelse, Taknemmelighed
og Hengivenhed
Henr. Wergeland.

9. *Til Fru *.*

Eidsvold 2den Mai 1828.

Idet jeg høiagtede, kjære Fru *! har den Ære, med Deres godhedsfulde Tilladelse, at oversende Dem et Hefte af Napoleon, tør jeg tilføie et Par Linjer om mig selv, og det fordi jeg med en stolt og glad Følelse ved, at Deres vennesalige Godhed for mig vil finde taknemmelig Fortrolighed heri istedetfor Træk af Dristighed eller — lad mig ikke sige noget værre.

At jeg nu er her, og det for en længere Tid, kommer ikke af frivilligt Forsæt, som om det skulde være overensstemmende med *mine* Planer eller *min* Lyst, hvor godt jeg end hos mine fortræffelige Forældre, fremfor andetsteds, har det; heller ikke af at jeg skulde være relegeret fra Universitetet, som en vis ædelsindet og stormodig Krigsmand heroppe vil have sagt (saa aldeles ins Geheimniss og med betydende Vink); men fordi min Fader vil det, uden dog at pekuniære Hensyn har bestemt ham, men formodentlig Omhu for mig, at jeg nemlig ikke, i disse politisk-tegnfulde Tider og navnlig ved Hans Majestæts Nærvær den 17. Mai, skulde ubesindigen styrte mig i Uleilighed, samt fordi han har skaffet mig Bøger for lang Tid siden, og jeg, ved en af mine Professorers Nærværelse i Stortinget, egentlig intet har at gjøre i Byen, som jeg jo kan gjøre ligesaa godt her: desuden skal jeg, i min Faders Fraværelse paa en tiltænkt Visitats, læse med Kirkebørnene, og holde min Moder med Selskab, naar baade Far og Søster er i Byen.

Disse Grunde har min Fader anført mig, skjønt hans simple «Kom hjem!» vilde været nok til at suspendere min store Lyst til at være i Byen nu just i denne Tid og til at feire den høie Festdag blandt agtværdige Venner histinde; og jeg trætter Dem her med at sætte dem her ned saa vidtløftig, fordi jeg vil, at De ei maa tro, at jeg egenmægtig søger, eller vil søge at nærme mig saa pludselig Deres Moderbarms deilige Blomst, som bøier sin Glans for mig, men ikke kan negte mig min Vellugt: at jeg ikke dristigen vil røre ved mine Forhaabninger, der er en dunkel Himmels Skystriber, lysrøde violette, guldgule, smaragdgrønne

Skystriber lavt [?] om en mørk Horisont, som Perle- og Koralkranse om en Negerindes Pande, for ved et Trylleslag at fremmane den eneste Tone, som fluks gjør Dæmringen lysblaa og fast som et hvalt Skjold, og Skystriberne til levende Gestalter, til Engle af den sødeste Form, alle lige, alle Laura'er — alt for skjønt for Virkeligheden, skjønt virkeligt, svævende som imellem Drøm og Sandhed.

Jeg vil intet fremskynde, ikke prøve paa at fremtrylle ved et tilfældigt Slag den sødeste Akkord af den endnu — o jeg haaber endnu urørte Harpe, Laura har i sit Hjerte, hvis første lydelige Tone er en Samklang af den blødeste Konsonant og den blødeste Vokal (Ja! Ja!) Men det maa De sige Laura, at jeg er *endnu* saa rig og glad ved hendes Velvilje som 10de Sept.,[1]) og jeg beder hende, med en Følelse, som i sig har en Blanding af Andagt eller af høi Ærbødighed og Agtelse, hvilken adler en ildfuld Kjærlighed, ikke at tage den fra mig! ikke at tage den fra mig, men lade den vokse, dersom Laura opdager andet i mit Hjerte end en øm og høi Kjærlighed for sig, en inderlig Hengivenhed til sig, en dyb Agtelse for sig, dersom Laura ogsaa opdager, foruden disse sterke og rene, sig gjældende Følelser, ogsaa en varm Følelse for alt godt og stort, om den endnu er skjælvende og svag som en Æolsharpes Toner ved Vindens første legende Anslag! — ja, jeg turde vove at sige Laura, som jeg nu siger hendes menneskekloge Moder, at jeg ikke kunde have de første Følelser uden den sidste; — og, at de første Følelser, mod Laura, aander høit i mit Bryst, i min Sjel, derom vidner ethvert Træk i mit sande, i mit aandige Liv. — Tænk efter og se i Fremtiden!

Jeg maa da ogsaa fortælle min gode Genius, at jeg, før jeg havde tænkt, og med noget andet kommer til at træde frem blandt Digterne. Min Fader har seet nogle Poemer af mindre Omfang af mig, som han fandt værdige Offentliggjørelse, og han har alt udstedt Subskriptionslister til at dække en Del af Trykningsomkostningerne. Laura træder frem i de fleste af dem under Navn af

[1]) Se 3die Brev.

Stella, og jeg havde kaldt en Del af Digtene «Stellanea»; men Far har kaldt det hele «Harpeslag om Venskab og Kjærlighed, Frihed og Fædreland af Henrik Wergeland». Denne lille Krans af mørktglødende, duggede Blomster er helliget «Stella».

— — — Vil Laura blive vred, naar hun ved, at Stella er Laura? Engang i Sommer vil jeg tale med hende om det, og om mit Yndlingsværk, som jeg ikke vilde bede om at maatte bære den vakres og godes Navn, dersom det ikke havde en dristig Vinge og stræbede efter Stjernerne. — O! vær ligesaa mild og god imod mig, ædle, kjære Fru *, og hulde, vakre Laura! og kom, en vakker Vaar! kom snart med Humlerne surrende i Piletræerne udenfor mine Vinduer, og med Violer og Birkeløv og Vand, hvori jeg kan kjøle mine Lemmer, saa vil mit Værk vokse snart og stærkt som Prometheus's!

[Deres Søn], med hvem jeg ligesiden ihøst har havt den Gevinst og Fornøielse at staa i en nøie Venskabsforbindelse, havde, Aftenen før jeg reiste, det fra min Side aldeles ufortjente, splendide, venskabelige Indfald, at forære mig et meget smukt Kobberstykke, et Portræt af en ung Savoyarde-Pige; men tænk! tænk! det er Laura, Deres egen Laura, min, min Sjels Laura, lyslevende op ad Dage, lyslevende i egen, egen Elskelighed. Her hjemme saa de straks, hvem det søde Smil, det deilige Øie, Hage, Mund, kort alt tilhørte, og de maatte forundre sig over det besynderlige Tilfælde. Jeg faar nu hængt det op paa mit Værelse, og paa den ene Side har jeg hængt et «*La douleur*», men paa den anden «*La vénération.*» — O hvad skal det første af disse symbolske Malerier til? Lad *douleur* komme bort! myrd, kvæl Uhyret med *Le sourire!* Lad dette sidste vakre Symbolum komme op! *Le Sourire* paa den ene Side, et endnu mere ligt og smukkere Laurabillede i Midten, *Le Ravissement* paa den anden Side, og *La Vénération* nedenunder!

Men det glæder mig ogsaa meget det Glimt af Deres Søns Vennefølelse for mig og — om jeg kunde finde et vægtigt Ord, saa valgte jeg det — Yndest for den Tilbøielighed, der opfylder min Sjel, og som han kjender saa nøie til, som just Valget af

dette Stykke lod mig se. Han var nemlig inde med mig hos en Kjøbmand, som havde mange saadanne, nogle Dage forud, for at vælge med mig et Stykke, jeg vilde pryde mit Værelse med. Jeg saa da snart *mit* ud; men jeg kunde ikke kjøbe det straks. Og nu kommer han mig i Forkjøbet just med det samme.

Hvis han har gjort det af Interesse for min Lidenskab for netop Stykkets hulde Original, da har han ikke handlet uforsigtig . . . har han vel?

Hvad ellers [Deres Søn] angaar, da tror jeg forvist, at hans Kundskaber er ligesaa faste som hans Karakter, og at han har et *testimonium cum laudabile* i sin Vestelomme. Til Høsten trækker han det frem . . . *voilà* . . . ah! Ret! bravo min Gut! dacapo saa atter til Sommeren, og saa atter om halvandet Aar igjen dacapo . . . saa basta! hvil dig nu!

Tag mig ikke min Svadsighed ilde op! Den som beder derom, holder inderligt og taknemmelig af Dem og alle Deres. En kort Slutning udsone det vidtløftige Indhold, idet jeg blot overantvorder mine Hilsener, til Laura, C. og alle der, til Deres Velvilje, og vover at ytre det Ønske, at den milde Vaar — naar den engang kommer — maa føre den milde Husfrue med hendes fagre Døtreflok, som Foraarsvaner, nordpaa, fra —gaard.

Med dyb Agtelse og inderlig Hengivenhed
Deres
Henr. Wergeland.

---

10. Til G. H. Magnus.

Eidsvold 29 Juni [1828].

Gode Ven Magnus! Hilsen fra Vedøe og mig, varm som denne Stund, stærk som Vinden, der afkjøler hvert andet 5te Minut, behagelig som Jasminernes Aande ind af mit Vindu, der ogsaa *par douceur des odeurs* udsoner Heden. Jeg vil bede dig, ihast — saaledes at du om 8 Dage eller 10 i det seneste sender mig

herop Produktet af din venskabelige Anstrengelse — at skaffe mig Subskribenter paa et lidet bitte Arbeide, som jeg vil fremlægge i Sommer som en Geburtsdagspresent til *mia donna* Stella. Idetmindste Formen skal blive yders graciøs, som om den var skabt af [Ella ?] selv.

Altsaa — faa gode Venner til at forsikre mig *subscribendo* om, at de vil bidrage til at faa den lille Sum ud, som behøves for at sætte denne lille Blomstskude iveien. En Pione.

Subskription
paa
Brestes og Beines Drapa.

Digt af Henr. Wergeland, Stella gewidmet,

som inden en Maaned vil være i Subskribenternes Hænder. Det hele Indkomne er bestemt enten til Indkjøb af Grundloven eller til andet almennyttigt Brug, hvorfor Prisen, skjønt noget stor med Hensyn til Volumen, ansættes til en Ort.

Bliv ikke vred, fordi jeg bebyrder dig med saadant atter; men bedste Ager faar tiest sukke under Plogen. Lad mig se, du gjør dette — det er det samme om ei saamange tegner sig. — Lad mig se du skriver — lad mig se du vedbliver venskabeligen i huld Erindring at gjemme

Din Ven
Henr. Wergeland.

---

11. Til Laura.

Eidsvold Præstegaard, 2den Juli 1828.

Tillad mig gjennem Pennen, naar Tungen maa være stum, at tale et Minut — det hele Brev skal sandelig neppe medtage mere Tid — med den dyrebare Pige, hvem mit Hjerte har helliget sin dybeste Agtelse og sine ædleste Følelser. Jeg vil give Dem et svagt Bevis paa min Høiagtelse; derfor vover jeg at skrive disse Linjer til Laura, og derfor vil De tilgive mig min Frihed. Tilintetgjør dette Papir — og De har jo da Mindet som af en

Samtale med mig; og en Samtale, gode Laura! vil de nu efter den 10 September sidst ikke nægte mig mere.

Dog jeg vil ei spilde det kostbare Minut med at tale om andet, skjønt maaske vigtigere, end hvad jeg netop havde foresat mig at tale om.

Kort da — her indlagt vil De finde et lidet Poëm, som jeg inden en Maaned agter at se komme fra Pressen. Hvis De vil behage at gjennemlæse det, vil De finde det temmelig kort; men det er bestemt at trykkes i saadant Format, med ligemange Linjer paa Siden, smuk Tryk, Taschenbuchform, smukt Bind etc., saa at det vil komme til at se ganske tækkeligt ud.

Det indeholder Fædrenes Historie, Sigmund Brestesens Faders og Farbroders Historie, hvilken Helts Saga jeg ifjor sagde at ville besynge og dedicere min gode Engel — Dem, vakre, dannede Laura! Men et langt større Emne — saa uhyre at selv Miltons synes simple derimod (men lad se, hvordan det bliver) — har bekjæftiget mig, beskjæftiger mig, og vil beskjæftige mig i Maaneder til. Dette heder «Himmel og Jord»; og — Laura! Naar dette kommer for Dagen da — om ikke Laura er min — skal Rygtet være mit. Men det skal ogsaa være Lauras, thi det er hendes Fortræffelighed, som besynges: Hendes Godhed nu er det, som styrker min Sjel til at skabe og udfolde sine Tanker. Det er bestemt at tilegnes Dem. Det indlagte Poëm er da blot en liden fantastisk klædt Forløber.

Jeg skriver da dette Brev for at bede Dem tillade mig — da det er bestemt til 11te August — at tilegne «Norges Blomst Laura *» Digtet, som et svagt Tegn paa inderlig Høiagtelse.

Gjør det! Det kan jo den ene Ven gjøre imod den anden eller imod sin Veninde, hvorpaa gives tusinde Eksempler. Det kan De ikke negte; og heller ikke kan De negte, at jeg ærer og elsker dem, og for Dem selv vil De ikke kunne negte, at De isandhed fortjener et langt større Udmærkelses og Høiagtelses Tegn, som jeg og med Tiden vil være istand til at kunne give Dem. De vil se, at jeg har sat mit kjæreste Navn overalt hvor det, efter Tankegang, maatte forekomme; men skulde De ei ville tilstede min Bøn, at

jeg høit for Verden maa sige nu, hvor elskværdig Laura er, saa sig mig dog idetmindste — om det med Himlens Hjælp er saa — at ingen Uvilje imod mig er Grunden dertil. Hvis De ikke skulde ville inden Søndag Middag svare mig kortelig et Par Ord, da jeg maa have Manuskriptet snart igjen — og jeg ikke nu vilde mundtlig tale med Dem i —gaard, saasom jeg frygtede, da at træffe Husets kjære Beboerinder occuperede med Bryllupsstas: saa tror jeg bedst, hvis jeg faar vide, at det ikke forholder sig saa endnu i —gaard (thi alle Rygter er ikke borte eller vinge- og tungeløse her, om Fru * er borte), at jeg drister mig ttl at ride ud til Dem og mundtlig høre Deres Mening.

Kommer jeg, saa kommer jeg med en god Samvittighed — min ædle Laura! at jeg i Hovedsagen, i mit daglige Liv, har holdt mit Ord, som jeg gav, da jeg sidst saa Dem, nemlig: at ville leve min Kjærlighed og dens Maal værd!

Maaske Minutet er ude — jeg tror det — altsaa Levvel! Jeg længes efter at se Dem, at tale med Dem; men jeg ved ei, om mit Syn er Dem behageligt. Denne Tanke er fuld af Malurt. Lev vel! Tag mit Jordbær, min Rosenknop, mit Aks, som simple Ømheds Tegn! O var jeg Deres Frithjof, som De er min Ingeborg! Levvel!

Henr. Wergeland.

*

Dette blev det sidste Brev. Om hvorledes det gik med den Kurv, hvori Jordbærene m. m. laa, kan man faa nærmere Besked i det ovenanførte Stykke af «Hasselnødder», (IV). Her er kun den korte, men meget indholdsrige Efterskrift at tilføie, at Digteren og «Stella» nogen Tid (det var ikke halvandet Aar) derefter atter mødtes, og da — var Forholdet gemytligt og ugenert, som mellem gamle Venner.

Hartv. Lassen.

12. Til G. H. Magnus.

Eidsvold 9de Juli [1828].

Jeg har faaet en ny Plan — gode Magnus? Den Blomst jeg havde færdig er bleven til et Æble. Hvis du, efter mit sidste Brev, har faaet nogle Venner til at subskribere, forskjellige fra dem, som du fik paa «Harpeslag» ivaar, saa spørg dem, om de vil vedblive til en noget høiere Pris, da en Cyclus af Poemer nu, istedetfor dette sidste, kommer ud, betitles «Stellas Digt».[1])

— Det er slemt, at blot man bier et Par Dage, saa vokser en saadan geistig Ting som Aladdins Aand i Kobberkisten. Lad mig kuns nu bie med Underretning, til du kommer herop, som jeg vist venter i Ferierne. Min Gud! hvad siger man i Byen om den yderlig slette Begyndelse af Schiwes Skilderi?[2])

Stellas Digte skal ikke mangle Farve og Gehalt. Levvel!

Henr. Wergeland.

---

13. Til Brugseier Engelbreth Hald, Barbo ved Arendal.

[1828].

Om faa Uger udkommer et lidet Digt, formodentlig betitlet Napoleon, til Grækernes Bedste. Maa jeg sende dig nogle Eksemplarer til Liebhabere i Arendal. For Subskribenter er Prisen 1 Mark, for Ikkesubskribenter noget over. Lad mig se, der kommer noget klækkeligt ud blandt de frihedskjære Arendøler. Der har nogle skrevet paa for 10 Eksemplarer; — for Sagens Skyld mest bør sligt gjøres. Indkommet remitteres gjennem den stockholmske Komité.

I Christianssands Avis har Preus averteret «Harpeslag», som kommer i Løbet af Aaret — men at skrive did for den Sags Skyld

---

[1]) Maa være «En sangfuld Sommermorgen paa Skreya».

[2]) D. e. Ugebladet «Nyeste Skilderi af Kristiania og Stockholm», udgivet af Jørgen Schiwe. 1828—1831. H. L.

var ei værd for én Mand: vil du da nedlægge i Klubben i Arendal eller have hos dig en Plan, som du kan afskrive saaledes:

«Harpeslag for Venskab og Kjærlighed, Frihed og Fædreneland
af Henr. Wergeland.

For Subskribenter mellem 2 à 3 Ort.»

Ligeledes vil du, da jeg nu vil bryde den Bane, jeg tror mig skikket til, nemlig den tragiske, indtil videre afskrive en Liste og anvende den paa

«Luurblæsersken,
et fædrelandsk Sørgespil af Henr. Wergeland.[1])

Prisen ubestemt. Udkommer i Efterhøsten.»

Sinclars Skjebne skal deri opvækkende fremstilles. Stykket helliges «Kongen og enhver anden god Normand». Naar jeg saa min Tid for mig, og ikke denne formaledidede Theologi sad mig paa Nakken som en Igle, der suger al Geist ud næsten, turde jeg annoncere en Cyclus af Sørgespil.

Levvel! Levvel! Jeg vil engang se dig hjemme.

Din
Henr. Wergeland.

---

14. Til Brugseier Engelbreth Hald, Barbo ved Arendal.

Eidsvold 2 Nov. 1828.

* * * Kom ind til Kristiania til Marked (med din Kone, saa jeg kan faa kysset hende paa Haanden): da jeg tænker — hvis saa sker, skal det blive en stolt Aften, Galleriet skal have et Anker med Punsch — at faa min «Sinclar», som nu er i Trykken, paa Scenen (omarbeidet da).

Hør, du kan, hvis du vil, være Forlægger — hvilket jeg synes maatte være behageligt for dig — give mig jevnt en Rød

---

1) D. e. «Sinclars Død».

for hver en sort Tragedie, jeg sender. Nei, blot for første — siden vokser det. Saa besørger du Trykken, og er jeg i Kristiania skal jeg korrigere, og du bliver en Slags Forpagter paa Parnas.

Jeg gav hele Parnas for Barbos lille [Høi?] med alt hvad derpaa findes. Men alt, nagelfast og løst.

Tak for din velvillige Indbydelse, som engang skal blive benyttet tilgavns. Dog, kommer jeg, saa -- ikke ud om Aftenen, saa Pigen, naar hun lukker op for os (med Løgte) siger til dig: Mor ligger alt. Ikke af Flekken fra Barbo, fra Cigaren, Dobbeltøl og Vin!

Opdrag dine Børn haardført! Opkast dig i din Egn til en skarp Tand for alle Undertrykkere og Smaatyranner! Faa Børn som en Israelit! Hvergang du hæver et Glas — tænk paa en Ven! Tænk ofte paa Venner. Spekuler ikke uden paa Forlæggeri! Anlæg et lidet smukt Bogtrykkeri i Arendal.

Sig [din Kone] fra mig, at hun ikke maa stjæle altformeget Kjærlighed og Venskab ud af Engelbreth, hvor det laa som et renterigt Liggendefæ for

din
Henr. Wergeland.

P. S. Jeg er raget i en alvorlig Proces nu med nogle af Kavalleribrigaden, som jeg har indstevnet for Vold, da de var [ ] Redskaber, paa Gardermoen, i en vis høi *fainéants* Fingre.

---

15. Til Engelbreth Hald, Barbo ved Arendal.

Kristiania 11 Dec. 1828.

Med Nilsemand 50 Eksemplarer af — se selv — gode Engelbreth! [1]) De sælges her med Rivaf for 12 Sk. Stykket. I Kristianssand er ogsaa 50; men den lille patriotiske Satanas Arendal sluger

[1]) Kvæde ved Chr. Krohgs Grav?

nok ligesaamange. Remitter mig Udbyttet, at jeg kan sende til Prest G. Lammers i Trondhjem, eller send ogsaa, hvis du ser dit Snit dertil, direkte hid.

Jeg ligger herinde for at faa Sinclar korrigert til Jul. Bor hos Lerche.

Dersom du nu ikke — jeg ser det i Drømme og naar jeg ser nogle Grosserer-Paradigmata paa Gaden — er en trivelig liden Globe, saa — drømmer jeg feil. Nyt! (Dersom sligt nogensinde bliver gammelt og ikke værdt at lægge Mærke til, da er Følelsefriheden brandskattet og Hjertets Slag kvalte og Tungen hængt, og Sympathi forslidt etc.) Man uddeler Næser her til — allerhøieste Næser — til Statholdereren og Sibbern og Cheferne, som fulgte med deres Korps Krohg tilgravs. Man siger i den Anledning — pris dig lykkelig som bor paa Landet — at der ikke skal lades Sten paa Sten tilbage af Arendal. *Decretum est!*

I denne Maaned begynder min Krigsretssag. Kys din Kone — naar jeg kommer, saa gjør jeg det selv, uden at spørge dig, men hende; men saa hurtigt, at det nytter ei at svare nei eller bøie Nakken — ifra din — som saadan — fortræffelige Ven

Henr. Wergeland.

---

16. Til Engelbreth Hald, Barbogaard ved Arendal.

*

Begyndelsen af Brevet angaar en Mand, for hvem W. havde søgt Ansættelse paa Barbo Gaard.

*

[Eidsvold, Januar 1829?]

Tak, snilde kjære Ven Engelbreth — fordi du ansaa [?] gunstig min *protegé*. Du har opladt din Haand og mætter, naar du gaar ind paa hans Forslag, hans fattige Kone og 4 Børn, som bliver her, for ei at skaffe Bryderi hos dig, og skaffer en fornuftig aldrende Mand sorgfrie Dage. Han er som sagt habil til sin Post

og er til Tjeneste naar være skal. Du talte om, at en saadan skulde spise ved dit Bord, men heller *fra* dit Bord. Naar han undertiden har været hos os 5—6 Uger, saa har han rigtignok da og der gjort det, men man kan i en Familie, liden eller stor, tænke sig tusinde Tilfælde, hvor man ønskede ethvert fremmed, endog en særdeles Vens Ører borte — huslige Affærer — Familieaffærer — dit og dat, som man vil afhandle ganske *privatim*.

Hvad Tur tager du, naar du stryger udenlands? Jeg er nysgjerrig. Lykke paa Reisen! Faar jeg Eksamen til Mai, saa reiser jeg Christiansfeldt efter Camilla, og naar du kommer hjem, eller muligt før, besøger jeg dit

Frydentop [?] hvis gyldne Hjelm er Maderapokalen,
og rosenkindede Portvinglas en Række af Houris i Salen,
og Allahs Lys Sophies Smil, du Engelbreth, Gabriel Engel,
der peger smukke Houris ud med snoet Vedbendestengel
(en Korketrækker mener jeg): Profeten selv vil jeg være,
som hine rosenrøde skal til Himlen seirende [syvende?] bære.

— O nei, et Glas Grog — din Venlighed — en Pibe Liverpool. — Hør ellers — jeg vil fri i Arendal — bestemt! bestemt! Men hun maa have saa mange Penge, at jeg kan kjøbe et Bogtrykkeri. Gjerne en Enke, naar hun har Grunker og saa store Sønner, at de kan være Sættere. Hvis en saadan findes, saa giv hende et lidet Vink, saa hun kan jage dem i Lære straks, saa alt med engang kan komme igang. — Den, der kunde hage sig fast i *, hun som eier det lille vandrige og luftige Feslot paa *, og bo der alle sine Livsens Dage, og se det ryge af Skorstenen paa Barbo fra 3die Etage, hvor Bogtrykkeriet skulde være, og skaffe mig hvert Aar en Bogtrykkerdreng til min gamle Alder.

Mangetak for din velvillige Omhu for mine Autorsager. Se til at faa Listen paa Sinclar hid. Den er udkommen og vil gaa godt, om blot Subskribenterne faar, [?] da jeg er vel fornøiet med dit Antal, om det saa blot bliver de, du havde.

Lev vel da gode Engelbreth. Kys din Sophie paa Haanden fra din Ven

Henr. Wergeland.

17. Til Engelbreth Hald, dengang i Kristiania.

Eidsvold 1 Febr. 1829.

Du maa endelig skjænke mig den Glæde at se dig her, nærved, hos mig, enten du reiser til Trondhjem eller ikke. Det er lettere for dig paa godt Føre at glide herop, end for mig. — Jeg har meget at tale med dig om, Planer, store og smukke etc.

God Fornøielse i Markedet! — Jeg sidder hjemme, løber paa Ski om Morgenen, læser Hebraisk om Formiddagen, Græsk om Eftermiddagen, Dogmatik om Kvelden, og senkvelds skriver jeg (rigtignok lidt om Dagen ogsaa) paa et *opus*,[1]) som gjør mig Hovedet broget af Tanker og Planer for at faa Forlægger. Din Svogers Boghandel er den eneste næsten, som jeg med Anstændighed kunde kontrahere med om et Værk, jeg har anstrængt mig for; men skjønt de med Munden siger, at sligt bør understøttes, og, at *autor* bør spares for de aandsfortærende Bogtrykker- og Korrektionsforretninger, saa handler de ganske anderledes, trækker sig forknyttede tilbage, og er kun for Tyskerne til Profit.

— Kom, kjære Ven — lad mig faa snakke med dig. Levvel!

Din

Henr. Wergeland.

---

18. Til G. H. Magnus.

Kristiania, 6 Dec. 1830.

Gjør mig den Villighed, Ven Magnus, at udføre en Kommission, hvormed det haster; gaa endelig uden engang at røge Piben ud, op til Papa Winther og vis ham indlagte Rulle[2]); men lad ham for alting ikke faa Fingrene i den, før du enten har Kontanter (som du ikke maa slaa en Skilling af i) eller Bevis. Vil han ikke, saa ymt blot lidt om at du fluksen skal gaa hen og faa

[1]) Sandsynligvis «Skabelsen, Mennesket og Messias».

[2]) Oversættelse af «Parisiennen».

den trykt paa mit eget Forlag — fortæl ham om den umaadelige Nysgjerrighed efter «la Parisienne» som Publikum lider af, ligesom det i Bladene hører og ser Tirader deraf *(Lafayette, la liberté des deux mondes* f. Eks.) fortæl ham, at den svenske Oversættelse er af Hjerta — at jeg skal korrigere, naar jeg kommer ind om nogle Dage. Gjør alt dette, saa jeg med Budet kan faa Svar. Gjem Pakken hos dig, hvis han ikke vil, til jeg muligens i 2 Dage kræker ind til dig. Lad mig blot endelig faa Svar.

Jeg skal fortælle Dig om Stockholm en Klat. Her er intet andet nyt end, at jeg maler Dørstykker i Olje om Dagen, ret kjønne, min Tro. Levvel!

Din
Henr. Wergeland.

---

19. Til G. H. Magnus.

Eidsvold Prestegaard, 16 Febr. 1831.

Jeg kan erindre, kjære Ven, at du engang ytrede nogen Ulyst ved det Arbeide eller Bryderi, Maanedsskriftet[1]) foraarsagede dig — jeg finder det ogsaa rimeligt ved Siden af dine mangfoldige Arbeider ellers. — Vel! jeg er villig til at lette Bryderierne paa mine Skuldre, *posito,* at Gagen er 10 Daler Maaneden el. 9 el. 8; thi Misfornøielsen med Folkebladet No. 3 har gjort mig lysten efter at flytte ind til Byen for at holde det inden Tømme, og da vil jeg flytte ind i en liden sort Hybel og bo som i et Blækhus.

Mon Maanedsskriftet vil have medfølgende Opsats? Jeg arbeider paa paa en original politisk Afhandling dertil, da mit *carmen politicum* (øget til det dobbelte, saa det vilde udgjort 11 trykte Sider) er konfiskeret.

Kan du hos Venner skaffe mig af med nogle Alen superfint Vadmel — Alen 1 Mk. og 20 Sk.? — Kom der ikke forleden en

1) J. A. Hjelms «Alm. norsk Maanedskrift».

Slyngel fra Toten med en 60 Alens Rulle, som jeg havde bestilt i et 17 Mais Raseri, og spadserede afsted med en Forskrivning paa 20 Daler omtrent, som skal løses 12 Marts, under Æres Fortabelse. Faar jeg ikke solgt det paa 12 Alen nær, blir det mit Ligklæde.

Din
Henr. Wergeland.

20. Til Student Emil Aubert.

Eidsvold, 20 Septbr. 1832.

*** Om et Par Dage har jeg en Rescension af Vidar færdig. De senere No. mangler jeg. Jeg maa da (hvor gjerne jeg vilde indtage alt under et) indskrænke mig til dem, jeg har. Der er skam nok af Utøi for min Kam paa den Ase. En Jette, en bustet lodden Jette kan ikke være fuldere af Gnit o. s. v. Bjerregaard foreslaar mig Istandbringelsen af en planmæssig Modstand mod Danomaniet, *une ligue contre ligue*. Gaa ind i den og skriv. Det maa hagle paa dem fra [100? alle?] Kanter. — Skade, at Skilderiet[1]) er p. t. stanset. Man har da kun «Mbldt.» til Fløiflankering, Hjelms Maanedsskrift til Centrekanonade, og «Statsborgeren» til at skyde med de Sager, som er forbudte i Folkeretten. Deri maa en Landstorm rykke frem.

Din
Henr. Wergeland.

21. Til Rektor Holmboe i Bergen.

Eidsvold Prestegaard, 10de Okt. 1832.

Høitagtede, kjære Holmboe! 5, virkelig femgange har jeg æsket Svar af en Pengemand i Kristiania, Løit. * (af Værdi efter

1) Ugebladet «Nyeste Skilderie af Kristiania og Stockholm» udg. af J. Schiwe.

eget Skjøn imellem 8 og 10,000), som jeg Dagen efter min Ankomst, selv saa at sende paa Posthuset Rekvisition til en Løit. **, Regnskabsfører ved Soldatesquen i Bergen, at udbetale Dem for mig 20 Spd., som ***'s Gage skulde afgive til *; — Svar om han har faaet Vished fra Bergen, at alt var gjort som det skulde, har jeg krævet, men intet faaet. Nu maa jeg da spørge Dem selv, min gode Nødhjelper og faste Klippe, om de har faaet de 20, og dernæst de 5, hvilke * paatog sig at sende omframt? Hvis ikke, da skal De faa dem med samme Post, som han faar en Ulykke. Alene ventende efter den militære Dagdrivers Svar paa et Spørgsmaal, som jeg udtrykkelig, ja den ene Gang udtrykkeligere end den anden, skrev angik en Æressag (hvilket jeg antog maatte vække Officeren), har jeg opsat at takke Dem og Deres søde fortræffelige Kone for den artigste Gjæstmildhed. Jeg vilde have det i Orden først. Jeg maa vide, om det er det.

Vil De hilse Sagen forbindtligst fra mig, at han, om han skjøtter om nogle virkelig udmærkede Insekt- og Ammonshorns-Forsteninger til Museet, kan lade en bergensisk Fragtfarer paa Kristiania hos Regensportner Olsen afhente en Pakke eller Pacotil, adresseret «Bergens Museum — Overlærer Sagen». Proponér for ham, at Welhavens Bog [1]) ligeledes der bør opbevares; thi den er en virkelig Kuriositet, hørende baade mellem Smagens Abnormiteter, Aandsabortus og Forstandsforsteninger; desuden er den jo et bergensk Produkt.

Fortræffeligt at leve i Kamp, naar man har Neb. Tobak i Ro, Kaffe i Ro; ellers — Pennene flyve! Bægrene bruse! Hesten galoppere under en! Satirer fraade! Seil krænge! høi Rigg og Sjøgang hul! Op og ned! Kan man sige: *sum qui sum*, saa bliver altid dette *ens* ligesaa uryggeligt som den svævende Kahytslanterne eller det i evigt Vaterpas hvilende Kompas midt i Havdønningerne. Jeg har Uvenner; men ogsaa Venner. Jeg tæller Dem, *probissime*, imellem de sidste, og for 10 saadanne kjøber jeg ikke Millioner af det andet. — Lad mig fremdeles gjøre det!

---

1) «Henr. Wergelands Digtekunst og Polemik.»

Erindre mig med Godhed, som jeg maa erindre Dem med Erkjendtlighed og saa varme Følelser, at Afstand og høi Agtelse ikke svaler dem. Min venligste og forbindtligste Hilsen til Deres gode og smukke og forstandige Husengel — Deres bedste Klassiker som Skjønhed, og om jeg ikke tager Feil ogsaa en ægte Romantiker — saa at De besidder Æsthetikens høieste personificerede Ideal. Lev fremdeles lykkelig, gode brave Holmboe! Intet *dirum fatum* maa forstyrre en Lykke, De med saamegen Ret fortjener at besidde og besidder — og besidde *in æternum!*

Henr. Wergeland.

P. S. Skriver De eller Deres Kone til Finaas, saa beder jeg hilset fra mig. Det er en hjertensgod Kvinde Fru V. Jeg kan ikke sige, hvor det glædede mig at se hende ved Afskeden paa Dampbaaden kysse med Taarer sin Tjenestepige, som skulde østerefter. I det Øieblik gad jeg havt Dorthe Øragers [1]) Hætte paa. Men det var et ypperligt Træk — midt i Elegancen var det, midt imellem snerpede Næser og Munde, der vel kunde kysse en Skjødehund og græde for Piis, men ikke for et plebeiisk Medmenneske.

Til Digteren K. F. Ridderstad.

Eidsvold, 17 Juli 1833.

Kjære Ven! Jeg ved intet, om du ivaar fik en Sending af nogle Smaasager fra mig, indeholdende «Spaniolen», et Digt. Jeg har formedelst Storthingsefterretninger endnu ikke i «Morgenbladet» set min retfærdige *eloge* over «Tidsrunorne»; men den skal dog komme. Desuagtet er de, saa vidt jeg ved, nær udsolgte, om de ikke alt er det, hvorefter jeg skal remittere dig Beløbet, naar jeg sender dig et Bind Digte, som er under Pressen — nogle af «samma anda».

---

[1]) Den omtalte Tjenestepige.

Udgiv noget nu og lad mig sørge for det hertillands. Gjør en Reise hid! Men i hvad du gjør, saa lad den samme Aand leve sig selv lig i Bedrift, som saa glimrende og ægte fremhæver sig i Tidsrunorne. Den som rører sig i «Spaniolen» og «Cæsaris» (Czaris) er den beslægtet — to Vinger af én Ørn, der flyger langsmed Kjølen, blikkende med Angst over Europa, med Gløden mod Øst. Og for alt — om jeg besværer dig med Kommissioner — se disse indlagte — saa tro blot, at jeg har store Tanker om Venskab.

Din
Henr. Wergeland.

P. S. En Tale, jeg holdt 17 Mai d. A. for Stortinget og en utallig Folkemasse ved Afsløringen af Krohgs Minde, tilvandt mig en stor Seir i Opinionen — en Fortsættelse af den, som Modskriftet mod den Welhavenske Kritik forskaffede mig. Det Modskrift har min Fader sendt dig forlængst. Er det fremkommet?

23. Til Ridderstad.

Eidsvold Prestegaard, 19 Nov. 1833.

*** Jeg tog ind mine Linjer til dig [i «Digte» 2den Ring] i Mangel af Tid til at skrive en bedre Dedicaz og af Kjærlighed til dem, der skaffede mig dit første Brev. Tid? Ja, jeg laa dengang (i Mai) i Kristiania og havde med 3 offentlige Taler at gjøre, ved Krohgstøtten, for Høiesteret, hvor Kampen varede paa 4de Dag, og Dimispræken. Jeg havde et mageløst Publikum.

24. Til Boghandler Hoppe.

*

«Manuskriptet» var sandsynligvis til «Norges Historie» («For Almuen», 7de og 8de Hefte), som udkom paa Hoppes Forlag. Den Tegning, hvor-

med Originalen til dette Brev er prydet, forestiller en Baad paa et Par korte Meier, med Flag i Agterenden. Traditionen lægger til, at han havde for Skik at salutere med «de nydelige Metalsvingbasser», naar han mødte Reisende paa Landeveien. — Tilhængerne af den saakaldte Atavisme bør forresten knibe sig bag Øret den snurrige Parallel: Bedstefaderen, som brugte Ski til at gaa paa Vandet med, og Sønnesønnen, der kjørte paa Landeveien i en Baad.

Hartv. Lassen.

*

[Eidsvold, 1834?]

Hermed Mskpt. Her sender jeg, som vedlagt er, — gode Hoppe — en Plan med 16 paa, samt skrev Vikingens Red. til mig forleden, at han i T.hjem havde (efter trykte Planer) 40—50. Jeg skulde have 2 Geografier og Do. Grammatikker til. Jeg skulde maaske tage 12 til af hver; dog med Betingelse, at, om jeg ei blev af med dem, saa kunde de gjenleveres *in statu quo* de modtages. Hver Søndageftermiddag nemlig lærer jeg en 15 konfirmerte Bondegutter lidt deraf. De sluger Visdommen med stor Begjærlighed, de vakre Folk. — Her vil jeg ridse Dem en Slæde, jeg har ladet gjøre — en Slædekorvette «Pilen» med 2 nydelige Metalsvingbasser, Halvdæk til at stikke Fødderne i, Kahyt bag til Pibe, Vad- og Mad-sæk m. fl. Bekvemmeligheder. Dog tør jeg ikke komme til Byen med den.

Torsdag Kveld. Deres
Henr. Wergeland.

---

25. *Til Boghandler Hoppe.*

[Eidsvold, 1834.]

Overbringeren slamper herop igjen. Altsaa kan med ham følge nogle Ark. De har vel faaet alt M.skriptet til 1814. Jeg har en liden Verdenshistorie[1]) liggende parat paa $2^1/_2$—3 Ark. De skal have den med evindelig Forlagsret for 10 Spd. og

[1]) «Omrids af Helhistorien» 1834.

10—20—30 Ekspl. Det er det samme — Jeg sender hermed Manuskriptet.

Ligesaa — hos Mad. Lehmann trykkes i «Budstikken» «Om Arbeidsanstalter». Jeg forærer Dem Retten til at lade ombryde det til Oktav samt en Liste fra Embedsmændene heroppe paa 200 Ekspl. Hurtig Resolution. Jeg vil kun have en 80 heftede Eksempl.

Deres
Henr. Wergeland.

---

26. Til Ridderstad.

Eidsvold Prestegaard, 12. Jan. 1834.

Endelig — min kjære Ven Ridderstad — ser jeg mig istand til at kunne oversende Publikationen af de Ord om dig, [1]) som er min Overbevisning aftvungne og saa gjerne givne af mit Venskab. Venskab? — jeg vilde et andet Ord herfor — de gamle «Fostbrødrelag» helst — for dette kjære og hæderlige Forhold, hvori jeg staar med dig. Dog har vi endnu ikke spist Saltskjepper med hinanden — vort Møde var snelt som et Par dansendes, usynbart som to Aanders i Luften — dog føler jeg noget for dig, som maa ligne disses i Inderlighed, og mens jeg har 100 Venner jeg helst «råker» ved Bægret, klinker jeg helst med dig i Ord og Tanke. Alligevel, hvor aandigt-behageligt det er mig at være Skjalden Ridderstads Ven, — jeg maa erkjende, der er formeget forfængeligt deri til, at jeg tør negte den Følelse af Glæde sit sedlige Fortrin, hvormed jeg tænker mig din Godhed, Oprigtighed, dit Frisind. I disse Henseender er du min Ven — siden jeg nu engang skrifter for dig, — som kun tre andre er det; og, om man engang vil anatomere mit Hjerte, vil man deri finde et [Korsblad?] med Navnene: Ridderstad — Daae — Helt-

---

[1]) Den ovenomtalte Anmeldelse af «Tidsruner.»

berg — Latham. (De 2 mellemste Studenter: især den 1ste en storhjertet Republikaner og Universitetets flinkeste og braveste; den sidste en engelsk *fellow)*. Vort Forhold som Skjalde, saavidt *jeg* tør sige det — nu — det er eiendomligt; dog maa det kun kaste Glansen over hint. Jeg bedrager mig dog ikke selv, naar jeg siger, at jeg udenfor disse særegne inderlige Forhold, har givet mig af med at bedømme dig som Digter. Jeg indløser et Løfte, dog kun et, der var gjort mig selv. *** [Hoppe] er min Forlægger til en liden Norges Historie (5—7 Ark) 1ste Hefte, som til samme Tid udkommer — det eneste Arbeide, jeg kan sige, jeg tjener noget paa, da jeg har 10 Sp. Arket. Jeg har meldt dig, at en Recension forlængst var til «Morgenbladet» indleveret; men har jeg sagt dig, at den var forkommet? Den, du nu har, er en ny, frembragt i nødtvungen Hast. Thi det er ikke, som du ymter om, at jeg vel i Julen faar feriere — nu, min gode Latham besøgte mig vel, og vi var lystige nogle Dage —; men en Proces med en Prokurator, jeg har beskyldt for Udsugelser m. m., og som nu stunder til Paadømmelse ved første Instans efter 4, nei 3 Aars Forløb, har netop siden September plaget mig med de mest sammendyngede og elendigste Forretninger og Skriverier, og vil plage mig ogsaa denne Maaned ud, til jeg har mit Indlæg færdigt til at slænge ind imellem de Thingstude. *Da* vil jeg feriere; — er det mig muligt, vil jeg gjøre en kort Reise over til England eller Frankrig; dog bliver det vel England, hvorhen Latham vil have mig — og did reiser de fleste af de mange Sjømænd, som byder mig fri Overfart. Imidlertid faar mine Ansøgninger om Kald (derimellem Alten-Talvik i Finmarken) prøve sin Lykke. Men jeg er kompromittert; — gjør man Vanskeligheder, da tænker jeg at hylde Uafhængigheden bedst ved at kaste mig paa Medicinen.

«Digtene» er endnu ikke udløste af Fangenskabet [hos Forlæggeren], da jeg, af Misnøie med den liden Afsætning — ihvorvel Subskriptionen herpaa vil dække Omkostningerne — ikke har gjort mig synderlig faderlig Omhu for at faa dem fri. Det Publikum, som ynder mine Sager, er lidet, men enthusiastisk. Imidlertid finder jeg saameget at dadle ved, hvad jeg har skrevet — min

Feil er Selvlærlingens Feien fra Haanden. Men om det, jeg siger kan staa, maa Æschylos' Linjer gjælde:

— Jeg gjerne taler saa
til dem, der mig forstaa.
For andre er jeg taus.

Maaske giller du dem for eget Vedkommende, skjønt mig synes, at du, høi som Sommerdagen, er ogsaa klar som den.

Lad mig vide — er Kong Birger Magnussøns og hans Brødres Ulykkesfærd behandlet i Sverige? Tag det Emne da til et Sørgespil; jeg skal ogsaa prøve derpaa. Dog har Schillers Fiesko indgivet mig den Tanke at bruge den prosaiske Stil, men endnu mere Hensigten at faa dem paa Skuepladsen d. v. s. paa et Privattheater, for paa det offentlige fordærves vore Øren af en jysk Bandes Plapren. Du kan tro, det er hyggeligt at høre Hakon [illegible] og S[illegible] Jorsalafar tale «Københaunsk». — Tænk dig som [illegible] de[illegible] med Birger af Bjälbo eller Sigersälle Erik.

Naar [illegible] Stockholm og gaar forbi Argus, saa spørg ham, [illegible] [illegible]ttede Artikler fra mig. Brug dem da, som [illegible] Nytaarsimpromptu — nu, Musen velsigne [illegible] hvorefter Aaret maa nævnes. Jeg er ikke [illegible] Strofe — Thingstudene har stanget

[illegible]e dig, som, blot du skriver,
[illegible]ra Himlen river,
[illegible] dem ødselt over Muld?
[illegible] dig, som hædrer Lande?
[illegible]tte tør ei blande
[illegible]n dine Strenges Guld.

Din
Henr. Wergeland.

27. *Til Ridderstad.*

2den April 1834.

Intet hører jeg fra dig, — ædle Ven Ridderstad! — intet. Jeg ved ikke om Morgenbladene med Rescensionen er dig ihændekomne; ikke om min Norges Historie. Er det fordi jeg endnu ei har sendt dig, hvad jeg længe har lovet, fra Boghandleren? Nu! han har holdt mig med gode Ord, men denne Dag, dette afgaar, skal jeg atter sende ham en Maning. Han fortalte mig, at efter min Anmeldelse afgik endel Eksemplarer af Beholdningen. Jeg venter, jeg kræver din Mening om Rescensionen. Resten af dette Papir vil jeg bruge til at afskrive et Afskedskvad til Polakkerne her, med hvilket sendtes dem et Gevær med Sølvplade paa, hvorpaa Ordene: «End er Polen ei forloren». Sæt det ind i et svensk Blad.

Din
Henr. Wergeland.

---

28. *Til Byfoged Christensen i Stavanger.*

Eidsvold, 28 April 1834.

Høitagtede Ven (ellers: velbaarne Herr Byfoged)
Christensen.

De er upaatvilelig meget formaaende i Deres Kreds, idetmindste berettiger alt Dem til at være det. De rustne Skrivere, Futer o. a. desl. rundtom i Deres Egne vil vist have megen Respekt for Deres Anbefaling. Det er om denne, jeg anholder for *, om nogen af deslige Folk skulde behøve en paa Kontoret, som de, uden just straks at gjøre til edsvoren Fuldmægtig, kunde anbetro Domskonciperen osv. og andre juridiske Smørerier. Der er nemlig foregaaet en total Forandring med *, undtagen med hans Forladthed, Armod og andre Ulykker. Jeg har overtydet mig derom. Andre har gjort ligesaa. Jeg fristede ham nys paa selv en Bitter, som en Nøkterhedspræsident uden Sofisteri kan tage — nei! han var fast.

Siden før Jul har han *verbotenus* ikke smagt, hvad De ved, han før til sit Fordærv svælgede. Han lever som ugageret Lærer hos Bonden *'s Drenge i ** — en ligesaa usikker som ham i sin nuværende Status uværdig Stilling. Jeg besøgte ham ved Paasketid; han saa ud som før; men mod mine Forsikringer —

Mennesket skaber sin Skjebne: det modige
Blik imod Fremtiden er den
glimrende Stav, som beskriver
Skjebnen dens Trin —

satte han Fortvilelsens Filosofi: intet at haabe, intet at ønske er det eneste, som kan lykkeliggjøre et Menneske (ja, et der er kommet til hans Punkt). Jeg nævnte Dem mellem de Jurister, jeg troede kunde virke for ham. Mistro spillede i hans Ansigt; det var hans Glæde, at han dog havde en Ven (men en saa magtesløs), der erindrede ham. Det er ham det tungeste, at han er forglemt. Før har jeg søgt for ham hos Embedsmænd, der averterede i Aviserne efter Penneslikkere og Vriompeis-Emner; men

— Skuldre de drog
indunder betænksomme Kind.

Gjør hvad De kan, gode Christensen! Red ham! De kjender ham vist — godmodig, flink som Fanden selv i Jura.

Hils Bugge og Dahl fra mig! Træd frem foran Spidsborgerne og Magistraten og feir 17 Mai! Bed Bugge give Gutterne fri den Dag. Jeg tænker at være England nærmere end Norge den Dag — did jeg reiser for at forsøge at bryde mig en Bane, da Fædrelandet maaske ikke vil bruge mig. Imidlertid inviterer jeg Dem til at møde i Høiesteret i Präemske Sagen, der ventelig først kommer fore, naar De er at træffe i Kristiania. Da heder det Seir eller Død.

De vil, ærede Ven, upaatvilelig engang blive budt en Orden, men en svensk. Vis det første Eksempel paa, at en norsk Mand refuserer den, saafremt dens Statuter (p. Eks. Vasaordenens) alene betinger Fortjenester af Sverige. Nordstjernen — det kan endda

saa være, da den tilhører Videnskabernes almene Republik. I sin Tid offentliggjordes det, at Falsen havde det i Tanke; jomen sa'n —

Gives der mange Slyngler paa Deres Kant? Her er en Velsignelse deraf. De har bemægtiget sig min Formue, og hvad der er værre, mit Perlehumør eller endel deraf. De bliver dog neppe muntrere derefter. Der er *Aqva Tofana* i Fraaden af den sidste Latter.

Har De et Landsted? Vaaren er der — reis did — glem Verden — reis did og elsk! I Mai og Juni burde Staten staa stille — alt Embedsliv, al Prosaisme, al Ærgrelse ophøre; men alle være Haner, Starrer og Spurve. Naar De kror og fryder Dem paa Deres Tue, saa tænk paa mig, den plukkede Hane (uden Høne), men som endda galer — og nu galer Dem et hjerteligt Levvel.

Deres
Henr. Wergeland.

P. S. Læg [indlagte] i Posten, om der gives nogen i de barbariske Egne.

---

29. Til Ridderstad.

*

«Den unga samväxtlingen» hentyder til en poetisk Kalender for de tre nordiske Riger, som Ridderstad og Wergeland tænkte at udgive. Den kom dog ikke til Udførelse. — Ugeskriftet (?) «Heimdal» havde i Anledning af Welhavens Bog om Wergeland og de derved fremkaldte Stridigheder optraadt med skarpe Kritiker over Wergelands Digtning.

H. Lassen.

*

Eidsvold 3. Oktober 1834.

Dyrbare broder! Trenne gånger bedjar du «skrifva, svara ändtligen med første posten,» sc. om jag ingår som medfadder för den unga samväxtlingen «Svea och Nore». Du har eröfrat mig; jag nekar icke, fast det vill väcka svenska Heimdal til tut och

jemmerslåt at se den rysliga Jothunen blotta pannan så näre hans båga. Mere end dette *kan* jeg heller ikke nu give dig, da jeg staar midt imellem Kufferter og Reisepargas for at drage ind til Akademiet. Lige siden jeg den 30te September fik dit Brev af 14de, har jeg ogsaa været hængesyg, da min Hest nemlig sprang med mig, der var fuldt reiseklædt, i Vormenelven fra Færgen. Vi forsvandt i Dybet. Jeg vendte da hjem fra en offentlig Fest, jeg havde foranstaltet «til Fædrenes Minde». Talen jeg da holdt fra en Høi fra Borgerkrigenes Tid, tilligemed Sangene skal du faa, naar jeg fra Kristiania efter Konferens med Bjerregaard o. fl. har nærmere besvaret dit Brev, som jeg derfor tager med mig. Du skal i denne Maaned faa Bidrag. Ikke Reiseskisser, men Skisser, ɔ: Tegninger, Udkast. Jeg skriver ellers lidet Poesi nu, da mit Sind staar til den brydsomme Bane, jeg vælger. Ha, Ven! Stormen kom stærk — 5 fagerttegnede Seil (mine 5 Kandidataar) for splintrede fra Masten — men se! jeg gjør en Vending og skjærper endda haanende de Seil, jeg har tilbage. — Jeg deltager ikke engang i den Trætte, som i Kjøbenhavnsposten er bleven ført *pro & contra me.* Welhaven har der været ude og melder iblandt andet, at han paa anden Haand er bleven underrettet om, at jeg selv, da han angreb mig, søgte den svenske Heimdal i et Brev om Undsætning, som jeg nu kaster Vrag paa. Sagen er, at jeg dengang — ukjendt med Heimdals Karakter og Sind mod mig — da Welhavens Angreb var blevet noget rygtbart, tilsendte dette Blads Redaktør en Skrivelse dette berørende, hvori — om ret erindres — var indlagt en polemisk Artikel.

Der skal — men ei af mig — blive lagt skyndsom Haand paa Afhandlingen om den norske Literatur. Du vil selv finde, at jeg ikke kan skrive den. Vil du intet skrive over Cronhjelm[s?] over Lindeqvist? Ekstrøm har i «Morgenbladet» skrevet paa svensk et Kvad over Cronhjelm — men ei meget poetisk. Dog bedre end det norske, som senere saaes der. Mig har han beæret med et Digt, som ikke er ueffent. Lader du trykke Planer til Unionskalenderen, saa send hid. Jeg skal da publicere den i vore Ti-

dender og aabne Subskription. Jag ud alt vekt og maaneskinsagtigt deraf. Lad Censuren være terroristisk.

Nu til Kufferterne og Ragerierne igjen!

Din
Henr. Wergeland.

---

30. *Til Ridderstad.*

Kristiania 9de Nov. 1834.

Trofaste Ven — Broder Ridderstad!

Min Tilstaaelse om at indgaa som Medredaktør af Kalenderen maa du for en Maaned siden have faaet. Jeg skrev deri, at jeg stod paa Indreisen til Kristiania for at begynde det medicinske Studium — et langt Rum, men i hvis Perspektiv staar Uafhængighed af Magt og Naade. Jeg havde ei været her længe, før jeg hos de to poetiske Forfattere, jeg ansaa [dueligst?], nemlig Bjerregaard og Urdsongis, søgte Bistand; men mager blev den. Bjerregaard har ganske holdt op at skrive, og mellem sine Akter (han er Stiftsoverretsassessor) var han ei at bevæge til at skrive den Literaturafhandling, du saameget attraar. Jeg kunde vel befatte mig med en Del af vor Literatur; men jeg venter, du indser, at den poetiske Del ei lod sig afhandle af mig, og da vilde mit Arbeide ei blive noget helt og mangle noget — uundværligt. Af øvrige Bidrag har jeg kun hidtil faaet, hvad du ser herindlagt. Mit nye Studium har saa aldeles optaget min Tid, at jeg selv intet nu leverer med *denne* Sendelse. Jeg har maattet afbryde et Poem, som jeg begyndte paa Eidsvold og emnede Kalenderen. Imidlertid har du selv antydet, at Kalenderen, i overhængende Brist paa norske Bidrag, kunde optage enkelte af mine forhen udgivne, og foreslaar jeg da «Spaniolen» og «til Norges Flag»; til hvilken en svensk Baron Roxendorff, god Musikus, nu sætter Musik. Den skal nemlig afsynges ved en Fest «til Forfædrenes Minde», som paa Torsdag (Dagen for Slaget ved Graaholmen) skal,

efter min Anstiftelse, feires i Studentersamfundet. Salen draperes med norske Flag — Rigsvaabenet straaler i Hallens Ende — Tale holdes af mig — Artillerimusiken ledsager Nationalsangene — Repræsentanten Advokat Hjelm udbringer Minniskaalen i et gammelt Drikkehorn eller Sølvpokal osv. Af medfølgende Tale ser du, at jeg lod samme Fest (for at give Nationalaanden, den nikkende, et Stød i Siden) feire i Eidsvold.

Titelen paa Kalenderen? Den har ikke behaget. Men nu Hovedet i Blød! «Fostbrødrene?» «Bifrost?» «Gjallarhornet?»

Vælg! find op! Bjerregaard er enig med mig i at «Svea och (og) Nore (Nora)» ikke duger, og endnu mindre noget, der tyder paa Skandinavien. Politiken har endnu ikke høinet sig til at kalde Aandernes Forening sit Endemaal. Det Navn er derfor forhadt. Du vil finde et, der ikke støder, fast det maa blive mindre betydningsfuldt. Meld mig det saa, og jeg skal svare «genast, genast».

Jeg er villig til at levere et Sørgespil «Hinduen» [1]) 4 Ark trykt stort — som mit Bidrag til Kalenderen. Gaar det an? Under alt — bliver det Alvor, skal jeg ogsaa tage den ophængte Harpe ned for Alvor.

Klokken er 9 Mandag Morgen — Prosektoren kommer — Posten gaar.

Din
Henr. Wergeland.

---

31. *Til Ridderstad.*

Kristiania 25. Mars 1835.

Altforlænge, Broder Ridderstad! har det været stilt mellem os. Men sandelig, ikke blot da jeg læste som Medikus om Magnetismen, hvorledes det skulde staa i Menneskets Magt, ved at fixere Tankerne paa en Fraværende, at vække ham til aandig Korrespondanse, sendte jeg mtne Tanker til dig. De og min Samtale, enten

[1]) «Den indiske Kolera».

med din Landsmand Ekstrøm (gjennem hvem dette atter gaar) eller med dem af mine, som kjender dine Tidsrunor, har ofte gjældt dig, og jeg har fornummet noget i mig, der forsikrede mig om, at Venskabet mellem os ikke domineres af Postgangen. Dog er det godt og nyttigt, tørhænde for flere end os, saafremt vor Forbindelse bærer de Frugter, den kan og bør bære for det Almindelige, om vi ikke vænner os til en Taushed, der, ved at skille vore Kræfter, kan lamme dem, om den end ingen Indflydelse har paa vore Følelser for hinanden.

Min Ven! Jeg skylder dog at nævne, men hurtigt, hvad der har gjort mig til din Skyldner i Brevveien. Det er: mit nye Studium gjør Beslag paa min allermeste Tid, og, er jeg kommen vel hjem fra Kollegierne, generes jeg ofte af Besøg, saa kun faa Stunder er mine. Jeg har dernæst ikke kunnet faa Bidrag af andre til vor Kalender, og har kun sjelden følt et Kald til at forfatte, som jeg har suspenderet, fordi jeg har en Pult fuld af flere, dog fordetmeste ikke fuldtfærdige Arbeider, som jeg ikke ser Udvei til at faa under Pressen. Sligt gjør ikke en ung Forfatter godt. Tillige har den literære Feide betræffende et landsforrædersk, danomant, aandløst Skrift, «Norges Dæmring» af min gamle Uven Welhaven, beskjæftiget mig, især da dets Forsvarere forsøgte paa alle Maader at føre Krigen over paa mit Terræn.

Da denne Feide vel neppe er dig ganske ubekjendt, interesserer dig maaske at vide, at et «Forsvar for Norge og Kritik over det berygtede Skandskrift «Norges Dæmring» udkommer (8 Ark stort) fra min Fader i disse Dage. Du skal faa det Ugesdag efter dette. Publikum er meget spændt derefter. Jeg kan aldeles paalideligt sige dig, at der imellem alle oplyste og velsindede Folk er kun én Mening om Skriftets Usselhed, fast man siger, at det har sine Forsvarere imellem Noblessen, især da mellem dennes korrumperede Damer. At det har vundet det imellem Danmarks Smaapoeter og Redaktører, kunde man vente. Har du ei læst Skriftet, kan du vist faa det hos Bataljonspred. Ekdahl i Stockholm; og lad mig da vide det Indtryk, det har gjort paa dig. Hos Ekdahl kan du vist ogsaa faa laant «Papegøien», en dramatisk

Satire (paa Titelen «et Fastelavnsriis af Siful Sifadda») som jeg udgav mod Danomaniet sidst Februar. [Her følger en Beretning om, at den Boghandler, som spiller en Hovedrolle i Farcen, selv tilbød sig at forlægge den, for 12 Spd. Arket, samt om den «Kommentær over Papegøien», Wergeland paa hans Forlangende forfattede.] Da det kom til Stykket, vilde han ei trykke den, hvorfor jeg skrev ham en for ham selv, og afsatte den første Kommentær for 10 Spd. til. Saaledes lever jeg formelig af disse Tvistigheder eller af Dumheden hos Modpartiet. Farcen har været af stor Virkning for den Sag, jeg af inderlig Overbevisning og støttende mig til alle redelige Landsmænd, der ligesaavel hader en aandig som en politisk Afhængighed, holder for den gode og utabelige.

Den Fare, vi staar i fra dansk Side, er opdaget; men at vi fra svensk ogsaa tilføies voldsomme Attentater, lægger Overflyttelsen af det norske Vaaben i det svenske alt for klart og til sørgelige Anelser hos enhver, der er Foreningens sande Ven, for Dagen. Dit redelige Hjerte vil ligesaavel fyldes med Forbandelser over de enkelte, der har foretaget sig et saa voldsomt Skridt. Endnu er Gemytterne for oprørte i Norge til at vide paa hvad Maade denne høist alvorlige Sag maa tages: enten ved en almindelig Adresse eller ved en formelig Protest fra Storthinget.

Hvad vore *privatissima* betræffer, da glem ei det vigtigste: Kalenderen. Den vil under Omstændigheder, der truer at forvandle Foreningen til et blot politisk, aands- og kjærlighedsløst Baand, maaske gjøre sin Nytte som Heftplasteret over det gabende Saar. Det er ikke nødvendigt, at den udkommer til Nytaar; men før og naarsomhelst. Kunde ikke Titelen være «Foreningen — Samling af svenske og norske Arbeider» eller noget «dylikt»? Annoncér Planen, og det snart. Der behøves Tid at løbe paa. Din Wildheim *maa* du sende mig, ligesaa hvad andet du har udgivet eller har Afskrift at afse af. Din «En Jättekung jag o. s. v.» optages i en Studentersangbog, som jeg er sat til at faa udgiven af Studentersamfundet; den og «Farvel Welika»; men gid vi havde flere af din høisindede og høihjertede, liberale Muse! Taler eller skriver

du L. Hjerta til, da søg at interessere ham for vor Samplan. Jeg vil det, naar jeg svarer paa et høist behageligt Brev, jeg har faaet fra ham. Dog bytter jeg det ikke for et af dine eller for det, jeg venter.

Din
Henr. Wergeland.

---

32. *Til Digterens Forlovede.*

5 Aug. [1838].

Blomsterbreve.

To røde Nelliker	Skjønt min Kjærlighed tiltager,
To hvide Nelliker	vokser min Tungsindighed.
En blomstløs Rosenkvist. . .	Min Kjærlighed er glædeløs.
Lyngkvist	Jeg er forbandet.
Blaaklokke	Jeg aner i min Fantasi
Valmue	Vanvid eller
Græsstraa	Døden.

*

[1838].

Blaaklokke	Er det blot en fager Drøm,
Bringebær	at du vil skjænke mig det sødeste du eier:
Rosenknop	din jomfruelige Kjærlighed?
Verbena.	Min Lykke beruser mig.
Kløver	Gud vil velsigne
Kartoffelblomst.	nøisomme Hjerter.
Aster.	Og jeg vil bevare min Kjærlighed til den sildigste Alder.

*

Blaabærblomst (slaar næsten aldrig feil)	Jeg lover ikke meget, men det jeg lover, skal jeg holde.
Kvist med Bærret	Her har du mig, som jeg er.
Jordbærblomst	Du skal snart lære at kjende mig bedre.
Kvist med Bærret	Er du fornøiet med mig?
Tyttebærblomst.	O, hvor min Fattigdom smerter mig!
Kvist med Bærret	Tro mig, vi skal have Bryllup inden Jul, saa fattige vi er.
Teiebær	Skjøn Jomfru, din Brudekrans er færdig, naar du behager.

---

33. Til Digterens Forlovede.

*

De i det følgende gjengivne Breve, et knapt Udvalg blandt mange, til Digterens Forlovede (og Hustru), skrevne under hendes Ophold i Eidsvold til forskjellige Tider, har nødvendigvis maattet meddeles i meget forkortet Skikkelse.*) De er alle smukt og klart prægede af det inderlige Forhold, som kaster et saa velgjørende Lys over Digterens sidste Leveaar; men det følger netop af Forholdets Inderlighed, at meget her maa unddrages Offentligheden.

H. Lassen.

*

Kristiania, 10 Dec. [1838].

*** Du er mig god nok som du er, min hulde forstandige Kjæreste; men hvad Dannelse du — vel at merke uden at tabe din Naturlighed og at blive affekteret — kan erhverve, er naturligvis Gevinst for din Aand og vil skaffe baade dig selv og mig som din Mand mange Glæder i det tilkommende, NB. just ikke i Himlen mener jeg, men i det Liv, vi skal føre sammen Hjerte ved Hjerte, og da især, om det bliver imellem Mennesker, der just ikke er vore aandslige.

---

*) Kun et (No. 34) er fuldstændig gjengivet.

Jeg vil da med den Oprigtighed, jeg skylder dig, sige dig, at den første Betingelse for at skrive smukke Breve (som en Marquise de Sevigné og Rahel v. Ense) har du allerede, nemlig en naiv, letbevægelig, ugenert Aand, der ikke slæber sig stivt henigjennem Linjerne, men afpræger sig let med enhver Bøining i Tankegangen. Vittighed mangler du heller ikke, tror jeg, men jeg gjør ikke synderlig af den hos Piger. ***

Her har * siddet og tøvet mig en hel Time bort, saa jeg neppe har fem Minutter tilbage, om jeg vil have dette afsted idag. Jeg tilgiver ham det for hans Godhjertigheds Skyld.

I Lørdags var jeg hjemme om Aftenen, hvor jeg læste i min Marryat — om Søndag Formiddag kom Tyskeren Fein[1]) til mig efter en 7 Dages Overreise fra London til Drøbak. Han har 18 Kister med forskjellige Sager med sig, sin Formue, og vil saa nedsætte sig her. Sig Far og Mor, at han ser rask og veltilmode ud. Han har i Sommer været i Skotland, England, paa Helgoland, og 1 à 2 Nætter skjult i Hamburg.

Kongen er i Torsdags reist fra Stockholm. Vor Skjebne er i hans Haand, idetmindste om vi skal forenes snart og paa Landet. Hvor det bliver — bliver jeg din lykkelige, lyksalige

Henrik.

---

34. *Til Digterens Forlovede.*

Eidsvold Prestegaard, Nytaarsdags Morgen 1839.

Amalie, min Elskede!

Det Aar, hvori du gav mig dit Hjerte, tilhører nu kun Erindringen; et begynder, der ligeledes skal forsvinde, men idet det forsvinder overtyder os om, at vor Kjærlighed ikke tilhører Aarene, men Evigheden. Lader os idag udveksle denne Tro med hinanden! Det er vore Gaver, en aandig Ring imellem vore Sjele.

---

[1]) En i den Tid bekjendt politisk Flygtning.

Ja, min Amalie Sofie, som har min Sjels Høiagtelse og mit Hjertes hele Kjærlighed, Forsikringen om at du stedse vil besidde disse under Aarenes Flugt, er min Gave til dig idag, saa simpelt fremsat som her, forat du des før maa tro det. Og du gjør det!

Bevar dette Papir imellem vor Kjærligheds Erindringer. Jeg skal ikke blues, om du viser mig det paa min sidste Dag.

Din
Henrik.

---

35. *Til J. R. Krogness i Trondhjem.*

*

Den her med * betegnede er den samme ulykkelige, for hvem W. i Brevene til Byfoged Christensen søgte en fast Stilling.

*

Kristiania, 10. Juli 1839.

Gode Ven! Disse Linjer først for at vise, at jeg ikke har glemt dig, dernæst for at anmode dig om at forhøre dig hos [?], om der i hans Boglade er nogen af mine Bøger, ham engang tilsendt, hvorfor jeg da venter Opgjør og Tilbagesendelse af det usolgte. Hos Andersen tror jeg intet er af saadant.

Igaaraftes kom Sivertson op til mig paa en af de første eller den første Udvandring af Hospitalet, hvorifra han nu tænker at flytte. Han vilde ikke blive, hvorom jeg anmodede ham, da jeg feirede netop min Kones Geburtsdag med et Bal — et komplet. Men hør nu Pøbelens extravagante Galanteri! Inden jeg ved Ordet af det, fyrer de 4 gevaltige Svingbasser af udenfor mine Vinduer. Jeg blev bange for Politiet, da Klokken var 2 om Natten og det smaldt som Brandskud, og gik ud med en Flaske Punsch og Brandy for at faa dem væk; men inden kort gik den anden Salve værre end den første, og jeg lod dem saa seile sin egen Sjø for Politiet. Alt gik dog af iro, og da jeg saa ud, stod 2 Vægtere mellem de paa mine Damer, min Blomsterillumination etc. gloende. Af Sangere vare Schmuckert, Staal, Haslund og Glückstad. Efterat

have kysset den smukkeste Jomfru (og der var adskillige) og fæstet en Rose paa hendes Barm med min Brystnaal (som naturligvis bliver siddende der) kom jeg tilro Kl. 4, og sidder nu atter her paa Bibliotheket, hvor jeg længes efter trondhjemsk Sild, trondhjemsk Akvavit og trondhjemske Venner, hvorimellem du.

Din
Henr. Wergeland.

P. S. Foss's Skaal blev drukken som «i Mangel af bedre» den bedste Mand i Norge, og **'s som ubetinget den største Tøvebøtte i Norge. — * har jeg hentet ind til at redigere Fædrelandsvennen, hvoraf et Nr. udkom i Lørdags. Han kom i jammerlig Status, men er nu ret pen Mand. [?] Bor hos Risum, tarvelig. Interesser dig for Bladet.

---

36. Til J. R. Krogness.

Kristiania, 1. Aug. 1839.

Kjære Ven!

Saa beskjæftiget som jeg er, nemlig med Udarbeidelsen af en almindelig Kulturhistorie, [1]) der koster Læsning af meget, og Tænkning, samt af, hvad du vil se af indlagte, der anbefales paa det bedste, maa du ikke forundre dig over, at jeg benytter Universitetsbibliothekets Tid i en Stund, der er tilovers, og Lapper saaledes som de her haves vedhaanden. *** Sivertson har for 9 Spd. maanedlig alt i Huset paa en Løkke ved Galgeberg hos Kjøbmand Voxen, i hvilket afsondrede Logis han arbeider paa Konstitutionshistorien og paa et udvidet Religionstoleranceforslag, som skal frem paa Thinget, alt efter de Ideer der findes i «Hartkorn» i Morgenbladet, hvilket Sivertson har skrevet.

---

[1]) «Historiens Resultat.»

Fra Bang har jeg modtaget et bebreidende Brev for Pengene fra Kongen, som jeg ei vil besvare — vidste han hvad jeg arbeider og vil arbeide for dem!

Og nu levvel, gode Ven, og skriv snart til din

Henr. Wergeland.

P. S. 9de Juli var min Kones Geburtsdag; da havde jeg Bal — 3 Musikanter. Dog herom har jeg meldt dig. Du ser heraf hvad stille Leben jeg fører, naar saadant gjør Epoke.

---

37. Til Ridderstad.

*

Der findes i dette og et Par af de følgende Breve (til Ridderstad og Fredrika Bremer) uvilkaarlige Frembrud af den Stemning, som jevnlig maa have grebet vor Digter i denne Tid, da han paa Grund af sit Forhold til Karl Johan var «Gjenstand for alle Partiers Mistanke» — en Stemning, der har havt en ganske anden Bitterhed, end det Mismod, som man af tidligere Breve ser «Thingstudene» til sine Tider kunde sætte ham i. Det er Følelsen af, at han ikke havde noget Publikum. Den naaede, som det synes, sit høieste under Feiden med Norges dengang maaske mest populære Mand, L. K. Daa («Ve dig, Skjald, det er din Død, synger du derhjemme»), og i ganske naturlig Sammenhæng dermed staar den Trang til en større Læsekreds, som tydelig udtaler sig i de Breve til J. L. Heiberg, der er meddelte i «Henr. Wergeland og hans Samtid», S. 205 og fl. Ogsaa i et af de her meddelte slaar han paa noget lignende, og det er tydeligvis denne samme Følelse af «at være Poet og dog ikke kunne være det», (se Brevet til Fr. Bremer) som har drevet ham til med en som det synes næsten feberagtig Iver at kaste sig over historiske Studier (Kulturhistorien, Norges Konstitutionshistorie o. fl.) — Men det bør udtrykkelig fremhæves her, at alle disse Ytringer af en dyb Misstemning ligeoverfor hans Digterkald udelukkende skriver sig fra det Tidsrum, da Feiden i Anledning af Pensionen rasede som værst, at de staar paa det nærmeste, og udelukkende, i Sammenhæng med det forbigaaende Omslag i Opinionen, som foregik efterat han havde modtaget den kongelige Understøttelse. Da den store Almenhed først havde faaet Øinene op for, at han havde handlet i god Tro, da vendte ogsaa den gjensidige Tillid tilbage, og om end en bitter Følelse fra hin splittede Tid en enkelt

Gang bryder frem som Smerten i et Ar (som i Digtet «Fra Sygeleiet»), saa vidner dog hele hans følgende Digtning om, at han snart atter gjenvandt Troen paa sit Kald, og paa det Folk, han dog elskede over alt andet i Verden.

H. Lassen.

*

Kristiania, 30 Aug. 1839.

Kjære, gamle Ven!

Mit prosaiske Svar paa dit poetiske Hilsen vil jeg tro du forlængst har modtaget. Men hvorfor skal vore gjensidige Meddelelser bruge hele Aar? og saa er det dog blevet. Her er nu en Leilighed med Stortingskureren, som maaske kan træffe dig eller din nuværende Adresse, da han er Officer, og jeg benytter Leiligheden til mine to kjæreste svenske Venner, dig og Gustaf Hjerta, der for Maaneder siden erindrede mig med et Brev.

Da jeg haaber Tendensen af Stockholmsfareren etc. siden mit sidste saa tydeliggjort for dig, at vort Venskab intet Skaar har lidt, vil jeg sætte dig ind i mit Liv, som det nu er. Min sidste politiske Idræt er et vidtløftigt Toleranceforslag til Forandring i Grundlovens Banlysning af Israels Børn, affattet i en Aand, som noksom viser, at jeg ikke har forandret mig, fordi jeg ikke var vanvittig nok og slet nok mod min fattige Brud til, saa hadet jeg var af vore Omnipotenser, at afslaa Kongens frivillige Tilbud af et Gratiale paa 200 Spd. i 2 Aar med Tilsagn om da at kunne vente Befordring. Mit Poem «Kongens Ankomst» havde stemt ham personlig gunstig for mig, og jeg havde været ansat i et lidet Kald, om den Omstændighed, at jeg en Aften fornøiede mig hos Officeren i Kongevagten med et Glas Punsch og Guitarspil sammen med nogle Prøisere, og hvoraf Wedel skabte næsten et Regicidattentat, ikke var indtruffet under mit Supplikatur. Mange har tilladt sig endnu mere støiende Besøg; men jeg kunde ikke gjøre det. Man skreg over Letsindighed; Kongen sagde: «*tout perdu!*» Ingen tænkte paa, at man kan brække Benet paa Stuegulvet. Kongen, som havde besluttet at gjøre noget for mig, tilbød mig da ommeldte, som jeg modtog mod Forpligtelse at udgive Skrifter for Almuen, hvilket jeg redelig har gjort og gjør. Dette Tilbud

satte mig istand til at ægte min Pige, og siden 27 April er jeg da gift, og hvorledes vil du se af hoslagte,[1]) som vel er skrevet i Frierdagene, men hvoraf jeg ikke vil have en Linje ændret.

Jeg er fordybet i Præparatorier til en Kulturhistorie, som jeg, om Arbeidet lykkes, maaske vil holde Forelæsninger over. Om du har set mit svenske Poem over Wallin (Morgenbladet) vil du ogsaa have set, at her er et kvalfuldt Helvede for Poeten.

«Din hand har hvilat på min hjessa.
Den lagerlös då er berömd.
Du signadt mig. Det var en messa,
som kunne frälsa en fordömd.

Nu kall den på min panna bäfve!
Den brinner af en smärta, ty
inom den dör (Nationen lefve!)
hvar enda dag en poesie.» etc.

Er det rigtigt? Ingen har hjulpet mig, ikke et Leksikon engang. Et broderligt Haandslag (Bibliotheksklokken slaar) fra

din trofast hengivne Ven
Henr. Wergeland.

P. S. Faar Norge og Europa stort nyt fra Sverige over Jul? Russen tør være for okkuperet for at kunne tale et Ord med. Fostbrødrene kan komme til at stikke Sværd i Jord og blande Blod sammen, før man tænker. Men det er slet, hvad her fortælles, at Kongen selv maa dele, ja faa Broderparten af Forbitrelsen mod Ministeriet. Her er han overordentlig populær.

---

38. *Til Digterens Hustru.*

Kristiania 20 Nov. [1839] Kl. 5.30 Morgen.

Min kjære, kjære Amalie!

Dersom du finder tre Blyantkors etsteds paa dette Brev, saa er min Udnævnelse til Rigsarkivar kommen igaaraftes, og du der-

---

[1]) Poesier?

med til bestalter Frue. Alle forsikrer og gratulerer i de sidste Dage. Selv «Den Constitutionelles» Korrektør og Oversætter kom ind derfor paa Bibliotheket iforgaars, da han havde det fra Fougstad, at Udnævnelsen alt var sket.

Hos dine Forældre var jeg i Søndags for at fortælle om Reisen efter dit Brev. Fra Kapt. Olsen fik jeg gjennem din Moder til Foræring en stor spansk Sukkermelon, hvoraf jeg har sendt Mor det halve tilligemed et Græskar. Idag skal jeg til at sylte. Jeg vækkes om Morgenen af kurrende Duer, hvoraf jeg igaar kjøbte to, som jeg har i et Bur her i Kammeret. Jeg har uafbrudt været hjemme, siden du reiste; men har kanske paa Søndag et Bostonparti. Dog det er sandt: hos * har jeg maattet spille en Aften, men uden synderlig at more mig. De var saa ærgerlige paa «Dramatikken», fordi de altid maatte danse med hinanden, at de har besluttet aldrig at gaa der.

Men nu, kjæreste Amalie, om din Tilbagekomst, hvorefter jeg ret alvorlig længes? Og straks maa du da sige, hvor jeg skal hente dig.

Din elskende
Henrik.

---

39. Til Digterens Hustru.

Kristiania, Lørdag Morgen [21 Nov.? 1839].

Kjæreste Amalie!

\+ + + + + + + +

Din kjærlige
Henrik.

P. S. Mit Brev, sendt med Posten igaar, har vel naaet dig, hvori du vil finde disse Kors's Betydning.

Imorgen maa jeg ret savne dig, da jeg maa diske op — jeg tænker med Oksebryst, Ost og Portvin.

Nu er du med Gud og Æren unge Fru Wergeland.

Din
Henr.

---

40. *Til Ridderstad.*

Eidsvold 5 Jan. 1840.

Ædle trofaste Ven!

Næst de Glæder, som en lykkelig Kjærlighed har bragt mig, ved jeg intet, som har glædet mig mer i det gamle Decennium end det Vidnesbyrd om et helligt Sjelevenskab, jeg modtog i dit Brev, netop som jeg stod paa Julefarten hid hjem. Idag, Dagen før min Indreise til Kristiania, har jeg benyttet den større Samling, som jeg har kunnet finde i min Faders Hylder, af hvad jeg har skrevet, end jeg er i Besiddelse af, til, efter dit velvillige Ønske, at levere dig hoslagte Notater betræffende min Forfattervirksomhed. Naar jeg kommer til Kristiania, skal jeg søge sammen, hvad jeg kan finde og tilstille dig det ad bedste Vei, jeg kan opdage — saavidt jeg nu tror ved Deponeren i Lundquists Boghandel, hvor du da kan lade spørge efter en 14 Dage, efterat dette er dig ihændekommet.

Jeg har bragt min Amalie din og din Kones saa venlige Hilsen. Hun har Hjerte til at forstaa, hvorledes vi kunde blive Venner i Liv og Død ved første Møde, og forener sin Gjenhilsen med den jeg sender dig og den, der gjør dig lykkelig, af mit fuldeste Hjerte. Da hun kjender til, at jeg er mere ligegyldig end ret er med Breve, maatte hun vel forstaa, at noget ualmindeligt sysselsatte mig, da hun under Indpakningen fandt mig liggende paa Knæ foran den aabne Kuffert, læsende dit Brev ved Lyset paa Stolen, mellem Strømper og Linned, ikke reisende mig, ikke svarende, før jeg havde det fuldt tillivs. — Jeg erindrer ikke, hvor udførlig jeg har været i Beretningen om min «Forandring», men det maa jeg dog vel have sagt dig, at jeg ikke søgte andet hos min Viv end Godhed, Forstand og Tække; og jeg føler en Triumf over, at enhver tror med mig, at jeg har fundet det. Men jeg forlanger af dig, at du skal være udførligere om dit huslige, beskrive mig din Hustru, sende mig et Par af de Poesier til hende, som vist ikke er udeblevet, hendes og dit Barns Navn, fortælle mig, hvor du bor,

i hvad Stilling etc. Intet betræffende dig vil være mig uden høi Interesse; jo nærmere din Personlighed des mere. — Jeg er vis paa, at nogle af dine Arbeider, navnlig dine sidste Poesier, vilde finde Afsætning her, hvorfor din Boghandler burde hidsende nogle; for «Länstidningen» haaber jeg at skulle gjøre saameget, at den bliver holdt af «Morgenbladet» og Athenæet. I det første lader jeg indrykke en Opsats efter dit Opgivende, saasnart jeg kommer til Byen.

Jeg maa antage, at et vidtløftigere Brev til dig, indeholdende Forklaringer over «Stockholmsfareren», «Flyvebladet» etc., efter at jeg havde modtaget dine Tids- og Krigsbilder, er forkommet. Men tag for dem min ærlige Erklæring om, at dersom nogen Nordmand ærer din Nation, da er det jeg; men det Uvæsen af krybende Supplikanter at omgaa den konstitutionelle Autoritet ved en Stockholmsfart, hvorpaa man derinde sætter alt for høi Pris, fortjente vel en offentlig Misbilligelse. At den Nordmand, som maaske føler varmest og heftigst, blev det Individ, som ved Storthingets Opløsning i 1836 tog Bladet fra Munden i den Mening, at en Gjerning, som den Løvenskjold havde tilladt sig, kun kunde ske under Norges Unionsforhold, og ikke, om det ikke led under en fremmed overvægtig Indflydelse, var vel ogsaa temmelig «naturgemäss». I Besiddelse af en sekelhævdet Nationalære er det vel ikke saa let for Svensker at forstaa, om en Nordmand ønsker at se sin nye og ringere dog ubeskaaret i sin Ringhed, og hvorledes han tror ikke at kunne være paastaaelig nok i det Kapitel. Man begynder, og medrette, at mistvile om Energien og Retsindigheden hos de i Unionssagen delegerede. Man hører intet til deres Foretagender, og Frygten for de svenske Medlemmers større Slughed og Uvilje mod Koncessioner — uden hvilke Unionen falder ved den første Leilighed af nogen Betydenhed — er ikke aftaget ved denne Hemmelighedsfuldhed. Ligesom ingen i Norge kan være eller eksistere som illiberal i den Bemærkelse som andet Steds, er alle fanatiske med Hensyn til de Fordringer, Norge har paa Lighed i udvortes Repræsentation o. s. v.

De to sidste Farcer, jeg lod udgaa i November,[1]) havde en rivende Afsætning og har havt den Nytte for mig, at mine — virkelig mistroiske — Landsmænd har lært, at jeg ikke har solgt min Pen for den Understøttelse, jeg, paa Tilbud, ikke paa Ansøgning, og under Forlovelsesforhold har modtaget af H. M. Tilbudte uden Forpligtelse imodtog jeg dem mod at betale dem ved Oplysningsarbeider, og det har jeg hidtil løst ved en Læsebog for Almuen, en til Asylernes Bedste udgiven liden Bog, en Sangsamling med Fortale for Sjømænd, og nu ved Udgivelsen af et Blad «For Fattigmand» eller for Arbeidsklassen — et Foretagende, som har Fremgang, og som overtyder de mange, som troede mig hensat i en uværdigt Afhængighedsforhold, om at jeg i Filantropisme som i andet aldrig har været andet end mig selv lig. Den Konstitutionelles Insinuationer for at berøve mig Kongens Understøttelse har i den Henseende været mig af megen Nytte. Jeg tror idetmindste selv, at jeg har faaet tilbage det meste af en Popularitet, jeg aldrig har søgt, men besiddet og mistet endel af, fordi Menneskene maaler en efter deres egen Tommestok. Den kan komme til at blive brugt. Jeg aner større Ting fra Sverrig, end du lader til at vente. Naar havde en Rev. slige Forløbere?

«Hvad gjør du nu?» I flere Maaneder beskjæfttger Forelæsninger over Kulturhistorien mig.[2]) Det er en økonomisk Operation for en Del. En Prøveforelæsning i Studentersamfundet løb vel af; men det spørs nu, om saamange af det store Publikum tegner sig, at jeg kan staa mig paa at fortsætte et Arbeide, der er saameget mere anstrengende, som jeg maa kvæle Driften til at give de Poesier Liv, som idelig og altid skyder sig frem som vildt Kjød fra Dybden af mit Væsen. Min Anerkjendelse er ellers i betydeligt Fremskridende (en Englænder Laing deler den endog med den Enthusiasme, at han oversætter af mig) og dertil vil da din i «Morgenbladet» oversatte Eosartikel ikke bidrage lidet. — Bladet var sendt «Morgenbladet» af mig, før du var saa god at sende mig det.

---

[1]) «Kringla» og «Den Konstitutionelle».

[2]) Se det ovennævnte «Historiens Resultat».

— Men har du Materialier nok? Jeg gad vide, hvad du har af mig; og lad mig vide det. Jeg ved da, hvad du mangler. Erkjendende hvorhen min Extemporalmanér ofte har ført mig, brænder jeg af Utaalmodighed efter at kunne udgive mine Arbeider i en kritisk Samling. Jeg har bogstavelig [extemporet?][1]) flere endog betydeligere Arbeider — de fleste af Farcerne, den indiske Kolera, Hytten o. s. v.

Jeg kaldes bort. Før mit næste skal jeg nærmere se efter, om noget væsentligt i dit Brev, hvorpaa du kunde ønske Svar, er forbigaaet. Til da det broderligste Levvel fra din hengivneste Ven

Henr. Wergeland.

---

41. Til Frederika Bremer.

*

Den «hædrende Kommission», som omtales i Begyndelsen af Brevet, er, som man ser af det følgende, en Anmodning om at skaffe Materialier til en Skisse af det norske Folkeliv i By og Bygd. Af Frederika Bremers samme Aar udgivne Novelle «Strid och Frid, eller några Scener i Norge», sees ogsaa, at norske Skrifter — Vers og Prosa — har været flittig benyttede. — Ytringerne om vort Folks Armod paa Sange kan ikke overraske, naar man erindrer, at denne Side af Folkelivet dengang var saagodtsom et *terra incognita*. Den første Samling af Folkeviser, som fortjener at nævnes, Jørgen Moes «Samling af Sange, Folkeviser og Stev i norske Almuedialekter», var netop ved denne Tid under Pressen, og det maa være denne, der sigtes til ved den «Visesamling», som nedenfor omtales. At forresten Wergeland, som maaske mere end nogen anden Byboer havde færdets blandt Folket, dog maa tilstaa sit Ubekjendtskab til Folkedigtningen, er en Bestyrkelse (om en saadan behøves) paa at hans «Norskhed» ikke var af en æsthetisk eller romantisk, men af en praktisk og filantropisk Natur. — «Veslelars» var skreven i 1832, eller tidligere, da Digteren under sit Ophold i Bergen dette Aar omtalte den for Rektor Holmboe som forkommen. «Sortkridttegningerne» blev skrevne i «Folkebladet» 1833; han udgav dem «paa ny restaurerede» i Kristianssandsposten, 1841.

H. Lassen.

*

---

[1]) Det halve af Ordet er udfaldt, og af den anden Halvdel er Bogstaverne e m p o r sandsynlige.

Kristiania 4—5 Februar 1840.

De har skaffet mig en overraskende Glæde, som jeg vil være Dem mere erkjendtlig for, end jeg kan lægge for Dagen ved at udføre Deres hædrende Kommission, saa godt som De nu vil se, jeg har udført den d. e. saa godt, som jeg hidtil har kunnet. Bibliotheket kan nemlig indeholde mere, som kan falde i Deres Plan — aner jeg ret, vil De vælge en norsk Situation for Deres nydelige Pensel? — og jeg skal ikke forsømme at have Øinene med mig i Hylderne, hvorsomhelst jeg kan opdage noget, jeg tror kan være Dem tjenligt. Selv har jeg ikke været frugtbar paa Tegninger af vort Folkeliv; nogle Skisser i Sortkridt — virkelig ogsaa kaldte Sortkridttegninger — i et undergaaet Blad tør jeg ikke nævne; men om jeg var i Besiddelse af et Manuskript «Veslelars», men som er forkommet, vilde jeg sende Dem det. Derimod tror jeg at burde henlede Deres Opmærksomhed paa M. C. Hansens Noveller, der virkelig skildrer især Kjøbstadlivet ret træffende omtrent fra vore og de næstforegaaende Tider. Men skulde jeg af Deres Ønske at erholde medfølgende «Engelstoft om Kvindens Kaar i den ældre Tid», turde slutte, at det er denne, De især skjænker Deres Opmærksomhed (skjønt jeg af Deres Ytringer maa tro det er den levende og friske), da glem ikke Runestenen, som bærer Indskriften: «her hviler den smukkeste Pige paa Hadeland!» Ja, en Runesten med denne Indskrift; — mig synes der ligger en hel Roman i den alene. I den alene? Ja man har ikke mere at holde sig til, og dog synes den at være nok, — righoldig som to udrevne Ord af en Bibeltekst. Man kan sætte denne Indskrift imod alle dem, som har urgeret saa over det delikate, ultraromantiske i Frithjofs Elskov. De gode grundlærde Prosaister betænker ikke med al sin historiske Lærdom, at det er en af de første Lærdomme, Historien indgiver, at Menneskene er sig altid lige, at Hjertet ogsaa har sit Geni, ligesaa ædelt og uopnaaeligt i sine Udtryk, uden Hensyn til Differenser af Aar eller Aartusinder, som Menneskeaanden, der har fremstillet sig i det graa Olds Homer ligesaa æsthetisk-ren i Udtrykket, som hos hvilketsomhelst andet Geni i senere Dage. Den Naturnødvendighed, hvor-

efter Bladet runder eller spidser sin Oval, eller Kilden nedstrømmer i Skjønhedslinjer, er ikke mere tvingende end den, som har ladet en Elsker paa Halfdan hin Svartes Tid eller Aarhundreder før riste sin Elskede saa skjønt et Minde. Eller kanske det hele lille Kongedømme gjorde det? Det er ialfald skeet med Appel til «almänna opinionen». — Jeg har snakket om min Sten — som om jeg sad hos Dem ved Lampen eller ude paa en smuk Plet, og ret kunde være fortrolig med Dem; men da jeg saa den, gjorde den Indtryk paa mig som en Drøm, jeg kun kunde huske Enden paa; den var omgroet med vilde Roser, og det gjorde ogsaa Indtryk paa mig. Bonden — det var paa Gaarden Dyna paa Hadeland — vidste, hvad disse Træk betød, og det gjorde mere Indtryk paa mig dette levende Sagn, denne Skjønhedens Udødelighed, end da jeg nogle Mil borte hørte det bekræftet hos en Kundskabsmand, og senere saa det i Bøger. Hun maa have været meget smuk. Saa nær tilbage mod Gothestammernes kaukasiske Udspring, enten et Ideal af disses rene Menneskeform, blaaøiet men blond (Circassierindernes Typus endnu) eller maaske af Kelternes, det ravnsorte Haar med de mørkeblaa Øine — denne sjeldne Komplexion, som endnu træffes oftest i Høiskotland og stundom i Spanien? Hun var da en Jotunkvinde, og hendes Skjønhed havde et Folkehad at betvinge. Destobedre. En Gothe havde det Mod at elske denne dæmoniske — saa maatte kun forekomme ham, det mørke Folks Datter — og at sørge over hende og at kræve alle Norges Slægter og Tider til Vidne derpaa. — Blot nu Stenen ikke er brugt til Grundvold under et Fjøs eller et Brændevinsbrænderi. Det er Tidens Aand. Men hvad ser jeg! min Sten er ogsaa væltet over paa denne Side. Nu faar jeg lade den ligge — Alvorligt. —

Men det er ogsaa Tidens Aand, at Sagn og Sange dør paa dens tobaksrygende og thedrikkende Læber. Og — der kommer ingen nye istedet, især ingen nye nationale, ingen Ballader, ingen Sange af Sorg eller Glæde. Da jeg var heftigere politisk, troede jeg, at det antydede en indre Misfornøielse. Det frapperede, at «det lykkelige» norske Folk ikke sang, at Skoven stod grøn, men

at Fuglene ikke sang. Jeg troede, at det følte sig ikke saa lykkeligt endda, og at det nok vidste, hvor Skoen trykkede. Jeg tror vel ogsaa endnu, at Norge, sat i større Rapport til sin gamle Glans, vilde være sangrigere. Det sang under Forhaabningsaarene 1808—14, men siden tier det, paanær de reglementerede Nationalsange, som man dog endnu maa bruge Bøger til for at faa til at gaa. Ultrapatrioten Henr. W. vil ikke paatage sig at synge nogen tilende. Det var som om Fuglene begyndte at synge, saasnart Dagene bare blev lidt længer og det dryppede lidt af Grenene, men at de saa har fundet, at ingen Sommer kom, og saa taug og endnu tier af Forskrækkelse. Men imod disse traurige Gisninger stiller sig lysere Erfaringer. Jeg fandt, at det er Slaverne, Serber, Russer etc., som synger. De trøster sig dermed som Burfuglene; og for mig, der troede mit Folk sygt i sit Hjerte og kun havde fundet liden Beroligelse i, at Yankeerne, de republikanske, men egoistiske Yankeer, heller ikke synger, var dette en Trøst. Jeg ræsonnerede mig til, at Folket havde formeget at *bestille* til at synge, og saaledes blev jeg nogenlunde tilfreds med min Utilfredshed. Dog — oprigtigt — den er, som gammel Tandpine: har man engang havt den, saa værker det ved Erindringen derom — jeg kan ikke forsone mig med, at et lykkeligt Folk ikke skal synge og være poetisk i sit hele indre Liv, i sine Barnestuer, Julestuer, Spindestuer, ved Væven, Sliulen, Plogen og Seilet. Men flere lader til at have følt, at det ikke er saa, siden man nu iler med at fange de døende Sagn og Viser, som dog er tusinde Gange mere indtagende paa en gammel Kjærrings eller en Brudepiges eller en liden rødblommet Gjentunges Mund end i et Skillingmagazins Stereotyper eller i en «elegant», med en lang Fortale om Eventyrets og Folkesangens Natur udstyret Sagn- og Sangsamling.

Jeg mener ikke med mine Veklager, at Folkesangen ganske er død; men man maa tilfjelds for at finde den, og da maa man forstaa Sproget, og det gjør man i Almindelighed ikke. Nordmændene har mere end andre Folk to Sprog, som kun vanskelig trænger ind i hinanden: Skriftsproget, det fordanskede, som Folket

tvinges at lære for Religionens Skyld,[1]) og som det forkaster, saasnart Tvangen er forbi, og aldrig taler og allermindst synger i, og Talesproget, hvori de dannede ikke trænger saavidt ind, at de kan berige eller forskjønne dets Mundsveirsliteratur, eller endog kan redde dets levende Sange for de Degenerationer, de er undergaaet og undergaar. Der var en Nordmand, fød under Dovre, Edvard Storm, og ligeledes en Stockfleth, som forstod at hente disse Alpens Gemser ned, men nu faar man lade dem løbe. I en Samling, jeg beklager ikke at kunne sende Dem, «Hallagers norske Ordsamling», findes nogle heldige Forsøg af disse Digtere; et af dem «Heimatkomsten» falder ganske i Deres Ønske ved den naive Skildring af Huslivet, som den giver. En Hansson skal ogsaa ha vovet sig op paa Sætrene, forstaaet og beriget deres Sange. Men over Folkesangen, saaledes som jeg kjender den, nemlig forsaavidt den klinger i et forstaaeligt Tungemaal, d. e. noget nær i Skriftsproget, saadan som den lyder i Byalmuens og nærmest omboendes Mund, tror jeg at kunne klage ligesaameget som over Naturen af de Sange, som afveksler i et kortvarigt Modeliv inden de saakaldte dannede Klasser. Disse tilgjængelige Folkesange er slette i Form og Gehalt, uden Indflydelse paa Livskarakteren, uden Betydning for dennes Beskuer.

Men — Materien vokser mig under Haanden. Jeg faar i Korthed sige Dem, at jeg — og det er sagt med Smerte — ikke tør love Dem synderligt Bidrag til Folkets Karakteristik af dets Sange. Det synger i det hele ikke, dets egentlige Sange i dets eget Tungemaal er saa ubekjendte som Gaelic, [?] og dets igjennem Skriftsproget indympede er slette og udartede. Jeg har anstrengt mig for at bekjæmpe dette ved at erstatte et i Sekler næsten bedriftløst Folks Mangel paa Tekst ved at balladisere noget af dets ældste Historie; men uden synderlige Følger. Danmark med sin

[1]) I en «Sevel Blochs Reiseiagttagelser», Kbhvn. 1808, som jeg, efter Gjennemsyn, dog ikke finder værd at sende, staar: «I søndre Guldbrandsdalen synes Almuemandens Sprog mindre forstaaeligt, og de forstaar det *danske* Sprog, der prædikes her, neppe saa godt som i den nordre Del af Gudbrandsdalen.»

Masse af kunstgjorte Viser, der alle beiler til Folkets Gunst, men kun lever i Maanedsskrifterne, viser noksom, at en bedre Periode for Folkesangen maa komme af sig selv. Og jeg tror paa Menneskehedens evige Selvforyngen, og at Norge, naar det faar bygget og ryddet fra sig, og bliver gammelt i det nye, vil igjen blive besøgt af sine blaaklædte Huldrer med Langeleiken i Hænderne. Saa ser Folkesangens Muse ud. — O, hvad siger jeg! mit Folk har ikke Poesi nu, og i dette Øieblik (det er Marked) toner en Halling fra Gaden, fra en omvandrende Spillemand i Skindbukser og hvid Kufte. Denne eiendommelige, vilde, rørende Musik er vor Nationalpoesi. Hvortil behøves Øre, naar ingen Nordmand, ihvor denationaliseret han end kan være, kan høre den uden med den Veksel af hjemlige Vemodsfølelser, af Lidenskaber, af Erindringssyner fra Landets og Folkelivets Inderste, som saa kjendeligt har bevæget disse musikalske Naturgeniers Sjele, idet de bøiede Hovedet over den metalstrengede Hardangerfele og overlod sig til Indskydelserne. Der er samme Alf i Ole Bulls og den berygtede «Malicerknuds» Violin og Kompositioner. Den første rører Enthusiasmen stærkest, naar han lader den sidstes forunderlige Toner — Tonen i hans Toner — klinge igjennem. I en Roman fra nyere, ikke nyeste, Tider, vilde denne Karakter være fortræffelig. Han skal ha været den mest gudsforgaaene Krop, men hans Halling- og Polskdans-Kompositioner er af en beundringsværdig Genialitet. De har det tilfælles med Dynastenen, at de meddeler Indtrykket af en fortalt Begivenhed, hvis Detaljer ikke vil blive klare.

Men skulde — De vil erindre, at jeg har vedgaaet min Inkompetens til at dømme om vor Fjeldpoesi, paa hvis Tilvær og Væsen jeg ikke mer tør sværge end paa Aandernes, men som jeg dog ligesaavist tror — skulde en saa malende Musik være uden en ligesaa rig Folkepoesi? Nei, jeg tror, den er til, men, som sagt, paa Høiderne og i Aftagende inden sine Sprogskranker, og at disse ikke er lette at trænge igjennem, synes mig viser sig noksom af, at nu har saamange 100 Prester færdes inde i Dalene, siden vi blev fri og alt nationalt fik sin rette Værdi igjen, uden at have enten samlet eller berettet noget om Folkesangen derinde.

Og dog har der været mange poetiske Dilettanter imellem dem, som syntes skabte til et saadant Hverv. Men Kjærligheden maa drive dette. Alt, hvad vi kan opvise af saadanne Foretagender, er Fayes Sagn, et Rygte om at Presten Wolff skal have samlet nogle fra Telemarken («Fjeldstuen») og en Samling af «Dialektsange» (saa har man opgivet mig den smagløse Titel), som nu skal være under Arbeide. En Skald maatte gjennemvandre Norge for at opdage dem; men da maatte han ikke ligge i Prestegaardene. Kommer jeg paa Landet, skal jeg udrette noget. Ved et Tilfælde har jeg engang fremmanet en af disse Sange igjen. For nogle Aar siden hørte jeg en Søn af en Fjeldprest i Studentersamfundet, legende paa en Violin, og kvinkelere en Melodi, der tiltalte mig, saa at jeg sprang op, spurgte: «Hvad F— er det, du spiller der? Om igjen? Hvor har du den fra? Syng om du kan!» Og han kunde et Par Vers — jeg gjorde Laget opmærksom paa dem, og man lærte dem paastedet, og Visen blev Favorit først for Studenterne, og nu er den forlængst imellem Almuen igjen. Men hvor høit boede den ikke? og hvor gammel og udbredt i gamle Dage. Studenten havde den fra Opdal, og da jeg kom hjem, kjendte min Far den fra sin Barndomsegn ved Sognefjordens Munding. Det er en ung Pige, som beklager sit Fald: «Ifjor gjett' e Gjeita i djupaste Dalom, o. s. v.» Jeg har skrevet til den Melodi en Ballade om en Bondeoprører imod det danske Tyranni imod Slutningen af forrige Aarhundrede, som jeg nu ser Adlersparre har indtaget i sine Samlinger,[1]) uagtet jeg, opbragt over hans [Angreb paa] Anckarsvärd, straks reklamerede igjennem hans Bekjendte en Mag. doc. Tham.

Jeg bliver Dem for lang. Jeg skal sende Dem hin under Pressen værende Visesamling, eftersom den arkevis forlader samme.

Engageret af en Kielerboghandel til at forfatte en «den norske Konstitutionshistorie» er jeg ligeledes beskjæftiget med at sætte mig ind i mit Folks Karakter og Hu (Lynne) i den Tid, dette Værk fik sin Tilblivelse. Men det er en Stemning udenfor dets

---

[2]) «Den norske Almuestalsmand» (Chr. Lotthuus).

naturlige, Avisefterretninger, ikke Sagn, Proklamationer, Dekreter og Krigssange af moderne Tilsnit, ikke Folkeviser, jeg har at støve efter. De Sange, Soldaten digtede paa sin Bivouak (og der er saadanne) er ikke opbevarede. Malicerknud (eller Maliserknud? af Malis ɔ: Milits, ikke af Malice, skjønt det sidste ogsaa er rimeligt) komponerede der og i — Slaveriet. Mon ikke en eller anden — en gammel Militær i Deres Egn — skulde kunne give Dem nogle Omrids af denne originale Karakter. Jeg skal søge at sende Dem nogle af hans Kompositioner.

De vil finde en Liste over de Bøger, jeg har udtaget. Det er ilde, at M. C. Hansen har selv laant herfra sin «Husven»; men mon den ikke skulde kunne faaes fra Moss eller fra et Leiebibliothek i Fredriksstad? Der er en Fortælling, «den mechlenborgske Familie», hvortil jeg har givet ham Sujettet, der giver mange gode Træk af den konditionerede og Kakse-Klassens Liv paa Landet. Tre interessante Tidspunkter for en Novelle vilde være enten den for Bernt Ankers o. fl.s Machinationer med Gustav den 3die (Hansen har noget herom) eller Kristian Augusts Tider, da der konspireredes til en Løsrivelse fra Danmark, eller Hoelernes Konspiration i 1818 imod vor Konstitution. Men med det Sujet er det for tidligt, og Deres uskyldige Muse forfølger ikke saadanne [Traditioner?]

Med de bedste Forsætter om engang at holde op, har jeg vendt Bladet om, og jeg har endnu ikke sagt Dem, hvor høit jeg skatter Dem. Har De fundet, at min Genius har et Hjerte, da maa den vel elske det ømme og blide, som slaar i Deres. Og den gjør det, Frederika Bremer!

Jeg hoslægger, hvad af mine Sager jeg har vedhaanden. De vil modtage dem, ikke som en Erkjendtlighed fordi De smigrer mig (og Deres Dom gjør det, eller rettere den opløfter mig) men som en Erindring om, at vi engang mødtes sammen. De vil i alt træffe synlige Flygtigheds Spor, og det er ogsaa — paanær Barnemordersken og Spaniolen — bogstavelig extemporeret paa Lapper af den heterogeneste Beskaffenhed; men lade Gud mig engang iværksætte Samletudgaven af, hvad jeg har skrevet! «Skabel-

sen, Mennesket og Messias» vil især trænge til Filen. Det er Støbegods, en Kolos, som endnu ikke er bleven afpudset, — ikke engang Sandet af Formen; men siden vil man have ondt for at klyve op til den for at faa det gjort. Min egen Geist maa endnu engang omsvæve den og feie den ren med Slaget af sine Vinger. Den har mange Gange slaaet sit Hjerte af Kval over at være Poet og dog ikke at kunne være det. Utallige Poesier faar intet Tilvær. Ethvert sundt Øieblik afføder en. Men jeg maa jage Ideerne bort som Slanger, der skyder mig over Veien, kvæle dem som Vandstraaler, der springer [ ], og som dog ikke alle kan tæmmes. Det Sprog! jegskriver i, [læses?] ikke af vor Millions eller halvanden Millions $^1/_8$ Del. Men var jeg en Englænder eller en Tysker eller, i Mangel af dette, da en Svenske! Jeg havde da et Publikum, og Frederikke Bremer var min Landsmandinde.

Det hjerteligste Levvel først og fremst og saa Bevidnelsen om min Høiagtelse og uindskrænkede Tjenstvillighed fra

Deres
Henr. Wergeland.

---

42. Til Ridderstad.

*

Hermed Farcerne «Kringla» og «Den Konstitutionelle».

*

Kristiania, 26 Mars 1840.

I denne Stund modtager jeg No. 3 af «Stockholms Länstidning.» Min Ven, min Fostbroder lever og virker, det er nu vist; men om han har faaet mit lange Julebrev og nok et skyndsommere do. fra mig for en 14 Dage siden, det er uvist. Noget fra dig har jeg ikke set siden det med Eos i, og jeg har stærk Mistanke om, at Ulykken atter har været ude at gaa imellem os med sine Delineationer. — Tager jeg feil, naar jeg tror at kjende dig igjen i «Sværdet i vore Dage», som jeg har oversat og tænker at sende til

«Kristianssandsposten», der iblandt andet indeholder saamange velskrevne Artikler om det danske Hof, at jeg med næste Post vil foreslaa Redaktionen at bytte Tidender med dig. Den kan være dig til Nytte maaske. — Her:

«Fæst ei din Glæde ved Sverdet blot.
Nu kan det gjerne i Balgen sove.
En anden Retning har Verden faa't:
Medborgerdannelse, Fred og Love.

Skal endnu engang min Harpe, Bror,
om Sverdet tone paa Felt og Vove,
da er det altid, ja altid, for
Medborgerdannelse, Fred og Love.

Kun Spørgsmaalstegn er nu Sverdet ved
Diplomatikens Diskurs ved Hove;
men Udraabstegnet det bliver med
Medborgerdannelse, Fred og Love.

Hver Sag har fundet en Forsvarsgrund
fra Arildsdage, i Uroldsskove;
men Sverdet mener i denne Stund
Medborgerdannelse, Fred og Love.

Kun saa det eier endnu sit Værd —
— en Sang for det tør jeg endnu vove.
Tænk altid paa, naar du dra'r dit Sverd,
Medborgerdannelse, Fred og Love!

Jeg har angivet dig i «Kristianssandsposten» som Forfatter.

Hermed de to polemiske Farcer, jeg udsendte i Høst, den ene mod en taabelig opblæst Retning i Selskabslivet, hvortil en Votering i et Selskab gav Anledning; den anden mod *, der har tirret mig i «Den Konstitutionelle». — Mit Blad for Arbeidsmanden, som du skal faa snart, faar et stort Publikum — alene i Kristianssand 410 Subskribenter. Jeg udgiver det gratis, eller rettere, som jeg har erklæret i Tidenderne, som en partiel Afbetaling af min Gjæld til Kongen. — *Vale! intime vale!* Den Blomme, som

ligger indeni mellem de to Torne, er vokset i Norge for din Kone, til hvem den gjemmer en Hilsen. — Jeg venter. —

Din
Henr. Wergeland.

P. S. Med dette Brev afgaar et til Kongen om et Prestekald. Faar jeg det jeg vil, sender jeg Gigh efter dig til Karlstad.

---

43. *Til Frederika Bremer.*

Kristiania, 27 April 1840.

Jeg modtager i dette Øieblik Deres høitskattede Present [1]) og Deres venlige Linjer, bedste Demoiselle Bremer, med Glæde og — Undseelse. Endnu stikker Deres forrige Brev paa Notabenestedet i min Pult til fortrinsvis Besvarelse; men hør nu min Undskyldning: «Jan van Huysums Blomsterstykke», hvoraf De vil have set et Par Brudstykker, er bleven til noget helt, saa lidet det er, og jeg har vovet at kalde det en Buket til Frederika Bremer — en Komposition, «der vel er indgivet af Beskuelsens henrykte Øieblik, men dog for fattig til ikke at trænge til nogen Overbærelse for at turde hede en Buket til den genifulde Malerinde, som har valgt Menneskehjertets og Livets endnu finere Blomster, end van Huysums, til Gjenstande for sin nydelige Pensel». Dette lille Arbeide vilde jeg nu oversende med mit Svar, men den eneste, Presse, der havde typografiske Forsiringer for mit Øiemed, bliver først ledig i disse Dage. Mit historiske Arbeide, hvorunder jeg stønner som Atlas, har ogsaa kun tilladt mig i enkelte halve Søndagsmorgentimer at overlade mig til den behageligste af alle Nydelser, at forsøge Gjengivelsen af en vakt Skjønhedsfølelse. Men De vil have Taalmodighed, som De har Godhed for mig. Min hele Korrespondance er i *désordre*. Maaske vil det være mig muligt ved samme Leilighed at kunne sende nogle af hine

---

[1]) En Sølv-Vase.

Sortkridttegninger. Samtidig som den Musikus, der var i Besiddelse af de nationale Kompositioner, var bleven anmodet om at skaffe mig dem i Afskrift, var han sat i Virksomhed — om jeg ikke misforstod ham — for Grevinde Sommerhjelm gjennem en Student Dahlin. Med denne eller næste Post skal dog Arbeidsmanden komme, som De har værdiget Deres Opmærksomhed.

Men hvad skriver jeg her uden i hver Linje at røbe, hvor dissiperet jeg har været og er. Men jeg skal tage mig betalt, naar jeg faar arbeidet mig ud af denne ægyptiske Trældom. Og det er for vore forrige Ægyptere, for de Danske,[1]) jeg træller i disse velsignede Solskinsdage, da jeg maa anvende saamegen Vold paa mig selv, for ikke at følge en af de mange uvilkaarlige Indskydelser og gribe et af de Themaer, der stundom kommer frem af sig selv i min Sjels Overflade som Dybets Chimærer under den solbestraalte Havflade, visende sig som sorte ubestemte Omrids af en Form, der pirrer Fantasien og Nysgjerrigheden.

Klokken ringer 5; det er Ægypternes til Arbeide. Jeg har netop iaften at skildre Kristian Frederiks første Landstigning paa Hvaløerne efter en Overfart paa en Fiskerbaad, i Matrosforklædning. Velan Prins! den Begyndelse passer godt til det hele Eventyr. Jeg vil forsøge, fordi jeg maa, da jeg nu engang er inde i det. Derfor — Farvel Skaldinna! Clios Marmorkulde lægger sig om alle de venlige og erkjendtlige Følelser, hvormed Deres Deltagelse og Godhed erindres af

Henr. Wergeland.

---

[1]) I den Forstand, at Arbeidet skal tjene til at vække dem, [Det var nemlig, som man ser af et foregaaende Brev, oprindelig bestemt til at udkomme i Kiel. I et Brev fra W. til Forlæggeren, meddelt i Morgenbladet 28. Febr. 1840, heder det: «Foretagendet er paabegyndt med det inderlige Ønske, at det maa blive et velsignelsesrigt Historiens Sædekorn, et Sædekorn for en god Sag, for en god Høst, i en god Bund.»]
H. L.

44. *Til Frederika Bremer.*

Kristiania, 6. Aug. 1840.

Alt siden flere Maaneder staar jeg i den uforsvarligste Gjeld til Dem, høitskattede Frederika Bremer, som jeg ikke kan forlade mig, naar jeg ser tilbage udover disse mange Sommeraftener, som nu siden Deres næstsidste og sidste dyrebare Linjer ligger bag mig som visnede Blomster, som slaaet Hø, hvis Flor erindres med angerblandet [1]) Vemod. Men der er heller ikke en Stodder, som vil have et Tiggerbrev udfærdiget eller honoreret, eller en Enke, som vil have noget lignende paa Papiret eller noget Raad og Trøst, uden de skal til mig. Der staar de ved Lysthusdøren, allerbedst jeg tror mig i Ensomhed; en Kat har ikke kunnet liste sig sagtere frem; og saa er enten en Poesi eller et godt Forsæt spoleret. Og saadant et var ogsaa den behagelige Forpligtelse at betale min Brevgjæld til den herlige Aand, min er saa lykkelig at være kommen i Meddelelse og Forbindelse med.

Under disse skyldfulde Omstændigheder (thi jeg kunde dog have brudt overtvert med besøgende Klienter og Venner, der virkelig beskatter min Tid formeget) har Deres Silfverskål været tung at bære indtil nu, da jeg iværksætter mit længe nærede Forsæt at takke Dem for dette og Deres andre udmærkede Beviser paa en Godhed, der paaskjønnes med inderlig Taknemmelighed, som den største Hæder, der nogensinde er og vil kunne blive mig bevist. Jeg har indtil nu set Gløder paa mit Hoved, naar jeg gjenspeiledes af dens gyldne Dyb. Iaften har jeg fyldt den med Blomster, som en Anonym — jeg vil, som jeg i en Poesi i Morgenbladet [2]) forleden har antaget, haabe en Kvinde [3]) — gjentagende har sendt mig; jeg har sat den for mig og taget Deres Breve frem og sidder nu her for at tale med min ædle Velynderinde, saalænge et for-

---

1) Over at man ikke har benyttet Sommeren nok. Det gjør man sjelden.

2) [«Til Den, Buketten kom fra.»]

3) Efter halve Oplysninger en gammel Kone. Det var godt, jeg ogsaa tænkte paa den Mulighed i Versene.

ventet Besøg af et Par kvindelige Bekjendte fra Landet vil tilstede mig det. Gid Natten kom før dem! Jeg har nemlig besluttet fra i Aften af, saalænge disse lumre og stille Sommeraftener varer, at sysle ved Lampe for aabne Lysthusdøre, overskyggede af en Portal af Frugttrær. Det vil maaske give det italienske Drama,[1]) jeg arbeider paa, noget sydlandsk, skjønt jeg frygter den Spænding, jeg kommer i ved Nattearbeide. Men vore Somre er saa korte, og August er Afskedsmaaneden, og iaften vil jeg idetmindste udsætte mig for en Tilstand imellem Søvn og Vaagen, hvori jeg grangivelig ser og taler med Dem og hører Fredrika Bremers Navn og en Inskription om hende til Sifverskålen af de Blomsters Sylfer, som nu bader sig i den. Den prangede saaledes første Gang ved et Maaltid, hvor Mauritz Hansen og Bjerregaard var mine egne Gjæster.

Lampen er kommen og viser mig, at jeg ogsaa har taget Deres Trälinna[2]) med her ud i Haven. Nu, Stunden er ganske Digterindens — det De i høi Maade er i dette fantasirige Arbeide, hvorfor De ogsaa være paa det inderligste takket. Jeg meddelte Hansen dets Idé og nogle af de skjønneste Strøg og vovede at sige ham, at De sandsynligvis var allerede beskjæftiget med den Skildring af det norske Samliv, De viste mig den Ære i et Brev af Febr. Maaned at meddele mig vilde sysselsætte Deres opfatningsrige Pen. Trälinden er ellers vel formeget Poesi til just at tiltrænge Versformen, og dog forekommer det mig, at denne — den 5fodede Jambe — vilde have været den endnu klædeligere.

De ønsker at vide, hvad jeg tænker om — «Norges Tanker» ɔ: formodentlig, om jeg gjengiver Deres foregaaende skjønne Udviklinger af denne Tankekoncentration rigtigt, om Norges moralske Individualitet og den Retning mod bestemte Idrætter, som denne har taget. De vil vide, om denne er mod de høiere menneskelige Formaal, mod Filantropiens idealske Med, mod Menneskekjærlighedens Gjerninger, om dets Politik er af mere storhjertet Natur, end

---

[1]) «Venetianerne.»

[2]) [«Trälinnan, en Teckning ur Forntiden.» 840.]

almindelig siges, om Nationen tæller flere Karakterer ovenfor Egoismens sædvanlige Niveau, og om disse ikke maa gaa tilgrunde formedelst Isoleren og Mangel paa Sympathier; navnlig om «en ung flicka — i Deres paatænkte Skildring — lefvande i en vanlig huslig krets, inom hvis bröst» De vilde lægge «denne kärlek til et friare och høgre lif, kan undgå at bli martyr för den rigtning, som blott tänker på pynt og Smørrebrød?» Er det ikke saa?

Jeg vil besvare det sidste først, saa godt jeg kan. I det virkelige Liv kjender jeg kun én Kvinde, Maria Schandorff, i hvis Liv et saadant høiere, i det offentlige fremtrædende Opsving har fundet Sted, og som har formaaet at holde sig paa samme. Hun er Eugeniastiftelsens og dens Asyls Stifterinde — en prægtig Bygning reiser sig nu ved hendes utrættelige Virksomhed — og i sine yngre Dage saa man mer end ét smukt patriotisk Digt fra hendes Haand. Et alvorligt og dybt Sind, forenet med sand Kvindelighed, har aabenbaret sig i hendes hele Liv, fra disse første agtværdige Sværmerier, der skulde opflamme Landets Krigere og dets daværende politiske Chef, og til hendes senere Aars utrættelige Arbeide for at stifte denne Tilflugt for Nødens Børn. Hun er bleven bagtalt, men aldrig latterliggjort. Hendes stærke Nerve af Religiøsitet har opretholdt hende ogsaa i Verdens Dom; og denne, om end af noget mildere og mindre herrnhutisk Præg, tror jeg Deres unge høihjertede Pige maa besidde, om hun med psykologisk Sandhed skal kunne bestaa mellem sine Omgivelser i Deres Skildring. I Norge vil dette ialfald være mer nødvendigt end f. Ex. i Frankrig, England eller Amerika. Mængdens Fadhed og Forfængelighed domineres her kun, naar Spørgsmaalet er om en Kvinde, af Agtelse for hendes Religiøsitet. Kundskab og Talent uden denne, ihvor moralsk og pletløs hun end kan være, isolerer hende snarere og indbringer kun Skuldertræk, og at flaneagtige af begge Kjøn stikker Hovederne sammen for at le paa hendes Bekostning. Her i Hovedstaden og i nogle efterhærmende Familier kan det vel i enkelte Cirkler være anderledes, men det Nationale er at studse over andre Ideer hos en Kvinde end dem, der hører Gryden og Pyntebordet til. Med Grusomhed vises hun af

Forældre tilbage til den første, og af sine øvrigeOmgivelser til det sidste. Jeg var engang Vidne til, at en fra Kundskabers og Karakters Side overordentlig Dame ytrede nogle frie politiske og patriotiske Meninger; men Virkningen var paa de øvrige Damer omtrent som naar en Høg har vist sig over Gjæssene, og Herrerne lod til med større Fornøielse at have seet hende pille paa en Sidedames Strimmel og hørt hende sige «Søte Kaja, hvor har du kjøbt denne?» o. s. v. Ofte har jeg ogsaa truffet, at Damer af Værd griber til denne sørgelige Udvei at sløife sig selv og at gjøre sig ubetydelige for Verdens Freds Skyld ɔ: fordi de ved, at man nu i disse gifteknappe Tider vil have dem saa ɔ: ligesaa ense som Alnerne af Bomuldstøisrullen, de faar sine Kjoler af.

Prr — De, jeg ventede, kommer nok nu. — —

Det er dem ikke; og jeg har da Leilighed til at fortælle Dem, at en Scene af en i det norske Samliv sjelden Roman derved sandsynligvis er opsat til imorgen. Damerne er to Søstre, den ene en Slags Duenna *pro tempore* for den yngre, der i mange Punkter er et godt Eksemplar af en 19aarig Pige. [Her følger en Kjærlighedshistorie af det virkelige Liv, i hvilken Wergeland ligeoverfor begge Hovedpersoner spiller den fortroliges Rolle. Han har, rimeligvis samme Dag som dette blev skrevet, sendt Ekspres til Romanens Heltinde, for at faa visse Familie-Differenser hævede, og sidder nu og venter en Katastrofe.]

Det ringer — alt sover — jeg maa ud — — — Ekspressen er kommen tilbage med et Brev fra Frøkenen, hvori hun melder, at hun ikke kan komme for — Tandpine!

O en Bøtte Vand over Hovedet havde ikke gjort det nedslaaende Indtryk paa mig, som havde ventet at se hende at styrte ind bleg, forgrædt, med Lokkerne i Uorden, overdøvende mig med Spørgsmaal. Men Tandpine er en slem, om end prosaisk, Smerte — altbetvingende maaske — og dog skal intet være saa probat derimod som en pludselig Skræk. Og var der ikke Materie deri i min Fremstilling af de forfærdelige Optrin imellem * og **? Jeg maa dog tilstaa, at efter hendes Brev nærer jeg Haab om, at min

skjønne Bygning ikke vil ramle overende, og at Historien vil ende med et desto snarere Bryllup.

8de Aug.

* vil lade sig nøie med ***s arbitrære Afgjørelse. Det er da Enden paa Historien eller Episoden og paa mit Svadseri, idet jeg tænkte at trække den ind under Materien som en Paralellisme til Deres ideale Heltinde, der dog skulde kunne tihøre det norske virkelige — ikke just det samme som: virkelig norske — Liv nemlig, som en Paralellisme af en virkelig Familieroman, der dog ikke formaar at bringe Gemytterne ud af deres prosaiske Ligevægt, til Deres imaginerede Roman, hvor et høistemt Sind skal give sine Omgivelser og Livet, som det møder denne Personlighed, poetisk Farve og høiere Betydning. Det er ogsaa ædlere Sjeles Clairvoyance at se denne overalt, og den findes ogsaa overalt.

En Novellist hos os af lav Rang trods sine Volumina, en Wang, har i en 17de Maigave «Maja», betitlet saa efter Heltinden, forsøgt at skildre en høiere norsk kvindelig Personlighed, men gjort hende latterlig, istedetfor ophøiet og dominerende sine Omgivelser ved sin Ædelhed, ved at gjøre en outreret 17de Maispatriotisme og en Forkjærlighed for dennes renommistiske Repræsentanter til hendes Livs Idé og bevægende Elementer. Men dette er selv for Ynglinger og Mænd noget halsbrækkende inden Opinionen. Der maa for saadanne Vovehalse (jeg taler af Erfaring) noget andet ved Siden for at kunne holde en oppe. I hvor politisk Norge end er, duer Politik ikke der til hos en Kvinde at forkynde de høiere Hjerteslag, hun har. Et halvt Yttrende ved en usøgt Leilighed af en agtværdig politisk Tænkemaade gjør derimod glimrende Effekt. Jeg har lagt Mærke til saadanne, men sjeldent desværre — dog ikke saa sjeldent som til den gaaseagtige Naivetet og gjedeagtige Friskhed eller Fripostighed, hin slette Opfatter af et Folk, i hvis inderste Midte han dog er fød og opdragen, har givet sin Vanskabning.

Da politisk Energi er abgeschmackt hos en Kvinde, da produktivt Geni endnu ikke har vist sig inden Kjønnet hos os, og da de

gode Hoveder eller de enkelte Talenter, som nu og da viser sig over Hoben, ved Huller i Hjertet, Medisance etc. ikke holder sig i Krediten mer end som saa, og dog egentlig ikke har Styrke til at bevare sig for at gaa tilgrunde under «Pynt- og Smørrebrødsinteresserne» — er der intet i disse Aabenbarelser af en Individualitet tjenligt som Mærker for dennes høiere Art. Hos os maa en saadan kvindelig Karakter udlade sin ædlere Ild igjennem Religiøsitet, NB. en praktisk, Velgjørenhedens. Og desbedre, siden Skinnet heraf er bleven Mode, og Mantillerne skal bedække Charité-Søstrene. Ved den kan hun midt i vort prosaiske Husliv — prosaisk dog kun i Sammenligning med enkelte Nationer i Syden — bevare en Sfære for sig selv. Hendes kvindelige Omgivelser vil snart finde det naturligt, at hun er noget simplere i Pynt etc. end andre, og de mandlige vil hos en saa dyb Sjel ligeledes finde Udbrud af politisk Varme i sin Orden. Og der har vi et norsk Ideal, saaledes som det kan taales i en Roman, der giver sig ud for at skildre Livet, fordi det virkelig kan findes i dette.

Jeg erindrer i dette Øieblik en norsk Kvinde, der i sin Egn vinder Opmærksomhed, men ikke Bifald, ved nogle Ytringer af Individualitet, der kun mangler større Evner, en mere ideal og fremragende Personlighed for at vinde en bedre Løn. En Prestekone i * er páa engang bleven Fordanserinde mellem Bønderne paa 17. Maifeste, som hun ivrig fremmer, og holder Andagtsøvelser med dem om Søndagseftermiddagene, hvor hun da fører Forsædet. Den sidste Excentricitet fjerner hende mest fra et Ideal for sit Kjøn. Den smager idetmindste mindst. Hendes Mand, Presten, har heller intet andet at gjøre derved end at røge sin Pibe; men det er uvist, om han just beundrer sin fromme [Hustru] mest.

Men Deres fine Pensel, genifulde Fredrika! vil bedst vide at finde Linjen imellem det høie og latterlige, der grænser saa nær. Saameget jeg har ladet Pennen løbe, uden at give mig nok Tid til at eftertænke, uvis om jeg har fattet Deres Spørgsmaal og bange for at synes at ville belære Dem, tør jeg dog maaske ikke have Ret i, at en praktisk Religiøsitet, fattende eller fremhjælpende Ideer til

alment Vel og Nødens Bistand, maa være den stærkeste Nerve i en norsk Kvindekarakter, der skal være natursand i sin Idealitet.

Deres andet Spørgsmaal, som jeg maaske ogsaa har paa min Samvittighed ikke at have besvaret, om Pontoppidans naturlige Historie etc. er Dem tjenlig i nogen Maade til at sætte sig ind i norske Forhold? . . Nei! Gammeldags, overtroisk, blot om Fugl og Fisk.

Vilde De just ikke tage Deres Skildringer fra seneste Tid, da er Chr. Augusts Dage og 1814 interessante Punkter. Den førstes og Folkets Yndling, Major Darre, er en interessant Figur, især ved hans Forbindelser med Georg Adlersparre etc.

Min Konstitutionshistories 1ste Hefte udkommer sandsynlig ihøst. Jeg er om Foraar og Sommer uskikket til Arbeider af den Natur; den er for alvorlig. Giver Kongen mig enten Rigsarkivariatet eller en Ansættelse paa Landet, vil jeg der i Mag fuldende dette vidtløftige Værk, som fordrer langsommere og varsommere Skridt, end jeg troede.

Den gode Fru Sommerhjelm har lovet at se Dem tilstillet et Par Expl. af v. Huysums Blomsterstykke (først afsendt igjennem Statssekretær Due). De er et ringe Vidnesbyrd om den Høiagtelse, jeg nærer for Deres Hjerte og Geni.

Henr. Wergeland.

P. S. (hvorfor bedes om Forladelse).

Man springer over hvor Gjærdet er lavest. Spørgsmaalet om «Norges Tanker, Id og Idrætter» lod jeg bag mig. Men isandhed det er mig en Glæde at kunne sige, at de ikke er saa forvirrede, som man skulde tro, og som ved første Blik synes. I politisk Henseende er der en unistisk [?] Minoritet imod Unionisternes Flerhed; men der er Enhed i Folkets Tanker om at oplyse sig. Mod Slutten af Danskevældet tænkte Norge kun agronomiske Ideer igjennem, af en dunkel Følelse af vaagnende Kraft, der maatte have noget at øve sig paa, og hos enkelte ogsaa af Erkjendelsen af, at Landet først maatte tænke paa at emancipere sin fysiske Tilværelse idetmindste noget bedre, før det var Tid at bryde Lænken.

(Og saaledes kastede Sverige sig paa Plogen efter C. XII.s Ulykkestider og søgte deri og fandt en Tilfredsstillelse af øvelsesvant Kraft, og en Ære). Men nu tænker det, af en lignende Trang til at forberede politiske Reformer og til at give Frihedssystemet Styrke, hovedsagelig paa at oplyse sig. Kommuneindretningerne virker uhyre til denne Retning, og paa Storthingene bliver Massens Krav paa Oplysningsbidrag stedse lydeligere og mere anerkjendte. I Byerne gjør Filantropien større Fremskridt end nogensinde. Massens Interesser gjør sig stedse mer og mer gjældende hos os. Og — *ça ira!*

---

45. Til Digterens Hustru.

Kristiania, 20. Aug. 1840.

Kjære Kone! Jeg har med Forskrækkelse hørt af et Par Reisende, at Dere efter 7 Timers Forløb kun vare avancerede 2 Mil, ligesom jeg ved, at Eidsvold naaedes først den anden Dag. Regnen har vel holdt Dere i Hus. Mit Liv, siden du reiste, har været fuldt af altformange Adspredelser. Men nu skal man ikke faa mig ud, før du igjen er hos mig, søde Amalie.

Naar du kommer, skal du faa se fem herlige Stykker jeg har faaet paa Væggen, ɔ: 53 smaa fine Gibsbasreliefs efter Thorvaldsens store Basreliefs, og andre store antike Billedhugger-Mesterstykker. I dybe sorte Rammer fæstes de blændende, gemmefine smaa Friser paa blaat Fløiel med Lim. Da Mad. Egeberg sendte mig ind et Glasfad med Moreller, lod jeg et Par Medaillons, forestillende Nat og Dag efter Thorvaldsen, følge med. Læs om disse Sager for Far.

Kommer der noget forønsket med Stockholmsposten idag, reiser jeg til dig imorgen Eftermiddag. Imidlertid maa du ikke vente. Jeg burde kanske ikke have skrevet saa, behold det imidlertid for dig selv, og dybt i dit Hjerte den gamle Kjærlighed og Ømhed, som du, mit kjæreste Liv, lever og bevares i din

Henriks.

---

46. *Til Digterens Hustru.*

Kristiania, Mandag Formiddag [21 Juni] 1841.

*** Idag kunde jeg ikke komme til Olsen, for nu skal du høre. Jeg vilde berede General Birch en Overraskelse, og saa arrangerede jeg det saaledes. Idag Kl. 9 indfandt jeg mig hos ham som om ingen Ting var, men straks efter kom en Deputation af Børn med Skolemesteren i Spidsen og Blomsterkvaster i Hænderne og overrakte ham Sangen samt en Krans. De afsang nogle af Versene. I Eftermiddag Kl. 5 kommer Generalen ud i Asylet, hvor Sangen skal blive afsungen, og hvor hans Portræt er blomsterkranset samt andre Blomsterkranse anbragte. Fruerne * og ** assisterede dermed. Hvad synes du herom? Jeg savner atter dig, min kjære Amalie!

I Anledning af et Par Svaler, der har fæstet Rede i vore Udhuse, har jeg skrevet indlagte, hvis latinske Overskrift betyder: «godt Varsel!»

Jeg studerer endnu paa den Brønddrikning for dig og bebreider mig, at jeg ikke stærkere indprentede dig at benytte dig deraf regelmæssig. Men drik Velling hver Morgen. Jeg vil gjøre den til vor Morgendrik.

Min Ømhed skal kurere dig, om du har glemt Badet.

Med uforandret Kjærlighed og Hilsener til Moder og Fader

Din
Henrik.

---

47. *Til den danske Litterat P. L. Møller.*

Grotten 4de [9de?] August 1842.

Jeg har da her, min Ven! rablet noget ned mig selv betræffende; det afbenyttes af dig som Materiale blot, og frit og uafhængigt. Raadfør dig ellers med Konversationslexikon der Gegenwart. Jeg tror, det er der.

Du kan gjerne med Sandhed paastaa, at jeg har været en meget daarlig, men at jeg nu er en streng Dommer, som blot stunder efter at kunne redigere med Kniven i Haanden — at jeg har været haardt behandlet, saa Løvetanden er mit Symbolum. Først 1834 kan jeg angive Tiden, da jeg begyndte at skjelne mellem Godt og Ondt. «Skabelsen, Mennesket og Messias» er extemporeret ned for største Delen, og saa det meste, f. Eks. den indiske Kolera hel igjennem, og den er korrekt, og Opium (skreven paa et Par Dage i rimede Vers for at forsone min Fader paa hans Geburtsdag, efter en Disput i Anledning af nogle Vers). — Nu gjør jeg det ikke mere. Men Trykningen har stundom begyndt, naar jeg har leveret et Par Blade. Det er Tilfælde med [den indiske] Kolera og Farcerne, idetmindste med de fleste, med dem der er skrevne i Kristiania, nær Pressen.

Det er vel dig, jeg kan takke for Træsnittene! De er alt tilbage hos [Maleren] Flinch, *il divino*. Encourager ham til at lægge iveien med Farcerne, hvoraf jeg da vilde tage bort det formeget personlige og andet [unødvendige?] Eller skulde én ville udgive mine lyriske Sager i et Bind, de behandlelige i «Ringene» og de spredte? Du erindrer, jeg talte derom, og at jeg kun forlangte et Par 100 Expl. — Kanske man ikke bliver saa uvillig, naar du gjør dine Landsmænd noget bekjendt med mig. Men lad ikke din Godhed for mig løbe af med Upartiskheden! Det kan du dog forsikre, da det lader sig paavise, at ærlig Velvilje mod den hele Menneskeslægt gaar igjennem alt, hvad jeg under mit Navn har skrevet. Siful er en Alf, der bor i min Sjels Skyggeside — mit bedre Jegs Halvbroder — Ismael, hvis Haand etc.

Nu levvel, Møller! En anden Gang et ordentligere Brev. Held til dine Idrætter! Du har havt falske Venner her. Fra den Kant har jeg hørt, at du vil skrive en Satire over Norge, og mere dertil. Skriver du til mig, som jeg haaber, saa lad mig vide, hvad du har af mig, skal jeg efter Evne supplere. *Vale!*

Din

Henr. Wergeland.

48. Til P. L. Møller i Kjøbenhavn.

Grotten, 7de April 1843.

*** Din geistige Sang til Bull sender jeg imorgen til hans Kone, samt en Afskrift af din Beretning om hans Fortuna i Kjøbenhavn. Sig Mester Ole det, samt at han nok har beholdt «Sognefjorden». Jeg har ledt efter den til dig, men forgjæves. Kan jeg faa fat paa den, skal jeg sende den. Imidlertid fandt jeg indlagte *Diversa*, hvoraf du maaske vilde meddele det danske Publikum, der tror jeg er en Varulv, et eller andet f. Eks. «Kongens Ankomst», der er den Poesi, som vandt mig hans Gunst.

Du spørger om, hvad Welhaven bestiller. Ventelig docerer Filosofi for Russerne, og jeg har besluttet at gaa hen og høre det en af Dagene; ***.

Din hengivne
Henr. Wergeland.

---

49. Til P. L. Møller.

*

Med «Venetianerne.»

*

Kristiania, 14de Juli 1843.

Jeg har seet, og paaskjønner, din venskabelige Intention, at gjøre mig ved Aktstykker noget mere bekjendt i Danmark, end jeg er; men hvorledes skulde man bære sig ad med at se et større Arbeide formelig bedømt? Her er Kritiken ganske i en Lethargi, men fra en dansk kritisk Journal kom nok en Bedømmelse over i vore Blade; og saa kunde jeg maaske komme til at staa mig paa at have trykt dette her vedlagte Arbeide.

Jeg iler med at sende dig det, min Ven, før det er udkommet, først til din egen Dom, og saa med det Spørgsmaal, om du ved nogen Udvei til at faa det underlagt en Kritiker *ex professo*.

Hvorledes er Petersen? Han være indtaget eller ei imod mig, saa tør jeg lade ham læse Stykket. Med en senere, men snar Leilighed vil jeg sende Ludv. Heiberg et Eksemplar, da jeg gjennem ham har forsøgt at faa Stykket (i Manuskript) paa det kjøbenhavnske Theater.

Jeg gjorde Oehlenschlæger et Besøg — traf ham hyggelig, fidel, og havde Æren af et igjen, hvorved da [Boghandler] Dahl var hans Guide. *Mirabilia occurrunt — Tempora mutantur etc etc.*

Jeg arbeider paa et større Digt «Den engelske Lods», af eget Sujet. Versformen som i van Huysum. Det skal snart vise sig, og saa med Høsten igjen Konstitutionshistorie-Aaget paa.

Lad mig høre fra dig. Har du reist i Sommer? eller skal? Jeg har kun været en Tur i Eidsvold sammen med Presten for vor nye katholske Menighed — Levvel!

Din hengivne
Henr. Wergeland.

50, Til P. L. Møller.

*

Den her omtalte Pratté var en svensk (franskfød?) Musiker, som ved denne Tid havde voldt endel Røre i Hovedstadens musikalske Verden, ved en skarp Kritik over Ole Bulls Kompositioner, — «Arena» var et af P. L. Møller redigeret æsthetisk Tidsskrift. H. L.

*

Kristiania, 16 Septbr. 1843.

*** I «Morgenbladet» for i Søndags 8 Dage har jeg et «Norge til Amerika i Anledning af Bulls Didreise», som jeg ønsker du vil se til at faa læst. Bull har maaske en Afskrift af mig. Jeg skriver for nærværende hans Biografi for Samlingen «Mærkelige Nordmænd». Den bliver dog i en anden Stil end de andre tørre skeletagtige der. Jeg har havt Ubehageligheder med B. for Prattés Skyld, især da Pratté havde anmodet mig om at maatte

bo nogle Dage hos mig, da han havde opsagt sit Logis. Saamegen arabisk Gjæstfrihed havde jeg dog, ikke at lukke mit Paulun for en Fremmed, endskjønt jeg forudsaa, at B. vilde deraf slutte sig til nogen Partitagen. Jeg fik dog Pratté til at gaa paa Bulls Koncert i Sommer, og jeg oversatte den ganske anderledes lydende Kritik, han nu afgav.

Levvel! Jeg finder, du taler for ringe om dine poetiske Anlæg (I «Arena»).

Din
Henr. Wergeland.

P. S. Med Arbeide er jeg ganske overlæsset. 1) Lodsen. 2) Udgaven af en Læsebog i 2 Dele. 3) Do. af Konstitutionshistorien (hos Colmann i Augsburg). 4) Do. af dens 4de Hefte paa Norsk. 5) Bulls Biografi. 6) Diverse.

Fra Sygeleiet.

51. Til Sorenskriver (senere Statsraad) Sørenssen.

*

Uden Dato, men rimeligvis skrevet i Slutningen af August 1844, eller kort efter Sørenssens Hjemkomst fra Udlandet (se Slutningen af Brevet) den 22de August, under hvilken Dato han i «Morgenbladet» staar anført som Passager fra Kjøbenhavn.

H. Lassen.

*

For Guds Skyld, høistærede Hr. Sørenssen, De vil dog vel ikke frasige Dem Valget! [1]) Vor eneste Præsident! Og nu, saaledes som Thinget sammensætter sig, bør ingen af de aandige Kvæstioners Kjæmpere forlade sin Post. Det er Forræderi mer end imod Fædrelandet alene.

[1]) Til Storthinget.

Hvor gjerne jeg vilde tale med Dem; men her ligger jeg siden 2 Mai af alle Lungens Sygdomme. Dog kjæmpende mod * i Ugebladene, der er bragt i Oprør ved en forrykt, uddelt Brochure. Men igaar skrev jeg mig i Sved — blev forkjølet og er farlig deran paany, saa jeg inat paa en forhen flaaet Ryg skal have en Spanskflue saa stor som et Landkort. Jeg har skrevet en «Jødinde», en Række af 10 rørende Poesier af nogen Længde, for at virke paa Følelsen. Jeg mistviler; men ikke om den endelige Seir. Og hvorledes kan DHrr. rime det, at de stemmer (f. Eks. Valstad) for almindelig Religionsfrihed og mod Jødernes Admission?

En udmærket Afhandling paa 15 store Spalter i «Göteborgs Sjöfartstidende» om Kirkes og Stats nødvendige Adskillelse, med et herligt Finale om Jøderne, lader jeg oversætte for at uddele til Storthinget, Prester etc.

Men nu Deres Erfaringer fra Udlandet? hvorfra De ønskes hjertelig velkommen hjem af Deres forbundne

Henr. Wergeland.

P. S. Ved nøiere at betragte min Billet, der er skreven paa Sengen, finder jeg den ser ganske ud som en Fruentimmerbillet — som en *billet d'amour.* Nu vel, den er en saadan og *de plein coeur.*

---

52. Til Presten Nils Dahl.

Grotten, 11 Okt. 1844.

Min Hjertens Tak, kjære Ven, for den sande Livsbalsam, du sendte mig i dit inderlige og skjønne Digt.[1]) Det traf mig høist lidende, saa jeg ikke straks kunde takke dig og byde dig mit Venskab ukjølnet igjen, og siden har et Foretagende, jeg vil ommelde nedenfor, samt Udhalen fra Trykkeriet med «Jødinden», som jeg vilde sende dig, udsat disse Linjer, der skrives under et

[1]) I «Morgenbladet» Nr. 273, 1844.

sterkere Haab om at se Livet reddet, end jeg nogensinde under min lange Sygdom har havt. Virkelig synes jeg nu paa 4de Dag at spore en merkelig Bedring, skjønt jeg endnu neppe kan reise mig, naar jeg er paa Huk eller Knæ; men jeg har faaet Appetit, og den Kvælen for Brystet er betydelig lettet. Vi vil altsaa haabe; og ifald jeg bliver sterk nok til en Reise paa Vaar siden, er min Plan at gjenvinde min Helse i Italien. Høstklimatet frygter jeg dog — ikke Vinterens saameget, da frisk, elastisk Luft virker ligesaa forfriskende paa mig, som den fugtige nedtrykkende.

Det er ellers ved at holde min Aand i Vivacitet ved at give den noget at arbeide paa, at jeg — mod Lægernes Anordning — befinder mig bedst; og jeg har da ikke begyndt paa noget mindre end Augiasarbeidet at omarbeide Skabelsen etc. Det kommer til at lide store Reduktioner — og sandelig de behøves. Titelen bliver sandsynlig blot «Mennesket». Jeg ansøger Vid. Selskab nu om Understøttelse til dets Udgivelse. Da jeg med det samme, som Medlem, sender min Læsebog. 2 Dele, Jødinden og Lodsen, som tildels Udbytte af disse Sygemaaneder, haaber jeg at bevæge DHrr. til at give en Okse, som tærsker saa flittig, det Knippe han ønsker.

Dit Digt har vundet særdeles Bifald fra den æsthetiske Side her. Jeg deler dette med de mange kompetente, hvis Ytringer jeg har hørt, men at jeg dog skatter høiere den Venskabets Deltagelse, der har dikteret [det], maa du tro.

Min Lykønskning til dit Thingvalg og det hjerteligste Levvel fra

din
Henr. Wergeland.

---

53. Til Direktionen for det kongl. norske Videnskabernes Selskab i Trondhjem.

*

I Anledning af Andragendet tilstod Selskabet under 7de Nov. 1844 Wergeland 100 Spd. som Bidrag til Trykningsomkostningerne og forbeholdt sig

selv fem Eksplr. — Det var rimeligvis ved denne Tid Digteren blev udnævnt til Æresmedlem af Selskabet.

H. Lassen.

*

Kristiania, 11te Oktober 1844.

Idet jeg herved har den Ære at oversende «Læsebog for den norske Ungdom», 2de Dele, hvis Udvalg og Indledninger til de enkelte Afsnit tilhører undertegnede, samt Digtene «Den engelske Lods» og «Jødinden», nærer jeg det Haab, at dette Udbytte af en Arbeidsomhed, som paa det nærmeste det halve Aar har maattet sysle tilsengs under en livsfarlig Sygdom, vil tjene til nogen Anbefaling for det ærbødige Andragende, der længe har lagt mig paahjerte, og som jeg drives, af Ængstelsen for at Døden skulde forekomme Muligheden af mit Ønske Opfyldelse, til her at fremsætte.

Jeg vover nemlig at andrage om det kongelige norske Videnskabers Selskabs Understøttelse til at se det i mit 21de Aar udgivne voluminøse Digt «Skabelsen, Mennesket og Messias» udgivet i en Omarbeidelse, som jeg, i Haabet om at denne mine svage Kræfters Anvendelse ikke vil være spildt, allerede har ført et godt Stykke frem. Digtet lider af alle Ungdommens Brøst, af formløs Henriven og Mangel paa Tøilemagt; men man har fundet poetiske Egenskaber derved, som ikke bør henligge, som de nu gjør det, i en Dynge af Formløsheder og Dunkelheder, men som bør, i en bedre Gestalt, redde for Literaturen dennes betydeligste Digt — hvad det vil forblive, saa strengt jeg end behandler det og reducerer det i Omfang. Dette formindsker Trykningsomkostningerne, saa disse ikke maa kalkuleres efter den første Udgave, der desuden er særdeles ødselt trykt, nemlig med kun 30 Linjer paa Siden. Selv vilde jeg desuden sørge for den største Sparsomhed ved Trykningen, hvortil jeg dog antager at 100—150 Spd. muligens kan medgaa; dog at forstaa saaledes, at jeg ikke endnu kan angive Summen vissere, end at Maksimum ingenlunde vil overskride den sidste Sum. Da jeg vilde begynde Trykningen saa snart som muligt, vilde jeg, naar jeg kom noget hen, bestemt kunne opgive Resten af, hvad der behøvedes. Oplaget — 500

Ekspl. — vilde blive Selskabets, indtil Summen muligens blev dækket ved Afsætning, hvorhos jeg dog ærbødigst vilde udbede mig 50 Ekspl. mest bestemt til Gaver udenlands.

Værket er ikke længer i Boghandelen; og, saadan som det er, siden man ligesaalidt kan lægge Aar til sin Alder som Alen til sin Høide, ønsker jeg det ogsaa ude af Literaturen. Og hertil er en Udgave, hvori blot det gode er beholdt, det eneste Middel.

Jeg ansøger Fædrelandet om mit eneste Stipendium, idet jeg anbefaler nærværende Andragende til den ærede Direktion for dets Videnskabers Selskab.

Ærbødigst
Henr. Wergeland.

---

54. *Til daværende Bergverkslæge Heinrich Thaulow.*

Grotten, 28. Okt. 1844.

Tak for dit venlige Brev, min kjære Fætter! Deri er ogsaa Medicin. Apothekets har jeg udtømt. Nogen Bedring med min Lungeforhærdelse paa Rygsiden siger Conradi han kan spore; men mit Bryst, mit Bryst! Der er Bronchioloqui [?] som Blæsebælgene paa Verket. Mine Kræfter i de sidste 3—4 Dage er dog ikke som for flere tilbage, saa jeg ikke tør fæste mit Haab ret fast. Og saa dette Klimat! denne Udsættelse for Forkjølelser! Kommer jeg paa Benene, da er mit Helsehaab et længere Ophold i Neapel eller Montpelliers Omegn. I Tanken om en saadan Reise finder jeg nogen Erstatning for dem over mine tabte Maaneder i Sommer, og dem jeg endnu har tilbage paa Sygeleiet.

Jeg beskjæftiger mig med at omarbeide Skabelsen og Messias; men ofte anstrenger det mig, saa jeg lægger det hen. Imidlertid er jeg dog kommen længere frem end jeg tænkte, da jeg begyndte. Ingen anden kunde gjøre noget ved det Arbeide, og saaledes som det var udgaaet i min tidligere Ungdom kunde det ikke forblive. Nu skal der blive noget af det. Saaledes mangler jeg ikke Syssel-

sættelse for Aanden; men de skrøbelige Kræfter gjør Arbeidet saa af brudt. Det har imidlertid saaledes optaget mine faa disponible Øieblikke, at jeg har forsømt at takke dig for dit Brev før nu. Dertil det hjerteligste Levvel til dig og din Kone.

Din
Henr. Wergeland.

---

55. *Til Gaardbruger, Stortingsmand Fauchald.*

Grotten, 13 Nov. 1844.

At sende «Jødinden» til dig, gode Ven, er overflødigt; men da du dog maaske kunde have Moro af at læse den en Kveldstund, saa lægger jeg herved et til * bestemt Eksemplar, forat du saa underhaanden kan læse det, sætte saa en Oblat paa og se at faa det over til Ringsaker. Skjær det da pent op og lad Bogen ei faa Mærker.

«Den engelske Lods» er derimod for dig! «Jødinden» er bestemt til igjennem Følelsen at bane Sandheden Vei. Derfor forsøger jeg at bløde op hos ovennævnte haarde Stivnakke, som jeg tænkte og gjorde fast Regning paa som en Oplysningens Mand.

Jeg ligger fremdeles, er kvik i Hovedet og frisk i Maven; men Brystet er ret daarligt. Idag er jeg ude i «Morgenbladet» og trommer imod Russerne[1] — egentlig mod noget endnu værre i «Den Constitutionelle», nemlig et komplet rævbælgersk Indförlifningsstykke af Munch-Ræder. Gud ved hvor «Morgenbladet» har sine Øine, naar det lader saadant passere. Jeg for mit Vedkommende har da protesteret i kraftigste Maade.

Levvel! Hilsen til Familien!

Venskabeligst
Henr. Wergeland.

---

[1] «Norges politiske Forsvinden, spaaet i den Constitutionelle», i Anledning af en Opsats af Munch-Ræder, «Om Forbindelsen med Sverige» i «D. C.» No. 309 og 313. H. L.

56. *Til Ridderstad.*

Kristiania 17de Nov. 1844.

Kjære Ven!

Modtag denne Erindring fra et 7 Maaneders Sygeleie. Jeg er i de sidste Dage saa svag, at jeg maaske er død, naar du modtager dette. Jeg lider af Lungeforhærdelse, en lumsk og snigende Sygdom, og Klimatet er mig for haardt. Kommer jeg paa Benene saavidt, maa jeg ved nogle Maaneders Ophold i Neapel søge at vinde min knækkede Helse igjen. Under min Sygdom har dog altid mine Aandsevner været friske, og saaledes har jeg fra Sengen expederet ikke blot Lodsen (paabegyndt ifjor); men «Jødinden», som jeg desværre ikke kan sende dig med.

Min Svaghed nu kommer mig slemt an, da jeg netop imorgen lægger under Pressen Omarbeidelsen af mit Ungdomsvolum [?] «Skabelsen, Mennesket og Messias.» Det var mig en Æressag at give dette Arbeide en ordentlig Form, og af det kgl. Videnskabers Selskab i Trondhjem har jeg faaet 100 Spd. til dets Trykning, men de forslaar ikke $^{2}/_{3}$ engang.

Maatte jeg blot fuldføre dette, saa er jeg færdig og bered, i hvad der skal ske.

Lad mig høre fra dig om hvorledes du til Sjel og Legeme befinder dig, om din Virksomhed — kort alt!

Det hjerteligste Levvel fra din i Liv og Død

trofaste

Henr. Wergeland.

Allerede efter disse Linjer er jeg træt. Dette sendes med Violinisten Georg Rostad fra Trondhjem, der anbefales til Jönköpings musikelskende Publikum og til dig. Han er et godsligt Menneske.

57. *Til Fru Holmboe i Bergen.*

Grotten pr. Kristiania, 30. Nov. 1844.

Min kjære Veninde!

Saa maa De tillade, at jeg kalder Dem efter Deres saa venligt deltagende Brev. Det har bragt mig Balsam idag, der har været en af mine haardeste Dage.

Hjertelig Tak for disse Linjer, som jeg ogsaa vil give min oprigtige Ven, Deres Holmboe, Del i! Jeg kjender nok hans stærke Følelser, og tager jeg ikke feil, skylder jeg ham i Adskillelsesaarene flere Venne-Sværdslag i Stiftstidende.[1] Udbruddet af hans Følelser i Jødesagen er det vel ogsaa, som nu har proskriberet ham fra Storthingsbænken.

Den skrækkelige November gaar ud idag. Det er min 7de fulde Sygemaaned, og det tilsengs. Jeg tænkte, at den skulde rive mig væk; men den har dog kun holdt mig under idelige Bryst-Forkjølelser, der for min egentlige Sygdom — en Forhærdelse i Lungen — alle er yderst farlige. Min Sygdom fik jeg ved den Uforsigtighed paa Arkivkontoret, at jeg glemte, at jeg havde forbudt at lægge mere i Ovnen — den sidste Dag i April eller 1ste i Mai — kom svedig derop, kastede Frakken af og sad saaledes i en tynd Shirtingsskjorte i det kolde, af 3 Alens Mure omgivne Fæstningsværelse, indtil jeg blev betaget af en saadan Gysen langs Ryggen, at den jog mig hjem. Jeg blev da behandlet for en Strubebetændelse — thi det slog sig til en desperat Hoste — indtil den 17de Mai. Den Dags Procession maatte jeg se; fik ogsaa Lov til, vel emballeret, at kjøre ned i Overlærer Møllers nye Gaard. Jeg var nu ved Kjørselen ganske udpustet, saa jeg ikke følte til den Trangbrystethed, der ellers ledsagede enhver liden Anstrengelse; og da jeg nu befinder mig nedenfor den særdeles steile og lange Trap i Huset, glemmer jeg, at jeg er syg og at jeg er indpakket i baade Kappe, Mackintosh etc. etc. og

---

[1]) D. e. Bergens Stiftstidende, som Rektor Holmboe i nogen Tid redigerede.

gjør som jeg pleiede for at faa hurtig Ende paa den afskylige Trap, ɔ: jeg tog den i en to tre Sprang. Kommen ind til Møller maa jeg da op i en Sofa, og Klæderne rives af mig, til jeg fik Veir igjen. Jeg saa da Processionen, kighostende og slubrende i et væk i noget Drikke — den fremkaldte mine Taarer. Jeg følte, jeg havde faaet et Knæk; og næste Dag deklareredes Lungebetændelsen, hvis Følger jeg da endnu lider af. Alene min Konstitutions Ressourcer holder mig oppe; men det gjælder hvorlænge det kan vare. Kan der holdes Liv i mig, indtil Forhærdelsen har givet efter, saa vil jeg i Neapels Klimat søge ganske at gjenvinde min Helse.

Mit Haab er svagt; men sker det, da vil jeg ogsaa haabe, at jeg skal gjense Dem og Holmboe og lade Dem læse i mit Aasyn, hvor kjære I begge er blevne mig efter det Vidnesbyrd om Deltagelse, som jeg har modtaget. I var det fra den Stund, jeg lærte Eder at kjende; I skal blive det i Liv og Død.

Jeg vil ellers gjerne leve. Jeg elsker Naturen formeget og ved at more mig paa for simple Maader — ja endog blot inden mig selv — til at jeg ikke skulde ville dette. Men saa naragtig og gudløs er jeg ikke, at jeg ikke ogsaa skulde tage Døden som en god Gave. Nu kunde jeg ellers leve i Fred og Ro med alle Mennesker, og man vilde ikke forbitre mig Resten af Livet — den jeg ret troede at kunne regne til en høi Alder.

Jeg har ikke kjedet mig en Time under al den Liggen. Min Aand har været disponeret, saa jeg — rigtignok stik imod Lægernes Ordres — har arbeidet ganske artig. Har jeg været uden saadan Beskjæftigelse, er jeg straks bleven døsig. Man kjender bedst sin egen Natur; og sandelig min Sygdoms Langvarighed og den umaadelige Ødslen med Medicin har ikke forhøiet min Agtelse for D'Hrr. Læger. Men fortæl nu blot Holmboe, at jeg under min Sygdom har expederet min Læsebogs 2den Del med Indledninger, Udvalg og Korrektur, skrevet de $^{9}/_{10}$ af Lodsen, hele Jødinden paa mindre end en Maaned, og at jeg snart er færdig med Omarbeidelsen af Skabelsen, der kort før Jul skal vise sig, dersom Bogtrykkeren holder Ord.

Jeg er forbauset over, at jeg paa en saadan Smertesdag har kunnet skrive saa langt et Brev; men straks maatte jeg svare, da Deres Brev altid løb mig i Hovedet og jog mig Koncepterne til hin Omarbeidelse ud — og den er ikke grei —; men jeg tør parere paa der er en Veirforandring ude til det klarere. Da er jeg straks kvikkere i Nervesystemet, om Brystet bliver lige slet. — Men nu Levvel! det hjerteligste Levvel til Eder begge! Et Hjertes Tak — en Aands Velsignelse!

Henr. Wergeland.

---

58. Til Kongen.

*

Nedenstaaende Ansøgning blev bevilget, men Tilladelsen blev som bekjendt ikke benyttet.

*

Grotten 16. Dec. 1844.

Saalænge jeg har besiddet mit af mig opførte lille Landsted «Grotten» ved Kristiania, har det været mit Ønske, at den Natureiendommelighed, der har givet Stedet Navn, nemlig en Fjeldkløft, der løber op imod det høitliggende Hus og ender under dette i en Grotte, kunde blive benyttet af mig og Hustru til sidste Hvilested. Og nu, da jeg, efter Maaneders Henliggen paa Sygeleiet, ikke har stort Livshaab, beskjeftiger dette Ønske ideligen mit Sind.

Drevet heraf, og da jeg har erfaret, at der fra Sundhedspolitiets Side er intet at sige, vover jeg da nærværende underdanigste Ansøgning om, at det naadigst maatte vorde mig, saalænge jeg er Eier af bemeldte Sted, tilladt at bisættes i ovenbeskrevne Grotte, samt om at dette ogsaa maatte gjælde min Hustru, om hun saadant senere maatte ønske.

Denne Bisættelse skulde bestaa i, at Kisten indsættes i et i Grotten fritstaaende Murværk, der overalt skal have mindst en halv Alens Tykkelse og cementeres over det Hele. Graven bliver

altsaa hermetisk tilsluttet, men vilde gjennem den, idetmindste fra Vaaren af, aabne Grotteport ligge frit tilskue med den religiøse Dekoration, den maatte erholde. Selve Grotten har den ikke ubetydelige Høide af 8—9 Alen, og ovenpaa den er atter en Kjelder. I Tilfælde af, at det ovenoverstaaende Vaaningshus skulde ved Ildebrand eller af anden Aarsag komme bort, vilde Graven eller Mausoleet — om dette Navn ikke er for prægtigt for noget saa simpelt paatænkt — befinde sig i den aabne Fjeldkløft, hvor jeg selv har plantet hver Busk, og hvor den vilde være en Forskjønnelse af Naturen paa dette af spadserende meget besøgte Sted.

Men om Deres Majestæt, naar Sagen er uskadelig for andre og vil tjene en dødssyg til Beroligelse, skulde naadigst indvilge denne underdanigste Ansøgning, nøder mine Kaar og Udsigter for den efterladte mig til at forbinde hermed et lige underdanigst Andragende om, at jeg naadigst enten maatte fritages for Gebyr, eller at jeg maatte tilstaaes at erlægge kun almindeligt Bevillingsgebyr med 10 Spd., saaledes at kgl. Resolution af 19. Nov. 1824, der fastsætter 40 Spd. for Bevilling til at oprette «private eller Familiebegravelser,» hvorved ogsaa et ubestemt Antal Personer erholder en Særret, ikke gjøres anvendelig paa dette specielle, sandsynligst kun til min egen Person indskrænkede Tilfælde.

Underdanigst
Henr. Wergeland.

---

59. *Til Presten Nils Dahl, Storthingsmand.*

*

Uden Dato, og maa, som man kan se af den abrupte Begyndelse, slutte sig til en Samtale, der har dreiet sig om Wergelands Andragende til Storthinget om Eftergivelse af Procesomkostningerne ved den Praëmske Sag. Under Forhandlingerne herom i Storthinget, den 23de Februar, var der Tale om at sende Ansøgningen til Regjeringens Betænkning, og det er klart af Brevet, at det er noget saadant Dahl mundtlig har slaaet paa for Wergeand. Den «indlagte lille Bog,» kan ikke være nogen anden end 2det Op-

lag af «Normandens Katekisme,» hvor der Pag. 20 forekommer følgende Linjer:

«Min Tipoldefader og Pontoppidan
sig passed nok bedre end jeg og han.»

Og Pag. 22:

«Om Brændevin er tidt et fult og listigt Skarn,
bør Folket derfor ei behandles som et Barn.»

H. Lassen.

*

[Febr. 1845.]

Se f. Ex. indlagte lille Bog (et Aftryk af 1ste Korrektur blot.) Den vil maaske gefalde Almenheden og Storthingets liberale; men der tør være Sager deri, f. Ex. Pag. 20, som gefalder Regjeringen og navnlig min Chef saalidet, at man under 4 Øine lader Hr. Bureauchefen forstaa, at man vel ikke vil gjøre ham videre Uleilighed for at have ytret Ringeagt for den autoriserede Religionsundervisningsbog, og andre Meninger end Chefen om Brændevinssagen, hvori han er optraadt som Hovedmand, samt for Læren om at modsætte sig med Magt selve Kongen i Undertrykkelsestilfælde etc.; men at han ikke maa vente nogen fordelagtig Indstilling til Storthinget om Eftergivelse. «Meget mere (antager jeg der vil bli lagt til) agter jeg at paapege, at De dog maa vente nogen Fædrenearv, som da lader sig slaa Klo i.»

Saaledes, kjære Ven, saaledes er det at forstaa, at jeg sættes i et nyt Afhængighedsforhold til Regjeringen ved en Indstilling, som du talte om.

Jeg har lidt nok før, fordi jeg har været mine Meninger bekjendt. Det lod sig vel endog anføre, at jeg ved min offentlige Optræden 17de Mai 1833 ved Krohgsstøtten, paa samme Tid jeg skulde holde min Dimispræken og aabne Supplikantbanen, gav Festen en Bestyrkelse og Ungdommen et Eksempel.

Men vi tales ved før Dagen, der afgjør min Velfærd.

Din
Henr. Wergeland.

60. Til Nils Dahl.

Grotten, 4. Marts 1845.

Kjære Ven!

Jeg haaber du ikke er vred, fordi jeg ogsaa om en enkelt af dine Udladelser i de fordømte Debatter har udtalt mig med samme Uforbeholdenhed som om mine tilsyneladende Modstanderes. Til Tegn herpaa vil jeg have du skal besøge mig; men uden at tale om hin Sag — Andragendet og Debatterne. Jeg skal da sige dig en ikke uvigtig Sidegrund til min Misbilligelse, — til at jeg ytrede den; thi nære den maatte jeg.

De Debatter har ærgret mig. Hertil nu forceret Arbeide med mine Prækener, idet jeg har taget 2 forskjellige Presser med ligesaamange drukne Sættere og Trykkere i Virksomhed. Item Bygningsarbeidet — Udtællinger — at Murernes Personale den ene Dag er drukkent og intet kan bestille, og at Tømrerne tilbringer den anden med at spille Kort og drikke Brændevin paa Stokkene Kl. 11 om Formiddagen i det herligste Solskin — item poetiske Anfægtelser, hvoraf jeg har havt en svær en inat. Søvnløs da naturligvis, men nu idag fik jeg det paa Papiret.[1]) Item hvad hver Dag bringer med sig — item — item —

Din

Henr. Wergeland.

---

61. Til Doktor Heinrich Thaulow.

*

Digterens Fætter, Hr. H. Thaulow, havde efter et Sygebesøg taget med sig en af hans Penne, og til Erstatning for dette venskabelige Rov sendt ham en Bundt, tilligemed en Æggekage.

H. Lassen.

*

---

[1]) Rimeligvis «Brasiliefarten». — Se det følgende Brev.

Grotten, 7. Marts 1845.

Kjære Fætter! Du overrasker, overvælder mig ved din rige Sending, og du gjør mig undselig ved din Enthusiasme for mig! Hvorledes skal jeg takke dig og din Hustru. Der ligger saa stor en Deltagelse i dette, at jeg er forfjamset. Men gjør ikke, hvad du siger du vil gjøre med Pennen. Jeg har skrevet meget bittert med mine Penne. Men saamange jeg har brugt, har dog aldrig en saadant prægtigt Bundt været i mit Eie. Jeg har hjulpet mig med Kalkunpenne hjemmefra. Men hvordan jeg skriver! Ja det er dog sandt, hvad der staar deroppe saa tosset: at jeg er bleven forfjamset.

Fra Pennebundten til Æggekagen (isandhed excellent) iler mine Blik ligesom Æslets mellem Høknipperne. Dit Brev med Følge kom ogsaa midt i et langt Poem til Dronningen, der havde gjort mig Hovedet kruset ved det at jeg opdagede, at jeg havde brugt et galt Versemaal et langt Stykke nedover.

Jeg maa til dermed igjen. Dog maa jeg først sige dig, at jeg befinder mig brav efter Omstændighederne.

Af Hjertet gjensvarer jeg dig dit Venskab. Min venligste Hilsen til Lina, og endnu engang Tak til Eder begge! Jeg slutter af Sendelsen, at I lever vel, og det glæder ingen mere end

Din

Henr. Wergeland.

P. S. Igaar var her ved min Seng Dronningens Overhofmesterinde (en «Züch», blind — har opdraget Josefine; men smuk endnu) samt 2 af de svenske Hof- damer, ledsagede af Aumonieren. Jeg syntes godt om deres Væsen. De vilde ogsaa have Haandskrifter.[1] *Eh bien!*

Idag ogsaa fornemt Besøg nemlig Overhofmarskalk Løvenskjold med Kone.

---

[1] Se «Til en blind Dame».

62. Til Kongen.

25 Marts 1845.

Den 1ste Mai f. A. blev jeg paa mit Kontor overfalden af en Lungebetændelse, der siden er gaaet over til en Forhærdelse i Organet, som, især i vort Klimat, kun lader lidet Livshaab tilbage. Lægen, Lektor Conradi, har imidlertid i underd. vedlagte Erklæring anbefalet et Ophold i et mildere Klimat som mulig Redning; og skjønt jeg for nærværende neppe har Kræfter til at røre mig fra Leiet, skylder jeg dog for det mulige Tilfælde, at disse i saadan Grad skulde vende tilbage med den blidere Aarstid, at jeg kan efterkomme Lægens Anvisning, at erhverve mig naadigst Tilladelse dertil saa betimelig, at jeg kunde benytte den første gode Sjøleilighed. Jeg ansøger derfor underdanigst Deres Majestæt om naadigst Tilladelse til et Ophold i det sydlige Europa fra den Tid af, at jeg maatte føle mig stærk nok til at tiltræde en Reise did, og indtil $^{3}/_{4}$ Aar derefter, samt med Behold af min Gage.

For ikke ganske at oppebære denne uden Vederlag har jeg under min nu snart aarelange Sygdom dog gjort, hvad jeg efter yderste Evne har formaaet. Embedsbøgerne har jeg saaledes personlig ført fra Sygeleiet i det første Fjerdingaar, da Sygdommens Tilvækst og Lægen forbød saadant. Om Kontorets Anliggender har jeg fremdeles ladet mig underrette, uagtet min nærmest Foresattes Tilladelse til ganske at undlade enhver Beskjeftigelse dermed, og Indberetningen for Kontoret for afvigte Aar er af mig personligen affattet. Det Offentliges Krav paa at se Embedet vederbørligen røgtet under alle Omstændigheder er efterkommet af Kontorets duelige 1ste Amanuensis,[1]) som velvilligen med det kongl. Finans-Dept.s Bemyndigelse har forestaaet de løbende Forretninger og anordnet Arbeiderne i Kontoret. Og da dette Arrangement efter Overenskomst kan blive bestaaende saalænge Departementet finder Forretningernes Gang betrygget derved, samt da anden Amanuensis[2]) ligeledes er dygtig dertil, formenes underd., at disse Omstændigheder kan anføres til Anbefaling for nærværende underdanigste Ansøgning.

Underdanigst
Henr. Wergeland.

---

1) [D. N. Bech]. — 2) [B. Moe].

63. Til Statsraad Foss.

Grotten, 26 Marts 1845.

Min Hjertens Lykønskning, ædleste Ven! til Forandringen i din Stilling, om hvilken jeg tror, at den vil, ved den større Regelmæssighed i de paahvilende Forretninger, være din Helbred gavnligere end den forrige, der var saa delt mellem anspændende Sager. Jeg har ogsaa med stor Glæde hørt omtale, at Hs. Mst. skulde ville tilbyde dig Permission til en Badereise, om en saadan maatte være at anbefale; og hvad var mere efter Folkets Ønske, end at du ret maatte hvile og forfriske dig efter et saadant Liv af Arbeider for det?

Min Helbred fremdeles svævende mellem Liv og Død; men levende eller død er jeg din

hengivne og ærbødige Ven
Henr. Wergeland.

---

65. Til Madame Kaasen.

Grotten, 8. April 1845.

Kjære Madam Kaasen!

Altid maa jeg pusle med noget, selv nu paa min 11 Maaneders Sygeseng. Ved en Dalers Penge af egen Lomme og nogle Sammenskillinger har jeg sendt 300 Havefrøportioner til Eidsvold, bestemt til Uddeling mellem Husmandsklassen, for dog at forsøge at lære dem denne saa nyttige Avl. Jeg anbefaler Dem saaledes til Fordeling som De bedst ved i Deres Strøg medfølgende 4 Portioner (hver bestaaende af 5 Sorter), men hvilke igjen bør deles hver i 2 — altsaa til 8 Husmænd, hvilke da ogsaa erholder sine Planer eller Anvisninger.

Til Knudsen anbefales samme lille Antal Portioner til Værkenspladsene. De bør ogsaa deles i 8. Walberg har faaet 24 saadanne Portioner at uddele fra Risebrobakken til Værket.

Jeg haaber at betvinge Døden, naar vi faar ret Foraar i Luften; imidlertid er min Sygdom nu af denslemme Beskaffenhed, at jeg en Dag kan være nogenledes, men saa næste igjen ret daarlig. Uden mine naturlige Kræfter var jeg forlængst væk, siger Lægerne. En stor Behagelighed er den Opmærksomhed, der vises mig fra de Kongelige. Igaar meldte Dronningens Kammerherre, at Hds. Mt. subskriberer paa 10 Explr. af mine Digte, til hvis Indkjøb hun ogsaa før har givet Ordre. Paaskeaften bragte en Kammerherre fra begge Majestæter en Diamantsring (70—80 Spd.), og en ligesaa prægtig og kostbar Brystnaal har Enkedronningen sendt mig. Fra Dronningens Damer Blomster.

Levvel! Min venskabeligste Hilsen til Kaasen, og og et Kys med store Tyrkebarter paa til Laura. Hun kan vove det, da jeg ser kjæk ud i Ansigtet; men mine Ben! mine Ben! — — «Sjuh! Tal aldrig om det!» sagde gamle Møller.

Deres
Henr. Wergeland.

---

66. *Til Ludv. K. Daa.*

Hjerterum, 3. Mai 1845.

Saa ussel jeg er, har Fængsels- og Dissentersagen dog holdt mig vaagen inat paa 2 Timer nær; maaske netop fordi jeg er saa svag. Men jeg følte mig stærk, opbragt. Jeg vil sige dig, min gjæve Ven, hvorledes Norge efter fattig Leilighed — naar man endelig vil eksperimentere — kan faa sig en pensylvansk Indretning. Den nye store Rigshospitalsbygning er kassabel som Hospital for pathologiske og kirurgiske Patienter, hvortil den netop bruges, alene formedelst den ganske forfærdelige Resonnans, hvormed de uhyre Gange opfyldte Bygningen. Jeg tog derhen for at undgaa 10 tæt ved mit Øre hamrende Snedkere, men jeg flygtede derfra hovedsagelig for den Støi, som der var alene af de langt i Fjernet skrigende Børn. Lægerne erklærede ogsaa denne Omstændighed med Lyden paa Grund af feil Struktur for

at være af den væsentlige Uleilighed, at Huset ikke duede for hine to Sorter Patienter, som behøver Ro. Til Hudsygdomme lader Bygningen sig nok bruge.

Men denne Bygning lod sig anvende til en ret betydelig Pensylvananstalt. Der er saa lydt i de ved en saadan Indretning fordelagtige store Gange, at man fra Ende til Ende vilde høre den fineste Rallen, naar en eller anden i Cellerne havde hængt sig eller skaaret sig i Halsen. Flere af de store Værelser kunde afdeles, og til Afsondringen mod Hospitalet var det vel nok, at det halve af de svære Vindueshøider gjenmuredes og jernsprinkledes. Til Hospitalet fik man da af Træ opføre en Bygning paa Havetomten imellem Fødselsstiftelsen og omhandlede kassable nye Hospital. Der maatte gives en speciel Undtagelse fra Bygningsloven for Kristiania. Hospitaler, hvor der altid er Folk paafærde, er lidet udsatte for Ildebrand, og de burde i vort Klimat altid være af Træ. Hospitalet sælges til Staten, og der bygges igjen for den Sum. Men tag et Par Thingmænd med og gaa op paa det nye Hospital og undersøg Tingen.

Venligst Hilsen!
Henr. Wergeland.

---

67. Til Storthingsmand, Sorenskriver Sørenssen.

Hjerterum, 3. Mai 1845.

Ak, Anton Wilhelm Sørenssen, hvilke Budskaber fra Thinget i Dissentersagen! Vil man fremkalde Katilinaer, der skal indkalde Despotiet? Saa ussel jeg er, har denne Sag ikke ladet mig lukke Øinene mere end et Par Timer inat og først da Dagen skinnede ind igjennem Vinduerne. Men jeg følte mig stærk og opbragt, som om jeg kunde tage Del i denne Lysets og Mørkets Strid. Ikke er jeg i denne Henseende saa lidenskabelig fordi jeg indser, at Jødesagen bestemmes af Adfærden mod de Kristne; men fordi jeg om Livet Haabløse aner, at jeg hinsides neppe vil finde alt efter Systemet. Jeg behøver ikke at opmande

Dem, Lysets varmhjertede Kjæmper! men naar Dagen kommer i Storthinget, dakjæmp, ras, græd, og naar intet hjælper, da demasker Egoismen og Raaheden med den Kirurgs Kulde, der flænger Huden af et Ansigt under en Obduktion! Det gjælder Folkets Ære i Verden. Sagens Venner, der har besluttet sig til at tale ved den Leilighed, burde forene sig og fordele Modparterne imellem sig ligesom Picadorerne gjør med Tyrene i Fægtningerne.

Levvel! Vær vred og tapper!

Henr. Wergeland.

P. S. Behold vedlagte Bog[1]) som en Erindring! Læs sidste Afsnit ɔ: Profetierne.

---

68. Til Eidsvolds Formandskab.

*

Med en Sølvpokal med følgende Indskrifter:

Paa den ene Side:

XVIIde Mai Pokal.
En Amindelse til Eidsvold
fra
Henr. Wergeland.
$18^{17}/_{5}45$.

Paa den anden Side:

Gid 17de Mai den Velsignte blandt Dage,
bestandig maa skjønnere vende tilbage.

I Eidsvold er Norriges Frihed fød.
Thi tøm der med Jubel mit Gyldenskjød!

Hjerterum ved Kristiania, 17de Mai 1845.

Da denne 17de Mai efter al Sandsynlighed er den sidste, jeg oplever, anmoder jeg Formandskabet i min elskede Hjembygd om at modtage medfølgende Sølvpokal som en Amindelse om en oprigtig Ven, og et Bidrag til at festligholde Dagen paa det Sted, hvor den især bør feires.

---

[1]) «Mennesket.»

Pokalen er derfor inskriberet XVIIde Mai Pokal; og er det derved antydet, at den kun skal bruges paa denne Dag, navnlig og fortrinsvis i det offentlige eller Hoved-Selskab, som maatte holdes, men dog saaledes, at den kan udlaanes til et Privat-Selskab, saafremt det skulde træffe, at intet offentligt større Selskab til Dagens Feirende et eller andet Aar kommer istand. At den opbevares hos Præstegjeldets Ordfører er mit Ønske og maa vel befindes hensigtsmæssigst, da han i Regelen vel vil staa i Spidsen for den offentlige Festlighed.

Leve Friheden! Gid dens Fødselsdag altid maa høitidelig erindres paa dens eget Fødested!

Henr. Wergeland.

Indhold.

I. Wergelands lyriske Digte.